Digitized by Google

10
9/1 C
4

[illegible]

[illegible]

Colleg. Rom. Soc. Iesu

PALLADII DIVI EVAGRII DISCIPVLI LAVSIACA quæ dicitur hiſtoria,

ET

THEODORETI EPISCOPI CYRI ΘΕΟΦΙΛΗΣ, ID EST, RELIGIOSA hiſtoria.

Quorum vtérque continet inſtituta, res geſtas, & miracula piorum virorum ſui temporis, Gentiano Herueto Aurelio Interprete.

Quibus acceſſit S. Platonis, patris ſpiritualis vita, per Theodorum Studitem.

Omnia F. T. B. D. Th. annotationibus illuſtrata.

PARISIIS,
Apud Gulielmum Chaudiere, via Iacobæa, ſub Temporis Inſigni & hominis Silueſtris.
1570.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

B. 5.

EXTRAICT DV PRIVILEGE DV ROY.

PAR grace & priuilege du Roy, eſt permis à Guillaume Chaudiere marchand Libraire, en l'Vniuerſite de Paris, imprimer ou faire imprimer vne ou pluſieurs foys PALLADII *diui Euagrij Lauſiaca quæ dicitur hiſtoria, &* THEODORETI *Epiſcopi Cyri religioſa hiſt. &c.* annotée par F. T. B. Docteur en Theologie, & defences par ledict Seigneur à tous aultres de noſtre Royaulme de quelque qualité qu'ils ſoient, d'imprimer ou faire imprimer, vendre ou diſtribuer en ſes païs, terres & ſeigneuries ledict liure, ſans congé & conſentement dudict Chaudiere, iuſques au temps & terme de dix ans: comme plus à plein eſt contenu es lettres patêtes dudict Seigneur. Donné a Paris le ſeptieſme iour de Septembre, l'an de grace mil cinq cens ſoixante dix, Et de noſtre regne le dixieſme.

Par le Roy en ſon conſeil,
Signé DE PVYBERAL.

GVLIELMVS CALDERIVS

PIO LECTORI.

VT potior inſtituendæ vitæ regula ab hiſtoriis repetenda eſt, ſeu quis politicam, ſeu ab hominum conſortio ſeiunctam vitam delegerit, ſic & illis maximè in lucem edẽdis hactenus animum appuli. Habuiſti, lector optime, è noſtro prælo Corpus vniuerſæ Bizantinæ hiſtoriæ, quo Zonaras, Nicetas, Nicephorus gręgoras, & Laonicus Chalcochondylas ſui temporis monimenta deſcripſerunt. Habes nunc hiſtoriam piiſſimorum virorum Aſcetarum, qui in Nitria, Sceti, Ægypto, Thebaïde, Ponto, & cæteris Eremi peſletralibus vitam auſteram, ſed tamen tam Angelicam quàm à mundi tumultibus liberam duxerunt. Audies quoniã inſtituto ſe ſuámque carnẽ refrenarunt, membra ſuper terram mortificarunt, ſéque Chriſto confixerunt: vt ſicut paſſionem, ita & gloriæ participes fierent. Habes & eius inſtituti primos profeſſores. Pręclarum opus vtique, & quod maximam adferat cõſolationem ei, qui primam catholicæ Eccleſiæ faciem & puritatem contemplari deſiderat. Hæc hauries ex optimis, illíſque antiquis patribus, Palladio & Theodoreto, quos Gẽtianus Heruetus de Chriſtiana Repub.

optime meritus, latinos reddit: & nuper Thomas Beauxamis Carmelita, doctor Eximius, & de re literaria, vt ſcis, benemeritus, annotationibus illuſtrauit. Porro mirandum non eſt Palladium paulo fuiſſe iniquiorem in D. Hieronymum, & Paulam Rom. Hoc enim contigit tum propter amicitiam, quæ Palladio cum Ruffino intercedebat, & reuerentiā, quam Ioanni Hieroſolymitano, (vt patri) multi Aſcetarum deferebant, in quos tamen ſcripſit Hieronymus. Addam etiam, auſteros illos & à mulierū contubernio, immo & colloquio & aſpectu ſemotos patres, mirari potuiſſe, quid illis (ſed ſanctiſſimis tamen) mulieribus cum Hieronymo: quod primum quidem penitius expēdere vix potuerint. Speramus autem (deo dante) breui habiturum te Ioannis Hieroſolymitani opus ad Capraſium monachum.

Vale, & hos labores noſtros æqui boníque cōſule.

RENALDO POLO CARDINALI AMPLISSImo, & ſanctæ Rom. eccleſiæ in Anglia Legato, Gentianus Heruetus S. D. P.

CVm ſit omnis hiſtoria, plurimis & iuſtiſſimis de cauſis, vita humanæ inprimis neceſſaria, Antiſtes excellentiſſime, nulla certe Chriſtianis hominibus ea poteſt eſſe conducibilior, quæ illorum qui cũ Chriſto nomen dediſſent, integrè, innocenter & ſanctè vitam egerunt, refert mores & inſtituta & res præclarè geſtas. Nam cũ Chriſtiani hic vnus debeat eſſe ſcopus ad quem omnia ſua conſilia & actiones dirigat, vt Chriſtum Ducem ſequens, vitam æternam poſſideat: quem quidem nunquam attinget qui non eius præceptis parens, & eius adiutus gratia, difficultates omnes forti animo ſuperauerit: dici non poteſt quantum ad eam rem incitamenti & adiumenti afferant bonorum virorum exempla nobis propoſita ad imitandum. Quis enim eſt qui ea legens quæ ab illis admirabiliter geſta ſunt, & conſiderans eos non ex aliꝭs quàm cæteros conſtitiſſe elementis, nec aliꝭs fretos præſidiꝭs, quàm quæ nobis, ſi velimus, minimè ſint defutura, illa geſſiſſe: non erubeſcat, ſi cum iꝭ tanta fecerint, ipſe non præſtet ſaltem mediocria? Atque non defuerunt quidem ex omnibus hominum generibus & ordinibus, qui per Chriſtum, qui ſolus eſt vera via, ſibi viam in cœlum munientes, eò tandem peruenerunt: nulli autẽ maiori laude & admiratione digni ſunt, iꝭs qui ad perfectionem Euangelicã omni animi ſtudio contendentes, rebus omnibus mundanis ſua ſponte abiectis & repudiatis,

ita in terra vixerunt, vt eorum animus ſemper in cœlis verſaretur. Quorũ qui pulcherrimam legerit hiſtoriam, facilè intelliget etiam in terris aliquid eſſe præter naturam: Deúmque ijs qui ipſo per ſuam gratiã digni ſunt hominibus ea cõcedere, quæ homo animalis & qui ſolius naturæ ductum ſequitur, fieri nõ poſſe arbitratur. Neque enim animalis homo percipit ea quæ Dei ſunt. Quorum enim Deus venter eſt, & qui nõ poſſunt inſatiabilem explere ingluuiem, cùm veterum monachorum audierint tantam fuiſſe abſtinentiam, vt alij ſolùm tertio, alij nõ niſi ſexto quoque die cibum caperẽt: nec defuiſſe aliquos qui totam quadrageſimam ſine cibo & potu ſæpius tranſegerint, ijs ea res videbitur adeò incredibilis vt etiam irrideant. Qui verò ſunt adeò molles & dedicati, vt ne minimã quidẽ ferre poßint aëris iniuriam, ij vt aliquos ſine tecto atque adeò ſub dio plurimos annos perpetuò vitam egiſſe credant, quî poterunt in animum inducere? Metiuntur enim ex ſua aliorum tolerantiam. Qui autem in libidinibus totos dies & noctes volutantur, poterúnt ne ſibi perſuadere fieri poſſe vt aliquis ſibi perpetuã indicat continentiam? Qui verò accumulandis inhiant pecunijs, quorum auaritiæ ne totus quidem mundus ſuffecerit, cùm audierint plurimos ex antiquis monachis, poſtquam omnes ſuas facultates pauperibus diſtribuiſſent, manuum ſuarum laboribus ſibi tenuẽ victum ſuppeditaſſe, & quæ ſupererant pauperibus erogaſſe, ij aut nullos vnquam tales extitiſſe, aut ſtultos fuiſſe pronunciabunt. Quaſi verò propter Chriſtum eſſe ſtultũ, vt mundus putat, non ſit ſumma ſapientia. Iam verò qui honores ambiunt eccleſiaſticos, & ſpecie quidem pulchros, ſed ijs qui illis malè vtuntur pernicioſos, quouis modo cupiunt habere titulos, cùm audierint hos viros planè diuinos, non niſi reluctãtes & inuitos, vt ſibi mandatũ Epiſcopatum ſuſciperent fuiſſe

inductos, ridentes, dicent hæc eſſe vetera & à noſtri temporis moribus aliena. Rurſus cùm eoſdem legent, poſtquam inuiti creati fuerãt Epiſcopi, ſui officij memores, relicta ſolitudine & quæ eis erat gratiſsima contemplatione, ad ſuum gregem verbo & exemplo paſcendum totos ſe cõtuliſſe, multi, ni fallor, cuiuſmodi ſunt hæc noſtra tempora, non tam ſibi eos proponent imitandos, quàm eos ducent audiendos, qui illos à grege paſcendo quouis prætextu auocant. Quorum autem intelligentia non altius extollitur, quàm quantum poteſt ſenſus apprehẽdere, cùm ea audierint facta eſſe miracula, quibus maiora ne Chriſtus quidem ipſe cum in terris eſſet aſpectabilis, imo verò quæ ipſe Chriſtus per eos fecit, quàm eſt veriſimile eos illis fidem non eſſe habituros? Verum enimuero nõ eſt ſpectandum quid natura per ſe poſsit, quæ eum ſequi ſolet curſum quem ei ſuus Architectus conſtituit: ſed quid in diuinis hominibus, Dei cui ſerua paret natura poſsit virtus efficere. De monachorum autem vita, moribus & inſtitutis cùm mnlti multa ſparſim ſcripſerint, duo celeberrimi & magni nominis authores, Palladius & Theodoretus, ea literarum monimentis mandauerunt, quæ cùm ij de quibus ſcribunt, vel illorum temporibus, vel paulò ante eorum tempora vixerint, aut à viris fide dignis qui ea viderant accepere, aut ipſi ſuis oculis præſentes aſpexere. Quorum alter quidem, nempe Palladius, anteà Latine verſus, ſub Heraclidis nomine in lucẽ exijt, ſed non integer, cũ in eo plus quàm triginta patrum vita deſideretur. Theodoreti autem ϑεοφιλὴς, id eſt religioſa hiſtoria, cuius ipſe ſæpius meminit in hiſtoria eccleſiaſtica, cũ chriſtianæ reip. vtilem cenſerem me nauare operam ſi mea opera in lucẽ prodiret, eam verti Latine: & cùm, vt dixi, mãcus ac mutilus fuiſſet antea editus Palladius, non ſatis habui id quod ei deerat ſupplere, niſi eum denuo à capite verterem,

Quos ambos multa me mouerunt vt ſacroſancto tuo nomini dedicatos vellem in lucem exire. Primùm quidem, quòd ij qui de monachis ſcribunt authores, neſcio ad quem mitti debeant conuenientius, quàm ad eum, qui, quod vt difficillimum, ita eſt in primis admirandum, vel in medijs grauiſſimarum rerum agendarum occupationibus, antiquam illam vitam propè agit monaſticam. Accedit his, quod cùm multis iam ſeculis lapſam veterem eccleſiaſticam diſciplinam in integrum reſtitui cupere, magnopere ſemper præ te tuleris, vt fieret, & quantũ licuit, pro viribus contenderis, Palladij & Theodoreti hiſtoria non parũ adiumenti ad id ſit allatura, quæ præſtantiſſimorum virorum pulcherrima quæ ſequamur adducit exempla. Quæ etſi nõn dubito tibi ſatis eſſe cognita, vt qui ea ex ipſo Græco fonte hauſeris, mihi tamen perſuadeo non fore tibi iniucundum ſi ea Latinè quoque verſa relegas, quæ nũc tuis felicibus auſpicijs in publicum prodeunt. Quod quidem vt facerem eò lubentius ſum adductus, quòd Ioannes Moruillerius Aureliæ Epiſcopus, vir, vt ſcis, & doctiſſimus & longè humaniſſimus, & tui obſeruantiſſimus, qui me iampridem in ſuam aſciuit familiam, tuis potiſſimum auſpicijs hoc opus in lucem emittendum cenſuerit. Quod vt grata manu ſumas, & meam in te obſeruantiam, quam quomodo poſſum ſignifico, non auerſeris, etiam atque etiam rogo. Vale. Lutetiæ Pariſiorum Idibus Augusti.

1555.

HAnc Theodoreti hiſtoriam, quæ Θεοφιλὴς, id eſt religioſa dicitur, ſua auctoritate, eã citando, cõprobat & confirmat ſynodus ſeptima quæ fuit ſecunda Nicæna: & Ioannes Damaſcenus in libro qui inſcribitur aduerſus vituperatores imaginum.

Hoc autem eſſe opus Palladij nemo dubitauerit qui viceſimum tertiũ caput legerit hiſtoriæ eccleſiaſticæ Socratis ſcholaſtici: qui loquẽs de ſanctis de qui-
„ bus paulò antè ſcripſerat, hæc dicit. Si quis autem ve-
„ lit ſcire ea quę ipſi egerint & fecerint, & quæ ad eorũ
„ qui audierunt locuti ſint vtilitatem, & quemadmodũ
„ eis obedirent beſtiæ, à Palladio Monacho ſcriptus
„ eſt liber vnus, qui Euagrij quidem erat diſcipulus, de
„ iis autem omnia accuratè pertractauit. In quo etiam
„ meminit mulierum quæ par vitæ inſtitutum cum vi-
„ ris prius dictis ſuſceperunt. Quòd autem hic liber ſcriptus ſit ad Lauſum, probatur teſtimonio Ioannis Damaſceni in libro qui inſcribitur, De iis qui in fide dormierunt. Quòd ſi quis dixerit id quod Macario ab eo aſcribitur, non inueniri in hoc noſtro opere, duorum alterum neceſſe eſt, vel id fuiſſe in hoc opere tempore Damaſceni, & fuiſſe poſtea ab Hæretico aliquo malitioſè ſublatum, vel eum librum qui inſcribitur, De doctrina patrum, fuiſſe etiam à Palladio conſcriptum, quem conſtat fuiſſe è Græco conuerſum: cùm de capite mortui miraculum quod Macario aſcribit Damaſcenus, iiſdem verbis in eo opere re-

feratur, libro quarto, capite de exemplis & doctrinis vitæ ſpiritualis.

Non eſt autem quòd à Palladio noſtro Ciceroniana expectetur eloquentia. Nam cùm ipſe nullo adhibito orationis ornamēto, humilíque ac planè plebeio ſtilo ſcripſerit, viſus ſum mihi fidelis interpretis nō functurus officio, ſi aliter vertiſſem quàm ſcripſiſſet. Leges ergo nō vt ex eius lectione ſis eloquētior, ſed vt melior, & in iis quæ ad pietatem & pulcherrimæ hiſtoriæ cognitionem pertinent, eruditior. Theodoretus autem eſt huiuſmodi, vt præter res præclaras & admirabiles quas narrat, ſtilus ipſe facilè arguat eloquentiſsimi magiſtri, Ioānis, inquam, Chryſoſtomi, egregium fuiſſe diſcipulum. Vixit autem Palladius imperante Theodoſio maiore, quo tempore vixit etiam Diuus Hieronymus. Theodoretus verò imperante Martiano, quo tempore Romæ pontificatum gerebat Leo primus, ad quem etiam elegantiſsimam epiſtolam ſcripſit idem Theodoretus, quàm Romæ vertimus, & eiuſdem in epiſtolas Pauli commentario à nobis verſo & in lucem edito adiunximus. Vale.

CATALOGVS TAM VIrorum, quàm mulierum quorum vita narratur in hoc opere.

A

ABas. 297
Abel. 448
Abramius. 197
Abraames. 362
Acepſemas. 357
Adolius abbas. 196
Adolia. 216
Aeneſius abbas. 198
Alexandra. 19
Albina. 215
Amon & eius coniux. 26
Ammona abbas. 325
Amianus. 289
Ammonius & fratres ſimul cum ſororibus. 35
Ammonius abbas. 165
Ammona abbas presbyter. 167
Anuph abbas. 149
Anachoreta qui illudebatur. 192
Apelles abbas. 154
Aphrates. 314
Apollo abbas. 128
Apollonius ἀπὸ πραγματευτῶν. 37
Apollonius abbas. 161
Aphtonius abbas. 97
Arſacius abbas. 24
Aſclepius. 403
Aſella. 216
Auita. ibidem.

B

BAradatus. 423
Baſianila. 216
Be abbas. 126
Beniamin abbas. 36
Biſarion abbas. 206

C

CAndida. 230
Cheremon. 186
Chronius abbas. 185
Copre abbas presbyter. 145
Conſtantius. 215
Chronius presbyter. 68

D

DIdymus orbus. 18
Diocles abbas. 191
Dioſcurus abbas presbyter. 164
Domnion abbas. 176
Domnina. 430
Dorotheus. 15
Dorotheus abbas. 191
Dorotheus abbas. 93

E

ELias abbas. 200
Elia abbas. 127
Eleemon monachus. 204
Elpidius abbas. 297
Ero. 87
Eſaia abbas. 149
Euagrius diaconus. 177
Eulogius Alexandrinus. 68
Eulogius presbyter. 169

Euſebius. 367
Euſebius. 288
Euſtathius abbas. 198
Euſtochium. 216

F

Filia presbyteri & Euſtathius diaconus. 222
Fœmina nobiliſsima quæ fuit ſemper virgo. 232
Frater qui cum Palladio verſabatur. 237

G

Gaddana abbas. 199
Gelaſia. 231

H

Hellen abbas. 150
Hieronymus. 171

I

Iacobus Niſibita. 248
Iacobus. 373
Innocentius abbas. 194
Ioannes abbas. 168
Ioãnes abbas vrbis Lyco. 103
Ioannes monachus. 154
Ioannes. 396
Iſidorus presbyter & Xenodochus. 13
Iſidorus abbas. 166
Iubinus. 227
Iuliana. 232
Iulianus Saba. 257
Iulianus abbas. 194

M

Macarius iunior. 40
Macarius Aegyptius & Macarius Alexãdrinus. 44
Macarius ex vicaria. 215
Macedonius. 344
Mæſymas. 354
Magna. 216
Maccus abbas. 61
Maro. 360
Marana & Cyra. 227
Marcianus. 274
Maris. 371
Melania Romana. 112
Melania parua. 213
Mercator. 160
Moſes abbas Libycus. 184
Moſes abbas. 62

N

Nathanael abbas. 41

O

Or abbas. 30
Opianus. 215
Olympia. 228

P

Pachomius abbas. 95
Pachon abbas. 81
Pæſius & Eſaias. 38
Palladius. 311
Pambo abbas. 33
Pammachius. 215
Paphnutius Cephala. 185
Paphnutius abbas. 156
Paulus ſimplex. 75
Paulus abbas. 149
Paulus abbas. 66
Paula Romana. 215
Petrus Galata. 324
Philemon martyr. 162
Philoromus presbyter. 201
Photina. 216
Piamun Amma. 94
Pior abbas. 183
Pityrion abbas. 168

Pityrum anachoreta. 100
Pœmanie. 124
Poſidonius abbas. 170
Potamiæna. 17
Protocomes. 158
Ptolemæus qui excidit. 89
Publius. 299

R

Romanus. 338
Rufinus presbyter. 209

S

Sabbatius. 200
Salamanus. 370
Serapion ſindonites. 172
Seuerianus & eius vxor. 203
Siluania. 226
Siſinus abbas. 199
Solomon abbas. 190
Stephanus abbas. 84
Stephanus lapſus. 186
Symeones priſcus. 305
Symeones ſtelites. 404
Sur abbas. 148

T

Talida. 219
Taor Amma. 220
Thalaſsius aut Limnæus. 393
Thalelæus. 425
Theona abbas. 126
Theodoſius. 333
Theodora. 216
Tibicen. 156

V

Valens qui excidit. 85
Venerea. 216
Virgo quædam quæ laborabat amore diuitiarum. 21
Virgo de qua fuerat dictum falſum teſtimonium. 99
Virgo quæ renũciauerat. 220
Virgo quæ excepit Athanaſiũ epiſcopum. 218
Virgo lapſa quæ egit pœnitẽtiam. 221
Virgo quæ faciebat ſeptingẽtas orationes. 67
Virgo lapſa. 90
Vſia. 216
Vxor viri Senatorij. 234

Z

Zebinas & Polychronius. 397
Zeno. 340

FINIS.

INDEX EORVM QVÆ IN HOC LIBRO VIDENTVR NOtatu digna, & quæ vel ad mores pertinent, vel ad dogmata eccleſiaſtica.

A

ABſtinentia à carne & vino quomodo vtendum. pag. 10
Adorare oportet fratres. 141
Aegyptij cur animalia alliúmque & cepe adorabāt. 133
Angelorum ordines à quib⁹ diſcant. 4
Angelica apparitio. 30
Animam in vano accipit, qui eam putat diſſolui cū corpore. 21
Anima eius qui rectè in virtute exercetur, vel diſcit, vel docet. 5
Aqua benedicta capiti infuſa mulierem curauit Macarius. 48
Aqua benedicta expelluntur locuſtæ. 323
Aqua benedicta. 320. 351. 400
Ab aqua omnino abſtinuit Abraames. 365
Aquam bibebant Pythagoras, Diogenes, Plato, & Manichæi. 10
Arrogantiæ mater eſt ignorantia. 4
Aues ſunt minus fideles oculis. 113. 240
Athanaſius ſcripſit vitam S. Anthonij. 29

B

BAlſamum quomodo plātetur & colatur 27
Baſilius epiſcopus Cæſarienſis promouit in lectorem Euagrium diaconum. 178
Bellum aduerſus dæmones. 242.

C

CApuт ſerpentis cōterere, ſignificat malas cogitationes ab initio vincere. 131
Carnis eſus & vini potus quouis foco melius corpus calefaciunt. 436
Caſu omnia fieri ſentire, oritur à vana gloria. 89
Calumnia cauenda & patienter ferenda. 225. & 226
Charitas eſt ieiunio præſtantior. 283
Charitas in Deū in quo maximè conſiſtat. 291
Charitas in Deum quanta efficiat. 437
Charitatis in Deum euidens ſignum eſt eius mandatorū obſeruatio. 454
Cibi aut potus materia nō eſt

vituperanda vel laudáda, ſed mens eorum qui rectè vel malè vtuntur. 10
Cogitationibus eſt in principio repugnandum. 131
Cogitationibus quomodo reſiſtendum. 61
Cõmunicare bona an iis renunciare vtrũ melius. 39
Cognatorũ amoris prætextus efficit vt naſcatur auaritia. 21
Contemplatiua vita eſt melior actiua. 122
Conuentus Virginum. 14
Corpus affligendũ quod nos affligit. 59
Crucis ſigno munita virgo quædam euaſit incorrupta. 234
Crucis trophæum digito oſtendere. 263
Crucis figura digito expreſſa quid fecerit. 278
Crucis ſignum aquæ impoſitũ qua curatus fuit equus. 321
Crucis ſigno curata mater Theodoreti, quæ laborabat dolore oculorũ. 326 329.
Crucis ſigno facto curatur morbus ingluuiei. 349
Crucis ſigno curatur dæmoniaca. 351
Crucis ſigno curatus morbus cholicus. 394
Crucis ſigno curatus morſus viperæ. ibidem.
Crucis ſignaculo ſe muniit Dorotheus aquam bibiturus in qua fuerat Aſpis. 16
Crucis figura imponebatur cucullis monachorum Tabenneſiotarum. 96
Crucis ſigno ſignatus Copres, flammam ingreſſus abiit illæſus. 147

D

Daemonũ differentiæ. 47
Dæmon principalis. 79 & 80
Dæmon ſuperbiæ. 129
Dæmon fornicationis. 181
Dæmon blaſphemiæ. ibidem.
Dæmones ignorantes vt qui aufugerint à magiſtris. 5
Dæmon in pueri figuram. 43
Dæmonũ multitudo per totũ orbem diſperſa. 389
Dæmones expellũtur vincẽdo animi affectiones. 168
Dei placito vel Dei permiſſione fiunt quæcunque fiunt. 186
Deo ſunt adſcribenda omnia noſtra bona opera. 187
Deus cur ſanctos quandóque derelinquit. 190
Deſertum plures habebat qui ſeruabantur quàm terra habitata. 132
Deus ſolus non poteſt doceri. 4
Diaboli fraude prætexitur cognatorum amor ad inducẽdam auaritiam. 21

Diaboli tela ſunt membra noſtra. 244
Doctrina nō cōſiſtit in ſyllabis aut verbis, ſed in moribus. 4
Doctrinæ diuinæ non eſt ornata vti oratione, ſed verbis perſuadere veritatis. 7
Dona ſpiritus ſancti ſunt varia & Deus maiora largitur perfectioribus. 246

E

ECcleſia ædificata in illa petra ſub qua moſes Deum vidit. 267
Elatione animi tanquam cane & accipitre vtendū in ſtolidos. 209
Eleemoſynæ admirabiles 205 208.210.214.217.228.396
Epiſcopus eligi poteſt etiā qui eſt trūcatus naribus, ſi modo ſit prædiţus bonis moribus. 35
Epiſcopi quales eſſe debeant ſolicitudines. 252
Epiſcopatus repudiatus ab abbate Ammonio. 35
Euchariſtia à viris ſpiritalibus olim ſumebatur priuſquā aliquod aliud alimentum acciperent. 31
ab Euchariſtiæ participatione diu ceſſare eſt periculoſum. 48 167
Euchariſtia ex altari Marco data ab angelo, quæ etiā ibidem vocatur oblatio. 61
ab Euchariſtia abſtinebatur propter turpia ſomnia. 66
Euchariſtiæ communicabant prius quàm aliud alimentū ſumerent. 140
Euchariſtiæ ſacramento conſequimur remiſsionem peccatorum. 141
Euchariſtiæ ne communicet monachus qui phantaſiam habuit mulieris. 164
ad Euchariſtiæ ſacramentum non accedendum ei qui malas habuit cogitationes nocte præcedente. 169

F

FIdes conſecuta actionem, facit vt non condemnetur qui comedit & bibit, propter fidem. 11
Fiduciā in ſe & operib9 ſuis habere non oportet. 114 188
Fornicatus presbyter iubetur eſſe laicus à Macario. 57
Fornicationi ſolitæ quàm ſit difficile reſiſtere. 63
ad Fornicationem tripliciter impellimur. 82
Fornicationi difficile reſiſt. 83
Fumo oculos præſtrīgere 209
Fucari cur non debeant mulieres. 327

H

HErmipolim ingreſſo Seruatore cum Maria corruerunt omnia idola. 128
Homicidium eſt aliquādo virtutis occaſio. 40
Hoſpites quomodo exciperētur in monaſteriis Netriæ. 26
Humi-

Humilitas quãtopere ſit amplectenda. 113.188

I

IAnne & Mambre ſepulchrũ adiit Macarius. 51
Idola ceciderunt in Aegypto Hermipolim ingreſſo Seruatore. 138
Ignorantia eſt mater artoꝝ. 4
Ieiunium & abſtinẽtia à cibis admirabilis. 15.50.55.64. 76.77.78.
Ieiunio & abſtinentia à cibis domatur libido. 64
Ieiuniũ admirabile. 88.128 130.150.170.175.182. 195.197.258.276.283. 287.292.326.343.345. 369 407.
Ieiunium eſt poſtponendum charitati. 283
Ieiunium quartæ & ſextæ feriæ non eſſe ſoluẽdum. 141
Imagines Symeonis Romæ erant poſitæ ante fores cuiuſlibet. 411
Intercedunt ſancti pro nobis 385.
Ira nunquam motus Dauides ſpacio quadraginta quinque annorum. 295
Ira eſt motus naturæ non noſtri arbitrij. 296
Iuſtorum & peccatorũ locus reuelatus Antonio. 74

L

LEctus Domnionis curauit ægrotos poſt mortẽ. 176
Lucas & Marcus qui audierũt, fide digni ſicut Matthæus & Ioannes qui viderunt. 248

M

MAria lacus. 24
Maledictio ſanctorũ virorũ tã in res inanimatas quã animatas, quantam vim habeat. 250.251.359.
Marcus & Lucas qui audierũt ſũt fide digni, ſicut Matthæus & Ioãnes qui viderũt. 247
Mãſuetudo quid efficiat. 356
Matutinorum & veſpertinorum hymnorũ cãtatio. 302
Membra noſtra ſunt tela diaboli. 244
Membrũ quodlibet docebat virtutem Ammianus. 294
Mens non natura cõſequitur victoriam aduerſus dæmones. 243
Mens quæ recedit à Dei contemplatione, fit vel dæmon vel beſtia. 191
Monaſteria mille fratrum. 30
Monachi in mõte Netriæ victum ſibi parabant faciẽdo veſtem lineam. 24
Monachi operabãtur ſuis manibus. 454.76.84.95.98. 185.202
Monachorum Tabenneſiotarũ quale fuerit inſtitutũ. 36
Monachi memoriter ſciebant ſcripturas. 98
Monachi quomodo procedebãt obuiã venientibus. 140

ad Monaſterium fœminarum nullus trāſibat præter preſbyterū & diaconum, idque die dominico. 98
Monachæ erant tonſæ & cucullis indutæ. 100
Mortem virgo ſibi conſciſcit ad conſeruandam virginitatem. 235
Mortis perpetua meditatio efficit vt in magnis nō peccemus. 6
Mortuum eſſe mundo, ſignificat impatibilitatem 176
Moſes ſplendore gratiæ accepto ſcripſit res geſtas ſanctorum. 248
Mulier curatur à paralyſi. 58

N

Negotij gerendi cupiditatem quæ mala conſequātur. 9
Nutrix mōtis monaſteria cuiuſmodi. 24
Nona hora canebātur pſalmi & hymni. 25
Nonæ peragere officium. 282

O

Oblatio dicitur fieri à preſbytero. 25
Oblatio nō fit pro eo qui ſibi mortem conſciuit. 99
Obliuionis remedium ſunt ſcripta. 240
Oleo benedicto morbi curātur ab abbate Beniamin. 36
Oleo ſancto à Macario curata paralytica. 57
& Oleo ſancto vngitur ab eo curatus dæmoniacus. 58
Oleo benedicto vngens multos curauit Ioannes. 110
Oleum benedictum. 322
Oleum ſanctificatum. ibidem.
Olei martyrum lecythus. 384
Oleum benedictum à Symeone. 418
per Opera bona omnes qui Chriſtum diligunt, Deo vniri properant. 6
Oratio incantationis abolet operationem. 322
Oratio ſanctorum eſt cōmune omnium morborum remedium. 361
Oratio non debet interrumpi, ſed eſſe perpetua. 391
Orationes numeratæ calculis. 67
Orationes fiebant in ingreſſu cellæ eremitarum. 19
Oratio pro meſſe. 146
Orationes abſque vita honeſta, ſunt ſpicæ quæ à vento intereunt. 188
Oratoria ædificata vt in ea ſanctorum transferrentur reliquiæ. 286
Ordo presbyteri impoſitione manuum cōferebatur ab epiſcopo. 359
Ordo ſacerdotalis conferebatur ab epiſcopis impoſitione manuum. 346. 396

P

Patrum vitæ cur narrãtur. 8
Peregrinatio ex voto Romam & Alexandriã & Hieroſolyma. 203
Peregrinationis Hieroſolymitanæ quænam ſit cauſa. 308 & 325
Petrus rogauit carnifices ne crucifigeretur eo modo quo dominus. 446
Philoſophus quiſnam verè ſit. 470
Piorum hominum varia ſunt vitæ inſtituta. 447
Pœnitentia poteſt eſſe tanta vt propter eam Deo plus placeat qui peccauit, quàm ſi perpetuam exercuiſſet virginitatem. 222.
Pœnæ quibus afficiebatur delinquentes in monaſteriis Netriæ. 24
Presbyter fornicator peccatũ cõfeſſus curatur à Macario, ſed prohibitus ne ſacrũ amplius celebraret. 57
Presbyter dicitur offerre oblationem. 24
Presbyteri octo erant in eccleſia monaſterij Montis Netriæ, ſed vnus ſolus offerebat. 25
Profectus virtutum quodnam ſit argumentum. 132
Propoſitio bono agens nõ incidit in impoſturã dæmonum, cõtrà qui malo agit. 187

Q

Quadrageſima variè ieiunabatur à Tabenneſiotis & quomodo eam ieiunauit Macarius. 58
Quadraginta totos dies ieiunus permanebat Symeones 409 410
Quo ſtudio teneretur Palladius. 7
Quomodo à cibo & potu abſtinendum. 10

R

Reliquiæ Abramis. 367
Reliquiæ Ioãnis Bap. 384
Reliquiæ Symeonis. 422
Reliquiæ Ioannis Baptiſtæ in quodã martyrio. 195
Reliquiarum ſanctorum cauſa extructa oratoria. 286 287
Reliquiæ Theodoſij. 338
Renũciare mũdo quid ſit. 300
Renunciare bonis an ea communicare, vtrũ melius. 39

S

Sabbato & die dominico cõueniebant monachi in eccleſiam. 26. 167
Sabbato & dominica accedebant monachi ad communionem. 96
Sacerdotium inter monachos honorandum. 85
Sanctorum preces inuocandæ 249.
Sanctorum benedictionem & intercesſionem implorat Theodoretus in fine vniuſcuiuſque vitæ

Sancti pro nobis intercedunt 384
Sacrificare dicitur presbyter. 57
Sacrificium diuinum & myſticum offertur à Theodoreto. 372
Sepeliendi monachas ritus. 58
Scientia abſque bonitate eſt inutilis. 189
Serpētis caput conterere quid ſignificet. 131
Scripta ſunt medicamenta aduerſus obliuionem. 241
Spiritus ſancti dona varia. 247
Spiritus ſanctus maiora dona largitur perfectioribus. Ib.
Superbia ſanctis viris eſt valde cauenda. 227

T

THeodoretus cur ſic appellatus. 353
Theodoretus quantum laborāuit aduerſus Marcionitas. 382. 384
Theologia conſequitur naturalem cognitionem, theologiā autem beatitudo. 191
Triceſimus dies obitus Palladij tempore celebratur. 73

V

VAnæ gloriæ tētationi quā fortiter reſtiterit Macarius. 58
Variæ dæmonum appatitiones. 52
Vana gloria quātæ impietatis cauſa fuerit Valenti. 85
Vana gloria Eronis qui nullū alium attēdi volebat magiſtrum præter Chriſtum. 87
Vana gloria in quantum errorem impulerit Ptolemæum. 88
Vanæ gloriæ ſeruiens peccata grauia facile prolabitur. 90
Veſpertinorum hymnorū cātatio. 275. 302
Virginitatis honor. 432
Virtus quandoque fit occaſio pro lapſionis. 86
Virtutū profectus quodnam ſit argumentum. 132
Virtutes, aliæ ex inſtituto, aliæ ex caſu naſcuntur. 42
Virtus eſt bonum conſtans & ſtabile. 447
Vita verborum veritati non reſpondens, eſt panis ſine ſale. 188
Voti cauſa veniebatur Romā, Alexandriam, Hieroſolima. 203. 210
Votum ab Iſmaelita factum quòd nihil animatum comederet, violatum, & à Deo punitum. 416
Zona miraculoſa. 333

FINIS.

PROOEMIVM HISTORIAE SANCTORVM PATRVM, *quæ dicitur Lauſiaca.*

IN HOC LIBRO SCRIPTA eſt qua in virtute vtebantur exercitatio, & admirabilis vitæ agendæ ratio, beatorum & ſanctorum Patrum, qui degebant in ſolitudine. vt eos æmulentur ac imitentur, qui cœleſtem volunt vitam agere, & quæ ad regnum cœlorum deducit, vitam ingredi. anuúmque mulierum memoria, & inclitarum matrum à Deo inſpiratarum, quæ magno & forti animo virtutis exercitationis peregere certamina. vt exemplar proponatur, & amor excitetur iis quæ continentiæ ac caſtitatis volunt coronam redimere. ex ſententia & voluntate viri, qui eſt varia ac multiplici doctrina præditus, moribus pacificus, & corde pius, mentéque religioſus, & in iis quæ ſunt opus egentibus communicandis liberalis, & propter morum bonitatem multis viris eximiis eſt in ſummis honoribus præpoſitus, & omnino cuſtoditur virtute diuini ſpiritus. Qui quidẽ nobis iuſsit, vel ſi verum potius dicere oporteat, ad eorum quæ ſunt meliora contemplationem, hebes noſtrum & obtuſum excitauit ingenium, vt ad proponendam

Huius libri argumentum.

Intentio.

ad imitandum virtutum exercitationis decertationem ſanctorum,& immortalium,& ſpiritalium patrum noſtrorum, qui vt Deo placerent, in dura & aſpera tractatione corporis vitam egerunt, præclarorum athletarum vitam à nobis deſcriptam ad eum mitteremus, vniuſcuiuſque ex magnis euidentes prædicādo virtutes. Diuini autem huius & ſpiritalis deſiderij amator eſt Lauſus, cui poſt diuinum auxilium, mandata eſt cuſtodia diuinitus afflati & religioſi imperij. Ego igitur qui & lingua ſum ineruditus,& ſpiritalem cognitionem ſummis quodam modo labris attigi, & indignus ſum qui recenſeam ſpiritalem vitam ſanctorum patrum, & ſi reformidem præcepti magnitudinē, quod meas vires ſuperat,& iuſſum ægrè feram,qui & magnam externam ſapientiam,& ſpiritalem requirit intelligentiā,reueritus tamen primum,& eius qui ad hoc exequendum nos excitauit, virtutem, & reputans eorum qui hæc legent vtilitatem, & extimeſcens periculum quod eſſem aditurus, etſi iure parere recuſarem, cùm egregium primùm iuſſum diuinæ adſcripſiſſem prouidentiæ, magnáque vſus eſſem diligētia,ſanctorum patrum interceſsione erectus, ad ea ſum aggreſſus, veluti quodam compendio præclarorum athletarum, & magnorum virorum ſumma ſolùm certamina & ſigna deſcribens. Nec ſolummodo clarorum virorum, qui optimam ac præſtantiſsimam ex virtute vitam egere: ſed etiam beatarum mulierum, quæ in excellentiſsimæ vitæ genere ſe honeſtè exercuere. Et aliquorū quidem

Quis Lauſus.

Humilitas authoris.

ex iis ſacros vultus vt ipſe coram viderem ſum dignatus, qui iam antè ſunt conſummati in certamine pietatis. aliquorum autem cœleſtem vitæ inſtitutionem didici à diuinis athletis. Multas autem vrbes & multos vicos, & omnem ſpeluncam, & omnia tabernacula deſerti monachorum pedeſtri itinere obiens, diligentiſsimè cōſideraui eorum pietatem ac religionem. Atque cùm quæ partim quidem ipſe vidi ſcripſiſſem, partim autem quæ à ſanctis Patribus audiui, magnorum virorum certamina, & mulierum, quæ propter ſpem in Chriſtum erant fortiores quàm earum ferebat natura, huius libri ſcriptis mandaſſem, miſi ad tuas aures amicas diuinorum eloquiorum, optimorum virorum, & religioſorum decus, fideliſsimíque & religioſi imperij ſplēdor, germane & Chriſti amice ſerue Dei Lauſe, pro ea quæ mihi ineſt exiguitate, vniuſcuiuſque ex Chriſti athletis tam maſculis quam fœminis inſigne nomen exprimens, & ex multis & magnis vniuſcuiuſque certaminibus pauca breuiter exponens. Plurimorum quoque genus etiam adiiciens, & vrbem, & locum manſionis. Meminimus autem virorum & mulierum, qui ex virtute quidem vitam perfectè inſtituerunt, propter arrogantiæ autem matrem inanem quæ vocatur gloriam, in infimum inferorum barathrum, & fundum præcipitati fuerant, & quæ longo tempore & plurimo labore ſibi pepererant, amplectenda, & acerrimo ſtudio comparanda exercitationis benefacta, vno temporis momento arrogantia & vana de ſe per-

Vnde didicerit Palladius quæ ſcripturus eſt.

ſuaſione amiſerant. gratia autem noſtri Seruatoris, & ſanctorum patrum prouidentia, & viſcerum miſeratione, erepti ſunt à ſpiritalibus diaboli laqueis, & ſanctorum precibus recuperauerunt priorem vitam quam agebant ex virtute.

EXEMPLAR EPISTOLAE SCRIPTAE ad Lauſum præpoſitum, ab Heraclide Epiſcopo Cappadociæ.

BEatum cenſeo tuum eſſe inſtitutum. Par eſt enim vt incipiat epiſtola à beatitudine, quòd cum omnes vanis rebus inhient, & lapides ædificent, ex quibus nullam capient vtilitatem, ipſe velis doceri rationes ædificij. Solus enim eſt vniuerſorum Deus qui nequit doceri. quandoquidem & ipſe per ſe eſt, & ante ſe non habet alium. Alia autem omnia doceri poſſunt, quoniam ſunt & facta & creata. Atque primi quidē ordines magiſtram habent ſummam trinitatem. Secundi autem diſcunt à primis. Tertij autem à ſecundis. Et ſic deinceps, & per ordinem, vſque ad extremos. Qui enim ſunt præſtantiores honore & virtute, docent eos qui ſunt inferiores cognitione. Qui ergo exiſtimant ſe egere magiſtris, aut non parent iis qui docent in charitate, laborant morbo ignorationis, quæ eſt mater arrogantiæ. Inter quos primas partes tenent ad interitum, qui eodem vitio exciderunt à cœleſti habitatione in aëre volantes dæmones, vt qui aufugerint ab iis qui erant in cœlo magiſtris. Non enim dictiones aut ſyllabæ ſunt doctrinæ, quas nonnunquam habent etiam qui ſunt

Forte dicendum, verbi ædificium. vt ſit Græce λόγω οἰκοδομῆς.

Angelorũ ordines.

Quæ vera ſit doctrina.

peſsimi:ſed mores rectè compoſiti,& moleſtiæ,& terroris,metus, & iræ vacuitas, & in rebus omnibus fiducia ac dicendi libertas,& quæ rationes non ſecus gignit quàm ignis flammā,manſuetudo. Nam ſi ita non eſſet, non diceret magnus magiſter ſuis diſcipulis. Diſcite à me, quoniam mitis ſum & humilis corde. non verborum ornatu inſtituens & dirigens apoſtolos,ſed morum bonitate neminem moleſtia afficiens, præter eos qui verbum habent odio, & oderunt magiſtros. Oportet enim animam, quæ Deo conuenienter exercetur, vel fideliter diſcere ea quæ non nouit, vel apertè docere ea quæ ſit. Si enim alterutrum horum nolit, laborat inſania. Defectionis enim principium eſt doctrinæ ſatietas, & verbi faſtidium, quod ſemper eſurit anima eius qui Deum diligit. Vale ergo,& ſis ſanus, & fortis. & tibi Deus concedet vt perſequaris Chriſti cognitionem. *Matth. 11.*

EXEMPLAR EPISTOLAE SCRIPTAE ad Lauſum præpoſitum, à Palladio Epiſcopo Cappadociæ.

CVm multi multa & varia diuerſis temporibus ſcripta vitæ reliquerint, quorum alia quidem, ex Dei ſupernæ gratiæ inſpiratione, ſunt ad ædificationem & ſecuritatem eorum qui fideli propoſito ſequuntur dogmata ſeruatoris: alia autem, ex corrupto, & quod hominibus placere cupit propoſito,luxuriant ad eorum conſolationem qui inanis gloriæ morbo laborant:alia autem ex importuna quadam inſania, & dæmonis, qui quæ ſunt ho- *Quanta ſit eorum quæ ſcripta ſunt differētia.*

neſta habet odio, impulſione, ad leuium hominum perniciem, & intemeratæ catholicæ Eccleſiæ labem, ira & arrogantia irruperunt in mentes ſtultorum, vt vitam honeſtam & puram obſcurarent: viſum & mihi quoque humili propter ſpem in Chriſtum, magnificentiæ tuæ iuſſum reuerenti, vir ſtudioſiſsime, primùm omnium narrare ea quæ ad me pertinent, & ætatem, & mentis meæ ad virtutem, in Deum profectum, incipiendo à iuuenili ætate. Cùm triceſimum quidem & tertium annum agerem in conuerſatione cum fratribus & vita ſolitaria, viceſimum autem epiſcopatus, totius autem vitæ meæ quinquageſimum tertium: neceſſarium exiſtimaui, ſpiritalis vtilitatis gratia, tibi cupienti in ſcriptis narrare, quæ à ſanctis patribus rectè & ex virtute geſta ſunt, tam maſculis quàm fœminis, quos & ipſe vidi, & de quibus audiui ab animis fideliſsimis, cum quibus verſatus ſum in Aegipti ſolitudine, & in Libya, & Thebaide, & Syene, ſub qua ſunt etiam qui dicuntur Tabenneſiotæ. deinde in Meſopotamia, Palæſtina, & Sirya, & in partibus Occidentis, & Romæ, & in Campania, & in iis quæ ſunt circa eas partibus: vt tibi ab initio accuratiſſimè in hoc libro exponam inſtar narrationis. Vt cùm habeas honeſtum & animæ vtile monumentum, perpetuum & non intermittendum pietatis & religionis medicamentum, omnem quidem obliuionis dormitationem, quæ ex cupiditate rationis experte in anima ingeneratur, omnem autem in fide dubitationem, omnéſque in rerum vſu ſordes

& parcitatem, omnémque dubitationem puſillíque & abiecti animi vitium, & nimiam ad iram propenſionem, perturbationémque, & ægritudinem rationis expertem, & intempeſtiuum timorem per id expellas. & ne à corrupti mundi vana ſpe pendeas, effugias: perpetuo autem deſiderio in ſpe ad Deum proficias, & in propoſito pietatis, ſis & in via dux tuus, & eorum qui tecum ſunt, & eorum qui tibi ſubiiciuntur, & maximè piorum Imperatorum. Per quæ quidē bene facta omnes qui Chriſtum diligunt, Deo vniri properant, expectantes ſcilicet quotidie reſolutionem animæ à corpore, » prout ſcriptum eſt. Coarctor cupiens diſſolui & *Philip.1.* » eſſe cum Chriſto. eſt enim multo melius. Et illud, » Para in exitum opera tua, & præpara te in agrum. *Prouer.24.* Qui enim ſemper mortis meminit, quæ neceſſariò omnino veniet, & non tardabit, in magnis non of» fendet, ſicut ſcriptum eſt. In omnibus operibus *Eccle.7.* tuis, memento nouiſsima, & in æternum non peccabis. Neque verò præter alia omnia hæc te fallat breuis admonitio narrationum: neque reſpuas rudem & inornatam dictionem. Non eſt enim diui- *Non in lepore rhetorico veritas.* næ doctrinæ, ornata, & ad oſtēdendam ſapientiam compoſita vti oratione, ſed verbis perſuadere veri» tatis, vt ſcriptum eſt. Aperi os tuum verbo Dei, & *Prouer.31.* » iudica omnia ſanè. Et Rurſurs. Ne declines à narra- *Eccle.8.* tione ſenum. Ipſi enim didicerunt à patribus eorū. Ego itaque, vir cognitionis Dei ſtudioſiſsime, aliqua ex parte ſequens hoc dictum, multos conueni ſanctos. Neque verò ea cogitatio mihi aliud a- *Quo ſtudio teneretur Palladius.*

genti in mẽtem venit. ſed cùm triginta atque adeo bis totidem dierum viam confeciſſem, & Dei gratia pedeſtri itinere, omnem Romanorũ regionem peruaſiſſem, viæ moleſtiam nihili feci ſi conuenire poſſem virum pium ac Dei amicum, vt lucrifacerẽ quod non habebam. Si enim qui me eſt longè præſtantior, atque adeò forte etiam vniuerſo mundo, multóſque ſuperauit & vitæ agendæ ratione, & cognitione, & ſpiritali intelligentia, & fide in Chriſtum, beatus apoſtolus Paulus, Tarſo in Iudæam profectus eſt, vt conueniret Petrum & Ioãnem & Iacobum: & ideo veluti glorians id narrat, referens ſuos labores, ad eos incitandos qui in ſocordia & ocio vitam tranſigunt, dicendo, Aſcendi Hieruſalem vt viderem Cepham, non contentus ſola fama illius virtutis, ſed deſiderans eius qnoque intueri faciem: quãto magis ego qui ſum innumerabilium talentorum debitor, debui hoc facere, nõ illos ſanctos beneficio afficiens, ſed mihi peccatori vtilitatem afferens. Nam ij quoque qui patrum vitas conſcripſerunt, Abrahæ, & Iſaac, & Iacob, & Moſis, & Heliæ, & Ioannis, & eorum qui deinceps conſequuntur, non narrarunt vt eorum illuſtraretur gloria, ſed vt prodeſſent iis qui eas legerent. Hæc ergo cùm ſcias fideliſſime & in primis venerande Chriſti ſerue Lauſe, teipſum ſæpe admonens, feras patienter noſtras ineptias, vt piam tuam mentem cuſtodias, cui natura eſt inſitum vt diuerſis vitiis, quæ ſub aſpectum cadunt & quæ non cadunt, tanquàm vndis agitetur, poteſt autem ſedari ſola perpetua

Quantoſtudio pios viros adire debeamus.

Galat. 2.

petua oratione & propria tui ipſius cura. Multi enim etiam ex fratribus paulo religioſioribus, qui & de exercitationis & eleemoſynę laboribus ſibi placebant, & de cœlibatu perfectáque & abſoluta virginitate ſe iactabāt, & in diuinorum eloquiorum meditatione animum vehementer intendebant, & rerum bonarum diſciplina freti erant, aberrarunt ab impatibilitate temerariæ ſuæ ſententiæ, ſeruientes. vt qui alicuius ſcilicet pietatis prętextu negocij gerendi cupiditate laborarēt. ex qua oriuntur & gerendi negocij nimiæ ſolicitudines, & ad mala negotia animi applicationes. quas conſequūtur curæ alienorum negociorum, quæ honeſtorū negociorum curam euellunt radicitus, quę eſt mater propriæ ſuiipſius curæ. Eſto ergo, rogo te, fortis in omni intelligentia, non pingues & nitidas efficiēs diuitias. quod quidem certe feciſti, eas ſatis minuens, impertiendo iis qui indigent. eæque ad exercendam virtutem tibi fuere miniſterio, cùm nec impetu aliquo, nec vlla quæ ratione careret anticipatione, neque vllo prætextu quo placeres hominibus, iureiurando obligaſſes tuam liberam eligendi voluntatem, ſicut multis euenit hominibus, qui cùm non comedendi vel bibēdi contentioſæ vanæ gloriæ ſeruire feciſſent liberum arbitrium, neceſſitate iuriſiurandi, ei rurſus miſerabiliter ſuccubuerunt, vel vitæ amore & ignauia, vel imbecillitate corporis, vel cupiditate alicuius voluptatis periurium patientes. Si ergo & ratione participes, & ratione abſtineas, nunquam peccabis. Diuina eſt enim in nobis ratio, quæ ab iis quæ ſunt in nobis motionibus exterminat quidem ea quæ

Cœlibatus.

Vnde eorū fit ruina & perditio, qui ſe ſemel ſtatui perfectiori addixerūt, & ab eo deſciuerint.

Votum.

Ratio contra peccatū

1.Tim.1. ” ſunt noxia, aſſumit autem ea quæ ſunt vtilia. Iuſto enim, inquit, lex non eſt poſita. Melius eſt ergo vinum bibere cum ratione, quàm aquam cum faſtu & ſuperbia. Atque mihi quidem aſpice, eos qui cum ratione pietatis ac religionis vinum bibũt, eſſe viros ſanctos: eos autem qui inconſideratè, & citra rationem, cum arrogantia aquam biberunt, eſſe homines prophanos & corruptos. & nec amplius vituperes aut laudes materiam cibi aut potus: ſed beatam vel miſeram iudices mentem eorum qui rectè vel malè vtuntur materia. Bibit aliquando Ioſeph vinum apud Ægyptios: ſed non fuit mente læſus. erat enim animo munitus. Aquam autem biberunt Pythagoras & Diogenes & Plato, inter quos etiam Manichæi, & reliquus cœtus Theologorum Philoſophorum, & eo vanæ eos perduxit opinionis intemperantia, vt ipſum Deum vniuerſorum effectorem ignorarent, & inanima ſimulachra adorarent. Vſum vini tetigerunt ij quoque, qui cum beato Petro apoſtolo erant diſcipuli, adeò vt ipſi domino, & eorum magiſtro, omnium autem Seruatori, id probro daretur, ob participationem increpantibus Iudæis & dicentibus, Quare diſcipuli tui non ieiunant, ſicut Ioannis diſcipuli? Et rurſus inſultabant diſcipulis, & exprobrantes dicebant infideles. Magiſter veſter cum publicanis & peccatoribus comedit & bibit. De pane autem & aqua non reprehendiſſent, niſi de obſonio & vino ſcilicet, ij qui vini quidem potionem vituperant, aquæ verò laudant & admirantur. Reſpondet autem Seruator pulchrè dicens. Venit Ioannes in via iuſtitiæ, neque comedens,

Nibil faſtu in omnibus perniciosius.

Quomodo à cibo & potu abſtinendum.

Vinum bibere vt bonum.

Aquam bibere vt malum.

Mat.11 Matt.6. Marc.2. Luc.5.

Mat.11.

„ nec bibens. carnem ſcilicet & vinum. nã abſque aliis
„ non potuiſſet viuere. & dicunt, dæmonium habet.
„ Venit filius hominis comedens & bibens. & dicunt.
„ Ecce homo vorax & vini potor, amicus publicanorum & peccatorum, propterea quòd comedat & bibat. Quid nos ergo faciemus? Nec eos qui vituperant ſequamur: nec eos qui laudant. Sed vel cum Ioanne ratione ieiunemus, etiam ſi nobis dicant Iudæi, Dæmonium habetis. vel cum ſapientia Ieſu vinum
„ bibamus, ſi corpus indigeat, etiam ſi nobis dixerint,
„ Ecce homines voraces & vini potores. Neque enim re vera eſca eſt aliquid, nec potus, ſed fides quæ per charitatem extenditur operibus. Cùm enim omnem actionem fides fuerit conſecuta, condemnari non
„ poteſt qui comedit & bibit, propter fidem. Quidquid enim non eſt ex fide, peccatum eſt. Sed quando aliquis ex voluptariis, vel ex iis qui quodlibet aliud peccant, dicit, Fide participo, vel aliquid aliud ago, à ratione aliena cupiditate, vel corrupta conſcientia innitens fidei, labitur. Seruator enim diſtinxit, dicens.
„ A fructibus ipſorum cognoſcetis eos. Quòd autem fructus eorum, qui diuina ratione vitam inſtituunt & ſpiritali intelligentia, ſit ex diuini Apoſtoli ſententia, charitas & gaudium & pax, & longanimitas, benignitas, bonitas, fides, mãſuetudo continentia, caſtitas, eſt
„ extra controuerſiam. Ipſe enim dixit beatus Paulus. Fructus autem ſpiritus eſt hoc & hoc. Quòd autem qui ſtudet tales habere fructus, citra rationem, aut inconſideratè, aut intempeſtiuè non comedet carnes, nec bibet vinum, neque cum vlla mala cohabitabit

Ieiunãdum cũ ratione.

Rom. 16.

Quando manducare & bibere.

Math. 7.

Galat. 5.

Ratio, tempus, diſcretio.

1.Cor.9. „ conſcientia,rurſus dixit idem beatus Paulus. Omnis qui certat,ab omnibus abſtinet.cùm ſana quidem eſt caro,abſtinens ab iis quæ pingue faciunt. Quòd ſi ſit ægra vel mœrore confecta, vel aliquo caſu afflicta, tunc vtetur quidem vel cibo vel potione tãquam medicamento, ad ea curanda quæ moleſtiam afferunt. abſtinebit autem ab iis quæ ſunt animo noxia, ira & inuidia,vana gloria, triſtitia, & detractione, ſuperbia & elatione, Deo agens gratias. Cùm de his itaque ſatis diſſeruerim, tuæ ruſus pietati aliã affero adhortationem.Fuge pro viribus eorum virorum congreſſiones qui nullam habent vtilitatem, & pellem exornant aliter quàm conueniat. etiam ſi ſint orthodoxi, non ſolùm hæretici:& lædũt hypocriſi, etiam ſi cano capite & corrugata fronte præ ſe ferant longitudinem temporis. Nam vt propter mores generoſos ab eis nihil lædaris:id certè quod videtur eſſe minimum, te ſauciabit. Inſolens enim redditus,animo effereris, eos irridens. Quod quidem tibi detrimẽtum afferet, vt qui in ſuperbiam incideris. Super lucidam autem feneſtram perſequere & virorum & mulierum ſanctas cõgreſſiones. vt per eorum veluti ſubtiliter ſcriptum librum, poſſis tuum cor apertè videre, & per collationem probare ſocordiam tuam vel diligentiam. Multa enim ſunt quæ probitati ferunt teſtimonium. color vultus qui in ea vita quæ degitur efflorescit, & veſtiũm ornatus, & mores compoſiti, & modeſtia orationis, & verba non exquiſita & affectata, elegans ſententia,cogitata ſenſáque ſapientia.Dominus autem vires dabit tuæ manſuetudini, & omnibus

Aegrotis & cibus & potus licitus eſt, vt iis vtantur quaſi medicamentis.

Quæ alicuius probitati adſerant teſtimonium.

qui ſequuntur ſcopum pietatis, etiamſi vel deſidia, vel caſus aliquis acciderit. Amictus enim, & greſſus pedis, & riſus dentium annunciabit de ipſo, vt ait Prouerbium. Incipiens itaque tibi narrare vitam ſanctorum patrum, neque eos, qui ſunt in vrbibus, vel vicis, vel ſpeluncis, vel ſolitudinibus tibi ignoti, prætermittam oratione. adiiciens eos etiam qui ſunt in cœnobiis. Neque enim locus quæritur in quo ſe rectè, & ex virtute geſſerunt, ſed modus rectè eorum inſtitutionis, per quam Chriſti auxilio vitam egerunt angelicam. *Eccl.10.*

VITA ISIDORI PRESBYTERI & Xenodochi.

CVm ergo primum veniſſem in Alexandrinam ciuitatem, ſecundo conſulatu magni Theodoſij magni imperatoris, qui propter ſuam rectam in Chriſtũ fidem nunc eſt cum angelis: in ipſa ciuitate incidi in quemdam virum admirandum, & omni ex parte ornatum, ſermone, moribus, & cogitatione, nempe Iſidorum, qui erat & presbyter & Xenodochus Alexandrinæ eccleſiæ. Is dicebatur prima quidem iuuentute verſans in ſolitudine, peregiſſe certamina exercitationis. Cuius etiam cellam vidi ego in monte Nitriæ. Offendi autem eum ſenem ſeptuaginta annos natum. qui cùm vixiſſet alios quindecim annos, in pace obiit. Hic ſanctus vſque ad horam obitus nihil lineum geſtauit extra vitam, non balneo eſt vſus, non tetigit carnes, nunquam à menſa receſſit repletus ad ſatietatem. Erat autem corpore à Dei gratia tã bene contemperato, vt omnes qui ignorabant eius *A quibus abſtinuerit Iſidorus.* *In ieiunio lautitiei.*

victus rationem, perſuaſum haberent eum lautè viuere & opiparè. Huius virtutes animæ ſi velim ſigillatim narrare, narrantem me tempus deficiet. qui erat adeò mitis, benignus & pacificus, vt etiam infideles eius inimici, propter rectam in Chriſtum fidem, vel eius vmbram reuererentur, ob inſignem viri bonitatem. Tantam autem habuit ſpiritalem gratiam & cognitionem ſanctarum ſcripturarum, & comprehenſionem diuinorum dogmatum, & etiam in ipſo conuiuio hora ſolita refectionis fratrum, ſancti huius fieret mentis exceſſus, mutúſque euaderet ipſe & obſtupeſceret, & cum rogaretur vt quæ in exceſſu euenerant narraret, diceret. Mente ſum peregrinatus ab aliqua raptus contemplatione. Scio ego eum ſæpe in menſa fuiſſe lachrymatum. & cùm rogaretur cauſam cur eſſet lachrymatus, audiui eum dicentem. Pudet me veſci cibo à ratione alieno, cùm ſim ratione præditus: & ſim futurus in paradiſo deliciarum, & replendus ambroſiæ nutrimento, propter eam quæ nobis à Domino data eſt poteſtatem. Is erat Romæ notus cuncto ſenatui & procerum vxoribus, quo tempore cum beato Athanaſio epiſcopo prius receſſerat, deinde cum ſancto Demetrio epiſcopo. Is cum abũdaret opibus, & iis quę ſunt ad vſum neceſſaria, non ſcripſit teſtamentum decedens, non pecuniam reliquit, non rem vllam ſuis ſororibus quæ erant virgines: ſed eas Chriſto commendauit, dicens. Deus qui nos creauit, vobis quoque victum prouidebit ſicut & mihi. Erat autem conuentus virginum quæ erant cum ſororibus eius, ſeptuaginta. Is, cum ad eum veniſſem a-

Extaſis, & raptus mentis.

Cibus beatitudinis conſolatur eſurientem.

Athanaſius

Conuentus virginum.

doleſcens, & rogarem vt ad vitam cooptarer monaſticam, mea adhuc ætate laſciuiente, & non opus habente ſermonibus, ſed laboribus qui carnem ſubigerent, duráq; & aſpera viuendi ratione quę corpus cõpeſceret: is, inquam, tanquàm bonus domitor pullorum, duxit me extra ciuitatem ad eas quæ dicuntur cellæ eremiticæ circiter quinto ab vrbe lapide. & mę tradit cuidam Dorotheo exercitatori Thebano ſexageſimum annum agenti in ſpelunca, & iubet me implere apud ipſum tres annos ad domandas animi perturbationes. Sciebat enim ſenem agere vitam admodum duram & aſperam. & poſtquàm annorum numerum impleſſem, rurſus ad eum reuerterer, mandauit ob reliquam doctrinam ſpiritalem. Cùm autem non potuiſſem apud eum implere numerum trium annorum, eo quòd in morbum incidiſſem vehementem, ab eo receſſi ante tempus præſtitutũ. Erat enim eius vitæ ratio longè aſperrima, ſqualida, & planè arida. Toto enim die, atque adeò in ipſo æſtu meridiei, in ſolitudine quæ eſt propter mare; colligebat lapides, & ex eis ſemper ædificans, & cellas faciens, eas cedebat iis qui non poterant ædificare, ſingulis annis cellam faciens. Cùm autem ego aliquãdo huic ſancto dixiſſem, Quid agis pater, in tanta ſenectute corpuſculum tuum occidens caloribus intolerabilibus, reſpondit mihi, dicens. Illud me occidit, ego quo que ipſum occidam. Comedebat autem ſingulis diebus ſex vncias panis, & minutorum olerum decem. Aquæ autem bibebat quantum ſufficiebat. Deum autem teſtor me nunquam eum cognouiſſe pedes ex-

Monacho iuueni non tam ſermonibus quã laboribus opus eſt.

Palladij adoleſcentia ſpirabat monaſticũ.

Trinum annorũ ſpatiũ concupiſcẽtiæ domãda

Vita Abbatis Dorothei. 11.

Labor corporeus.

Affligẽdũ corpus, ne illud nos occidat.

tendiſſe. nõ dedita opera dormiiſſe, aut ſuper lectum. ſed per totam noctem ſedens contexebat catenam ex ramis palmarum, vt ex eo ſibi victum pararet. Cùm autem ſuſpicarer, eum, cum̃ adeſſem ſolũmodo, tam extrema vſum eſſe exercitatione, ſciſcitatus ſum vt ſcirem à compluribus eius diſcipulis, an perpetuò vteretur tam accurata exactáque exercitatione. qui quidem manebant ipſi quoq; deinceps ſeorſum, ſe rectè & ex virtute gerentes. Hi mihi dixerunt quòd à iuuentute vitam ſuam ita inſtituit, nunquàm dedita opera dormiens, niſi quod inter operandum vel comedendum aliquando conniuebat oculis deiectis. adeò vt ſæpe fruſtum quoque ex eius ore excideret eſus tempore propter nimiam dormitationẽ. Cùm autem ego aliquãdo cogerem hunc ſanctum paululum iacere ſuper ſtoream, ægrè ferens mihi dixit. Si quando perſuaſeris angelis vt dormiant, tum virtutis ſtudioſo quoque perſuaſeris. Quodam autem die, ad puteum ſuum me miſit circa horam nonam, vt implerem cadũ, quò eo in refectione vteretur cùm inſtaret hora cibi capiendi. Accidit autẽ vt cùm acceſſiſſem, infrà in puteo viderẽ aſpidem, & præ metu aquã minimè haurirem, ſed currendo reuerſus ei nunciarem, dicẽs. Periimus Aba, vidi enim aſpidem inferius in puteo. Ille autem honeſtè ſubridens, quoniam mei magnã habebat rationem, & caput quatiens, dixit. Si viſum fuerit diabolo in omnem puteũ iniicere ſerpentes, & aſpides, vel teſtitudines, aut alia venenata animalia, in omnes fontes aquarum: tu manebis nunquã bibens. Ipſe autem è cella egreſſus, cùm per ſe hauſiſſet, bibit ieiunus, cùm prius

Victũ ſibi parat manibus Dorotheus.

Ne ſopore obruat virtutis ſtudioſum.

Miraculũ.

Aſpis in puteo.

prius ſignaculo muniiſſet, & dixiſſet: Quo venit Seruator, illic viribus caret diaboli improbitas. *Crucis ſignum.*

ACTA ET TEMPERANTIA Potamianæ.

Beatus ergo Iſidorus Xenodochus, qui beatũ Antonium conuenerat, narrauit mihi ſe ab eo audiuiſſe rem dignam quæ mandetur litteris. Potamiana quædam puella formoſiſsima, tempore Maximini perſecutoris, fuit ancilla cuiuſdam intemperantis & libidinoſi. Quam cùm multum rogaſſet, & ei varia promiſiſſet eius Dominus, eam non potuit decipere. Quo factum eſt vt is tandem furore percitus, eam traderet præſidi Alexandrino, qui erat eo tempore, tanquã Chriſtianam, & quæ tempora & imperatores inſectaretur maledictis propter perſecutiones. pollicitus ſe ei magnam pecuniæ vim daturum ob eius calamitatem, dicens. Si ei perſuaſeris vt meo deſiderio aſſentiatur, eam cuſtodi nullo affectam ſupplicio. Quod ſi manſiſſet in ea quam ab initio oſtenderat auſteritate, rogauit vt ea ſupplicio affecta moreretur: ne, dicens, viua meam irrideat intemperantiam. Producta autẽ ante tribunal virgo fortis, diuerſis ad pœnas ſumendas comparatis inſtrumentis, corpore fuit excruciata, & aduerſus multas ac varias rationes mente tanquam turris firma ac ſtabilis reſiſtebat. Inter inſtrumenta autem ſuppliciorum, crudelius quoddam cæteris tormentum ab eo qui tunc erat iudex inuentum eſt. Iubet enim magnum lebetem pice repletum vehementiſsimo igne accendi. Cum bulliret ergo pix & valde arderet, conuerſus ad illam beatam ſæuus. III. *Conſtantia Potamianæ*

præſes, dixit. Abi pare voluntati Domini tui. alioqui, vt intelligas, iubeo te deuolui in lebetem. Illa verò reſpondit, dicens. Abſit vt ſit iudex adeò iniquus, qui me iubeat parere libidini & intemperantiæ. Ille itaque furore percitus, iubet eam exui, & in lebetem iniici. Illa verò vocem emittit, dicens. Per caput imperatoris quem tu times, ſi ſtatuiſti ſic me ſupplicio afficere, ne iuſſeris me exui. ſed iube me paulatim in picem feruentem demitti. vt videas quantam mihi largitus eſt patientiam Chriſtus quem tu ignoras. Quæ ſic paulatim demiſſa, ſpacio trium horarũ, emiſit ſpiritum, cùm pix perueniſſet ad eius collum.

In lebetem bulliente pice repletũ deiicitur.

VITA DIDYMI ORBI.

IIII. PLurimus ergo cœtus ſanctorum virorum & mulierum, tunc fuit conſummatus in eccleſia Alexandrina, qui ſunt inuenti digni terra mitium. Inter quos conſummatur etiam beatus ſcriptor Didymus qui fuit orbus. Cum quo fuit mihi quater congreſsio, cùm decem annorum interiecto interuallo ad eum proficiſcerer. Is autem conſummatur natus annos octoginta quinque. Fuit autem is orbus, vt qui cum eſſet quatuor annos natus, oculos amiſerit, vt ipſe mihi narrauit. & neque literas didicit, neque ventitauit ad præceptores. Habebat enim ſecundum naturam magiſtram, firmam ac validam propriam conſcientiam. Tanta autem ſpiritalis cognitionis fuit exornatus gratia, vt re vera impleretur in eo quod ſcriptum eſt. Dominus illuminat cæcos. Vetus enim & nouum teſtamentum interpretabatur ad verbum

Didymus oculis orbatus.

Pſalm. 145

Dogmata autem ſubtiliter & tam ſtrenuè exponebat, vt omnes veteres ſuperarit cognitione. Is cũ aliquando me cogeret in cella facere orationem, ego autem nollẽ, mihi dixit narrans. Ter in hanc cellã ingreſſus eſt beatus Antonius vt me viſeret. qui à me rogatus vt faceret orationẽ, ſtatim genu flexit in hac cella, neque commiſit vt quod dixeram iterum repeterem, re ipſa quidem docens in obedientia. Quare ſi tu quoque eius vitæ veſtigia ſequeris, vt qui ſis monachus & hoſpes ob virtutem, omnem depone contentionem. Hic ipſe hoc quoque mihi narrauit. Cùm quodam die, aiebat, de vita miſeri Iuliani imperatoris, vt pote perſecutoris, eſſem ſolicitus, & animo angerer: accidit vt propter hanc ſolicitudinem ad veſperam vſque ſeram nihil comederem, & cùm in in ſedili ſederem, me ſomnus opprimeret, & viderem in extaſi equos albos cũ inſeſſoribus percurrentes, & annunciantes. Dicite Didymo. Hodie hora ſeptima mortuus eſt Iulianus. Surge ergo & comede: & quod tu ſcis domũ mitte ad epiſcopum Athanaſium, vt ille quoque hoc ſciat. Notaui autem, inquit, & horam & diem & hebdomadem & menſem. & ſic inueni.

Grece eſt

Sacras ſcripturas nouerat, & ſi non didiciſſet.

B. Antonius.

Ne qua in hoſpite contentio.

Mors apoſtatæ Iuliani reuelatur didymo

ALEXANDRAE VITA.

NArrauit autem mihi quoque hic beatus de quadam ancilla nomine Alexandra, quæ relicta ciuitate in monimento ſe incluſit, per foramen accipiens quæ erant neceſſaria, neque in virorũ neque in mulierum conſpectũ veniens ſpacio duodecim annorum. Duodecimo autem anno aiunt beatam cum dormiiſ-

Includi monimento per 12. annos.

ſet, ſeipſam compoſuiſſe. adeò vt quæ ſolita erat ad eam venire, cùm illi non reſpódiſſet, nobis renunciauerit. Cùm nos ergo acceſſiſſemus, & monimenti oſtium amouiſſemus: ingreſſi ſumus & inuenimus eam obdormiſſe. De ea autem dicebat etiam beatiſſima Melania Romana, cuius vitam narrabo tempore & loco conuenienti. Huius, inquit, beatæ faciem non potui intueri. ſtans autem ego circa foramen, eam rogaui vt mihi diceret cauſam propter quam ſeceſſit quidem à ciuitate, ſeipſam autem incluſit monimẽto. Illa autem, inquit, per foramen me eſt allocuta, dicẽs. Quidam, inquit, inſano mei amore tenebatur. & ne eum videre, moleſtia afficere, vel in inuidiam vocare, malui me viuam in hoc monimentum inferre, quàm offendere animam quæ facta eſt ad Dei imaginem. Cùm autem ego ei dixiſſem, Quomodo ferre potes ſerua Chriſti Dei, cũ nullo omnino colloqui, ſed ſola pugnare cum deſidia & cogitationibus? mihi reſpondit, dicens. A mane vſque ad horam nonam oro, per horam nens linum. Reliquis autem horis mente reuoluo vitam ſanctorum patrum & patriarcharum, & certamina beatorum apoſtolorum & prophetarum & martyrum. Poſtquam autem aduentarit veſpera, cùm Dominum meum glorificauero, cibum capio, plurimas horas noctis perſeuerans in oratione, & finem expectans quando hinc diſſoluar cum ſpe bona, & apparebo ante faciẽ Chriſti Dei. Non prætermittam autem in narratione eos quoque qui ita vixerunt, vt ſpeciem quidem præ ſe ferrent pietatis ac religionis, ſed eam cõtemnerent, ad laudem quidem eorum

S. Melania.

Cur ſe incluſerit Alexandra.

Quibus vacaret ſic incluſa.

Piæ meditationes.

qui rectè & ex virtute ſe gerunt, & vt cauti ſint & attenti ij qui legunt.

DE QVADAM VIRGINE QVAE LABORABAT amore diuitiarum.

Erat quædam Alexandriæ virgo ſolùm nomine, habitu quidē humilis, animi autē inſtituto parca, glorioſa & inſolens & laborās auaritia, auri potius quàm Dei amās: ex rebus ſuis nulli vnquam exhibens, non hoſpiti, non pauperi aut afflicto, non monacho, non virgini, non eccleſiæ vel obolū vnum. Ea multis ſanctorum patrum admonitionibus incitata, non repellebat graue pondus diuitiarū. Erat autem ei quoque genus, ex quo ſororis ſuæ filiā in filiam adoptauerat. cui noctu & diu ſua pollicebatur, cùm ipſa excidiſſet ab opibus cœleſtibus. Nam hæc quoque eſt vna ſpecies fraudis diaboli, qui prætextu amoris in cognatos, efficit vt naſcatur auaritia. Nam quòd ei nulla ſit cura generis, hinc patet. Ipſe enim docuit & fratrem & matrem & patrem occidere. Idque eſt ex ſcripturis extra controuerſiam. Sed etſi videatur nonnullis curā cognatorum inſerere, non hoc facit quòd illis bene velit, ſed vt eorum qui ei parent animam apertè exerceat ad iniuſtitiam, cùm ipſe ſciat latam ſententiam, „quæ dicit. Iniuſti regnū Dei non poſſidebunt. Poteſt „autem aliquis & ſpiritali motus intelligētia, & diuino deſiderio, neque ſuam negligere animam, & cognatis opem ferre, ſi quid eis defuerit. Quando autem quis ita totam ſuam inſtituit animam, vt ea deſpiciatur & obruatur præ cura cognatorum, is incidit in legem, vt qui ſuam pro vano æſtimet animam. Canit

[Margin notes: VI. — *Vt mutata ſit à ſeipſa virgo inſolens, & in pauperes dura.* — *Deut. cap. 12. d.* — *1. Cor. 6.* — *Quomodo poſsit quis cognatis ſuc currere citra animæ naufragiū.* — *Pſal. 23.*]

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

autem Dauid quoque pſalmographus de iis qui ani-
“ mæ curã gerunt,dicens in timore Dei, Quis aſcendet
“ in montem Domini?Pro eo quod eſt,Raro. Aut quis
“ ſtabit in loco ſancto eius?Innocens manibus & mun-
“ do corde. qui non accepit in vano animam ſuam. Illi

Qui in vano ſuam animam accipiunt.

enim animam ſuam in vano accipiunt, qui exiſtimant eam diſſolui vnà cum hac caruncula. qui virtutes ſpiritales negligunt. Huic virgini, quæ ſolo nomine ſibi parauerat appellationem, moribus autem erat aliena ab exercitatione, cũ venam, vt dicitur, vellet incidere ad leuandam auaritiam, ſanctiſſimus Macarius presbyter & præfectus Ptochotrophij eorũ qui ſunt corpore mutilati, talem actum excogitat. Erat enim ei à iuuentute lapidarius. Ad eam autem accedens dicit. In me inciderunt pulchræ gemmæ, ſmaragdi & hiacinthi. nec ſcio an ſint furtiui, an alicuius mercatoris. Non conſtituitur enim eis pretium, cùm æſtimationem ſuperent. Qui habet autem, vendit eas quingentis nummis. Si ergo tibi viſum fuerit eas accipere, da quingentos nummos. potes ex vna gemma accipere quingentos, reliquis autem vti ad variandum mundũ filiæ tuæ ſororis. Cùm autem quæ dicebatur virgo, tota penderet à puella: ineſcatur eius ornandæ cupiditate: & procidit ad eius pedes, & dixit. Rogo te ne quis alius eas accipiat. Eam ergo adhortatur ſanctus dicens. Veni vſque ad domum meam, & eas aſpice. Illa autem noluit. ſed ei præbet quingentos denarios, dicens. Rogo te, ipſe eas vt vis cape. Nolo enim videre hominem qui eas vendit. Cùm autem quingentos denarios ab ea accepiſſet ſanctus Macarius,

S. Macarius quo aſtu virginem reduxerit.

Domus hoſpitalis mutilatorum.

dat eas ad vſum Ptochotrophij. Cùm autem multum tempus præteriiſſet, quoniam exiſtimabatur Alexandriæ ſenex vir eſſe ſummè pius ac miſericors, vixit autem ad centum vſque annos, cuius tempore nos quoque fuimus, verebatur eum admonere. Tandem cum eum inueniſſet in eccleſia, dicit ei. Rogo te, quid iubes de lapidibus, pro quibus dedimus nūmos quingentos? Ille ei reſpondit, dicens. A quo die mihi dediſti aurum, eos impendi in precium gemmarum. & ſi velis eas videre, veni in hoſpiciū. Illic enim ſitæ ſunt gemmæ, & vide. Quòd ſi tibi non placeant, tolle aurum tuum. Venit autē illa lubentiſſime. Habebat autē Ptochotrophium, in ſuperiori quidē parte mulieres, in inferiori autem viros. Cùm ea autem acceſſiſſet, introducit eam in veſtibulum, & dicit ei ſanctus Macarius, Quid vis primū videre, hyacinthos, an ſmaragdos? Ea verò illi dicit, Quod tibi videtur. Ille verò eam ducit in partem ſuperiorem, & oſtendit ei mulieres mancas ac mutilatas & orbatas oculis. & dicit ei, Ecce hyacinthi. Deinde deducit eam in partem inferiorem, & oſtendit ei viros, dicens, Ecce ſmaragdi. & exiſtimo non inueniri his precioſiores. Quòd ſi tibi non placeant, accipe aurum tuum. His ergo ſic geſtis, pudore affecta virgo exiit, & domum reuerſa magnum accepit dolorem, quòd hanc rem ex Deo non feciſſet, ſed adducta neceſsitate. Poſtea autem gratias egit presbytero, cùm puella cuius curā gerebat, poſt nuptias mortua eſſet ſine liberis. ipſáque deinceps vitam ſuam rectè inſtituit.

Pauperes & ægroti gemmæ ſūt maximi precij.

veniunt,& in aliqua delicta incidunt. Adeò vt quicunque delinquunt, & conuincuntur meruiſſe vt dent pœnas,palmam amplectantur, & tergo plagas præfinitas accipiant,& ſic dimittantur. Prope eccleſiã autem poſitum eſt Xenodochium,in quo venientem hoſpitem toto tempore accipiunt,etiam ſi biennium aut trienniũ voluerit manere, donec velit ſua ſponte recedere:permittentes ei vna hebdomada manere in ocio. Aliis autem diebus ipſum deinceps attrahunt ad opera, aut in orto, aut in piſtrino, aut in coquina. Quòd ſi fuerit quiſpiam cuius ſit habenda ratio, dant ei librum legendum, non permittentes ei vt cum vllo colloquatur vſque ad horam ſextam. In hoc monte degunt etiam medici & placentarij.Vtuntur etiam vino,& vinum illic venditur. Hi autem omnes ſuis manibus faciunt veſtem lineam, adeò vt ſint omnes minime egentes. Circa horam autem nonam licet ſtare, & audire in vnoquoque monaſterio hymnos & pſalmos Chriſto canentes, & preces ad hymnos emittentes, adeò vt exiſtimet quiſpiam ſe ſublime elatum tranſmigraſſe in paradiſum deliciarum. veniunt autem ad eccleſiam ſabbato ſolum & dominico. Sunt autẽ ꝺcꝺ presbyteri qui præſunt huic eccleſiæ,in qua quandiu viuit primus presbyter huius eccleſiæ, nullus alius offert, nec iudicat,nec habet ſermonem: ſed tacitè ſolum cum eo ſedent. Hic magnus Arſiſius, & alij multi cum eo ſenes, quos nos vidimus, fuerint æquales tempore magno Antonio. Atque mihi quidẽ narrauit hic magnus Arſiſius, ſe Amon quoque vidiſſe Netriotem, cuius animam vidit aſſumi Antonius,

Xenodochium.

Doctiores.

Hymni.

Quando veniunt ad Eccleſiam.

Octo preſbyteri.

Arſiſius.

& deduci ab angelis. Is dicebat ſe etiam Pachomium vidiſſe Tabenneſioté, virum prophetā, ter mille virorum Archimandritam. cuius narrabo poſtea virtutes.

DE SANCTO AMON ET EIVS CONIVGE.

VIII. DIcebat autem Amon hoc modo vixiſſe. Cùm eſſet, inquit, parentibus orbatus adoleſcens circiter viginti duos annos natus, vi à ſuo patruo mulieri iunctus eſt matrimonio. & cum non poſſet reſiſtere neceſſitati quam ei afferebat patruus, viſum eſt ei & corona redimiri, & ſedere in thalamo, & omnia ſuſtinere quæ fiunt in matrimonio. Poſtquam autem omnes eſſent egreſſi, qui in thalamo & lecta dormituros collocauerat, ſurgit beatus Amon, & claudit fores: & ſedens vocat beatam & germanam ſuam coniugem, & ei dicit. Adeſdum domina ſoror. Deinde rem tibi narrabo. Hoc quo cōiuncti ſumus matrimonium, nihil habet eximium. Rectè ergo faciemus ſi abhinc vnuſquiſque noſtrum ſeorſum dormierit, vt Deo placeamus, intactam noſtrā reddentes virginitatem. Et cùm è ſinu ſuo paruum libellū protuliſſet, tanquam ex perſona Apoſtoli & Seruatoris, legebat puellæ quæ erat ignara literarum, plurimam lectionis partem adiiciens ex ſua diuinitus inſpirata doctrina, & in vita, in virginitate & caſtitate degēda eam inſtituens. Quo factum eſt vt illa Chriſti gratia repleta, diceret. Ego quoque Domine mi perſuaſum habeo fore vt caſtam vitam libenter agam. & ſi quid iubes, hoc deinceps faciam. Ille verò, Ego, inquit, iubeo & rogo vt vnuſquiſque noſtrum ſeorſum maneat. Ea verò hoc non tuiit, dicens. Maneamus in eadem domo, ſed in di-

Vi adigere ad matrimonij iugū.

Amon cohortatur cōiugem ad virginitatē

Quid operis agebat Amon.

uerſis lectis. Viuens ergo cum ea decem & octo annos in iiſdem ædibus, toto die vacabat orto & balſameto. Operabatur enim balſamum. quæ balſa- ſamus inſtar vitis plantatur, vt in qua collenda & putanda multum labori ponatur. Veſpere ergo domum ingrediens, & faciens orationes, cum ea comedebat. Et rurſus nocturnas preces fundens & ſynaxim peragens, ſummo mane ibat in ortum. Cùm hæc ſic fierent, & perueniſſet vterque ad impatibilitatem, vim & efficaciam habuere preces Amonis. Poſtremo autem ei dicit illa beata. Eſt aliquid quod tibi dicam Domine mi. vt ſi me audieris, mihi plane conſtabit, quòd verè ex Deo me diligas. Is verò ei dicit, Dic quod velis. Ea verò dicit illi. Aequum eſt vt tu qui es vir pius & religioſus, & exerces iuſtitiam, & ſimiliter ego qui eandem viam inſtituti ſum ſecuta, ſeorſum maneamus, & multi ex eo capiant vtilitatẽ. Non par eſt enim vt propter me tãta & talis occultetur tua virt[9] philoſophiæ, qui mecũ propter Chriſtũ cohabitas in caſtitate. Is verò cùm ei gratias egiſſet, & gloriam Deo dediſſet, ei dicit. Rectè tibi viſum eſt domina ſoror. & ſi hoc tibi placet, tu habeto hanc domum. ego verò abibo, & aliam mihi domũ faciam. Qui cùm ab ea eſſet egreſſus, ingreſſus eſt in interiora montis Netriæ. Nondum enim tunc illic erant frequentia monaſteria, & ſibi fecit duos cellarum tholos. Et cùm vixiſſet alios viginti duos annos, & rectè ſummam exercitationis virtutẽ exercuiſſet, in vita obiit monaſtica, vel potius tranſlatus eſt ſanctus Amon, natus ſexaginta duos annos, bis in anno vidẽs beatã vitæ ſuæ con-

Balſamus.

Vis precum

Vxoris conſilio ſeorſũ habitauit.

Amon ad montem Netriæ contendit

ne ſeipſum videret aliquando nudum. & interea dum de ea re diſſereret, inuentus eſt trans fluuiũ. vt qui abſque cymba in ecſtaſi traieciſſet, tranſlatus ab angelo. Fratres autem natatu tranſmiſerunt. Poſtquã autem acceſſit ad Antonium, primus ei dixit Antonius. Cùm Deus mihi multa de te reuelaſſet, & tuam tranſlationem mihi ſignificaſſet, te ad me accerſiui neceſſariò, vt cùm nobis inuicem frui licuiſſet, pro nobis inuicem intercederemus. Cùm autem eum collocaſſet in quodam loco longè ſeparato, hortatus eſt ne recederet ante tranſlationem. Cùm autẽ ipſe ſeorſum fuiſſet conſummatus, vidit Antonius eius animam in cœlum aſſumptam ab angelis. Hic eſt ergo Amon qui ſic vixit & ſic obiit. Hunc Lycum fluuium ego cum metu pontone aliquando tranſmiſi. eſt enim foſſa magni Nili. *Vidit Antonius animam Amonis.*

VITA ABBATIS OR.

IN hoc monte Netriæ fuit vir admirabilis Abbas Or nomine, habens monaſteria mille fratrum, habitu Angelico præditus. vt qui cùm eſſet nonaginta annos natus, nihil amiſiſſet de corpore. erat enim vultu nitido & alacri. adeò vt cùm vel ſolum videretur vir eſſet reuerendus. Is cùm longè antè ſe in vlteriore exercuiſſet ſolitudine, poſtea in propiori ſolitudine congregauit monaſteria, palude propriis plantata manibus, cùm ligna non eſſent in eo loco, adeò vt eſſet denſa ſylua in ſolitudine. Dixerunt enim nobis qui cum eo erant patres, quod ne germen quidem illic erat, quando vir ille venit ex ſolitudine. Ipſam autem IX. *Or quis.* *Monaſteria mille fratrum.*

plantauit, ne propter res neceſſarias, qui ad ipſum cõueniebant fratres, cogerentur circuire. ſed eorũ omnem gerebat curã Deum orans, & pro eorum ſalute decertans, vt nihil eis deeſſet neceſſariũ: nec eſſet eis vllus ſocordiæ prætextus. Is primũ quidem degens in ſolitudine, veſcebatur herbis & dulcibus radicibus. aquã quoque bibebat quando inueniebat. in precibus & hymnis toto tẽpore perſeuerans. Poſtquam autem peruenit ad perfectam ætatem ſenectutis, angelus ei apparuit in ſomnis, dicens in ſolitudine. Eris in gentem magnam, & magnus tuæ fidei credetur populus. Qui per te autem ſalui fient, erunt decies mille. quos ſi hic lucrifeceris, totidem tibi parebunt in futuro ſeculo. Neque quidquam dubitaueris, ait ei angelus. Nihil enim tibi deficiet eorum quæ ſunt ad vſum neceſſaria vſque ad mortem tuam, quoties Deũ inuocaueris. Hæc cùm audiiſſet, venit ad propinquã ſolitudinem, ſeorſum primum degens, ſibi quodam paruo conſtructo turiolo, ſolum compoſitis contentus oleribus. ſæpe etiã ſemel ſolum veſcens in hebdomada. Atque erat quidem primum illiteratus. Poſtquam autem venit ex ſolitudine in terram habitatam, ei gratia fuit data diuinitus, & ſcripturas expromebat memoriter. Ei enim libro dato à fratribus, ita deinceps legebat tanquam peritus literarũ. Aliam quoque acceperat gratiam, nempe dæmonum expellendorum, adeò vt multi ex iis qui laborabant, etiam eo nolente, clamantes eius vitam oſtenderent. Alias quoque curationes non ceſſabat peragere. Quo factum eſt vt ad eum conuenirent tria millia monachorum. Cùm

Victus qualis.

Angelica apparitio.

Alludit ad ea quæ Abrahæ ſunt dicta.

Peritia datur diuinitus.

Tria millia monachorũ

eos autem vir ille vidiſſet, lætitia affectus eos ſalutauit & complexus eſt. Cùm pedes eorum propriis lauaſſet manibus, conuerſus eſt ad doctrinam. erat enim valde peritus literarum, vt qui hanc gratiam accepiſſet diuinitus. Cùm autem ſcripturarũ multa ſoluiſſet capita, & fidem tradidiſſet orthodoxã, adhortatus eſt ad preces. Viris enim magnis mos eſt, nihil carnis admittere, priuſquam ſpiritale alimentum animæ tradiderint. Hec autem eſt Chriſti communio. Cùm eius ergo fuiſſẽt participes, & egiſſẽt gratias, hortatus eſt ad menſam. ipſe ſemper inter ſedendum eos admonens eorum quæ ſunt bona & honeſta, & dicens eis ea quæ pertinent ad ſalutem. Fuit ergo hic vir clarus inter multos patres, adeò vt cùm multi ad eum venirent monachi, omnes præſentes fratres conuocans, in vno die eis cellas faceret. vno quidem ſubminiſtrante lutum, altero verò laterem, alio autem haurientc aquam. Perfectis autem cellis, ipſe præbebat venientibus quæ erant neceſſaria. Is falſum fratrem qui ad eũ aliquando venerat, & veſtes ſuas occultauerat cũ coram omnibus arguiſſet, in medium produxit. Quo factum eſt vt nemo auderet deinceps apud eum mentiri cùm tantam haberet gratiam, quam per honeſtam ſuam vitam ſibi collegerat. licebat autem videre multitudinem eorum qui cum ipſo erant monachorum in eccleſia, tanquam angelorũ choros Deum laudantium. Magnam huic ſancto, ſuo teſtimonio tribuit virtutem vniuerſa fraternitas. præcipuè autem homo Dei Melaniã, quæ hunc montẽ ante me eſt ingreſſa. Ego enim eum non offendi viuum. Hec autem

Euchariſtia omnibus carnalibus præmittenda.

Or ipſe cellas ædificat.

Melania.

bræ argenti. Is autem rurſus cùm ad hoc ne omnino quidem annuiſſet, & nec ad vaſis quidem thecam attendiſſet, reſpondit. Ea à te attuliſti ò fili. Non opus eſt vt a te diſcam quantitatẽ põderis. Qui enim montes appendit & ſyluas ſtatera, multo magis ſcit quantitatem tui argenti. Si enim hæc mihi dares, rectè mihi põdus dixiſſes. Sed ſi Deo ea obtuliſti, qui ne duos quidem obolos deſpexit, ſed eos plus quàm omnia æſtimauit, tace. Sic ergo, inquit, diſpẽſauit gratia Domini, dum ingreſſa ſum in hunc montem. Breui autem pòſt tempore dormiit homo Dei, nec ægrotans, nec in nulla parte corporis dolorem ſentiẽs, ſed ſportam contexens me accerſiit, & cum adeſſet iam extremus ſtimulus, dicit mihi. Cape hanc ſportam à meis manibus, vt mei memineris. Nihil enim habeo aliud quod tibi relinquam. Et cùm hoc dixiſſet, excedit ſine febre cùm eſſet annorum ſeptuaginta, Domino commendans ſpiritum. Quem cùm ego ſepeliſſem, & linteis ſancti corpus inuoluiſſem & depoſuiſſem, receſſi à ſolitudine, vſque ad diem mortis mecum habens illam ſportam. Hic Pambo cum eſſet moriturus, in ipſa hora exceſſus, eum circunſtantibus beato presbytero & Ammonio, viris inclytis, & reliquis fratribus, dicitur hoc dixiſſe. Ex quo veni in hunc locum ſolitudinis, & meam ædificaui cellam, & hic habitaui, nullus fuit dies quo non aliquid operis fecerim meis manibus. nec memini me ab aliquo panem gratis datum comediſſe. nec me in hanc horam pœnitet alicuius ſermonis quem dixerim. & ſic ad Deum recedo, vt qui nec pius quidẽ ac religioſus eſſe cœperim. Hoc

Sapiens reſponſum.

Ne quis eleemoſyna precium faciat.

Quid breui moriturus dixerat Pābo.

quoquæ de eo ferebant teſtimonium Chriſti ſerui, Origenes & Ammonius, quod nunquam de re aliqua interrogatus, quæ vel ad ſcripturam, vel ad actionem negociumúe aliquod pertineret, ſtatim reſponderit, ſed dixerit. Nondum inueni quod reſpondeam. ſæpe autem hoc quoque adiecit. Præteribant enim tres menſes, & non dabat reſponſum, dicens. Nondum comprehendi. Tam conſideratè quidem ex Deo dabat reſponſa, vt à Deo cum omni metu omnes acciperent. Dicebatur enim hanc virtutem etiam ſupra magnum Antonium, & ſuper omnes ſanctos exercuiſſe, nempe vt eſſet in loquendo accuratus & perfectus.

Origenes. Ammonius.

VITA ABBATIS PIOR.

XI. FErtur autem præter alia hæc quoque actio ſancti Pambon, quòd Pior qui ſe in vita exercebat monaſtica, ad eius cellam aliquando accedens, proprium panem detulit. Cum eum autem Pambon reprehendiſſet, dicens, Cur hoc feciſti? reſpondit Pior, Ne te grauarem. Itaque tacitus eum dimiſit. Poſt aliquantum autem temporis accedens magnus Pambon ad cellam Pior, panem ſuum ſecum madefactum attulit. Ab eo autem rogatus quánam de cauſa panem attuliſſet madefactũ, reſpondit Pambon. Ideo madefeci ne ego quoque te grauarem.

VITA ABBATIS AMMONII, ET fratrum ſimul cum ſororibus.

AMmonius, qui fuit magni Pambo diſcipulus, ſimul cum tribus fratribus & duabus ſororibus, cum perueniſſent ad ſummum pietatis ac religionis, venerunt in ſolitudinem,& ſeorſum fecerunt vtrunque monaſterium, virorum, ſcilicet & mulierum, ita vt ſatis magnum intercederet ſpacium. Quoniam autem inſigniter doctus erat virorum optimus Ammonius, quædam ciuitas deſiderauit eum habere epiſcopum. Qui cùm acceſſiſſent ad beatum Timotheum epiſcopum, rogarunt eum vt eis epiſcopum ordinaret Ammonium. Ille autem dicit, Adducite eum ad me,& ego eum vobis ordinabo. Cùm ergo cum magno auxilio iuiſſent ad eum cõprehendendum, is conuerſus eſt in fugam. Cùm vidiſſet autem ſe iam eſſe comprehenſum, ſtans eos rogabat. Cùm ij autem nõ parerent, iurauit ſenex ſe rem non ſuſcipere, neque poſſe egredi è ſolitudine. Vbi autẽ non cedebant, ipſis videntibus, arrepto forfice ſiniſtrã aurẽ ſibi abſcidit ad imum vſque, eis dicens. Nunc intelligite fieri non poſſe vt ego fiam quod me cogitis, cùm lex prohibeat ne ad ſacerdotium prouehatur is cui ſunt aures amputatæ. Cùm ſic ergo eum dimiſiſſent, receſſerunt,& ad epiſcopum venientes hæc ei renunciarũt. Is autem eis dicit. Hæc lex in vſu ſit apud Iudæos. Mihi autẽ ſi vel truncatũ naribus adduxeritis qui ſit bonis moribus, ego eum ordinabo. Eũtes ergo eum rurſus rogabant. Cùm ipſe autẽ nõ pareret, aggreſſi ſunt

XII.

Monaſteriũ aliud virorum, aliud mulierum.

Renuit epiſcopatum Ammonius.

Importunè quæſitus ſibi aurẽ amputat.

eum vel vi adducere. Is autem eis iurauit, dicens. Si me coëgeritis, etiam linguam meam exſcindam. Eo itaque poſt hæc dimiſſo, receſſerunt. Huius Ammonij fertur hoc miraculum. Nunquam, inquiũt, turpis voluptatis carũculæ ſuæ inſurrectio eius corpus inuaſit: ſed ferrum candens ſuis membris admonebat adeò

Crudis veſci. vt eſſet totus vlceratus. Eius autem menſa talis fuit à iuuentute vſque ad mortem. quòd crudis ſcilicet veſceretur. Nihil enim vnquam comedebat quod igni

Quanta memoria. fuiſſet admotum præter panem. Vetus autem & nouum teſtamentum dicebat memoriter: & in doctorũ virorum Athanaſij & Baſilij ſcriptis ita erat verſatus, vt decies mille & ſexcentos verſus proferret: vt de eo ferunt teſtimonium magni quoque patres in ſolitudine. Huius autem feruntur etiam prophetiæ. Tantum autẽ valebat in conſolandis fratribus qui erant in ſolitudine, quantũ vllus alius. Hoc ei ſuo ſuffragio tribuebat Euagrius, qui erat vir diſcernẽdi vi præditus, ſe nullum hominem vidiſſe qui eſſet magis impatibilis, & alienus ab omnibus animi perturbationibus.

VITA ABBATIS BENIAMIN.

XIII. IN hoc mõte Netriæ fuit vir admirabilis, qui vocabatur Beniamin qui rectè & ex virtute vitam egit annis octoginta. Qui cũ ſummè virtutem exercuiſſet, dignatus fuit gratia curationum. adeò vt cuicunque manus impoſuiſſet, aut quod benedixerat oleũ dediſſet, q laborabat, liberaretur ab omni ægritudine. Hic

Oleo ſacro curati morbi. qui tãta gratia dignus fuerat habitus, octo mẽſibus ante obitũ fuit hydropicus. & eius corpus vſque adeò

Beniamin hydropiſi laborat.

intumuit, vt propter dolores inueniretur alius Iob noſtris temporibus. Cùm nos autem aſſumpſiſſet Dioſcorus epiſcopus, qui tunc erat presbyter montis Netriæ, me, inquam, & beatum Euagrium, dicit nobis. Adeſte, videte nouũ Iob qui in tanto corporis morbo & tanto tumore, immenſam habet patientiã cum gratiarum actione. Accedentes ergo vidimus tantam molem eius corporis, vt paruũ eius digitum non poſſemus complecti digitis duarum manuum. Cùm autem morbi grauitatem non poſſemus fixis oculis intueri, noſtros oculos auertebamus. Tunc dicit nobis beatus ille Beniamin. Orate fili ne meus internus homo ſit hydropicus. Hoc enim corpus neque cùm bene ſe haberet, mihi quidquam profuit, neque cum male, me læſit. Illis ergo octo menſibus factus eſt illi currus latiſſimus, in quo ſedebat aſſiduè, vt qui non poſſet in lecto accũbere, propter ea quæ ſunt corpori neceſſaria. Cùm autem laboraret hoc morbo immedicabili, medebatur aliis qui tenebantur quibuſuis ægritudinibus. Neceſſarium itaque duxi morbum huius ſancti exponere, ne nobis alienum videatur ſi viris iuſtis aliquis caſus accidat. Egregio ergo illo viro mortuo, ſublatumq́ eſt limen oſtij & poſtes, vt poſſet corpus efferri ex cella. Tanta erat moles corporis beati & inclyti patris Beniamin.

Iob patientia.

Internus homo ſanus.

Aeger aliis medetur.

VITA APOLLONII QVI COgnominabatur ἀπὸ πραγματευτῶν id eſt, à negociatoribus.

QVidam Apollonius nomine ἀπὸ πραγματευτῶν, id xiiij
eſt, à negociatoribus, cũ mũdo renunciaſſet, &

montem Netriæ habitaſſet, & nec artem dicere poſſet, nec literas, quòd ætate eſſet prouectus: viginti annis quibus vixit in monte, hanc habuit exercitationem. Suis pecuniis & ſuis laboribus emens Alexandriæ vaſa medica omne genus, vniuerſæ fraternitati ea ſuppeditabat ad morbos. & licebat eum videre vſque ad horam nonam diſcurrentem obeundo monaſteria, & oſtium ingredientem, & viſentem num quis decumberet. Portabat autem vnam paſſam, mala punica, oua, panem ſiligineum, & ea quibus opus habent ægroti. Hanc ſibi conferentem inuenit vitæ rationem vſque ad ſenium Chriſti ſeruus. Qui cum eſſet moriturus, alteri ſibi ſimili ſua reliquit friuola, rogans eum vt idem obiret miniſterium. Nam cùm quinque milia monachorum illum montem habitent, tali quoque opus eſt curatione, quòd ſit locus deſertus.

Appollonius medicū ſe & pharmacopolā preſtat fratribus.

VITA PAESII ET ESAIAE.

XV. & XVI.

Fratres ambo ſolitudinem ſpirant.

ALij Pæſius & Eſaias nomine, fuerunt fratres patre mercatore, qui quidē cū pater eorū eſſet mortuus, diuiſerūt facultates quas habebāt in mobilibus. in nummis quidem quinque milia, in veſtibus autem & ſeruis quæ inuēta fuerāt. Ij inter ſe deliberarunt, & ſibi conſulentes, dicebant, Quódnam vitæ iter ingrediemur, ô frater. Si exerceamus mercaturam quam pater noſter exercuit, nos relinquemus aliis noſtros labores: & forte incidemus in pericula vel latronum vel maris. Age ergo frater, vitam aggrediamur monaſticam, vt & patris noſtri lucremur facultates, & noſtras animas non perdamus. Placuit ergo vtriſq;

ſcopus vitæ ſolitariæ. Sed inuenti ſunt alius in alio diſcrepantes. Cùm itaque pecunias diuiſiſſent, & reliqua omnia hunc quidem ſibi ſcopũ propoſuerunt vt Deo placerent, ſed diuerſò vitæ inſtituto. Vnus enim omnia diſpergens, dedit monaſteriis & eccleſiis & cuſtodiis, & cum artem didiciſſet ex qua ſibi panem pararet, exercitationi operam dabat & orationi. Alter autem eius nihil diſperſit, ſed facto ſibi monaſterio, & paucis aſſumptis fratribus, quemlibet excipiebat hoſpitem, quemlibet curabat ægrotum, quemuis ſenem retinebat, cuiuis pauperi dabat. Sabbato & dominica, tres aut quatuor menſas ſtatuens, eos qui erant egeni excipiebat. Hoc modo vitã ſuam conſumpſit. Ambobus autem mortuis, diuerſæ beatitudines vtriſque dabantur à fratribus, vt pote quòd eſſent inuenti ambo virtute perfecti. & aliis quidem placebat vita eius qui renunciauerat. aliis verò, ea quæ communicabat omnibus egentibus. Cum ergo inter fratres incidiſſet contentio, propter horum beatorum diuerſum vitæ inſtitutum, & maximè propter laudes diuerſas, vadunt ad beatum Pambo, & ad eum referunt vt de hac re reſpondeat, volentes ſcire vtrãnã ſit melior vitæ ratio. Is autem eis dicit. vtrique ſunt perfecti apud Deum. Alter quidem functus eſt munere Abrahæ, qui omnes excipiebat. Alter verò ſuſcepit firmiſſimum & conſtantiſſimum Zelum Eliæ prophetæ, vt Deo placeret. Et cũ alij quidẽ ei dicerent, Quo modo fieri poteſt vt ex tuis pedib⁹ hi ſint æquales? vt qui exercitatorẽ præferrẽt, & dicerent: Præceptũ impleuit euãgelicum, vt qui omnia vendiderit &

Vitæ diuerſum inſtitutum.

Contentio illis mortuis, de beatitudine, quã à diuerſo illo inſtituto aſſecuti ſint.

Quis melior.

dederit pauperibus,noctu & diu perſeuerans in orationibus,crucem ferens & ſequens Seruatorem:contrà autem alij de altero cõtenderent,dicentes. Hic ex tuis pedibus,tot & talia viſcera oſtendit in omnes egentes,vt exiret & ſederet in viis regiis, & qui erant afflicti colligeret & opem ferret. neque ſolum ſuam recreauit animam,ſed etiam aliorum, ægrotos curãs & eis dans auxilium: eis dicit beatus Pambo. Rurſus vobis dicam. Ambo ſunt apud Dominum. vnicuique autem veſtrũ de ijs ſatisfaciam.Hic ſi non vſque adeò ſe exercuiſſet,non fuiſſet dignus illud bonum conſequi.Ille rurſus qui recreabat ac reficiebat hoſpites,& egenis miniſtrabat,oſtenſus eſt Domino pro viribus
Mat.20. " æqualis.Ipſe enim dixit. Ego non veni miniſtrari,ſed miniſtrare. Hic ergo miniſter etſi videbatur habere onus ex labore,attamen ex ipſo quoque habuit recreationem.Expectate autem vt à Deo quoque de his habeam reuelationem. & poſtea ſcietis cum veneritis. Intermiſſis ergo aliquot diebus redierunt, de his magnum illum rogantes. Senex autem reſpondit illis dicens. Apud Deum vidi vtroſque ſimul ſtantes in paradiſo.

VITA MACARII IVNIORIS.

Macarius iunior cædẽ facit inuolũtariã: Vnde occaſionẽ habuit adeundæ ſolitudinis.

QVidam ætate iunior,nomine Macarius, decem & octo annos natus,cùm luderet cum ſuis æqualibus ad lacum qui dicitur Mariam,paſcens pecora cædem fecit inuoluntariam. Is cùm nemini hoc dixiſſet, venit in ſolitudinem,& eò proceſſit metu & Dei & hominum,

hominum, vt non ſenſerit ſe tribus annis manſiſſe ſine tecto in ſolitudine. Eſt autẽ illa terra arida, ídque ſciũt omnes, tam qui auditione acceperunt, quàm qui ex ipſa norunt experientia. Hic ipſe Macarius ſibi poſtea ædificauit cellulã: & cum in ea vixiſſet alios viginti & quinque annos, tanta gratia dignus eſt habitus, vt deſpueret dæmones ſolitudini inſultantes. Ego cum eo verſatus longo tempore, ab eo didici quomodo affecta eſſet eius ratio ob peccatũ cædis. Dicebat autẽ tã tũ abeſſe vt doleret, vt etiã gratias ageret de crimine cædis. Fuit enĩ cædes inuolũtaria mihi cauſa ſalutis. Dicebat autem, ex ſcripturis afferẽs teſtimonium cædis quæ à magno Dei ſeruo Moſe facta fuit in Aegypto, quòd niſi propter cædem & metum Pharaonis non dignus habitus fuiſſet Moſes viſione Domini, & tanto dono, & conſcriptione ſanctorum eloquiorum ſpiritus. Nam cùm effugiſſet ex Aegypto, peruenit in montem Sina. Hæc autem dico non muniens viam ad cædem aliquam: ſed potius oſtendens eſſe etiam virtutes quæ oriuntur ex caſu, quando non vult quis ſua ſponte ad bonum accedere. Ex virtutibus enim aliæ quidem ſunt quæ ex volũtate & ex noſtro animi inſti tuto proficiſcuntur: aliæ verò quæ ex caſu naſcuntur.

VITA ABBATIS NATHANAEL.

EX veteribus ſanctis fuit quidam alius, optimus xviij.
Chriſti athleta, nomine Nathanaël. Eum ego nõ offendi in carne. Dormierat enim quindecim annis ante meum aduẽtum in montem. Cùm autem in eos incidiſſem qui cum hoc ſancto ſe exercuerant, & fue-

rant ei tempore æquales: de viri virtute lubenter ſum eos ſciſcitatus. Mihi autem eius quoque cellam oſtenderūt: in qua nullus adhuc habitat, quòd ſit terræ habitatæ propinquior. Ille enim beatus tunc eam cōdidit quando rari fuerunt anachoretæ. Narrarunt autem mihi egregiam eius exercitationē: nempe quòd tantam habuerit in cella tolerantiam, vt numquam dimotus ſit à propoſito. cùm ab initio fuiſſet illuſus à dæmone qui omnes illudit, qui eum labi fecerat in ſocordiam & animi mœrorem, & eum è cella exegerat. viſus eſt enim eſſe triſtis & animo angi in prima cella. Illinc itaque recedens, ædificauit aliam propius vicum. Poſtquam ergo perfecit cellam, & in ea habitauit tres vel quatuor menſes, accedit noctu dæmon taurina pelle indutus ſicut lictores, præ ſe ferens ſpeciem militis pannos induentis, taurina pelle edens ſtrepitus. Cui ſuccenſus, dixit beatus Nathanaël. Quis tu es qui hæc facis in meo hoſpitio? Dæmon autem reſpondit. Ego ſum qui te ex tua prima cella exegi. & nunc veni vt te ex hac quoque fugem. Cùm ergo cognouiſſet beatus Nathanaël ſe fuiſſe illuſum, reuerſus eſt ad primam cellam: & ſpacio triginta ſeptem annorum non eſt egreſſus extra fores, contendens cum dæmone, qui tot & tanta ei fecerat vt eum cogeret è cella egredi, vt ne ea narrare quidem liceat. Atque inter cætera quidem hoc machinatus eſt bonorum inimicus, nempe vt eum probro ac dedecore afficeret ad eius abrumpendum inſtitutum. Cùm ſeptem ſancti epiſcopi ſanctum inuiſiſſent, aut ex Dei prouidentia, aut ex ſug-

Taurina pelle indutus dæmon.

Contendens Nathanaël cū dæmone.

Septem epiſcopi inuiſunt Nathanaelem.

geſtione illius tentationis, eum propemodum deturbauit à propoſito. Cùm enim epiſcopi poſtquam eum inuiſiſſent, oraſſent, & poſt orationem exirent, ne greſſum quidem vnum pedis eos comitatus eſt vir egregius, ne daret locum inimico bonorum. Ei ergo dicunt diaconi epiſcoporum. Superbè te geris, ô Abbas, qui non deducis epiſcopos. Is verò dicit eis. Ego & Dominos meos epiſcopos colo, & omnem clerũ honoro: Súmque ego peccator omnium hominum peripſema: his autem omnibus & toti vitæ, quod in me eſt propoſito ſum mortuus. Ego enim habeo ſcopum occultum, quem ſcit Dominus, qui nouit occulta mei cordis, cur eos non ſum comitatus. Cùm ergo hic quoque actus non ſucceſſiſſet dæmoni, rurſus talem ſuſcipit figurã. Nouem menſibus ante dormitionẽ athletæ, trãsformatus eſt in puerũ duodecim annos natũ, tanquã agentẽ aſinum panẽ in ſporta ferentem. Qui puer cum ſero veſpere eſſet prope cellam, ſimulabat cecidiſſe aſinum & ſe clamare. Abba Nathanaël, miſerere mei, & porrige mihi manum. Ille autem audiuit vtique vocem pueri: & aperto oſtio cellæ, ſtans intus ei dicebat. Quis es, & quid vis tibi faciam? Reſpondet Dæmon. Ego ſum huius monachi miniſter: & fero panes. Quoniam eſt agape tui noti fratris: & cras illuceſcente ſabbato opus eſt oblationibus. Rogo ergo te ne me deſpicias, ne deuorer ab hiænis. Sunt enim hiænæ in his locis. Stans ergo mutus beatus Nathanaël, præ ingẽti eius miſericordia caligabat conturbatus viſceribus, & reputabat apud ſe quid faceret, dicẽs. Aut futurũ eſt vt trãſgrediar man-

Dæmon in pueri figura.

Agape
Oblatio

datum, aut à meo propoſito excidã. Poſtea pia apud
Firmũ Nathanaëlis propoſitũ. ſe reputans cogitatione, dixit. Melius eſt ne labefactẽ
tot annorum propoſitum ad ignominia afficiendum
& vincendum diabolum. Cùm itaque Dominum rogaſſet
dicit puero qui cum eo loquebatur. Audi puer,
Confidẽtia. aut quicunque ſis. Credo in Deum quem colo, qui
dominatur cuiuis ſpiritui, quòd ſi auxilio re vera egeas,
Deus tibi mittet auxilium. & neque hyænæ, neque
aliquid aliud tibi male faciet. Sin autem es tentatio,
hoc quoque Deus mihi exhinc iam reuelabit,
& clauſo cellæ oſtio eſt ingreſſus. Pudore autem affectus
dæmon quòd ſic quoque eſſet victus, reſolutus
eſt in turbinem, onagríſque exultantibus ac fugientibus
& ſtrepitum edentibus aſſimilatus, ſic euanuit.
Hoc fuit certamen beati Nathanaël, & hæ ſunt virtutes
eius exercitationis, & pugna inuicta aduerſus
aduerſarium.

VITA ABBATIS MACARII AEGYPTII, & Macarij Alexandrini.

xix. & xx. SAnctorũ & immortaliũ patrum, Macarij Aegyptij
& Macarij Alexandrini, egregiorũ & inuictorum
athletarum, honeſtæ vitæ certamina, quæ ſunt multa
& magna, & incredulis propè incredibilia, & narrare
vereor, & ſcriptis mandare, ne forte mei tanquam
Pſalm. 5. mendacis fiat mentio. Quòd autem Deus perdat omnes
qui locuntur mendacium, licet apertè videre ſanctum
Diſtributio eorum qui Macarij dicti ſunt. ſpiritum pronunciantem. Cùm ego ergo per
Dei gratiã non mentiar, hominum fideliſſime Lauſe,
ne ſis quoque ipſe incredulus patrum certaminibus:
ſed gloriare potius in æmulatione exercitationis

eorum qui verè ſunt Macarij, hoc eſt beati. Atque primus quidem Chriſti athleta, nomine Macarius, erat genere Aegyptius. Secundus autem ætate, ſed in iis quæ ſunt monachorum præcipua primas partes obtinens, qui ipſe quoque vocabatur Macarius, erat Alexandrinus qui vendebat bellaria. Et primùm quidem narrabo virtutes Macarij Aegyptij, qui vixit nonaginta annos integros. Ex his in ſolitudine annos ſexaginta. Cùm triginta annos natus aſcendiſſet, eſſétque ætate iunior, tam toleranter tulit labores exercitationis totũ decennium, vt magna quadã & inſigni dignus haberetur diſtinctione, adeò vt vocaretur παιδαριογέρων, id eſt, in puerili ætate ſenex. quoniam citius quam pro ætate profecerat virtutibus. Cùm eſſet quadraginta annos natus, & poteſtatem accepit contra ſpiritus, & gratiam curationum, & ſpiritum futurorũ prædictionis. Dignus quoque eſt habitus honorando ſacerdotio. Cum eo habitarunt duo diſcipuli in intima ſolitudine, quæ vocatur Scete. Ex quibus vnus quidem erat ei miniſter, qui ſemper prope ipſum inueniebatur, propter eos qui veniebant vt curarentur. Alter autem ſeorſum ſedebat in cellam. Procedente autem tempore, cùm ſanctus perſpicaci oculo præuidiſſet, dicit ſuo miniſtro Ioanni nomine, qui poſtea factus eſt presbyter in loco ſancti Macarij. Presbyteratu enim dignus fuerat habitus magnus Macarius. Audi me frater Ioannes, & fer æquo animo meam admonitionem, eáque tibi proderit. Tentaris enim, inquit, & te tentat ſpiritus auaritiæ. Sic enim vidi: & ſcio quòd ſi meã æquo animo tuleris adhortationem, in Dei timore conſum

Sacerdotiũ inter monachos honorandum.

maberis & in eius opere,& laudaberis,& in tuum tabernaculum non appropinquabit flagellum. Quòd ſi non audieris,in te veniet finis Giezi,cuius vitio laboras. Contigit autē vt ſancto quidē non obedierit poſt eius mortē:ſed obedierit ei qui iudæ alligauit laqueū propter auaritiam.& poſt alios quindecim aut viginti annos,cùm bona pauperū ſibi vſurpaſſet,ita laborauit elephantia, vt non inueniretur integer locus in eius corpore, in quo quis poſſet figere digitum. Hæc eſt prophetia ſancti Macarij. Ac de cibo quidem & potione ſuperuacaneum eſt dicere, cum nec apud iis ſocordiores monachos qui ſunt extrà, inueniri poſſit ingluuies, aut vlla citra delectum & diſcrimen viuendi ratio alia ab iis qui ſunt in illis locis, cùm propter inopiam rerum neceſſariarum, tum etiam propter zelum virorum qui eſt ex Deo, vno quoque contendente vincere proximum diuerſis vitæ inſtitutis. De alia autem exercitatione cœleſtis huius viri, Macarij inquam: dicebatur hic ſanctus eſſe aſſiduè in ecſtaſi, & maiori tempore,vel cum Deo,vel in rebus verſari cœleſtibus.cuius etiā feruntur res diuerſæ. Ægyptius quidam libidinoſus,captus amore cuiuſdam mulieris ingenuæ, quæ viro nupſerat, cùm non poſſet eam ineſcare propter pudicitiam & caſtitatem erga ſuum maritum Parthenicū: conuenit improbus præſtigiatorem,dicens. Aut eam incita vt me amet:aut arte tua effice vt eius maritus eam dimittat. Cùm ergo præſtigiator ſatis ab eo accepiſſet, vſus eſt ſuis præſtigiis & incantationibus. & cū non poſſet eius animū mouere vt ei aſſentiretur, efficit vt videretur equa iis qui eam

Simonia. *4. Reg. 5.*

Macarius in extaſi frequente.

Quam vim habeat libidinis furor, & præſtigia.

intuebantur. Cùm ergo foris veniſſet eius maritus, aſpexit vxorẽ ſuam in forma equæ. cũque in ſuo lecto cubuiſſet, alienũ ei videbatur quòd in ſuo cubili equa iaceret. Flet ergo eius maritus, & lamentatur quòd rem non inueniat: & quòd exiſtimans ſe alloqui beſtiam, reſponſum non aſſequatur. præterquam quòd *Mulier preſtigiis apparet vt* ſolummodo eam videbat iraſci. vnde magis angebatur animo, cum intelligeret eam eſſe ſuam vxorem, *equa.* curioſis autem hominum artibus eſſe mutatam in equam. His de cauſis accerſit vici presbyteros, & domum adducit, & eis eam oſtendit. Sed nec ij cognouerunt calamitatem quæ eis acciderat. Tribus ergo diebus neque fœnũ comedit vt equa: neque panem, vt homo, vtroque alimento priuata. Tandem vt Deus glorificaretur, & videretur virtus ſancti Macarij, aſcendit in cor mariti eius ducere eam in ſolitudinem ad ſanctum virum: & cùm eam capiſtro ligaſſet vt equã duxit in ſolitudinẽ. Dum autẽ appropinquaſſent, ſteterunt fratres prope cellam ſancti Macarij cũ eius marito contendentes, & dicentes. Cur huc adduxiſti hanc equã? Is autem dicit, Vt miſericordiã cõſequatur ſancti oratione. Illi verò dicunt ad eum. Quid mali habet? Ille eis dicit. Quam videtis equam, ea miſera eſt vxor mea. neque ſcio quemadmodum mutata ſit in equam. & iam ſunt tres dies ex quò nihil comedit. Ij atem cùm hæc audiiſſent, referunt ad ſeruum Dei *Reuelatur* Macarium, eo iam intus pro illa orante. Ei enim Deus *Macario* reuelauerat, ipſis ad eum venientibus. & ideo orabat *cur id contigerit.* vt ſibi declararetur cauſa propter quam hoc euenerat. Reſpondit autem ſanctus Macarius fratribus qui

ei renunciauerant. Adduxítne aliquis huc equam? dicunt, ita. Is verò eis dicit. Equi vos eſtis, qui habetis equorum oculos. Illa enim eſt fœmina ita vt eſt creata, non transformata, ſed ſic ſolum apparẽs oculis eorum qui ſunt decepti. Quæ cũ eſſet adducta, aquámque benedixiſſet, & in eius nudum caput infudiſſet, ſuper eius caput eſt precatus: ſtatímque effecit vt omnibus videntibus videretur fœmina. Cùm autem iuſſiſſet ei cibum afferri fecit eam comedere. & eam ſic curatam dimiſit cum ſuo marito, Deo agentes gratias. Eam autem admonuit vir Dei, ſic dicens. Nunquam eccleſiam deſeras. nunquam abſtineas à communione Chriſti ſacramentorum. Hæc enim tibi acciderũt, quòd iam quinque hebdomadis non acceſſiſti ad intemerata noſtri Seruatoris ſacramẽta. Alia eſt actio magnæ ei⁹ exercitationis. Magno vitæ ſuæ tẽpore à cella ſua in dimidium vſque ſtadium fodiens cuniculum, ſummam effecit ſpeluncam. etſi quando cõplures ei eſſent moleſti, occultè è ſua cella egrediens, ibat in ſpeluncam, neque quiſquam eum inueniebat. Narrauit autem nobis quidam ex ſtudioſis eius diſcipulis, quòd recedens vſque ad ſpeluncam per cuniculum, dicebat viginti quatuor orationes: & rediens, totidem. De eo exiit fama quòd mortuũ ſuſcitauit: vt perſuaderet hæretico qui non confitebatur eſſe reſurrectionẽ corporum. Et fuit conſtans hæc fama in ſolitudine, Ad hunc ſanctum adductus eſt aliquando à matre propria lamentãte adoleſcens qui vexabatur à dæmone, à duobus adoleſcentibus ex vtraque parte conſtrictus. Hunc autem ita vexabat dæmon. Trium modiorum panes

Aqua benedicta.

Sacramenta accipere frequenter bonum eſt.

24. orationes.

Aliud miraculum.

panes poſtquam comediſſet, & calicem aquæ bibiſ-ſet, vtraque eructans, cibos reſoluebat in vaporẽ. Ab eo enim, non ſecus ac igne. conſumebantur quæ comederat & biberat. Eſt enim ordo quoque dæmonũ qui dicitur igneus. Sunt enim dæmonum quoque ſicut hominum differentiæ, non mutata eſſentia, verum mente diuerſa. Hic ergo adoleſcens cùm ei mater nõ ſuppeditaret, ſæpe ſua comedebat excrementa, & lotium bibebat. Flente ergo eius matre, & alienam ſui filij merente calamitatem, & ſanctum valde obteſtante & rogante, illum accipiens inuictus Chriſti athleta Macarius, ſupplex pro eo Deum orauit. Poſt vnum autem aut alterum diem, remiſit dæmon vexationem. Tunc ergo dicit matri adoleſcentis Dominus Macarius. Quantum vis vt filius tuus comedat? Illa autem reſpondit, dicens. Rogo te iube eum ſolum comedere decem libras. Eam autem increpans vt quæ nimium dixerat, dixit. O mulier, cur hoc dixiſti? Cúmque ſeptem dies oraſſet cum ieiunio, expulſo ab eo pernicioſo dæmone ingluuiei, conſtituit ei viuendi rationem ad tres vſque libras panis, quas deberet ipſe comederet ſi operaretur. Cùm hoc modo Dei gratia puerum emundaſſet, eum matri reddidit. Has res admirabiles & præter opinionem fecit Deus per ſanctum Macarium. Eum ego non cõueni. dormierat enim anno antè quam ego ingrederer in ſolitudinẽ. Conueni autẽ eum qui erat eius ſocius in fidei operibus, & idem venerabile nomen quod ipſe habebat. Dico autem ſanctum Macarium Alexandrinum, qui erat presbiter earum quæ dicũtur cellarum.

Cibi reſoluuntur in vaporem dæmonis virtute.

Dæmonum differentia eadem eſſentia.

Viuendi ratio.

A quo iſta didicerit Palladius.

In quibus cellis ego nouem annos habitans, ex quibus tres annos mecum vixit ille Macarius, in quiete ſedens, eius quidem optimæ viuendi rationis alia quidem vidi opera & ſigna: alia verò didici ab iis qui cum eo vixerunt. Is cùm apud magnum virum & patrem Antonium electos palmæ ramos vidiſſet, quos ipſe laborauerat, petiit ab eo vnum manipulum ramorũ palmæ. Dixit autem ei Antonius. Scriptum eſt. Non concupiſces res proximi tui. Et cùm id ſolum dixiſſet, rami omnes ſtatim tanquam ab igne torrefacti ſunt. Quod quidem cum vidiſſet Antonius, dixit Macario. Ecce ſpiritus ſanctus requieuit ſuper te: eríſque mihi deinceps hæres mearum virtutum. Hinc rurſus eum inuenit diabolus in ſolitudine, corpore valde defatigato, & dicit ad eum. Ecce accepiſti gratiam Antonij: cur non vteris auctoritate, & à Deo petis cibum, & vires ad iter ingrediendum? Is autem dicit ad eum. Virtus mea, & laus mea Dominus. Tu autem ne tentaueris ſeruum Dei. Facit ergo diabolus vt ei phantaſma appareat, camelus onera baiulans & errans per ſolitudinem, habens omnia ad vſum neceſſaria. Qui cùm vidiſſet Macarium, prope eum aſſedit. Is autem ſuſpicatus eſſe phantaſma, ſicut erat, conſtitit ad orãdum. Is verò protinus à terra fuit abſorptus. Aliquando rurſus venit hic Macarius Alexandrinus ad magnum Macarium qui erat in Scete. & cum ambo eſſent Nilum tranſmiſſuri, accidit vt ipſi maximum Pontonem ingrederẽtur: in quem ingreſſi ſunt duo tribuni cum magno faſtu & apparatu, vt qui intus haberent rhedam totam æneam, & equos frenis

Non concupiſcendũ.

Deut. 7.

Diabolus aggreditur Macarium in ſolitudine.

Alludit ad tentationẽ Chriſti.

aureis,& quoſdam eos ſtipantes milites ſatellites, & pueros torquibus & aureis zonis ornatos. Poſt quã ergo Tribuni viderunt ipſos veteribus pannis indutos,& ſedentes in angulo: humilem illam & tenuem viuendi rationem beatam iudicabant. vnus autem ex ipſis Tribunis, dixit ad ipſos. Beati eſtis vos qui mundum illuditis. Reſpondens autem Macarius qui erat vrbanus, dixit eis. Nos quidem mundum illuſimus: vos autem illuſit mundus. Scias autem te non tua ſponte hoc dixiſſe, ſed propheticè. Ambo enim vocamur Macarij, hoc eſt, beati. Is autem eius ſermone compunctus cùm domum veniſſet, veſtes exuens, delegit vitam agere ſolitariam, multas faciens eleemoſynas. Rurſus cùm aliquando cupiiſſet veſci vuis recentibus perbelliſque ad ſe miſſis, oſtendens continentiã, eas miſit ad alium fratrem laborantem, qui ipſe quoque vuas deſiderabat. Qui cùm eas accepiſſet,& magna affectus eſſet lætitia, ſuam celare volens continentiam, eas miſit ad alium fratrem laborantem, qui ipſe quoque eum cibum appeteret. Cùm ille quoque accepiſſet, rurſus hoc ipſum fecit, etſi ipſe valde veſci cuperet. Poſtquam autem ad multos fratres deinde venerunt vuæ, cùm nullus eis veſci voluiſſet, poſtremus qui eas acceperat, eas rurſus miſit ad Macarium, tanquam magnum ei donum largiens. Qui cùm rem curioſè inquiſiiſſet, admiratus, & Deo actis gratiis ob tantam eorum continentiam, ne ipſe quidem ex iis tandem comedit. Atque hæc quidem eſt magni Macarij exercitatio, quam ego & multi accuratè apud ipſum didicimus. Si quod opus exercitationis ali-

Beata viuendi ratio in vilibus pannis.

Mundus illuditur.

Domita cibi concupiſcentia.

quem vnquam feciſſe audiit, omnino id ardenter effe cit. Cùm ab aliquibus audiiſſet Tabenneſiotas per totam quadrageſimam nulla re veſci quæ igni eſſet admota, ſtatuit hic ſanctus ſeptem annis nihil comedere quod per ignem tranſiſſet: & toto illo ſeptennio nihil guſtauit præter cruda olera vel legumina humectata. Cùm hoc ergo rectè geſsiſſet, aſpernatus eſt hanc viuendi rationem. Audiit autem ab aliquo alio hic monachorum optimus, quòd quidam monachus comedat libram panis. Quem æmulatus, fregit quod habe bat buccellatũ, & immiſit in lagenam, ſtatuens ſolum modo tantum comedere, quãtum manus eius ſurſum ferret. Magna eſt autem hæc in tractando corpore aſperitas. Feſtiuè enim nobis narrabat. Plura quidem fruſta apprehendebam: ſed non ſinebar efferre ob anguſtiam foraminis. Publicanus enim mihi non permittebat omnino veſci. Totos ergo tres annos hanc exercuit continẽtiã, quatuor vel quinq; vncias come dens, & aquã quæ eis reſpõderet. Olei autem ſextariũ toto anno conſumebat in alimentũ. Alia athletæ exer citatio. Statuit indomitus hic vir ſomnum ſuperare. Etenim vtilitatis gratia hoc ipſe narrauit. Totis vigin ti diebus & noctibus non ſum tectum ingreſſus, vt ſomnum vincerem. cùm interdiu quidẽ æſtu arderem, noctu verò algore rigerem. Quòd niſi, inquiebat, tectum citius eſſem ingreſſus, & ſomno vſus eſſem, ita mihi erat arefactum cerebrum, vt deinceps ageret in ecſtaſim. & quod ad me quidẽ attinet, vici ſomnũ, quod autem ad naturam opus habentem, ei ceſsi. Ei aliquando moleſtiam exhibuit ſpititus fornicationis:

Quadrageſimæ.

Somnum ſuperare.

& tunc condemnauit ſeipſum ſedere nudum ſex men
ſes in palude Scetes,quæ eſt in vaſta ſolitudine,in qua
poſſunt culices vel ſauciare pelles aprorũ , vt qui ſint *σφονδύλους.*
æquè magni vt veſpæ,adeò vt in toto eius corpore
infixerint aculeos:vt nõnulli exiſtimauerint eũ eſſe le
proſum. Reuerſus ego in ſuam cellulam poſt ſex men
ſes,ex voce cognitum eſt eum eſſe Dominum Maca- *Monumen*
rium.Is cupiit aliquando,vt ipſe nobis narrauit,quod *tum Iamne*
in ortis erat,ingredi monimentum quod dicitur *κηπο-* *& Mãbre.*
τάφιον, Ianne & Iambre, magorum qui erant tem- *κηποτάφιον.* *in orto ſe-*
pore Pharaonis,vt id videret,vel etiam vt conueniret *pulchrum.*
eos qui illic ſunt dæmones.Dicebatur enim plurimos,
eóſque ferociſsimos,in eo loco ab illis collocatos eſ-
ſe dæmones per infamis artis eorum excellentiã.Hoc
autem monumẽtum factum eſt à Ianne & Iambre fra-
tribus,qui propter Magicæ artis excellentiam primas
patres habebant illo tempore apud Pharaonem. Vt
qui ergo illo vitæ ſuæ tempore maximam in Aegypto
haberent poteſtatem,conſtruxerunt illud opus ex la-
pidibus quatuor pedum magnitudine:& ſuum illic fe
cerunt monumentum: & cùm multum illic auri depo
ſuiſſent, & omne genus arbores plantaſſent,maximũ
quoque puteum aquæ foderunt.eſt enim locus qui ce
dit facile. Hæc autem omnia fecerunt,ſperantes poſt
ſuum hinc diſceſſum,frui deliciis in illo paradiſo.Tan
dem ergo quoniam neſciebat viam quæ ad eum ducit
ortum,Dei ſeruus Macarius,coniectura quadã ſeque
batur aſtra : & ſicut Nautæ qui tranſmittunt maria,to
tam peruaſit ſanctus ſolitudinẽ.& cùm aliquot etiam
accepiſſet arundines,vnam ſtatuit in vnoquoque mil-

liari,vt per eam rediret. Cùm ergo intra nouem dies totam illam peruaſiſſet ſolitudinem, & eſſet prope illum ortum,ſuccedente nocte parum dormiit.Immanis verò dæmon qui ſemper aduerſatur Chriſti athletis,cum collegiſſet omnes illas arundines dormiente Macario,& circiter ad vnum lapidem à monimento ad eius caput poſuiſſet,receſsit. Poſtquam ergo ſurrexit,inuenit colligatas arundines quas ipſe fixerat ſigni cauſa. Fortaſſe autem hoc quoque fuit Dei permiſſio ad maiorem eius exercitationem , vt non ſperaret in arũdinibus,ſed in Dei gratia,quæ per columnam nubis deduxit Iſraël quadraginta annis in terribili illa ſolitudine. Dicebat autẽ Macarius. Cùm ꝓpius acceſſi ad illud monimẽtum,ex eo egreſſi mihi occurrerunt ad ſeptuaginta dæmones variis formis præditi. alij quidem clamantes:alij verò exiliẽtes : alij verò cũ magno fremitu in me ſtridentes dentibus. Alij verò tanquam corui volantes, audebant meo vultui inſultare,dicentes. Quid vis Macari , tentatio monachorum? Quid ad nos acceſſiſti ? An non nos quoque aliquem ex monachis vexauimus ? Que noſtra ſunt, tu cum tuis ſimilibus illic habes , nempe ſolitudinem. & illinc noſtros cognatos fugauiſtis . Nihil eſt nobis tecum commune . Quid loca noſtra inuadis ? Tanquam Anachoreta, contentus eſto ſolitudine. Qui hunc locum ædificarunt, eum nobis aſſignarunt.non potes hic manere. Quid quæris ingredi in hanc poſſeſſionem,in quam nullus ex viuis hominibus eſt ingreſſus,ex quo fratribus qui hoc cõdiderunt ſunt à nobis hic factæ exequiæ. Et cùm multa

Variæ dæmonum apparitiones.

adhuc facerent & inſultarent dæmones, dixit eis ſanctus Macarius, In grediar tantum,& videbo,& hinc recedam. Dixerunt autem dæmones. Hoc nobis promitte in tua conſcientia. Dicit autem Chriſti ſeruus, Hoc faciam. Dæmones autem euanuerunt. Ingrediente autem eo in paradiſum, ei occurrit diabolus cum ſtricta romphea, ei minitans. Ad quem hanc vocem reſpondit ſanctus Macarius. Tu venis ad me in ſtricta romphæa: & ego contra te ingrediar in nomine Domini Sabaoth, in acie Dei Iſraël. In greſſus autem contemplatus ſum omnia. In quibus inueni etiam cadum æneum, catena ferrea pendentem ex puteo, iam tempore conſumptum. & fructum malorum punicorum quæ nihil intus habebant. fuerant enim arefacta à ſole. & plurima aurea donaria. Cùm ſanctus ergo illinc receſſiſſet abſque tumultu & citra vllam perturbationem, reuerſus eſt per viginti dies in ſuam cellam. Cum autẽ defeciſſent panes & aqua quam portabat, in magna erat afflictione. Viginti enim diebus ingrediens per ſolitudinem, vt exiſtimo nihil omnino guſtauit, vt etiam res oſtendit. Fortaſſe autem tentabatur quoque intolerantia. Et cùm iam parum abeſſet quin collaberetur, viſa eſt ei quædã puellæ ſpeciem præ ſe ferens, vt ipſe narrabat, mũda linea veſte induta, & tenens vrnã aqua ſtillantẽ. quã dicebat Macarius abfuiſſe ab eo circiter vnũ ſtadium. Qui tres dies ingreſſus eſt eã vidẽs cũ vrna tanquã ſtantẽ, & eum prouocantẽ, non valentẽ eam aſſequi: ſpe autẽ bibendi, trium dierum laborẽ fortiter ſuſtinuit. Poſt quam apparuit multitudo bufalarum, ex

Iurat Macarius dæmonibus.

Deſcriptio ſepulchri magorum.

Tentatur eſuriens.

quibus vna ſtetit ex aduerſo eius habens vitulum. ſunt enim multæ in illis locis. & vt dicebat nobis Macarius, vber eius lacte fluebat. & deſuper ſonuit vox ei dicens. Macari accede ad bufalam, & lactare. Cùm ergo, inquit, ad eam acceſſiſſem & lactatus eſſem, mihi ſuffecit. Vt autem maiorem gratiam oſtenderet Dominus, docens meam paruitatem, iubet bufalam me ſequi vſque ad cellam. Illa verò parẽs iuſſui ſecuta eſt, me quidem lactans, ſuum autem nolens vitulum. Aliquando rurſus cùm puteũ foderet hic vir virtute præditus, ad recreandos Monachos: is autem erat prope folia & ſarmenta illic poſita: morſus eſt ab aſpide: eſt autem venenatũ & exitioſum animal: aſpidem apprehendens ſanctus ambabus manibus, eam diſcerpſit, dicens. Cùm te non miſiſſet Deus meus, quomodo ad me auſus es accedere? Cùm ipſe rurſus magnus audiiſſet Macarius, quòd haberẽt præclarum vitæ inſtitutũ Tabenneſiotæ, veſte mutata, & aſſumpto mũdano habitu operarij, ſpacio quindecim dierum peruenit Thebaidem, ingreſſus per ſolitudinem. Et cùm veniſſet in monaſterium Tabenneſiotarũ, quæſiit eorum Archimandritam, nomine Pachomium, virum probatiſſimum, & qui gratiam habebat propheticã. Cui quidem ſancto tunc reuelatus fuerat magnus Macarius. Cùm ergo eum cõueniſſet, dicit ei Macarius. Oro te, ſuſcipe me quæſo in tuũ monaſteriũ, vt fiam monachus. Dicit ei magnus Pachomius. Non potes deinceps fieri monachus qui ſcis tam prouectus ætate. nõ potes te exercere. Sũt fratres qui ſe exercent à iuuentute, & laborem tolerant. Tu autem in hac ætate non

Lactatur Macarius à bufala.

Aſpidis morſus non obfuit Macario.

Macarius explorat auſteritatẽ monachorum Tabenneſiotarum.

te non potes ferre tentationes. offenderis, & exibis, & nobis maledices. Neque eum accepit, nec primo die, nec ſecundo vſque ad ſeptem dies. Ille verò fuit conſtans, manens ieiunus. Poſtea autem dicit ei ſenex Macarius. Suſcipe me Abbas. & niſi ieiunauero, & fecero ea quæ ipſi opera, iube me eiici ex monaſterio. Perſuadet fratribus magnus Pachomius vt eum admittant. Eſt autē vnius monaſterij conuentus, mile quadringēti viri vſque in hodiernum diem. Ingreſſus eſt ergo. Cùm autem præteriiſſet aliquantum temporis, aduenit quadrageſima. & vidit ſenex Macarius vnumquenque ſuſcepiſſe diuerſas viuendi rationes. alium quidem comedere veſpere, alium verò poſt duos dies: alium poſt quinque: alium ſtare per totam noctem, interdiu verò ſederē ad opus. Ipſe autem cùm aliquot palmæ ramos ſibi madefeciſſet, ſtetit in vno angulo. & donec quadraginta dies impleti eſſent, & aduenſſet paſcha, non ſumpſit panem, non aquā. non genu flexit. non ſedit. non accubuit. nihil aliud guſtauit præter pauca cruda crambes folia, quæ ſumebat die dominico, vt videretur comedere, & non incideret in arrogantem de ſe perſuaſionē. & ſi quando egrediebatur ad aliquid neceſſarium, cito rurſus ingrediens, ſtabat ad opus, os non aperiens, ſed ſtans ſilentio, nihil aliud faciens preterquam ſilentium in corde exercens, & faciens orationem, & ramos palmæ operans quos habebat in manibus. Cùm autem hæc vidiſſent omnes exercitatores illius Monaſterij, ſeditionem excitarunt aduerſus ſuum præfectum. Vndénam nobis adduxiſti hunc hominem ſine carne ad

Quadrageſima.

Ieiunia portentoſa.

noſtri condemnationem? Aut eum hinc eiice, aut, vt ſcias, nos omnes hinc recedimus. Cùm hæc autẽ à fratribus audiiſſet magnus Pachomius, de eo eſt ſciſcitatus. Et cũ didiciſſet eius vitæ agendæ rationẽ, Deum rogauit vt ei reuelaretur quíſnam ſit. Reuelatum eſt autem ei eum eſſe Macarium monachum. Tunc ei manum prehendit magnus Pachomius, & eum foras educit. & cum eum deduxiſſet in domum oratorij vbi eſt ara, & eſſet amplexus, ei dicit. Adeſdum venerande ſenex. Tu es Macarius, & me id celaſti. Multis abhinc annis cupij te videre cùm de te audirem. Ago tibi gratias, quòd filios meos ſubegeris, ne ſe iactent & magnifice circumſpiciant propter ſuam exercitationem. Rogo ergo te, recede in locum tuum. Nos enim ſatis ædificaſti. & ora pro nobis. Tunc ab ipſo rogatus, & eum omnibus fratribus orantibus, ſic receſſit. Aliquando rurſus narrauit nobis hic vir impatibilis: Quandò rectè geſſiſſem omnem vitæ monaſticæ agendæ rationem, tunc veni ad aliud ſpiritale deſiderium. Statui enim quinque dies ſolum mentem meam ita componere vt à Deo auelli non poſſet, & nihil aliud omnino cogitaret. & cum id apud me ſtatuiſſem, clauſi meam cellam & aulam extrinſecus, vt nulli darem reſponſum. Et ſteti incipiens à ſecunda, & menti præcipiens, & ei dicens. Vide ne deſcendas de cœlis. Habes Angelos, Archangelos, omnes ſupernas poteſtates, Cherubim & Seraphim. Deum horum omnium effectorem. Illic verſare: ne ſub cœlos deſcenderis. ne incideris in mundanas cogitationes. Cùm duos autem, inquit, dies & duas no-

Pachomius agnoſcit Macarium reuelatione.

Feruent vita Angelicæ & contemplationis deſiderium.

Quibus argumentis mentem in cœleſtia erigeret.

ctes perſeueraſſem, ita irritaui dæmonem, vt ipſe fieret flamma ignis, & combureret omnia quæ habebam in cella, adeò vt etiam ſtorea ſupra quam ſtabam igne arderet, & ſic me quoque exiſtimarem totum conflagrare. Tandem timore affectus tertio die deſtiti ab hoc propoſito: cùm non poſſem amplius mentem meam tenere indiuulſam: ſed deſcendi ad huius mundi contemplationem. Deo fortaſſe permittente, ne hoc mihi reputaretur in ſuperbiam. Ego ad eum acceſſi aliquando: & inueni extra eius cellam iacentem quendam vici presbyterum, cuius caput ita erat exeſum à morbo qui dicitur cancer, vt etiam ipſum os totum appareret in vertice. Is acceſſit ad ipſum vt curaretur: nec eũ admittebat ad colloquium. Rogaui autem eum, dicens. Miſerere huius miſeri: & ſaltem da ei reſponſum. Is vero mihi reſpondit, dicens. Eſt indignus qui curetur. amandata eſt enim eius diſciplina. Quòd ſi velis eum curari perſuade ei vt deinceps abſtineat à miniſterio ſanctorum ſacramentorum. Egò autem ei dico, Quamobrem quæſo: is verò dicit: Fornicans ſacrum peregit miniſteriũ, & ideo caſtigatur. Nunc ergo ſi metu deſiſtat ab eo quod auſus eſt facere per contemptum, Deus ipſum curabit. Poſtquam ergo dixi ei qui affligebatur, iureiurando eſt pollicitus ſe non amplius ſacrificaturum. Tunc eum accepit, & dixit ei. Credíſne eſſe Deum quem nihil latet? Reſpondet ille. Maxime. rogo te. Deinde ei dicit Macarius. Non potuiſti Deũ illudere. Dicit ille, Non potui domine mi. Dicit ei Macarius. Si agnoſcis tuum peccatum, & Dei diſciplinam

Presbyter cancro laborans curatur.

Sacramentorũ administrationis indigni.

Sacrificare

Confeſſio peccati, & votum.

propter quam hæc ſubiiſti, corrigitor in poſterum. Qui confeſſus eſt peccatum,& ſpopondit ſe non amplius peccaturum,neque altari miniſtraturum,ſed ſortem laïcam amplexurum. Deinde ſic ſanctus ei manus impoſuit:& paucis diebus fuit curatus:capillíque ei creuerunt: & ſanus domum rediit Deum glorificans:egit autem magno quoque Macario gratias.

Diuerſæ cellæ Macarij.

Hic ſanctus habebat diuerſas cellas.Vnã quidem in Scete quæ eſt interior in ſolitudine: & vnã in Liba: & vnam in celliis: & vnam in monte Netriæ. Et aliæ quidem

Quadrageſima.

carebant oſtio,in quibus dicebatur ſede in quadrageſima in tenebris. alia autem erat anguſtior,in qua non poterat pedem extendere. alia autẽ latior,in qua conueniebat eos qui ad ipſum ventitabant.

Curatio infirmorum.

Hic curauit tantam multitudinem eorum qui vexabantur à dæmonibus, vt ea non cadat in numerum.

Mulier curatur à paralyſi.

Cùm nos autem illic eſſemus, virgo nobilis deducta eſt ad eũ è Theſſalonica, quæ multis annis laborarat paralyſi.

Oleum ſanctum.

Hanc viginti diebus vngens oleo ſancto ſuis manibus,& orans, ſanam remiſit in ſuam ciuitatem. Quæ cùm receſſiſſet,ad eum copioſam miſit oblationem.

Puer dæmoniacus mirabiliter ſanatur.

Me autem præſente, adductus eſt ad eum puer qui vexabatur à ſpiritu. Ei autem manum imponens in capite,& alteram ſupra cor, tandiu orauit donec feciſſet ipſum pendere ab aëre. Tanquam vter ergo puer inflatus, adeò intumuit, vt eſſet maximi ponderis. & cùm repente exclamaſſet, per omnes ſenſus aquam emiſit. & cùm rurſus deſiiſſet, rediit ad eam in qua prius erat menſuram. & tradidit eum patri, cùm vnxiſſet oleo ſancto;& cùm aquam infudiſſet, præcepit ne quadra-

Olei & aquæ virtus abſtinentia à carnibus

ginta diebus carnes tangeret,nec vinum.& ſic eum cu rauit.Eum aliquando ſubierūt cogitationes vanæ glo riæ,quæ eum è cella eiiciebant,& ſuggerebant vt ho-neſto conſilio & iuſta de cauſa Romam veniret pro beneficio eorum qui ægrotabant. valde enim in eum operabatur gratia aduerſus ſpiritus. Poſtquam autem longo tempore non obediit, valde agitabatur.Cadēs vero in limine cellæ, foras pedes emiſit,& dicit.Trahite & vellite ô dæmones.Ego enim non abeo meis pedibus. iurans fore vt iaceat vſque ad veſperam. & niſi eum excutiant, non eſſe auditurum . Cùm autem diu procubuiſſet,ſurrexit. Cùm nox autem aduentaſſet,ei rurſus exhibuere negocium.& cùm duorū modiorum ſportam impleſſet arena,& impoſuiſſet hume ris, peruadebat totam ſolitudinem . Huic occurrit Theoſebius Coſmetor genere Antiochenus,& ei dicit.Quid portas Abba? Cede mihi onus, & ne vexeris. Ille autē dixit,Vexo eum qui me vexat. nam cùm ſit remiſſus & ignauus, ſuggerit mihi peregrinationes.Cùm autem diu permouiſſet,ingreſſus eſt cellam contrito corpore.Narrauit autem nobis Dei quoque ſeruus Paphnutius, præclari huius ſancti diſcipulus, quòd cùm quodam die ſederet in aula ſanctus Macarius,& Deum alloqueretur,hyæna acceptum ſuum catulum qui erat cæcus,attulit ad ſanctum Macarium: & cùm capite pulſaſſet oſtiū aulæ, ingreſſa eſt, eo adhuc ſedente, & proiecit catulum ad eius pedes.Cùm autem accepiſſet catulum ſanctus Macarius, & ſpuiſſet in eius oculos, orauit, & ſtatim vidit. & cùm mater eum lactaſſet & accepiſſet,ita exiit. Die autem ſe-

Miro onere ſe affligit Macarius.

Paphnutius Macarij diſcipulus.

Macarius ſputo illuminat cæcum hyænæ catulū.

Hyæna premiū adfert Macario.

quenti pellem magnæ ouis attulit ad ſanctum Macarium. & cùm ſanctus vidiſſet pellem, hæc dixit hyænæ. Vndénam hanc habuiſſes, niſi ouem alicuius deuoraſſes? Quod ergo proficiſcitur ab iniuria, ego à te non accipio. Hyæna autem humi inclinato capite,

Adiuratur hyæna.

genu flectebat ad pedes ſancti, & ponebat pellem. Ipſe autem ei dicebat. Dixi me non accepturum, niſi iuraueris te nō amplius offenſuram pauperes comedendo eorum oues. Illa verò ad hoc quoque capite ſuo annuit, vt quæ ſancto aſſentiretur Macario. Tunc accepit pellem ab hyæna. Beata autem Chriſti ancilla Melana dixit mihi ſe illam pellem accepiſſe à Macario illo, quod appellabatur munus hyænæ.

Etiam feræ ſanctos agnoſcunt.

Quid verò mirum eſt apud viros mundo crucifixos, ſi hyæna beneficio affecta, ad Dei gloriam & honorem ſeruorum eius, id ſentiens ad eum munera attulerit? Nam qui in Daniele Propheta manſuefecit leones, huic quoque hyænæ largitus eſt intelligentiam.

Humi non ſpuit Macarius.

De eo autem dictum eſt, quòd ex quo fuit baptizatus, humi non ſpuerit, cum eſſent ſexaginta anni ex quo fuerat baptizatus. Forma autem eius erat huiuſmodi. Oportet enim me quoque tibi hoc ſignificare, Chriſti ſerue, vt qui hoc ſciam optime, cùm mea

Quæ forma fuerit Macarij.

paruitas ei fuerit tempore æqualis. Erat autem eius forma ſatis minuta ac mutila & rara, pilos ſolum habens in labro. Quinetiam in ſuprema parte genæ habebat paucos. Nam propter ingentes labores exercitationes, ne pili quidem ei enati ſunt in genis. Ad hūc ſanctum Macarium cùm quodam die veniſſem, & eſſem animo valde anxius, dico illi: Abba Macari, Quid

Palladius cõſulit Macarium.

faciam, quoniam me affligunt cogitationes, mihi dicentes. Nihil facis. recede hinc. Reſpondet mihi dicens ſanctus pater Macarius. Dic tu tuis cogitationibus. Propter Chriſtũ cuſtodio parietes. Hæc ô ſtudioſe & amãtiſſime Chriſti ſerue, ex multis & magnis ſignis & certaminibus incliti & virtute præditi Macarij ſignificaui. Hic Macarius nobis narrauit. erat enim presbyter, ſe obſeruaſſe tempore cõmunionis Chriſti ſacramentorũ, ſe Marco exercitatori nunquam dediſſe oblationẽ, ſed ei Angelum dediſſe ex ara: ſolum autem ſe vidiſſe digitum manus eius qui dabat.

Marcus Heremita Eucharistiã ab Angelo accipit.

VITA ABBATIS MARCI.

XXI.

Quãta virtutes Marci

CVm eſſet autem hic Marcus iunior, dicebat memoriter vetus & nouum teſtamentum, erátque inſigniter mitis, & ſummè temperans. Quodam ergo die cùm ſatis ocij haberem in cella mea, in extrema iam eius ſenectute ad eum venio, & oſtio eius cellæ aſſideo. Quem ego, vt pote, qui eſſem adhuc rudis, exiſtimabam eſſe ſupra hominẽ, ſicut erat: & auſcultabam quídnam diceret vel faceret. Is autem intus ſolus, cùm iam centum annos tranſegiſſet, & dentes amiſiſſet, ſecum pugnabat, & cum diabolo, & dicebat. Quid vis deinceps κακόγηρε, id eſt, male ſenex: Ecce iã & vinum bibiſti, & oleum tetigiſti. Quid vis deinceps πολιόφαγε, id eſt, vorax in canicie, & κοιλόδουλε, id eſt, ventri ſeruiens, probro & cõtumelia te ipſum afficiens? Et diabolo dicens, Recede à me diabole, cõſenuiſti mecũ in diſſenſionibus. Inieciſti mihi imbecillitatẽ corporis. Feciſti me bibere vinũ, & ſumere oleũ,

Marcus iã corpulatis ſenex & ſecum & cũ diabolo dißutat.

me reddens voluptarium. Adhuc ne tibi aliquid debeo? Apud me nihil inuenis quod velis diripere. Recede à me deinceps inimice hominum. Ac veluti ſe prouocans & irritans, ſecum loquebatur, dicendo. Adeſdum ô nugator, in canicie vorator, & helluo in ſenectute. Quandiu ero tecum!

VITA ABBATIS MOSIS, qui fuit ex latronibus.

Mira hominis ad deum ex ſumma miſeria conuerſio.

FVit quidam Moſes nomine, Æthiops genere, niger, ſeruus cuiuſdam qui gerebat rempublicam. quem propter morum improbitatem & latrocinij crimen proiecit eius Dominus. Dicebatur enim etiam vſque ad cædes progredi: cogor enim dicere facta eius improbitatis, vt poſtea oſtendam virtutem eius pœnitentiæ. Narrarunt ergo aliqui eum fuiſſe præfectum magnæ cateruæ latronum. Cuius inter cætera latrocinandi opera, hoc quoque fertur, quòd infeſto & vindictæ cupido animo erat in paſtorem, qui ne rem aliquam effectam redderet, ei fuerat impedimẽto, dum cum canibus gregis noctu abiret. Quem cum vellet occidere, obibat locum in quo eius oues habebant ſtationem. Ei autem ſignificatum eſt ipſum eſſe trans Nilum. & cùm fluuius illo tempore inundaret, & plus quàm mille paſſus pateret latitudine, enſem tenens mordicus, & tunicam qua erat indutus imponens ſuo capiti, natando ſic tranſmiſit fluuium. Dum autem tranataret, potuit paſtor ſe abſcondere alicubi infodiens. Cùm ergo Moſi cœptum non ſucceſſiſſet, occiſis quatuor egregiis arietibus, & catena alligatis, Nilum rurſus tranauit: & cùm in paruã quandam

Quæ fuerit conuerſionis occaſio.

dam villam veniſſet, excoriauit arietes: & cùm quæ erant carnis optima comediſſet, & pelles pro vino venum dediſſet: cùm ſaitia octodecim ebibiſſet, illinc ad quinquaginta lapides eſt profectus, vbi habebat collegium.

σαίτιον ab Epiphanio vocatur Saites quē dicit continere ſextarios vigintiduos

Hic princeps latronum ſero tãdem caſu aliquo qui ei acciderat compunctus, tradidit ſeipſum monaſterio: & ad tantam proceſsit pœnitentiam quantam res ipſæ indicarunt. Inter cætera autem dicitur, quòd cùm quatuor latrones in eum in cella ſedentem irruiſſent, ignorantes eum eſſe Moſem, beatus Moſes eos tanquam ſaccum paleæ ligatos, & humeris impoſuit, & ad fratrum portauit eccleſiam, dicens. Quoniam non licet mihi alicui facere iniuriam, inueni autem eos me aggreſſos, quid de iis iubetis fieri? Hoc modo autem comprehenſi à ſancto Moſe, Deo confeſsi ſunt.

In Moſen è latrone monachum latrones irruunt, quod ille ſimul alligat.

Et cùm cognouiſſent eum eſſe Moſem, qui fuit aliquando inſignis princeps latronũ, Chriſtum eo nomine glorficantes, illi quoque mundo renunciarunt propter eius pœnitentiam, & euaſerunt monachi probatiſſimi. ſic cogitantes. Si hic qui tantum valebat viribus, latrocinia parui faciens, ſic Deum timet: quid nos adhuc noſtram ſalutem differimus? Beatum autẽ Moſem (ſic enim oportet eum vocare) deinceps adhorti ſunt dæmones, ad fornicatoriæ intemperantiæ impellentes eum conſuetudinem.

Tẽtatur Moſes ad fornicationem.

qui vſque adeò ab ipſis fuit tentatus, ſicut ipſe narrauit, vt parum abfuerit quin eum ab inſtituto dimouerent. Cùm autem acceſſiſſet ad magnum Iſidorum, qui ſedebat in Scete, tertio ad eum retulit de bello fornicationis. Cui reſpondit ſanctus: Ne con-

Conſulit Iſidorum.

Quid faciẽdum contra fornicationis ſpiritũ. turberis ô frater. ſunt principia: & ideo te vehementius inuaſerunt, priorem requirẽtes conſuetudinem. Sicut enim canis cùm aſſueuerit in macello oſſa rodere, non recedit à cõſuetudine. ſed ſi fuerit clauſum macellum, & nemo ei dederit, fame enectus nõ amplius accedit. Sic tu quoque, ſi permanſeris in tuæ continentiæ exercitatione, mortificans membra tua, quæ ſunt ſupra terram, & excludens ab ingreſſu ingluuiem quæ *Col. 3.* parit intemperantiã, ægre ferens dæmon, vt qui cibos non habeat qui accendant, à te recedet. Cùm ergo ſeceſſiſſet Chriſti ſeruus Moſes, & ab illa hora ſeipſum *Abſtinentia à cibis.* incluſiſſet in cella, maxima in omnibus exercebatur tolerantia, maximè autẽ in abſtinentia à cibis. vt qui nihil aliud ſumeret præter panis ſicci vncias XII. pluri- *Quinquaginta orationes.* mũ operans, & quinquaginta orationes quotidie peragens. Porrò autẽ quanuis ſuũ liquefeciſſet corpuſculum, permãſit tamen inflãmatus, & præcipuè in ſom- *Somnis torquetur.* nis. Cùm autẽ ſurrexiſſet, conuenit quendam aliũ monachum ſanctum probatiſſimũ, & ei dicit, Quid faciã Abba? Rationi meæ tenebras offundunt ſomnia animi, vt qui eis ex veteri conſuetudine delecter. Dicit ei ille ſanctus. Non cohibuiſti mentẽ tuam à viſis quæ in eis verſantur: ea de cauſa hæc ſuſtines. Fac ergo quod *Quid cõtra vitioſa ſomnia.* dico. Dede te paulatim vigiliæ, & ora ſobrius: & ab his citò liberaberis. Cùm hoc autẽ monitum audiiſſet vir præclarus, tanquã ab eo qui erat artifex experientia: in cellam reuerſus, dixit ſe, quod quidem ſua ſciat conſcientia, tota nocte non dormiiſſe: non orationis prætextu genu flexiſſe, vt ſomni fugeret tyrannidem. Cùm annis ergo ſex manſiſſet in cella, totas noctes

ſtans in medio cellæ, & Deum orans aſſiduè, & non claudens oculos, non potuit intemperantem vincere cupiditatem. Re vera enim non poteſt verè caſtigari cupiditas. Cùm enim ſeipſum liquefeciſſet laboribus, turpem illam affectionem non potuit ſubigere. Poſt hæc aliam ſibi ſuggeſſit rationem aſperæ vitæ agendæ. Egrediens hic pugil Satanæ (variè enim cum eo decertauit) noctibus abibat ad cellas monachorum, qui ſe exercendo conſenuerant in laboribus, & per ſe aquam non poterant amplius importare. & accipiens hydrias eis neſcientibus, illas aqua implebat. Habent enim in illis locis aquam certa diſtantem longitudine. Alij quidem ad duos lapides: Alij verò ad quinque: Alij verò ad dimidium. Vna ergo nocte qua hoc faciebat, dæmon qui eum obſeruauerat, non amplius ferens athletæ fortitudinem, cùm ipſe ſe inclinaſſet in puteum, vt vnius monachi impleret hydriam, clauam quandam ei impegit in lumbos: & eum in eo loco reliquit iacentem mortuum, nihil omnino ſentientem, neque quid, neque à quo id paſſus ſit. Cùm ergo alio die veniſſet quidam monachus ad aquam hauriendam, eum illic inuenit iacentem, linqui animo. Is autem id renunciauit magno Iſidoro presbytero Scetæ. Qui abiens cum aliquot aliis, eum accepit, & tulit in eccleſiam. Ille verò anno toto ægrotauit, vt vix corpus eius & anima conualuerit. Tūc dicit illi magnus Chriſti Sacerdos Iſidorus. Ceſſa deinceps frater Moſes, contendere cū Dæmonibus: & ne ſic eis inſultaueris. Eſt enim modus quoq; fortitudinis in exercitatione. Is autem illi dicit.

Moſes noctu hydrias monachorū replet aqua

Dæmon in Moſen irruit.

Moſes ægrotat.

Non ceſſabo cum eis pugnare,donec mihi ceſſauerit phantaſia ſomniorum. Tunc ei dicit ſanctus Iſidorus Presbyter. In nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti.ab hoc temporis articulo ceſſarunt turpia tua ſomnia.

Moſen vides propter ſomnia turpia non cõmunicaſſe.

Bono deinceps & fidenti animo communica ſacramentis.Ne enim gloriareris,vt qui tua exercitatione viciſſes affectionem, ideo vehemẽter in te ſuam exercuit poteſtatem,ad tuam vtilitatem,ne incideres in animi elationẽ. His auditis reuerſus eſt in cellã,quietè deinceps attendens moderato inſtituto exercitationis. Poſt duos autem vel tres menſes rogatus à beato Iſidoro presbytero exercitator Moſes, Nunquid amplius ei moleſtiam exhibuiſſet ſpiritus, reſpondit. Ab illa hora qua mihi precàtus eſt Chriſti ſeruus,nihil mihi accídit eiuſmodi.Dignatus eſt autem hic ſanctus gratia aduerſus dæmones: adeò vt ſicut nos muſcas hyeme contemnimus: ita, atque adeò amplius, hic magnus Moſes contemneret dæmones. Hæc eſt vita quam egit Moſes Æthiops,qui ipſe quoque numerabatur inter magnos. Obit ante ſeptuaginta quinque

Móſes factus presbyter.

annos natus in Scete,cum factus eſſet presbyter,relictis ſeptuagintaquinque diſcipulis.

VITA ABBATIS PAVLI.

XXIII. *Pherme mons in quo 500. Monachi.*

MOns eſt in Ægypto,abducens in vaſtam Scetes ſolitudinem qui appellatur Pherme. In hoc mõte ſedent circiter quingenti homines qui exercentur. Inter quos fuit etiam quidam nomine Paulus, monachus optímus, qui toto ſuo tempore hanc egit vitam. Nunquam opus attigit. nec vllum ſuſcepit ne-

gocium. nil vnquam accepit ab aliquo, præterquam quod poſſet in ipſo die comedere. Fuit autem eius opus & exercitatio orare perpetuò. Hic habebat trecentas preces expreſſas & præſtitutas, totidem habẽs in ſinu calculos, & in vnaquaque oratione iaciens vnum calculum. Is cùm acceſſiſſet ad ſanctum Macarium qui dicitur politicus, eius conueniendi gratia, & propter ſpiritalem vtilitatẽ, ei dicit. Abba Macari, valde affligor. coëgit eum Chriſti ſeruus dicere cauſam propter quam moleſtia afficiebatur. Is verò ei dicit.

300. orationes, & ad vnamquanque calculum.

DE VIRGINE QVAE FACIEBAT ſeptingentas orationes.

XXIIII.

IN quodam vico habitat quædam virgo, quæ tricesimum annum iam exercetur. De qua multi mihi narrarunt, quòd præter ſabbatum & dominicam nullo alio die veſcitur. ſed toto tempore trahens hebdomadas, & poſt quinque dies comedens, facit ſeptigentas orationes. Hoc cùm didiciſſem, meipſum reprobaui, quòd vir creatus his viribus corporis, non potuerim facere plus quam trecentas orationes. Ei reſpondet ſanctus Macarius, dicens. Sexageſimus annus agitur ex quo centum conſtitutas facio orationes, & laborans manibus ea quæ ſunt ad alimentum neceſſaria, & fratribus vtilitatem reddens congreſſionis. nec mea me iudicat ratio quòd fuerim negligens. Si tu autem cùm trecentas facias orationes, iudicaris à conſcientia: apertè oſtendis te non purè orare, vel poſſe plures orationes facere quàm facias.

Virgo præter ſabbatũ & dominicam non comedit.

700. orationes.

Sententia Macarij.

100. orationes conſtitutæ, publicis rebus implicato, non minoris pretij quã 300 nihil aliud agentis.

DE CRONIO PRESBYTERO.

XXV. CRonius quidam mihi narrauit presbyter Netriæ. Cùm eſſem, inquit, iunior ab initio, & propter animi angorem & triſtitiam fugerem ex monaſterio mei Archimandritæ, errans perueni ad montem ſancti Antonij. Sedebat autem beatus Antonius inter Babylonem & Herculeas in vaſta ſolitudine, quæ fert ad mare rubrum, circiter triginta milliaribus à fluuio. Cùm ergo veniſſem ad eius monaſterium quod eſt propter fluuium, in quo ſedebant eius diſcipuli Macarius & Amatas, qui eum etiam cùm dormiiſſet ſepelierunt: expectaui quinque dies, vt cõuenirem ſanctum Antonium. Dicebatur autẽ accedere ad hoc monaſterium, aliquando quidem poſt decem dies, aliquando verò poſt viginti, aliquando verò poſt quinque, prout expediebat pro beneficio eorum qui veniebant ad monaſterium. Conueneramus ergo diuerſi fratres diuerſis de cauſis. Inter quos fuit etiam Eulogius Alexandrinus monachus, & cum eo alius membris mancus. qui quidem propter talem cauſam acceſſerunt.

Cronius fugit à monaſterio.

Vbi B. Antonius ſedebat.

Eulogius Alexandrinus.

DE EVLOGIO ALEXANDRINO & eo qui erat membris mancus.

XXVI. HIc Eulogius fuit diſciplinarum liberalium ſcholaſticus, qui diuino amore ſauciatus, propter deſiderium immortalitatis, renunciauit tumultibus. & cùm omnes ſuas diſperſiſſet facultates, ſibi reliquit paucos nummos, cùm non poſſet operari. Cùm er-

Eulogius è ſcholaſtico monachus.

go per ſe angeretur animo & eſſet triſtis, & neq; vellet cum aliis congredi, neque vt ſolus eſſet ſatis ſibi perſuaderet: inuenit quendam mancum ac mutilatum in foro proiectum, qui nec manus habebat nec pedes. Ei ſolum lingua remanſerat integra ad alloquendum eos qui incidebant. Eulogius autem ſtans, eum fixis intuetur oculis, & deum rogat: & cum Deo hoc modo paciſcitur, dicens. Domine propter nomen tuum accipio hunc mutilatum, & eum me recreaturum ac refecturum ſpondeo vſque ad horam mortis eius: vt ego quoque per eum ſaluus fiam. Largire ergo mihi Chriſte patientiam vt ei inſeruiam. Et ad eum accedens, dicit ei. Vis ego te domo accipiam, & te recreem ac reficiam? Ille ei dicit. Vtinam dignareris, ſed ego ſum indignus. Vado ergo, inquit, & adducam aſinum, & te hinc auferam. Cum magno autem gaudio eſt aſſenſus is qui erat mutilatus. Eum ergo ſuſtulit & portauit in ſuum hoſpitiolū: eiúſque curam geſsit in omnibus quibus opus habuit. Perpetuis ergo quindecim annis, is qui erat mutilatus, beneuolè ab eo curabatur tanquam pater, vt qui lauaretur, vngeretur, foueretur, & portaretur manibus Eulogij, & ſupra ſuam dignitatē quidem cuſtodiretur, morbo autem conuenienter reficeretur. Poſt quindecim autem annos inuaſit dæmon eum qui erat mutilatus, volens priuare Eulogium mandato & propoſito, & mutilatum à refectione, & Dei gratiarum actione. ſeditionémque excitat in Eulogium. multíſque eum probris cœpit inſequi, adeò vt eum etiam appeteret maledictis, dicens deinceps. Abi hinc ſcelerate fugitiue.

Mutilati membris recreandi.

Mira in mutilatum Eulogij humanitas.

Mutilatus agitur ſpiritu dæmonico: & in Eulogium murmurat.

Suffuratus es alienas pecunias:& dominum ſpoliaſti: & meo prætextu vis latere, vt qui prætextu bene faciẽdi me acceperis in tuum hoſpitiolum. & propter me vis eſſe ſaluus. Eulogius autem cor eius lenibat, dicens. Ne Domine, ne hæc dixeris. ſed dicas quánam in re tibi fuerim moleſtus, & eam corrigam. Mancus autem dicebat arroganter. Non fero has aſſentationes: aufer me hinc, & proiice in foro. recuſo tuam curationem. Dicebat autem Eulogius. Rogo te, patere tui curam geri,& dic ſi quid ſit tibi graue Domine mi. Mutilatus autem magis incenſus, ei dicebat. Non poſſum amplius ferre tuam ſubdolam & ironicam adulationẽ. Non placet mihi hæc vita parca & ſordida.ego volo veſci carnibus.Patiens autem Eulogius carnes ad eũ attulit. Cùm eas autẽ vidiſſet qui vexabatur, Non ſatis eſt mihi tecum eſſe ſolum. turbas volo.Ei autem dicit Eulogius. Ego ad te iam adducã monachorum multitudinem. Ille autẽ rurſus ægre ferens,dicit, Væ mihi miſero. Tuum aſpectum ferre non poſſum: & tu ad me adducis tui ſimiles,qui cùm ſint ocioſi, comedunt. Et inſolenti voce ſeipſum lanians, vociferabatur, dicens. Nolo. nolo. in forum deduci volo. O violentia. abiice me vbi inueniſti. Dico quòd ſi habuiſſet manus,in animũ induxiſſet vel ſe ſuffocare,vel ſibi enſe manus afferre.Cùm dæmon ſic eum efferaſſet, poſtea ſe confert Eulogius ad propinquos monachos:& dicit eis. Quid faciam? Ad deſperationem me deduxit mutilatus. Dicunt ei, Quamobrem? Ille autem, Me,inquit,grauiter afficit. nec ſcio quid faciam. Abiiciam ipſum. ſed Deo dedi dexte-

Mutilatus vult veſci carnibus.

dexteram: & timeo. Non abiiciam. me dies noctéſque malè habet. Neſcio quid faciam. Ei dicũt illi abſolutè. Adhuc viuit magnus ille. Sic enim vocabant ſanctũ Antonium. Aſcende ad ipſum, mutilatum impones in nauigium: & defer eum in monaſterium: & expecta donec magnus venerit è ſpelunca, & ad eum refer iudicium. & quòd tibi dixerit, ſta illius ſententiæ. Deus enim tibi dicit per ipſum. Verbis eorum morem geſsit Eulogius, & mutilato blandiens, cùm eum immiſiſſet in cymbam paſtoralem, noctu egreſſus eſt ex vrbe, & tulit eum in monaſterium diſcipulorum magni Antonij. Accidit autem vt alio die veniret magnus ſero veſpere, vt narrauit Cronius, amictus chlamyde pellicea. Ingreſſus eſt ergo in ſuum monaſterium. Erat autem hæc eius conſuetudo vt alloqueretur Macarium, & eum interrogaret. Frater Macari, venerunt ne huc aliqui? Reſpondebat Macarius, Venerunt. Dicebat autem magnus, Sunt ne Ægyptij, an Hieroſolymitani? Dederat autem magnus ei ſignum, dicens, Cùm videris veniſſe aliquos quibus eſt minus negocij, dic, Adſunt Ægiptij. Quando autem videris veniſſe aliquos religioſiores & paulò conſiderationes, dic, Sunt Hieroſolymitani. Rogabat ergo magnus pro more, dicens fratri Macario, Sunt Ægyptij fratres, an Hieroſolymitani? reſpõdet Macarius, dicens, Eſt mixtura. Quando ergo dicebat Macarius, Sunt Ægyptij, dicebat ei magnus. Para eis lentem, & da eis quod comedant. & faciebat eis vnam orationem, & dimittebat eos. Quando autem dicebat, Sunt Hieroſolymitani, ſedebat per to-

Perplexus quid agat de mutilato Eulogius cõſulit S. Antonium.

Chlamys pellicea ſancti Antonij.

Hoſpitum diſcretio.

Exhortationes ſancti Antonij.

tam noctem, & eis dicebat ea quæ pertinent ad ſalutē. Sedens ergo illo veſpere, dicit. Vos omnes accerſit magnus. cúmque nullus ei dixiſſet quod nomen haberet ſcholaſticus, cùm ſerum eſſet veſper, vocat eum dicens, Eulogi, Eulogi. & cùm ter proclamaſſet, & ſcholaſticus Eulogius non reſpondiſſet, putans aliquem alium vocari hoc nomine, dicit ei magnus. Tibi dico Eulogi, qui veniſti ab Alexandria. Tunc ei dicit Eulogius, Quid iubes quæſo? Dicit ei magnus. Quid huc veniſti? Reſpondit ei Eulogius, dicens. Qui tibi reuelauit nomen meum, rem quoque propter quam veni reuelauit. Dicit ei ſanctus Antonius. Didici quare veniſti. Sed dic coram fratribus, vt ipſi quoque audiant. Iuſſus autem à magno Eulogius, dixit coram omnibus. Hunc mutilatum inueni ego in foro proiectum & neglectui habitum. Eius autem miſertus, Deum ſum precatus vt daret mihi gratiam in ipſum tolerantiæ. Dexteram quoque dedi Deo, quòd in morbo eius curam geram, vt & ego per ipſum ſaluus fiam, & ipſe à me recreetur. Sunt autem quindecim anni ex quo ſimul verſamur: ſicut etiam tuæ ſanctitati reuelata ſunt omnia. Sed neſcio quídnā mali à me paſſus, poſt tot annos me ſummè vexat. & in animo habui ipſum eiicere, ipſo me ad hóc cogente. Ea de cauſa veni ad tuam ſanctitatem, vt mihi conſulas quidnam debeam facere, & ores pro me. me enim vexat grauiter. Dicit ei magnus Antonius graui & auſtera voce, Abiicias tu eum Eulogi. At qui eum creauit, non abiicit. Si tu eum abiicis, Deus ei excitabit te meliorem qui eum colligat. Conticuit

B. Antonio reuelatur nomen Eulogij.

Non abiiciēdi egeni & ægroti.

Eulogius, & extimuit cùm hæc audiiſſet. Relicto autem Eulogio magnus Antonius incipit lingua flagellare mutilatum, & ad eum exclamare. Mutilate, maculate, cœlo & terra indigne, Non ceſſas cùm Deo pugnare, & tuum fratrem irritare? Neſcis eſſe Chriſtum qui tibi miniſtrat? Quomodo audes hæc loqui aduerſus Chriſtum? Non propter Chriſtum ſe tuo mancipauit ſeruitio? Cùm ergo eum quoque verbis coërcuiſſet increpantibus, eos dimittit. & cùm diſſeruiſſet cum fratribus de iis quæ erãt vnicuique neceſſaria, rurſus accedit ad Eulogium & mutilatum, & dicit eis. Ne vſquam immoremini ô fratres, ſed abite in pace, & ne inuicem ſeparemini, depoſita omni moleſtia quam vobis iniecit dæmon: & cum bona dilectione reuertimini in cellam in qua lõgo tempore verſati eſtis. Iam enim Deus mittet ad vos. Hæc enim tẽtatio in vos excitata eſt à Satana, quoniã ſcit vos iam ad finem perueniſſe, & futurum eſſe vt coronas à Chriſto accipiatis, ipſum per te, & te per eum. Nihil ergo aliud cogitaueritis. Quòd ſi veniens Angelus non inuenerit vos in eodem loco, futurum eſt vt coronis priuemini. Citò ergo feſtinantes ingreſſi ſunt, & venerunt in ſuam cellam in fine agapes. & intra viginti quatuor dies, obit beatus Eulogius reſolutus ad Dominum, & intra tres alios obit is qui erat corpore mutilatus, ſed anima firmus ac robuſtus, qui ipſe quoque in manus Dei ſuum commendauit ſpiritum. Cùm ergo aliquanto tempore verſatus eſſet Cronius circa loca Thebaidis, deſcendit in monaſterium Alexandriæ, & accidit vt beati quidẽ Eulogij obitus à fraternitate celebra-

Obiurgatio mutilati.

Dimittuntur in pace Eulogius & mutilatus.

Agape, conuiuium ad quod conueniebant pauperes chriſtiani.

Obitus Eulogij & mutilati.

Cõfirmatur ſuperior hiſtoria. retur triceſimus dies, manci autem tertius. Cùm hoc ergo didiciſſet Cronius, obſtupuit: & acceptum Euangelium, vt fidem haberent audientes, poſuit in medio fratrum: & eis iurauit, narrans magni Antonij de his præſcientiam, & de omnibus quæ acciderunt, & dicẽs. Horum ergo verborum fui interpres cùm beatus Antonius Græcè neſciret. ego verò ſciebam vtrãque linguam, & eis ſum interpretatus. iis quidem qui Græcè, quæ à magno dicta ſunt: ipſi autẽ ſancto Ægyptiacè, quæ dicta ſunt ab Eulogio.

DE CONTEMPLATIONE quam vidit Abbas Antonius.

XXVII. *Viſio B. Antonij.* HOc quoque narrauit Cronius illa nocte magnũ eis narraſſe Antonium. Ego, aiebat, anno integro oraueram vt reuelaretur mihi locus iuſtorum & peccatorum. Vidi autem Gigantem nigrum altiſſimum, qui ad nubes vſque pertingebat, habebat autem manus ad cœlum vſque extenſas. infra autem erat lacus qui mare æquabat magnitudine. Vidi quoque animas tanquam aues ſurſum volantes. Et quæcunque quidem eius manus & caput ſuperuolabant, ſeruabantur ab Angelis. Quæ autem à manibus eius verberabantur, incidebant in lacum. Ad me itaque vox peruenit quæ dicebat. Quas vides animas ſuperuolaſſe caput gigantis & eius manus, eæ ſunt animæ iuſtorum, quæ quidem ab Angelis ſeruantur in paradiſo. *Paradiſus et infernus.* Quæ autem à manibus eius percutiuntur, eæ in inferno demergnutur. quæ quidem attractæ fuerunt à voluntate carnis, & odium ſecutæ ſunt, & referendæ iniuriæ cupiditatem.

VITA ABBATIS PAVLI Simplicis.

NArrauit autem ſanctus Dei Hierax, & Cronius, & plures alij ex fratribus de quibus ſum dicturus, quòd quidam Paulus agreſtis agricola, inſigniter innocens, & vita ſimplex, vxorem duxerat mulierem formoſiſsimam, ſed moribus improbam. quæ longiſſimo tempore peccans eum latuit. Aliquando autem de improuiſo ingreſſus domum ſuam, inuenit eos turpia perpetrantes, deducente Paulum prouidentia ad id quod erat ſibi conducibile. eámque cùm vidiſſet cum eo cum quo habebat ſtupri conſuetudinem, honeſtè ac decorè riſit, & eis exclamauit, dicens: Bene eſt, bene eſt. reuera non eſt mihi curæ. Per Ieſum, ego eam non accipiam amplius. abi. eam tibi habe & eius filios. ego enim recedo, & efficior monachus. Cum nulli autem dixiſſet aliquid, pertranſit octo monaſteria, & abit ad ſanctum Antonium, & pulſat oſtium. Egreſſus autem ſanctus Antonius, eum interrogat. Quid vis? Ei dicit Paulus. Volo fieri monachus. Reſpondet ei Antonius. Senex ſexagenarius non poteſt hic fieri monachus. ſed potius abi in vicum, & operare, & vitam dege operariam, Deo agens gratias. Non potes enim ſuſtinere afflictiones ſolitudinis. Reſpondet ſenex, & dicit. Si quid me docueris, illud faciam. Dicit ei Antonius. Dixi tibi te eſſe ſenem, & non poſſe eſſe monachum. abi. Si enim vis eſſe monachus, ingredere cœnobium vbi ſunt complures fratres qui poſſunt tuam ferre imbecillitatem. Ego enim ſolus hîc ſedeo. quinque dierũ ſpacio

XXVIII.

Paulus ſimplex coniugem improbam duxit.

Quæ occaſio vt monachus fieret.

Paulus pergit ad B. Antonium

interiecto comedens, ídque eſuriens. His ergo verbis Paulum abigit. Poſtquam autẽ eum non admiſit, clauſo oſtio Antonius tribus diebus foras nõ eſt egreſſus, propter ſe, nec propter ea quæ eſſent ſibi vſui. Senex autem permanſit nõ recedens. Quarto verò die cùm eum premeret neceſſitas, aperto oſtio egreſſus eſt. & cùm rurſus vidiſſet Paulum, ei dicit. Abi hinc ſenex. Quid mihi es moleſtus? non potes hic manere. Dicit ei Paulus. Fieri non poteſt vt ego alibi quàm hic moriar. Cùm aſpexiſſet autẽ Antonius, & vidiſſet eum nõ ferre ea quæ ſunt ad victum neceſſaria, non panẽ, non aquam, non aliquid aliud, & iam quartum diem perſeueraſſe ieiunum, cogitauit apud ſe, Ne forte moriatur, vt qui non ſit aſſuetus ieiunare, & meam maculet animam. Eum ergo admittit. Tunc ei dicit Antonius. Potes eſſe ſaluus ſi habeas obedientiam, & quod à me audieris hoc feceris. Paulus autem reſpondens dixit. Faciam quæcunque iuſſeris. Talémque vitæ aſperæ agendæ rationem in illis diebus ſuſcepit Antonius, qualem, quando erat in principio iuuentutis. Eius ergo mentem probans Antonius, ei dixit. Sta, & ora in hoc loco, donec ingrediar, & afferam tibi quod opereris. Ingreſſus autem ſpeluncam, per feneſtram animaduertit eum in eo loco totã hebdomadam manere immobilem, cùm ab æſtu torreretur. Egreſſus autem poſt hebdomadam, cùm ex palmis ramos madefeciſſet, ei dicit. Accipe, & contexe catenam, vt me vides. Texit ſenex ad horam vſque nonam quindecim vlnas magno labore. Cùm autem vidiſſet Antonius id quod contexuerat, id minimè ei placuit,

Obedientia monacho neceſſaria.

Mira hominis in orando perſeuerantia.

& ipſi dicit. Male contexuiſti, retexe & denuo contexe. cùm iam ſeptimo die ieiunus ageret, ídque cùm eſſet grandis ætate. Tantum autem eum hac de cauſa afflixit, vt ægrè ferens ſenex fugeret Antonium, & vitam monachorum. Is autem eoſdem ramos & retexuit & iterum contexuit cum magno labore, quòd ex contextura prima fuiſſent corrugati. Cùm ergo vidiſſet magnus Antonius eum nec murmuraſſe, neq; animum abieciſſe, neque vultum ſuum omnino auertiſſe, & neque vel tantillum ſuccenſuiſſe, propter eum eſt compunctus. & ſole occidente ei dicit, Patercule, vis comedamus fragmentum panis? Dicit ei Paulus. Vt tibi videtur, Abba. Hoc quoque rurſus inflexit Antonium, quòd non ad cibi nuncium protinus accurrerit, ſed ei poteſtatem permiſerit. Para ergo, inquit, menſam: & obediit. Fert panes Antonius, & imponit menſe quatuor paxamidia, ſex vnciarum: & ſibi quidem vnum madefecit, erant enim ſicci. Illi autem tres. Pſalmum pſallit Antonius quem nouerat; & cùm eum duodecies ceciniſſet, duodecies orauit vt in hoc quoque Paulum probaret. Senex autẽ ſimul precatus eſt ipſo magno promptius & alacrius. Mallebat enim, vt arbitror, paſcere ſcorpios, quàm vnà viuere cum adultera. Poſt duodecim autem orationes, Paulo dicit magnus Antonius. Sede, inquit, & ne comedas vſque ad veſperam. ſed ſolum attende eſculentis. Cùm autem fuiſſet veſpera, & Paulus non comediſſet, dixit ei Antonius. Surge, ora, & dormi. Ille autem menſa relicta ſic fecit. Media autem nocte excitauit eum ad orationem, & vſque ad horam no-

Ne murmurator fiat monachus.

Duodecies canere Pſalmum.

Magna probatio.

nam produxit orationes. Menſa autem rurſus oppoſita, cùm & rurſus ceciniſſet & oraſſet, ſero veſpere ſederunt ad comedendum. Cùm ergo comediſſet magnus Antonius vnum paxamidium, aliud non tetigit. Senex autem comedens tardius, adhuc tenebat paxamidium quod ceperat. Expectabat ergo Antonius donec perfeciſſet, & dicit ei. Comede Patercule, etiam alium vnum paxamidium. Dicit ei Paulus. Si tu comedas ego quoque comedam. te autem non comedente, nec ego comedam. Dicit ei Antonius. Mihi ſufficit. Sum enim monachus. & mihi ſufficit. Nam ego quoque volo fieri monachus. Surgit rurſus, & facit duodecim orationes. & pſallit duodecim pſalmos. Et poſt orationes primi ſomni parum dormiunt. & rurſus expergiſcuntur ad pſallendum à media nocte ad diem vſque. Deinde miſit eum ad obeundam ſolitudinem, dicens ei: Veni huc poſt tres dies. Cùm hoc autem factum eſſet, & quidam fratres ad eum veniſſent, obſeruabat Paulus Antonium quídnam vellet eum facere. Is autem dixit ei. Tacens miniſtra fratribus. neque aliquid guſtaueris donec fratres fuerint iter ingreſsi. Poſtquam autem tertia iam impleta eſſet hebdomada ex quo nō comederat Paulus, fratres eum rogabant, Qua de cauſa taces? Dicit ei Antonius, Quid taces? colloquere cum fratribus. Ille verò eſt collocutus. Cùm aliquando ei fuiſſet allata vrna mellis, dixit ei Antonius. Frange vas. & mel effundatur. Sic autem fecit. Et ei rurſus dicit, Collige rurſus mel concha, ne ſordes aliquas inferas. Et rurſus iuſſit eum aquam haurire toto die. Et rurſus cùm

Expergiſci media nocte ad orandum.

Mira obedientia.

cùm veſtem eius diſſoluiſſet, iuſsit conſuere. Tantam deniq; hic vir poſſedit obedientiã, vt ei etiam data ſit gratia diuinitus, nempe vt eiiceret dæmones. Poſtquam ergo vidit ſenem magnus Antonius, prompte eum eſſe ad omnia ſecutum in vitæ exercendæ ratione, ei dicit. Vide frater, ſi ſic indies potes, mane mecum. Dicit ei Paulus. An quid mihi poſsis amplius oſtendere, neſcio. Nam ea quæ vidi ego quoque facio facile & citra laborem, Deo mihi opem ferente. Tunc ei dicit Antonius alio die. In nomine Ieſu, ecce factus es monachus. Cùm autem ſatis ſupérque compertum haberet in omnibus magnus & beatus Antonius, eſſe admodum perfectam animam Chriſti ſeruum, vt qui eſſet admodum ſimplex: poſt certos menſes, Dei gratia opem ferente beato Antonio, facit ei deinceps cellam ad tres vel quatuor lapides à ſua cella. Et dicit ei. Ecce Chriſti virtute opem ferente tu factus es monachus. mane deinceps ſeorſum, vt etiam facias periculum dæmonum. Cùm ergo anno vno per ſe habitaſſet Paulus ſimplicisſimus, & gratia dignatus eſt aduerſus dæmones & aduerſus omne genus morbos, ſe perfectè gerens in virtute exercitationis. Quodam ergo die adoleſcentulus qui ſupra modum grauiter vexabatur à dæmone, allatus eſt ad beatum Antonium, habens principalem ſæuiſsimum dæmonem, qui etiam ipſum cœlum maledictis & probris inſequebatur. Cùm igitur adoleſcentem obſeruaſſet magnus Antonius, dicit iis qui eum ducebant. Non eſt hoc meum opus. nam contra hunc ordinem dæmonum, nempe principalem, nondum

Obedientia & ſimplicitas Pauli.

Adoleſcens dæmoniacus per Paulum curatur.

ſum donatus gratia. ſed hæc eſt Pauli gratia Simplicis. Abiens ergo magnus Antonius ad probatiſsimum Paulum, ipſos quoque deduxit, & dicit ei. Abbas Paule, Eiice hunc dæmonem ab hoc homine, vt ſanus ad ſua redeat, & Dominum glorificet. Dicit ei Paulus. Tu verò quid? Dicit ei Antonius. Non eſt mihi ocium. eſt aliud quod agam. & relicto illic puero, reuerſus eſt magnus Antonius in ſuam cellam. Cùm ergo ſurrexiſſet innocens ſenex, & efficacem fudiſſet orationem, dicit prouocans dæmoniacum. Dixit abba Antonius, Egredere ab homine. Dæmon autem cum probris ac maledictis exclamabat dicens. Non egrediar improbe nugator ſenex. Accepta itaque pelle ſua ouilla, verberabat eum in tergo, dicens. Egredere. dixit Abbas Antonius. Dæmon autem maledictis inſequebatur Paulum & Antoniū. Helluones iſti in ſenectute. Veternoſi. inſatiabiles. qui propriis nunquam ſunt contenti. Quid eſt vobis commune nobiſcum? Quid in nos exercetis tyrannidem? Tandem dicit ei Paulus. Aut exibis, aut abeo vt id dicam Chriſto. íſque faciet vt ſit tibi væ. At Ieſum quoque probris & maledictis inſectabatur immitis ille dæmon, clamās, Non exibo. Ea de cauſa indignatus Paulus aduerſus dæmonem, egreſſus eſt è ſuo hoſpitio in ipſo puncto meridiei. Æſtui autem Ægyptiorum intercedit cognatio cum fornace Babylonio. Stans ergo ſanctus ſenex tanquam columna ſuper petram, ſic orat Chriſtum, dicens. Tu vides Ieſu Chriſte qui fuiſti crucifixus ſub Poncio Pilato, me non deſcenſurum ex hac petra, neque eſurum nec bi-

Pelle ouilla indutus Paulus.

biturum donec moriar,niſi me nunc audieris,& hunc dæmonem ab homine eieceris, & à ſpiritu immundo ipſum liberaueris. Adhuc cùm Ieſu loquente ſimplici & humili Paulo, priuſquam ipſe preces perfeciſſet, exclamauit dæmon dicens. Recedo, recedo. vi egredior. & per tyrannidem expellor. diſcedo ab homine. non amplius ad eum accedo. Pauli ſimplicitas & humilitas me expellit. neque ſcio quò abeam. Protinúſque exiit dæmon, & mutatus eſt in maximũ draconem circiter ſeptuaginta cubitorum.recedítq; reptãs in mare rubrũ,vt impleretur quod dictũ eſt per *Humilitas pellit dæmones.* *Prouer. 12.*
„ ſanctũ ſpiritum. Fidem quæ demonſtratur iuſtus an-
„ unciabit. Et rurſus alibi.Super qué reſpiciam, inquit *Eſai. 66.*
„ Dominus, niſi ſuper manſuetũ & humilem & tremé-
„ tem verba mea? Solét enim humiliores dæmones eiici ab hominibus fide principalibus:principales rurſus dæmones fugari ab humilibus.Hæc ſunt miracula ſancti Pauli ſimplicis & humilis, aliáque plura & his maiora.Hic vocatus eſt ſimplex à tota fraternitate.

VITA ABBATIS PACHON.

QVidam Pachon nomine cùm perueniſſet ad annum ſeptuageſimum, ſedebat in Scete. Accidit autem vt ego vexatus ab affectione fœminę cupiditatis, cogitationibúſque & viſis nocturnis, ferrem difficiliter. Cúmque parum abeſſet quin propter hanc tentationem exirem è ſolitudine, quòd me hæc animi perturbatio ageret vehementiſsime, vicinis quidem meis rem nõ expoſuit. ſed neque meo magiſtro Eulogio.ſed latenter veniens in ſolitudinem,quinde- XXIX.

cim diebus verſatus ſum cum Patribus ſeneſcentibus in ſolitudine, qui erant in Scete. Inter quos incidi etiam in ſanctum virum pachonem. Cùm ergo inueniſſem eum ſinceriorem & magis verſatum in exercitatione, auſus ſum ei meum animum aperire. Dixit autem mihi ille ſanctus. Ne tibi videatur res aliena. Hoc enim non tibi accidit ob delicias ociúmque & negligentiam. Nam & mores tibi ferunt teſtimoniũ, & penuria eorum quæ ſunt neceſſaria, & quòd nulla ſit hic tibi conſuetudo cum fœminis. ſed potius hoc tibi accidit ab aduerſario ob ſtudiũ virtutis. Eſt enim triplex hoſtis qui impellit ad fornicationem. Aliquando enim nos caro inuadit luxurians, & quæ nimis lautè & delicatè eſt curata. Aliquando autem in nos inſurgunt motus animi propter cogitationes. Aliquando autem ipſe quoque dæmon in nos exercet tyrãnidem propter inuidiam. Nam ego quoque multa obſeruans, hoc inueni. Ecce me, vt vides, hominem ſenem. Cùm iam quadrageſimum annum degam in hac cella, curam gerens meæ ſalutis, & ad hanc ætatem peruenerim, tentor vſque in hodiernum diem. & iurauit dicens. Iam duodecim annis poſtquam tranſegi annum quinquageſimũ, nullam diem nec noctem intermiſit qua me non inuaſerit. Cùm itaque ſuſpicatus eſſem Deum à me receſſiſſe, quandoquidem tanta in me dæmon vteretur poteſtate, potius delegi mori abſque ratione, quàm vitio affectionéque corporis me turpiter gerere. Egreſſúſque à cella mea, & obiens ſolitudinẽ, inueni ſpeluncam hyænæ. In quam ſpeluncam me nudum immiſi toto die, vt feræ egreſ-

Tres cauſæ libidinoſarum cogitationum.

Pachon aperit miras dæmonis tẽtationes.

Deſperatacriter à dæmone tentatus.

ſæ me deuorarēt. Poſtquam autem fuit veſpera, pro-
» ut ſcriptum eſt. Sol cognouit occaſum ſuum. Poſui- *Pſal. 103.*
» ſti tenebras, & facta eſt nox. In ipſa tranſibunt omnes
» beſtiæ ſyluæ. Catuli leonum rugientes vt rapiant &
» quærant à Deo eſcam ſibi. Egreſſæ ergo feræ in illa ho
ra, & maſculus & fœmina, me à pedibus ad caput vſ-
que odorati ſunt, circunlingentes. Cúmque expecta-
rem fore vt deuorarer, à me receſſerunt. Cùm ergo il-
lic tota nocte iacuiſſem, non fui deuoratus. Exiſti-
mans ergo Deum omnino mihi parſiſſe, ſurrexi. Rur-
ſus verò in cellam redij. Cùm autem ſe paucis diebus *Mira tentatio.*
continuiſſet dæmon, me eſt adortus vehementius quā
antea, vt parum abfuerit quin blaſphemarem. Tranſ-
formatus enim cùm eſſet in puellam Æthiopiſſam, *Dæmon in ſpecie Æthiopiſſæ apparet.*
quam in mea iuuentute videram æſtate ſpicas legen-
tem, ea mihi viſa eſt meis inſidere genibus. méque vſ-
que adeò commouit vt putarem me cum ea coïuiſſe.
Furore ergo percitus impegi ei colaphum. eáque ſic
euanuit. Hoc autē mihi crede dicenti. Biennio nō po-
teram ferre manus meæ fœtorem. Cùm ergo hac de
cauſa puſilli & abiecti animi euaſiſſem, & de me omnē
ſpem abieciſſem, egreſſus ſum pererrans vaſtam ſoli-
tudinē: & inueni paruam aſpidem. Quā cùm accepiſ-
ſem, eam admoueo meis genitalibus, vt vel ſic mor-
ſus morerer. & cùm eius caput virilibus applicaſſem,
vt quæ mihi fuiſſent cauſa tentationis, ne ſic quidem
morſus ſum gratiæ prouidentia. Poſt hæc autē audiui
vocem dicentem mihi in mea cogitatione. Abi Pa- *Humilitas ex tētatione.*
chon, decerta. Ideo enim permiſi in te tātam exerceri
poteſtatē, ne tibi eſſet elatior & arrogantior ſpiritus,

perinde ac ipſe poſſes hanc ſuperare affectionem: ſed tuam agnoſceres imbecillitatem, & in tuæ vitæ inſtituto nunquam haberes fiduciã, ſed recurreres ad Dei auxilium. Sic autem admonitus & cõfirmatus, ad cellam ſum reuerſus. & deinceps ſedens cum fiducia, & nullam belli curam gerens, reliquos dies egi in pace. Dæmon autẽ cùm cognouiſſet meam eius deſpicientiam, pudore deinceps affectus, ad me nõ acceſſit amplius. His verbis cum ad luctam aduerſus Satanam me cõfirmaſſet, & ad bellum inſtruxiſſet, & aduerſum dæmonem fornicationis me paraſſet ac docuiſſet, dimiſit, iubens vt forti animo me gererem in omnibus.

VITA ABBATIS STEPHANI.

XXX. STephanus quidam Libs genere, ſedit ſexaginta annos ex tranſuerſo Marmaricæ & Mareotæ. Is cùm fuiſſet ſummè verſatus in exercitatione, & eſſet diſcernendi poteſtate prædítus, hanc gratiam eſt conſecutus, vt quicunque eum conueniret, à quacunque cruciaretur moleſtia, is moleſtia vacuus ab eo recederet. Fuit autem is quoque notus beato Antonio. Peruenit autem etiam ad noſtra vſque tempora. Atque ego quidem cum eo non ſum verſatus propter viæ longitudinem. Sanctus autem Ammonius & Euagrius qui eum conuenerunt, narrauerunt ſe eum inueniſſe in talem prolapſum ægritudinem in ipſis locis teſticulorum, & penis ſummum vlceraſſe cancrum, qui φαγέδαινα dicitur. Eum, aiebant, inuenimus dum à quodam medico curaretur. & manibus quidem operabatur, & palmæ ramos contexebat, & nobiſcum

Stephanus curat omnes afflictos.

Stephani ægritudo.

etiam loquebatur. reliquo autem corpori manum adhibebat chirurgus. Erat autem Dei gratia, ea præditus patiẽtia, vt perinde affectus videretur, ac ſi corpus alterius ſecaretur. & cum eius membra reſcinderentur, non ſecus ac ſi eſſent pili inſenſiles, ita manſit immutabilis: tam inſigniter & admirabiliter erat à Deo inſtructus. Cùm nos autem, inquit, partim angeremur, partim verò terreremur, quòd tanti viri talis vita in tantum morbum incidiſſet, & tales medicorum exectiones, noſtras autem cogitationes ſenſiſſet beatus Stephanus: dicebat nobis. Ne ex hac re offendamini ô filij. Nihil enim quod Deus facit, ad malum vnquã facit, ſed ad bonum finẽ. Fortaſſe enim membra merentur ſupplicium. & melius eſt ea hic dare pœnas, quam poſt exceſſum ex hoc ſtadio. Cùm nos ergo ſic eſt hortatus, & verbis confirmauit ad tolerantiam, ædificauit ad fortiter ferendas afflictiones. Hæc autem narraui, ne videatur nobis alienum, quando viderimus aliquos ſanctos incidiſſe in tales calamitates. *Patientia.*

DE VALENTE QVI EXCIDIT.

FVit quidam Valens, genere quidem Palæſtinus, mente autem Corinthius. Corinthiis enim vitium inflationis tribuit ſanctus Paulus. Qui cùm veniſſet in ſolitudinem, ipſe quoque plures annos habitauit nobiſcum. Eò autem proceſſit ſuperbiæ vt deceptus ſit à dæmonibus. Ex eo enim quòd ipſe paulatim deciperetur, fecit vt ipſe de ſe magnificè ac præclarè ſentiret, tanquam cum eo verſarentur angeli. Quodam certè die, vt narrabant, cum operaretur in tenebris, acum

XXXI. *1. Cor. 4.* *Elationis vitium.*

dimiſit qua conſuebat ſportam. Quam cùm ipſe non inueniſſet, dæmon ei fecit lampadẽ, & inuenit acum. Hoc nomine rurſus inflatus magnificam de ſe induit opinionem, & vſque adeò elatus eſt, vt etiam contemneret ipſam ſacramentorũ communionem. Cùm autem Chriſtus dominus eius eſſet miſertus, ſic prouidit vt eius detrimentum citò fieret manifeſtum vniuerſæ fraternitati. Accidit vt quidam venientes ho-

Bellaria Eccleſiæ donata.

ſpites afferrent ad fraternitatem bellaria in eccleſiam. Porrò autem cùm eas accepiſſet ſanctus Macarius presbyter noſter, miſit ad vnumquenque in cellam circa manipulum. inter quos etiam ad Valentem. Cùm autem accepiſſet Valens, eum qui attulerat contumelia affecit, & verberauit, & ei dicit. Abi & dic Macario. Non ſum te deterior, vt tu ad me mittas benedictiones. Cùm cognouiſſet ergo ſanctus Macarius eum eſſe ſeductum, acceſſit vno die poſtea ad eum exhortandum. & ei dicit. Valens, illuſus es deſine. Poſtquam autem non audiuit eius admonitiones, receſſit. Cùm ergo certò ſibi perſuaſiſſet dæmon,

Elatum dæmon fallaci ſeruatoris ſpecie illudit.

eum eius deceptioni maximè fidem habuiſſe, abit, & figurã Seruatoris induit. & noctu accedit in phantaſmate, mille angelis lampadas tenentibus, & rotam igneã, in qua viſus eſt figuram exprimere Seruatoris. vnúſque eum præcedit & dicit. Chriſtus dilexit tuum inſtitutum, tuámque viuendi libertatem & confidentiam. & venit vt te videat. Egredere ergo è cella. & nihil aliud feceris, niſi cum procul eum videris, procumbens eum adora, & ingredere in tuam cellam. Egreſſus ergo cùm vidiſſet apparatum lampadum, circi-

circiter à ſtadio procul Antichriſtum adorauit. Alio itaque die adeò fuit emotæ mentis, vt ingrederetur eccleſiam, & fraternitate congregata diceret. Ego non habeo opus communione. Chriſtum enim vidi hodie. Tunc patres eum anno vno vinxerunt, & in ferreos compedes coniecerunt, & curarunt. precibus, eiúſque contemptione, vitáque auſteriore detrahentes eius perſuaſionem. nam, vt dicitur, ſunt contrariorum contraria medicamenta. Neceſſe eſt autẽ eorum quoque qui ſunt tales vitam in hoc libro inſerere, ad ſecuritatem eorum qui inſidunt. ſicut etiam ſanctis plantis acceſſit lignum paradiſi, nempe cognitio boni & mali. vt ſi quando contigerit eos in aliqua re ſe rectè gerere, non ſe efferant & ſe iactent de virtute. Nam ſæpe quoq; virtus efficitur occaſio prolapſionis, quando non recto ſcopo facta fuerit. Scriptum eſt enim, Vidi iuſtum pereuntem in ſua iuſtificatione. id quoque eſt vanitas.

Quotidie communicabant.

Ligatur Valens à patribus.

Gen. 2.

Eccl. 7.

DE ERONE.

XXXII.

FVit quidam Ero nomine, mihi vicinus, Alexandrinus genere, vrbanus adoleſcens, bono ingenio, vita mundus. Qui ipſe quoque poſt magnos labores & præclaros ſudores, ab arrogantia arreptus & elatione, præcipitauit: & aduerſus patres ſuperbus euaſit & inſolens: & Macarium quoque presbyterum affecit contumelia, dicens. Qui tuæ doctrinæ parent, decipiuntur. Non oportet enim alios magiſtros attendere præter Chriſtum. Abuſus eſt autẽ teſtimonio quoque ad peruerſum ſcopum ſuæ ſtul-

Ne monachus ſeniorem afficiat contumelia.

Vox ſimilis noſtrorum hæreticorum.

Math. 23. titiæ, dicens. Ne vocaueritis magiſtrum ſuper terram. Qui ipſe quoque mentem adeò habuit obtenebratam vana perſuaſione ſuæ opinionis, vt fuerit etiam ferro vinctus cùm nollet conuenire ad ſacramenta. Amica autem veritas. Fuit is vitæ inſtituto admodum ſubtili & accurato, adeò vt multi dicant, quibus cum eo interceſſit conſuetudo, quòd ſæpe non niſi poſt tres menſes comedebat, contentus communione ſa- *Ieiunus portentoſũ* cramentorum, & ſicubi ei apparuiſſet olus agreſte. Accepi autem ego quoque eius experientiam cum beato Albino, cum irem in Scetem. Aberat autem *Albinus.* Scete à nobis quadraginta miliaria. In his quadraginta miliaribus nos bis comedimus, & ter aquam bibimus. Ille verò cùm nihil guſtaſſet, pedes ingrediens, pronunciauit memoriter quindecim pſalmos. Deinde magnum pſalmum. Deinde epiſtolam ad He- *Eronis mira memoria* bræos. Deinde Eſaiam, & partem Hieremiæ. Deinde Lucam Euangeliſtam. Deinde Prouerbia. Eum autem ambulantem non poteramus conſequi. Is poſtremo arreptus à mali dæmonis operatione, vt qui ageretur ab igne vehementiſſimo, in ſua quidem cella ſedere nõ poterat: profectus autem Alexandriam diuino quodam conſilio, clauum clauo extruſit. Sua ſpõte enim incidit in promiſcuum & indifferentem rerum vſum, inuẽta poſtea ſalute inuoluntaria. Acceſſit *Vera Auguſtini ſententia nullos eſſe peiores quàm qui à monaſteriis defecerunt* enim ad theatra & equeſtria certamina, & verſabatur in cauponis. Is autem cùm gulæ eſſet deditus & ebrietati, incidit in cœnũ fœminæ cupiditatis. & cùm peccare conſtituiſſet, cum quadam Mima congreſſus, vlcus ſuum aperuit. Cùm hæc ſic fierent, diuino quo-

dam conſilio enatus eſt ei anthrax in glande: & tempore ſemeſtri vſque adeò ægrotauit, vt eius virilia membra cõputruerint,& ſua ſponte ceciderint. Cùm poſtea autem conualuiſſet, reuerſus eſt ad hoc vt ea ſentiret quæ Dei ſunt,& venit in ſolitudinem,hæc omnia confitens patribus.& cùm non perueniſſet ad operationem,paucis poſt diebus obdormiit.

DE PTOLEMAEO QVI EXCIDIT.

ALius quidam rurſus nomine Ptolemæus,cũ narratu difficilem, vel potius quæ narrari non poteſt vitam tranſegiſſet, habitauit enim vltra Scetem in ea quæ dicitur κλίμαξ, id eſt ſcalæ. Eſt autem locus, qui ſic dicitur, in quo nemo poteſt habitare, propterea quòd puteus fratrum diſtet decem & octo miliaribus. Cùm is ergo multa vaſa fictilia portaſſet, & Decembri & Ianuario menſe rorem collegiſſet, eſt enim permultum roris in illis partibus, & ſpongia ex lapidibus expreſſiſſet, perſtitit illic habitans annos quindecim. Qui abalienatus à doctrina & congreſſione virorum ſanctorum, & vtilitate, & continua ſacramentorum communione, à recta via vſque adeò receſsit,vt quod nonnulli dicunt impij caſu omnia fieri, is quoque infelix id fateretur, dæmone erroris deinceps in eum obtinente imperium. Hic enim inimicus vano huic homini ſuggeſsit, vt diceret res nullam habere eſſentiam: ſed omnino eſſe omnia ex eo quod mundus ferretur ſua ſponte.In huius ergo animã hæc immiſit omnium vitæ hoſtis, dicendo. Cum res ita ſe habeant,quid fruſtrà teipſum foris domas? Quídnam

XXXIII.

Climax locus in Sceti.

Hæreſis, quod caſu fiant omnia.

M ij

Negatur prouidentia dæmone ſuggerente. te iuuabit Ptolemæe, ſi non ſit renumeratio? Quænam autem tibi ſufficeret merces tot & tantorum laborum, etiamſi eſſet qui redderet? Quodnam autem eſt iudicium quod minantur ſcripturæ, ſi nulla ſit prouidentia? His Satanicis circunſeptus cogitationibus miſerrimus Ptolemæus, dicitur eſſe emotæ mentis, & hucuſque errare in Aegypto, & ſeipſum dediſſe gulæ & ebrietati. cum nemine conuerſans, ſed *Qui ſtat videat ne cadat.* mutus forum obiens, miſerabile & lachrymabile ſpectaculum Chriſtianorum oculis, ludibrium autem iis qui vitam noſtram neſciunt. Hæc autem calamitas immedicabilis miſerum inuaſit Ptolemæum, ex rationis experte ſui perſuaſione, quòd à ſeductore dæmone illuſus, exiſtimaret ſe habere cognitionem ſuper omnes ſanctos patres. Per quam inflatus, ſuiipſius hoſtis, preceps datus eſt in profundum interitus. cùm nullum vnquam conueniſſet ex ſanctis patribus qui ſapienter gubernauerant, nec eorum fuerit fundatus ſpiritali doctrina, ſed inuentus abſque gubernatore, in extremum mortis profundum cecidit, & ſicut arbor viridibus foliis comata, & fructibus or-
Prouer. 11. nata, quæ vno temporis momento omnibus ſimul eſt
» nudata, reddita eſt arida. Nam vt ſcripum eſt, Qui-
» bus non eſt gubernatio, ij cadunt vt folia.

DE VIRGINE LAPSA.

XXXIIII. *Auſteritas ſine charitate periculoſa.* NOui rurſus quandam virginem Hieroſolymis quæ ſaccum geſtauit ſexennio, & fuit incluſa: nec aliquid accepit ex iis quę tendunt ad voluptatem, ſed ſummam continentiam exercuit inter fœminas.

Poſteaautem à diuino deſerta auxilio propter ſummam ſuperbiam lapſa eſt, & aperta feneſtra admiſit eum qui ei inſeruiebat, & cum eo fuit commixta. eo quòd nō diuino propoſito & ex charitate ſe exercuerat, ſed vt humanæ ſcenæ ſeruiret. quod quidem eſt vanæ gloriæ & praui inſtituti. Nam cùm eius cogitationes occupatæ eſſent in damnandis aliis, incitaretur autem furore à dæmone ſuperbiæ, eóque valde delectaretur: ab ea receſsit ſanctus angelus cuſtos temperantiæ. Ideo autem ſcripſimus ô virorum fideliſſime, & vitam eorum qui ſe rectè & ex virtute geſſerunt, & eorum qui poſt multos labores per ocium & ſocordiam à ſummo & perfectiſſimo vitæ inſtituto exciderunt, capti à diabolo omne genus laqueis. vt vnuſquiſque ex ſuæ vitæ inſtituto intelligens occulta retia hoſtis bonorum, fugiat eius laqueos. Cùm ſint ergo multi, iíque magni viri & mulieres, qui ab initio ſe rectè geſſerunt in honeſto inſtituto exercitationis, tandem autem fuerunt euerſi radicitus ab omnium hominum aduerſario: ex multis facta mentione paucorum, plurimos præteribo ſilentio. vt qui neque ipſos erigam, neque mihi proſim, dum in iis multū immoror, & eximios Chriſti athletas negligo, non narrans virtutes diuinæ eorum exercitationis.

VITA ABBATIS ELIAE.

ELias quidam optimus exercitator, fuit virginum amantiſſimus, curam gerens partis imbecillioris. XXXV.
Sunt enim tales animæ, quibus fert finis teſtimoniū, quòd id faciant ex virtute. Is cum miſertus eſſet ordi-

Finis actionis eam discernit.

nis fœminarũ quæ ſe exercent, haberet autem facultates in Athlebe ciuitate, ædificauit magnum monaſterium. & illic congregauit omnes quæ errabant virgines. conſequenter eorum in omnibus curã gerens. ſuppeditans eis omnia quæ ad vſum pertinent neceſſarium. ortos, & earũ oracula, & vt ſemel dicam, omnia quæ poſtulat vita exercitationis. Eæ autem ex diuerſis vitæ inſtitutis & priuata deductæ cõſuetudine, inter ſe depugnabant aſſiduè. Cùm ergo oporteret hunc ſanctum & eas audire, & efficere vt pacem inter ſe ſeruarent: collegerat enim ad treçentas: & neceſſe ei fuerat eſſe earum interceſſor biennio, licet ætate iuueni. erat enim circiter triginta aut quadraginta annos natus: is tentatus fuit à voluptate. A monaſterio autem recedens ieiunus, errauerat per ſolitudinem duos dies, hoc rogans, & dicens. Aut occide me, ne ipſas videam afflictus, aut meam aufer affectionem, vt earum curam geram vt poſtulat ratio. Cùm fuiſſet ergo veſpera, eum ſomnus oppreſſit in ſolitudine. Venientes autem ad eum tres angeli, vt ipſe mihi narrauit, eum retinentes, ei dicunt. Cur exiiſti ex monaſterio fœminarum? Rem itaque eis narrauit, dicens. Timui ne & illas læderem & meipſum. Dicunt ei angeli. Si te ergo liberauerimus ab hac affectione, redibis, & earum curam geres? His aſſenſus eſt. Ab eo autem iuſiurandum exigunt. narrabat autem iuſiurandum. Iura nobis tale iuſiurandum. Per eum qui mei curam gerit, earum curam geram. Hoc eis iurauit. Tunc angeli eum tenuerunt: vnus manus: & alter pedes: tertius autem accepta nouacula, excidit eius teſticulos

Monaſteriũ Virginum.

Elias rector 300. virginum tentatur voluptate.

Tres angeli.

Iuſiurandũ quale angeli requirũt ab Elya.

tanquam in ecſtaſi,non verè,ſed quadam viſione. Viſus eſt ergo in illa ecſtaſi veluti ex ciſus fuiſſe & curatus. Poſt hoc interrogant ipſum angeli dicentes.Senſiſti vtilitatem aliquam? Eis dicit ille. Valde magnam accepi vtilitatem. valde enim leuatus ſum. & perſuaſum habeo me eſſe liberatum à labore & affectione. Tunc angeli ei dicunt. Abi ergo ad tuum monaſterium. Reuerſus eſt autem poſt quinque dies, cum lugente toto monaſterio,quādoquidem cùm eſſet propè, eas corrigebat aſſiduè quantum in illo erat. Cùm autem poſtea vixiſſet alios quadraginta annos, affirmabat patribus, quòd ab eo tempore non aſcenderat in cor eius affectio cupiditatis fœminæ. Hæc eſt gratia ſancti viri Eliæ,& hæc exercitatio, & quemadmodum curam geſſit monaſterij virginum.

VITA ABBATIS DOROTHEI.

CVi ſucceſſit Dorotheus vir probatiſſimus, qui in bona vita,& quæ in agendo verſatur, conſenuit. XXXVI. Qui cùm non poſſet quidem ſic curam gerere monaſterij vt hic beatus, neque manſiſſet in illa cella:in ipſo monaſterio in ſuperiori cœnaculo ſeipſum incluſit: & fecit feneſtram quæ ſpectabat ad monaſterium fœminarum, quam claudebat & aperiebat. Perpetuò ergo aſſidebat feneſtræ, procurans vt inter eas pugnæ ceſſarent. Sícque in ſuperiori cœnaculo conſenuit, neque ſurſum aſcendentibus fœminis, neque illo potente deſcendere. Non enim ſtabant ſcalæ.

Dorotheus incluſus, rector tamen virginum.

DE AMMA PIAMVN.

XXXVII. *Piamun donatur gratia prophetia.*

FVit quædam virgo Piamun, que annos vitæ ſuæ vixit cum matre propria, ſola cum ſola veſpere comedens, & linum nens. Hæc digna eſt gratia prædictionis futurorum inter homines. Accidit aliquando in Ægypto cùm Nilus aſcenderet, vt vicus vicum inuaderet. Pugnant enim pro aquarum diuiſione, adeò vt ſequantur cædes & ſauciationes. Potentior ergo vicus eius vicum inuaſit, & venit virorũ multitudo cum lanceis & clauis, vt eius vicum excinderet. Adſtitit autem ei angelus reuelans eorum inuaſionem. & accerſitis vici presbyteris, eis dicit. Exite, & ex hoc vico occurrite eis qui veniunt contra vos, ne vos quoque vnà cum vico pereatis. & rogate eos vt deſiſtant à pugna. Territi autem presbyteri ei ad pedes procumbunt, eam rogantes & dicentes. Nos non audemus eis ire obuiam. Scimus enim eorũ temulentiam & petulantiam. Sed ſi facis miſericordiam & in totũ vicum & in domum tuam, ipſa eis egredere obuiam. Illa autẽ cùm non aſſenſa eſſet, veniens in ſuam domunculam, ſtetit tota nocte orans & genu flectens, Deúmque rogans, dicendo. Domine qui iudicas terram, cui nihil placet quod eſt iniuſtum. Cùm hæc ad te venerit oratio, virtus tua eos ſiſtat immobiles tanquam columnam, vbicunque eos deprehenderit. Ij autẽ circa horam primam, à tribus miliaribus, in loco fixi tanquam columna, labefactari non poterant. Illis quoque reuelatum eſt quòd illius interceſſionibus factum eſt eis impedimentum. Iíque ad vicum mittẽtes pacem petierunt,

Stant quidam immobiles vt lapis.

tierunt, dicentes. Agite Deo gratias, & precibus Piamun quæ nos impedierunt.

VITA ABBATIS PACHOMII.
& eorum qui cum ipſo erant.

TAbenneſis eſt locus qui ſic vocatur in Thebaide. in quo fuit Pachomius Monachus, vir ex iis qui vixerunt in ſummo & perfecto vitæ inſtituto. adeò vt is fuerit dignatus & futurorum prædictionibus & angelicis viſionibus. Is fuit valde amans pauperum, & magna charitate in homines. Eo ergo ſedente in hac ſpelunca, viſus eſt ei angelus Domini, qui ei dicit. Pachomi. ea quidem quæ ad te pertinent rectè & ex virtute geſſiſti. Superuacaneè ergo ſedes in hoc loco. Age ergo egredere, & congrega omnes iuniores monachos, & habita cum eis. & ſequens formam quam dabo tibi, eis leges conſtitue. Eíque dedit tabulam æneam, in qua hæc ſcripta fuerant. Concede vnicuique vt comedat & bibat pro viribus, & pro viribus comedentium, eis quoque manda opera quæ propter tione conueniant ac reſpondeant. & neque ieiunare prohibe nec comedere. Sic quidem fortibus fortia manda opera. imbecilla autem & leuia iis qui ſe magis exercent, & ſunt imbecilliores. Fac autem diuerſas cellas in eadem aula. & tres in cella maneant. Ab omnibus autem cibus in vna domo capiatur. Dormiant autem, non recumbentes, ſed extructis ſibi ſedibus paulo ſupinioribus, & illic ſuis impoſitis ſtragulis dormiant ſedentes. Noctu autem geſtent lebitones lineos, ſuccincti. Habeat vnuſquiſque ex his pellem ouillam albam laboratam. Abſque ea neque come-

XXXVIII

Pachomius vocatur diuinitus in abbatem.

Nota quale ſit hoc mandatum, vt habeatur in omnibus ratio facultatis ſingulorum.

Regula monaſtica diuinitus data.

Die dominica communicabāt dant, neque dormiant. Ingredientes autem ad Chriſti communionem, ſabbato & dominica zonas ſoluant: & pellem ouillam deponant. & cum ſola cuculla ingrediantur. Fecit autem eis cucullas molles tanquam pueris: in quibus etiam iuſſit imponi figuram crucis purpureæ. Iuſſit autem eſſe viginti quatuor ordines fratrum, ex numero viginti quatuor literarum. præcepítque vnicuique ordini imponere nomen elementum Græcum. ab A. B. & quæ deinceps ſequuntur, vſque ad Ω. vt dum interrogat Archimandrita de aliquo in tanta multitudine, ſciſcitetur eum qui eſt ab eo ſecundus, quomodo ſe habet ordo A, aut quomodo ſe habet ordo B. Rurſus ſaluta R, ſequendo quoddam proprium nomen literarum: & ſimplicioribus quidem & ſincerioribus impones nomen I. difficilioribus autem Ξ. & ſic conuenienter inſtitutis eorum & vitæ & moribus, vnicuique ordini elementum literæ accommodabis. Solis ſpiritalibus intelligentibus ea quæ ſignificantur. Scriptum autem erat in tabula. Si venerit hoſpes alterius monaſterij quod habet aliam formam, cum eis nec comedat nec bibat, & nec ingrediatur in monaſterium, niſi fuerit inuentus in via. Porrò eum qui ſemel ingreditur, nec poteſt cum eis ad triennium ſuſtinere certamen, non admittes. Sed cùm opera fecerit difficiliora, ſic prodeat in ſtadium poſt triennium. Comedentes autem velent capita cucullis: ne frater fratrem videat mandentem. Comedenti nō licet loqui, nec extra quadram & menſam vſquam aliò oculos conuertere. Conſtituit autem vt per totum diem facerent duodecim orationes. & in nocturnis

Cucullæ monachorum.

Crux.

Quomodo admittendi Hoſpites.

Cucullæ.

Cibus.

Orationes

vigiliis duodecim,& in matutino duodecim, & hora nonatres. Quãdo autem videretur comedendum eſſe multitudini,conſtituit vt vnuſquiſque ordo in vnaquaque oratione pſalmum prius caneret. Cùm autẽ magnus Pachomius cõtra angelũ diceret, eſſe paucas orationes,ei dicit angelus.Has conſtitui,vt parui quoque poſſint procedere ad perficiendam regulam,nec eis ſit moleſtum. Qui autem ſunt perfecti, non opus habent vt leges eis ferantur. Nam cùm per ſe ſunt in cellis,totam ſuam vitam attribuunt contemplationi. His autem legem tuli,qui mẽtem minimè habent intelligentem, vt ſicut ſerui contumaces, metu Domini totum vitæ inſtitutum implẽtes,ſecurè & libere degant.Cùm hæc ordinaſſet angelus, & impleſſet miniſterium,receſſit à magno Pachomio.Sunt autem hæc monaſteria quæ formam hanc obtinuerunt,habentia virorum circiter ſeptem millia. Eſt autem primum & magnum monaſterium, in quo ipſe habitat beatus Pachomius,quod alia peperit monaſteria,continens numerum circiter mille quadringentorum virorum.

Regulæ imbecillioribus quoque debent eſſe accommodata.

VITA ABBATIS APHTONII.

INter quos eſt etiam ſeruus Dei qui vocatur Aphtonius, qui eſt mihi germanus ac ſincerus amicus, qui nunc obtinet ſecundum locum in illo monaſterio. Quem vt qui ſit potens in Chriſto, firmúſque ac ſtabilis, nec facilè offendi poſſit, mittunt ad ſuos vſus Alexandriam. vt vendat quidem eorum opera, emat autem quæ ſunt eis neceſſaria. Sunt autem alia quoque monaſteria quæ conſtant ex ducentis XXXIX.

& trecentis animabus. Atque in Spaniam quidem ingreſſus ſum ciuitatem, in qua monaſterium conſtat ex viris trecentis. Exercent autem omnem artem. & ex iis quæ ſuperſunt, ædificant etiam mulierum monaſteria, & cuſtodias. Mane ergo ſurgentes ij quibus ſua vice hoc munus obtingit, alij quidem ſunt occupati in culina. alij verò verſantur in menſis parādis, menſæ imponentes panes & olera agreſtia, oliuas, caſeos, & comminuta olera. Atque ingrediuntur quidem qui minus ſunt robuſti, hora ſexta, & comedunt, vt qui ſint imbecilliores. Alij nona. Alij ſero veſpere. Alij poſt biduum. Alij poſt triduum. Alij poſt quatriduum. Alij poſt quinque dies. adeò vt vnumquodque elementum horam propriam ſignificet. Sic autem erant eorum quoque opera. Alius quidem laborat in agro colendo. Alius in orto. Alius in piſtrino. Alius in æris officina. Alius in fabricando. Alius in conſuendis calceis. Alius in pulchrè ſcribendo. Alius contexebat magnas ſportas. Alius caniſtros & ſportulas. Memoriter autem omnes expromunt ſcripturas. Horum eſt mulierum quoque monaſterium circiter quadringētarum, quod habet eandem viuendi formam & idem inſtitutum, præter pellem ouilam. Et ſunt quidem mulieres trans fluuium Nilum. Viri autem ex aduerſo earum. Si virgo autem obierit, reliquæ virgines cum eam ad ſepulturam concinnauerint, efferunt, & eam ponunt ad ripam fluuij. Traiicientes autem fratres cum palmis & ramis oliuæ & pſalmodia, eam tranſmittunt, & in ſuis monimentis ſepeliunt. Prærer presbyterium autem & diaconum

Quis labor monachorum Pachomij.

Monaſteriū mulierum.

Sepultura virginum.

nullus tranſit ad monaſterium fœminarum. ídque die dominico.

DE VIRGINE, DE QVA FVERAT *dictum falſum teſtimonium.*

IN hoc monaſterio fœminarum hæc res accidit. Sutor ſecularis cùm traieciſſet per ignorantiam, quærebat opus. Egreſſa autem vna iunior quàm eius poſtularet ratio, eſt enim locus deſertus, inuita eum conuenit, dedítque ei reſponſum. Nos habemus noſtros ſutores. Alia autem quæ eius viderat colloquiũ, cùm proceſſu temporis inter eas exorta eſſet contentio, ex diaboli ſuggeſtione, præ ſumma malitia & animi excandeſcentia, eam calumniata eſt apud fraternitatem propter id colloquium. Cum qua concurrerũt paucæ quæ non adeò magna ferebantur malitia. Illa autem dolore confecta, vt quæ talem ſubiiſſet calumniam, quæ ne in eius quidem mẽtem venerat, nec rem potuiſſet tolerare, ſe clam iecit in fluuium, & ſic obiit. Cùm autem id ſenſiſſet ea quæ ipſam fuerat calumniata, & vidiſſet ſe malitioſè eam fuiſſe calumniatam, & fraternitati tantum attuliſſet dolorem, ipſa quoque ſe clam ſuffocauit, cùm factum ægrè ferret. Cùm autem veniſſet bresbyter, reliquæ virgines ei rem renũciauerunt. Iuſſit itaque pro nulla harum fieri oblationem. Eas autem quæ non pacem agebant, vt quæ conſciæ erant illius quæ fuerat calumniata, & quæ dicta ſunt crediderant, ſeptennium ſegregauit, eas excommunicans. In hoc monaſterio fuit alia virgo quæ propter Christum ſimulabat ſtultitiam, & ſe emotæ

Quæ vis ſit murmuris & calumniæ clauſtralis.

Sacrificiũ non oblatũ pro deſperatis.

Excommunicatio.

eſſe mentis præ ſe ferens, per hæc virtutem optimè exercuit, ſe in ea præclarè gerens, ſéque reddens abiectam & humilem. Hanc vſque adeò reliquæ ſunt aſpernatæ, vt nec cum ea quidem veſcerentur, id illa excipiente cum lætitia. Diſcurrens itaque in culinam, exhibebat aliis omne genus miniſterium, adeò vt nec horam quidem vnam intermitteret, ſed tanquam ancilla ſeruiret. erátque hæc beata, vt dicitur, ſpongia monaſterij, re vera implens id quod ſcriptum eſt in
Math.2. Marc.10. 1.Cor.3. Euangelio. Qui vult inter vos eſſe magnus, ſit omniũ „ ſeruus, & omnium miniſter. Et rurſus alibi. Si quis vi- „ detur eſſe inter vos ſapiens in hoc ſeculo, ſit ſtultus vt „ fiat ſapiens. Atque aliarum quidem virginum erat „
Virgines tõſæ & cucullatæ. eiuſmodi habitus, vt eſſent tonſæ, & haberent cucullos in capite. Ipſa verò panno caput obuoluta, obibat earum omnium miniſterium. Eam nulla ex trecentis vidit mandentem omnibus annis vitæ ſuæ. In menſa nunquam ſedit. neque vnquam fragmentum panis comedit. ſed micarum menſas ſpongia colligens, & ollas lauans, his erat contenta. Neque verò ea vnquam induit calceos, neque aliquem affecit contumelia. non murmurauit. non paruum vel magnum quid eſt locuta, etſi contumelia afficeretur & pugnis tunderetur, & maledictis appeteretur, & plurimi eam abominarentur.

DE SANCTO PITIRVM.

XIII. DE hac ſancta, ſancto Pitirum Anachoretæ, qui ſedebat in Porphyrite, viro probatiſſimo in virtute exercitationis, adſtitit reuelans angelus, qui ei

dixit. Cur tibi places & te magnificè circunſpicis ob ea quæ à te rectè & ex virtute geruntur, vt qui ſis pius & religioſus, & ſedeas in hoc loco? Vis videre mulierem te magis piam ac religioſam? Abi in monaſterium fœminarum Tabenneſiotarum, & inuenies illic vnam quæ habet diadema in capite. ea eſt te melior, quæ cum tanta turba decertans, & omnibus indiſcriminatim ſeruiens, cor nunquam abduxit à Deo, etſi ab omnibus ſuperbè contemnatur. Tu autem etiamſi hic ſedeas, per vrbes tamen vagaris cogitatione, qui orbem habitabilem nunquam calcaſti pedibus. Surgens autem magnus Pitirum, venit vſque ad monaſterium Tabenneſiotarum: & rogat magiſtros vt liceat ei tranſire vſque ad monaſterium fœminarum. Vt qui eſſet ergo inter patres magnæ exiſtimationis, & conſenuiſſet in exercitatione, bono ac fidenti animo tranſmiſſo fluuio eum intro duxerunt. Cùm autem oraſſent, petiit magnus Pitirum vt virgines omnes coram ex facie videret. Cùm omnes ergo in medium acceſſiſſent, illa non apparuit. Tandem dicit eis ſanctus Pitirum. Cunctas ad me adducite. Cùm autem dicerent, Adſumus omnes, dicit ei, Deeſt vna quam oſtendit mihi angelus: eæ verò dicunt. Vnam habemus Salem, quæ eſt in culina. Sic enim vocant illic eas quæ non ſunt ſanæ mentis. Dicit ei magnus. Illam quoque adducite. ſinite vt eam videam. Iuerunt itaque ad eam vocandam. Illa verò nequaquam obediit, vt quæ rem ſentiret. Nam forte ipſi quoque fuerat reuelatum. Eam ergo vi trahunt, ipſi dicentes. Sanctus Pitirum vult te videre. erat enim is

S. Pitirum adit virginum monaſterium.

magni nominis. Ea ergo adducta, vidit magnus eius faciem,& pannum in capite & fronte eius, & cadens ad pedes eius,dicit ei. Benedic anima. Cadens autem ad pedes eius ipſa quoque dicebat. Tu mihi benedic Domine mi.Cùm hoc autem cunctæ vidiſſent, obſtupuerunt,&ei dixerunt.Ne tibi fiat probrum ac vituperium. eſt enim Sale, eis dicit ſanctus Pitirum, Vos eſtis ſale.Hæc enim & me & vobis eſt melior: eſt Amma.ſic enim vocant matres ſpiritales: & quæſo vt ea dignus inueniar in hora iudicij.Eæ autem cùm audiiſſent, ceciderunt ad pedes eius flentes, & confitentes omnes quòd beatam diuerſis modis afficerent contumelia. alia quidem dicens, Ego hanc ſemper ſubſannabam. alia, Ego eius humilem habitum irridebam. & alia, Ego eam tacentem afficiebam contumelia.& rurſus alia,Ego quadræ eluuiem ſæpe in eam effudi.alia,Ego ei plagas inflixi. alia rurſus, Ego ea ſum quæ ei pugnos incuſſi. alia rurſus, Ego ſinapio eius nares aſperſi. & vt ſemel dicam ſignificabant omnes ſe eam variis affeciſſe contumeliis. Cùm harum ergo confeſſionem accepiſſet ſanctus Pitirum, & pro eis ſimul cum ipſa oraſſet, & diu eſſet conſolatus venerandam Chriſti ſeruam, ſic exiit. Paucis autem poſt diebus cùm ab omnibus valde honoraretur, & ab omnibus obſeruaretur, non ferens beata gloriam & honorem quo afficiebatur ab omni fraternitate,& excuſationes onus eſſe arbitrans, clam exiit ex monaſterio: & quónam iuerit, aut quem locum ſubierit, aut vbi obierit, nemo cognouit in hodiernum diem.

Ammā virgo à ſororibus pro inſana habita, omnibus tamen erat ſanctior.

Sic ne quis ſecundū faciem iudicet

DE

DE ABBATE IOANNE VRBIS LYCO.

FVit quidam Ioannes in vrbe Lyco, qui à puero quidem didicit artem fabrilem, cui fuit frater tinctor. XLIII.

Ioannes primum artis fabrilis.

Poſtea autem cùm eſſet circiter vigintiquinque annos natus: & cùm quinque annos verſatus eſſet in monaſterio, ſeceſſit ſolus in montem Lyco. & in cacumine montis factis ſibi tribus tholis, ingreſſus, ſeipſum inædificauit. Atque erat quidem vnus tholus ad vſus carnis. vnus autem vbi operabatur. alius verò vbi orabat. Is cùm compleſſet triginta annos, incluſus, & ab eo qui ei miniſtrabat, per feneſtram accipiens quę erant ad vſum neceſſaria, dignus eſt habitus gratia futurorum prædictionis. quem donum habere prophetiæ planum factum eſt ex operibus.

Ioannes donatur gratia prophetiæ.

Etenim cuncta quæ à Deo in mundum veniebant, in primis pio imperatori Theodoſio prius ſignificauit: & quæ rurſus euentura erant prius annunciauit, nempe & tyrannorum in eum inſurrectionem, & rurſus velocem eorum interitum, & quæ in eum irruebant gentium deletionem.

Imperatori Theodoſio euentũ belli prædicit.

adeò vt cùm quidam dux exercitus, ad eum veniſſet ſciſcitatum, an Æthiopes qui ſunt in Syene eſſet ſuperaturus, quæ quidem eſt principium Thebaidis: ij autem tunc irruperant, & eorum finitimam regionem vaſtauerant: ei autem dixiſſet Ioannes, Si aſcenderis, eos comprehendes, vinces, & ſubiunges, & clarus eris apud imperatores, id etiam factum eſt. & quæ acciderunt, confirmarunt eius prædictionem. Dicebat autem Chriſtianiſſimum imperatorem eſſe morte ſua moriturum. Habuit autem hic vir admira-

bilem quoque & quæ modum ſuperabat, prophetiam, vt audiuimus ex patribus qui ad eum ventitabant, quorum vita fuit probata apud omnes qui illic erant. Quod autem de eo nihil narrarint ad gratiam, ſed minus quàm mereretur, hinc facile ſciri poteſt. Nam cùm ad eum veniſſet quidam tribunus, & ſupplex peteret vt permitteret vxorem ſuam ad eum venire, quæ multa paſſa fuerat, & volebat eum videre, ventura Syenem, vt pro ipſa prius oraret, & eam data benedictione dimitteret. Is autem qui iam quadraginta annis non viderat mulierẽ in ſpelũca, cùm eſſet nonagenarius, & nec ipſe vnquam eſſet egreſſus, nec ſibi permitteret videre mulierẽ, recuſabat videre eius vxorem. Sed nec vir vllus ad eum vnquam eſt ingreſſus. Solum enim benedicebat per feneſtram, & ſalutabat eos qui accedebant, cum vnoquoque diſſerẽs de eo quod volebat. Cùm ergo inſtaret tribunus, rogans an iuberet ſuam venire coniugem, degebat enim in ſolitudine quinto ab vrbe lapide, is autem non annuiſſet, dicens id non poſſe fieri, triſtem dimiſit hominem. Vxor autem nõ ceſſabat die & nocte marito exhibere moleſtiam, & iureiurando affirmare ſe nuſquã abituram niſi videret prophetam. Poſtquã autem beato Ioanni à marito renunciatum eſt iuſiurandum vxoris, eius fide intellecta, dicit ad ipſum. Hac nocte ab ea videbor in ſomnis. nec amplius pergat in carne videre meam faciem. Vxori autem renunciauit maritus ea quæ pater dixerat. Videt autem mulier in ſomnis prophetam ad ipſam venientem. Cui dicit, Quid tibi mecum rei eſt mulier? Quid meam cupiiſti videre fa-

Mulierem per multa tempora videre nõ paſſus eſt.

Videtur Ioãnes in ſomnis ab vxore tribuni.

ciem? Num ſum ego propheta, aut iuſti locum obtineo? Homo ſum peccator, & ſimiliter atque vos patibilis: oraui tamen pro te & domo mariti tui, vt fiat vobis ſecundum fidem veſtram. Ite ergo in pace. Et cùm hæc dixiſſet, receſſit. Cùm autem excitata fuiſſet mulier, renunciauit marito verba prophetæ: & narrauit figuram & habitum: & per maritum ei miſit agendas gratias. Cùm eum autem vidiſſet beatus Ioannes, occupans ei dixit. Ecce impleui quod poſtulaueras. Eam enim videns, monui ne me videret amplius. Sed ite in pace. Alterius autem præpoſiti vxor abſente marito ferebat vterum. Cùm autem peperiſſet, eo ipſo die quo eius maritus conuenit patrem Ioannem, animi deliquio venit in periculum. Ei autem ſanctus annunciauit, dicens. Si vidiſſes donum Dei, & quòd tibi natus ſit hodie filius, Deum glorificaſſes. Sed mater eius propemodum venit in periculum. Cùm veneris igitur, inuenies infantem ſeptem dies natum. Ei impone nomen Ioannes. cúmque eum rectè educaueris, & ad annum ſeptimum venerit, mitte eum ad monachos qui ſunt in ſolitudine. Et hæc quidem oſtendebat miracula iis qui veniebant ab exteris. Suis autem ciuibus propter ſuum vſum aſſiduè ad ipſum venientibus, & præſciebat & prædicebat futura. & quæ ab vnoquoque occultè facta fuerant, & de Nilo, & de futura anni fertilitate eis ſignificabat. Similiter autem Dei quoque minas ad eos venientes prius annunciabat, & eius auctores arguebat. Atque ipſe quidem beatus Ioannes non peragebat apertè curationes. Dans autem oleum, cura-

Prædicit Præpoſiti abſentis vxoris periculum.

Deſignatur monachus infans nondum natus.

Oleo benedicto curat.

uit multos ex iis qui laborabant. Senatorij enim cuiuſdam viri vxor, quæ oculos amiſerat, & habebat pupillas obductas albugine, rogauit maritum ſuum vt ad ipſum deduceretur. Cùm is autem diceret eum nunquam conueniſſe mulierem, ea autem rogaret vt ipſi ſolum ſignificaretur, & pro ipſa id efficeret, ille ſic fecit, & miſit oleum. Cùm tres autem dies ſolum inunxiſſet oculos, reſpexit, & Deo apertè egit gratias. Et quid opus eſt dicere de aliis eius operibus quæ ipſis oculis accepimus? Eramus enim ſeptem fratres in ſolitudine Netriæ, ego & beatus Euagrius, & Albinius, & Ammonius. Quærebamus autem ſcire accuratè quænam eſſet huius viri virtus. Dixit autem magnus Euagrius. lubenter ſcirem ab aliquo qui norit examinare & mentem & orationem, cuiúſnam modi ſit vir. Si enim ego eum nõ potuero videre, eius autem vitæ inſtitutum accuratè audire potuero alio narrante, diſcam, vt eum conueniã. Quod ſi non didicero, non ibo vſque ad montem. Cùm hoc autem audiiſſem, & nemini quidquã dixiſſem, quieui vnum diem. alio autem occluſi cellam. & cùm me Deo & ipſam commendaſſem, profectus ſum vſq; ad Thebaidem. Cùm eò autem decem & octo dierũ ſpacio perueniſſem, partim quidem pedibus, partim verò nauigando in flumine. erat autem tempus aſcenſus, in quo multi ægrotant, quod mihi quoque accidit. Cùm veniſſem aũtẽ, inueni clauſum eius veſtibulũ. Fratres enim poſterius ædificarunt maximum veſtibulũ, quod capiebat viros circiter centũ. Quod claue claudentes, periebant ſabbato & dominica. Cùm ergo didiciſſem cauſam propter

quam erat clauſum, ſilentium egi vſque ad ſabbatum. Et cùm veniſſem hora ſecunda, in congreſſione eum inueni aſſidentem in feneſtra, per quã videbatur conſolari eos qui accedebant. Cùm me autem ſalutaſſet, dixit per interpretem. Cuiáſnam es, & cur veniſti? cõiicio enim te eſſe ex conuentu Euagrij. Dixi autem me eſſe hoſpitem ex Galatia. & confeſſus ſum me eſſe ex ſodalitate Euagrij. Interim autem dum loqueremur, ingreſſus eſt præſes regionis, Alypius nomine. Ad quem accurrens, deſiit mecum colloqui. Cùm ergo parum ſeceſſiſſem, dedi eis locum eminus. Cùm eſſent autem collocuti diutius, triſtitia ſum affectus, & murmuraui aduerſus venerabilem ſenem, quòd me quidem contempſiſſet, illum autem honoraſſet. & ob id animo conturbatus, in animo habebam eo contemptọ recedere. Vocato autem interprete Theodoro nomine, dicit ei. Vade. dic illi fratri vt æquo animo ferat. Iam dimitto præſidem. & eum alloquar. Viſum eſt ergo mihi tolerãter ferre, vt qui anima aduertiſſem eum eſſe ſpiritalem. Cùm exiiſſet autem præſes, me accerſito dicit mihi. Cur contra me fuiſti indignatus? Quid inueniſti quod te iure offenderet, quòd illa animo reputaſti quæ neque mihi adſunt, neque te decẽt? An neſcis ſcriptum eſſe. Non opus habent ſani medico, ſed malè habentes. Te, quando volo, inuenio, & tu me. & ſi te non fuero conſolatus, alij te conſolantur fratres & alij patres. Hic autem qui per mundana negocia erat deditus diabolo, & cùm breui temporis ſpacio reſpiraſſet, vt ſeruus qui aufugit à Domino, acceſſit vt aliquam caperet vtilitatem. Abſurdum ergo

Ne inſipiẽtem murmuret quis, quaſi contẽptus.

« Matt. 9. « Mar. 10. Luc. 5.

Quibuſcũ maxime col loquẽdum.

ſuiſſet vt eo relicto tecum verſareris, cùm tu aſſiduè vaces ſaluti. Cùm eum ergo rogaſſem vt pro me oraret, exploratum habui eum eſſe virum ſpiritalem. Tunc vrbanè mecum iocãs, cùm ſiniſtram maxillam mihi ſenſim pulſaſſet, dicit: Multæ te manent afflictiones: & grauia bella paſſus es vt exires è ſolitudine: timoréque affectus es, & diſtuliſti. pios autem prætextus & rationi conſentaneos afferens dæmon, te ſuſcitat. Tibi enim ſuggeſſit & patris tui deſiderium, & fratris tui & ſororis tuæ in vita monaſtica inſtitutionem. Ecce ergo bonum tibi affero nuncium. Ambo ſalui ſunt. mundo enim renunciarunt. & pater tuus eſt adhuc victurus ſeptem annos. Eſto ergo forti & conſtanti animo in ſolitudine, nec eorum cauſa velis abire in patriam.

Luc. 9. » Scriptum eſt enim, Nemo qui manum admo-
» uit aratro & eſt conuerſus, eſt aptus regno cœlorum.

Ex his ergo verbis adiutus & ſatis roboratus, Deo egi gratias, cum intellexi eos qui me agebãt prætextus eſſe peractos. Deinde ruſus mihi dicit vrbanè mecũ iocans, Vis fieri eſpiſcopus? Dixi autem, Nequaquam. Sum enim. Is autem mihi dicit, Vbi? Dixi ego, In coquinis. in penu. in menſis. in doliis. Ea diligenter inſpicio. etſi vinũ acuerit, id ſegrego. bonum autem bibo. Similiter ollam quoque diligenter inſpicio. etſi ſal defuerit vel condimenti aliquid, eam condio. & ſic eam comedo. Hic eſt meus epiſcopatus, mea, inquã, inſpectio. me enim ad eum delegit gula. Is verò dixit ſubridens. Mitte ridicula. Futurum eſt vt eligaris epiſcopus, & multum labores, & affligaris. Si ergo fugis afflictiones, ne exeas è ſolitudine. In ſolitudine enim

Culinarius epiſcopus.

nemo te poteſt ordinare eſpiſcopum. Ego autem eius verborum ſum oblitus. Tribus enim poſt annis & ſplene & ſtomacho laboraui. Illinc autem à fratribus miſſus ſum Alexandriã, timens ne fierem hydropicus. Ab Alexandria autẽ conſuluerunt medici vt aëris gratia irem in Palæſtinam. habet enim, quod ad meam attinet temperaturam, ſubtilem aërem. A Palæſtina autem veni in Bithyniam. & in ea neſcio quomodo, an humano ſtudio, an potentiori voluntate, Deus ſcit, dignus habitus ſum ordinatione, quæ meas vires ſuperat, in eum caſum incidens quem Ioannes prædixerat. Et vndecim mẽſibus latens in cella tenebroſa, recordatus ſum illius beati qui mihi prędixit ea quæ paſſus ſum. Porrò autem hoc quoque mihi narrabat, tanquam profuturus ad hoc vt per narrationem me deduceret ad patienter ferendam ſolitudinem. Quadraginta annos verſor in hac cella. Non vidi faciem fœminæ non vllum nummum. non vidi aliquem mandentem. non comedentẽ nec bibentem me vidit aliquis. Cùm ergo ab eo receſſiſſem, veni in ſolitudinem in loco conſueto, hæc omnia narrans beatis patribus, qui poſt duos menſes venerunt & ſunt cum eo collocuti, iique hæc nobis narrarunt. Cum ad eum veniſſemus, læto vultu nos excepit & ſalutauit, ſe hilarem vnicuiq; oſtẽdens. Rogabamus autẽ eum vt ſtatim pro nobis perageret orationem. eſt enim hic mos patribus qui ſunt in Ægypto. Is autẽ nos interrogauit nũ inter nos eſſet clericus aliquis. Poſtquam autem omnes nõ eſſe diximus, nos omnes circũſpiciẽs, agnouit eum qui erat occultus. erat autẽ vnus ex nobis qui dignus fuerat

habitus diaconatu, cum eſſet vnus frater eius rei conſcius. cui etiam præcepit vt nemini diceret. Qui cauſa

Diaconi manum oſculatur Ioannes

humilitatis & in talium patrum comparatione, vix ſe dignum cenſebat Chriſtiani appellatione, tantum abeſt vt alicuius dignitatis. Manu ergo eum oſtendens, dicebat omnibus. Hic eſt diaconus. Cùm is autem aſſiduè negaret, & latere conaretur, è feneſtra eius manum apprehenſam oſculatus eſt, & admonens eum hortatus eſt, dicens. Ne irritam facias gratiam Dei fili. ne mentiaris donum Dei inficians. Mendacium enim alienum eſt à Chriſtianis, & ſiue ſit in re magna, ſiue in parua, non eſt tamen laudabile, cùm dicat Serua» tor, Mendicium eſt à malo. Is verò conuictus tacuit,

Ioan.8.

accipiens paternam eius reprehenſionem. Cùm preces autem compleuiſſemus, vnus frater ex nobis, quem iam tertiana febris vehemens tenebat, rogabat vt curaretur. Cùm autem dixiſſet frater, ei conferre afflictionem propter exiguam quæ ei ineſt fidem, tradens tamen oleum iuſſit eum inungi. Cùm is autē

Oleo curatur febricitans.

ſe vnxiſſet, quidquid intus habebat per os emiſit, & à febre omnino liberatus, propriis pedibus receſſit ad hoſpitium. Licebat autem videre hominem nonagenarium toto corpore ita afflictũ, vt præ exercitatione ne barba quidem nata eſſet in facie. Nihil enim aliud comedebat quam fructus. ídque poſt ſolis occaſum in ſumma ſenectute, cùm ſe prius multum exercuiſſet, & neque panem ſumpſiſſet, neque aliquid ex iis quæ igni admota veniunt in vſum. Cùm ipſe autē nos iuſſiſſet ſedere, Deo agimus gratias quòd eius frueremur congreſſione. Is autem cùm tanquam germanos

ſuos

ſuos filios longo tempore accepiſſet, ridenti vultu hæc nobis eſt locutus. Vndénam ô fili, & ex quánam regione ad hominem abiectum & humilem acceſſiſtis? Poſtquam autem diximus patriam, & adiecimus. Pro vtilitate animarum noſtrarum ad vos venimus ab Hieruſalem, vt quod auditione acceperamus, id cerneremus oculis. Sunt enim aures minus fideles oculis. & auditionem quidem ſæpe conſequitur obliuio: rei autem viſæ non deletur memoria: ſed menti quodammodo imprimitur hiſtoria. Ad nos ergo dixit beatus Ioannes. Et quid mirandum viſuri ô filij chariſſimi, tantum itineris & laboris tolerantes huc veniſtis, homines abiectos & humiles videre cupientes, qui nihil habent ſpectatu dignum nec admiratu? Vbique autem ſunt admirandi & laude digni Dei prophetæ & apoſtoli, qui legũtur in eccleſiis, quos oportet imitari. Valde autem miror, inquit, veſtrum ſtudium, quemadmodum tot contemptis periculis, ad nos veniſtis propter vtilitatem, cùm nos præ ſocordia ne ex ipſa quidẽ ſpelunca velimus progredi. Sed age nunc, inquit, etiamſi res veſtra ſit laude digna, ne tanquam re aliqua præclarè geſta, vobis ſufficere putetis. Sed imitemini virtutes quas patres veſtri perſequuntur. Quòd ſi etiam omnes poſſederitis, quod quidem eſt rarum, ne ſic quidẽ vobis ipſis crediderítis. Quidam enim qui ſic confiderunt, & ad ipſum virtutum faſtigium peruenerunt, tandem ex alto ceciderunt. Sed videte num preces veſtræ ſe rectè habeant: num conturbata ſit cordis veſtri puritas: num mens veſtra inter orandum ſit occupata aliis negociiș: num ali- *Exhortatio nes Ioannis.*

P

qua alia mentem ſubiens cogitatio, auertat ad aliquid aliud: num aliqua cogitatorum memoria animo exhibeat moleſtiam. Videte num mundo verè renunciaſtis: num ingreſſi eſtis tanquam noſtram ſpeculantes libertatem: num ad vanam gloriam veſtras virtutes venamini, vt ad oſtentationem videamini hominibus noſtra opera imitantes. Videte ne vobis faceſſat negocium animi perturbatio, ne honor & gloria & laus humana: ne rerum ſacrarum curæ ſimulatio, aut amor proprius. Ne putetis vos eſſe iuſtos: neque de iuſtitia gloriemini. ne propter virtutes efferamini. Ne orantibus cognationis memoria animo inſideat. Ne memoria cõmiſerationis, aut alicuius alterius rei, neque ipſius vniuerſi mundi vobis ſuccurrat. Sin minus: res efficitur vanitas, quando quis Dominũ alloquens, deorſum impellitur ab iis quæ ex aduerſo trahũt cogitationibus. Hæc autem mentis prolapſio vnicuique accidit qui hunc mundum non omnino abnegauit, ſed venatur vt ei placeat. Per multa enim quæ aggreditur, eius mentem diuidunt curæ corporeæ & terreſtres: & dum deinceps diſputat cum animi perturbationibus, non poteſt Deum videre. Sed nemo ipſam cognitionem debet accuratè & exactè contemplari. ne ſi forte fuerit indignus tali poſſeſſione, & eius aliquam partem fuerit conſecutus, exiſtimet ſe totum comprehendiſſe, & omnino labatur in interitum. Sed oportet ſemper moderatè & piè ad Deum accedere, quantum poteſt vnuſquiſque mente progredi. & quantum poſſunt homines conſequi. Oportet ergo mentem eorum qui Deum quærunt, ocium agere ab aliis

Deo maximè vacandum.

„ omnibus. Vacate enim & cognoſcite, inquit, quòd *Pſal. 45.*
„ ego ſum Deus. Qui ergo Dei cognitionem ex parte
eſt conſecutus, vniuerſam enim nemo poteſt accipere, conſequitur quoque aliorum omnium cognitionem: & videt myſteria Dei illa ei oſtendentis & prævidet futura: & contemplatur reuelationes, quales ſancti:& efficit virtutes: & obtinet à Deo omnem petitionem. Alia quoque multa dixit de exercitatione, & quòd oportet expectare mortem tanquam vitam bonæ tranſlationis,& nō imbecillitatem intueri corporeā:& nec vel quibuſlibet obuiis implere vētrem. Nam qui, inquit, fuerit ſatiatus, eadem capit conſilia quæ ij qui viuunt in deliciis:ſed tētare oportet per exercitationem etiam appetitionum parare impatibilitatem. Nec quærat aliquis ea quæ ſunt parata,& animi relaxationem: ſed nunc ſit imbecillus afflictúſque & oppreſſus, vt regni Dei latitudinis poſſideat hæreditatē.
„ tatē. Oportet enim nos per multas afflictiones intra- *Act. 14.*
„ re in regnū Dei. Eſt enim,inquit,anguſta porta,& ar- *Math. 7.*
„ cta via quę ducit ad vitam:& pauci ſunt qui eam inue-
„ niant.&,Lata eſt via quæ ducit ad perditionē:& multi
„ ſunt qui ingrediuntur per eam. Et oportet,inquit,nos hic contēnere, cùm paulo pòſt eamus ad vitam æternā. nec oportet aliquā efferri ob ea quæ rectè à ſe geſta ſunt,ſed ſemper eſſe humilem, & longiores perſequi ſolitudines,quādo ſenſerit ſe efferri. Habitatio enim propinqua vicis, eos etiā qui erant perfecti ſæpe offendit. Quod etiam pſallit Dauid cui tale quid ac-
„ ciderat. Ecce elongaui fugiens, & habitaui in ſolitu- *Pſal. 54.*
„ dine. Expectabam eum qui ſaluū me facit à puſillani-

„ mitate & tempeſtate. Hoc autem accidit multis quoque ex noſtris fratribus, & propter arrogantiam exciderunt à ſcopo.

NARRATIO ABBATIS IOANNIS *de eo qui lapſus eſt.*

XLIIII. ERat enim, inquit, quidam monachus, qui in propinqua ſolitudine degebat in ſpelũca, & omnem oſtenderat exercitationem, & propriis manibus panem ſibi quærebat. Poſtquam autem permanſit in orationibus, & profecit virtutibus, in ſeipſo deinceps habuit fiduciã, fretus pulchro ſuæ vitæ inſtituto. Qui autem tentat, eum quoque, ſicut Iob, expetiit ad tentandum: & ei veſpere præbet phantaſiam formoſæ mulieris errantis per ſolitudinem. Quæ cùm oſtium inueniſſet apertum, ingreſſa eſt ſpeluncam. & procumbens ad viri genua, petiit vt ſibi illic liceret quieſcere, vt pote quòd nox eam apprehendiſſet. Ille autem cùm eius eſſet miſertus, quod quidem non debuit, eam admiſit in ſpeluncam: & de errore illam eſt percontatus. Illa verò & narrauit: & blanda ac fallacia verba inſperſit: & ſermonem diu cum eo protraxit. Eum autem ſenſim neſcio quomodo pelliciebat ad amorem. pluráque deinceps verba inter ſe conferunt. ridéntque ac ſubrident. cúmque ipſa multo ſermone ſeduxit, & deinde contrectatione manus & genæ & ceruicis: & tandem exercitatorem redegit in ſeruitutem. Cùm autem ille internis verſaretur cogitationibus, deinde vt qui iam rem haberet in manibus, reputans opportunitatem & voluptatis explen-

Ne quis ſibipſi confidat, & in propriis virtutibus glorietur.

Spectrum mulieris admittitur in ſpeluncam.

dæ ſecuritatē, cogitationi aſſentitur, & tentat cum ea habere conſuetudinem, vt qui iam euaſiſſet inſipiens & equus in fœminas inſaniens. Illa verò cum repente magna voce exclamaſſet, euaſit euaneſcens ex eius manibus non ſecus ac vmbra aliqua. Riſus autem in aëre auditur multorum dæmonum qui ipſum increpabant, & in fraudem induxerant, & magna voce ad
„ ipſum clamabant. Qui ſe exaltat, humiliabitur. Tu autem vſque ad cœlos quidem es exaltatus, humiliatus verò es vſque ad abyſſos. Exinde ſurgit manè nocturnum luctum attrahens: & cum totum diem tranſegiſſet in lamentatione, ſua deſperata ſalute, quod nō debuit, in mundum reuerſus eſt. Hoc eſt enim maligni ſtudium, vt quando quempiam irriſerit, eum redigat ad inſipiētiam, vt non poſſit deinceps ſurgere. Vnde ô filij, non eſt nobis conducibilis propinqua vicis habitatio: neque mulierum collocutio, vt ex quibus oriatur memoria quæ non poteſt deleri, quam ex viſu attrahimus & collocutione. Sed neque debemus animum deſpondere, & nos ipſos detrudere ad deſperationem. Iam enim iam ij quoque qui non ſpem abiecerunt, non fuerunt priuati Dei miſericordis clementia.

Luc. 14. Ne quis deſperet, ſed pœnitētiam agat.

Caueat monachus mulierum collocutiones.

DE FRATRE QVI DVCTVS FVIT POENITENTIA, *eiuſdem Abbatis Ioannis narratio.*

XLV.

Erat enim, inquit, alius adoleſcens in ciuitate, qui multa mala fecerat, & grauiter peccauerat. Qui Dei nutu, propter multa peccata compunctus, veniēs ad ſepulchra, priorem ſuam vitam defleuit, pronus

cadens in faciem,& nō audens vocem emittere, nec Deum nominare,neqne ſupplicare, ipſa quoque vita ſeipſum indignum exiſtimans. Et cùm ante mortem ſe incluſiſſet in ſepulchris mortuorum,& ſuam vitam diceret, gemebat ex profundo cordis. Cum iam autem ab eo tempore præteriiſſet hebdomada, noctu ei adſiſtunt dæmones,qui eius vitæ prius damnum attulerant,clamantes & dicentes. Vbi eſt ille ſceleſtus & profanus, qui libidinibus & laſciuiis exatiatus, nunc nobis intempeſtiuus,temperans & honeſtus repente apparuit:& quando non poteſt amplius,tunc vult eſſe Chriſtianus & probis compoſitíſque moribus? Ecquídnam tibi boni amplius futurum expectas, cùm ſis noſtris malis impletus? Non hinc cito exurges? Non venies ad ea quæ ſunt nobiſcum conſueta? Te manent ſcorta & caupones. Non venies, & frueris cupidinibus,cùm ſit cuncta alia tibi ſpes extincta? Velox ad te omnino veniet iudicium,qui ſic teipſum peſsimis.& cur miſer feſtinas ad ſupplicium? Cur autem contendis tibi pœnas citius infligere? Multáque alia dicentes. Noſter es. in noſtrum ordinem es relatus. exercuiſti omnem iniquitatem. Tu es nobis omnibus obnoxius,& audes fugere? Non aſſentieris? Non reſpondebis? Non ſimul egredieris? Poſtquam autem ille conſtans in fletibus, ne aures quidem eis præbebat,& nec verbum reſpondebat eum diu vrgentibus dæmonibus:poſtquam,inquam, nihil effecerunt, eadem ſæpe illi dicentes,acceperunt eum mali & turpes dæmones,& totum eius corpus malè multarunt,eum grauiter flagris cædentes. & cùm eum grauiter tor-

Dæmones inſultant pœnitenti.

ſiſſent, abierunt eo relicto ſemimortuo. Ille autē nihilo ſecius immobilis iacebat vbi eū reliquerunt, rurſus gemens poſtquā animum collegerat. Cùm autē eius neceſſarij eū inueſtigaſſent & inueniſſent,& cauſam eius quod ipſius corpori acciderat didiciſſent,rogabāt eum vt domū rediret. Is autē cùm vim ei ſæpe attuliſſent, reſtitit. Rurſus autē ſequenti nocte eum iiſdem de cauſis peius quam prius affecerunt dæmones.& ne ſic quidem eius conſanguinei ei perſuadent vt emigret. dicens ſatius eſſe mori quam viuere in talibus vitæ maculis. Tertia nox propemodum fecit vt excederet ab hominibus, cùm crudelibus tormentis in eum inuaſiſſent dæmones, & eum vexaſſent vſque ad extremum ſpiritum. Poſtquam autem viderunt eum non conceſſiſſe, receſſerunt homine relictó exanimi. Recedentes itaque exclamarunt, dicentes. Viciſti. viciſti. viciſti. Neque ei amplius aliquid mali occurrit:ſed in puriſſimo ſepulchro purè habitauit dum vixit, puram exercens virtutem. Is Deo quoque fuit precioſus, & virtutibus, & miraculorum effectionibus.adeò vt & multos in admirationem induxerit, & ad zelum adduxerit & æmulationem honeſtorum inſtitutorum. Hinc factū eſt vt multi quoque ex iis qui de ſe valde deſperauerant, bonas actiones aggreſſi ſint,& ſe rectè geſſerint. eíſque factum eſt id quod dicit ſcriptura. Omnis qui ſeipſum humiliat, exaltabitur. Præcipuè ergo ô filij, exerceamus humilitatem, quæ eſt fundamentum primum omnium virtutum. Nobis autem multum quoque confert ſolitudo longior & remotior.

Reſiſtite diabolo & fugiet à vobis

Luc. 14.

ALIA NARRATIO ABBATIS Ioannis, De eo qui lapſus, ductus eſt pœnitentia.

XLVI. FVit enim alius quoque monachus qui vlteriorem occuparat ſolitudinem,& multis annis ſe rectè & ex virtute geſſerat. Qui cùm eſſet deinceps ſenio affectus, tentabatur à dæmonum inſidiis. Silentium enim valde amplectebatur exercitator:& in orationibus & hymnis & multis contemplationibus diem tranſigebat: & viſiones quaſdam videbat,partim quidem vigilans,partim verò etiam in ſomnis.& ſomni propemodum expers tenebatur à vita incorporea. non terram plantans: neque victus vllam curam gerens:neque in plãtis quærens quod egenti prꝑberet corpori.Sed nequeauium aucupium,neq; vllũ animal perſequebatur: ſed fiducia plenus, ex quo ex regione habitabili illuc migrarat, nullam habebat rationem vt ei permaneret corpus nutritum.ſed omnium oblitus,ſe perfecto ſuſtinebat in Deum deſiderio ,expectans vocationem, & ex hoc mundo migrationem: & vt plurimum quidem alebatur delectatione eorum quæ nõ cernũtur & ſperantur.& neque diuturnitate ei corpus liquebatur: neque mœrebat triſtíſque erat anima: ſed in quodam honeſto ac venerando ſtatu bonum habeat habitum. Verum enimuero Deus eum honorans, poſt prolixũ temporis interuallum,dabat ei ſuper menſam panem duorum vel trium dierũ,vt & videretur, & eſſet,& eo vteretur.& ingrediens in ſpeluncam, quando ſentiebat corpus indigere,inueniebat nutrimentum.&cùm adoraſſet & cibum ſumpſiſſet, hymnis rurſus fruebatur,

Donatur quotidiano pane diuinitus.

tur, perſeuerans in precibus & contemplatione, indies germinans, & ſe tradens præſenti virtuti & futuræ ſpei, ſemper magis magíſque progrediens. & ferè iam de meliori ſua ſorte confidebat, tanquam iam eā haberet in manibus. quod etiam fuit ei cauſa lapſus, cum propemodum exciderit per eam quæ ipſum poſtea inuaſit tētationem. Quid enim non dicimus eius eum qui propè fuit caſum? Poſtquam enim ad hanc proceſſit cogitationem, paulatim imprudens eo deuenit vt exiſtimaret ſe eſſe pluris quam alios, & iam maius quid poſſidere quam alij homines. & cùm talis eſſet, iam deinceps in ſeiſpo habuit fiduciam. Ei ergo gignitur haud ita diu pōſt primum parua quædam animi remiſſio, vt ne videretur quidē eſſe remiſſio. Deinde oritur maior negligentia, quæ deinde cousque progreſſa eſt vt ſentiretur. Nam & ex ſomno tardius ſurgebat ad hymnos: & erant preces paulo ocioſiores, nec hymnus adeò prolixus: & dicit ei anima ſe velle requieſcere: & mens ei annuit: & fluctuabant & vagabātur ei cogitationes: & iam occultè aliquid abſurdi meditabatur. ſed prior aſſuefactio adhuc exercitatorem quodāmodo abducebat, veluti quidam motus ex priori illa incitatione: & eum interim conſeruabat. Et aliquando poſt ſolitas preces ingreſſus veſpere, inuenit panē ſuper mēſam, qui eis ſuppeditabatur diuinitus: & ſe refecit. quo tempore nec illas execrabiles abiecit cogitationes. neque reputauit animam lædi à contemptione: neque conuerſus eſt ad quærendam mali curationem. ſed parum duxit parum abeſſe quominꝰ excideret ab iis quę decet facere. Amor ita-

Quantum homini alioquin ſanctiſsimo adferat elatio detrimentum.

quę cupiditatis eum raptum cogitatione in regionē abduxit habitabilem. Cùm ſe tamē interim cohibuiſſet in diem ſequentem, ad conſuetam conuerſus exercitationem, cùm oraſſet & hymnos dixiſſet, ingreſſus ſpeluncam, inuenit quidem panem ſibi appoſitum, ſed non tam diligenter confectum nec tam purum, ſed ſordidum & inquinatum. Qui etſi eſſet id admiratus, & triſtitia affectus, ſumpſit tamē, & ſe refecit. Succeſsit tertia nox, & triplex malum addidit. Et enim mens eius cito irrupit in cogitationes. Ita autem erat ei affecta memoria, vt videretur vnà cum eo adeſſe fœmina & ſimul accumbere. & eam rem habebat in oculis, & eam veluti facere perſeuerabat. Egreſſus tamen eſt tertio quoque die ad opus, & preces, & hymnos: ſed non habens amplius mundas cogitationes. ſed frequenter conuerſus, in altum tollebat oculos, eos huc & illuc torquens. eius enim pulchrum opus interrumpebant memoriæ cupiditatum. Veſpere ergo reuerſus pane indigens, illum quidem inuenit in menſa, veluti corroſum à muribus aut canibus, & foris ſiccas quaſdam reliquias. Tunc ingemiſcit quidem & lachrymatur: ſed non quantum ſatis eſſet ad coercendam nequitiam. Nutritúſque, non quantum volebat, ſe parabat ad quietem. Eum autē aceruatim inuaſerunt cogitationes, eum vndique circundantes: & eius mētem oppugnant, & captiuum ſtatim in mūdum abducunt. Surgens autem iuit verſus regionem quæ habitatur, ingrediens noctu per ſolitudinē. Cùm autem dies eum apprehēdiſſet, & quæ habitatur regio adhuc procul abeſſet, & cum æſtus affligeret, defeſſus

Priuatur pane qui deſiit deo famulari.

eſt. Vndiquaque autem in orbem conſiderans circun ſpicit, an alicubi appareret monaſterium, in quod ingreſſus requieſceret. quod etiam accidit, eum excipiẽtibus quibuſdam piis & fidelibus fratribus. qui cum eum tanquam patrem germanum aſpexiſſent, vultum eius & pedes lauerunt: & cùm oraſſent, menſam appoſuerunt: & rogarunt vt quæ erant appoſita ſumeret cum charitate. Poſtquam autem ſe refecit, poſtularunt fratres vt verbum ſalutis ab eo acciperent, & quánam ratione poſſent ſeruari à laqueis diaboli, & quemadmodum ſuperarent turpes cogitationes. Is autem ipſos tanquam pater filios admonens, hortabatur vt eſſent fortes & conſtantes in laboribus, vt qui eſſent paulopòſt in ſumma quiete collocãdi. Multa quoque alia cum eis diſſerẽs de exercitatione, eos valde iuuit. Cùm autẽ ceſſaſſet ab admonitione, & ſe parum per collegiſſet, conſiderabat quemadmodum alios admonens, ſe non admonebat nec corrigebat. & ſe eſſe victum intelligens, curſu rurſus rediit in ſolitudinem,
„ ſeipſum deflens, & dicẽs. Niſi quia Dominus mihi o- *Pſalm. 93.*
„ pem tulit, propemodum in inferno habitauit anima
„ mea: Propemodum in omne malum ſum redactus.
„ propemodum me in terra confecerunt. Et in eo fa-
„ ctum eſt quod dictũ eſt, Frater qui à fratre adiuuatur, *Prouer. 18.*
„ eſt tanquã vrbs munita & excelſa, & tanquam murus
„ qui non poteſt corruere. Quanquam abhinc toto vitæ tempore luxit perpetuò, multatus mẽſa quæ ei dabatur diuinitus, & panem ſuum quærens cum labore. *Penitentia lapſi.* Nam cùm ſe in ſpelunca incluſiſſet, & ſibi ſaccum & cinerem ſubſtrauiſſet, non prius è terra ſurrexit, nec

ceſſauit flere,quam vocem angeli audiiſſet ei dicentē in ſomnis. Accepit Dominus tuam pœnitentiam,& tui eſt miſertus:deinceps autē vide ne decipiaris. Ad te enim venient fratres quos admonuiſti, & afferēt ad te benedictiones.quascum acceperis,veſceris cum ipſis,& perpetuò Deo ages gratias.Hæc ergo vobis narraui ô filij,vt humilitatem exerceatis, ſeu in paruis ſeu in magnis eſſe videamini. Hoc eſt enim primū præce-

Mat.6. „ ptum Seruatoris qui dicit.Beati pauperes ſpiritu,quo-
„ niam ipſorum eſt regnum cœlorum. & ne decipiamini à dæmonibus qui vobis viſa & phantaſias excitant. Sed ſi quis ad vos venerit, aut frater, aut amicus,aut mulier, aut pater, aut magiſter, aut mater, aut ſoror, primum extendite manus ad orationem.& ſi ſit phantaſma,fugiet à vobis.Etſi vos decipiant dæmones aut homines, vobis aſſentantes & laudantes,ne eis pareatis,nec mente efferamini. Nam me quoque ſæpe noctu ſic deceperunt dæmones. & neque me ſinebant orare nec quieſcere,quaſdam mihi phantaſias præbentes tota nocte:& manè illudētes humi procumbebāt, dicentes. Condona nobis Abba, quòd tibi labores

Pſal.6. „ præbeamus tota nocte. Ego autem dicebā, Diſcedi-
„ te à me omnes qui operamini iniquitatem: ne tentetis ſeruum Domini. Quare vos quoque ô filij, quietem perſequamini,vos ſemper exercentes ad contemplationem:vt puram poſſideatis mentem Deum rogantes.Nam ille quoque eſt bonus exercitator, qui aſſiduè in mundo exercetur,& in honeſtis occupatur actionibus.qui humanitatem oſtendit& clementiam, hoſpitalitatémque & charitatem, & facit eleemoſy-

Quæ vita melior actiua an contēplatiua.

nas, & bene facit aduenientibus, & opem fert laborantibus, & permanet citra vllam offenſionem. Eſt quidem hic quoque valde bonus. Verſatur enim in actione, & præcepta exequitur: ſed in rebus terrenis occupatur. His quidem certè præſtantior eſt & maior qui verſatur in contemplatione, qui à rebus agendis ſe transfert ad intelligentiam, eas res aliis relinquens prouidendas. Ipſe autem & ſeipſo abnegato, & ſui oblitus, ſcrutatur cœleſtia, Deo omnium ſolutus & expeditus aſſiſtens, à nulla autẽ alia cura retro auulſus. Qui eſt enim huiuſmodi, vnà cum Deo degit: vnà cum Deo verſatur, aſſiduis hymnis Deum ſemper celebrans. Noui enim ego hominem in ſolitudine, qui decem annos cibi terreni nihil guſtauit. ſed ei angelus tertio quoque die cœleſtem cibum ad eum afferebat, & ei in os iniiciebat. iſque erat ei inſtar cibi & potus. Scio quoque ad hũc hominem in phantaſia veniſſe dæmones, oſtendentes angelicos exercitus, & currus ignis, & multos ſatellites tanquam alicuius regis venientis: & ei dicentes, In omnibus te rectè & ex virtute geſſiſti ô homo. De cætero me adora: & tanquam Eliam te aſſumam. Dicebat autẽ apud ſe monachus. Adoro quotidie regem meum & ſeruatorem: & ſi hic eſſet ille, non hoc à me peteret. Poſtquàm autem ei dixit quod habebat in animo. Dominum meũ & regem habeo, Deum, quem ſemper adoro: tu autem nõ es rex meus: ille protinus euanuit. Hæc autem tanquam de alio diſſerens, inſtituta vitæ ſuæ & res geſtas volebat celare. Qui autem vnà cum eo erant patres, eũ dicebant hæc vidiſſe. Hæc & alia multa nobis

Cibus cœleſtis.

Dæmones in ſpecie ſanctorum Angelorum.

narrans beatus Ioannes, & tres dies ad nonam vſque differens, noſtras curauit animas. Cùm autem dediſſet nobis benedictiones, iuſſit ire in pace, nobis quoque dicta quadam prophetia. Hodie, aiebat, venerũt Alexãdriam epinicia maximè pij Theodoſij, propter de medio ſublatum tyrannum Eugenium: & oportet imperatorẽ mori morte propria. quod quidẽ re vera ita fieri contigit. Licebat autem cernere multitudinẽ eorum qui cum ipſo erant monachorum, in eccleſia, veluti quoſdam iuſtorum choros, lucidis veſtibus indutos, & hymnis aſſiduis Deum glorificantes. Poſtquam autem multos quoque alios patres vidimus, venerunt fratres nobis annunciantes conſummatũ eſſe beatum Ioannem modo quodam admirabili. Nam cùm iuſſiſſet vt tres dies neminem ſinerent ad ſe venire, genibus flexis ad orationem, conſummatus eſt, ad Deum veniens. Cui gloria in ſecula.

DE POEMANIE.

XLVII. IS quoque cum Chriſti ancilla Pœmanie, quæ ad eum videndum acceſſerat, non eſt quidem collocutus: ſignificauit autem ei quoque quædam arcana. Ei autem præcepit, dicens. Deſcendens à Thebaide, ne deflectas Alexandriam: quandoquidem futurum eſt vt cadas in tentationes. Ea autem magni Ioannis prædictionem vel nihili ducẽs, vel eius oblita, deflexit Alexandriam vt videret ciuitatem. In itinere autem prope vrbem Niciæ, ad eam acceſſerunt naues quieſcendi gratia. Egreſſi autem famuli, ex quadam inſolentia cum illius loci habitatoribus, amentibus & profli-

gatis hominibus, manus conſeruerunt. Qui quidem vnius quidem eunuchi digitum ſecuerunt: alium autem occiderunt: Dionyſium autem ſanctiſſimum epiſcopum, in fluuium, ignorantes, proiecerũt: & illam ipſam conuitiis & maledictis impetierunt: & reliquos omnes ſeruos ſauciarunt.

VITA ABBATIS AMMONA, & eorum qui cum ipſo erant.

VIdimus autem alium quoque virum Thebaide, nomine Ammonam, patrem ter mille monachorum. quos etiam nominabat Tabenneſiotas, qui habebant magnum vitæ agendæ inſtitutum. vt qui & ouillas penes ferrent: & vultu tecto comederent: & ſe deorſum inclinantes, ne quis eos aſpiceret: & tantum exercerent ſilentium, vt viderentur eſſe in ſolitudine, vnoquoque occulte peragente ſuum vitæ inſtitutum: ſolum autem ſepcie quadam in menſa ſederent, conantes ſe inuicem latere. Aliqui enim ex his ſemel vel bis manum ori admouebant, tangentes panem vel oleum, vel aliquid ex iis quæ erant appoſita. & cum de vnoquoque obſonio ſemel guſtaſſent, contenti erant hoc alimento. Alij autem panem ſenſim mandentes, alia autem accipiẽtes citra ſimulationem, ſic perſeuerabant. Alij autem ius tantum ter guſtabant: à reliquis autem abſtinebant. quæ cùm, vt erat conſenteneum, eſſem admiratus, non prætermiſi eam quæ ex eis capitur vtilitatem.

XLVIII.

Regula Tabenneſiotarum.

DE ABBATE BE.

XLIX. VIdimus autem alium quoque ſenem, qui lenitate ſuperabat omnes homines, nomine abbatem Be, De quo affirmabant, fratres qui apud ipſum verſabantur, eum nunquam iuraſſe, nunquam de aliquo mentitum eſſe, neque aliquo verbo increpaſſe. neque iratum fuiſſe. erat enim eius vita valde quieta, & mores manſueti, vt qui ſtatum haberet angelicum. Erat autem valde quoque humilis, & ſeipſum vilipendens. Cùm nos autem multum rogaremus, vt adhortatorium nobis ſermonem diceret, vix in animũ induxit vt nobis pauca diſſereret de mãſuetudine.

Belluæ graſſanti imperat Abbas Be.

Is, cum Hippopotamus aliquando vaſtaret vicinam regionem, ſtans propter fluuium, rogatus ab agricolis, viſa belua ingentis magnitudinis, ei præcepit, dicẽs. Denuncio tibi in nomine IeſuChriſti, ne amplius vaſtes hanc regionem. Illa autem tanquam ab angelo loco pulſa, omnino euanuit. Sic etiam aliquando abegit crocodilum.

DE ABBATE THEONA.

L. VIdimus etiam alium nõ procul à ciuitate, in ſolitudine, nomine Theona, virum ſanctum, in domuncula ſeorſum incluſum, qui tempore XXX. annorũ ſilentium exercuerat. Is cùm plurimas virtutes perageret, habebatur ab eis pro propheta. Exibat enim ad ipſum multitudo ægrotantium, quibus manus imponẽs per feneſtrã, dimittebat eos abire ſaluos. Licebat enim videre ipſum habentem vultum Angeli, læ-

Silentium 30, annis obſeruatum.

tis

tis oculis, & totum plenum maxima gratia. Is, cùm non multo antè tempore latrones cum noctu inuaſiſſent, exiſtimantes ſe multum auri apud eum inuenturos, & vellent eum occidere, precatus eſt. & manſerunt immobiles ad portas eius vſque ad matutinum. Cùm turbæ autem manè ad eum acceſſiſſent, & eos igni mandare in animo haberent, vnum tantum verbum ad eos eſt locutus. Sinite eos abire ſanos. Sin minus: à me fugiet gratia curationum. Ij verò ipſum audierunt. non audebant enim contra eũ dicere. & protinus abiere latrones ad ea quæ erãt circumcirca monaſteria, mutati moribus, & de iis quæ fecerant ducti pœnitentia. Erat autem vir eruditus in triplici gratia ſermonum, in ſcriptis Romanis, Græcis, & Ægyptiacis, ſicut à multis & ab illo ipſo audimus. Cùm enim nos agnouiſſet eſſe hoſpites, ſcribens in tabella, Deo propter nos egit gratias. Comedebat autem ſemina non cocta. Noctu autem, vt aiunt, egrediebatur è cella, & congregabatur cum feris: & eas potabat ex ea quam habebat aqua. Erat enim videre veſtigia bubalorum, & onagrorum, & quarundam caprearum, circa eius monaſtarium, quibus ſemper delectabatur.

Latrones redduntur immobiles.

Theon doctus in genere linguarum diuerſo.

DE ABBATE ELIA.

VIdimus autem alium quoque ſenem in ſolitudine Antinoi, quæ eſt metropolis Thebaidis, Eliam nomine, qui natus erat centum & decem annos. Super eum dicebant ſpiritum Eliæ prophetæ requieuiſſe. Erat enim valde celebratus, vt qui in terribili illa ſolitudine egiſſet ſeptuaginta annos. Non poteſt LI.

autem oratio pro dignitate narrare aſperam illam ſolitudinem, quæ eſt in monte in quo ille ſedebat, nunquam deſcendens in eam quæ habitatur regionem. Eſt enim quædam ſemita eorum qui ad ipſum accedunt eiuſmodi, vt vix poſſint inſiſtere veſtigiis ij qui accedunt. Erat autem ſedens ſub quadam petra in ſpelunca, adeò vt ipſum quoq; videre eſſet formidabile. Tremebat autem iam totus, vt quē ſenectus opprimeret. Multa autem ſigna quotidie peragebat, nec ceſſabat mederi ægrotantibus. Dicebant autem qui apud ipſum erant patres, neminem meminiſſe eius aſcenſus in montem. Comedebat autem in ſenectu-
Ieiunium mirabile. te tres vncias panis, & tres oleas veſpere. In iuuentute autem ſemper ſemel comedebat in hebdomada.

VITA ABBATIS APOLLO.

LII.

VIdimus autem alium quoque virum ſanctum in Thebaide, in finibus Hermipolis. in quam Seruator venit cum ſancta Maria & Ioſeph, implens
Eſa.19. ,, prophetiam Eſaiæ quæ dicit. Ecce Dominus ſedet
,, ſuper nubem leuem: & veniet in Ægyptum. & qua-
,, tientur manufacta Ægypti à facie eius, & cadent in
,, terram. Vidimus enim illic quoque templum, in quo, ingreſſo vrbem Seruatore, ceciderunt omnia ſimulachra in faciem ſuper terram. Vidimus autem illic in ſolitudine, virum Apollo nomine, qui monaſteria habebat ſuper montem. Erat enim pater monachorum circiter quingentorum, qui erat valde clarus & celebratus in Thebaide: erántque eius magna opera: & magnas virtutes per eū faciebat Dominus. & plurima ſigna & admirabilia per eum efficiebantur. Hic

Simulacbra Ægypti ad ingreſſum ſeruatoris corruunt.

enim cùm à pueritia multam oſtendiſſet exercitationem, in perfecta ætate talem eſt conſecutus gratiam. Cùm enim eſſet octogenarius, ſibi magnum congregauit monaſterium virorum perfectorum, qui poterant omnes ferè ſigna efficere. Is cùm quindecim annos natus à mundo ſeceſſiſſet, & quadraginta annos in ſolitudine tranſegiſſet, & in ea omnem virtutem exercuiſſet: viſus eſt poſtea audire Dei vocem dicentis ei. Apollo, Apollo, Per te ſapientiam ſapientum in Ægypto, & prudentiam ſtultarum gentium abolebo. Perdes autem mihi cum eis etiam ſapientes Babylonis: & de medio tolles omnem cultum dæmoniacum. & nunc vade in eam quæ habitatur regionem. Generabis enim mihi populum peculiarem, æmulatorem bonorum operum. Is autem reſpondens, dixit. Aufer à me Domine arrogantiam: ne forte elatus ſupra fraternitatem, multer omni bono opere. Ei autem rurſus dixit vox diuina. Mitte manum tuam ſuper collum tuum: & deinde pones eam, & infodies in arena. Is autem cùm ſtatim manũ miſiſſet ſuper collum, apprehendit paruum Æthiopem: & eum infodit in arena clamantem, & dicentẽ, Ego ſum dæmon ſuperbiæ. Et rurſus facta eſt vox ad eum, dicens. Vade: quoniã quod à Deo petieris, accipies. Is autem cùm primũ hoc audiſſet, profectus eſt in eam quæ habitatur regionem, tẽpore Iuliani tyranni. & tunc venit in propinquã ſolitudinem. Cùm quandam autẽ paruã occupaſſet ſpelũcam, manebat ſubter montem. Eius autẽ opus erat toto diurno ſpacio preces edere: noctu quidem cẽties: interdiu autẽ toties, flexis genibus.

Dæmon ſuperbiæ.

Quod opus fuerit Apollinis mo-

Eius autem alimentum tunc quoque ſicut prius, admirabili & præter opinionem ratione à Deo ſuppeditabatur. Ei enim in ſolitudine per angelum affereba-tur nutrimentum. Eius autem indumentum erat lebiton, & paruum linteum in eius capite. Hæc enim ei manebant in ſolitudine, nec veteraſcebant. Erat autem in ſolitudine propinqua terræ quæ habitatur, faciens ſigna & virtutes admirabiles in virtute ſpiritus. quas propter miraculi inſignem magnitudinem nemo poteſt omnes dicere, ſicut audiuimus à ſenibus qui cum eo verſabantur, qui ipſi quoque erant viri perfecti, & præerant multis fratribus. Fuit itaque protinus clarus ac celebratus, tanquam nouus aliquis propheta vel apoſtolus qui veniſſet noſtro ſeculo. & cùm magna fama de eo ſparſa eſſet, omnes qui circumcirca habitabant monachi, ſemper ad eum veniebant, & tanquam patri germano, dona ſuas offerebant animas. Is autem alios quidem hortabatur ad contemplationem. alios verò inſtituebat vt perſequerentur virtutem quæ verſatur in actione. primum oſtendens opere ea quæ ipſos facere admonebat ſermone. Sæpe enim eis oſtendens exercitationem, dominica ſolum cum eis verſabatur. ipſe quidem non amplius ſumens quā olera quæ ſua ſponte naſcuntur in terra. nō panem interim vel legumen, non ex fructibus arborum aliquid comedens, nec quæcunque igni admota veniunt in vſus hominum.

Apollo tempore Iuliani. Cùm autem tempore Iuliani aliquando audiiſſet, fratrem in exercitu captum vinctum teneri in cuſtodia, acceſſit ad eum cum fraternitate, rogans eum & ad-

monens vt eſſet fortis & conſtans in laboribus,& deſpiceret pericula ſibi imminentia. Dicit enim eſſe ſibi tempus certaminum, vt tunc quoque mens eius probetur inſultu tentationum. Poſtquam autem his verbis eius animum confirmauit,aduenies Tribunus,qui quodam ſceleris ferebatur impetu,cum quidam ei de ipſis ſignificaſſet, clauſis portis cuſtodiæ, & ipſum, & omnes qui cum eo erant, monachos incluſit, tanquam futuros aptos ad militiam. & cùm eis quot ſatis eſſent cuſtodes conſtituiſſet, domum rediit. nec auditione quidem ab eis rogari ſuſtinens. Media autem nocte, lampadem ferens angelus apparet cuſtodibus, lumine illuſtrans omnes qui erant in carcere, adeò vt præ ſtupore hiantes ſtarent cuſtodes. Qui cū ſurrexiſſent,eos rogarunt vt omnes abirent, eis apertis ianuis. Fatebantur enim eſſe ſatius pro iis mori, quam quæ ad eos diuinitus veniſſet libertatem, qui citra rationem detinebantur,deſpicere. Tribunus itaque cum magiſtratibus, manè veniens in cuſtodiam, contendebat vt viri egrederentur è ciuitate. Dicebat enim domum ſuam cecidiſſe terræ motu,& è ſuis ſeruis optimos oppreſſiſſe. Ij autem poſtquam audierūt, Deo gratias agentes, abierunt in ſolitudinem: eráńtque omnes ſimul, vt dicit Apoſtolus,habentes cor " vnum & vnam animam. Docebat autem quotidie or- " nari virtutibus,& machinas diaboli in cogitationibus in principio protinus propulſare. Contrito enim capite ſerpentis, totum corpus eſt mortuum. Iubet enim Deus vt obſeruemus caput ſerpentis. Id autē eſt, ne in principio admittamus malas & turpes cogita-

Tribunus vult cogere monachos ad militiā.

Act. 4.

tiones. non ſolum vt obſcœnas animi noſtri phantaſias deleamus. Conari autem nos inuicem ſuperare virtutibus: & ne quis in his laudibus altero videatur inferior. Hoc autem, inquit, ſit vobis argumentum, profectus virtutum, quando fueritis vacui affectionibus & appetitionibus. hæc enim ſunt Chriſti donorum principium. Quando autem à Deo habuerit aliquis oſtenſionem miraculorum, ne nimium intumeſcat, nec efferatur cogitatione, tanquam ſit iã magis honoratus quàm alij. neque vt oſtentans quòd talem gratiam acceperit. Sin minus: ſeipſum decipit mente captus, & gratia multabitur. Habuit ergo hãc magnam doctrinam in ſermonibus, quam nos quoq; ſæpe poſtea ab ipſo audiuimus. In operibus autem, efficiebat maiora. Omnis enim petitio ei ſtatim dabatur à Deo. Quinetiam videbat quaſdam reuelationes. Vidit enim ſuum fratrem natu maximum, qui ipſe quoque fuerat cõſummatus in ſolitudine, & ipſo pulchro vitę inſtituto eum ſuperauerat, cum quo ipſe quoque longo tempore vixit in ſolitudine. Videbatur ergo eum videre ſedentem in eodem throno cum apoſtolis, cùm ei reliquiſſet ſuarum virtutum hæreditatem. & ſic pro ipſo intercedebat, Deum rogans, vt eſſet velox eius tranſlatio. Viſus eſt autẽ ei dixiſſe Seruator, oportere eum adhuc paruo tẽpore eſſe in terra ad multorum perfectionem, donec multi fiant eius virtutis æmulatores. Magnus enim monachorũ populus credetur eius fidei, & pius exercitus, vt gloriam dignam laboribus conſequatur à potẽtiore. Hæc vidit, quæ etiam euenerunt. Nam cùm multi vndique ex

Reuelationes factæ S. Apollinii.

auditione ad eum conueniſſent monachi, & per eius doctrinam & conuerſationem plurimi omnino mundo renunciaſſent, facta eſt fratrum cohabitatio, cùm ad quingenti fratres ſimul apud ipſum communem vitam haberent & vnam menſam, tota veſte candidati. & in eis impleta eſt ſcriptura quæ dicit. " Lætare deſertum ſitiens. erumpe & clama quæ non " parturis: quoniam multi ſunt filij deſertæ magis " quàm virum habentis. Nam impletum quidem eſt hoc eloquium propheticum ex eccleſia quæ congregata eſt ex gentibus. Perfectum eſt autem in hac etiam Ægyptiaca ſolitudine, quæ plures filios Deo exhibet quàm terra quæ eſt habitata. Vbi enim ſunt in vrbibus tot greges eorum qui ſalui fiunt, quot Deo exhibent quæ ſunt in Ægypto ſolitudines? Quot ſunt enim hic populi, tot ſunt illic in diſertis monachi. Ac mihi videtur dictum Apoſtoli etiam in ipſis eſſe impletum. Vbi enim abundauit „peccatum, ſuperabundauit & gratia. Abundauit enim in Ægypto multus & impius idolorum cultus, adeò vt in nulla gente magis. Canes enim & ſimias & quædam colebant alia, & allia & cepe: & ex vilibus oleribus multa Deos exiſtimabant. vt ipſum ſanctum patrem hæc narrantem audiuimus, & reddentem cauſam prioris ignorationis. Nam bouem quidem aiebat in Deos referebant gentes quæ prius apud nos habitabant. quoniam per ipſum exercentes agriculturam, victum ſibi parabant. aquã autem Nili, quoniã irrigat omnes agros. Terram quoq; colebant vt quæ eſſet aliis omnibus regionibus fertilior. Reli-

Eſa. 54.

Cur Deus tot monachos Aegypto ſuſcitarit.

Rom. 5.

quas autem abominationes, canes & ſimias, & reliquam omnem animantium & olerũ colebant turpitudinem, quatenus eorũ vſus fuit eis occaſio ſalutis, qui tempore Pharaonis homines occupatos tenuit, quando ille Iſraëlem perſequens ſubmerſus eſt. Vnuſquiſque enim id in quo fuit occupatus, cùm Pharaonem nõ eſſet ſecutus, hoc in Deos retulit, dicens. Hoc fuit mihi Deus hodie, per quod effectum eſt vt non perirem vnà cum Pharaone. Hæc quidem in ſermonibus habuit ſanctus Apollo. Ante ſermones autem ſcribendum eſt quæ poſſedit in operibus. Fuerunt enim aliquando gentiles propè accolentes in locis omnibus: & decem pagi & qui erant ei propinquiores, magis colebant dæmones. Erat autem templum maximum in vno vico, & ſimulachrum maximè inſigne. Lignea autem erat hæc ſtatua. Pompam autẽ ducebant, eam per vicos circunferentes ſacerdotes, qui bacchabantur cum multitudine, veluti pro aqua fluuiatili celebrantes myſteria. Accidit autem vt illo tempore illic adeſſet Apollo cum paucis quibuſdam fratribus. Poſt quam autem vidit multitudinem repente dæmoniacè furentem per regionem, flexis Seruatori genibus, fecit omnes gentiles repente immobiles. Cùm autem non poſſent ex illo loco progredi, alius alium trudentes, & æſtu toto die torrerentur, ignorantes vnde hoc eis eueniſſet, ſacerdotes eorum dixerunt eſſe quendam Chiſtianum habitantem in eorum finibus ſub ſolitudine, qui hæc faceret, dicentes de Apollo: & oportere ei ſupplicare. Sin minus: fore vt veniant in periculum. Poſtquam autem qui procul habitabant, auditis

Vnde in Aegypto tam multi dij.

Gentiles redduntur immobiles.

Imbecillitas idolorũ.

tis clamoribus & lamentationibus, acceſſerũt, & eos rogarunt, Quidnam eſt, dicentes, quod vobis repente accidit: quo pacto hoc factum eſt? Illi autem dixerunt ſe neſcire, niſi quòd virum habebant ſuſpectum, dicentes oportere illum placare. alij verò teſtabantur ſe eum vidiſſe accedentem: & ſic rogarunt eos vt eis citò daretur auxilium, adductis bobus conati ſunt mouere ſimulachrum. Id autem manebat tanquã immobile cum ipſis ſacerdotibus. Cùm nullam ergo euadendi rationem inueniſſent, miſerunt per accolas legationẽ ad Apollo, vt illinc liberati ab errore recederent. His autem Apollo ſignificatis, celerrimè deſcendit homo Dei: & cùm oraſſet, omnes ſoluit à vinculo. Hi autem omnes vno animo ad ipſum proceſſerunt, vniuerſorum ſeruatori credentes & Deo qui facit admirabilia, idolo protinus igni mandato. Quos omnes catecheſi inſtitutos adiecit eccleſiis. Multi autem ex his in hodiernum vſque diem degunt in monaſteriis. Huius autẽ rei fama peruaſit in omnes partes: & multi crediderunt in Dominum. adeò vt nullus amplius gentilis nominetur in eius finibus. Non multo poſt autem tempore, duo pagi inter ſe bellum incipiunt committere, pro agris decertantes. Poſtquam autem eſt Apollo renunciatum, ſtatim ad eos deſcendit, inter eos pacem conciliaturus. Qui erant autem ex parte aduerſa non parebant, ſed contrà dicebant, freti vno latronum principe, vt viro ad bellum præſtãtiſſimo. Cùm eum ergo Apollo vidiſſet contra dicentem, dixit ei. Si parueris, ô amice, rogabo Dominum meum vt tua peccata remittantur. Is autem vbi hoc *Latro conuertitur.*

audiuit,non cunctatus, abiectis armis, eius genibus aduolutus ſupplicauit: & pace facta eius interceſſione,ſuos remiſit ad propria.Cùm ij autem pacem egiſſent, & abiiſſent,inſignis eorum propugnator,Apollo de cætero ſequebatur, promiſſum apertè exigens. Quem cùm aſſumpſiſſet beatus Apollo in propinqua ſolitudine,admonuit & hortatus, eſt vt patienti & cõſtanti eſſet animo, poſſe enim Deum ei condonare. Vbi autem nox aduenit, ambo viderunt in ſomnis ſe aſtare ante tribunal Chriſti. Vtrique autem cõtemplabãtur angelos Deum vnà cum iuſtis adorantes. Cúmque ipſi vnà cum eis procubuiſſent, patrem adorauerunt: & vox ad eos facta eſt Dei dicentis. Quæ eſt ſocietas luci cum tenebris? aut quæ pars eſt fidelis cum infideli? Quid verò ſtat cum iuſto homicida, cùm ſit indignus tali contemplatione? Tu autem abi ô homo. tibi enim eſt conceſſus huic tardè natus perfuga. Qui cùm alia multa vidiſſent & audiiſſent admirabilia, quę neque audet oratio dicere, neque auris audire, excitati annunciarunt iis qui cũ eis conuerſabantur. Omnes autem maxima inuaſit admiratio, vtriſque vnam narrantibus viſionem. Permanſit autem cum exercitatoribus, is qui non erat amplius homicida, vſque ad mortem vitam ſuam corrigens, ex lupo in ſimplicem & innocentem agnum mutatus. In eo quoque impleta eſt Eſaiæ prophetia, dicentis. Lupi & agni ſimul paſcentur. & leo & bos ſimul comedent paleas. licebat enim illic quoque videre Æthiopes cum monachis ſe exercentes, & multos virtutibus ſuperantes, & ſcripturam in eis impletam, quæ dicit. Æthiopia

Eſa. 65.

præueniet manum eius Deo. Aliquando autem decertabant gentiles aduerſus Chriſtianos ruſticos pro ſuis finibus. erat autem multitudo vtrorumque armatorum. quibus adſtitit Apollo pacem inter eos conciliās. Ei autem reſtitit gētilium in pugna princeps, qui erat vir grauis & ſæuus, affirmabat autem & dicebat ſe non eſſe daturum pacem vſque ad mortem. Is autem ei dicit, Atque adeò tibi fiat quod elegiſti. Nullus enim præter te occidetur. Tibi autem mortuo non erit terra ſepuchrum, ſed ventres ferarum & vulturū te implebūtur. Atque adeò oratio effectum protinus eſt ſortita, cùm ex vtraque parte nullus ſit interfectus præter principem. Quem etiam cùm in arena tumulaſſent, manè inuenerūt membra laniata ab hyænis & vulturibus. Illi autem cùm vidiſſent miraculum, & euētum eius quod dixerat, omnes Seruatorem deprecantes, eum prædicabant prophetam. Erat autem antea in montis ſpelunca ſanctus Apollo cum quinque aliis fratribus, qui primi fuerunt eius diſcipuli cùm recēter veniſſet è ſolitudine. Cùm autem aduentaſſet dies feſtus Paſchæ, & Dei cultum impleſſent, erant eſuri ea quæ inueniebantur. erant autem aliquot ſicci panes, & quædam olera repoſita. Eis autem dixit Apollo. Si ſumus fideles ô filij, & germani Chriſti filij: petat vnuſquiſque veſtrum à Deo id quod eius animo gratum eſt ad veſcendum. Illi verò ei vniuerſum permiſerunt, exiſtimantes ſe eſſe indignos tali gratia. Cùm læto autem vultu oraſſet, & omnes dixiſſent Amen, protinus noctu venerunt in ſpeluncam quidam viri penitus incogniti, qui dicebant

Pſalm. 67.

Princeps negans ſe daturum pacem ipſe ſolus occiditur.

Cibi diuinitus dati.

ſe venire à longinqua regione: & omnia ferebant, ea etiam de quibus ne auditione quidem acceperant, & quæ non naſcuntur in Ægypto, orti fructus omnis generis, vuas & mala punica, & ficus intẽpeſtiuas. quinetiam quoſdam inuentos mellis fauos, & vrnam recentis lactis. & nicolaos panes maximos, & puros lupinos è regione externa. Ij autem qui ea attulerant, cùm ſolum modo tradidiſſent, tanquam miſſi à viro magno & diuite, protinus properè receſſerunt. Cùm quæ erant autem eſculenta percepiſſent, ea illis ſuffecerunt vſque ad Pentecoſten. a deò vt ipſi quoque mirarentur & dicerent fuiſſe ea verè à Deo miſſa. Quidam autẽ ex monachis rogabat patrem vt ſtatim Deum pro ipſo oraret, vt gratiam aliquam conſequeretur. Cùm ipſe autem oraſſet, ei datur gratia humilitatis & manſuetudinis, adeò vt mirarentur omnes eũ eſſe tam manſuetum. Has autem eius virtutes narrarũt nobis qui cum ipſo erant fratres, hæc multis quoque atteſtantibus fratribus. Et enim cùm non multo antè tempore fuiſſet aliquando fames in Thebaide: qui autem ea loca accolebant populi audiiſſent, quòd qui erant apud eum monachi, præter ſpem omnem & opinionem alerentuur: vno animo apud ipſum aderant cum vxoribus & liberis, ſimul benedictionem petentes & alimentum. Is autẽ nihil veritus ne cibus ei aliquando deeſſet, dabat omnibus venientibus, vnicuique quod in diem ſufficeret. Relictis autem tribus ſolis magnis ſportis cum panibus, & fame inualeſcente, iubet ſportas afferri in medium, quas ipſo die erant eſuri monachi: & audientibus omnibus fratribus & po

Nicolai ab Auguſto appellatæ ſunt placentæ quæ donatæ ei fuerant à Nicolao, qui Damaſci habitabat. qui etiã ſcripſit ad Herodẽ Iudæorum Regem de gentibus mirabilibus. Ex bibliotheca Photij.

In tempore famis populum paſcit.

puli multitudine, dixit magna voce. Non potens eſt manus Domini hæc implere? Hæc autem dicit ſpirius ſanctus. Non deficiet panis ex his ſportis, donec nouo frumento fuerimus ſatiati. Et affirmarunt omnes qui tunc aderant, eis panes ſuffeciſſe quatuor menſes. Similiter autem & in oleo & frumento. adeò vt veniret Satanas, & ei diceret. Num tu es Elias, aut alius ex prophetis & apoſtolis, quòd hæc facias? Is autem dixit ipſi. Quid enim? Non homines ſancti fuerunt apoſtoli & prophetæ, qui hæc nobis tradiderunt? An tũc quidem aderat Deus, nunc autem peregrè eſt profectus? Poteſt autem Deus hæc ſemper facere, & nihil erit quod ipſe non poſſit. Si ergo Deus eſt bonus: cur tu malus? Quid vero non oportet nos quoque dicere ea quæ vidimus? nempe quòd fratres ingrediebantur cum ſportis, ad menſas panes afferentes, & cùm comederent quingenti fratres ad ſatietatem, eas rurſus plenas accipiebant? Aliud quoque miraculum, quod videntes obſtupuimus, par eſt dicere. Cùm enim ad eos veniſſemus ſpacio trium dierum, cogniti ſumus, procul viſi à fratribus, qui ex eo audierãt de noſtro ad eos aduentu. qui quidem properè accurrentes nobis venerunt obuiã, pſallentes. eſt enim hic mos apud omnes monachos. & cum proni in terrã adoraſſent, nos deoſculati ſunt, nos ſibi inuicem oſtendentes, & dicentes. Ecce venerunt fratres, de quibus pater noſter dixit tribus antè diebus, dicendo, Poſt tres dies venient ad nos fratres, venientes Hieroſolymis. Et alij quidem nos deducebant. alij verò nos retro ſequebãtur, pſallentes, donec prope ipſum venimus. Cùm au

Non deficit panis ſportæ

Non eſt peregrè profectus deus, vt non eadem faciat.

Aliud miraculum.

tem audiiſſet pater vocem pſallentium, venit nobis obuia, vt mos ei erat erga omnes frates. & cùm nos vidiſſet, adorauit primus ſe in terra extendens. & cùm ſurrexiſſet, eſt oſculatus. & poſtquam introduxiſſet, orauit: & pedes noſtros manibns lauit propriis, & hortatus eſt ad refectionẽ. Hoc autem faciebat omnibus fratribus qui ad ipſum veniebant. Qui enim cum ipſo erant fratres, alimentum non prius accipiebant quàm euchariſtiæ Chriſti communicaſſent. Hoc autẽ faciebãt hora nona diei. Deinde cùm ſic comediſſent, ſedebant audientes eum docentem omnia præcepta, vſque ad primum ſomnum. Illinc alij quidem ex ipſis ſecedebant in ſolitudinem, ſcripturas tota nocte memoriter expromentes. Alij verò illic perſeuerabant, aſſiduis hymnis Deum laudãtes, ad diem vſque. quos ego vidi his oculis, cùm veſpere hymnos cœpiſſent, vſque ad matutinum non ceſſaſſe à cantu. Multi certè ex iis hora nona ſolum deſcendebant de mõte: & Euchariſtiam ſumentes, rurſus aſcendebant, contenti ſpiritali nutrimento vſque ad aliam nonam. Hoc autem multi ex iis faciebant multos dies. Licebat autem eos videre exultantes in ſolitudine. adeò vt nullam eiuſmodi aliam exultationẽ in terra videre liceat, nec lætitiam corpoream. Neque enim erat inter eos aliquis mœſtus aut triſtis. Sed ſi quis videbatur præ ſe ferre triſtitiam, ſtatim pater Apollo ex eo rogabat cauſam, & quæ erant in occulto vniuſcuiuſque cordis renunciabat. Dicebat autem, Non oportet eſſe triſtes propter ſalutem, cùm futuri ſimus hæredes regni cælorum. Triſtes autem, inquit, erunt gentiles: flebunt Iu-

Euchariſtia communio.

Exhortatio ues abbatis Apollinis.

dæi. lugebunt peccatores. Iuſti autem lætabuntur. Et qui terrena quidam animo agitant, lætantur in rebus terrenis. nos autem qui tanta ſpe digni ſumus habiti, quemadmodum non lætamur perpetuò? cùm nobis Apoſtolus ſuadeat vt ſemper lætemur, & oremus ſine intermiſſione. Quis autem dixerit eius in ſermone gratiam, & reliquas eius virtutes, quas propter ſummum miraculum ſiluimus, auditas vtique ex ipſo & ex aliis? Cùm autem de exercitatione & vitæ inſtituto nobiſcum ſæpe ſeorſum diſſeruiſſet, ſæpe etiam dixit de ſuſcipiendis monachis, quòd oportet adorare fratres aduenientes. Non enim ipſos, aiebat, ſed Deum adoraſti. Vidiſti enim, inquit, fratrem tuum. vidiſti Dominum Deum tuum. & hoc, inquit, ab Abraham accepimus. & quod oporteat, inquit, nonnũquam cogere fratres ad refectionem, à Lot accepimus qui coëgit angelos. & quòd oportet, ſi fieri poteſt, monachos quotidie communicare ſacramentis. Qui enim ſe ab eis procul amouet, Deus quoque procul ab eo recedit. Qui autem hoc facit aſſiduè, aſſiduè ſuſcipit Seruatorem. Eſt enim, inquit, vox ſalutaris, Qui comedit carnem meam, & bibit meum ſanguinem, manet in me, & ego in eo. Hoc cõfert monachis ſalutaris paſſionis cõmemorationem cõtinenter facientibus, quotidie etiam ſe præparare, vt omni ex parte digni ſint qui ſuſcipiant cœleſtia ſacramẽta: quãdoquidem ſic quoque conſequimur remiſſionem peccatorum. Catholica autem & generalia ieiunia non licet ſoluere ſine ingenti neceſſitate. In quarta enim feria traditur Seruator: & in paraſceue crucifigitur.

1. Theſſ. 5.

Cogendi aliquando hoſpites ad refectionẽ.

Gen. 18.

Gen. 19.

Quotidie cõmunicabãt.

Ioan. 6.

Euchariſtia

Per ſacramentum altaris cõſequimur remiſſionem peccatorum.

Ieiunata catholica quarta & ſexta feria.

Qui ea ergo ſoluit, ſeruatorem vnà tradit,& vnà crucifigit.Sed ſi ad vos veniat frater qui opus habet vt reficiatur cùm ſit ieiuniũ,ipſi ſoli menſam apponite. Sin autem nolit: ne cogatis. Habemus enim communem traditionem. Multum autem reprehendebat eos qui ferrũ geſtabant,& comam nutriebãt.Hi enim,inquit, ſe oſtentãt & quærunt placere hominibus. cùm oporteat ipſos potius corp⁹ ſoluere ieiuniis,& quod bonũ eſt facere in occulto.Ij verò nõ ſic,ſed ſe propalãt omnib⁹.Et quid opus pluribus? Omnis enim eius doctrina eſt eius vitæ inſtituto ſimilis. quã nec qui ſcribere potuerit nec dicere.Plurima ergo nobiſcum ſeorſum tota ſæpe hebdomada diſſerendo,tandẽ dimittens dixit.Habete pacẽ inter vos, ne ſeparemini in via.Cùm autem dixiſſet iis qui cum ipſo erant fratribus, quíſnã ex ipſis vellet nos deducere,ſanctus Apollo tribus viris delectis,qui valerẽt & ſermone & vitæ inſtituto, erántque periti linguæ Græcæ & Romanæ & Ægyptiacæ,cum eis nos dimittens, iuſſit eis ne nos prius relinquerent,quàm ſatisfactum eſſet noſtro videndorum patrum deſiderio.quos ſi quis vellet omnes videre,ad eos aſpiciendos tota vita non ſufficeret. Cùm nobis
» ergo benedixiſſet, amandauit,dicens. Bene dicat vos
» Dominus ex Sion: & videatis bona Hieruſalem om-
» nibus diebus vitæ veſtrę.Nobis autem ambulantibus meridie per ſolitudinem,videmus tractum magni draconis,qui tãquam trabes erat protractus per arenam. Quem cũ vidiſſemus,nos magnus timor inuaſit. Qui autem nos ducebant fratres, hortati ſunt ne timeremus,ſed eſſemus bono animo, & ſequeremur draco-

nis

niſ veſtigium. Videbitis enim fidem noſtram, cùm i-pſi ſimus eum manu noſtra ſuperaturi. Multos enim, inquit, & dracones & ceraſtas manu interfecimus, ſicut ſcriptum eſt. In eis enim implebatur illud. Dedi « vobis poteſtatem ambulandi ſuper ſerpentes & ſcor- « piones, & ſuper omnem poteſtatem inimici. Nos au « *Luc.10.* tem qui ferebamur incredulitate, & maiori eramus affecti formidine, rogabamus eos ne iremus per veſtigia draconis, ſed recta via. Vnus autem frater ex ipſis, magna animi alacritate, cum nos eo in loco dimiſiſſet, profectus eſt in ſolitudinem, quærens beluam. Quam cùm inueniſſet nõ procul ab antro, magna voce exclamat draconem eſſe in ſpelunca: & vocabat ipſos, vt ad ſe venirent viſuri quid eſſet euenturum. & hortantibus nos aliis fratribus ne timeremus, cum magno metu abiimus viſuri beluam. Nobis autem repente occurrens frater vnus, manu nos traxit in ſuum monaſterium, dicens nos nõ poſſe ferre impetum beluæ, & maximè quòd nõdum vidiſſemus talem beluam & tam vaſta magnitudine, vt quæ ſit plus quàm quindecim cubitorum. Cùm nos ergo iuſſiſſet manere in loco, abiit ad fratrem, dicens ei vt recederet à cauerna. conabatur enim ille à loco non recedere, priuſquam interfeciſſet draconem. Cui cùm perſuaſiſſet, eum ducit ad nos increpãtem modicam noſtram fidem. Quieſcentes autem apud illum fratrem, qui circiter vnum milliare remotum habebat monaſterium, ſatis refecti ſumus. Ille autem nobis narrabat, in illo loco in quo ipſe ſedebat fuiſſe virum ſanctum, cuius ipſe fuit diſcipulus, nomine Amun, qui in *Vita Abbatis Amun. LIII.*

illo loco plurimas fecit virtutes. ad quem ſæpe latrones venientes, accipiebant eius panem & alimenta.

Duo dracones portæ monaſterij cuſtodes.

Hæc ergo ægrè ferens, cùm vno die egreſſus eſſet in ſolitudinem, adduxit ſecum duos magnos dracones, & iuſſit eis vt in eo loco manerent, & portam cuſtodirent. Homicidæ autem cùm pro more veniſſent, & vidiſſent miraculum, præ ſtupore hiantes ceciderunt in faciem. Egreſſus autem inuenit eos mutos & ferè ſemimortuos. & cum eos excitaſſent, probris eos afficit, dicens. Videte quantum eſtis beſtiis agreſtiores. Nam iſti quidem propter Deum noſtræ parent voluntati. Vos autem neq; Deum timuiſtis. neque Chriſtianorum eſtis reueriti religionem. Introductis autem eis in cellam menſam appoſuit, & monuit vt mores mutarent. Illi autem ſurgentes, protinus multis viſi ſunt meliores. non multo pòſt autem ipſi quoque viſi ſunt eadem ſigna facere. Aliquando autem, inquit, cùm vnus magnus draco propinquam vaſtaret regionem, & multa occideret animalia, quicunque habitabant iuxta ſolitudinem, omnes ſimul venerunt ad patrem, rogantes vt deleretur belua ex eorum regione.

Draco diſruptus precibus abbatis Amun.

Is autem eos ita dimiſit, vt qui eis triſtitia affectis nihil prodeſſet. Manè autem ſurgẽs, venit in eum locum quo tranſitura erat belua. Poſtquam autem terflexit genua ad orationem, in ipſum veniebat belua, magno cum ſtridore grauem emittẽs anhelitum, & intumeſcens ac ſibilans, tetrũmque edẽs ſpiritum. Is autem nihil territus, ad draconem cõuerſus, dixit. Vincet te Ieſus Chriſtus, filius Dei viui, qui eſt magnum draconem victurus. Idque cùm dixiſſet, proti-

nus diſruptus eſt draco, per os omne virus euomẽs, cum ſanguine. Cùm autem veniſſent ruſtici poſtridie, & illud magnum vidiſſent miraculum, & nõ ferrent ſpiritum, in animal multam arenam congeſſerũt, patre illic eis adſtante. ad draconem enim licet mortuum, non audebant accedere. Puer autem, inquit, paſcẽs cùm repente vidiſſet adhuc viuum draconem, ſtatim emota mente fuit exanimatus. Iacuit itaque puer nihil ſpirans in loco tota die in ſolitudine. Cùm eum autem ſui veſpere inueniſſent parum ſpirantem, totum inflatum ex ecſtaſi, deducunt ad patrem, ignorantes cauſam eius quod acciderat. Cùm is autem oraſſet, & eum vnxiſſet oleo, ſurrexit puer narrans id quod fuerat deprehenſum. Quare vir maximè motus, ad interimendum draconem eſt conuerſus. *Oleo curabat.*

VITA ABBATIS COPRE presbyteri.

ERat autem illic quidam presbyter, qui monaſterium propè habebat in ſolitudine, Copres nomine, vir ſanctus, propè octogenarius, qui ipſe quoque plures faciebat virtutes, morbis medẽs, & multas faciens curationes, & dæmones expellens, & res multas efficiens, atque adeò quaſdam in noſtris oculis. Is ergo poſtquam nos vidit, ſalutauit, & pro nobis orauit, & poſtquam pedes noſtros lauiſſet, ſuſcitatus eſt à nobis quænam in mundo fierent. nos autem rogauimus vt ipſe nobis potius exponeret ſui vitæ inſtituti virtutes, & quo modo ei Deus eſt dona largitus, & quánã ratione fuiſſet particeps eius gratię. LIIII.

Is autem nulla eo nomine elatus ſuperbia, nobis ſuam vitam narrauit, & maiorum ſuorum qui ipſum ſuperarunt, quorum ipſe vitæ inſtitutum eſt imitatus. Nõ eſt, inquit, ô fili, quod à me fit admirabile, ſi conferatur cum iis quæ in vita geſta ſunt à patribus noſtris. Et cum narraret nobis Copres presbyter quæ rectè & ex virtute geſta fuerãt à patribus, vnus ex fratribus noſtris dormitans, vt qui iis quę dicebantur fidem nequaquam haberet, videt in eius manibus librum admirabilem ſcriptum literis aureis, & canum virum adſtantem, & minaciter ei dicentem. Non audis attentè lecturam, ſed dormitas? Is autem conturbatus, nobis eum audientibus ſtatim quod viderat Romanè expoſuit. Eo autem hæc nobis adhuc dicẽte, venit quidam ruſticus habens cyathum arenæ, qui expectabat donec impleſſet narrationem. rogauimus autem nos presbyterum, Quid ſibi vult ruſticus cum arena? nobis reſpondit pater, dicens. Filioli mei, Non oportebat me gloriari apud vos, neque ea enunciare quę geſta ſunt à patribus: ne mente elati amittamus mercedem. propter ſtudium autem veſtrum & vtilitatem, quòd tam procul ad nos veniſtis, non fraudabo vos vtilitate. ſed quæ per nos Seruator geſſit, narrabo præſentibus fratribus. Sterilis erat ager qui eſt prope nos: & ruſtici qui ipſum poſſidebant, ſeminantes, vix ſemen duplicatum metebant. Vermis enim naſcens in ſpica, totam meſſem corrumpebat. Agricolæ autem catechiſmo à nobis inſtituti, & effecti Chriſtiani, rogarunt nos vt oraremus pro meſſe. Dixi autem eis. Si habetis fidem in Deum, vel arena deſerti fru-

Sterilitas fide fugatur.

ctum vobis afferet. Ij autem nihil cunctati, cum hac arena quæ à nobis calcatur ſinus impleſſent, attulerũt, rogantes vt benediceremus. Poſtquam autem ſum precatus vt illis fieret ſecũdum ipſorũ fidem, ipſi eam cum frumento ſeminarunt in aruis ſuis. & repetè eorum ager ita multiplicauit fructum, vt omnẽ ſuperaret Ægyptum. Hoc ergo facere ſoliti, nobis quotannis exhibent moleſtiam. Vnum autem, inquit, magnum miraculum præbuit mihi Deus multis præſentibus. Cùm enim in ciuitatem aliquando deſcendiſſem, inueni quendam virum magum, qui populos ſeduxerat. Cùm autem non poſſem ei publicè perſuadere, dixi conuerſus ad multitudinem. Magnum rogum in platea accendite, & ingrediamur in flammam. & qui ex nobis illæſus à flamma manſerit, is habet bonam fidem. Poſtquam autem hoc factum eſt, & turbæ rogum citò accenderunt: ipſum mecum trahebant in ignem. Is autem dicit, Vnuſquiſque ſeorſum ingrediater: debéſque primus ingredi qui iuſſiſti. Cùm autem in nomine Chriſti ſignatus eſſem ingreſſus, flamma in hanc & illam partem diuiſa, me nulla affecit moleſtia, cùm ſemihoram in ea eſſem moratus. Turbæ autem viſo miraculo exclamarunt. & cogebant illum pyram peruadere. is autem nolebat, timore affectus. Cùm eum autem accepiſſent populi, in medium protruſerunt. & totus flamma ambuſtus, eiectus eſt è ciuitate: clamantibus populis. Planum viuentem exurite. Me autem turbæ accipientes, & laudibus proſequentes, deduxerũt in eccleſiam. Cùm autem ego aliquando per quoddam templum tranſirem, quidam ex genti-

Copres non læditur ab igne.

Crucis ſignum.

bus ſuis idolis ſacrificabant. Dixi autem eis. Cur cùm ſitis participes rationis, ſacrificatis iis quæ carent ratione: vóſque eſtis de cætero iis magis expertes rationis? Illi autē, vt qui rectè dixiſſem, me ſtatim ſunt ſecuti, credentes Seruatori. Cùm autem eſſet mihi aliquando ortus in agro propinquo, propter eam quæ ad nos veniebat fraternitatem, & quidam pauper eum operaretur, ingreſſus eſt quidam gentilis vt furaretur olera. Vbi verò ea ſuffuratus receſſiſſet, eáque tribus horis non potuiſſet coquere, ſed mãſiſſent in lebete qualia acceperat, vtpote quòd aqua minimè calefieret, vir ſe colligens, accepta olera ad nos detulit, rogans vt nobis condonaretur erratum, & vt fieret Chriſtianus. quod etiam factum eſt. Erant autem hac ipſa hora hoſpites, fratres qui ad nos venerant. propter quos tēpeſtiuè admodum ad nos allata ſunt olera. Quæ cùm comediſſemus, egimus Domino gratias, duplici accepta lætitia, & ex ſalute hominis, & ex refectione fratrum.

Olera furto rapta coqui nō poſſunt.

VITA ABBATIS SVRI.

2 V. ABbas autem Surus, inquit, & Eſaias, & Paulus ſibi inuicem repente occurrerunt ad fluuium, viri pij & egregij exercitatores, inuiſuri magnū abbatem Anuph. Diſtabat autem eorum interuallum tribus manſionibus: & dicunt ad ſe inuicem. Oſtendat vnuſquiſque noſtrum ſuum vitæ inſtitutum, & quemadmodum fuit in hac vita à Deo honoratus. Abbas autem Surus dixit eis. Peto à Deo donum, vt nos virtute ſpiritus indefeſſi ad locum perueniamus. & cùm i-

pſe ſolum oraſſet, inuentũ eſt protinus paratum nauigium,& ventus ſecundus, & momento temporis inuenti ſunt in loco,cum aduerſo flumine nauigaſſent.

VITA ABBATIS ESAIAE,

ESaias autem dicit eis. Et quid mirũ ô amici, ſi vir LVI.
nobis occurrerit,qui vitam narret vniuſcuiuſque?

VITA ABBATIS PAVLI.

PAulus autem dicit eis.Si Deus nobis reuelauerit, LVII.
quòd poſt tres dies aſſumit hominem? Cùm autem paulò vlterius proceſſiſſent, vir eis obuiam factus eos ſalutat. Paulus autem ei dicit. Dic nobis quæ rectè geſſiſti. Nam poſt craſtinnm diem abibis ad Deum.

VITA ABBATIS ANVPH.

DIxit autem eis Anuph.Benedictus Deus qui mi- LVIII.
hi hæc quoque ſignauit, & veſtrum vitæ inſtitutum & aduentum. Cùm autem dixiſſet quæ vnuſquiſque eorum rectè geſſerat,expoſuit deinceps quæ ipſe fecerat,dicens: Ex quo Seruatoris nomen profeſſus ſum in terra, ex ore meo non eſt egreſſum mendacium. humani cibi nihil ſumpſi, me cœleſti alimento alente quotidie angelo: nullius alterius rei cupiditas in cor meum aſcẽdit,prætérquam Dei. Nihil ex rebus terrenis occultauit mihi Deus, quod non ſignificarit & oſtenderit meis oculis. Non interdiu ſomnũ cepi, non noctu requieui, Deum quærẽs. Vnà mihi ſemper adfuit angelus, mundi oſtendẽs poteſtates.lumen co

Magna vitæ perfectio

gitationis meæ nunquam fuit extinctum. omnem petitionem accepi à Deo protinus. Vidi ſæpenumero Deo aſſiſtentes myriades. Vidi choros iuſtorum. Vidi martyrum congeriem. Vidi monachorum vitæ inſtitutionem. opus autem omnium Deum laudabat. Vidi Satanam igni traditum. Vidi angelos eius punitos. Vidi iuſtos lætantes in æternum. Hæc & multa alia narrans, tertio die tradit animam: eámque ſtatim ſuſcipientes angeli & chori martyrum in cœlos ſuſtulerunt, ipſis videntibus & hymnos audientibus.

VITA ABBATIS HELLENIS.

LIX. QVidam autem alius pater, qui vocabatur Abbas Hellen, cùm ab ineunte ætate ſe fortiter exercuiſſet, ſæpenumero ignem geſtabat in ſinu, incitans eos qui propè erant fratres ad oſtendenda ſigna, dicens eis. Si vos verè exercetis, virtutis ſigna de cætero oſtendite. Aliquando autem cùm per ſe eſſet in ſolitudine, inceſſit eum mellis deſiderium; cùm verò illicò fauos inueniſſet ſub petra, dixit. Recede à me intemperans cupiditas. Scriptum eſt enim. Spiritu ambulate: & deſiderium carnis non perficietis. eíſque relictis abiit. Cùm autem iam tres hebdomadas ieiunaſſet in ſolitudine, inuentis qui diſiecti erant fructibus, dixit. Non comedam, neque attingam aliquid ex iis. ne fratrem meum ſcandalizem, nempe meam animam. Scriptum eſt enim, Non in alimento ſolum viuet homo. Cùm autem adhuc aliam ieiunaſſet hebdomadam, poſtea dormitauit. & veniens angelus in ſomnis, ei dixit. Surge & tolle ea quæ inueniuntur, & comede.

Galat, 5.

Abſtinendũ à cibo ne lædatur anima.

Math. 4. Luc. 4.

comede. Is autem ſurrexit,& circũquaque aſpiciens, videt fontem in orbem herbas delicatas germinaſſe. Cùm autem & potum ſumpſiſſet,& comediſſet olera, affirmabat nihil vnquam ſibi fuiſſe iucũdius. Cùm paruam autem ſpeluncam in loco inueniſſet, manſit illic paucos dies ieiunus. Vbi autem egebat alimento, orabat flexis genibus. ei autem protinus apponebantur eſculenta omnia, & panis calidus, & oliuæ, & varij fructus. Aliquando autem inuiſit fratres ſuos: & cùm eos multum monuiſſet, cõtendebat in deſertum, afferens quędam ad vſum neceſſaria. Cùm autem vidiſſet quoſdam onagros paſcentes, ait ipſis. in nomine Ieſu Chriſti, veniat vnus ex vobis,& ſuſcipiat onus meum. Is autem ſtatim ad ipſum acceſſit. Cùm autem ſupellectilem ei impoſuiſſet,& ei inſediſſet, vno die peruenit ad ſpeluncam. In ſole verò ab eo poſitis panibus & fructibus, cùm ad ea veniſſent feræ vt ſolent ad fontem, & panes ſolum tetigiſſent, mortuæ ſunt. Acceſſit enim aliquando ad quoſdam monachos cùm eſſet dies dominicus,& dixit eis. Cur hodie non egiſtis ſynaxim? Cùm ij autem aperte dicerent, Eo quòd non venerit presbyter. Dixit autem eis. Ego ibo & eum vocabo. Ij autem dixerunt non poſſe aliquem trãſmittere alueum propter altitudinem. Quinetiam dicebãt eo in loco eſſe beluam maximam, nempe crocodilum, qui multos homines cõſumſperat. Is autem non cunctatus, ſtatim ſurgens profectus eſt ad vadum. Quę cùm belua ſtatim tergo excepiſſet, tranſiniſit. Cùm autem in agro inueniſſet presbyterũ, rogauit ne deſpiceret fraternitatem. Ille autem eum videns multis confutis

Eucharistia die dominico.

pannis obſitum, rogauit vndénam pannum habuiſſet, dicens. Habes veſtem animæ pulcherrimam ô frater. eiúſque humilitatem & frugalitatem admiratus, eum ſecutus eſt abeũtem ad fluuium. Cùm autem qua tranſueherentur cymbam non inueniſſent, vocem emiſit abbas Hellen, aduocans crocodilum. Is autem ei ſtatim obediens aderat, tergum ſubſternens. Rogauit autem presbyterum vt cum eo aſcenderet. Is vero timore affectus cùm vidiſſet beluam, retroceſſit. Cùm autem eum teneret admiratio & eos qui trans fluuium habitabant fratres, videntes eum cum belua tranſmittentem alueum, ille aſcendens in terram, vna ſecum attraxit beluam, dicens melius eſſe ei vt moreretur, quàm interemptarum animarum acquireret ſupplicium. Ea autem cadens protinus eſt mortua. Tres autem dies permanens apud fratres, ſedebat docens eos præcepta, & quæ erant occulta vniuſcuiuſque conſilia apertè enuncians. hunc quidem dicens vexari à fornicatione, illum verò à vana gloria: alium à deliciis: alium ab ira. & alium quidem pronunciabat eſſe mitem, alium verò pacificum, illorum quidem vitia, horum verò virtutes arguens. Hæc autem audientes, mirabantur dicendo re vera ita eſſe. Eis autem dixit, Parate nobis olera. Hodie enim ad nos venient plures fratres. Cùm illi autem adhuc pararent, ſuperuenientes fratres ſe inuicem ſalutarunt. Rogauit autem eum quidam ex fratribus, volens vnà cum eo degere in deſerto. Eo autem dicente non poſſe illum ſuſtinere tentationes dæmonum, is contentioſius ſe omnia toleraturum aſſeue-

Crocodilo vectus eſt Helles.

Exhortatio Hellenis

rauit. Cùm eum autem excepiſſet, iuſſit habitare in alia ſpelunca. Ad eum autem noctu aduentantes dæmones, eum ſuffocare aggrediebantur, cùm eum primum turpibus perturbaſſent cogitationibus. Ille autem excurrens renunciauit abbati Helleni quæ euenerant. Ipſe autem cùm ei figuram impreſſiſſet, iuſſit eũ deinde manere ſecurè. Cùm autem aliquando panes ei defeciſſent in ſpelunca, aduentans angelus in figura fratris, eius attulit nutrimentum. Rurſus autem ipſum aliquando quærentes fratres decem numero, errabant per ſolitudinem, ſeptimo iam die ieiuni permanentes. Cùm verò eos inueniſſet, iuſſit in ſpelunca refici. Illi verò eum victus admonuerunt. Ille qui nihil habebat quod eis apponeret, dixit eis. Potens eſt Deus menſam parare in deſerto. Statim autem quidam adoleſcens pontone ipſis orantibus pulſauit fores. Cùm autem aperuiſſet, viderunt adoleſcentem habentem magnam ſportam panis & oliuarum. Iis autem ſuſceptis, comederunt, Deo agẽtes gratias, cùm adoleſcens ſtatim euanuiſſet. Hæc & alia multa miracula cum nobis narraſſet pater Copres, nóſque benignè & humaniter tractaſſet, induxit in ſuum ortum, oſtendens nobis palmas, & alias arbores frugiferas quas ipſe plantauit in ſolitudine, admonitus à fide ruſticorũ quibus dixit. Poteſt deſertum fructus producere iis qui fidem habent in Deum. Poſtquam enim vidit, vt aiebat, eos qui arenam ſeminauerant, & eorum agrum fructum tuliſſe, ipſe quoque idem aggreſſus, idem eſt conſecutus.

Angelus panem eſurienti miniſtrat.

Parat deus menſam in deſerto.

VITA ABBATIS APELLE.

LX. Vidimus autem alium quoque presbyterũ in partibus ſuperioris regionis, Apellem nomine, virũ iuſtum, qui fabricæ ærariæ artem primùm tractauit, & exinde conuerſus eſt ad exercitationem. Is cùm ad eum veniſſet diabolus in figura muliebri, quo tempore ad vſum monachorum quædam tractabat fabrilia, ferrea lamina ex igne rapta, ídque manu propter feſtinationem, totum eius vultum corpus combuſſit. eámque audierunt fratres vlulantem in cella. Ab eo tempore vir ille ſemper manu tenebat ferrum ignitum, nec lædebatur. Is cùm nos benignè & humaniter accepiſſet, narrauit nobis de viris præclaris & Deo dignis qui cum eo fuerant & erant adhuc ſuperſtites.

Ferrũ ignitum tenere, nec vri.

VITA ALTERIVS IOANNIS.

LXI. Est, inquit, in hac ſolitudine frater noſter nomine Ioannes, alterius quidem iam ætatis, omnes autem monachos ſuperans virtutibus. quem nemo poteſt citò inuenire, quòd ſemper in ſolitudinibus locum loco commutet. Is primùm ſtans tres annos ſub quadam rupe, orauit perpetuò. non ſedens omnino, non dormiens, niſi quãtum ſomni ſtans ſuffurabatur. & dominica ſolum ſumens euchariſtiam, afferente ei presbytero, nihil aliud comedebat. Atque adeò cùm quodam die ſe Satanas transfiguraſſet in presbyterũ, ad eum abibat celerius, præ ſe ferens ſe ei velle dare Euchariſtiã. Cùm eum autẽ agnouiſſet beatus Ioan

Euchariſtia

nes dixit ei. O omnis fraudis & malitiæ pater, inimice omnis iuſtitiæ, nō ceſſabis decipere animas Chriſtianorum: ſed audes ſanctis inſultare ſacramentis? Is autem ipſi reſpondit. Parum abfuit quin te deiectum lucrifecerim. Nam ſic quoque ſeduxi quendam ex tuis fratribus: & mente motum deduxi ad inſaniam. Pro quo cùm multi iuſti multum rogaſſent, vix potuerunt efficere vt eſſet ſanæ mentis. Hæcque cùm dixiſſet dæmon, ab eo receſſit. Cùm autem eſſent diſrupti eius pedes ex eo quòd tanto tempore ſtetiſſet immobilis, & exiret ſanies, adueniens angelus tetigit eius corpus, dicens. Chriſtus erit tibi verus cibus, & ſanctus ſpiritus verus potus. Interim autem tibi ſufficit ſpiritale nutrimentum, ne repletus euomas. & cùm eum curaſſet, dimouit à loco. Deinceps autem vitam egit in ſolitudine, circumiens, & herbis veſcēs. Dominica autem inueniebatur in eodē loco ſumens communionem. Cùm paucos autē palmæ ramos petiſſet à preſbytero, efficiebat cingula animalibus. Cum verò vellet quidam claudus ad eum venire vt curaretur, & aſinum ſolummodo inſcēdiſſet: vbi primum eius pedes tetigere cingulum, fuerat autem à ſancto viro factum, fuit illico curatus. Alias autem ægrotis mandabat benedictiones, & à morbis liberabantur protinus. Porrò autem reuelatur de eius monaſteriis, quòd quidam ex iis qui ſunt in ipſis, vitam non rectè inſtituunt. & per presbyterum ad cunctos ſcribit epiſtolas. quòd illi quidem ſunt ocio dediti, hi verò contendunt ad virtutem. & inuenta eſt ſic ſe habere veritas. Scribit autem ad eorum quoque patres, quòd quidam ex his

Dominica die ſumenda eſt communio.

Curatur claudus ac tactu cinguli.

ſunt de fratrum ſalute minus ſolliciti. alij verò eos quantum ſatis eſt exhortantur. annunciauítque vtrorúmque honores & ſupplicia. Et rurſus alios quoque prouocans ad ſtatum perfectiorem, admonebat vt à ſenſilibus ſe transferrent ad ea quæ percipiuntur intelligentia. Tempus eſt enim, inquit, deinceps tale vitæ oſtendere inſtitutum. Non debemus enim, inquit, omni tempore permanere pueri & infantes, ſed iam nos perfectioribus applicare cogitationibus, & magni & excelſi animi virtutem attingere, & cæteras maximas virtutes aggredi. Hæc & complura alia nobis pater de patre narrabat, quæ quidem, propterea quod excedant miraculi modum, omnia non ſcripſimus: non quòd non ſint vera, ſed propter incredulitatem aliquorum. Nos autem ſatis de his certiores facti ſumus, cùm multi & magni viri ea nobis narrauerint qui ſuis viderunt oculis.

DE ABBATE PAPHNVTIO.

XXII. VIdimus autem locum quoque Paphnutij Anachoretæ, viri magni & virtute præditi. qui haud ita multo abhinc tẽpore conſummatus eſt in regione quæ eſt circa Heracleotas Thebaidis. de quo multi multa narrarunt.

DE TIBICINE.

XXIII IS enim poſt multam exercitationem Deum rogauit, vt ei ſignificarêtur cuínam ex iis ſanctis qui ſe rectè geſſerunt eſſet ſimilis. Angelus autem viſus ei dixit. Es ſimilis tibicini qui degit in hac ciuitate. Is

Cui ſimilis Paphnutius.

autem ſtudiosè ad eum profectus, eius vitæ inſtitutum ab eo eſt ſciſcitatus,& omnia eius vitæ facta eſt perſcrutatus. Is autem ei dixit id quod etiam erat verum, ſe eſſe peccatorem, & ebrioſum, & ſcortatorem, haud ita longo autem ab hinc tempore ſe ex arte latrocinandi eò contuliſſe. Cùm autem accuratè examinaretur quídnā vnquam rectè ab eo geſtum eſſet, dixit ſe nullius rei honeſtæ ſibi eſſe conſcium, niſi quòd cùm aliquando latronis vitam ageret, Chriſti virginem cui erat à latronibus vitium afferendum, liberauerit,& noctu ad vicum vſque reduxerit. Rurſus autem, inquit, inueni aliquando formoſam mulierem errantem in ſolitudine, fugatam ab apparitoribus & curialibus præſidis, propter publicum mariti debitum,& errorem ſuum deflentem. Sciſcitatus ſum autem ex ea cauſam fletus. Illa autem dixit, Ne me roges Domine, nec miſeram examines: ſed tanquam ancillam tuā abducas quo velis. Nam cùm maritus tēpore biennij ob debitum publicum trecentorum aureorū ſæpe fuerit flagellatus,& in carcere incluſus, & tres mihi chariſſimi filij abrepti fuerint, ego recedo fugitiua locum loco cōmutans. nunc autē etiam errans per ſolitudinem, ſæpe inuēta, & aſsiduè flagellata, iā tres dies permanſi ieiuna in ſolitudine. Ego autem eius ſum miſerta, inquit latro. & cùm eam deduxiſſem in ſpeluncā, dedi ei trecentos aureos,& deduxi eam vſque ad ciuitatem,& eius maritum liberaui cum liberis citra vllum probrum & contumeliam. Cui reſpondit Paphnutius. Ego quidem nullius rei talis mihi ſum conſcius. in exercitatione autem omnino

Conuerſio mira tibicinis ad monaſticen.

Eripitur virgo à latronibus per latronē.

Eleemoſyna Latronis.

audiiſti me eſſe celebrem. Non enim vitam traduxi in ocio. Mihi ergo Deus de te reuelauit, te rebus geſtis nihilo me eſſe inferiorem. Si ergo ô frater, non parua à diuinitate tui habetur ratio, ne tuam animam temerè neglexeris. Is autẽ ſtatim proiectis quos habuit in manibus tibiis, & lyrę muſicæ harmonia in ſpiritalem traducta melodiam, virum ſecutus eſt in deſertum. Cùm autem tribus annis ſe pro viribus exercuiſſet, & in hymnis & orationibus vitæ ſuæ tempus peregiſſet, in cœlum iter direxit, & cum choris angelorum & iuſtorum ordinibus connumeratus, requieuit.

Nulli infructuoſa eſt penitentia.

DE PROTOCOMITE.

LXIIII. VBi ergo illũ qui ſe exercuerat virtutibus, prius ad Deum miſit, maiori & accuratiori vitæ inſtituto quàm prius eſſet ſibi impoſito, rogauit Deũ vt ſibi ſignificaretur cuínã ex ſanctis eſſet ſimilis. & rurſus vox diuina ad eum facta eſt, dicens. Es ſimilis vicini pagi Protocomiti. Is autem ad eum abiit celerrimè. & cùm ipſe pulſaſſet oſtium, proceſſit ille, vt ei mos erat, ad accipiendum hoſpitem, & cùm pedes eius lauiſſet & menſam appoſuiſſet, hortatus eſt vt veſceretur. Cùm autẽ facta eius ſciſcitaretur, & ei diceret, Narra mihi, ô homo, inſtitutum vitæ tuæ. multis enim monachis, vt mihi Deus oſtendit, euaſiſti ſuperior, ille dixit ſe eſſe peccatorem, & indignum nomine monachorum. Cùm autem inſtaret percontari, homo reſpondit dicẽs. Non habeo quidem neceſſe narrare ea quæ à me facta ſunt. ſed quoniã dicis te à Deo veniſſe, quę mihi adſunt referam. Iam agitur triceſimus annus ex quo me

me à quo mea vxore ſeparaui,cùm ter cum ea ſolum habuiſſem conſuetudinem, & tres ex ea filios ſuſcepiſſem,qui etiam mihi ad meos vſus inſeruiunt. Hoſpitalitatem autẽ nunquam intermiſi vſque in hodiernum diem.Nõ gloriatur aliquis ex comitibus ſe hoſpitem ante me ex cepiſſe.Nõ egreſſus eſt pauper,nec hoſpes ex mea aula vacuis manibus,qui non prius rationi conueniente eſſet viatico ſuſtentatus.Non vidi pauperem infortunio affectum,cui non ſuppeditarim quod ſatis fuit ſolatij.Non accepi perſonam filij mei in iudicio.Nõ ingreſsi ſunt in domum meam fructus alieni.Non fuit lis aliqua quã non cõpoſuerim, & pacificauerim.Non increpauit aliquis meos filios quòd ſe inhoneſtè gererent. Non tetigerũt fructus alienos mei greges.Non ſeminaui primus agros meos. ſed cùm eos omnibus propoſuiſſem cõmunes,colligebã ea quæ erant reliqua.Non conceſsi vt pauper opprimeretnr à potentia diuitis.non affeci aliquem moleſtia in vita mea.nunquam malum iudicium protuli in aliquem.Hæc à me eſſe facta Deo volente mihi ſum cõſcius.Cùm autẽ viri virtutes audiiſſet Paphnutius, eius caput oſculatus eſt,dicens.Benedicat te Dominus ex Sion:& videas bona Hieruſalem omnibus diebus vitæ tuæ.In iis enim te rectè geſsiſti.Vnum autem tibi reſtat quod eſt caput virtutum,nempe Dei omni ex parte ſapiens cognitio,quam nõ poteris ſine labore conſequi, niſi cùm teipſum à mũdo abnegaris,crucem accipias,& ſequaris Seruatorem.Is autẽ vbi hæc audiit,ſtatim nec ſuis quidem valere iuſsis,virum ſecu tus eſt in montem. Et cùm veniſſent ad fluuium, ſca-

Hoſpitalitatis exemplum.

Pſal.127

pha non inuenta iuſſit Paphnutius eum flumen traiicere pedibus, quod propter altitudinem nemo illo tempore pedibus traiecerat. Cùm autem tranſiiſſent, & eis perueniſſet aqua vſque ad cingulum, conſtituit eum in quodam loco. Cùm ſe autẽ ſeparaſſet, Deum rogauit vt eiuſmodi hominibus videretur præſtantior. Non multo autem interiecto tempore, vidit viri animam aſſumi ab angelis, Deum laudantibus &

Pſal. 64. dicentibus. Beatus quem elegiſti & aſſumpſiſti. « habitabit in atriis tuis. & rurſus iuſtis reſpondentibus «

Pſal. 118. & dicentibus. Pax multa diligentibus legem tuam, & « non eſt eis ſcandalum. & tunc cognouit virum eſſe « conſummatum.

DE MERCATORE.

LXV. CVm autẽ perſeueraret Abbas Paphnutius Deum venerari precibus, & multiplicare ieiunia, rurſus orauit vt ſibi oſtenderetur cuínam eſſet ſimilis. Dicit ei rurſus vox diuina. Similis es mercatori quærenti bonas margaritas. Sed ſurge deinceps, & ne cunctare. Tibi enim occurret vir cui es aſſimilatus.

Mercator Alexãdrinus pauperibus maxime deuotus. Cùm ille autem deſcendiſſet, vidit virum quendam mercatorem Alexandrinum, pium & Chriſti amantem, vicies mille aureis negociantem, cum centum nauibus, deſcendentem ex ſuperiore Thebaide, qui omnes ſuas facultates & merces diſtribuerat pauperibus. Is cum ſuis filiis decem ſaccos leguminum ad eum afferebat. Et quid hæc, ô amice, ei dixit Paphnutius. Is autem dixit ipſi. Sunt fructus meæ mercaturæ, qui Deo offeruntur ad iuſtam refectionem. Quid au-

temhæc,inquit ipſi Pahnutius,& tuo noſtro nomine non frueris?Is autem confeſſus eſt ſe ad id ſtudioſe cõtendere. Ei reſpondit Paphnutius. Quouſque ergo tu terrenã exerces negociationem,nec cœleſtia attingis mercimonia?Sed hæc quidẽ es aliis dimiſſuruus.tu verò iis te adiũgens quæ ſunt maximè opportuna,ſequere Seruatorem, ad eum vẽturus paulo pòſt.Is verò nihil differens,iuſſit filios ſuos reliqua diuidere pauperibus.Ipſe autem cùm in mõtem aſcendiſſet,&ſeipſum in eo loco incluſiſſet, vbi duo priores cõſummati fuerant,perſeuerabat in orationibus. Paruo autem elapſo tempore,relicto corpore factus eſt ciuis cœleſtis. Poſtquam autem eum quoque præmiſit in cœlos,ipſe etiam deſpondit animum, vt qui ſe non poſſet amplius exercere. Aſſiſtens autem angelus ei dixit. Huc deinceps accede tu quoque ô beate,in æterna Dei tabernacula:venerũt enim prophetæ te in ſuos choros accepturi.Hoc autem nõ tibi prius declaraui,ne ſi fuiſſes elatus, de tuis detraheretur meritis. Cũ ergo vno ſolo die ſuperuixiſſet, & per reuelationẽ ad eum veniſſent quidã presbyteri,omnibus illis narratis,tradidit animã.Apertè autem videntes presbyteri eũ aſſumi in choris iuſtorũ & angelorum,Deum laudabant.

VITA ABBATIS APOLLONII.

FVit in Thebaide quidam monachus nomine Apollonius.Is plurimas oſtendit virtutes & facta egregia. Dignus quoque fuit habitus dono doctrinæ ſupra multos qui tunc fuere inſignes virtutibus. Is in tempore perſecutionis addens animum Chriſti LXVI.

confeſſoribus, multos effecit martyres. Porrò autem ipſe quoque comprehenſus cuſtodiebatur in carcere. ad quem veniebant qui ex gentibus erant nequiores, & cum eo diſputabant, inceſſebántque maledictis, & irrirabant.

DE PHILEMONE MARTYRE,
& iis qui cum ipſo fuere martyribus.

LXVII. ERat autem quidam ex ipſis choraules, vir nequitiis famoſus, qui accedens eum appetebat contumeliis, dicẽs eum impium & impoſtorem, & planũ, & qui ab omnibus habebatur odio, & qui debebat mori citius. Cui dicit Apollonius. Miſerebitur tui Dominus ô homo: & eorum quæ dicta ſunt, nihil tibi reputabitur ad peccatum. Hæc autem cùm audiiſſet ille choraules, Philemon nomine, mordebatur animo, à verbis eius compunctus. Statim autem ad tribunal profectus, coram iudice ſe ſiſtit, & ei dicit populo præſente. Iniuſtè facis ô iudex, qui viros pios & nulli culpæ affines punis. Nihil enim mali faciũt nec dicũt Chriſtiani. Ille autẽ cùm ipſe hæc diceret, in principio quidẽ exiſtimabat eũ loqui ironicè & ludificari. Poſtquam autem eum vidit perſiſtere, Inſanis, inquit, ô homo, & mẽs tibi repẽte eſt emota. Ille autẽ, Non inſanio, inquit, ô iudex iniuſtiſſime. Sũ enim Chriſtianus. Is autem multis blanditiis vnà cum turba ei conabatur perſuadere. Poſtquam autem vidit immobilem, ei omne genus tormenta adhibuit. Cùm autem rapuiſſet Apollonium, & multis eum affeciſſet contumeliis, ipſum torquebat tanquam planum. Apollo-

Subita mutatio impij.

nius autem ei dixit. Optarem ô Iudex, vt tu & omnes præſentes hunc meum errorem ſequeremini. Is autem eo hæc dicente, iuſſit ambos igni tradere toto inſpiciente populo. Cùm autem in flamma eſſent præſente iudice, vocem ad Deum emittit beatus Apollonius, toto populo audiẽte & iudice. Ne tradas " *Pſal. 73.* domine beſtiis animam confitentem tibi: ſed teipſum " nobis apertè oſtende. Nubes autem roſcida & luſcida adueniens, viros texit, igne extincto. Admiratæ autem turbæ & ipſe iudex, dicebant, Vnus eſt Deus Chriſtianorum. Maleficus verò quiſpiam hæc renunciat præſidi Alexandriæ. Qui cum crudeles quoſdam & immanes elegiſſet protectores & apparitores, eos miſit vt vinctos adducerẽt iudicem & Philemonem. Ducebatur ergo vnà cum eis Apollonius, & quidam alij confeſſores. Cùm omnes autem iter ingrederentur, eum inuaſit gratia, & cœpit docere milites. Vbi autem ipſi quoque compuncti, crediderunt Seruatori, erant omnes vno animo vincti. Quos omnes cùm vidiſſet præſes à fide non poſſe dimoueri, iuſſit proiici in profundum maris. Hoc autem fuit eis ſignum baptiſmatis. Cùm eos autem ſui inueniſſent diſiectos in littore, fecerunt omnibus ædem vnam, vbi nunc multæ virtutes peraguntur. Tanta autem fuit viri gratia, vt de iis quæ eſſet precatus ſtatim exaudiretur, eum ſic honorante Seruatore. Quem etiam nos in martyrio precati, vidimus, cum iis qui cum ipſo fuerunt teſtificati. & Deum adorantes, eorum tabernacula ſalutauimus in Thebaide.

Miracula ad reliquias.

VITA ABBATIS DIOSCVRI presbyteri.

LXVIII. Vidimus autem alium quoque presbyterum in Thebaide, nomine dioſcurum, patrem centum monachorum. qui cùm ad Dei gratiam eſſet acceſſurus, dicebat eis. Videte ne quis qui noctu phantaſiam habuit mulieris, audeat accedere ad ſancta ſacramenta. Ne quis ex vobis viſis & phantaſiis pulſus ſomniet. Nam qui abſque phantaſiis fiunt fluxus ſeminis, caſu fiunt. nec ex vniuſcuiuſque libero animi arbitrio inſunt, ſed abſque voluntate. Procedunt enim ex natura, & ex redundanti materia excernuntur. Quocirca nec ſunt peccato obnoxij. Viſa autem ac phantaſiæ procedunt ex libera eligendi voluntate, & ſunt argumentum mali animi. Oportet autem, inquit, monachum tranſilire etiam legem naturæ: corpus autem liquare, nec inueniri in vllo inquinamento carnis. ſed carnem liquefacere, & non concedere vt in ipſa redundet materia, frequentibus & prolixis ieiuniis. Sin minus autem, nos ad appetitiones & deſideria incitant. Non oportet autem monachum attingere appetitiones animi. In quo enim differt à mundanis, quos ſæpe videmus abſtinere à voluptatibus propter ſanitatem corporis, aut propter aliquas alias cauſas à ratione minimè alienas? Quanto autem magis, inquit, curanda eſt animæ ſanitas & ſpiritus?

Ad ſacramentũ non accedebat qui turpe ſomniaſſet. Quando fluxus vitioſi.

Exhortationes Dioſcori

LXIX. Deuenimus quoque ad Nerrenſes, vbi multos & magnos vidimus Anachoretas: partim quidem indigenas, partim verò etiam hoſpites, qui ſe inui-

Nerrenſes anachoretæ.

cem ſuperabant virtutibus, & magno ſtudio ſe exercebant, & in vita ſe inuicem contendebant ſuperare. & alij quidem ex ipſis verſabantur in contemplatione, alij verò in actione. Cùm vidiſſent autem aliqui ex ipſis nos procul venientes, aliqui quidem nobis cum aqua occurrerunt. & alij quidem pedes noſtros lauabant. alij verò veſtes mundabant. alij verò ad cibum imitabant. alij autem ad contemplationem & Dei cognitionem.& quod vnuſquiſque ex iis poterat, in eo ſtudebat nos iuuare. Et quid dixerit quiſpiam omnes eorum virtutes, cùm nihil poſſit dicere pro dignitate? Habitant itaque locum deſertum: & habent cellas magno inter ſe interuallo diſiunctas, vt nullus poſſit procul agnoſci ab altero. neque citò videri, nec vox audiri. ſed degunt in multa quiete,vnuſquiſque per ſe incluſus. Solum autem ſabbato & dominico congregantur in eccleſiis: & ſeinuicem excipiunt. Multi autem ex iis ſæpe etiam quatuor dies inueniuntur in cellis, abſque eo quòd ſe videant inuicem,præterquam in ſynaxi. Et alij quidem ex his veniebant ad ſynaxim à tertio & quarto lapide. tam longè ſunt remoti à ſe inuicem. Tantam autem habent inter ſe charitatem, etiam ſupra reliquam fraternitatem, vt multis qui cum ipſis ſalui eſſe voluerint, vnuſquiſque ſtudeat ſuam cellam eis dare ad ſe reficiendum.

DE ABBATE AMMONIO ET IIS qui erant cum ipſo.

VIdimus autem patrem quoque eorum qui illic erant, nomine Ammonium, habentem eximias LXI.

cellas,& atrium,& puteũ, & reliqua neceſſaria. Cùm autem ad eum veniſſet quidam frater qui volebat ſaluus fieri,& ei diceret vt ipſi inueniret cellam ad habitandum, illico egreſſus, præcepit ei ne egrederetur è cellis, donec ipſi inueniſſet aptum habitaculum. & cùm ipſi reliquiſſet omnia quæ habebat, cũ ipſis cellis,ſeipſum incluſit in paruam cellam. Quòd ſi plures erant qui conueniebant volentes ſalui fieri, congregabat vniuerſam fraternitatem. & illo quidem tradẽte lateres,hoc verò aquam, perficiebantur cellæ in vno die. Eos autem qui erant habitaturi in cellis,in eccleſiam vocabant ad conuiuia. Dúmque illi ſe recreãt & exhilarant,vnuſquiſq; cùm è ſua cella ouillam ſuam pellem aut ſportam pane vel cæteris impleſſet neceſſariis, deferebant ad nouas cellas. vt nulli nota eſſet vniuſcuiuſque oblatio. Noctu autem venientes habitaturi ſuas cellas, repente inueniebant omnia neceſſaria. Multi autem ex ipſis neque panem comedebãt nec fructus, ſed ſolum intyba agreſtia. Quidam autẽ ex ipſis tota nocte non dormiebant: ſed ſedentes vel ſtantes vſque ad manè, perſeuerabant in oratione.

Inſtitutum vitæ monaſticæ Ammonij.

VITA ABBATIS ISIDORI ET EORum qui erant cum ipſo.

LXXI. VIdimus autem in Thebaide monaſterium cuiuſdam magni Iſidori, quod intus habebat mille monachos. Habebat autem intus puteos & ortos,& quæcunque ſunt ad vſum neceſſaria, nemine egrediente extra monaſterium. Sed erat presbyter ianitor, qui nullum permittebat egredi, neque alium ingredi,

Monaſteriũ mille monachorum.

Presbyter ianitor.

gredi, præterquam ſi quis vellet vſque ad mortem illic permanere nuſquam progrediens. Porrò autem eos qui portam ingrediebantur, in paruo habitaculo excipiebat hoſpitio. & cũ manè dediſſet benedictiones, in pace deducebat. Duo autem ex ipſis presbyteri ſolum exibant, opera fratrum adminiſtrantes, & referebant ea quæ erant ipſis ad vſum neceſſaria. Dixit autẽ mihi is qui portã cuſtodiebat presbyter, eos qui intus ſunt ſanctos eſſe tales, vt poſſint omnes ſigna efficere: & neminem ante deceſſum in morbum incidere: ſed quando vniuſcuiuſq; veniſſet tranſlatio, id omnibus prius ſignificantem & ſe reclinantem, dormire.

VITA ABBATIS AMMONA presbyteri.

EST autem alia quoque ſolitudo in Aegypto, maritima quidem, ſed difficillima. in qua multi & magni habitãt Anachoretæ, quæ eſt prope vrbem Diolcon. Vidimus autem illic presbyterum virum ſanctum & valde humilem, & aſſiduè videntem viſiones, nomine Ammonam. Is aliquando offerens Deo cultum videt angelum ſtantem à dextris altaris, & ſignantem fratres accedentes ad gratiam & ſcribentem in libro eorum nomina. Cùm autem non adfuiſſent aliqui in ſynaxi, vidit deleri eorum nomina, qui poſt tres dies ſunt mortui. Eum ſæpe torquentes dæmones in tantam adduxerunt imbecillitatem, vt non poſſet ipſe ſtare ad aram, nec offerre. Angelus autem veniens, eius manu apprehenſa, protinus eum confirmauit, & ſanum ad aram ſtatuit. Cuius tormenta cum vidiſſent fratres, obſtupuerunt. LXXII.

Eucharistia

Angelus ſignans fratres accedẽtes ad communionem.

Ammonæ ger curatur per Angelũ

DE ABBATE IOANNE.

XXXIII. Vidimus autem alium quoque in Diolco, Ioannem nomine, patrem monaſteriorum, qui ipſe quoque multam habebat gratiam, & Abrahæ habitum,& barbam Aaron. Efficiebat autem virtutes atq; curationes: & qui multos curauit paralyticos & podagra laborantes.

VITA ABBATIS PITYRIONIS & eorum qui cum ipſo erant.

XXXIIII Vidimus autem in Thebaide altum montem fluuio imminentem, valde terribilem & præcipitem:& monachos illic viuentes in ſpeluncis. Eorum autem pater erat nomine Pityrion, qui fuit vnus ex diſcipulis Antonij,& tertius qui illum locum excepit. qui quidem multas virtutes efficiebat, & efficaciter ſpiritus expellebat. Cum enim ſucceſſiſſet Antonio & eius diſcipulo Ammonæ, meritò etiam ſucceſsit hæreditati donorum. qui multos quidem alios quoque apud nos habuit ſermones, quinetiam de diſcretione ſpirituum accuratè diſſeruit. dicens eſſe aliquos dæmones qui ſequuntur animi motus,& noſtras affectiones ad malum ſæpe conuertunt. Quiſquis ergo, ô filij, dicebat is nobis, vult exigere dæmones, prius in ſeruitutem rediget affectiones animi. Qualem enim quis ſuperarit affectionem, eius quoque expellit dæmonem. Oportet autem vos paulatim vincere affectiones, vt earum expellatis dæmones. Si quis ergo gulam ſuperauerit, expellit eius dæmonem. Is autem comedebat bis in hebdomada, dominica &

Monachi in ſpeluncis.

Quis poſſit dæmones fugare.

quinta feria, paruum farinæ iuſculum: nec poterat aliquid aliud ſumere, propterea quòd ſuum habitum ita formaſſet.

VITA EVLOGII presbyteri.

VIdimus autem alium quoque presbyterum, nomine Eulogium, qui in offerendis Deo donis, LXXV.
tantam accepit gratiam cognitionis, vt vniuſcuiuſque ex iis qui accedebant monachis mentem cognoſceret. Is cùm ſæpe vidiſſet aliquos monachos ad aram acceſſuros, eos retinuit, dicens. Quomodo audetis ad ſancta accedere ſacramenta, cùm habeatis malas cogitationes? Et tu quidem hac nocte animo verſaſti turpem fornicationis cogitationem. Alius autem in animo ſuo reputauit, dicens nihil referre an peccator an iuſtus accedat ad Dei gratiam. Alius autem de dono dubitauit, dicens, Nunquid me accedentem ſanctificabit? Parum ergo ſecedite à ſanctis ſacramentis, & ex animo agite pœnitentiam, vt ſit vobis remiſſio peccatorum, & ſitis digni Chriſti communione. Niſi enim primum mundaueritis cogitationes, non poteritis ad Chriſti gratiam accedere.

Mentem cõmunicantiũ cognoſcebat Eulogius.

Euchariſtiã non aſſumebat qui turpes cogitationes habuerat.

VITA SERAPIONIS presbyteri.

VIdimus verò etiam in partibus Arſenoitæ preſbyterum quendã nomine Serapionem, patrem LXXVI.
multorum monaſteriorũ, & qui præeſt multæ fraternitati, vt qui ſint decies mille numero, magnámq; per

Decem millia monachorum ſub Serapione. fratres exequitur diſpenſationem, cùm omnes ſimul, tempore meſſis, omnes ſuos fructus ad ipſum afferant, quos pro meſſis mercede acceperunt, vnuſquiſque frumenti annuos duodecim artabas, qui ſunt veluti quadraginta qui à nobis dicuntur modij .& ea ad miniſterium pauperum per ſe dipenſat. adeò vt deinceps in ea quæ eſt circuncirca regione nullus ſit pauper, ſed etiam mittat ad eos qui ſunt Alexandriæ pau peres. Sed neque prædicti patres per totam Ægyptũ vnquam neglexerunt hanc adminiſtrationem: ſed ex laboribus fraternitatis, nauigia plena frumento & veſtimentis pauperibus miſerunt Alexandriam. propter ea quòd rari eſſent apud ipſos qui egerent.

VITA ABBATIS POSIDONII.

LXXVII. POſidonij Thebani multa quidem ſunt, eáque narratu difficilia, quemadmodum erat mitis, & in ſe exercendo acerrimus, & quanta fuerit in eo innocentia. Neſcio an vllum talem conuenerim. Vixi enim cum eo anno vno in Bethleem, quãdo ſedit vltra Pœmæniũ. & multas vidi eius virtutes. Atque inter cætera ipſe mihi quodam die narrauit. Cùm habitarim, inquit, in loco Porphyrite anno vno, toto anno nullum hominem conueni. non audiui ſermocinationem. nõ panem tetigi. niſi ſi quãdo paucis vterer dactylis, & ſicubi herbas inuenirem agreſtes. Quo quidem tempore cùm mei panes aliquãdo defeciſſent, egreſſus ſum è ſpelunca, vt venirem in orbem terræ habitabilem. & cùm toto die ambulaſſem, vix aberam à ſpelunca duo millia. Cùm ergo circunſpexiſſem, video equi-

tem militis habitum præ ſe ferentem, habentem in capite galeam tiariferam. & cùm coniectaſſem eum eſſe militem, profectus ſum vſque ad ſpeluncam: & inueni caniſtrum vuarum & ficuum nuper decerptarum. Quem cùm accepiſſem, lætus veni ad ſpeluncam, habens duobus mẽſibus cibos illos ad meam refectionem. Hoc autem miraculum fecit beatus Poſidonius in Bethleem. Quædam mulier grauida babebat ſpiritum immundum, & in ipſo tempore quo erat paritura, laborabat in partu, ipſam conterente ſpiritu. Cum ergo à dæmone vexaretur mulier, aduenit eius maritus, & rogauit ſanctum illum vt adeſſet. & nobis ingreſſis ad orandũ, cùm ſtetiſſet & precatus eſſet, poſt ſecundam genu flexionem, eiecit ſpiritum. Surgens autem dixit nobis, orate. modo enim expellitur immundus ſpiritus. Oportet autem eſſe aliquod ſignum vt de eo fiamus certiores. Egrediens autem dæmòn, diruit à fundamento totum aulæ parietem. Mulier autem ſexennio non fuerat locuta. Poſtquam autem egreſſus eſt dæmon: & peperit, & locuta eſt.

Poſiodinius curat mulierem à ſpiritu immundo, quæ grauida erat.

Dæmon egrediens dat ſignum.

DE HIERONYMO.

HVius ſancti noui hanc quoque prophetiam. Hieronymus enim quidam presbyter habitabat in illis locis, qui in ſermone Romano magna erat virtute ornatus, & præclaro ingenio. ſed tanta fuit eius inuidia, vt ab ea obrueretur virtus doctrinæ. Cùm ergo multis diebus cùm eo verſatus eſſet ſanctus Poſidonius, dicit mihi in aurem. LXXVIII.

Propter amicitiã quæ ei itercedebat cũ Ruffino, videtur Palladi⁹ fuiſſe iniquior in D. Hieron.

De Paula.

Ingenua quidem Paula quæ eius curam gerit, præ- LXXIX.

morietur liberata ab eius inuidia. Vt autem arbitror, propter hunc virũ non habitabit vir ſanctus in his lo-

De Oxyperantio. LXXX. cis. ſed eius peruadet inuidia vel vſque ad propriũ fratrem. Réſque ita accidit. Etenim beatum Oxyperẽtium Italum is hinc expulit: & Petrum alium quendã

De Petro. LXXXI. Ægyptium: & Symeonem, viros admirabiles, quos

De Symeone LXXXII. ego adnotaui. Narrauit mihi hic Poſidonius continẽtiſſimus & virtutis obſeruantiſſimus, quòd quadraginta abhinc annis panẽ non guſtaſſet, neque acceptę iniuriæ ſit recordatus vſque ad diei dimidiũ. Hæc ſunt certamina & ſigna præclari Chriſti athletæ Poſidonij, quę fecit prouidẽtia eius quæ eſt omnium virtutũ maxima. & in his eſt inſignis finis vitæ huius beati.

VITA SERAPIONIS Sindonitæ.

LXXXIII. FVit alius quidam Serapion ſindonites. nam pręter ſindonem nihil vnquam induebat. qui exercuit magnam poſſeſſionum & facultatum vacuitatem.

Imperitia ſummam doctrina. Cùm eſſet autem imperitus literarum, memoriter dicebat omnes ſcripturas. Et neque ob poſſeſſionum egeſtatem & ſcripturarum meditationẽ, potuit in cella quieſcere. Non quòd traheretur à terrena materia: ſed orbem terræ obiens, ſe rectè & ex virtute gerebat. Natus enim erat hac natura. Sunt enim naturarũ non ſubſtantiarum differentiæ. Narrabant itaque pa-

Se vendidit Mimis ut eos lucrifaceret Christo tres, quòd cùm quendam accepiſſet exercitatorem qui cum eo luderet, ſe in quadam vrbe gentilibus vendidit hiſtrionibus viginti nummis. & cùm ſignaſſet mummos, eos apud ſe ſeruabat. Tandiu autem permanſit & ſeruiit mimis qui eũ emerant, donec eos

fecit Chriſtianos, & eos auulſit à theatro. præter panem & aquam nihil ſumens, neque præ meditatione ſcripturarum ore ſilens. longo autem tẽpore primus compunctus eſt mimus. Deinde mima. Deinde vniuerſa eorum familia. Dictum eſt autem quòd quo tẽpore eum ignorabant, lauabat pedes amborum. Ambo ergo baptizati, à theatro receſſerunt: & cùm ad vitam honeſtam & piam proceſſiſſent, virũ valde reuerebantur. Ei itaque dicunt. Adeſdum frater. nos te liberabimus, quandoquidem ipſe nos liberaſti à turpi ſeruitute. Dicit ergo eis. Quãdoquidem Deus eſt operatus, & ſalua facta eſt veſtra anima, vobis dicam myſteriũ actus. Ego veſtræ animæ miſertus, cũ eſſem liber exercitator genere Ægyptius, ea de cauſa meipſum vẽdidi, vt vos ſeruarem. Quoniam autem hoc fecit Deus, & per meam humilitatem ſalua euaſit anima veſtra, accipite aurum veſtrum, vt etiam aliis opem feram. Illi autem cùm multum rogaſſent & affirmaſſent, dicendo, Te tanquam patrem & Dominum habebimus, ſolum mane nobiſcum, non potuerunt ei perſuadere. Tunc dicunt ei. Da aurum pauperibus. nã id nobis fuit cauſa ſalutis. Sed ſaltem poſt annum nos inuiſas. & ſic ab iis abiit. Is frequentibus peregrinationibus peruenit in Græciam. & cum tribus diebus moratus eſſet Athenis, non fuit qui ei panem præberet. Nã neque Es ferebat, neque peram. non pellem ouillam. nihil horum. Cùm autem veniſſet quartus dies, valde eſuriit. Res eſt enim grauis fames inuoluntaria, quæ adiutricem habet incredulitatem. & ſtans ſuper tumulum ciuitatis, in quo congregabantur qui erant viles

& abiecti in ciuitate, cœpit vehementer & cum planctu lamentari,& clamare. Viri Athenienſes, ferte opem. Ad quem accurrentes omnes qui pallium geſtabant & pileum, dicunt ei. Quid habes, vndénam es, & quid pateris? Is verò dicit ipſis. Genere quidem ſum Ægyptius. ex quo autem abſum à vera mea patria, incidi in tres fœneratores. Et duo quidẽ à me receſſerunt ex ſoluto eis debito: cùm non haberent de quo me accerſerent. Vnus autem à me non diſcedit. Illi ergo ſtudioſè quærentes de fœnaratoribus vt eis ſatisfacerent, ipſum rogabant, Vbi ſunt? Quis eſt qui tibi exhibet moleſtiam? Oſtende nobis eum, vt tibi feramus auxilium. Tunc eis dicit. Moleſtiam mihi exhibuit auaritia & gula & fornicatio. Et à duobus quidem ſum liberatus, auaritia ſcilicet & fornicatione. Neque enim aurum habeo. neque aliquid aliud poſſideo. non fruor deliciis quæ ſunt nutrices huius morbi. Quocirca nihil mihi exhibent amplius moleſtiæ. A gula autem non poſſum recedere. Iam enim quatuor diebus nihil comedi. & mihi pergit venter moleſtiam exhibere, quærens conſuetum debitum, ſine quo non poſſum viuere. Tunc quidam philoſophi ſuſpicati eum eſſe mendicum, dant ei nummum. Quem acceptum poſuit in officina panaria, & accepto pane receſſit, ſtatim profectus à ciuitate, & in eã non reuerſus amplius. Tunc cognouerunt philoſophi eum verè fuiſſe virtute præditum. & cùm piſtori dediſſent precium panis, acceperunt nummum. Cùm autem veniſſet in loca Lacedæmonis, audiuit quendam ex primis ciuitatis, eſſe Manichæum ſimul cum tota

Tres pernicioſi fœneratores.

Vendidit ſe viro Manichæo vt ipſum reduceret ab errore.

tota domo, alioqui virum bonum. Ei rurſus ſeipſum vendidit in primo actu. Et cũ intra duos annos ipſum abduxiſſet ab hæreſi & eius vxorem, adduxit ad eccleſiam. Tũc eum amantes, non amplius habebant tanquam ſeruum, ſed tanquam germanum fratrem & patrem, & Deum laudabant. Poſt hæc ſeipſum coniecit in nauem tanquam Romam nauigaturum. Nautæ autem coniicientes eum vel intuliſſe ſumptus, vel in auro habere quod expenderet, nihil aliud percontati eum exceperunt, alius alium exiſtimans accepiſſe eius vtenſilia. Cùm autem ipſi enauigaſſent, & abeſſent quingentis ſtadiis ab Alexandria, cœperunt vectores veſci circa occaſum ſolis, cùm Nautæ prius comediſſent. Viderunt autem eum primo die non comedere: & putauerunt cauſam eſſe nauigationem. Similiter & ſecundo & tertio & quarto die. Quinto autem die vident ipſum ſedentem quietum, dum omnes comederent. & dicunt ei. Homo, cur non comedis? Is verò dicit eis. Quoniam non habeo quod edam. Cùm ergo inter ſe quęſiiſſent quis eius accepiſſet vtenſilia vel impenſas, vidiſſent autem neminem accepiſſe, neque enim habebat aliquid, cœperunt cum eo contendere. Quomodo ſic ingreſſus es abſque impenſis? Quomodo dabis nobis naulum? Quónam autem aleris? Is verò eis dicit. Ego nihil habeo. Auferte me, & abiicite vbi inueniſtis. Illi verò, Ne ſi centum quidem aureos nobis dares, lubenter hoc faceremus, cùm ſit nobis ventus adeò ſecundus. Scopum ergo vrgeamus, peragentes quæ ſunt nobis propoſita. Sic fuit in naui, & eum aluerunt Romam vſque. Cùm autem

Romam ſerapion nauigat.

Ieiunat.

Romã veniſſet, charioſè indagauit quis eſſet in ciuitate magnus exercitator aut exercitatrix. Inter quos incidit in quendam Domnionẽ. cuius lectus curauit ægrotos poſt mortẽ. Cùm ergo in eum incidiſſet, & ex eo vtilitatẽ accepiſſet, erat enim vir & moribus ornatus & eruditione, & ab eo didiciſſet quíſnã eſſet illic alius exercitator aut exercitatrix, cognouit eſſe quandam virginem ſilentium agentem & quieſcentem, quę iam vigintiquinque annis in cella erat incluſa, & cum nemine vnquam colloquebatur. Cùm autem eius domũ didiciſſet, venit, & dicit vetulę quæ ei inſeruiebat. Dic virgini me neceſſe habere eam cõuenire. Deus enim me miſit. Cum autem duos vel tres dies intermiſiſſet eam conuenit poſtea. & ei dixit. Quid ſedes? Ea verò dicit ipſi. Non ſedeo, ſed ambulo. Is verò dicit, Quo ambulas? Illa verò dicit, Ad Deum. Is autem dicit. Viuíſne, an es mortua? Illa verò ei dicit, Credo in Deum me eſſe mortuam. Qui enim carne viuit, non poteſt non ambulare. Is autem dicit ei. Vt me ergo certiorem reddas te eſſe mortuam, fac quod facio. Ea illi dicit. Impera mihi quę poſſunt fieri, & faciam. Is autem dicit ei. Nihil eſt quod non poſſit mortuus, abſque eo quòd non poteſt eſſe impius. Tunc dicit ei, Deſcẽde & progredere. Ea verò reſpondit. Iam agitur viceſimus quintus annus ex quo non ſum progreſſa: & cur progrediar? Ei autem dicit, Si mortua es mundo, & tibi mundus: idem eſt tibi progredi & non progredi. Ergo progredere. Illa verò progreſſa eſt. & poſtquã progreſſa fuit vſque ad quandam eccleſiam, ei dicit in eccleſia. Si vis ergo me certiorem reddere quòd ve-

Vita abbatis Domnis. LXXXIIII.
Lectus curat ægrotos.

Mirum virginis ſilentium.

Quid ſit mũdo eſſe mortuum.

rè ſis mortua, & non amplius viuis placens hominibus: fac quod facio, & ſciam te eſſe mortuam. Ei itaque dicit. Exuens ſicut ego omnia veſtimenta, ea impone humeris. & tranſi mediam ciuitatem, me in hoc habitu præeunte. Illa verò ei dicit. Hac re minime honeſta multos offendam: & poterunt dicere me eſſe emotæ mentis & dæmoniacam. Is autem dicit ei. Et quid tibi eſt curæ, ſi dixerint te eſſe emotæ mentis & dæmoniacam? tu enim es eis mortua. Tũc illa ei dicit. Dic ſi quid aliud velis. neque enim ad hunc vſque modum me veniſſe glorior. Tunc ei dicit. Ecce ergo, ne amplius te iactes & tibi placeas, tanquã omnibus magis pia & mũdo mortua. Ego enim ſum te magis mortuus. & re ipſa oſtendo mè eſſe mortuum mundo. Nã citra vlla animi perturbationem & pudorem hoc facio. Tũc cùm eam ad humilitatem inſtituiſſet, & eius fregiſſet arrogãtiam, receſſit. Sunt autem multa quoque alia quæ pertinent ad impatibilitatem. Is decedit cùm ageret annum ætatis ſexageſimum, in ipſa Roma ſepultus.

DE EVAGRIO CELEBRI Diacono.

DE Euagrio claro Chriſti diacono, qui vixit instar apoſtolorum, non eſt æquum tacere. Sed ea literis mandare ad ædificationem eorum qui ſunt lecturi, & ad bonitatis Seruatoris noſtri gloriam, æquũ arbitratus, ab alto expono, & quemadmodum venerit ad inſtitutum monaſticum, & quomodo cùm ſe digne exercuiſſet, moritur quinquaginta quatuor annos natus, in ſolitudine. Qui, vt ſcriptum eſt, In breui cõ- LXXXVI.

Sapiẽ.4. „ ſummatus, impleuit longa tempora. Fuit enim re ve-
„ ra eius anima grata Domino. Is genere quidem fuit Ponticus, ciuitatis liberorum, filius presbyteri, lector promotus à ſancto Baſilio epiſcopo eccleſiæ Cæſareæ ad Argeum. Poſt deceſſum autem ſancti Baſilij epiſcopi, attẽdens eius aptitudinem, ſapientiſſimus, & à perturbationibus animi alienus, & omni doctrina clarus Gregorius epiſcopus Nyſſenus, frater epiſcopi cui datur honor inter apoſtolos, eũ ordinat diaconũ. Illinc cum veniſſet ſanctus Gregorius epiſcopus in magnã ſynodum Conſtantinopolitanam, relinquit eũ beato Nectario epiſcopo, cùm eſſet omniũ diſſerendi artis periſſimus. Floruit ergo in magna ciuitate, in diſputationibus iuueniliter exultans aduerſus omnem hæreſim. Accidit autem vt is qui propter morum inſignem bonitatem honorabatur à tota ciuitate, configeretur à ſimulachro muliebris cõcupiſcentiæ, vt ipſe nobis narrauit poſtea cum eſſet mens eius libera. Eum autem viciſſim amauit muliercula. Erat autem ea vna ex primis. Euagrius autem, & Deum timens, & ſuã veritus conſcientiam, & habens ante oculos dedecus turpitudinis, & quã hære ſes de alienis malis concipiunt lætitiã, Deum ſupplex rogauit vt ab ipſo impediretur ſcopus quẽ ſibi propoſuerat mulier, quę eum vrgebat cupiditate, & eius inſano tenebatur deſiderio. Cúmq; vellet ab ea recedere, non poterat, vt qui eius obſequij blandis detineretur vinculis. Haud multo poſt autẽ eam quæ præceſſit orationem, antequam rem eſſet expertus, adſtitit ei viſio angelica præ ſe ferens ſpeciem militum præfecti, quæ eum

Gregorius Nyſſenus F. S. Baſilij ordinat Euagrium.

Nectarius Conſtãtinopolitanus.

Euagrius agitur concupiſcentia in mulierẽ.

Viſione deterretur ab amore libidinoſo.

rapit, & ducit tanquam in iudicium, & coniicit eum in eam quæ dicitur cuſtodiam, collari ferreo eius collo iniecto, & catena ferrea alligatis manibus, iis videlicet qui ad ipſum venerant, ei cauſam minimè dicentibus. Ipſe autem qui pungebatur conſcientia, exiſtimabat ſe ea ſubire eius gratia, arbitrans maritum mulieris de hac re iudicem conueniſſe. Animi itaque admodum anxius cōſtitit Euagrius, dum de alia cauſa ageretur, & de aliis propter tale crimē haberetur quæſtio. Poſt magnum ergo illum metum & ſummum animi angorem, angelus qui ab initio præbuerat viſionem, ita transformatur vt videretur adeſſe germanus & ſincerus amicus Euagrij, valde obſtupefactus, & triſtitia affectus ob tantam vinculorum infamiam, & dicēs ei vincto inter catenas quadraginta reorum. Cur cum tanta ignominia detineris cum reis, domine diacone? Ille ei dicit. Re vera quidem neſcio: ſuſpicor autem N. qui eſt ex præfectis, me detuliſſe, motum zelotypia citra vllam rationem. & vereor ne magiſtratus fuerit ab eo corruptus pecunia, & me maximo afficiat ſupplicio. Dicit ei is qui amici figuram ſuſceperat. Si audias amicum, tibi conſulo. Non tibi expedit degere in hac ciuitate. Dicit ei Euagrius, Si Deus me liberauerit ab hac calamitate, & me videris Conſtantinopoli, ſcias me iure ſubire hoc ſuppliciū, & eſſe dignum alio maiore. Dicit ei amicus, Si ita habet, fero ad te ſanctum euangelium. iura mihi in eo, quòd recedes ab hac ciuitate, & tuæ animæ curam geres: & te liberabo ab hac neceſſitate. Euagrius autē, Rogo te, inquit, iurabo vt volueris. me ſolummdo li-

Euagrius in ecſtaſi.

Angelus in amici cuiuſdam intimi ſpecie.

Iurat Euagrius ſuper Euangelia ſe egreſſurū ciuitatem.

bera ab hac nube tenebroſa. Interim autem ei affert ſanctum euangelium, & exigit iuſiurandum. Euagrius autem ei iurat per euangelium verbis ſic conceptis. Non manebo hic præter vnum diem, ídque vt meas veſtes in nauem immittam. Cùm autē proceſſiſſet iuſiurandum, ad ſe rediit ab ecſtaſi quæ ei noctu euenerat. Cúmque ſurrexiſſet, cogitatauit. Etſi mihi fuit datum iuſiurandum in ecſtaſi, iuraui tamen. Omnibus ergo quæ habebat in nauem coniectis, venit Hieroſolyma, & illic excipitur à beata Melania Romana. Rurſus cum diabolus eius cor tanquam Pharaonis induraſſet, vt pote adoleſcentē & ætate luxuriantem, eum rurſus inceſſit dubitatio, & animi fuit ancipitis, cùm tamen nemini quidquam dixiſſet. Quo factum eſt vt & veſtes rurſus mutaret, & in differendo ei veternum afferret vana gloria. Sed Deus qui impedit omnium noſtrum interitum, ei rurſus attulit calamitatem, rurſus in febrem coniiciens. & deinde in longum morbum, tempore ſemeſtri eius carnem macerans, quæ ei afferebat impedimentum ad virtutem, medicis dubitantibus, & non inuenientibus modum curationis. Dicit ergo ei beata Melanium. Non placet mihi fili, morbus tuus diuturnus. Dic ergo mihi quæ habes in animo. non eſt enim verus hic tuus morbus. Confeſſus eſt ergo ei rem quæ ſibi euenerat Cōſtantinopoli. Dicit ei beata. Promitte mihi teſte Domino, te vitæ monaſticæ ſcopum eſſe ſecuturum. & ego licet peccatrix, orabo Deum, vt detur tibi tēpus commeatus, & vitæ terminus. Is autem eſt aſſenſus. Cùm ea autem oraſſet, intra paucos dies conualuit.

Venit Hieroſolymam.

Veſtes mutare.

Morbo reuocatur Euagrius.

Amictus monaſticus.

cúmque is ſurrexiſſet, ab illa ipſa eſt amictu monaſtico indutus, & peregre proficiſcitur in montem Nitriæ qui eſt in Ægypto. In quo cùm habitaſſet biẽnio, tertio ingreditur ſolitudinẽ. Cùm itaque vixiſſet quatuordecim annis in iis quæ dicuntur celliis, comedebat quidem panis libram in die. trimeſtri autem tempore olei ſextarium: vir qui in molli delicata & lauta vita fuerat educatus. Faciebat autem centum orationes: ſcribens annuatim precium ſolum eorum quę comedebat. eleganter enim ſcribebat celerem characterem. Cùm ergo intra quindecim annorum ſpaciũ mentem expiaſſet, dignus eſt habitus dono cognitionis & ſapientiæ, & diſcretionis ſpirituum. Is cõpoſuit tres ſacros libros monachorũ, qui dicuntur Ἀντιῤῥητικά, hoc eſt Contradictoria, ſuppeditans artes quibus ſit vtendum aduerſus dæmones. Ei aliquando grauem exhibuit moleſtiã dæmõ fornicationis, vt ipſe nobis narrauit: & tota nocte ſtetit in puteo cũ eſſet hyems, adeò vt eius carnes cõcreſcerent. Aliquando autem rurſus ei moleſtiã exhibuit ſpiritus blaſphemię: & quadraginta diebus non eſt tectum ingreſſus, vt ipſe nobis narrauit. adeò vt corps eius, non ſecus ac corpus ferarum animãtium, ſcateret muſcis. Ei tres apparuerunt dæmones in habitu clericorum, de fide cum eo inquirentes. Et vnus quidem dicebat eum eſſe Arrianum. alter verò Eunomianum. Tertius autem Apollinariſtam. & eos paucis ſuperauit ſpiritu ſapientiæ. Rurſus cùm quodam die periiſſet clauis eccleſiæ, ſerra cruce ſignata, manu trudens eam aperuit, Chriſto inuocato. Is à dæmonibus adeò fuit flagellatus, &

Auſteritas eius qui delicatam vitam fuerat ſecutus.

Euagrij Ἀντιῤῥητικά.

Mira conſtantia.

Vt fregerit dæmonum impetus.

Dæmones in habitu clericorum.

Crucis ſignũ

variorum dæmonum tantam fecit experientiam,vt ij non poſſint facilè enumerari. Vni ex diſcipulis ſuis, quæ poſt decem & octo annos erant euentura ei dixit, omnia ei prædicens in ſpecie. Dicebat autem hic beatus,Ex quo veni in ſolitudinem,non tetigi lactucam.non minutum olus.non aliquid viride. non fructum.non vuam.non lauacrum. non carnem.non panem.non vinũ. neque omnino aliquid ex iis quæ per ignem tranſeunt, præter quædam olera cruda,& modicum aquæ. Poſtea autem ſextodecimo anno inſtituti vitæ ſuæ actæ abſque decoctione ignis, cùm caro, propter imbecillitatẽ corporis & ſtomachi,opus haberet vt aliquid ſumeret quod per ignem tranſiiſſet, panem quidem tetigit,nequaquam autem ſumpſit cocta olera.ſed vel ptiſanam,vel legumina duos annos. In his corpus conſumebat hic beatus, viuificans animam ſancto ſpiritu,ìn epiphaniis in eccleſia communicans. Nobis autem narrabat hic generoſus Chriſti athleta circa tempus mortis. Iã ſunt tres anni ex quo non ſum amplius vexatus à cupiditate carnis. Si autẽ poſt vitam ita ex virtute actam, & immenſum laborẽ exercitationis, eúmque vel maximè inflexibilem,& ſobriam perpetuò orationem, hunc immortalem adeò inuaſit bonis infeſtus & exitioſus dęmon: quid ab execrabili dæmone pati putamus eos qui ſunt ſocordiores,propter ſuam negligẽtiam? Huic ſancto ſignificata eſt aliquãdo mors patris ſui,& dicit ei qui renũciauit, Deſine blaſphemare: meus enim pater eſt immortalis. Deũ autẽ dicebat. Hucuſque eſt exactiſſimũ & perfectiſſimum vitæ inſtitutum inſignis Euagrij.

Prauidet futura.

Epiphania.

Non afficitur morte patris ſui.

VITA

VITA ABBATIS PIOR.

QVidam Pior nomine, Ægyptius genere, ætate iuuenis, cùm mundo renunciaſſet, exiit è domo paterna: & propter inſignem amorem ſpiritalē, Deo eſt profeſſus ſe nullum ex ſuis viſurum amplius. Quinquaginta ergo pòſt annis, ſoror eius quæ cōſenuerat, & ab aliquo reſciuerat fatrem ſuum viuere, veniebat in mētis emotæ periculū, niſi ipſum videret. Cùm autem nō poſſet venire in vaſtū deſertum, rogauit illius loci epiſcopum vt ſcriberet ad ſanctos patres qui erāt in ſolitudine, vt ipſum mitterent, & eum videret. Cū ergo ei vis magna afferretur, patribus obediens, ſtatuit vno alio adſumpto, abire. & ſignificauit domui ſororis fratrem ſuum Pior aduenire, & foris ſtare. Cùm autem ſenſiſſet ſtrepitum oſtij, & quòd eius ſoror ei veniret obuiā, Pior clauſis oculis, clamauit ad ipſam. O ſoror N. Ego ſum Pior frater tuus, ego ſum: ecce, vide, aſpice quantum velis. Illa ergo facta certior Deū glorificauit, & cùm multa feciſſet, non potuit ei perſuadere vt domum ingrederetur: ſed oratione facta in limine, reuerſus eſt in ſolitudinem, propriam patriā illic ſibi virtute comparans. Hoc eius fertur miraculum, quòd cùm fodiſſet in loco quem ædificauit, inuenit aquam amariſsimam, & donec deceſſit illic permanſit, ſe aquæ concludens amaritudine, vt ſuam oſtēderet tolerantiam. Multi autem monachi poſt eius mortem cùm in cella manere contendiſſent, non potuerunt vnum annum id efficere. Eſt enim locus terribilis, & alienus ab omni conſolatione.

LXXXVII.

Votum.

Mulieri nō licet venire in ſolitudinem.

Mulier fratrem ſuum Pior videre deſiderans, à fratre illuditur.

AA

VITA ABBATIS MOYSIS Libyci.

LXXXVIII. MOyſes Libycus fuit vir mitiſſimus, & maxima charitate præditus. Is dignus eſt habitus dono curationum. Is hoc narrauit. In monaſterio, inquit, eram valde iuuenis, & fodiebam maximum puteum, latum viginti pedes. In eo cũ tres dies fodiſſemus viri octoginta, & venam conſuetam, & quæ aſpiciebatur tranſiiſſemus circa cubitum, aquam non inuenimus. Magna ergo affecti moleſtia, deliberabamus de deſiſtẽdo ab opere. Dúmq; de eo deliberaremus, ad nos adueniens Pior ex vaſta ſolitudine, in ipſa ſexta hora

Pellis ouilla pro Veſte æſtus, cùm eſſet ſenex, indutus ſua pelle ouilla. & cùm nos ſalutaſſet, dicit nobis poſt ſalutationem. Quid animum abieciſtis homines modicæ fidei? Vidi enim vos iam ab heſterno die abieciſſe animũ. Quod cùm dixiſſet, in putei foſſam ſtatim demiſit ſcalas, & cum eis facit orationem. & accepto ligone, & tertio ictu

Putei ſterilitati Pior medetur. incuſſo, dixit. Deus ſanctorum patriarcharum, ne irritum & inutilem feceris laborem ſeruorum tuorũ. ſed mitte ad eos vſum aquæ. & ſtatim aqua exiit, vt nos omnes ea aſpergeremur. Et cùm rurſus oraſſet, abiit, dicens, Hac de cauſa miſſus ſum. & aperta eſt. Cùm autem illi vim facerent vt illic comederet, non potuit in animum inducere, dicens, Non ideo miſſus ſum. Hæ ſunt res admirabiles Pior præclaræ columnæ tolerantiæ. & hic eſt finis illius virtutis, qui pro amaro fonte, fruitur perpetuo dulcedinis fluento cum magno ſpiritali gaudio.

VITA ABBATIS CHRONII.

QVidam qui dicebatur Chronius, ex vico qui dicitur Phœnix,cùm à ſuo vico qui eſt prope ſolitudinem,menſus eſſet decies mille quingentos paſſus dextero pede numeratos,illic precatus fodit puteum. & cùm aquam inueniſſet pulcherrimam, quæ in profundo aberat quinque vlnis, illic quoq; ſibi ædificauit paruum hoſpitiolũ. & ex quo die ſeipſum collocauit in monaſterio,Deum rogauit ne reuerteretur in locũ qui habitatur. Cùm pauci autem anni præteriiſſent, dignus fuit habitus presbyteratu, circiter trecentorũ virorum circa ipſum congregata fraternitate.Hæc ergo fertur eius virtus exercitationis, quòd cum ſexaginta annis aræ aſſediſſet fungẽs ſacerdotio,nõ egreſſus eſt è deſerto. non extra laborem manuum comedit panem. Cum eo habitauit quidã Iacob è vicinis, qui cognominatus eſt Claudus, vir ſumma cognitione præditus.Erant autem ambo noti beati Antonij. LXXXIX. *Ara & ſacerdotium.* *Vita Abbatis Iacobi.*XC.

VITA ABBATIS PAPHNVTII CEPHALAE.

CVm ergo quodam die conueniſſet etiam Paphnutius qui dicebatur Cephala. qui quidem habuit donum cognitionis diuinarum ſcripturarũ, veteris & noui teſtamenti,omnem eã interpretans,cùm non legiſſet ſcripturas: erat autem adeò modeſtus vt celaret virtutem propheticam. De quo dicitur,quòd octoginta annis non habuit ſimul duas tunicas. Cùm vnà hos cõueniſſemus,ego & beati diaconi Euagrius & Albinus, quærebamus ſcire cauſas fratrum qui decidebant vel labebantur inhoneſta vita. XCI.

DE CHEREMONE.

XCII. *De eo qui ſe diebat puteū.* ACcidit enim illis diebus vt Cheremon exercita-
tor ſedés decederet, & inueniretur mortuus ſe-
XCIII. dens in cathedra,& tenens opus in manibus. Acci-
XCIIII. dit etiam vt alius frater fodiens puteum, obrueretur
XCV. à puteo. Accidit etiam vt alius veniens à Scete, ſiti aquæ moreretur.

DE STEPHANO LAPSO.

INter quos commemorauimus etiam Stephanum qui in turpem lapſus eſt intemperantiam.& Eucarpū,& Heronem Alexandrinum.& Valentem Palæſtinū,& Ptolomæum Ægyptium qui erat inScete.Simul ergo rogauimus quænam eſſet cauſa,quod qui ſic viuunt in ſolitudine: ex iis alij quidem mente decipiuntur, alij verò erumpunt in intemperantiam. Hoc ergo reſponſum nobis dedit ſanctus Paphnutius vir maxima cognitione præditus. Quæcunque fiunt, in duo diuiduntur. in Dei placitum, & Dei permiſſionem. Atque quæcunque quidem fiunt ex virtute ad Dei gloriam,ea fiunt Dei placito. Quæ verò damnoſa,periculoſa, & quæ infortunia & caſus important, ea fiunt Dei permiſſione. Permiſſio autem ex egeſtate rationis vel infidelitate eorum qui deſeruntur. Fieri enim non poteſt vt qui pie viuit & rectè cogitat, incidat in ignominiæ lapſus, vel impoſturæ dæmonum. Quicunque ergo prauo ſcopo ac inſtituto, nempe vt hominibus placeant, & arroganti cogitatione, virtutem videntur aggredi, ij in

Vnde ſolitarij quidam erumpāt in intemperantiam.

Paphnutij doctrina.

Dei placitū & permiſſio.

caſus incidunt, Deo eos deſerente ad eorum vtilitatem. vt cùm per derelictioné mutationem ſenſerint, aut propoſitum, aut actionem corrigát. Nam aliquádo quidem peccat propoſitum, quando fit malo ſcopo. vt ſæpe accidit intemperantem prauo ſcopo facere eleemoſynam in adoleſcentulas propter turpem finem. & actionem eſſe rationi conſentaneá, vt Orphanæ, & quæ exercetur monachæ, dare auxilium. Accidit auté recto quoque ſcopo facere eleemoſynam, in ægrotos, vel eos qui euerſi ſunt bonis, vel eos qui cõſenuerũt. ſed parcè & cum murmuratione. & eſſe ſcopum quidem rectum: actionem autem ſcopo indigná. Oportet enim miſericordem miſereri in hilaritate & largitate. Hoc quoque dicebat. In multis animis ſunt dotes quædam præcipuæ. In aliis quidem, bonitas ingenij. in aliis verò aptitudo ad exercitationé. ſed quãdo non fit propter ipſum bonum & ex diuino ſcopo, neque actio, neque ingenij bonitas, neque ij qui dotes habent præcipuas. non bonorum datori Deo aſcribentes, ſed ſuo libero arbitrio, ingenio, & ſufficiẽtiæ: qui tales ſunt, relicti à prouidentia, incidunt in facta turpia, turpes perpeſſiones, probráque & dedecora. Derelicti ergo, per aduenientem humilitatem & pudorem, ſenſim neſcio quomodo expellunt arrogantiam, quam ſuſceperát ex ea quæ virtus reputabatur. Qui enim eſt inflatus, qui de bonitate, inquam, ingenij effertur, & Deo nõ aſcribit bonitatem ingenij, neque eam quæ ſibi ſuppeditatur cognitionem, ſed vel ſuæ exercitationi, vel naturæ, abducit ab eo Deus angelum prouidentiæ. Quo auerſo, ſuperatus

Ne quid malo propoſito aggrediamur, etiam ſi boni ſpeciem habeat.

Omnia in hilaritate.

Magnũ arrogãtia malum.

à viribus aduerſarij is qui effertur ob bonitatem ingenij, incidit in intemperantiam propter inſolentiam. vt ablata teſte temperantia, non videantur credibilia quæ dicũtur ab ipſis, fugientibus piis doctrinam quæ ex tali ore procedit, tanquam fontem qui ſcatet hirudinibus. vt impleatur quod ſcriptũ eſt. Peccatori autem dixit Deus. Cur tu enarras iuſtificationes meas, & aſſumis teſtamentum meum per os tuum? Eorum enim animæ qui vitiis laborant, ſunt re vera diuerſis fontibus aſſimiles. Nam qui ſunt gulæ & vino dediti, lutulentis fontibus. Qui verò tenẽtur auaritia & plura habendi cupiditate, fontibus ranas habentibus. Inuidi autem, qui habẽt aptitudinem cognitionis, fontibus ſerpentes habentibus, in quibus ſemper fluctuat ratio. propterea quòd nemo haurit ex ipſis, propter morum acerbitatem. Quocirca tria rogat Dauid, bonitatem & diſciplinam & cognitionem. Nam abſque bonitate cognitio eſt inutilis. Etſi correctus quidem fuerit is qui eſt huiuſmodi, depoſita cauſa derelictionis, nẽpe arrogantia, & aſſumpſerit humilitatẽ & ſui modum cognouerit. neque aduerſus aliquem ſe efferens, & Deo agens gratias, ad eum rurſus reuertitur, quæ teſtimonio fulcitur cognitio. Orationes enim ſpiritales, quæ non habent vitam honeſtam & temperantem ſimul equitantem, ſunt ſpicæ quæ à vento intereũt. quæ habent quidem figuram, ſed ab eis ereptum eſt alimentum. Omnis ergo lapſus, ſiue fiat per linguam, ſiue per ſenſum, ſiue per actiones, ſiue per totum corpus, conuenienter proportioni arrogantiæ, fit per Dei derelictionem parcentis iis qui de-

Hinc & multi labũturin hæreſes.

Pſa. 49.

Guloſi quibus ſimiles.

Auari.

Inuidi.

Dauid rogat bonitatem diſciplinam & cognitionem.

relinquuntur. Si enim cum intemperâtia, eorum quoque bonitati ingenij Dominus tulerit teſtimonium, ſuppeditando eloquentiam, dæmones ipſos facit ſuperbia, ſe extollentes cum immûditia. Hæc autem vobis dico, ô viri, vt cùm videritis aliquem vita quidem peruerſum, oratione autem aptum ad perſuadendum recordemini dæmonis qui in ſacra ſcriptura cũ Chriſto loquitur, & teſtimonij quod dicit. Serpens autem erat prudentiſſimus omnium beſtiarum quæ erãt ſuper terram. cui prudẽtia potius detrimentum attulit, cùm alia virtus non concurreret. Oportet enim eum qui eſt fidelis & bonus, ea quidem animo ſentire quæ dat Deus. loqui autem quæ ſentit: facere autem quæ loquitur. Si enim cũ veritate verborum non concurrat vitæ cognatio, panis eſt ſine ſale, vt dicit Iob. Qui eſt autem talis, minimè comedetur. Quod ſi etiam comedatur, coniicit eum qui comedit in malam habitudinem. Si comedetur enim, inquit, panis ſine ſale. etſi eſt guſtus in verbis inanibus, non impletis verborũ teſtimonio. Ex derelictionibus ergo, vna quidem eſt vt virtus occultata manifeſtetur, vt virtus Iob. Deo reſpondente & dicente. Ne reiicias iudicium meum. neque putes me tibi aliter reſpõdiſſe: ſed vt iuſtus appareas. es enim mihi notꝰ qui noui occulta. Sed quoniam ignoraris ab hominibus. ſuſpicantur enim nonnunquam me à te coli propter diuitias, ideo feci vt in caſum incideres. Demeſſui diuitias, vt oſtendam eis tuam gratiarum actionem & philoſophiam. Alia autem propter auertendam ſuperbiam, vt in Paulo. Relictus eſt enim Paulus caſibus, & colaphorũ incuſſio-

Vita peruerſus & eloquens eſt dæmonis imitator, ſic hæreticus.

Gen. 2.

Iob. 6.

Iob. 40.

Tribulationes immiſſæ ad correctionem.

2.Cor.11. „ nibus, & diuerſis iactatus afflictionibus. & dixit, Datus eſt mihi ſtimulus carnis, vt me colaphizet. ne forte extollar. ne forte cùm miraculis quies & rerum ſucceſſus & honor ei accedens, eum in arrogantiam iniiceret diabolicam. Superbia elatus relictus quoque eſt paralyticus propter peccatũ. Cui dixit Dominus.
Ioan.5. „ Ecce ſanus factus es, noli amplius peccare. Derelictus
Act.1. „ quoque eſt Iudas, qui pluris fecerat pecuniam. Quo-
Gen.27. „ circa fuit etiam ſuffocatus. Derelictus quoque eſt Eſau, & incidit in intemperantiam, vt qui ſtercus inteſtinorum præpoſuerit benedictioni paternæ. adeò vt cùm hæc omnia ſenſiſſet Paulus, dixerit de aliquibus.
Rom.1. „ Quoniam enim non probauerunt Deum habere in „ cognitione, tradidit eos in reprobum ſenſum, vt fa„ciant quæ non conueniunt. De aliis autem qui videbantur habere Dei cognitionem cum mente corrupta & inani tumore, dicit, Quoniam enim cùm Deum cognouiſſent, non vt Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt, tradidit eos Deus in paſſiones ignominiæ: adeò vt nos ex eo cognoſcamus fieri non poſſe vt cadat aliquis in intemperantiam qui non fuerit derelictus à Dei prouidentia, propter negligentiã & ſocordiam eorum qui derelinquuntur, & deſeruntur ad hoc vt hæc eis eueniant.

VITA ABBATIS SOLOMONIS.

XCVI. IN Antinoi ciuitate regionis Thebaidis quadraginta annos verſatus, eo tempore accepi etiam cognitionem eorum quæ ſunt illic monaſteriorum. Nam circa ciuitatem ſedent viri circiter bis mille, manibus

viuentes, & ſe ſummè exercentes. In his ſunt etiam Anachoretæ qui ſeipſos incluſerunt in ſpeluncis rupium. Inter quos eſt Solomon vir manſuetiſſimus & temperantiſſimus, & qui donum habet tolerantiæ. Is quinquaginta annos degit in ſpelunca, ſibi victum ſuppeditans manibus: & didicit totam ſcripturam. *Anachoretæ in ſpeluncis rupium.*

VITA ABBATIS DOROTHEI.

Fvit etiam quidam Dorotheus, presbyter in alia ſpelunca habitãs, qui in ſumma bonitate ipſe quoque vitam vixit inculpatam. dignúſque eſt habitus presbyteratu, & miniſtrat fratribus qui ſunt in ſpeluncis. Huic aliquando Melanium iunior, magnæ Melaniæ neptis, de qua dicam poſtea, miſit quingentos nummos, rogans eum vt miniſtraret fratribus. Is autem cùm tres ſolos accepiſſet, miſit reliquos ad Dioclem Anachoretam, virum ſumma cognitione præditum, dicens. Eſt me ſapientior frater Diocles, & poteſt eos integrè & innocenter diſpenſare, vt qui melius ſciat eos quibus ſit meritò ferẽdum auxilium. Nam hi mihi ſufficiunt. XCVII.

VITA ABBATIS DIOCLIS.

HIc Diocles in grammatica quidem primum eductus, cùm ſe poſtea dediſſet philoſophię, tãdem trahente eum gratia, ætatis annum agens viceſimum octauum, renunciauit quidem diſciplinis liberalibus, ſe Chriſto verò coniunxit. & iam triceſimum annum agit in ſpelunca. Is dicebat nobis quòd mens quæ cogitatione receſſit à Dei contemplatione, fit vel dæ- XCVIII. *Diocles à Philoſopho monachus.*

VITA SANCTI EPHRAIM diaconi.

AVdiiſti omnino de Ephraim diacono eccleſiæ Edeſſeonrnm. Fuit enim vnus ex iis qui digni ſunt, de quibus fiat mentio à ſanctis Chriſti ſeruis. Is cùm ſpiritus viã dignè peregiſſet, & à recta non declinaſſet, dignus eſt habitus gratia naturalis cognitionis, quam conſequitur Teologia, & poſtremo beatitudo. Cùm ergo vitam exercuiſſet quietam, & multis iam annis ædificaret eos qui ventitabant, poſtea è cella progreſſus eſt hac de cauſa. Cùm magna fames inuaſiſſet ciuitatem Edeſſenorum, miſertus omnium qui peribant agreſtium, proceſſit ad eos qui erant diuites in ciuitate, & dicit eis. Cur non miſeremini humanæ naturæ quæ interit? ſed frumentum veſtrum ſinitis putreſcere ad condemnationem animarũ veſtrarum? Se autẽ excuſantes, dicunt. Non habemus cui credamus, ad hoc vt panem ſubminiſtret eſurientibus. Omnes enim res cauponantur. Is verò dicit eis. Quid ego vobis videor? erat autẽ apud omnes in magna exiſtimatione, non falſo, ſed re vera. Ei itaque dicunt. Nouimus te hominẽ Dei. Mihi itaq; de cætero credite. Ecce, me propter vos eligo hoſpitũ exceptorem. Cúmque pecuniam accepiſſet, & in fixis vallis ſeptum conſtruxiſſet, & lectos ad trecentos ſtatuiſſet, curabat eos qui fameſcebant. eos quidem qui deficiebant ſepeliens, eorum verò qui ſpem vitæ habebant curam gerens, & vt ſemel dicam, hoſpitium & miniſterium propter famem quotidie exhibẽs ex iis quæ ſuppedi-

c 1.

Auari ſinmentum ſinũt putreſcere.

Effrem ſuccurrit fame ſentibus.

tabantur. Impleto ergo anno cùm ſucceſſiſſet fertilitas, & omnia rectè ſuccederent, cùm nihil haberet amplius quod ageret, ingreſſus eſt in ſuam cellam. & poſt menſem eſt mortuus, cùm Deus ei hanc occaſionem præbuiſſet inſtar coronæ in extremis diebus. Reliquit autem ſcripta quoque ſtudio digna, quæ magnam viri virtutem teſtantur.

VITA ABBATIS IVLIANI.

CII. AVdiui à quodam in illis partibus fuiſſe Iulianum virum maximæ exercitationis, qui cùm carnem ſuam ſupra modum liquefeciſſet, oſſa ſolum & pellem circunferebat. Is in extremis finis, fuit dignus eſt habitus gratia curationum.

VITA ABBATIS INNOCENTII.

CIII. DE beato Innocentio presbytero Oliueti, à multis quidem audiiſti: nihilo ſecius autem à nobis quoque audies, qui tres annos cũ eo viximus. Is fuit longè ſimpliciſſimus. Cùm autem is fuiſſet illuſtris in palatio inter magiſtratus Conſtantini imperatoris, mundo renunciauit, profectus à matrimonio. In quo etiam habuit filium, Paulum nomine domeſticũ, qui militabat. Is cùm peccaſſet in filiam presbyteri, imprecatus eſt proprio filio Innocẽtius, Deum rogans, & dicens. Domine, da ei ſpiritum: ne amplius inueniat eius caro tempus peccãdi. melius arbitratus eum pugnare cum dæmone quàm cum intemperantia. Quod etiam factum eſt. Nam nũc quoque adhuc eſt in monte Oliuarum, ferrum geſtãs, & caſtigatus à ſpi-

Innocentius è matrimonio monachus.

ritu. Hic Innocentius adeò fuit miſericors, (fortaſſe autem videbor etiam nugari dum vera narro) vt ſæpe ſuffuraretur à fratribus, & daret egentibus. Fuit autem ſummè ſimplex & innocens. Is dignus eſt habitus dono aduerſus dęmones. & ad eũ aliquãdo adductus eſt nobis videntibus adoleſcens quem inuaſerat ſpiritus & paralyſis, vt ego cùm vidiſſem, voluerim apertè matrem expellere eius qui fuerat adductus, deſperans eum poſſe curari. Accidit autem vt interim veniẽs ſenex hãc videret adſtantẽ, deflentémque, & eiulantẽ propter inenarrabilem calamitatẽ filij. Lachrymatus ergo præclarus ſenex & cõmotus viſceribus, accepto adoleſcẽte ingreſſus eſt in ſuum martyrium, quod ipſe ædificarat, in quo ſitæ ſunt reliquiæ Ioannis Baptiſtæ: & cùm pro eo oraſſet vſque ad horam nonam ab hora tertia, ſanum reddidit adoleſcentem & eodem die & paralyſim ex pulit & dæmonem. Erat autem talis eius paralyſis, vt ſpuens puer tergũ ſuum conſpueret. ita erat inuerſus. Aliud rurſus fuit eius ſignum. Quædam anus quæ ouem amiſerat, acceſsit ad eum flens. Quam ſecutus dicit ei. Oſtende mihi locum vbi amiſeris. Ea verò ducit eum ad loca quæ ſunt circa Lazarium. Stans ergo orauit. Qui ſuffurati autem erant adoleſcentes, ipſam prius occiderant. Dum ergo ipſe oraret, nemine confitente, carne occultata in vinea, alicunde veniens coruus ſtetit ſupra furtum, & rurſus euolauit. Cùm beatus autẽ animaduertiſſet, vidit mactatam victimam. Et ſic iuuenes ad pedes eius accidentes confeſsi ſunt ſe occidiſſe, & iuſtum precium fuit ab eis exactum.

Gratia contra dæmones.

Martyrium locus orationis.

Reliquiæ S. Ioannis Baptiſtæ.

Paraliticus ſanatur.

VITA ABBATIS ADOLII.

CIIII. RVrſus noui Hieroſolymis quendam nomine Adolium genere Tarſenſem. qui cùm veniſſet Hieroſolyma, ingreſſus eſt viam valde immutabilem. non quam multi ingreſſi ſunt, ſed ſecto ſibi quodam nouo vitæ inſtituto. Se enim ſuper hominem exercuit. vt etiam ipſi dæmones horrentes eius auſteritatem, ne ad eum quidem auderent accedere. Propter ſummam autẽ exercitationem & vigiliam, exiſtimatus eſt eſſe ſpectrum. In quadrageſima enim comedebat poſt quinque dies. toto autem alio tempore, vno die interiecto. Hæc autem fuit eius res magna. A veſpera vſque ad illud tempus quo congregabatur fraternitas in oratoriis, in oliueto, in colle aſſumptionis vnde aſcendit Ieſus, perpetuò ſtabat pſallens & orans, & ieiunabat. & ſiue pluebat, ſiue grandinabat, manebat immobilis. Impleto autem tempore conſueto, excitatorio malleo pulſabat cellas omnium, eos congregans ad oratoria. & in vnoquoque oratorio vnà cum eis pſallens vnam aut duas antiphonas, & vnà cum eis orans. & ſic die appropinquante ibat in cellulam, & re vera fratribus eum exuentibus, & veſtes exprimentibus tanquam eas lauaturi, eum aliis induebant. Et cùm quieuiſſet vſque ad horam tertiam, pſalmodia excitatus, erat ei intentus vſque ad veſperam. Hæc eſt ergo virtus Adolij Tarſenſis, qui fuit conſummatus Hieroſolymis, & ibi dormiit.

Quadrageſima.

Oratoria in medio cellularum

DE ABRAMIO.

FVit quidam Abramius genere Ægyptius, qui vitam aſperrimam & maximè agreſtem egit in ſolitudine. Is animo ſauciatus ab intempeſtiua perſuaſione, veniens in eccleſiam, contendit cum presbyteris, dicens. Noctu à Chriſto ordinatus ſum presbyter. Suſcipite me vt ſacerdotem. Patres cùm abduxiſſent eũ à ſolitudine, & ad vitam deduxiſſent craſſiorem, & magis indifferentem, curarunt eum à ſuperbia, deducentes eum ad cognitionem ſuæ imbecillitatis, illuſum à dæmonibus. CV.

VITA ABBATIS ELPIDII.

IN Amorrhæorum ſpeluncis quæ ſunt in Hiericho, quas olim conſtruxerant fugientes Ieſum Naue, qui tunc populabatur alienigenas, in monte Luca fuit quidam Elpidius Cappadox genere, poſtea autem dignatus presbyteratu monaſterij, factus à Timotheo Chorepiſcopo Cappadociæ, viro ſufficientiſſimo. Is habitauit in quadam ſpelunca, & tantam in exercitatione oſtendit continentiam, vt omnes obſcuraret. Viuit enim viginti quinque annos, veſcens ſolum ſabbatis & dominicis. Stans autem totas noctes cantabat. Is tanquam regi apum futuro, in medio fraternitatis cohabitans, illum montem ædificauit: licebátque illic videre apud vnumquenque diuerſos modos vitæ exercitationis. Hunc aliquando Elpidium, & verè Elpidium, qui re vera ſpe gaudebat, & propter Chriſtum ſuſtinebat afflictionem, CVI.

Elpidius habitat in ſpelunca.

noctu pſallantem nobis vnà cum eo pſallentibus, ipſum pupugit ſcorpius. Quem cum calcaſſet ſtans, non mutauit habitum corporis. tanta tolerantia nullam duxit rationem doloris quem inuſſit ſcorpius. Porrò autem cùm quodam die quidã frater teneret fruſtum ſcalarum, id accepit ſanctus dum ſederet in margine montis, & infodit tanquam plantans, etſi non eſſet tempus. Vſque adeò autem creuit, & tam ampla vitis euaſit, vt tegeret totam eccleſiam.

VITA ABBATIS AENESII.

CVII. CVm hoc ſancto Dei athleta vnà etiam fuit conſũmatus inclitus Dei ſeruus Æneſius, vir magnæ exiſtimationis, & qui fuit inſignis in exercitatione.

VITA ABBATIS EVSTATHII.

CVIII. ET eius frater Euſtathius ei honore æqualis, promptóque & alacri animo exercens vitæ certamina. Eò auté proceſſit beatus Elpidius impatibilitate corpus macerans, vt ſol eius oſſium fabricam perſpicuè oſtenderet. Fertur autem hoc quoque in eius virtutis narrationibus à ſtudioſis eius diſcipulis, quòd totis viginti quinque annis non fuit conuerſus ad occidentem *. etſi ſpeluncæ oſtium eſſet poſitum in montis cacumine. Neque poſt horam ſextam ſolem qui imminebat capiti, vidit vnquam inclinantem ad occidẽtem. Neque ſtellas quæ in occaſu oriuntur vidit viginti annis. Hic magnus athleta patientiæ, ex quo ingreſſus eſt ſpeluncam, non deſcendit de monte donec fuit ſepultus. Hæc ſunt cœleſtia facinora coronati

* *Scilicet Chriſtiani orabant ad orientem.*

nati & inuicti athletæ Elpidij, qui nunc degit in paradiſo.

VITA ABBATIS SISINII.

HVius diſcipulus Siſinnius nomine, qui prodiit quidem ex ſeruili fortuna. fide autem liber, genere Cappadox. Oportet enim genera quoque ſignificare ad gloriam Chriſti qui nos reddit claros genere, nóſque deducit ad beatam & veram nobilitatem, nẽpe regnum cœlorum. Hic cùm fuiſſet longo tempore apud beatum Elpidium, acris athleta virtutum exercitationis, vt qui ſex vel ſeptem annis didiciſſet viri virtutes, & fortitudinem laborum in exercitatione, is poſtea ſeipſum incluſit monimento. In eo autẽ conſtitutus tres annos, perſeuerauit in orationibus. non noctu, non interdiu ſedens, non accumbens, nõ foras egrediens. Is aſſecutus eſt gratiam aduerſus dæmones. Nunc autem reuerſus in patriam, dignus eſt habitus presbyteratu, ab eo collecta fraternitate virorum & mulierum dato teſtimonio impatibilitatis per honeſtam vitæ inſtitutionem. & maſcula expulſa ſua cupiditate, & fœminarum mollicie conſtricta continentia. adeò vt impleatur quod ſcriptum eſt. In „ Chriſto Ieſu non eſt maſculus & fœmina. non eſt ſeruuus, nec liber. Eſt autem etiam inſigniter hoſpitalis, etſi careat poſſeſſionibus, in vituperium diuitum qui minimè impertiuntur. cix. Galat. 3.

VITA ABBATIS GADDANA.

NOui ego ſenem quendam Palæſtinum genere, cx. Gaddanam nomine: qui toto vitæ ſuæ tempo-

re vixit abſque tecto, vixit autem circa Iordanem. Hunc beatum eremitam, cùm Iudæi moti æmulatione, in locis quæ ſunt circa mare mortuum adorti, ſtricto gladio inuaſiſſent, accidit vt tale fieret miraculum. Dum enſem extolleret, & vellet Gaddanæ afferre interitum, exſiccata eſt manus eius qui enſem tenebat. íſque illi ita cecidit vt non ſentiret. Hoc auxilium à Deo latum eſt beato Gaddana.

Exſiccatur manus Iudæi Volētis percutere Gaddanam.

VITA ABBATIS ELIAE.

CXI. RVrſus quidam Elias monachus probatiſſimus, in iiſdem locis habitabat in ſpelunca. & cùm eſſet vitæ honeſtiſſimæ & in primis religioſæ, vacabat continentiæ & orationi, omnes aduenie̅tes benignè excipiens. Quodam ergo die cùm co̅plures fratres ad eum acceſsiſſent, erat enim illac eis tranſeu̅dum, ei panes defecerunt. iuránſque nobis affirmabat dicens, Propemodum ſum exanimatus ob cibi penuriam. Ingreſſus ergo cellam mœrore animi confectus, quod neſcirem quemadmodum in eos qui aduentarant, implerem pro viribus menſuram charitatis, inueni tres recentes panes illic poſitos, quos lætus accepi & appoſui. Cùm autem viginti viri comediſſent ad ſatietate̅, ſuperfuit vnus panis. Eum aute̅ cùm ſuſtuliſſem, vſus ſum eo viginti quinque diebus. Hæc domini gratia facta eſt cùm hoſpitali Elia. cuius laborum remunerationes paratæ ſunt apud benignum Dominum.

DE SABBATIO.

CXII. QVidam Sabbatius nomine, Hierichuntinus genere, cùm haberet vxorem, propter Dei timo-

rē adeò amauit monachos, vt ipſe obiret cellas & omnem ſolitudinē noctibus, & in vno quoque monaſterio foris poneret vnum modium dactylorum, & olerū quod ſatis eſſet, propterea quòd pane non veſcantur qui in Iordane ſunt exercitatores. Huic continentiū monachorum dexterò menſe ſtratori, cum is quodā die tuliſſet ſanctis quæ exercitationi erant neceſſaria, maligni æmulatione ei leo occurrit. inimico monachorū excitante immanem feram aduerſus miniſtrū monachorum, ſtudente & illos priuare refectione, & hunc ſuo propoſito. Et cùm fera eum comprehendiſſet à lapide vnius ex monachis, ſuis vnguibus eum protruſit & euertit. Sed qui docuit in Daniele leones ieiunare, prohibuit ne eum qui ſeruabat pręcepta deuotaret leo, etſi valde eſuriret. Quo factum eſt vt accepto ſenis aſino recederet. Qui enim ei vitam donauerat, feræ quoque famem exatiauit. *Leo inſilit in ſabbatium.*

DE PHILOROMO presbytero.

Religioſiſsimum presbyterum Deíque amantiſſimum Philoromum in Galatia conueuimus, & cum eo longo tempore verſati ſumus, qui fuit vir exercitatiſſimus. Is ortus quidem eſt ex matre ſerua, patre verò libero. Tātam autem virtutum nobibitatem oſtendit in vitæ Chriſtianæ inſtitutione, vt etiā ipſi qui ſunt in genere inſuperabiles, eius vitam angelis æqualem reuererētur, & efficacē virtutem exercitationis. Is mundo renūciauit in diebus Iuliani execrandi imperatoris. & liberè cū hoc impio eſt locutus generoſus Chriſti athleta Philoromus. quē iuſsit radi, & à CXIII. *Iulianus apoſtata illudit Philoromum.*

pueris ei ſtanti alapas impingi. Is verò rem fortiter &toleranter tulit,& ei egit gratias, vt ipſe nobis narrauit. Hunc præclarum virum in principio adortum eſt bellum fornicationis & gulæ, vt dicebat, quod tyrannidē exercens exagitat multitudinem. At is veluti immenſum incendium multa aqua extinxit, ſumma cura continentiæ,ferrum geſtando, & ſe concludendo,& abſtinendo à cibis,& vt ſemel dicam,ab omnibus coctis, & in his ſe fortiter gerendo ac tolerando propter ingluuiem. Qui cùm id vicerit, potuit hymnum victoriæ canere, ſic dicens.

Tentatio fornicationis & gulæ quo modo retunditur.

Pſal. 29.

» Exaltabo te Domi-
» ne,quoniam ſuſcepiſti me, & non lætificaſti inimicos
» meos ſupra me. Hic à ſpiritu fornicationis variè oppugnatus, perſeuerauit quadraginta annos in monaſterio.Is autem narrabat,dicens.Triginta & duos annos nullum fructū tetigi. Cùm autem, inquit, timiditas me ſummè oppugnaſſet, adeò vt vel interdiu pertimeſcerem, me incluſi ſex annos in monimento: & ea ratione euaſi ſuperior,ex impatibilitate bellum gerens cum ſpiritu,qui mihi hanc imponebat ſeruitutē.

S. Baſilius Philoromo familiaris.

Huius viri inſignis magnā curā gerebat beatus Baſilius Epiſcopus, qui delectabatur eius auſteritate,conſtātia, & in opere diligentia,qui adhuc in hodiernum diem à calamo& charta non receſſit,cùm ſit natus annum octogeſimum.Dixit hic beatus.Ex quo ſum initiatus & regeneratus ex ſpiritu & aqua, vſque in hodiernum diem, alienum panem gratis non comedi, ſed eū qui ex propriis laboribus ad nos venit diuinitus. Ducentos quinquaginta nummos ex opere manuum mearum dedi iis qui erant manci ac mutili. ne-

que vlli vnquam feci iniuriam. Is pedeſtri itinere venit Romam vſque ad orãdum in martyrio ſanctorum Petri & Pauli. Peruenit autem etiam vſque ad Alexandriam, cùm vouiſſet, in martyriũ venerandi athletæ Marci. Dignus autem, inquit, ſum habitus, qui voti gratia, bis propriis pedibus venirem Hieroſolyma ad honoranda loca ſancta. & ipſe mihi ſuppeditaui impenſas. Dicebat autem, nobis, vt vtilitatem ex eo caperemus. Non memini me vnquam animo à Deo meo receſſiſſe. Huius beati Philoromi talia ſunt certamina, & in his eſt inuicta victoria. & beatorum laborum ei redditur finis, corona gloriæ immarceſcibilis.

Romana peregrinatio. *Votum peregrinationis*

VITA BEATI SEVERIANI & eius vxoris.

IN Ancyra Galatiæ, in ipſo loco contigit mihi alloqui quendam Seuerianum vnà cum eius coniuge Doſphoria. nec eorum magnam habui experientiam. Ij quidem multa ſpe bona repleti ſunt, & ſuos fruſtrãtur filios, re vera in futura intuentes. Suorum enim prædiorum reditus conſumunt in egenos, habentes quatuor filios & duas filias. quibus ne vitis quidem ſarmentum dederunt præterquam iis quæ nupſerant. Dicebant autem reliquis ſuis filiis. Poſt noſtrum deceſſum omnia ſunt veſtra. Quandiu autem ſumus ſuperſtites, nos poſſeſſionum noſtrarum fructus colligemus, eos diſtribuentes eccleſiis, & monaſteriis, & xenodochiis, & omnibus egentibus. In quibus hoc quoque eſt eorum virtutis egregiæ. Cùm eſſet magna fames, & quæ omnium hominum peruadebat viſcera, illi tunc eas quæ illic erant hæreſes traduxerunt ad CXIIII.

rectam opinionem. Nam cùm in multis prædiis horrea ſua aperuiſſent, ea præbebant in alimentum pauperum.adeò vt ex hac inexplicabili eorum benignitate in vnam rectæ fidei conſonantiam couuenerint,qui erant hæreticæ opinionis. Deo gratias agentes ob ſimplicem eorum fidem,& immenſam beneficentiam. Alia autam exercitatio eorum erat admirabilis.Veſtis eorum habitus erat maximè venerandus.

Vitæ ſolitariæ deſcriptio. erátque in eis magna & quæ dici nequit victus tenuitas.erant valde modici ſumptus. alimentorum frugalitate contenti quantam vita requirebat. pietatem in Deum mirandum in modum exercentes: in agris degentes plurimo tempore: ſemper fugiẽtes ciuitates, & vitia quæ ex eis oriuntur.ne ex iucunda cum turba cõuerſatione tumultus ciuiles attraherẽt,& exciderẽt à Dei propoſito.Propter hæc omnia horũ beatorum rectæ vitæ facinora,hinc iam intelligentibus oculis aſpiciũt æterna bona quæ parata ſunt à Dei gloria.

VITA ELEEMONIS MONACHI.

CXV. Vidimus in hac ciuitate monachum patrem monaſteriorum,qui non inducebat in animum cum vllo homine vel pauco tempore colloqui. Is viceſimum annum agens in exercitatione, hoc habuit vitæ inſtitutum, vt permaneret apud ciuitatis epiſcopum virum ſanctiſſimum. Eſt autem adeò benignus &

Eleemo manet apud Epiſcopum. miſericors, vt etiam noctu circumeat, & miſereatut eorum qui indigent. Is non negligit cuſtodiam. non noſocomium, non Ptochium. non diuitem. nõ pauperem. ſed fert opem omnibus. apud diuites qui-

dem, vt immites & immiſericordes, verba faicens de miſericordia. vnicuique autem ex indigentibus proui dens quæ ſunt neceſſaria. eos qui pugnant pacificãs. nudis ſuppeditans indumenta. ægrotis medicamẽta afferẽs ad curationem. Quod autem ſolet fieri in om nibus magnis ciuitatibus, in ea quoque fiunt. In porticu enim eclceſię iacet multitudo mãcorum ac mutilorum quotidianum victum emendicantium. qui partim quidem vxores non duxerunt, partim verò etiam duxerunt. Quodam ergo die accidit vt vnius horum vxor pareret in porticu, & in ipſa hyeme. Ea ergo clamante cum ab illo intolerabili dolore pungeretur, au diuit hic beatus vlulatũ, orãs in eccleſia. & relictis ſibi conſuetis precibus, egreſſus reſpexit. & cùm neminẽ inueniſſet qui illi adeſſet in hac neceſſitate, ipſe funct' eſt vice obſtetricis. non abhorrẽs faſtidium quod cõſequitur mulieres parientes. mulierum inſenſibilitatẽ ei largiẽte hac profundiſſima eleemoſyna. Atque veſtiũ quidem quibus eſt indutus precium non eſt vnius oboli. Cibus autem contendit cum veſtibus. libello autem non ſuſtinet incumbere, à lectionibus eum abducente clementia. Si quis ex fratribus ei librum donauerit, eũ ſtatim vendit & diſtribuit pauperebus. Iis autẽ qui ſciſcitabantur, Cur hæc vendis? dicebat. Quĩ poſſum meo perſuadere magiſtro me eius artem accuratè didiciſſe, niſi illo ipſo vſus fuero ad artem rectè exercendam? Hic immortalis cum in hac actione hucuſque permanſiſſet, perpetuo germinans memoriæ nomen reliquit illi, quæ eſt circũcirca regioni. Ipſe fruens æterno gaudio in regno cœlorum, recipiẽs

Verè Hic Eleemoſina rius.

digna præmia beatis laboribus. & qui eſurientes hic nutriit,& nudis dedit veſtimenta, nunc apud bonorum operum remuneratorem fruitur omne genus deliciis.

VITA ABBATIS BISARIONIS

CXVI FVit quidam ſenex, poſſeſſionibus carens,& miſericors, nomine Biſarion. Is cùm veniſſet in quendam vicum, vidit mendicum nudum in foro mortuũ.

Simplex tunica.

vnam quidem ferens tunicam conuenienter euagelicæ traditioni,& paruum ſuperhumerale. Nihil enim poſſidebat præter hoc neceſſarium tegumentum. Habebat autem ſemper quoque paruum euangeliũ ſub axilla, aut ad ſui faciendum periculum num perpetuò voci Domini obediret. aut potius geſtans ſermonẽ quem erat opere executus. Tam admirabili enim vita vſus eſt hic vir & citra vllum dedecus, vt perinde ac terreſtris angelus cœleſte iter legitimè peregerit. Hic ergo cùm vidiſſet reliquias, ſe protinus exuẽs ſuperhumerali, eo induit mortuum. Et rurſus cùm parũ proceſſiſſet, nudo egenti occurrit: & ſtetit apud ſe diſceptans,& ſic ratiocinans. Quomodo ego quidem, qui mundo renunciaui veſte induor, frater autẽ meus algore concreſcit? Si ergo ego eum ſiuero exanimari, ero omnino cauſa mortis proximo: Quid ergo, exuéns ne ſcindam, & partem diſtribuam, an totum dabo ei qui eſt factus ad Dei imaginem? Sed quid mihi & illi erit vtilis pars quæ ſcinditur? Et cùm apud ſe diſceptaſſet, dixit. Damní ne aliquid patiemur, ſi plus quàm ſit præceptum faciamus? Generoſus itaque hic

Biſarion nudum pauperem veſtit ſuo habitu, ipſe interim nudus.

hic athleta, prompto & alacri animo vocat pauperem in veſtibulum: & cùm eum dimiſiſſet indutum, ſtetit nudus, ſe operiens manibus, genua flectens & ſubſidens. ſolum habens ſub axilla verbum quod facit diuites. Eius autem conſilio & prouidentia tranſiens quidam Irenarcha, agnouit ſenem. & dixit proximo ſuo ſocio. Reſpice illuc. Nõ eſt hic ſenex abbas Biſarion. Cùm is autem dixiſſet, maximè. de equo deſcendens rogauit ſanctum, dicens, Quis te exuit? Ille verò dextera protendens euangelium, Hoc, inquit, me exuit. Statim autem ſe ſua veſte exuẽs Irenarcha, perfectum militem, inquit. & protinus geſtans veluti quandam paruam veſtem monachorum, à mundo latens receſſit. declinans laudem eius qui ſuum vidiſſet vitæ inſtitutum. eum qui eſt ab occulto honorem celando expectans. Hic ipſe poſtquam omne præceptum euangelicum rectè eſſet executus, cùm nihil huius mũdi amplius haberet in animo, ad diuinorun dictorum perfectiorem executionem, cùm in tranſitu vidiſſet pauperem, curſu in forum contendit. vbi cùm pauliſper conſtitiſſet, vendidit euangelium. Paucis igitur pòſt diebus, qui cum eo erat abbatis diſcipulus Dulas nomine, rogauit ſenem, dicens. Quid paruo libello factum eſt ô abba? Cui ſenex placidè. verbum pulchrum admodum & valde ſcitum eſt locutus, ſic dicẽs. Ne triſtitia afficiaris, ô frater. Nã vt illic habeamus fiduciam, propter obedientiam, vendidi ipſum ſermonem, qui mihi ſemper dicebat. Vende quæ habes, & da pauperibus. Sunt autem aliæ quoque res plurimæ ex virtute geſtæ huius magni patris. Cum

Vendit Euangeliũ vt pauperi ſuccurat.

„Mar.10. „Luc.18.

quo nos quoque digni habeamur habere partem, gratia Chriſti, Amen.

CXVII. *VITA BEATAE MELANIAE Romanæ.*

NEceſſarium autem exiſtimaui virilium quoque & honeſtarum mulierum meminiſſe in hoc libro quibus Deus æqualia donauit præmia viris qui ex virtute vitam egere: & ipſis reddidit coronam eorum qui ipſi placuerunt. ne molles teneræque reddantur quæ ſunt ſocordiores, & prætextum quærant & excuſationm, tanquam quæ ſint imbecilliores ad certamina virtutis, & ad honeſtam vitam agendam. Atque multas quidem vidi pias ac religioſas. & plurimas virtutis ergò conueni & virgines & viduas. Inter quas erat etiam beatiſſima Melania Romana, quæ fuit quidem filia Marcelli conſularis, vxor cuiuſdam viri qui erat in magna auctoritate, cuius nominis nō rectè memini. Hæc cùm eſſet vidua agens annum viceſimum, diuino amore digna fuit habita. & nemini quidquam dicens. prohibebatur enim iis temporibus Valēte tenente imperium, cùm curaſſet vt filij ſui nominaretur tutor, ipſa acceptis ſuis mobilibus & in nauem iniectis cum aliquot famulis & mulieribus, curſu nauigauit Alexandriam. & cùm illic res ſuas vendidiſſet, & in aurum minutum conuertiſſet, ingreſſa eſt in montem Nertiæ, ſanctos patres cōueniens, Pambo, & Orſiſium, & Sarapionem magnum, & Paphnutium Scetiotem, & Iſidorum cōfeſſorem Epiſcopum Hermipolis, & Dioſcurum. & verſata eſt apud eos circiter annum dimidium, obiens ſolitudinem, & videns om-

Melania Romana ſub Valente.

Subminiſtrat monachis neceſſaria

nes ſanctos. Poſt hæc autem cùm Auguſtalis Alexandriæ relegaſſet Iſidorum, & Pitimium, & Adelum, & Paphnutium, & Pambo, & inter eos etiam Ammoniũ Parotium, & duodecim epiſcopos, & presbyteros, in Palæſtinam circa Diocęſaream, ipſa eos eſt ſecuta, eis ex ſuis propriis pecuniis ſubminiſtrans. Cùm autem prohiberentur miniſtri, vt narrabant: conuenerunt enim ſanctum Pitimium, Iſidorum, & Paphnutium, & Ammonium: hæc fortis mulier induta ſeruuli caracalla, veſpere eis ferebat quæ erant ad vſum neceſſaria. Cùm autẽ id cognouiſſet conſularis Palæſtinæ, & vellet ſinũ ſuum implere, ſperauit fore vt ei fumo oculos præſtringeret, & ab ea aliquid exprimeret. eáque retentam coniecit in carcerem. ignorans eius libertatẽ. Hæc autem ſignificat ei, dicens, Ego illius quidem fui filia, huius verò vxor qui in terra fuit genere clarus: nunc autem ſum Chriſti ancilla. Neque meum vilem habitũ deſpexeris poſſum enim me ſi velim extollere. nec potes mihi hac in re fumo oculos pręſtingere, neque ex rebus meis aliquid accipere. Ne ergo forte ignorans in aliquod crimen incidas, quænam ſim tibi declaraui. Oportet enim aduerſus ſtolidos, tanquã cane & accipitre vti animi elatione, & in tempore eorũ ſuperbiæ in ipſos immittere. Tunc certè iudex cũ hęc accepiſſet, ſe excuſault, & eam adorauit: & iuſſit eam abſque vllo impedimento cum ſanctis viris verſari.

VITA RVFINI PRESBYTERI.

HÆc, poſtquã hi fuerũt reuocati, monaſterio ædificato Hieroſolymis, viginti ſeptẽ annos verſata CXVIII.

Ruffini amicitia cauſam dediſſe videtur Palladio, vt eſſet in Hieronymum iniquior.

Votum Hieroſolimitanorum.

eſt in Hieruſalem, habens conuentum virginum circiter ſexaginta. Cum qua vixit etiam nobiliſsimus & moribus ſimillimus & fortiſsimus Ruffinus ex Aquilea ciuitate Italiæ. qui poſtea dignus eſt habitus presbyteratu. quo non eſt inuentus inter homines nec doctior nec mitior. viginti autem & ſeptem annis excipiebant eos qui veniebant Hieroſolyma voti cauſa, & epiſcopos & monachos & virgines, & omnes qui aduentabant, ſuis fouebant expenſis. Iuuerunt quoque habitum qui eſt ſecundum Paulinũ, circiter quadringentorum virorum vitam monaſticam agentiũ. & omnem hęreticum ex Pneumatomachis, hoc eſt ex iis qui bellum gerunt aduerſus ſanctum ſpiritum, perſuaſum introduxerunt in eccleſiam. & clerum qui erat in eo loco, & donis & alimentis honorantes, ſic vitam tranſegerunt, neminem offendentes, ſed omnẽ propemodum orbem terræ iuuantes. Atque de admirabili quidem & ſancta muliere Melania ſuperius quidem narraui attingendo leuiter. nihilo ſecius autẽ reliqua, vel potius ea quæ teneo memoria de eius virtutibus, adtexã oratione. nempe inenarrabilem religioſiſſimæ mulieris beneficentiam, per quem cùm beatum incorruptionis indumentum ſuis texuiſſet laboribus, & quę nõ poteſt marceſcere glorię coronã, ſuis pecuniis, proprio ſuo capiti fabricata eſſet & induiſſet cum multa fiducia hinc exceſſit ad Dominum. Me ergo incipientem narrare præclara huius beatæ facinora, ſi volo dicere quæ ſcio, tempus deficiet. Quantam quidem opum materiam ea conſumpſit in egentes, cœleſti correpta deſiderio, non arbitror flammã

ignis ſi in copioſam inciderit materiam, tantam poſſe exurere. Hoc autem nō eſt meum ſolum narrare, ſed etiam eorum qui Perſidem & Britanniam, & omnes habitant inſulas. Beneficiorum enim & largitionum huius immortalis fœminæ non Occidēs, non Oriens, non Septentrio fuit expers, nec Meridies. Triginta enim & ſeptem annos hoſpites excipiens, illis ea quæ erant vſui ſuis præbuit ſumptibus, eccleſiiſque & monaſteriis & hoſpitiis & carceribus. & vt ſemel dicam, nullus ex iis qui eam conuenit, non eſt aliquam partē eius opum conſecutus. ſuppeditantibus ei conſanguineis, & ipſo filio, & curatoribus quotannis pecunias. Ea autem cùm in hoſpitalitate adeò perſeuerauerit, ne palmū quidem terrę poſſedit. Non abſtracta eſt à cupiditate filij. non eā diuiſitā charitate in Chriſtum vnigeniti filij deſiderium. Sed eius precibus adoleſcens & ad ſummam peruenit doctrinam, moribúſque fuit ornatiſſimus, claróque & illuſtri fuit matrimonio coniunctus, & mundanos eſt honores conſecutus. qui duos quoque habuit filios, qui teſtarentur iuſtum matrimonium. Multis itaque poſt annis cùm de neptis ſtatu audiſſet, eam & nupſiſſe, & velle ſeculo renunciare: verita ne forte in aliquam malam abriperentur doctrinam, vel hæreſim, vel malā vitam anus ſexaginta annos nata nauē aſcendit, & Cæſarea nauigans viginti dierum ſpacio Romam venit. Atque illic quidem cùm eſſet, beatiſſimum virum maximæ exiſtimationis clariſſimum Aprianum, qui erat gentilis, catecheſi inſtituit, & Chriſtianum fecit. perſuaſitque vt contineret etiam cum ſua vxore, eius autem *Contine͂s in coniugum.*

ſorore, Auita nomine. Cùm autem ſuam quoq; neptem confirmaſſet Melanium vnà cum eius marito Apriano, & catecheſi inſtituiſſet Albinam nurum ſuam, vxorem autẽ ſui filij: & perſuaſiſſet his omnibus vendere quæ habebant, Roma eos eduxit: & ad honeſtũ ac tranquillum vitæ portum deduxit. Et ſic depugnauit aduerſus omnes beſtias, nempe eos qui erant ordinis ſenatorij, & eorum vxores prohibentes eam renunciare reliquis ſuis ædibus. Chriſti autem ancilla eis dicebat. Filij, pluſquam quadringentis abhinc an-
1. Ioan. 2. nis ſcriptum eſt, Vltima hora eſt. Quid ergo lubentes ac volentes immoramini in vanitate vitęne forte veniant dies Antichriſti, & non poſſitis frui veſtris opibus, & rebus maiorum veſtrorum? Cúmq; omnes his verbis liberaſſet, duxit in Siciliam. cúmque reliqua omnia ſua vendidiſſet, & precium accepiſſet, duxit Hieroſolyma. & cùm facultates diuiſiſſet, intra quadraginta dies dormiit in bona ſenectute & ſumma manſuetudine, & veneranda memoria. relicto etiam monaſterio Hieroſolymis & ſumptibus monaſterij. Poſtquam autẽ hi omnes Roma abſceſſiſſent qui catecheſi inſtituti fuerant à beata Melania, barbarica quædam procella, quę etiam in prophetis iam olim poſita fuerat, in Romam irruit. & nec ęneas quidem ſtatuas reliquit in foro. ſed omnia barbarica di-
Roma deruta fit vicus. ripiẽs inſolẽtia, corrupit. adeo vt Roma quæ mille & ducentis annis pulcherrima fuerat & frequẽtiſsima, dirueretur, fierétque deſerta, & vt ait Sibylla, ῥύμη, hoc eſt vicus, non Roma. Tunc qui catecheſi fuerant inſtituti, & ei minimè aduerſati, Deum laudauerunt

qui rerum mutatione perſuaſiſſet incredulis, quòd aliis omnibus redactis in ſeruitutem, eæ ſolæ ſaluæ fuerint familiæ quæ Domino fuerunt holocauſta ſtudio beatæ Melaniæ.

VITA PARVAE MELANIAE.

NOn eſt autem iuſtum vt iunioris quoque in carne Melaniæ vitã deſpiciamus, & neptis magnæ Melaniæ tantam virtutem tacitam prætereamus, quę longè forte prętat prudentibus & ſtudioſis vetulis. Hanc ergo ætate iuuenem, pietatis autem ſententia vetulam, parentes inuitam nuptum dedere, eam iungentes matrimonio viro vrbis Romæ primario. Hæc ſemper ſtimulata auię ſuę narrationibus, tantum fuit ſauciata, vt matrimonio non poſſet inſeruire. Cùm autem ei nati eſſent duo filij maſculi, iíque deceſsiſſent, tantum eam cepit odium matrimonij, vt dixerit marito ſuo Pipiano filio Seueri qui erat ex Præfectis. Si volueris quidem mecum cohabitare vt ratio dictat temperantiæ, & te Dominum agnoſco, & profiteor meã vitam eſſe in tua poteſtate. Sin autem hoc tibi graue videtur vtpote iuueni: res omnes meas tibi habe, & ſolũ ſine me eſſe liberam, vt ſatis faciam meo quod eſt ex Deo deſiderio, facta hęres eius quę eſt ex Deo virtutis meę auiæ, cuius etiam nomen gero. Si enim vellet nos Deus degere in hoc mundo, & frui rebus mundanis, non filios mihi natos accepiſſet immaturos. Cùm autem longo tempore inter ſe contenderent, Deus poſtea miſertus adoleſcentis, ei quoque zelum immiſit religionis, vt ipſe quoque mundi vniuerſæ renunciaret terrenæ materiæ. adeò vt impletum fuerit

CXIX.

Narrationibus auiæ ſtimulatur iunior Melania.

1.Cor.7. „ quod ſcriptũ eſt ab Apoſtolo. Quid enim ſcis mulier
„ an virum ſeruabis? Viceſimo ergo ſuæ ætatis anno
mundo renũciat. Et primum quidem omnia ſua ſerica ſuperhumeralia tegumenta dedit altaribus. reliqua autem ſerica indumenta cùm conſcidiſſet, res diuerſas fecit eccleſiaſticas. Argentum autem & aurũ cùm credidiſſet cuidã Paulo presbytero monacho, id per mare miſit ad Orientem. Atque Ægypto quidem & Thebaidi decies mille nummos: Antiochiæ autem & eius partibus nummos decies mille: Palæſtinæ nummos decies mille diſtribuit. Eccleſiis autem quæ ſunt in occidente, & monaſteriis, & xenodochiis, & omnibus egentibus per ſeipſam ſuppeditauit, & ſuppeditat his quadruplo plura. Liberauit autem ſeruorum qui voluerunt octo millia. Reliqui enim noluerunt: ſed maluerunt manere cum fratre eius. Omnes autem poſſeſſiones quas habuit in Hiſpania, & in Gallia, & in aliis ciuitatibus, cùm vẽdidiſſet, eas ad tres vſque nũmos diſtribuit. Quæ autem habebat in Sicilia, Campania, & Aphrica, ſibi reliquit, vt ſuppeditare poſſet monaſteriis & egenis. Hæc eſt ſapientia in primis religioſæ, & quæ mentem ſenilem ſuſceperat de pecuniæ materia, Melaniæ iunioris. Hæc autem erat eius exercitatio. Poſt diem vnum comedebat. In principio autem poſt quinque, variè ancillis ſuis ſeruiens. quas etiam ſecum vnà reddidit exercitatrices. Iam verò ipſa quoque multos ex ſuis cognatis ducens ad zelum diuinum, fecit vt ſimiliter atque ipſa religioſè Deum colerent. Hæc eſt vita iuuenis Melaniæ per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum.

Renunciare mundo. Ornamenta altaris.

Melaniæ quomodo ſua diſtribuerit.

DE ALBINA.

HAbebat autem ſecum quoque matrem Albinam, cxx. quæ ſimiliter exercetur, & ſimiliter rurſus ſeorſum diſpergit ſuas pecunias. Habitant itaque in agris: aliquando quidem Siciliæ: aliquando verò Campaniæ cum eunuchis quindecim, & virginibus & ancillis.

DE OPIANO.

SImiliter autem Opianus quoque eius quondam cxxi. maritus, nunc autem in opere virtutis adiutor vnanimis, qui exercetur cum triginta monachis, & legit diuinas ſcripturas, ortóque colendo eſt intentus, & congreſſionibus. Non paruo autem nos honore affecerunt cùm Romam veniſſemus propter beatum Ioanem epiſcopum, nos reficientes, & abundantiſſimis viaticis excipientes, accerſentes æternam vitã Domini noſtri IeſuChriſti,& optimæ vitę inſtitutionis. Ad eum acceſſit vir procõſularis, nomine Pammachius, qui cùm mundo renunciaſſet, vitam egit optimam. & ſuas opes partim quidem viuus diſperſit, partim autem moriens reliquit pauperibus. Similiter etiam quidam nomine Macarius ex Vicaria. cxxiii.

De Pãmachio. cxxii.

De Macario

Conſtantius quoque aſſeſſor Præfectorum Italiæ, inſignes viri & eruditiſſimi, qui peruenerunt ad ſummum pietatis & religionis. quos exiſtimo adhuc nunc quoque eſſe in carne, optimã inſtituẽdæ vitæ rationẽ exercentes, beatámque vitam & nulli exitio obnoxiam expectantes. Inter quos fuit etiam Paula Romana mater Toxotij, vxor N. ad ſpiritalem vitæ inſtitutionem accommodatiſſima. Cui impedimento fuit

De Conſtãtio. cxxiiii.

De Paula Romana. cxxv.

Hieronymus quidam Dalmata. Nam cum poſſet ſuperare multas, ne dicã cunctas, vt quæ ad vitam ex virtute gerandam eſſet optimo ingenio prædita, eam ſua inuidia impediit, ipſam trahens ad ſcopum proprium. Cuius filia nunc quoque exercetur in Bethe-

De Euſtochio. CXXVI.

leem, nomine Euſtochium: quam ego non conueni. Dicitur autem eſſe temperantiſſima, habens conuentum quinquaginta virginum. Inueni autem Venereã

De Venerea CXXVII.

Ballomeci comitis filiã, quę onus cameli rectè diſperſit, & liberata eſt à vulneribus quæ oriũtur ex materia.

De Theodora. CXXVIII.

Et beatam Theodoram Tribuni filiam, quæ ad tantam proceſſit egeſtatẽ poſſeſſionũ, vt ipſa eleemoſinam accipiens ſit mortua. In monaſterio Heſicha

De Vſia. CXXIX.

propter mare, noui mulierem nomine Vſiam, longè in omnibus honeſtiſſimam. Et eius ſororem Ado-

De Adolia CXXX.

liam, quæ ipſa quoque vixit in virtute, & non pro eius quidam dignitate, ſed pro ſuarum virium falcultate ſibi vixit zelo Dei. Noui autem etiam Baſianillam

De Baſianilla. CXXXI.

Candiani ducis exercitus filiam, quæ ipſa pio & alacri animo virtutem exercuit, & in hodiernum vſque diem certamina acriter exequitur. Et Photinam

De Photina CXXXII.

virginem ſummè honeſtam, filiam Theoctiſti preſbyteri in Laodicea. Vidi autem Romæ quoque Aſel-

De Aſella. CXXXIII.

lam honeſtam Dei virginem, quę honneſtè conſenuit in monaſterio, mulier longè mitiſſima, & quæ retinet cõuentus, in quibus vidi & viros & mulieres catechesi recenter inſtitutos. Vidi etiam beatam Auitam

De Auita. CXXXIIII.

Deo dignam cum eius marito Priniano, & eorum filia Eunomia, in omnibus Deo bene placentes, vt apertè facile traducti fuerint à diſſoluta & volupta-

ria vita ad honeſtam & continentem vitæ inſtitutionem, in his quoque digni habiti vt in Chriſto dormirent, ab omni quidem peccato liberi, perfectè in honeſto certamine decertantes, in bona memoria vitam ſuam relinquentes. In ciuitate Ancyra, ſunt multæ quidem aliæ virgines, nempe ad decem millia, duo autem vel plura, quę exercentur, & in omni virtutis inſtitutione militant. omnéſque temperātię legibus claræ & inſignes fœminæ, & diuinum certamen ſtudio exequentes. Inter quas principatum obtinet in pietate Magna honeſtiſsima fœmina & probiſſima. Quam neſcio quid ſim nominaturus, virginém ne an viduā. A matre enim vi viro coniuncta, eum tamen variis ineſcans dilationibus, & corporis morbos prætexens, à corruptionis vicio integra & intacta permanſit, vt dicunt eius neceſſarij. Cúmque paulo pòſt deceſſiſſet eius maritus, omnium ſimul facta eſt hæres vnica. & temporalibus deinceps cōmutans ęterna, totā ſeipſam Deo obtulit. ſummé curam gerens vitæ quæ ſemper manet. ſuis famulis honeſtè imperans, agens vitam laborioſiſſimam & plenam temperantia. in congreſſu tam ſeuera vt ipſum eius aſpectū reuererentur etiam excellentiſsimi epiſcopi propter inſignem pietatem & religionem. Atque ipſa quidem ſuperuacaneam & nimiam opum materiam, poſſeſsionū vacuitatis igne conſumpſit. quæ autem ſupererant ea conſtituit ad ſubminiſtrationem, monaſteriis, ptochotrophiis, xenodochiis, eccleſiis, pauperibus, tranſeuntibus, epiſcopis, orphanis, viduis, & omnibus egentibus ſuppeditans auxilium, non ceſſabat hilariter

De Magna. CXXXV.

operari pietatem latenter & per ſe & per ſeruos fideliſſimos. ab eccleſia non recedens noctu maximè. in omnibus in virtute ſe exercens propter ſpem eius quæ verè eſt vita.

DE VIRGINE QVAE EXCEpit Athanaſium epiſcopum.

CXXXVI. NOui ego Alexandriæ virginem, quam offendi natam circiter ſeptuaginta annos. Ei clerus vniuerſus dabat teſtimonium, quòd cùm eſſet iuuenis nata annos circiter viginti, & longè formoſiſſima, fugiebatur ab iis qui erant ſtudioſi virtutis propter pulchritudinem, ne inureret eis aliquam labem ex ſuſpicione. Quando ergo accidit vt Arriani ſtruerent inſidias beato Athanaſio Alexandrino epiſcopo per Euſebium, qui erat eo tempore præpoſitus ſub Conſtantio Imperatore, nefariorum criminum eum accuſantes & calumniantes: vitans iudicari à corrupto iudicio, apud neminem auſus eſt deliteſcere, non apud cognatum, non amicum, non clericum, non apud aliquem alium. ſed repente epiſcopatum ingreſſis præfecti miniſtris & cum quærentibus, accepto ſuo Stichario & cereo media nocte confugit ad hanc virginem. Illa autem fuit rei nouitate obſtupefacta. Dicit ergo ei eſpiſcopus. Quandoquidem quæror ab Arrianis, nefariorum criminum ab eis accuſatus: Ne ergo & ego veniam in malam exiſtimationem, & in peccatum coniiciã eos qui me volunt afficere ſupplicio, ea de cauſa fugere conſtitui. Mihi ergo Deus reuelauit hac nocte me apud nullum alium poſſe eſſe ſaluũ, niſi apud te. Illa ergo præ magno gaudio omni

Formoſiſſima Virgo etiam caſtiſſima, & maxime taciturna.

Athanaſius non audet apud amicos deliteſcere.

Sticarium eſt interior alba veſtis ſacerdotales.

eiecta dubitatione, cùm tota eſſet Domini, prompto & alacri animo occultauit ſanctiſſimum eſpiſcopum ſex annos, quandiu vixit imperator Conſtãtius. ipſa & eius pedes lauans, & excremẽta expurgans, & in aliis quæ erant ei vſui inſeruiens, libróſque ei commodans & prebens. neque vllus ſex anno noui Alexandriæ, vbínam ageret beatus Athanaſius eſpiſcopus. Poſtquã ergo fuit anunciata mors imperatoris Conſtantij, & peruenit ad eius aures, honeſto & venerabili habitu indutus rurſus noctu fuit inuentus in eccleſia. Quem vidẽtes omnes magna ſunt affecti admiratione, vt qui ipſum viuum accepiſſent ex mortuis, ſimul etiã poſtulantes eius amici de latebris quæ ab eorum ignoratione inueniri non potuerant. Reſpondit itaque beatus Athanaſius germanis ſuis amicis. Ea de cauſa ad vos non confugi, vt vere iurare poſſetis. & alioqui etiam propter inueſtigationẽ, ad illam cõfugi de qua nemo ſuſpicari poterat, vtpote formoſam & iuniorem. duo bona procurans, & illius ſalutem. illi enim profui, & meæ exiſtimationi & ſecuritati.

Mirum huius virginis obſequium in Athanaſium.

Athanaſius reditus ad ſuos.

VITA AMMAE TALIDA.

IN ciuitate Antinoi ſunt fœminarũ monaſteria duodecim. In quibus conuenit etiam Ammam Talida, quæ octoginta annos fuerat in exercitatione, vt narrabat ipſa & eius vicinæ. Vnà cum ea habitabant ſexaginta adoleſcentulæ. Eam autem adeò diligebant, vt ne eſſet quidem clauis aulæ monaſterij, vt in aliis: ſed ipſæ ab eius àmore detinerentur. Eò autem impatibilitatis proceſſit anus, vt cùm ego eſſem ingreſſus & conſediſſem, ipſa quoque ingreſſa ſit, & vnà mecum CXXXVII

ſederit,& magna libertate meis humeris manum impoſuerit.

VITA AMMAE TAOR.

CXXXVIII. IN hoc monaſterio erat virgo huius diſcipula,nomine Taor,quæ triginta annos verſata erat in monaſterio. Ea veſtem nouam aut μαφόριον,aut calceum noluit accipere,dicens, Non eſt mihi opus, ne etiam cogar progredi. Aliæ enim omnes die dominico progrediuntur in eccleſiam gratia communionis. Illa autem in monaſterio manebat pannis obſita, operi aſſiduè aſſidens. Ea autem fuit tam eleganti aſpectu,vt parum abeſſet quinetiam valde conſtantes deciperentur eius pulchritudine, niſi inſigne præſidium habuiſſet temperantiam,quę ad metum & verecundiam deducebat honeſtate impudicos oculos.

μαφόριον.

DE VIRGINE QVAE renunciauerat.

CXXXIX. ERat quædam alia mihi vicina, cuius vultum quidē non vidi. Nunquam enim, vt aiunt, eſt progreſſa ex quo renunciauit. Cùm autem impleſſet ſexaginta annos in exercitatione cū matre ſua propria, erat poſtea vita exceſſura. Ad eam autem accedēs martyr qui erat in eo loco,nomine Colluthus, ei dicit. Hodie es itura ad Dominum, & viſura ſanctos omnes. Veni ergo & prande nobiſcum in martyrio. Cùm ergo mane ſurrexiſſet & ſe induiſſet, & in ſporta panem accepiſſet & oliuas,& minuta olera,poſt tot annos eſt egreſſa. & cùm veniſſet in martyrium, orauit. & cùm toto die obſeruaſſet tempus in quo nullus erat intus, & ſe-

Martyr hic dicitur qui præeſt martyrio.

Martyriū autem eſt oratorium dedicatum in honorē martyris.

diſſet, rogauit martyrem, dicẽs. Benedic cibos meos, Colluthe ſancte, & me in via comitare tuis precibus. Cùm ergo comediſſet & rurſus oraſſet, domum venit circa occaſum ſolis. Et cũ dediſſet matri ſuæ opus Clementis Stromatei in prophetam Amos, dixit ei: Da id epiſcopo relegato. Et dixit ei, Ora pro me. Vado enim ad Dominum meum. deceſſit ipſa nocte. Cúmque nec febri laboraſſet, nec ei caput doluiſſet, ſed ſeipſam ad ſepulturam compoſuiſſet, in manus Dei emiſit ſpiritum. *Clementis opus in Amos.*

DE VIRGINE QVAE LAPSA eſt, & egit pœnitentiam.

CXI. QVædam virgo exercitatrix manens cum duabus aliis virginibus, ſe exercuit nouem vel decẽ annis. A quodam autem cantore ineſcata cum eo habuit ſtupri conſuetudinem. & cùm vtero concepiſſet, peperit. Cùm autẽ in ſummum odium veniſſet apud eum qui ipſam deceperat, in profundo compunctus eſt animo. & ad eam peruenit menſuram pœnitentię, vt in ea perſeuerans ſe fame vellet occidere, hoc cum lachrymis orans, Deúmque rogans, & dicens. Deus magne, qui omnium noſtrum peccata portas, & immenſum totius mundi vitium. qui non vis mortẽ peccatorum, & eorũ qui labuntur interitum, ſed miſereris vniuerſæ creaturæ. eſt enim voluntas tua vt omnes ſeruẽtur. Si ergo me quoque quæ pereo vis eſſe ſaluã, in hoc mihi tuam oſtende bonitatem. & nunc tua ad me perueniant mirabilia. & iube hinc abduci fructũ meæ iniquitatis. Nam niſi hoc fiat, ego hac de cauſa vel me laqueo ſuffocabo, vel meipſam diſperdam. *Cantor.* *Oratio pœnitentis.*

Cùm ſic oraret, fuit exaudita. Nam qui natus fuerat infans non multo poſt deceſſit. Ab illo ergo die non amplius conuenit eum qui ipſam redegerat in ſeruitutem. ſed ſe totam inſigniter dedens continentiæ, ægrotis mancíſque ac mutilatis ſeruiens triginta annos, ita Deũ placauit, propiciúmque reddidit: vt quidam ſancto presbytero reuelaretur illam Deo magis placuiſſe in pœnitentia quàm in virginitate. Hæc autem ſcribo, ne eos qui multa peccant, & ex animo ac ſincerè agunt pœnitentiam contemnamus. ſicut hæc beata quæ cor ſuum contriuit, & in humilitate vitam ſuam liquefecit, non deſpecta fuit à Domino eorum qui ducuntur pœnitentia.

DE FILIA PRESBYTERI & Euſtathio diacono.

CXLI. CViuſdam presbytery filia virgo in Cæſarea Paleſtinæ lapſa, ab eo qui ei vitium attulerat docta fuerat, vt quendam ciuitatis lectorem calumniaretur, & quod corrupta eſſet in eum culpã conferret. Cúmque ferret ventrem, à patre ſuo examinata, nominauit lectorem. Hoc cùm audiiſſet presbyter, conturbatus retulit ad epiſcopum. Hoc cùm audiiſſet epiſcopus, conuocauit concilium ſacerdotum. fecítque vocari lectorem déque eo habuit quæſtionem, rem examinans. Rogatus autem ab epiſcopo rem non fatebatur lector. Nam quod factum non fuerat, quomodo dici poterat? Ægrè ergo ferens epiſcopus, grauiſſima voce ei dicebat. Nõ fateberis lapſum tuum, & ages pœnitentiam ô infelix, & plene immundicia? Reſpondit lector. Rogo te. Dixi id quod res eſt, hanc rem ad me nihil

Lector iniuſtè accuſatus de ſtupro.

nihil pertinere. Planè enim culpa careo, vt qui de ea ne cogitauerim quidem. Sin autem vultis audire id quod non eſt, dicam, Feci. Hoc cũ ipſe dixiſſet, depoſuit eum epiſcopus ab officio lectoris. Poſt hoc accidens ad pedes epiſcopi, rogauit dicens. Si hoc tibi viſum eſt Domine epiſcope, vt quoniam dixi, Næ, lapſus ſum, ſim ſeparatus à communione, & non ſim dignus eſſe clericus tuæ ſanctitatis, iube vt mihi ab hoc tempore ea detur in vxorem. Neque enim ego ſum deinceps clericus, neque illa virgo. Cùm hæc audiiſſet epiſcopus & presbyter, eam tradidit pater eius lectori. ſperans fore vt iuuenis bene eſſe in eam affectus & alioqui credens non poſſe eum excindi à conſuetudine. Cùm eam autem adoleſcens accepiſſet in manus ab epiſcopo, & eius patre, eámque eſſet cõſolatus, abduxit & depoſuit in monaſterio mulierum, rogans eã quæ illic erat prima miniſtra fraternitatis, vt eam illic tolerarent vſque ad partũ eius. Illa verò relicta in monaſterio, lector abiẽs ſeipſum incluſit in cella ſordida, vitæ ſummam ſuſcipiens aſperitatem, ad Chriſtum accedens in corde contrito cum multis lachrymis & gemitibus, dicens. Tu domine meas actiones noſti, qui ſcis omnia. quem nihil latet. neque eſt vllus locus occultus in quo quis ſe abſcondat à tua quæ omnia aſpicit poteſtate, qui vides omnia priuſquam fiant. Tu ſolus vides profunda cogitationum. & omnis mentis cõceptio à te cernitur, perinde ac ſi aſpiciatur oculis. Tu cùm cogitatorum ſis acer examinator perfectè iudicas. Tu es qui eos arguis, qui appetuntur calumniis, cui nihil placet iniuſtum. Omne autem momentũ ſta-

Oratio iniuſtè delati.

teræ iuſtitię eſt à te ſemper,qui es lux ad quam non pa tet aditus:& omne opus hominis eſt coram te.Eſt ergo tui iuſti & immutabilis iudicij, ius quoque meum pronunciare. Efficaciter autem orante adoleſcente, & in ieiunio diligenter perſeuerante,intra breue tempus adfuerunt dolores eius partus. Cúmque aduenisſet hora,adfuit etiam iuſtum Dei iudicium, afferens vehementem & intolerabilem dolorem ei quę fuerat calũniata.gemituum immenſa multitudo.labores partus inenarrabiles.inferni ſuppliciorum viſiones terribiles, hãc miſeram fortiter obſidentes.& infans propter magnitudinem non prodibat ex vtero.Præteriit dies primus & ſecundus,& dolores erant intolerabiliores. Aduẽtauit tertius & quartus,& ſecutus eſt dolor multis partubus grauior.Quintus& ſextus& ſeptim⁹ tenebroſus.& infelix mulier ex multo dolore verſabatur in inferis.In omnibus his diebus mãſit neque omnino cibum ſumens,nec tantillum ſomnũ videns. ſed luctibus & grauiſſimis dolorum tormentis ſuccedẽtibus,poſt hæc omnia,viciatæ & falſæ accuſatricis cor inflexibile,victam à Dei poteſtate quæ non cadit ſub aſpectum, intolerabilibus doloribus addidit etiã confeſſionem, lugubri voce exclamans.Hei mihi miſera,venio in periculum ne peream,vt quę in duo mala inciderim,nempe in calumniam & fornicationem, & amiſſa virginitate ſum tradita detractioni: & cùm mihi ſit ab alio allatum vitium , accuſaui lectorem. Cùm hæc autem audiiſſent virgines monaſterij,patri eius omnia renunciarunt.Pater autem veritus ne condemnaretur vt calumniator,ſilet duos dies. rurſus au-

Puella in partu diuino iudicio cogitur fateri ſtuprũ, & purgare lectorem.

tem miſera,ſe inuicē excipientibus acerbis afflictabatur doloribus, cùm nō poſſet deinceps vel viuere vel mori. Cũque id effugit, oritur dies octauus, & rurſus nonus, grauiſſimis perpetuarum vertiginum tenebris eam offuſcantes. Cùm ergo eius magnos eiulatus nō ferret conuentus, hæc curſim feſtinantes renunciant epiſcopo, iam eſſe nonum diem ex quo illa confitetur ſe accuſaſſe lectorem, nec poſſe parere, quòd ipſum ſit calumniata. Epiſcopus autem cùm hæc audiiſſet à virginibus, ad lectorē mittit duos diaconos, ei omnia ſignificās. & vt pro ipſa oraret, vt miſera mulier liberaretur ab iis neceſſitatibus. Egregius autem adoleſcens, neque eis dedit reſponſum, nec aperuit oſtium. ſed à quo die ingreſſus eſt in cellam, non exiit, implēs conſuetam regulam ieiunij, & Deo preces fundens. Flexus autem pater, & filiæ ſuæ miſertus, veniens ad epiſcopum, eum valde rogauit vt pro ea orationes fierent in eccleſia. Et cùm pro ea preces fuſę eſſent ab omnibus ad Dominum, ne ſic quidem miſera liberata eſt à neceſſitate. Eius enim qui per calumniam fuerat accuſatus, orationes Dominum mouentes, arcebant, ne eorum preces admitterētur. His ſic geſtis ſurgēs epiſcopus iuit ad cellam in qua erat lector. & cùm pulſaſſet oſtium, nolebat is aperire. Cùm diu autem foris fuiſſet epiſcopus, ille autem intus, iubet epiſcopus tolli oſtium. & ingreſſi inuenerunt adoleſcentem in oratione perſeuerantem, & humi procumbentem. Quem multum rogans epiſcopus, ei dicit. Frater Euſtathi lector, in apertum prolata calumnia Dei prouidentia, & exauditis tuis orationibus, miſerere eius

Epiſcopus ipſe etiam pergit ad cellam lectoris Euſtathij.

quę in te peccauit, quę tormentorum flagellis fuit excruciata. Miſerere deinceps miſeræ. & ſurgens ſolue quod ligaſti. precibus enim hæc patitur. & dic Domino vt eam liberet à partu ventris. Cùm autem inclitus lector intenſè oraret ſimul cum epiſcopo, ſtatim miſera liberata eſt à neceſſitate, enixa infantē. rogans omnes vt ei remitteretur iniquitas ipſius iuſti interceſſione. & illum egregium virum habuerunt omnes deinceps loco martyris. Nam cùm ſe dinceps liberaſſet ab omni ſolicitudine, peruenit ad ſummū vitæ quę ex virtute agitur: adeò vt is ſit dignus habitus ſpiritali gratia. Hæc autem ſcripſimus, ne quis calūniatus illaqueetur his inimici retibus, & incidat in dolores carnis intolerabiles, ſicut hæc prius ſcripta eſt falſa accuſatrix. poſtquam autem à corpore fuerit liberatus, tradatur æternis intolerabilibus tormentis, & quæ nunquam diſinent. Deum enim ad irā prouocat is qui calumniatur. Qui autem per calumniam accuſatur, ídque fert pìo & æquo animo, & eius in apertum prolationem permittit precibus, expectans iuſtum Dei iudicium, ſicut hic à Chriſto coronatus, is &, quoad eius fieri poteſt, laudatur & in honore habetur, & æternam coronam conſequitur. Diſcamus ergo quā ſint inſuperabiles vires orationis, quæ & fideles confirmat, & peccatorum miſeretur, & flectit ac mouet omnium creatorem, & eos coronat qui ſe ex virtute rectè gerunt, & eis qui in ea perſeuerant, largitur regnum cælorum.

Precibus lectoris eripitur miſera à partus doloribus.

Qui calūniā patitur expectet Dei iudicium.

VITA SANCTAE SILVANIAE.

CXLII. Illo tempore cōntigit vt nos ſimul nauigaremus ab

Aelia in Aegyptum, deducentes beatam Siluaniam virginem, vxorem autem fratris Rufini, qui fuit ex Præfectis. Inter quos erat etiam nobiſcum Iubinus, tunc quidem diaconus, nunc autem epiſcopus eccleſiæ Aſcalonis, vir pius & eruditus. Cùm autem vehementiſſimus nos æſtus inuaſiſſet, & perueniſſemus Peluſium, accidit vt Iubinus accepta pelui, pedes & manus palmis lauaret aqua frigidiſſima. & poſtquam lauiſſet, ſuper pelliculam humi ſtratam requieſceret. Cũ autem illa id aduertiſſet, vt mater ſapiens germani filij eius increpauit molliciẽ, dicens. Quî in animum induc is, illã agens ætatem viuente adhuc tuo ſanguine vſque adeò tuam fouere carunculã, non ſentiens damna quę ex eo oriuntur? Confide, confide. ecce ago annũ ętatis ſexageſimum. Prętcr extrema manuum mearũ, non pes meus aquam tetigit. non vultus. nequa vllum ex membris meis. etiamſi me variæ inuaſerint ægritudinęs. & cùm à medicis cogerer vti balneo, non indúxi in animum carni reddere debitũ. non in lecto quieſcens, non lectica vſquam geſtata ingrediens. Hæc cũ eſſet doctiſſima, doctrinam amore complexa, noctes mutabat in diem, omnia antiquorum qui commentarios ediderũt ſcripta percurrens, Gregorij, & Stephani, & Pierij, & Baſilij, & quorundam aliorum præſtantis virtutis virorum vigintiquinque myriadum. non leuiter, nec temerè hæc percurrens, ſed elaboratè ſepties vel octies vnunquenque librũ perlegens, vt horum verborum gratia in altum erigeretur, ſpe bona ſeipſam auem efficiens ſpiritalem, & ad Chriſtũ euolans, immortales ab ipſo acceptura remunerationes.

De Iubino. CXLIII.

DE OLYMPIA.

CXLIIII. EIus veſtigia eſt ſecuta, & omnem virtutem diuinæ vitæ ſpiritalis, in primis veneranda & honeſta Olympias, & quæ vitæ quæ fertæ in cœlū ſummo zelo tenebatur, diuinarum ſcripturarum ſententiam ſecuta in omnibus. Fuit autem ſecundum carnem filia Seleuci ex comitibus. vera autem Dei filia ſecundum ſpiritum. neptis autem Ablauij qui erat ex Præfectis, aliquot autem dies ſponſa Nebridij qui fuit ex Præfectis Conſtantinopolis. Ipſa autem reuera fuit vxor nullius. dicitur autem dormiiſſe virgo incorrupta, effecta diuini verbi conuictrix, coniux autem totius veræ humilitatis, communicans & miniſtrans omnibus egentibus. Ipſa cùm omnes illas infinitas & immenſas diſperſiſſet diuitias, abſolutè & indiſcriminatim opē ferebat omnibus. Non enim vrbs, non rus, nō ſolitudo, manſit expers largitionum huius inclitæ virginis. Sed & eccleſiis ſuppeditauit ad donaria deputata ſacrificio. & monaſteriis, & cœnobiis, & xenotrophiis, & cuſtodiis, & relegatis. & vt ſemel dicam, in omnē orbem terræ diſperſit eleemoſynas. Hæc beata proceſſit vſque ad extremum terminum humilitatis, vltra quem nihil poſſit inueniri amplius. vita ſine vlla inani gloria. ſpecies nequaquam ficta. benigni mores. facies non fucata. corpus florens. mens non glorioſa. animus ab arrogantia alienus. cor minimè turbulentum. ſomni expers vigilia. ſpiritus nō curioſus. charitas immenſa. quæ comprehendi nō poteſt communicatio. vilis & contempta veſtis. infinita continentia. recta cogitatio. in Deum ſpes æterna, cum eleemoſy-

Olympias è magna ſtirpe.

Eleemoſynæ.

Donaria deputata ſacrificio.

Laudes Olympiadis.

na quæ non poteſt narrari. ornamentum omnium humilium. cui multæ ſunt accenſæ tentationes ex operatione eius, qui eſt ſua ſponte malus & omnis boni expers, nempe Dæmonis. quæ pro veritate non parua adiit certamina. quæ & diu affatim vixit in immenſis lachrymis. Omni humanæ naturæ ſubiecta propter Dominum. cum omni pietate ſanctis ſubdita epiſcopis. venerans presbyteratum. honorans clerum, reuerens exercitationem. ſuſcipiens virginitatē. opem ferens viduitati. curam gerens orbitatis. protegens ſenectutem. ægrotos inuiſens. peccatorum miſerens. errantes in viam deducens. in omnes vtens miſericordia, profuſè autem in pauperes. multíſque infidelium in catecheſi inſtitutis vxoribus, etiam ad victum eis ferens auxilium, ſemper memorabile nomen benignitatis reliquit per totam vitam. A ſeruitute in libertatem innumerabilium ſeruorum reſtituens examina, reddidit eos honore æquales ſuæ nobilitati. vel potius, ſi vera dicere oporteat, facti ſunt hac ſancta habitu nobiliores. Neque enim eius indumentis inueniri potuit quidquā vilius. Nam iis etiam qui ſunt pannis valde obſiti, indigna erant huius ſanctæ tegumenta. Tanta autem erat eius manſuetudo, vt etiam longè ſuperaret ſimplicitatem ipſorum puerorum. Nulla vituperatione à vicino quidem vnquam inuenta eſt apud hanc quæ Chriſtum geſtabat. ſed omnis eius vita non vitalis, erat in compunctione & frequenti profluuio lachrymarū. & potius videre licebat fonti æſtate ſua deficere fluenta, quàm huius nō ſublimibus & Chriſtum ſemper videntibus oculis lachry-

mas deficere. Et quid in his immoror? Quo enim magis meus verſabitur animus in duræ inſtar ſaxi animæ narrandis certaminibus & virtutibus, eo magis inuenientur verba à factis remotiora. Nec me exiſtimet aliquis hæc ſplendidè & magnificè colligere de hac vel maximè impatibili, & perquirere reliquias totius Olympiadis, quæ fuit pretioſum vas ſancti ſpiritus. ſed qui his oculis viderim huius beatæ vitam & angelicam inſtitutionem, vt qui fuerim ſpiritalis huius germanus amicus, & eius cognatis familiariſſimus. adeò vt multæ eius pecuniæ ſint à me ex eius ſẽtentia diſtributæ. Hæc ergo non amplius de cætero quæ ſunt carnis ſapiens, ſubiecta principatibus, obediens poteſtatibus, venerans presbyteratum, honorans vniuerſum clerum, confeſſione quoque digna eſt habita pro veritate, importunorum maledictorum multis acceptis procellis. Cuius vitam inter confeſſores referunt, quicunque pij habitant Conſtantinopolim: vt quæ proximè matrem periclitata ſit in iis que ſunt ex Deo certaminibus: & in his mortua beatã accepit gloriam, & in infinito ſeculo coronata pompã agit, nulli interitui abnoxias, cum ſanctis & ſibi ſimilibus, in ſempiternum manſiones habitans, & bonorum operum à Chriſto Domino cũ fiducia accipiens remunerationes.

CXLV.

DE CANDIDA

Ornare Eccleſias.

POſt hanc ęquali quoque modo in Domino viuẽs, beata Candida, Traiani vxor ducis exercitus, cũ & ad ſummã perueniſſet honeſtatẽ, & rationi conuenienter ornaſſet eccleſias, & venerata eſſet epiſcopos

pro dignitate Chriſti ſacramentorũ,& omnem Chriſti clerum apertè honoraſſet, & ſuã filiam inſtituiſſet in ſorte virginitatis, eam præmiſit ad Chriſtum, donum ſuorum ilium. poſtea autem ipſa quoque, temperantia & caſtitate & pecunię diſperſionibus filiã ſuam eſt cõſecuta. Hanc ego vidi egregiam mulierem tota nocte laborantem & molentem, & propriis manibus facientem panem oblationis, ad vires corporis deprimendas: & dicentẽ. Cùm non ſufficiat ieiunium, hanc ei do ſociam laborioſam vigiliam, vt Eſau diſſoluam, eneruémq; laſciuiã. Ea ab iis quæ ſunt ſanguine prædita & animata omnino abſtinuit. niſi quòd ſumebat piſces & oleum & olera. ídque ſolũ in die feſto. Omni autẽ alio tẽpore contẽta erat oxycrato & pane arido. In hac vitę aſperitate, cùm beata requie obdormiiſſet hæc mulier inclita, nũc fruitur bonis æternis, quę ſunt parata iis qui dilexerunt vitam quæ ex virtute agitur. *Abſtinentia à carnibus.*

DE GELASIA.

COnſequenter zelo huius bonæ fœminæ, veritatis viam ingreſſa eſt, piè trahens iugum virginitatis, in primis veneranda Gelaſia, cuiuſdam Tribuni filia. Huius optimæ hæc fertur virtus, quòd ſol nũquam occidit ſuper eius dolorem. non aduerſus ſeruum. non aduerſus ancillam. non aduerſus aliquem alium. Hæc beata cùm effugiſſet viam eorum qui ſunt acceptæ iniuriæ memores, quæ fert ad mortem æternam, euaſit hunc malum diaboli ſtimulum, nempe odij & maleuolentiæ. & cùm deſideraret æternam peccatorum remiſsionem, remiſit parua delicta, vt ipſa quoque inueniret maiorum remiſſionem. CXLVI.

DE IVLIANA.

CXLVII. QVædam nomine Iuliana, virgo in Cæſarea Cappadociæ, dicta eſt eſſe & doctiſſima & fideliſſima. quæ Origenem ſcriptorem fugientem gentilium inſurrectionem excepit, cum duos annos occultans. ſuis ſumptibus & ſuo miniſterio virum alens. Inueni autem hæc in antiquiſſimo libro ſcripto verſibus, qui quidẽ ſcriptus erat manu Origenis. Hunc librum inueni ego apud Iulianam virginem in Cæſarea, qui apud ipſam erat occultus. Dicebat autẽ ſe accepiſſe à Symmacho interprete Iudæorum. Non fuit autem alienum ab inſtituto opere, poſuiſſe virtutes harum fœminarum. ſed vt ſciamus, quòd ex diuerſis occaſionibus licet lucrari, ſi velimus.

Liber Origenis carmine ſcriptus.

DE FOEMINA NOBILISSIMA QUÆ FUIT SEMPER VIRGO.

CXLVIII. IN alio libro antiquiſſimo, ſcripto ab Hippolyto, qui fuit familiaris apoſtolorum, inueni talem narrationem. Fuit quædam nobiliſſima virgo & formoſiſſima, quæ in vita ex virtute agenda exercebatur Corinthi. Hanc illo tempore detulerunt ad iudicem, qui erat gentilis in tempore perſecutorum, vt quæ maledictis inceſſeret, & tempora, & imperatores, & ſimulachra. Proponebant autem eius pulchritudinem harum rerum cauponatores, impio iudici fœminas inſano amore depereunti. Is verò, equinis auribus, & fœminas inſanè amantibus cogitationibus, accepit calumniam. Ea autem producta ad hominem ſceleratum, multo magis inſana captus eſt intemperantia. Poſtquam autẽ omnibus aduerſus eam adhibitis ma-

Liber Hippolyti.

chinis huic Dei homini perſuadere non potuit, variis tormentis ſubiecit fortem fœminam. Poſtquam autem ne in his quidem id quod volebat eſt aſſecutus, vt qui non poſſet eam abducere à Chriſti confeſſione: in eam inſaniens crudelis, non tradit eam tormentorum cruciatibus. ſed caſtam & temperantem fœminam ponens in proſtibulo, iuſſit ei qui eas poſsidebat, dicens. Hanc mihi cape: & tres nummos ex ea ad me defer quotidie. Is autem aurum exigens ex turpi actione, eam tradidit volentibus in officina abominandi flagitij. Cùm hæc ergo nouiſſent qui tenebantur inſano amore mulierum, aſſidebant ſceleratæ exitij officinæ, mercedem dantes inhoneſtæ operationis. Illa autem virgo honeſtiſſima & in primis veneranda, & verba declinans quæ poſſent ad fraudẽ pellicere, ſuppliciter eis dicebat, rogans. Habeo vlcus in loco occulto, quod mirandum in modum malè olet. & timeo ne vos mei odium capiat propter vlcus auerſandum. Concedite ergo mihi paucos dies. & tunc licebit vobis vel me habere gratis. His verbis perſuaſos intemperantes amandabat beata. Aſſiduis autem precibus Deum placans, & compunctis ſupplicationibus, eum inflexit ad miſericordiam. Attẽdens ergo Deus qui nouit cogitationes, quomodo caſta pudicitiæ curam gerebat ex animo, in illis diebus pro ſalute omniũ tale quid ſtruxit. Quidam adoleſcens magiſtrianus, ſpecie formoſus, mẽte pius, cui Deus zelum immiſit ſpiritalem adeò ardentem, vt etiam mortem contemneret: Is cum prætextu intemperantiæ eo acceſsiſſet, profundo veſpere ingreditur ad eũ qui illas

Tentatur Virgo.

Proſtituitur.

De Magiſtriano.

CXLIX.

Magiſtrianus adoleſcẽs formoſus ſeruat virg.

alebat,& dat ei quinque nummos,& dicit ei. Concede mihi manere hac nocte cum hac puella. In locum ergo occultum cum ea ingreſſus,dicit ei.Surge,ſerua te ipſam.& cùm eam ſuis veſtibus induiſſet,tunica,camiſia,& chlamyde,&omnibus virilibus,dicit ei,Egredere, te ſumma chlamydis parte contegens. Quæ cũ ſic feciſſet,& ſe totã ſigno crucis muniiſſet, egreſſa ex illo loco omnino incorrupta & impolluta,ſeruata eſt Chriſti gratia,& cauſa adoleſcentis qui eam ſuo ſanguine liberauit à turpi vicio. Sequenti autem die res fuit cognita:& productus eſt Magiſtrianus ad ſæuiſſimum iudicem. Cùm autem ſtrenuum Chriſti athletã examinaſſet impius, & omnia didiciſſet, iuſſit eũ obiici beſtiis. vt etiam malis infeſtus dæmon in eo afficeretur ignominia. Nam cùm exiſtimaſſet virũ fortẽ in nefarium iniicere ſupplicium, eum effecit duplicẽ Chriſti martyrẽ, vt qui & pro ſua anima præclare decertauerit,&pro illa beata in laboribus ſtrenuè perſeuerauerit. Quocirca duplici honore & duabus coronis dignus eſt habitus à Chriſti benignitate.

Crucis ſignũ tempore apoſtolorum.

Martyrium magiſtriani

DE VXORE VIRI SENATORII.

CL. MEmini autem alterius quoque hiſtoriæ. & bonum eſt eam non præterire. Dicitur de Magnẽtino inſurrectore, quòd habuerat ſtupri conſuetudinem cum multis gẽtilibus: & animum adiecerat vt rẽ etiam haberet cum Chriſtianis. Eæ autem malebant mori, quam prodere pudicitiam. Cùm ergo veniſſet in vnam vrbem amauit quandam vxorem viri ſenatorij ex Præfectis. Timore autem affectus eius maritus dixit ei. Mitte,tolle eam. Cùm autem veniſſent ad eã

milites,dixit eis mulier. Expectate parumper donec mundum meum componam, cui ſum aſſueta.Ingreſſa autem ſuum cubile,accepto enſe,eum ſuis infixit vi ſceribus.Audiant virgines& erubeſcant,quę profitentur ſe Chriſtum habere ſponſum, & parua eum produnt libidine.Nobis autem det vnicuiq; Deus ſeruare virginitatem, & exultãtibus clamare cum pſalmographo. Confige in timore tuo carnes meas. A iudiciis enim tuis timui. &, Viuo autẽ iam non ego: viuit verò in me Chriſtus.Concedatur autẽ vt vos quoque dicatis ſobriæ. Ego patrueli meo, & patruelis meus eſt mihi,aliquando quidẽ ſponſus, aliquando verò frater:vt nihil cogitetur carnale.Si enim audieris ſpõſum & ſponſam,ſignificat ſpiritalem vnionem cum patre. Vidimus autèm alios quoque patres& monachos per totam Ægyptum, multas virtutes & ſigna facientes. quorum non meminimus propter multitudinem. ſed pauca pro multis narrauimus. Quid enim dixerit aliquis de ſuperiori Thebaide quæ eſt per Syenem. in qua ſunt viri valde admirabiles, & multitudo monachorum infinita, quorum non crediderit aliquis vitæ inſtituta, vt quę vitam humanam ſuperant. qui etiam mortuos in hodiernum vſque diem ſuſcitant, & ſuper aquas ambulant,ſicut Petrus: & quidquid Seruator per ſanctos effecit Apoſtolos, ea nunc quoque efficit.Sed quia magnum imminebat periculum,ſi vltra lyco tranſiremus,propter latronum irruptionem,nõ auſi ſumus videre illos ſanctos. Neque enim prædictos patres vidimus ſine periculo: neque ſine labore aſpeximus ſacras has fœminas: ſed multa prius paſſi,

Mulier ſe enſe transfigit ne ſtuprum patiatur.

Pſal.118.

Galat.2.

Thebais ſuperior.

Magno peri culo peregrinatus eſt Palladius in Eremos. & propemodum periclitati, vix aſſecuti ſumus vt ea videremus. Septies enim in mortem incidimus. In octauo autem malum nos non attigit, cum Deus nos omnino ſeruaſſet. Semel enim quinque dies & noctes *Sitis.* ambulantes per ſolitudinem, fame & ſiti propè fuimus exanimati. Aliquando autem in acutas & aſperas *Paludes & ſentes* paludes incidentes, & pedes noſtros perforantes, *Cœnum.* vt dolores eſſent intolerabiles, propemodum frigore enecti ſumus. Tertio autem, cœno ad lumbum vſque inhæſimus, & non erat qui eriperet: & has beati *Pſal. 68.* » Dauid voces exclamauimus. Saluum me fac Domine » Deus, quoniam, ingreſſæ ſunt aquæ vſque ad animam » meã. Infixus ſum in lutum profundi, & non eſt ſubſtan» tia: &, Serua me à luto, vt ne infigar. Quartum autem *Nili incrementum.* fuit aquæ multitudo quæ affluxit ex Nili incremento, cum quatuor dies per aquas ambularemus: & in oſtiis propemodum abrutis. Tunc clamauimus, dicẽtes: Ne nos demergat tẽpeſtas aquæ: nec me deuoret profundum. Quinto autem incidimus in latrones in littore maris, venientes in Diolcon: qui nos etiam eouſque ſunt perſecuti volẽtes cõprehendere, donec nobis paruus relinqueretur ſpiritus, vt qui nos decies *Latrones.* mille paſſus eſſent perſecuti. Sexto autem, Nilum nauigantes, propemodum euerſi ac ſubmerſi ſumus. Septimum fuit, quando in palude Mareotide, vbi charta naſcitur, abiecti ſumus in quandam paruam inſulam deſertam: & tres noctes & dies ſub dio manſimus, magno frigore & imbribus nobis imminentibus: erat enim tempus Epiphaniorum. Octauum autem ſuperuacaneum quidem eſt narrare: ſed tamen eſt

vtile. Nañ cùm nos per quendam locum veniſſemus Nitreas, erat in ea regione quoddam magnum concauum,in quo multi remanſerãt crocodili, cum aqua receſſiſſet ex agris. Tribus ergo crocodilis in margine foſſæ extenſis, acceſſimus viſuri beluas, putantes eas eſſe mortuas. Illę autẽ ſtatim in nos irruerunt. Nobis autem magna voce Dominũ nominantibus, Chriſte adiuua nos, ſtatim beluæ tanquam ab angelo auerſæ, ſeipſas in aquam ſunt iaculatæ. Nos autem Nitreas magno curſu contendimus, illã vocem Iob meditãtes, vbi dicit. ,, Septies ex neceſſitatibus liberabit te. In ,, octauo autem te non attinget malum. ,, Deo ergo agimus gratias qui nos ex tot liberauit periculis, & nobis magna oſtendit ſpectacula. *Iob.5.*

VITA FRATRIS QVI cum eo verſabatur.

CVm ergo pauca dixero de fratre qui mecum verſatur à iuuentute vſque in hodiernum diem, hic deinceps finem imponã orationi. CLI. Eum ego cognoui longo tempore cum comederet, omni gulæ affectione caruiſſe, & itidem cum ieiunaret, affectũ nõ fuiſſe, vt qui, vt arbitror, viciſſet affectionem. longè remotũ ab auaritia contentũ præſentibus: non ſe ornantẽ veſtibus: cõtemptum gratias agentẽ: pro germanis amicis pericula adeuntẽ. Dæmones expertum plus quàm millies: adeò vt quodam die cũ eo dæmon pactus ſit & dixerit, Paciſcere mecum te vel ſemel peccaturũ: & quam mihi in hac vita dixeris, eam ad te adducam. Et rurſus cum aliquando quatuordecim noctes cum eo depugnaſſet, vt mihi narrauit, & noctu traxiſſet, *Dæmon apparet.*

ipſum eſt allocutus, dicens. Noli adorare Chriſtum, & ad te non accedam, is reſpondens dixit. Propterea eum adoro, & innumerabilibus amplius partibus glorifico, & adorabo, quoniã hoc te malè habet. In centũ & ſex venit ciuitates, & in plurimis eſt etiam aliquo tempore verſatus. Mulieris nullam habuit experientiam ne in ſomnis quidem, niſi ſi ſe ſomniaret belligerari. Ter eũ noui eſculenta accepiſſe ab angelo. Quodam die cum in extrema ſolitudine ne micã quidem haberet, inuenit in pelle ouina tres panes calidos paxamidios: aliquando rurſus vinum & panem. Aliquando rurſus venit ad eum vox, dicẽs. Noui tibi deeſſe cibos: vade & accipe ab N. frumentũ & oleum. Cùm ergo veniſſet ad illum ad quẽ miſſus fuerat, is ipſi dixit. Iuſſit quidam te accipere triginta modios frumẽti, & duodecim ſextarios olei. De eo potero gloriari ac prędicare qualis eſſet: quem noui ſæpe eſſe lachrymatum propter eos qui ex neceſſitate laborabãt inopia. Præbebat ergo ſi quid habebat, carne excepta. Noui etiam eum eſſe lachrymatũ propter eum qui ceciderat in peccata, & eum qui ceciderat adduxiſſe lachrymis ad pœnitentiam. Is mihi aliquando hoc narrauit. Deum rogaui, vt neminem compungeret maximè ex diuitibus & improbis, vt mihi aliquid darẽt quod eſſet ad vſum neceſſarium. Mihi autem hoc ſufficit, quòd dignus ſim habitus, qui horũ omnium meminiſſem quæ ſcriptis mandaui. Non enim ſine Dei numine hoc factum eſt, vt mens tua moueretur vt iuberes me hunc librum ſcribere, ſcriptis, inquã, tradere vitam horum virorum. Tu autem fideliſſime Chriſti ſerue ac venerande

Pellicea Veſtu.

randeLauſe, & caput mihi amiciſſimum & maximè germanum, hunclibrum lubenter legens, magnam tuæ immortali animæ præbebis vtilitatem in iuſtorũ reſurrectione, inclitorum rectæ vitæ athletarum inſtituta, labores, & tantam tolerantiam, vitæque duriter actæ patientiam aſſumens. Quamobrem ea prompto & alacri animo ſequere, bona & incorrupta ſpe nutritus, ſemper retro videns dies qui antè ſunt breuiores: & ora pro me: teipſum conſeruans alienum à reprehenſione & cuſtodiens integrum: qualem te noui & habui, à conſulatu Tatiani vſque in hodiernum diem: & qualem terurſus noui meliorem moribus, & electũ præpoſitum in conſeruando maximè pio cubili. Nam cum ſis in tanta dignitate in tot & tantis pecuniis, & tanta poteſtate, non feciſti peius quam Dei poſtularet metus. Is eſt Chriſto dedicatus qui audiit à diabolo. Hæc omnia tibi dabo, ſi cadens adoraueris me. Sed eum Dominus pudore affecit, dicens, Vade poſt me. Quem quidem tu quoque imitans, fluentibus expulſis diuitiis, & adumbrata gloria vitæ præſentis cœleſtem deſideraſti & incorruptam vitam, regnúmque æternum, & manentem gloriam, & bona arcana quæ neque oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis aſcenderunt. Quorum nos Dominus efficiat hæredes cum ſanctis eius patriarchis & prophetis, & apoſtolis & martyribus, & iis quorum mentionem fecimus in hoc libro, gratia ipſius Seruatoris noſtri Ieſu Chriſti. Cum quo patri gloria cum ſancto ſpiritu. In ſecula ſeculorum. Amen.

Cõcluſio libri,

Matt. 4.

HH

BEATI THEODORETI ΘΕΟΦΙΛΗ'Σ, ID EST RELIGIOSA HISTORIA.

Vtilitas libri.

OPTIMORVM virorum, & qui in virtute præclarè ſe exercuere, pulchrum quidem eſt videre certamina, & oculis haurire vtilitatẽ. Quæ enim laudantur, dum cernuntur, & digna videntur quę poſſideantur, & amplectenda amoréque proſequenda exiſtunt, & ad ea comparanda ſpectatores inducunt: afferunt autem nihilo ſecius nõ mediocrem quoque vtilitatem, eiuſmodi rerum rectè & ex virtute geſtarum narrationes, quę ab iis quę ſciũt, eorũ qui neſciunt auribus offerun tur. Viſum enim eſſe fideliorem auditu dicunt aliqui. auditui tamen fit quoque fides, dum ex eorum qui dicunt veritate ea quæ dicũtur iudicat. Quomodo enim linguæ & palato, de dulcedine, & amarore, & aliis huiuſmodi qualitatibus, creditum eſt iudicium, déque iis ferunt illam ſententiam: ita orationum diſcernendarum ratio commiſſa eſt auditui, qui ſcit ſecernere à noxiis eas quæ aliquam afferunt vtilitatem. Atque ſi vtilium quidem narrationum integra & incorrupta maneret memoria, & non obliuionis, veluti caligo quædam, aſperſa labes, efficeret vt ea euaneſceret, de iis vtique ſcribere eſſet ſuperuacaneum, cùm quæ hinc

Teſtimonium eorum quæ narratur eſt.

percipitur vtilitas, ad poſteros admodum facilè perueniret. Quoniam autem corporibus quidem tempus affert interitum, inducens ſenectutem & mortem: rebus autem rectè & ex virtute geſtis, obliuionem, vt mihi quidem videtur, inferens, & obſcurans memoriam: nemo nos iure reprehenderit, quòd piorum virorum, Deíque amantium vitæ inſtituta aggrediamur ſcribere. Quemadmodum enim ij quorum fidei eſt credita corporum curatio, medicamenta comparant, cum morbo bellum gerentes, & iis qui laborant ferentes auxilium: ita quæ in his cõſcribendis ponitur induſtria, efficitur veluti quoddam ſalutare medicamentũ, quod obliuioni quidem inſidiatur, opem autem fert memoriæ. Quomodo enim non eſt abſurdum, vt poëtæ quidẽ & ſcriptores ea conſcribant quę in bello fortiter & prçclarè geſta ſunt: Tragici autem, eas quæ rectè celabantur calamitates, tragœdiis in publicum proferant, & earum ſcriptis mandatam relinquant memoriam: aliqui autem alij in comœdiis & rebus ridiculis conſumant orationes: nos autem ſinamus eos viros tradi obliuioni, qui in corpore mortali & patibili oſtenderunt impatibilitatem, & incorpoream æmulati ſunt naturam? Quáſnam autem pœnas non meritò dederimus, ſi horum quæ admiratione digna ſunt certaminum nihili faciamus negligi memoriam? Si enim ipſi eorum qui olim fuere ſanctorum ſummam æmulati philoſophiam, non ære & literis illorũ inſculpſere memoriam: ſed omnem eorum virtutem exprimentes, quaſdam eorum animatas imagines & ſtatuas, ſeipſos effecere: quænam no-

Vtilitas hiſtoriæ.

Tragici.

Argumentũ à minori ad maius.

bis meritò daretur venia, ſi nec literis quidem eorum inſignem vitam honoraremus? ídque cùm athletæ & pancratiaſtæ qui decertant in Olympicis, honorentur ſtatuis, atque etiam in equorum curriculis, qui victores eſſe videntur aurigæ, idem præmiũ accipiant. Nec hoc ſolũ, ſed etiam muliebres viros & effœminatos, & de quibus dubites ſíntne viri an mulieres, ij qui horum delectantur ſpectaculis, inſcribũt tabulis, eorum memoriam longiſſimo tempore conſeruare contendentes. licet memoria animis detrimentum afferat, non commodum. ſed tamen hi quidem hos amantes, his, illi verò illos, illis, ídque cùm damnum afferant, picturis honorant. & quoniam mortalem naturam mors deprædatur, colores temperantes, & illorum effigies tabulis imponentes, excogitant rationem qua eorum memoria ſit vita longè diuturnior. Nos autem ſcribimus quidem vitam philoſophiæ magiſtram, & quæ imitata eſt vitę inſtitutionem que agitur in cœlis. Deſcribimus autem non figuras characteréſve corporum, neque ea expreſſa iis qui neſciunt oſtendimus. ſed formas animarum, quæ ſub aſpectum non cadunt adumbramus. & bella quæ cerni non poſſunt, conflictúſque qui non apparent oſtendimus. Tali enim armatura eorum phalangis imperator & in pugna princeps eos Paulus induit. Accipite enim, inquit, armaturam Dei, vt poſſitis reſiſtere in die malo, & omnibus confectis ſtare. Et rurſus. State ergo ſuccincti lũbos veſtros in veritate. & induti loricam iuſtitiæ, & calceati pedes in præparatione euangelij pacis. in omnibus aſſumentes clypeum fidei, in quo poteritis om

Argumentum libri. *Eph.6.*

nia tela maligni ignita extinguere. Et galeam ſalutaris „
accipite, & gladium ſpiritus, quod eſt verbũ Dei. Hac „
cùm hos induiſſet armatura, produxit ad certamina.
Talis enim eſt hoſtium quoque natura, incorporea.
minimè aſpectabilis. obſcurè inuadens. clanculũ inſidiãs, repentéque & pręter expectationẽ irruens. Hoc ipſum idem quoque docens imperator, dicebat. Nõ „ *Eph. 6.*
eſt nobis colluctatio aduerſus carnẽ & ſanguinẽ, ſed „
aduerſus principes & poteſtates, aduerſus mundi re- „
ctores, tenebrarũ huius ſeculi. aduerſus ſpiritalia ne- „
quitiæ in cœleſtibus. Sed tamen cum tales hoſtes haberet horum ſanctorũ claſſis, imo verò vnuſquiſque „
eorum à tot & tantis circunſideretur hoſtibus: neque enim omnes ſimul inuaſerunt, ſed modò quidem hos, modò verò illos adoriebantur: tam præclaram retulere victoriã, vt fugerint quidem aduerſarij, hi verò iis fugatis ac profligatis trophæum erexerint, cùm nihil eis afferret impedimentum. Eis autem præbuit victoriam, non natura, ea enim eſt mortalis, & innumerabilibus plena affectionibus, ſed mens quę diuinam attrahebat gratiã. Nam cùm diuinæ pulchritudinis eſſent ardentes amatores, & pro eo quã amabant omnia lubenter & agere & pati ſtatuiſſent, forti quidem & generoſo animo tulerũt affectionum perturbationúmque impetus: Diaboli autẽ telo procellas ſtrenuè repulerũt. & vt dicam apoſtolicè, cùm corpus caſtigaſſent & in ſeruitutem redegiſſent, iræ quidem ardorẽ ſedauerunt, cupiditatũ autem rabiem quieſcere coëgerunt: ieiunando autem & domi cubando ſopitis animi motibus, repreſsíſque eorũ exultationibus, coë-

gerunt corpus fœdus inire cum anima: & ſoluerunt bellum quod eſt eis à natura inſitum. Pace autem ſic inter ea inita, omnem aduerſariorum cateruam expulere. Nam cùm eis deeſſent cogitationes quæ interna proderent, & membrorum humanorũ auxilio priuati eſſent, bellare nõ poterãt. Telis enim in nos diabolus noſtris membris vtitur. Nam ſi neque ineſcãtur oculi, neque aures demulcentur, neque tactus ſuaui quodam ſenſu titillatur, neque mens improba admittit cõ-

Vrbs in alto ædificata

ſilia, fruſtra laborant qui parant inſidias. Quomodo enim vrbem in alto ædificatam, & validis propugnaculis munitam, & profundis foſſis vndique circundatam, nullus hoſtis cœperit, ſi ex iis qui ſunt intus nemo prodat, & portas aliquas aperiat: ita fieri non po-

In quos minus agatur dæmones.

teſt vt dæmones qui bellum gerunt extrinſecus, ſuperent animam circundatam à diuina gratia, niſi cogitationis alicuius ſocordia, noſtrorum ſenſuum aliquam feneſtram aperuerint, & per eam inimicum intrinſecus admiſerint. Hæc cùm à diuina ſcriptura apertè didiciſſent ij quorum laudes à nobis celebrantur, & Deum audiiſſent dicentem per prophetam, Aſcendit

Hier. 9.

„ mors per feneſtras, cùm diuinis legibus tãquam qui-
„ buſdã repagulis & vectibus ſenſus clauſiſſent, mẽti claues eorum tradiderunt. & neque labra linguam ape-

Applicatio ſimilitudinis.

riebant, niſi mens imperaſſet. nec pupillæ permittebatur vt ſe extra cilia porrigeret. auditus autem noxiis ſonis aditũ obſtruens, ſtultas & inutiles repellabat orationes: illáſque ſolas admittebat quibus mens delectabatur. Sic odoratũ docuere ea non deſiderare quæ ſuauem emittunt odorem, vt quibus natura ſit inſitũ

vt molliant & relaxent. Sic ventris expulere ſatietatẽ, eúmque ea ſumere docuere, quæ non voluptatem afferrent, ſed vſum implerent, nec amplius quàm quod ſatis eſſet ad prohibendum ne fame morerentur. Sic ſomni dulcem diſſoluere tyrannidem: & cùm cilia ab eius ſeruitute liberaſſent, ea pro ſeruitute dominatum docuerunt, vt eius vſum admitterent, nõ cùm ipſe inuaderet, ſed cùm ipſi accerſerent, ad breue naturæ auxilium. Cùm ergo murorum & portarum cuſtodiæ eam curam geſſiſſent, & internis cogitationibus concordiam conciliaſſent, aduerſarios extrinſecus inuadentes irridebant, qui vi quidẽ intrare, propter diuinæ gratiæ præſidium, non poterant: nullum autem inueniebãt proditorem qui vellet inimicos admittere. & cum hoſtes ea eſſent natura quæ non cadit ſub aſpectũ, corpus quod videtur & ſubiicitur naturæ neceſſitatibus, vincere minimè potuere. Eius enim auriga & muſicus & gubernator, optimè quidem tenens habenas, equis perſuaſit vt rectè & ordine procederent: numeroſè autem pulſans cordas ſenſuum effecit vt ſonum omni ex parte concinnum & conſonum redderent. Scienter autem mouens clauum, & fluctuum inſultus, & ventorũ fregit impetus. Hos ergo qui per innumerabiles quidẽ labores vitæ iter ingreſſi ſunt: ſudoribus autẽ & afflictionibus corpus edomuerũt: & riſus quidem affectionem ignorauerũt, in luctu autem & lachrymis omnem vitã conſumpſerunt: & delicias quidẽ Sybariticas ieiunium eſtimarunt: ſomnũ autem ſuauiſſimum, laborioſas vigilias: molle ſtragulum, durum ſolum: immenſam autem & inexplebilem *Deliciæ ſybariticæ.*

voluptatem, in orationibus & cantandis pſalmis conuerſationem: Hos, inquã, qui omne genus virtutis cõplexi ſunt, quis non iure fuerit admiratus: vel potius quis pro dignitate eorum laudes celebrauerit? Atque ego quidem ſatis intelligo nullã poſſe orationem eorum virtutem aſſequi. eſt tamen aggrediendum. Non enim rectè habuerit, ſi quoniam veram philoſophiam perfectè adamarunt, ideo ne minores quidem laudes conſequantur. Scribam autem laudem non vnam communiter omnibus. Diuerſa enim dona eis data ſunt diuinitus. Hoc autem docens dicebat beatus Paulus,
1.Cor.12. „ Alij enim per ſpiritum datur ſermo ſapientiæ: Alij au-
„ tem ſermo cognitionis, ſecundum eundem ſpiritum:
„ Alij autem fides, in eodem ſpiritu. Alij autem dona
„ curationum, in eodem ſpiritu: Alij autem operatio-
„ nes virtutum: Alij autem prophetia. Alij genera lin-
„ guarum. Alij autem interpretatio linguarum. Horum
„ verò omnium oſtendens fontem, ſubiunxit, Omnia
„ autem hæc operatur vnus & idem ſpiritus, diuidens ſeparatim vnicuiq; ſicut vult. Quoniam ergo diuerſa

Donorum Varietas.

ſunt dona conſecuti, meritò vniuſcuiuſque narrationem faciemus ſeparatam. non quæcunque ab eis geſta ſunt perſequentes. ad ea enim ſcribenda ne tota quidem vita ſuffecerit: ſed cum pauca de vniuſcuiuſque eorum viuendi ratione, & de iis quæ fecit, narrauerimus, & paucis totius vitæ characterem & formã oſtenderimus, ad alium tranſibimus. Neque verò omnium ſanctorum, qui vbique inſignes extitere, vitæ hiſtoriam literis mandare conabimur. neque enim eos qui vbique clari fuere cognoſcimus. neque fieri poteſt

poteſt vt vnus conſcribat de omnibus. Eorum ergò ſolum vitam deſcribam, qui tanquam lumina fulſere in oriente, & fines orbis terrarum ſuis complexi ſunt radiis. Narrando autem procedet oratio, non vtens legibus encomiorum, ſed pauca quædam verè referens. Rogo autem qui in hanc religioſam inciderint hiſtoriam, ſeu formam monaſticæ exercitationis, vocet enim quis hoc opus vt voluerit, ne iis quæ dicuntur minus credant, ſi quid audiant quod eorum vires ſuperet: nec ex ſe illorum virtutem metiantur. ſed apertè ſciant, quòd piorum animis deus deſuper metitur dona ſanctiſſimi ſpiritus, & maiora largitur perfectioribus. Hæc autem à me dicta ſunt ad eos, qui in rerum diuinarum myſteriis, non ſunt admodum accuratè initiati. Miſtæ enim adytorum ſpiritus, ſciunt gloriam ſpiritus, & quænam per homines in hominibus faciat miracula, attrahēs incredulos ad Dei cognitionem. Qui autem non eſt crediturus iis quæ à me dicenda ſunt, clarum eſt eum ne iis quidem credere tanquam veris quæ per Moſem, & Ieſum, & Eliam & Eliſæum facta ſunt, habere autem etiam pro fabulis miracula quæ facta ſunt à ſanctis Apoſtolis. Sin autem illa eſſe vera teſtatur, hæc quoque credat eſſe à falſo aliena. Quæ enim in illis operata eſt gratia, ea per illos quoq; fecit ea quæ fecit. Perennis enim gratia, & eos qui digni ſunt eligens, veluti per quoſdam ſalientes, per hos effudit fluenta ſuæ operationis. Ex iis autem quæ ſunt dicenda, ipſe quidem vidi nonnulla. quæ autem non vidi, audiui ab illis qui viderunt, viris virtutis amantibus, & qui digni ſunt habiti vt & eos viderent,

Quorū maximè meminerit Theodoretus.

Forma monaſticæ exercitationis

Quæ virtute fiant miracula.

& eorum doctrina fruerentur. Euangelicæ autem doctrinæ ſcriptores fide digni, nō ſolum ſunt Matthæus & Ioannes, magni & primi in Euangeliſtis, qui Domini videre miracula: ſed etiā Lucas & Marcus. quos qui ab initio viderunt, & fuerunt verbi miniſtri, nō ſolum quæ paſſus eſt & quæ fecit Dominus, ſed ea etiam quæ perpetuò docuit, accuratè edocuerunt. Etenim cùm nō vidiſſet ipſe beatus Lucas, in principio operis dicit ſe ea narrare, de quibus certior factus eſt. Nos autem etſi audiamus eum non vidiſſe ea quæ narrat, ſed hanc doctrinam accepiſſe ab aliis, nō minus ei & Marco credimus quàm Matthæo & Ioanni. Vterque enim eſt in narrando fide dignus, vt qui didicerit ab eis qui viderunt. Nos itaque alia quidem narrabimus vt quæ à nobis viſa ſint: alia autem vt qui crediderimus eis qui viderant narrantibus viris, qui illorum vitam ſunt æmulati. Prolixiori autem de iis vſus ſum oratione, dum volo perſuadere me vera narraturum. Hinc autem deinceps narrare incipiam.

Cōfirmatur id quod aſſerit authoritate.

IACOBVS.

MOSES ille diuinus legiſlator, qui imum maris fundum aperuit, & inundatione aquarū aridam obruit ſolitudinem, & alia omnia fecit miracula, ſcripſit res geſtas eorum ſanctorum qui fuere antiquitus. nō ea vſus ſapientia quam acceperat ab Ægyptiis, ſed ſplendore gratiæ accepto à ſuperis. Vndénam enim alioqui Abelis didiciſſet virtutē, & Enoch virtutis ſtudium, & Noë iuſtitiam, & Melchiſedech pium ſacerdotium, Abrahæ vocationem, fidem, fortitudinem, & quæ ei magnæ erat curæ hoſpitalitatem. vulgo ia-

Huius Iacobi Niſibitæ meminit Gēnadius in opere, De ſcriptoribus eccleſiaſticis. ī quo multa recenſet prætermiſſa à Theodoreto: et enumerat opera quæ ab eo ſcripta

ctatum filij ſacrificium, & aliorum quæ ab eo præclarè geſta ſunt catalogum: & vt in ſumma dicã, diuinorum virorum certamina, victorias, præconia, niſi intelligentis diuiníque ſpiritus radios accepiſſet? Hoc mihi quoque in præſentia opus eſt auxilio, qui conor eorum vitam ſcribere ſanctorum, qui parum ante nos & noſtris tẽporibus claruere, & veluti quaſdam leges iis qui imitari volent velim proponere. Horũ ergo ſunt preces inuocãdæ, & incipiendum eſt narrare. Niſibis eſt ciuitas in confinio regni Romanorũ & Perſarum, quæ olim quidem erat Romanis vectigalis, & eorum parebat imperio. Ex ea ortus magnus ille Iacobus, ſolitariam vitam & quietã eſt amplexus. & altiſſimorum montium occupatis verticibus, in eis vitam egit. vere quidem & æſtate & autumno vtens ſyluis, & pro tecto habens cœlum. tempore autem hyemis, antrum ipſum excipiebat, quod ei paruum præbebat tegumentum. Habebat autem alimentum, non quod cum labore naſcitur & ſeritur: ſed quod ſua ſponte producitur. Nam ex ſylueſtribus colligens arboribus fructus qui ſponte naſcuntur, & ex herbis eas quæ ſunt eſculentæ, & habent inſtar olerum, ex iis dabat corpori ea quæ ſatis erant ad viuendum, ignis vſum recuſans. Vſus quoque lanæ erat ei ſuperuacaneus. Aſperrimi enim caprarum villi eius vſum implebant. Ex eis ipſi fiebat & tunica & ſimplex amiculum. Ita corpus affligens, ſpiritale alimentum aſſiduè exhibebat corpori. & cogitationis facultatẽ expurgans contemplantem, & diuini ſpiritus perſpicuum efficiens ſpeculum, reuelata facie, ex diuini apoſtoli ſententia,

ſunt. Eius quoque meminit hic ipſe Theodoretus in hiſtoria eccleſiaſtica lib. 2. & idem in primo eiuſdẽ hiſtoriæ eũ dicit ſuſcitaſſe mortuos.

Inuocatio ſanctorum.

Quæ victus ratio.

gloriam Domini ſpeculans, eandem trãsformabatur imaginem à gloria in gloriam, tanquam à ſpiritu Domini. Hinc quæ ei erat in Deum fiducia augebatur in dies. & à Deo petens quæ oportebat petere, ea ſtatim accipiebat. Porrò autem hinc quoque futura prę-uidebat propheticè. & virtutem ad facienda miracula à ſanctiſsimi ſpiritus accipiebat gratia. Ex his pauca narrabo, & apoſtolici eius ſplendoris radium iis qui neſciunt aperiam. Vigebat illo tempore in ſimulachra hominum inſania. & inanimæ quidem ſtatuę diuinum cultum ſibi vendicabant. Dei autem cultus negligebatur à plurimis. contemptui autem habebantur qui eorum ebrietatis nolebãt eſſe participes, quìque perfecta virtute præditi, ea quæ ſunt diſcernebant, & ſimulachrorum quidem ridebant imbecillitatem, vniuerſorum autem adorabant opificem. Illo tempore venerat in Perſidem, viſurus plantas veræ religionis, & ei quam par erat curam adhibiturus. Cùm is autem fontē tranſmitteret, puellæ quædam quæ pannos lauabant, & veſtes pedibus emundabant, ne nouum quidem, & qui decentem præ ſeſe ferebat grauitatē, ſunt reueritæ habitum. ſed exuto pudore, & perfricta facie, & impudentibus oculis diuinum hominem aſpiciebant, neque capita operientes, neque veſtes quas ſuccinxerãt demittentes. Hoc cùm ægrè tuliſſet homo Dei, & vellet Dei virtutem in tempore oſtendere, vt facto miraculo liberaret ab impietate, fontē quidem eſt execratus, & fluentum confeſtim euanuit. Puellas quoq; eſt execratus, & impudentem earũ iuuentutē caſtigauit canis ante tempus iuductis. & ſer-

1. Corin. 3.

Ab authoritate apoſtolica.

Pœna puellis inflicta inhonorantibus ſenē.

Fluēta deſinunt.

monem factum eſt conſecutum. mutatúſq; eſt nigror pilorũ: & ſimiles euaſerũt nuper plantatis arboribus, quę vere circumtectæ ſunt foliis autumnalibus. Eæ autem cùm ſic ſenſiſſent ſupplicium (nã & fontis fluenta effugerant, & ſua inuicẽ capita intuẽtes, videbant repentinam illam mutationem) curſu ad vrbem contenderunt, renunciaturæ illud quod acciderat. Illi autem cùm accurriſſent, & magnum Iacobum offendiſſent, rogauerunt vt irã compeſceret, & ſupplicium remitteret. Ille autem non diu cunctatus, Domino quidem preces obtulit: fluenta autem rurſus ſcatere iuſsit. Illa verò mox rurſus è ſuis emanarunt penetralibus, iuſti deriuata nutibus. Illi autem cùm hoc impetraſſent, petebãt vt filiarum quoque ſuarum crinibus color ſuus redderetur. Aiunt autem eum hoc quoque conceſsiſſe, requiſiiſſe autem puellas quæ illam acceperant diſciplinã. & quoniam non venerunt, reliquiſſe ſupplicium, documentum temperantiæ, & argumentũ moderationis, & diuinæ virtutis perpetuum & euidens monimentum. Tale eſt noui huius Moſis miraculum, *Exempla.* quod quidem non factum eſt virgæ percuſsione, ſed operationem accepit ſigno crucis. Ego autem præter *Crucis ſigno miracula facta.* miraculum valde quoq; miror manſuetudinẽ. Neque enim, vt magnus Eliſæus, impudentes illas puellas vrſis tradidit immanibus: ſed quadam innoxia diſciplina, & quę dedecoris parum habebat, vſus, pietatem ſimul docuit & moderationem. Hæc autem dixi, non vt prophetam ſeuitię accuſem, abſit vt adeò inſaniã: ſed vt oſtendam quòd cùm eandem haberet virtutẽ, ea effecit quæ congruebant Chriſti manſuetudini &

Nihil cõtra Chriſti manſuetudinem vindict. ab hominibus dei inflicta

nouo teſtamento. Is cùm aliquando vidiſſet iudicem Perſam iniquam tuliſſe ſententiam, quendam maximum lapidem, qui propè ſitus erat, execratus, iuſſit eum conteri & diſpergi, & illius iniquam arguere ſententiam. Lapide autem ſtatim cõminuto in particulas innumerabiles, conterriti fuere qui aderant. horrore autem plenus iudex, reuocauit quidem priorem, alteram autem iuſtam tulit ſententiam. Et hic quoque ſuum Dominum eſt imitatus: qui cùm vellet oſtendere ſe ſua ſponte ac lubentem ſubire paſsionem, & facilè ſi voluiſſet puniiſſet ſceleratos, non eis intulit ſupplicium, ſed ficum inanimam verbo arefaciens, ſuã oſtendit virtutem. Hanc ipſe quoque imitans clementiam, non puniit iniuſtũ iudicem: ſed ictu lapidis illum docuit inſtitiã. Cùm his rebus eſſet inſignis, & omnibus amabilis, & in ore omnium verſaretur, trahitur ad munus Pontificatus, & ſuæ patriæ præficitur. Cùm illam

Electio in Pontificem.

autem montanam viuendi mutaſſet rationem, & ciuilem vitę conſuetudinem non ex ſui animi cepiſſet ſententia, neque cibũ mutauit nec veſtitum. ſed loca quidem erant mutata, vitæ autem inſtitutio nullam accipiebat mutationẽ. Creſcebant verò labores, & erant longè maiores prioribus. Ieiunio enim, & cubili humi ſtrato, & ſacco quo induebatur, acceſſerant etiam omnino curæ eorum qui indigebant. vt de viduis, in-

Cura.

quam, eſſet ſollicitus, & prouideret orphanis, & eos qui iniuriã faciebant argueret, & iis quibus fiebat iniuria iuſtum afferret auxilium. & quid opus eſt omnia recenſere, apud eos qui norunt quæ nam illis competãt qui hanc ſuſcepere curationem? Inſigniter autem ille

tales amplectabatur labores, vt qui ouium dominum inſigniter & cuperet & timeret. Quò autem virtutis opes colligebat maiores, eo maiore ſanctiſsimi ſpiritus fruebatur gratia. & cùm aliquando ei in vicum quendam aut oppidum iter eſſet, neque enim locum ſatis teneo, ad eum accedũt quidam pauperes, vnum quempiam ex eis qui cum eis verſabantur, tanquam mortuum proponentes, & quæ ad illum ſepeliendum erant neceſſaria ſupplices ab eo poſtulantes. Ille autem conceſſit quidem rogantibus: Deo autem preces obtulit tanquam pro mortuo, rogans vt ei remitteret quæ in vita peccauerat, & eum in chorum iuſtorum dignaretur admittere. Hæc autem cùm dicerentur, eius qui tunc mortem ſimulabat euolauit anima, ſuppeditata ſunt autem corpori tegumenta. Poſtquam autem parum proceſſiſſet homo admirabilis, iubebant eum qui iacebat ſurgere, ij qui actum compoſuerant. Poſtquam autem viderunt eum non exaudire, & quod ſimulabatur id verum euaſiſſe, & in veram faciem mutatam eſſe perſonam, ad magnum quidem adeunt Iacobum, ſuppliciter autem obſecrantes, & ad pedes eius prouoluti, & actus quem temerè agẽdum ſuſceperant, dicentes cauſam fuiſſe paupertatem, rogabant vt eis ſuum mitteret delictum, & ei qui iacebat ablatam reſtitueret animam. Domini itaque imitans clementiam, & preces exaudiit, & oſtendit miraculum: vt qui vitam precibus ablatam, per preces iacẽti reſtituerit. Hoc autẽ mihi quidem videtur eſſe ſimile magni Petri miraculo. qui Anania & Saphiram ſuffuratos mẽtitóſq; morti tradidit. Etenim hic quoque ſimiliter, eius

Opus cum gratia.

Idẽ ferè de Epiphanio. Factus mortuus.

Oratio pro mortuis.

qui veritatem erat furatus, & mendacio erat vſus, abſtulit animam. Sed ille quidem cùm furtum cognouiſſet, reuelauerat enim gratia ſpiritus, intulit ſuppliciũ. Hic autem actus argumentũ neſciens, obtulit quidem preces, ſtitit autem vitæ curſum ei qui ſimulauerat. Et diuinus quidem apoſtolus mortuos à calamitate mini mè eripuit. Salutaris enim prædicationis initia metu opus habebant. Hic autem cùm eſſet refertus gratia apoſtolica, & puniit ad tempus, & pœnam mox remiſit. Hoc enim opus habebat eo qui eſſet lucrifacturus

Quid Arij tempora. eos qui offenderant. Sed enim & eſt eundum ad alia, & ſunt illa breuiter exponẽda. Poſtquam enim Arius, in vnigenitum & ſanctiſſimũ ſpiritum maledicti blaſphemiæque pater & opifex, in eum qui ipſum fecerat linguam mouens, impleuit Ægyptum tumultu & per-

Conſtantini laus. turbatione, Conſtãtinus autem imperator maximus, gregis noſtri Zorobabel: illius enim inſtar vniuerſam piorum captiuitatem reduxit ab exilio, & diuina templa humi diſiecta in altũ erexit & excitauit. Poſtquam ergo is omnes eccleſiarum præſides illo tempore cõgregauit Niceæ, venit cum aliis magnus quoque Iaco bus, pro veris decertaturus decretis, vt vir fortis & princeps totius phalangis. Romanorũ enim imperio tunc parebat Niſibis. Poſtquã autem fuit dimiſſus ſacer ille conuentus, & vnuſquiſque in ſuam eſt reuerſus, rediit hic quoq; tanquã vir fortis victoria poitus, exultans propter trophæa pietatis. Cùm autẽ aliquan tum proceſſiſſet tẽporis, imperator quidem ille magnus & admirabilis, exceſſit è vita cum coronis pietatis. Illiũs autem filij fuere hæredes imperij orbis ter-

ræ. Tunc rex Perſarum, cui nomen erat Sapores, cōtemptis filiis vt quorum potentia nō eſſet patri ęqualis, bellum mouit aduerſus Niſibim magnis & equitum& peditum copiis. Duxit autem elephantos quoque quàm plurimos. & ad vrbem obſidendam diuiſo exercitu, eā circunſedit. & machinas extruxit, & turres ædificauit. vallóſq; figens, & quod inter eos intercedit, ramis tanquam cratibus contextis, obſtruens, iuſſit militibus vt agerem extruerent, & turres contra turres excitarent. Deinde illic ſagittarios collocās & in eos qui erant ſuper muros tela iubens mittere, alios iuſſit inferius fodere muróſque ſubruere. Poſtquam autem omnia illi erant irrita & inania, vt quæ viri diuini diſſoluerentur precibus: poſtremò cùm fluuij præterfluentis, multitudine hominum fretus, fluxum prohibuiſſet, extructíſque muris, & ad retinendum comparatis impedimentis, fluuij plurimum collegiſſet, id totum ſimul immiſit in mœnia, eo vſus tanquam aliqua vehementiſſima machina. Ea verò aquæ inſultum non tulerunt. ſed impetu cōcuſſa in illa parte funditus corruerunt. Illi verò magnum clamorem ſuſtulerunt, vt pote quòd vrbs iam eſſet captu facilis. habitantium enim ciuium magnum murum ignorabant. Diſtulere tamen irrumpere, cùm viderent non poſſe vrbem adiri propter aquas. Cùm ergo procul receſſiſſent, vt pote quòd labor eis eſſet ceſſaturus, quieſcebant ipſi & equos curabant. Qui autem vrbē habitabant, ex animo conuerſi erant ad ſupplicationes, magnum Iacobum habentes interceſſorem. Qui autem ætate adhuc vigebant, omnes quam maxima

Induſtria bellica.

Iacobus interceſſor pro obſeſſis.

poterant contẽtione rurſus ædificabant, nec pulchritudinis nec concinnæ compagis vllam curam gerentes, ſed omnia temere componentes, & lapides & lateres, & quidquid portabat quilibet. vnáque nocte opus tantum proceſſit, & in tãtam creuit altitudinem, vt & ſatis eſſet ad arcendum curſum equorum, & hominum aſcenſum abſque ſcalis. Tunc omnes ab homine Dei petunt ſupplices, vt & in muris ſe oſtendat, & tela execrationum iaculetur in hoſtes. Is verò exoratus aſcendit, & eorum plurima millia contemplatus à Deo ſupplex petiit, vt in eos immitteret nubẽ cyniphum & culicum. Et is quidem dixit, Deus verò immiſit, ab eo tanquam à Moſe exoratus. & viri quidem diuinis telis vulnerabantur. equi autem ac elephanti ruptis vinculis fugiebant, huc & illuc diſperſi, vt qui non poſſent illos ferre aculeos. Cùm itaque vidiſſet rex impius & machinas nulli ſibi fuiſſe vſui, & aquæ irruptionem fuiſſe inutilem: murus enim qui corruerat, rurſus fuerat ædificatus: & omnem exercitum & affligi laboribus, & malè ſe habere ſub dio, & vexari à plaga immiſſa diuinitus: vidiſſet autẽ diuinum quoque hominem ſuper muros ambulantem, & coniecisſet ipſum imperatorẽ ei præeſſe operi: ſibi enim viſus erat & purpura indutus, & redimitus diademate, indignatus quidẽ eſt in eos qui eum decepiſſent, & vt bellum moueret perſuaſiſſent, & dixiſſent non adeſſe imperatorem. & cùm eos damnaſſet capitis, dimiſit exercitum, & in ſuam regiam rediit quàm citiſſimè. Hæc in hoc quoque Ezechia Deus fecit miracula, nõ illis minora, ſed etiam maiora, vt mihi quidem vide-

Nubes cyniphum in hoſtes.

tur. Quòd enim cùm corruiſſet murus, vrbs non capta fuerit, quódnam poteſt eſſe eo maius miraculum? Ego autem præter hoc illud quoque valde admiror, quòd cùm vteretur execrationibus, non petiit vt fulgura & fulmina è cœlo mitterentur, vt fecit magnus Elias, quando ad ipſum vterque quinquagenarius veniſſet cum ſuis quinquaginta. Audiuerat enim Dominum apertè dixiſſe Iacobo & Ioãni qui hoc ipſum conabantur facere, Neſcitis cuius ſpiritus ſitis. & ideo non petiit vt terra eis dehiſceret. nec rogauit vt phalanx igne conſumeretur. ſed vt animalculis illis ſauciaretur, & cùm Dei cognouiſſet virtutem, tandem mutata ediſceret pietatẽ & verum Dei cultũ. Tantam habuit hic homo diuinus apud Deum fiduciam, tantam à ſuperis gratiam eſt conſecutus. Cùm in his perpetuò verſaretur & in rebus diuinis quotidie creſceret, cum maxima gloria hanc vitã depoſuit, & ex his locis migrauit. Cùm autem præteriiſſet aliquantũ temporis & hoc oppidum, ab eo qui tũc imperabat, regno Perſarum eſſet traditum, exierunt quidem omnes qui in eo habitabãt. ſui autẽ defenſoris ac principis corpus ferebant, egrè quidẽ ferentes & dolentes quòd tranſmigrarent, canentes autem celebrantéſque virtutem fortiſſimi victoris. Si ille enim vixiſſet, ij minimè veniſſent in poteſtatem barbarorum. Hæc cùm de viro diuino recenſuerim, ad aliam tranſibo narrationem, rogans vt conſequar eius benedictionem.

Luc. 9.

Corpus S. Iacobi elatum.

IVLIANVS.

IVlianus, quem cognomine Sabam horantes nominabant incolæ, πρεσβύτην autem, id eſt ſenem,

Huius Iuliani meminit idem Theodoretus in quarto historiæ eccleſiaſticæ græca voce hoc nomen ſignificat, in regione quæ olim quidem Parthorum, nunc autem nominatur Oſroenorum, fixit ad exercitationem monaſticam tugurium. Ea autem patet ad occidentem quidem vſque ad ripam fluuij. eſt autem ei nomen Euphrates. Ad orientem autem ſolem, habet limitem Romani imperij. Aſſyria enim excipit Perſas, cùm Perſici regni ſit finis occidentalis, quam qui poſtea ſunt ſecuti, nominarunt Adiabenem. In hac gente, multæ quidem ſunt vrbes magnæ & populoſæ. Regionis autem plurimum quidem habitatur, plurimum autem eſt & inhabitabile & deſertum. Ad extrema huius ſolitudinis

Tugurium præfertur palatio. cùm hic vir diuinus perueniſſet, & antrum non manu factũ, neque bene ac pulchrè effoſſum, inueniſſet, ſed quod poſſet exiguum aliquod tegumentum præbere iis qui ad ipſum confugiebant, locum lubenter habitauit, auro & argento fulgentibus regiis id exiſtimãs eſſe magnificentius. In eo autem degebat, in hebdomada ſemel cibum capiens. Cibus autem erat panis

Victus. ordeaceus, íſque furfuraceus. Obſonium autẽ, ſales. Potus autem ſuauiſſimus, per ſe natiuum aquæ fluentum, ídque non ſatietate dimenſum, ſed vſu demiſſi prius cibi definitum. Erant autem ei deliciæ, opiparúmque & lautiſſimum epulum, Dauidicorum hymnorum decantatio, & aſſidua cum Deo conuerſatio.

Hymnorũ Dauidicorũ fructus. & cùm eis frueretur inſatiabiliter, eorum nunquam voluit capere ſatietatem. ſed ſemper quidẽ implebatur: ſemper autẽ clamabat,

Pſal. 118. „ Quàm dulcia gutturi meo

Pſal. 18. „ eloquia tua? ſuper mel & fauũ ori meo. Rurſus enim

„ audiuit beatũ Dauid dicentem. Iudicia Domini vera

iuſtificata in idipſum. Deſiderabilia ſuper aurum & la *Pſal.36.*
pidẽ precioſum multũ: & dulciora ſuper mel & fauũ. *Pſal.104.* *Pſal.33.*
Rurſus audiuit eum dicentẽ, Delectare in Domino, *Pſal.41.*
& dabit tibi petitiones cordis tui. Et rurſus. Lætetur »
cor querentiũ Dominum. &, Lætifica cor meũ, vt ti- »
meat nomẽ tuũ. &, Guſtate & videte quàm benignus »
eſt Dominus. &, Sitiuit anima mea ad Deum fortem, »
viuum. &, Adhæſit anima mea poſt te. & eius qui hæc
dixit, amorẽ in ſe trãſtulit. Hac enim de cauſa, magnus
quoq; Dauid hæc canens docuit, vt multos ſocios &
in Deo amando riuales conſtitueret. Neque verò ſpe
falſus eſt. ſed & hunc virum diuinum, & alios innume
rabiles diuino amore ſauciauit. Hic enim tanto amo-
ris igne fuit incenſus, vt inebriaretur deſiderio, & ni-
hil videret ex terrenis: ſolum autem dilectũ & noctu
ſomniaret, & interdiu viſione apprehenderet. Hanc
ſummam eius philoſophiã cùm multi didiciſſent, alij
quidem qui propius habitabant, alij verò qui remo- *Congregan-*
tius. allata enim fama percurrebat in omnes partes, *tur ad Iu-* *lianũ multi*
accurrebant ſupplicãtes vt eſſent palæſtrę participes, *qui eandem*
& ei tanquam exercitationis magiſtro & pædotribæ *cũ eo ſequã-*
parentes, viuerent in poſterum. Non ſolum enim a- *tur exerci-* *tationem.*
ues venantur, canentes, & ad ſe eas euocantes quæ
ſunt eiuſdem generis, & ſubiectis laqueis implicãtes:
ſed etiam homines venantur eos qui ſunt eiuſdem na
turæ, alij quidem ad exitium, alij verò ad ſalutem. Sic
congregati quidem citò fuere decem. Deinde duplo
& triplo plures. Eos autem cùm tot eſsẽt, accipiebat
illud antrum. A ſene enim didicerãt negligere curam
corporis. Veſcebãtur autem ipſi quoq; ſimiliter atq;

Pædotriba, ordeaceo pane ſale condito. Aliquo autẽ pòſt tempore, & olera ſponte naſcentia colligentes, deinde dolia implentes, & muriæ quantum ſatis erat miſcentes, id habebant obſonium qui opus habebant curatione. His autem oleribus humida habitacula ſunt maximè infeſta. Solent enim ſua natura eis ingenerare ſitum & putrefactionem. Cùm huic ergo obſonio id accidiſſet, erat enim antrum vndiquaque valde humidum, ſupplicarunt ſeni ſodales, vt ſibi paruam aliquam domunculam liceret extruere, quæ ſufficeret obſonij vaſis accipiendis. Ille autem primò quidem poſtulatum minimè admittebat. tandem autem perſuaſus, à magno enim Paulo didicerat non quærere quæ ſua ſunt, ſed aliquid concedere & ſe accommodare humilibus, dedit quidem domunculæ breuẽ quandam & exiguã menſuram, abijt autem procul ab antro, ſolitas oblaturus Deo ſupplicationes. Solitus enim erat ſępe quidem quinquaginta ſtadia, nonnunquã autem etiam bis totidem in deſertũ proficiſcens, & ſe ab omni humana conſuetudine ſeparans, & ad ſeipſum rediens, per ſe cũ Deo congredi ac cõuerſari, & diuinam illã & ineffabilem ſpeculari pulchritudinem. Hoc ocium cùm ſumpſiſſent, qui vt ab illo cura eorum gereretur digni erãt habiti, vſui quidem iuſta ſymmetria reſpondẽtem, ſed maiorem quàm iuſſi fuerant, extruxere domunculam. Decimo autem die, veluti quidã Moſes, reuerſus à monte, & ab ea quæ verbis explicari nequit cõtemplatione, cũ vidiſſet maius factũm quàm volebat ædificium, Vereor, inquit, ô viri, ne dũ terrena dilatamus habita-

Supplicationes lõge ab humana cõſuetudine.

cula, minuamus cœleſtia. Atqui hæc quidem ſunt ad tempus, & quæ nobis parumper conuenient. cœleſtia autem ſunt æterna, & quę nullũ poſſunt finem capere. & hęc quidẽ dixit, chorũ docẽs ea quæ ſunt perfectiora. tolerauit tamen cũ vocem audiiſſet apoſtolicam, Non quęro quod mihi eſt vtile, ſed quod multis, vt ſeruentur. Illos quoq; docuit, intus quidẽ communem Deo offerre hymnodiam: poſt auroram autẽ duos ſimul exire in ſolitudinem: & vnũ quidem flexis genibus offerre eã quæ Domino debetur adorationem: alterũ verò ſtantem Dauidicos pſalmos canere, quindecim. Deinde operis facta commutatione, alterũ quidem ſurgẽtem canere, alterũ verò humi procumbentẽ adorare. & id à mane vſq; ad crepuſculum aſſiduè faciebant. Ante occaſum autẽ ſolis, in antro paululũ quieſcentes, hi quidẽ hinc, illi verò illinc, omnes verò vndiquaq; in antrũ conueniebant, & hymnos veſpertinos ſimul Domino offerebant. Solebat autem ipſe quoque ſenex vnũ aliquem ex inſignioribus aſſumere ſocium officij. Sequebatur autem eum frequentius vir quidam genere quidem Perſa, forma autem corporis magnus & admirabilis. forma verò corporis magis admirabilem poſsidebat animã. Erat autem ei nomen Iacobus, qui etiam poſt illius mortem in omni quidem virtute reſplenduit: fuit autem inſignis & illuſtris, non iis ſolis quæ illic erant, ſed etiam iis quæ erant in Syria philoſophiæ gymnaſiis ſeu monaſteriis, in quibus etiam vitam finiit, cùm vixiſſet, vt fertur, centum & quatuor annos. Is cùm eſſet magno ſeni ad ſolitudinem viæ comes, ſequeba-

Quis ritus precationũ.

Iacobus Perſa tandem monachus.

tur eminus. Non ſinebat enim Magiſter eum propius accedere, ne occaſio differēdi ex eo ſumeretur: ſermo autem abſtraheret mentem à Dei cōtemplatione. Sequens autem, in via vidit draconem maximum. Deinde eum contemplatus, non eſt quidem auſus progredi. cùm ſæpe autem eū præ metu voluiſſet declinare, rurſus confirmauit animum. Deinde cū inclinatus accepiſſet lapidem & eum proieciſſet, vidit draconem in eodem ſtatu manentem non poſſe ſe omnino mouere. Cùm autem eū intellexiſſet eſſe mortuum, exiſtimauit eſſe opus ſenis mortem beluæ. Cōfecto autē itinere, & hymnorum completo officio, poſtquā venit tempus quietis, & ſedens ſenex, ei quoque iuſſit vt corpus quieti parumper traderet, primū quidem ſedebat tacitus. Cùm autem ſenex ſermonem quēdam leniter ſubridens aggreſſus eſt, rogauit Iacobus vt ei aperiret id quod ignorabat. Cū is autē permiſiſſet rogare, Vidi, inquit, in via maximū draconem iacentē. & primū quidem timui, illum viuere exiſtimans. Poſtquā autem eū aſpexi mortuū, ſecurus iter ſum ingreſſus. Dic mihi, inquit, ô pater, quis eū interfecit? Tu enim præcedebas: nullus autē alius hac pręteriit. Senex autē, Ceſſa, inquit, de iis curioſè percōtari quę iis qui ſciſcitantur non poſſunt vllam afferre vtilitatē. Verùm nihilo ſecius inſtabat Iacobus admirabilis, verum ſcire deſiderans. Senex autem diu quidem tentans celare, non ferens autem amicum diutius angere, Ego, inquit, tibi dicam, ſi id ſcire deſideras. Præcipio autem vt me viuo nullus alius hoc à te reſciſcat quod dicendum eſt. Hæc enim ſunt celenda, quæ ad arrogantiam

Draco maximus occiditur.

&

& faſtum ſæpe excitant. Sed ſi ego hinc exceſſero, & ab eiuſmodi animi perturbationibus fuero liberatus, non veto quo minus dicas & narras vim diuinæ gratiæ. Scias ergo, inquit magnus Iulianus, quòd me iter ingredientem illa inuaſit bellua, óſque aperuit me cupiens deuorare. Ego autem Ieſum adpellans, & digito trophæum crucis oſtendens, omnem quidem excuſſi timorem. Extemplo autem vidi humi cecidiſſe belluam: & communi laudato Seruatore perrexi vlterius. Sic finita narratione, ad antrũ eſt profectus. Aliquando autem adoleſcẽs, nobili quidem loco natus, ſed molliter educatus, maiorem autem oſtendens promptitudinem & animi alacritatem quàm vires ferre poſſent, ſupplex petiit à ſene vt eſſet illi viæ comes eunti in ſolitudinem, non eius quidem quam omnes obibant quotidie, ſed longiſſimæ, & qua ſæpe erat octo & decem diebus peregrinandum. Is autem erat celeberrimus ille Aſterius. Cùm autem diuinus ſenex prohiberet iuuenem, & aridam, aquáq; carentem diceret eſſe ſolitudinem, inſtabat adoleſcens obſecrans vt hoc ei donum concederet. Victus autem precibus ceſsit ſenex: ille verò ſequebatur, primò quidem alacriter. Cùm autem primus & ſecundus & tertius dies præteriiſſet, & à radiis ſolis exureretur, erat enim æſtas, vigente autem æſtate eſt vtique flamma ſolis ardentior, ſiti perpetuò laborabat. Et primum quidem eum morbum aperire pudebat, memoria reputans ea quæ ſibi prædicta fuerant à Magiſtro. Tandem autem victus & planè omnino deficiens, orauit ſenem vt ſui miſereretur. Is autem cùm quæ ei prædixerat reuo-

Signo crucis draco interfectus.

Aſterius adoleſcens ſenem Iulianum cõuenit pro vitæ inſtituto

Probatur Aſterius.

caſſet in memoriam, iuſſit eum reuerti. Cùm autem diceret adoleſcens nec ſe ſcire viam quæ ducit ad antrũ, nec ſi ſciret, ire poſſe, cùm ſint vires ſiti conſumptæ: miſertus homo diuinus caſus adoleſcẽtis, & ignoſcẽs imbecillitati corporis, genibus flexis orauit Dominum, & calidis lachrymis ſolum irrigauit, & viam ſalutis petiit adoleſcenti. Qui autem facit voluntatem eorum qui ipſum timent, & eorum exaudit orationẽ, ſtillas lachrymarum quæ puluerem attigerent effecit fontem aquarum. & ſic fluento repletum adoleſcentem, iuſſit abire protinus. Fons autem manſit vſq; in hodiernum diem, Moſaicę diuini ſenis orationi ferẽs teſtimoniũ. Quomodo enim ille olim cùm ſterilem illam petram virga percuſſiſſet, effecit vt produceret exundantes aquas fluuiatiles, vt ſatiaret multa illa hominum millia ſiti confecta: ita hic cum arenam illam aridiſſimam irrigaſſet lachrymis, fecit vt fõtana emanarent fluenta: non vt multarum myriadum, ſed vt vnius adoleſcentis afferret ſiti remediũ. A diuina enim gratia anima illuminatus, apertè præuidit futuram adoleſcentis perfectionem. Is enim multis pòſt temporibus à diuina prouocatus gratia, vt alios quoque multos ad eandem exerceret gratiã, in locis quæ ſunt circa Gendarũ (eſt autẽ is vicus maximus ſub Antiochia) palæſtrã fixit monaſticã. & multos quidẽ etiam alios ad ſe traxit athletas philoſophiæ, traxit autem magnum quoq; Acacium, inſignem inquam illũ & fama clarũ, qui fuit quidem egregius in vita monaſtica, emiſit autem ſplendidos virtutis radios, vt qui ſit dignus habitus qui fieret pontifex, & Berrhœam paſcẽ-

Fõs lachrymis orantis erumpens.

dam eſt ſortitus. Cùm quinquaginta autẽ & octo annis ei fuiſſet cura gregis credita, non reliquit quidem formam vitæ monaſticæ, monaſticam autem & ciuilẽ ſimul temperauit virtutem. & illius quidem ſumẽs exactam perfectionẽ, huius autem œconomiam ac diſpenſationẽ, in vnũ coëgit ea quæ erant inter ſe diſiũcta. Sed huius virtutis & venator & exercitator fuit ille Aſterius, qui magni illius ſenis tanto ſemper tenebatur amore, vt ſæpe quidem bis in anno, ſæpe etiam ter ad eum proficiſceretur. Veniẽs autem ſolebat caricas afferre ſodalibus, onerãs tria vel quatuor iumẽta. Duos autem medimnos colligens, vt qui ſeni toto anno ſufficerent, id onus ſuis imponebat humeris, ſe Magiſtri iumentum & vocans & præſtans. Portabat autem id onus, non decem vel viginti ſtadiis, ſed ſeptem dierum iter cõficiens. Cùm eum autem aliquando vidiſſet ſenex ferẽtem humeris ſarcinam caricarũ, ægre ferens dixit hæc non ſibi eſſe exhibenda alimẽta. non eſſe enim iuſtũ, vt ille quidem tantum ſubiret laborem, ipſe verò delicatè eius frueretur ſudoribus. Cùm is autem iuraſſet ſe non eſſe onus à ſuis humeris depoſiturum, niſi aſſenſus eſſet ſenex ſe allati cibi futurum participem, Faciã, inquit ſenex, quod iubetur, modò tu quamprimum deponas caniſtrum. Nam in hoc quoque imitabatur primum Apoſtolorum, qui cùm voluiſſet Dominus lauare eius pedes, prius quidem negauit, apertè affirmans id non eſſe futurum. Poſtquã autẽ audiuit fore vt abrumperetur à Domini cõmunione niſi hoc cõcederet, orauit vt præter pedes, manus quoq; & caput lauaret. Ita etiã egregius

Duo medimni ſunt 14. modij.

Ioannes iuſſus tingere Seruatorem, prius quidem & ſuam confeſſus eſt ſeruitutem, & oſtẽdit Dominum. Poſtea autem iuſſum eſt executus, non ſe aſperè gerens, ſed parens Domino. Ita etiam hic quoq; vir diuinus, grauabatur quidem alio laborante ipſe frui alimento: ſed poſtquam vidit ardentiſſimam clientis animi alacritatem, præpoſuit ſuæ voluntati illius miniſterium. Fortè autem aliquis ex iis qui ex aliorum reprehenſione magnam capiunt voluptatem, & ea quæ ſũt honeſta ſolùm didicerũt irridere, dixerit hãc narrationem non eſſe dignam quę cõmemoretur. Ego autem aliis huius viri miraculis hoc quoque adieci, non ſolum magnorum virorum volens in eũ impietatem oſtẽdere, ſed etiam morum eius ſuauitatem & moderationem declarare, exiſtimans conducibile. Nam cùm tanta eſſet tali virtute, ne leuiſsimo quidẽ honore ſeipſum dignum eſſe cenſebat, ſed eum repellebat vt qui ad ſe nequaquam pertineret: rurſus autem eum ſuſtinebat, vt qui eos qui faciebant afficeret beneficio. Aufugiens autẽ, nam vt qui omnibus euaſiſſet manifeſtus, ad ſe trahebat per famam eorũ, quæ ſunt bona & honeſta, amatores, venit in montem Sinæũ cum paucis ex paulò familiaribus: non oppidum ingrediens, non vicum: ſed iter per inuiam iniẽs ſolitudinem. Ferebat autem humeris alimentum quoq; neceſſarium, panem, inquã, & ſalem, lagenã & cyathum ligneũ, & ſpongiam fune alligatã: vt ſi quãdo aquam inueniſſent profundiorem, exhaurirent quidem ſpõgia, expreſſam autem in cyathũ ebiberent. Cùm itaq; iter multorum dierũ confeciſſent, ad montem optatũ

Curiſta narret quæ tamen videãtur leuia.

perueniunt: & cùm ſuum Dominum adoraſſent, illic longum tempus perpetuò tranſegerunt, loci ſolitudinem & animæ quietem maximã exiſtimãtes voluptatem. Cùm autem in illa petra ſub qua latens Moſes prophetarum princeps, dignus eſt habitus qui Deum videret ſicut videri poterat, eccleſiam extruxiſſet, & diuinam aram conſecraſſet, quæ etiam manſit vſque in hodiernum diem, in ſuam reuerſus eſt palæſtram. Cùm autem eius cui erat quidem idem quod ipſi nomen, ſed impij imperatoris, minas intellexiſſet, pios enim ſe funditus perditurum minatus, profectus erat in Perſas, & qui eadem quæ ipſe ſentiebant, abominandum illum reditum inhiantes expectabant, tunc Deo orationem magno ſtudio & vehementi deſiderio offerens, & eadem ad decimũ vſque diem extendens, audiuit vocem dicentem, execrandum illum & fœtidum porcum, de medio eſſe ſublatum. Sed neque accepto fine orationis, cõfeſtim finiit orationem, ſed mutauit petitionem in hymni decantationem, gratias agens ſeruatori ſuorum, clementíque & potenti hoſti alienorum. Longiſſimo enim tempore fuit clemens & lenis in impium: ſed cùm eius lenitas & patiẽtia ſceleratum ad maiorem exercuiſſet rabiem, opportunè intulit ſupplicium. Cùm autem impleſſet orationem, & ad ſuos eſſet conuerſus, planum fuit eum eſſe læto & tranquillo animo. Animi enim alacritas vultum oſtendebat hilarem. Cùm autem qui cum eo verſabantur nouum admirati eſſent ſpectaculum, nã cùm ſemper triſti aſpectu videretur, tunc viſus eſt ſubridere. & cùm cauſam rogaſſent lætitiæ, Præſens tempus, in-

Eccleſia extructa & ara conſecrata.

Iulianum Apoſtatam intelligit.

Mors apoſtatæ ſignificatur diuinitus.

quit, ô fratres, eſt gaudij. Ceſſauit enim impius, vt eſt vox Eſaiæ, & audacium inceptorum meritas dedit pœnas. & qui tyrãnidem exercuit in Deum qui fecit & ſeruauit, ab eius qui illius parebat imperio, dextera, iure eſt cæſus. Ideo lætor cùm videam eccleſias quæ ab eo ſunt oppugnatæ exultantes, & cernam ſceleratum, ab iis quos colebat, Dæmonibus, nihil auxilij conſecutum. Huius ergo impij cædis talem habuit præſcientiam. Cùm autem Valens qui poſt illum accepit habenas Romani imperij relicta veritate euãgelicorum dogmatum, erroris Arij accepiſſet impoſturam, tũc exorta eſt maior procella aduerſus eccleſiam. cùm gubernatores quidem vndique expellerentur, prædones autem quidam & hoſtes in eorũ locum ſufficerentur. Ne autem totam illam in præſentia recenſeam tragœdiam, alia nunc prætermittam, vnius autem ſolummodo faciam mentionem, quòd apertè oſtendit diuini ſpiritus gratiam in hoc ſene florẽtem. Ab Antiochena quidem eccleſia eiectus erat magnus Meletius, quæ à Deo vniuerſorum paſcenda ei credita fuerat. A diuinis autem templis eiecti fuerant cum populo qui erat eiuſdem cum eis ſententiæ, quicunque in clerum cooptati, trinitatis diuinam vnam colebant eſſentiam. & nunc quidem in aliquem ſpecum montis venientes, ſacros illic cœtus celebrabant. nunc autem ripam fluminis faciebant oratorium. aliquando autem bellicum gymnaſium, quod ſitum eſt ante portam ſeptentrionalem. Non permittebant enim qui bellum gerebant, in vno loco pios conſiſtere. Iactarant autem alumni mendacij, & rumorem in

Eccleſiæ perſecutio ſub Valẽte.

illa ciitate ſparſerant, quòd magnus, hic inquam ſenex, eorum quæ ipſi tenebant religionis dogmatum amplecteretur cõmunionem. Hoc pios maximè angebat, ne fama rudiores & ſimpliciores decipiẽs, eos hæreticorum implicaret laqueis. Sed diuini & beati viri, Flauianus & Diodorus, qui digni erant habiti vt eſſent ſacrifici, & præeſſent piorũ populo, & Aphraates, cuius per ſe vitam vobis, ſi Deus conceſſerit, adiiciã, perſuadẽt magno illi Acacio, cuius fecimus mentionem, vt vię acciperet comitem ſuum quidem Magiſtrum, ſancti autem ſenis diſcipulum, inſignẽ illum Aſterium, curreret autem ad cõmunem pietatis ſplendorem, & euangelicæ doctrinæ ſuſtẽtaculum, & perſuaderet vt relinqueret quidem illam in ſolitudine verſandi rationem, veniret autem vt ferret auxilium tot millibus quæ fraude interibant, & rore ſui aduentus flammã extingueret Arianam. Cucurrit diuinus Acacius, & ſumpto, vt iuſſus erat, magno Acacio, acceſſit ad maximum lumen eccleſiæ. & cùm eum ſalutaſſet, Dic mihi, inquit, ô pater, quánam de cauſa totum hunc laborem tam lubenter toleras? Cùm is autem reſpondiſſet, Et corpore, & anima vitáque, & omnibus quæ ad vitam pertinent, eſt mihi Dei cultus precioſior. Conor autem, quoad eius à me fieri poteſt, illi à ſorde nudum offerre miniſterium, & ei perpetuò placere. Oſtendam tibi, inquit Acacius, rationem, per quam ei plus quàm nunc ſeruies. Idque dicam, non ſola vtens ratiocinatione, ſed vt qui id ab eius doctrina didicerim. Cùm enim Petrum aliquando rogaſſet, an eum plus quàm alij amaret, & didiciſſet

Hæreticorũ mos bonos & doctos infamare.

Epiſcopi ſacrifici.

Cur tanta tolerarunt Heremitæ.

id quod ſciebat vel ante Petri vocem, Tu enim, inquit noſti Domine quòd amo te. Oſtendit ei quidnam agens eum magis coleret. Si enim, inquit, amas me, paſce oues meas, & paſce agnos meos. Hoc quoque tibi, ò pater, eſt faciendum. Periculũ enim eſt ne oues à lupis intereant: eas autem valde amat, qui à te valde amatur. Eſt autem proprium amãtium illa facere, quæ cum fiunt, eis qui amantur grata ſunt. Et alioqui non paruum eſt periculum, multorúmque & magnorum illorum ſudorum detrimentum, ſi pati potueris negligere, tacitus præterire, veritatem quidem grauiter oppugnari, eos autem qui ei adhærent, captari: ad eos autem venãdos eſſe eſcã tui nominis appellationem. Te enim habere ſocium ſuæ impietatis, gloriantur & iactant Præſides Arij abominationis. Hoc cùm primum audiiſſet ſenex, quietem quidem iubens valere ad tempus, neque ciuitatis ſtrepitus, quòd eis nõ eſſet aſſuetus, refugiens, accurrit Antiochiam. Cùm autem duorum vel trium dierum iter confeciſſet in ſolitudine, noctu venit in quoddam prædiũ. Quædam autem diues muliercula, cùm ſacrum illum chorum audiiſſet venire, cucurrit vt perciperet eorum benedictionẽ: & ad eorum pedes prouoluta, rogabat vt ſua domus eſſet eorum diuerſorium. Conceſſit ſenex, ídque cùm pluſquam quadraginta annis à tali fuiſſet ſpectaculo ſeparatus. Cùm autem admirabilis illa mulier, eſſet in ſacris illis viris miniſtrando occupata, puer ſeptem annos natus, cuius ſolius erat mater, quæ hoſpitalitatem Sarrę eſt æmulata, eſſet autem veſperum & tenebræ, cecidit in puteum. Cùm autem ex eo, vt eſt conſenta-

Cura animarum.

Puer qui ceciderat in puteum nihil mali paſſus eſt.

conſentaneũ,exortus eſſet tumultus, mater autẽ ſenſiſſet,iubet quidẽ omnes quieſcere: puteo autẽ operculo impoſito,inſtabat miniſterio. Mẽſa autẽ viris diuinis appoſita,diuinus ſenex iuſſit vocari puerum mulieris,& accipere benedictionẽ. Cùm autẽ admirabilis mulier diceret eum malè habere,perſtitit iubere vt is duceretur. Poſtquam autem ei quod accidiſſet ſignificauit mulier,mẽſam quidem relinquit ſenex, accurrens autem ad puteum, cùm auferri quidem operculum,afferri autẽ lucem iuſſiſſet, videt puerũ ſedentẽ ſuper aquæ ſuperficiem, & aquam manu pueriliter pulſantem,& qui reputatus fuerat interitus,eũ ludum putantem:& cùm quoſdã funes alligaſſent & eos demiſiſſent, puerum extraxerunt:& ſtatim accurrit puer ad pedes ſenis, dicens ſe eum vidiſſe in aquis ipſum ferentem,& ne mergeretur prohibentem. Hanc hoſpitalitatis mercedem recepit mulier à beato ſene. Et vt alia prætermittam quæ facta ſunt in itinere,venerũt quidem antiochiam: omnes autẽ vndique concurrebant,Dei hominẽ videre cupientes,& morbi ſui medicinam vnuſquiſque accipere deſiderans. Habitabat autem in ſpeluncis quæ erant in latere montis: vbi diuinum quoque apoſtolum Paulum & habitaſſe dicunt & latuiſſe. Sed ſtatim vt ſcirent omnes eum eſſe hominem, eum inuadit febris vehementiſſima. Cùm autem videret magnus Acacius multitudinem eorum qui ſimul erant congregati, & eam quæ acciderat ægrè ferret ægritudinẽ:exiſtimabat enim fore vt ij qui conuenerant perturbarẽtur, ſi viri morbum reſciſcerent, à cuius manu ſe inuenturos ſperabant medici-

MM

Morbi ſunt in manu domini.

nam: Noli angi animo, inquit ſenex. Si eſt enim neceſſaria ſanitas, eam ſtatim dabit Dominus. Statim ergo poſt hæc verba ad preces conuerſus, & vt ſolebat, & genua & frontem ſolo admouens, rogauit vt aſſequeretur ſanitatẽ, ſi ex ea reditura ſit aliqua vtilitas ad eos qui conuenerant. Nondum finierat preces, & repẽte multus ſudor profluens extinxit flãmam febris. Cùm illic autem liberaſſet multos à morbis omnis generis, profectus eſt ad conuentum piorum. Tranſeunte autem eo per portas regiæ, mendicus quidam qui clunibus vtebatur pro pedibus, & per terram trahebatur, cùm manum extendiſſet, & eius pallium tetigiſſet, fide quidem morbũ exegit, exiliens autem oſtendit ſe æquè currere atque ante morbum: idem faciens quod claudus quem Petrus & Ioannes ſuſcitarũt. Hoc cùm factum eſſet, confluxit totus populus ciuitatis: erátque bellicum gymnaſium plenum iis qui concurrebant. Pudore autem afficiebantur calumniatores & mendacij artifices: læto autem & tranquillo animo erant alumni veritatis. Exhinc in domos ſuas trahebant lumen veritatis, ij qui opus habebant vt curarentur. Vir autem quidam cui fuerat maximus mandatus magiſtratus, eiúſque fidei commiſſus erat clauus orientis ad eum miſit rogans vt ad ſe veniret, & à morbo vrgente liberaret. Ille verò acceſſit nihil cunctatus, & communi Domino fuſis precibus, verbo ſoluit ægritudinem, & iuſſit vt Deo ageret gratias. Cùm hæc & talia feciſſet, ſtatuit deinceps reuerti ad ſuæ exercitationis monaſticæ tugurium. Cùm per Cyrum autem iter faceret, diſtat autem hæc ciuitas duorum

Claudius ſanatur.

dierũ itinere ab Anthiochia, diuertit quidem in ædem præclari martyris Dionyſij. Qui illic autẽ vero Dei cultui & rectæ religioni præerent, conuenientes ſupplicarunt vt ſibi opem ferret exitium præuiſum expectantibus. Dicebant enim Aſterium qui in ſophiſtica & falſa diſſerendi arte fuerat educatus, & ſe in hæreticorum eccleſiam iniecerat, & epiſcopale munus erat aſſecutus, falſum acriter defendere, & improbo vti artificio aduerſus veritatem: & veremur, inquiebant, ne facundia veluti quadam eſca falſum contegens, & nexus ſyllogiſmorum tanquam quædam retia extendens, capiat multos ex ſimplicioribus: ea enim de cauſa fuit ab aduerſariis accerſitus. Senex autẽ, Eſtote, inquit, bono animo, & Deo nobiſcum ſupplicate, orationem & corporis afflictionem precibus adiungentes. His Deum ſic rogantibus, vno die ante diem feſtum ac celebrẽ, quo verba erat facturus falſi defenſor & hoſtis veritatis, is diuinitus immiſſam accepit plagam, & cum vno tantum die egrotaſſet, exceſſit è viuis, illam, vt eſt probabile, vocem audiens, Stulte, hac nocte repetunt à te animam tuam: quæ autem paraſti retia & laqueos, iis tu implicaberis, & non alij. Hæc Balaam quoque acciderunt, qui ipſe quoque aduerſus Dei populum accerſitus, cùm impia quædam Balaac aduerſus ipſum conſuluiſſet, eius dedit pœnas, vt qui ab Iſraelitica dextera fuerit cæſus. Igitur hic quoque, cùm in Dei populum quaſdam callidas excogitaſſet ſententias, per Deum populi vita fuit priuatus. Hanc autem ſalutem Cyrus eſt conſecuta per huius orationem. Hæc autem quæ narraui, mihi di-

Aſterius dialectica & eloquentia abutitur ad hereſim.

Aſterius diuina plaga moritur.

uinũ caput, ille magnus tradidit Acacius: qui pulchrè ſciebat omnia quæ ab ipſo facta fuerant. Cùm ergo illinc eſſet profectus, & ad ſuos ſodales reuerſus, & vnà cũ eis non paruo tempore eſſet verſatus, ad vitã ſenij & moleſtiæ expertem valde prõptè & alacriter tranſiit, vt qui in mortali natura meditatus eſſet impatibilitatem, expectaret autem corporis immortalitatem. Ego autem hic de eo ſiſtens orationem, tranſibo ad alium: rogans ſanctos qui in hanc ingrediuntur narrationem, per ſuam interceſſionem mihi supernã conciliare beneuolentiam.

Innocatio ſanctorum.

MARCIANVS.

III. *Huius meminit idem Theodoretus in quarto libro hiſtoriæ eccleſiaſticæ.*

ILlum autem tantopere celebratum Marcianuum, quomodo pro rei dignitate admirabimur? Num videlicet eum ſimul coniũgentes cum Elia & Ioãne & ſimilibus, qui circumibant in ouinis & caprinis pellibus, egentes, afflicti, vexati, quibus dignus non erat mundus: errantes in ſolitudinibus & montibus & ſpeluncis & foraminibus terræ? Is enim olim patriã quidem habuit Cyrum, cuius prius quoque meminimus: poſt hæc autem ſolitudinem: hac autem & illa relicta nunc habet cœlum. Et illa quidem eum genuit: hæc verò aluit, & victorem effecit: cœlum autem accepit vt coronatum: contempta enim claritate generis. Ducebat enim genus à patriciis, & à ſplendore regio. In illis enim florebat, corporis ſpecie & magnitudine accepta ab opifice naturæ, & animo ingenij ſolertia ornato. In Deum autem, & ea quæ ad eum pertinent, totum amorem tranſtulit: & omnibus valere iuſſis, ſolitudinis occupat vmbilicum, &

Heb. 11.

parua extructa domuncula, quæ ne eius quidem corpori iuſta reſpondebat proportione, cùm eam quodam alio paruo ſepto circundediſſet, incluſus erat aſſiduè, ſeparatus quidem ab omni humana conſuetudine, diſſerens autem cum Domino vniuerſorum, & dulcem illam vocem exaudiens. Diuina enim verſans eloquia, ſe diuina voce frui putabat. Orans autem & ſupplicationes offerens, ipſe loquebatur cum Domino: & cùm ſemper tantis frueretur delitiis, eum nunquam capiebat ſatietas. Audiuit enim diuinum ſpiritum per magnum Dauid pſallentem. Qui meditatur *Pſal.1.*
" in lege Domini die ac nocte, erit tãquam lignũ quod
" plantatum eſt ſecus decurſus aquarum, quod fructum
" ſuum dabit in tempore ſuo. Et folium eius nõ defluet.
Hos fructus deſiderans, iucundiſſimum hunc laborẽ amplectebatur: & orationem quidẽ pſalmodia: pſalmodiam autem excipiebat oratio: & vtraque rurſus diuinorum eloquiorum lectio. Cibus autem ei erat ſolus panis, iſque certa præbebatur menſura. Ea autẽ erat menſura, vt nec puero quidem nuper ablactato ſatis eſſet. Aiunt enim panis libram in quatuor partes diuiſam, quatuor diebus fuiſſe diſtributam: & vnicuique diei attributam fuiſſe partẽ vnam. Statuerat enim veſpere comedere quotidie, nunquam autem ſatiari: ſed ſemper quidẽ eſurire, ſemper verò ſitire: corpori autem ea exhibere quæ ad viuendum ſufficiunt. Dicebat enim, quòd qui poſt multorum dierum mediã capit cibum, in diebus quidem inediæ, officia dominica exequitur imbecillius. Quo autem die rurſus capit cibum, plura, vt eſt conſentaneum, exhibens, ven-

trem oneratis autem grauatus tardiorem reddit animam ad vigilandum. Dicebat igitur eſſe melius veſci quidem quotidie, nunquam autem expectare ſatietatem. Verum enim ieiunium eſt perpetua indigentia. Hanc legem perpetuò ferebat vir ille diuinus, & cùm corpus haberet maximum, & omniũ ſui temporis hominum eſſet & maximus & pulcherrimus, hoc paruo cibo alebat. Cùm autem præteriiſſet aliquantum tẽporis, duos admiſit contubernales, Euſebium qui ſacri illius tugurij fuit hæres: & Agapetũ, qui has leges angelicas tranſtulit Apameam. Eſt enim quidam vicus maximus & populoſiſſimus: eſt autem ei nomen Nicerte. In eo ergo conſtruxit duo maxima philoſophię gymnaſia, quorum vnum quidem eſt ab eius nomine denominatum: alterum verò ab admirabili Symeone, qui quinquaginta annorum ſpacio refulſit in hac philoſophia. In his in hodiernum vſque diem degunt plus quàm quadringenti viri, virtutis athletæ & amatores religionis veríq; Dei cultus, & qui ſuis cœlum coëmunt laboribus. Huius autem reipublicæ legiſlatores fuere Agapetus & Symeones, qui leges accepere à magno Marciano. Ab his autẽ plurima quæ plantata ſunt exercitatorum virtutis habitacula, quæ quidem iiſdem legibus reguntur & inſtitutis, difficile eſt enumerare. Cæterùm horum omnium plantator fuit ille diuinus. Qui enim pulcherrimum ſemen præbuit, is iure vocari poſſit auctor bonorum quæ naſcuntur. Primum ergo, vt dixi, ſolus volũtarium illum tenebat carcerem. Deinde cùm hos duos admiſiſſet, non habitabant illi in eadẽ domo. Neq; enim ei ſo-

Ieiunia moderata ſunt meliora.

Duo monaſteria. Φροντιςή-ρια.

li ſufficiebat domuncula, vt quæ eſſet valde parua, & quæ ipſi & ſtanti & recumbenti multum afferret laboris. Neq; enim ſtãs, rectus ſtare poterat, cùm tectũ caput & collum tangeret: neq; recubans poterat pedes extendere, cùm domus non haberet longitudinem æqualem longitudini corporis. Cùm ergo eis permiſiſſet aliam extruere, iuſſit in ea degere: per ſe autem hymnos dicere & orare, & diuina legere eloquia. Cùm autem oporteret eſſe plures huius vtilitatis participes, alio habitaculo eius iuſſu procul extructo, iuſſit eos qui vellent in illo degere. Eorum autem dux erat Euſebius, qui magni Marciani tranſmittebat *Euſebius.* doctrinam. Diuinus autem ille Agapetus, vt oportuit *Agapitus.* inſtitutus & exercitatus, & in hac arte athletica optimè eruditus, reuerſus eſt, vt dixi & ſeminauit ſemina quæ à diuina illa anima acceperat. Euaſit autem *Põtificalis* adeò clarus & illuſtris, vt pontificali ſede dignus ſit *ſedes non* habitus, & ei mandata ſit paſtoralis curatio, & eius *niſi dignis.* fidei credita fuerit cura patriæ. Euſebius autem ille admirabilis, congregati gregis præfectus, & curam Magiſtri ſuſceperat, & ſolus dignus habebatur qui ad eum in tempore ventitaret, & eum rogaret nunquid vellet. Cùm autem vellet noctu videre quid ageret, auſus eſt ad feneſtram, erat autem ea breuis *Φωταγωγός.* admodum, accedere, & cùm ſe inclinans reſpexiſſet, videt lumen, non ex lucerna, neque quod eſſet *Luminis* manu factum, ſed à Deo datum, & quod ſuperna gra- *diuinitus* tia præceptoris ſui caput circunfulgebat, & diuino- *adũbratur* rum eloquiorum ſcripturæ oſtendebat intelligẽtiam: *caput Marciani.* tenebat enim librum, & diuinæ volũtatis ſacroſanctũ

inquirebat theſaurum. Hoc cùm eſſet contemplatus admirabilis Euſebius, ingenti timore horroréque eſt affectus, & Dei miniſtri diffuſam edoctus eſt gratiã, & Dei in ſuos ſeruos didicit beneuolentiam. Aliquãdo autem cùm in veſtibulo magnus oraret Marcianus, draco quidam qui reptauerat ſupra parietẽ verſum ad orientem, deſuper è muro deſpexit, ſimul & hians, & horribiliter intuens, & ſe inuaſurum ſignificans. Procul autem ſtans Euſebius, & illud horrendũ ſpectaculum pertimeſcens, & id Magiſtrum ignorare ſuſpicans, illi oſtendit clamans & vt fugeret rogans. Ille autem cùm eum reprehendiſſet, & timorem expellere iuſſiſſet, nam eum quoque eſſe exitiale vitium, digito quidem crucis prius expreſſit figuram, ore autem inſufflauit, & veteres oſtendit inimicitias. Ille autem ſpiritu oris, tãquam igne aliquo, exiccatus, & veluti exectus, inſtar exuſtæ ſtipulæ in multas partes eſt diſſolutus. Vide ergo num imitatus eſt Dominum vt ſeruus beneuolus? Dominus enim cùm aliquando fureret mare in cimbam diſcipulorũ, eos autem vidiſſet anxios & perturbatos, non prius maris ſedauit tempeſtatem, quàm increpando diſcipulos, compeſcuit eorum incredulitatem. Hinc doctus hic vir admirabilis, primum expulit timorem diſcipuli, deinde ſic belluam affecit ſupplicio. Talis magni Marciani fuit & ſapientia, & miraculorum effectio, & in Deum fiducia. Sed tamen cùm tanta gratia dignus eſſet habitus, & magna poſſet facere miracula, ſtudebat tamen celare virtutem, prædonis virtutis ſuſpectas habẽs machinas. Arrogantiæ enim vitium ſubter ſeminans, labore

Crucis ſigno necatus draco.

Nõ gloriãdum in virtutibus.

bore collectos fructus conatur eripere. Et cùm ſibi datam vellet celare gratiam, inuitus ad facienda veniebat miracula, cum eius rectè factorum iubar reſplendeſceret,& quę occultabatur virtutem aperiret. Quinetiam aliquando contigit vt tale quid fieret. Vir quidam honeſto loco natus,& cui militares magiſtratus ſæpe fuerant mandati,ex Berhœa Syriæ vrbe proficiſcens, cùm eius filia diu debaccharetur, & à malo dæmone vexata inſaniret, venit in ſolitudinem, cùm eſſet quidem magni Marciani familiaris, ſperaret autem propter priorem conſuetudinem eum cõuenire & rogare. Spe autem falſus, cùm nõ liceret ei Dei videre ſeruum,rogat quendam ſenem,cui illo tẽpore diuini illius viri commiſſum fuerat miniſterium; vt paruum lecythum oleo plenum acciperet, & ad oſtiũ domunculæ poneret.Senex autem ſæpe quidem ſe id facturum inficiatus,ſæpe autem rurſus rogatus,victus eſt à precibus. Cùm autem ſtrepitum magnus ſenſiſſet Marcianus,rogauit & quiſnam eſſet,& quonam opus habens veniret. Is autem veram quidem celâbat cauſam, ſimulabat autem ſe veniſſe vt ſciret num iuberet aliquid: & hoc dicens dimiſſus eſt. Cùm autem ſub auroram rurſus pater puellæ rogaſſet vt ſibi redderetur lecythus,ille timens quidem, iuit tamen cum quàm maximo potuit ſilentio, & porrecta manu, & accepto lecytho, cupiebat latere. Is autem rurſus rogauit quídnam volens veniret. Poſtquam autem eandem dixit cauſam quam etiam veſpere præ ſe tulerat, ægre ferens homo Dei, vtpote quòd præter conſuetudinem fuiſſet eius aduentus, iuſſit vera dicere. Ille

autem timens & contremiſcens, cùm nõ poſſet eum latere qui plenus erat Dei gratia, dixit & quis eſſet qui ſupplicabat, & eum morbi docuit tragœdiã, & oſtendit lecythum. Is autem ſuccenſuit quidem, vt eſt conſentaneum, quòd nollet virtutem oſtendere. Minatus tamen quòd ſi hæc rurſus auderet, & ab illa priuabitur conſuetudine, & ei auferetur miniſterium, erat autem maxima iactura iis qui quæſtum ſciebant, remiſit, iubens reddere ei qui dederat. Et Marcianus quidem hæc iubebat: Dæmon autem qui aberat iter quatuor dierum, eius qui exigebat vociferabatur virtutem: & Marcianus Berhoę functus eſt officio iudicis, quibuſdam lictoribus vſus aduerſus dæmonem, & illũ ſceleratum expellens, & puellam mundam reddens ab illa vexatione. Hoc autem exactè ſciuit pater puellæ. Ei enim reuertẽti, cùm pauca ſtadia abeſſet ab vrbe, occurrit quidam ſeruus à domina in agrũ miſſus. Is cùm vidiſſet Dominum, miraculi facti attulit nũcium, quatuor antè diebus dicens factum eſſe miraculum. Diebus ergo ſupputatis, & tempore rectè examinato, didicit illud fuiſſe in quo ſenex attulit lecythum. Mihi autem venit in mentem cogitare, quid non feciſſet ille vir magnus ſi voluiſſet facere miracula. Si enim etiam cùm ſtuderet celare quam acceperat virtutem, tantum oſtendit ſplendorem: quod non miraculũ feciſſet ſi voluiſſet? Sic autem ſpiritalem quoque ſuam ſapientiam non oſtendebat omnibus. Itaq; cùm poſtremò poſt diem feſtũ ſalutaris paſſionis & dominicę reſurrectionis, permiſiſſet iis qui volebant ad ſe ingredi: illo certè tẽpore omnes ſtudebãt eum videre.

Marcianus ſanat precibus dæmoniacã etiã abſens.

ἐνεργείας.

Dies feſtus paſſionis & dominicæ reſurrectionis.

Atque ad eum aliquando congregati primi veniebãt pontifices. Flauianus ille magnus, cuius fidei erat credita paſcenda Antiochia: & diuinus Acacius, cuius prius quoque meminimus: & Euſebius Calcidenſis epiſcopus: & Iſidorus cui tunc erat commiſſa Cyrus gubernanda, qui erant virtute inſignes. Vnà autem cum illis erat etiam Theodotus qui tenebat habenas Hierapolitanorum eccleſiæ, clarùs monaſtica exercitatione & manſuetudine. Erant autem nõnulli quoque ex magiſtratibus, incenſi ardore fidei. Omnibus ergo cum ſilentio ſedentibus, & ſacram illam vocem expectantibus, ipſe quoque diu tacẽs ſedebat, lingua quidem ocioſus, auribus autem promptus. Tunc aliquis ex iis qui ſedebant, qui erat ei familiaris propter curam animæ, & alioqui auctoritate & dignitate clarus. Omnes, inquit, ô pater, diuini hi patres, ſitientes expectant ſuauiſſima tuæ doctrinæ fluenta. Omnes ergo præſentes impertias vtilitate, nec claudas riuos tuæ beneficentiæ. Ille autem cùm valde ingemuiſſet, Deus, inquit, vniuerſorum quotidie loquitur per creaturas, & per diuinas ſcripturas diſſerit & monet ea quæ oportet, & inducit ea quæ ſunt vtilia: terrétque minis & adhortatur promiſſis: & ex his nullam capimus vtilitatem. Quemadmodum ergo loquens profuerit Marcianus, qui tantam vtilitatem amittit cum aliis, & commodum nõ vult ex eis capere? Hinc factũ eſt vt multi quidem ſermones mouerentur à patribus, quos inſerere narrationi duxi ſuperuacaneum. Cùm autẽ ſurrexiſſent & oraſſent, & ad cõferendum ſacerdotij ordinẽ vellẽt ei manus imponere, rurſus ei

Pontifices congregantur ad Marcianum.

Quàm multis modis nobis loquatur Deus.

manus admouere ſunt veriti : & hic quidem illi, ille verò huic iubebat. Cùm omnes autem id ſimul recuſaſſent, redierunt. Sed enim volo his quoque aliã addere narrationem, qua cognoſci poterit diuina eius prudentia. Auitus quidam, primus in ſolitudine, gratia monaſticæ exercitationis, fixerat tugurium. Id autem magis quàm hoc vergit ad ſeptentrionem, & aliquantum ſitum ad orientem, ſpectat ventum Aparctiam qui eſt proximus ſubſolano. Is magno Marciano erat & tempore & labore antiquior, vir autẽ philophus, & in vita dura & aſpera educatus. Is cùm de viri virtute quæ vbique celebrabatur audiiſſet, ratus tale ſpectaculum eſſe ſilentio & quiete vtilius, accurrit ſtudens videre eum quem deſiderabat. Cùm autẽ eius aduentum magnus ſciuiſſet Marcianus, oſtio aperto eum ad ſe admiſit. Admirabili autem præcepit Euſebio vt & legumen coqueret & olus, ſi haberet. Poſtquam verò mutuum inter ſe colloquendi explesſent deſiderium, & alter alterius virtutem didiciſſent, nonæ ſimul peregerunt officium. Venit autem Euſebius menſam ferens, & panem afferens. Magnus autẽ Marcianus diuino dixit Auito. Adeſdum omnium mihi amiciſſime, & huius menſæ ſimus ſimul participes. Ille verò, Neſcio, inquit, me vnquam cibum ſumpſiſſe ante veſperam : ſæpe autem duos & tres dies ſimul maneo ieiunus. Magnus autẽ Marcianus, Mea ergo, inquit, cauſa hodie mutetur conſuetudo. Nam cùm ſim corpore imbecillo, non poſſum expectare veſperam. Poſtquã autẽ hæc dicens nõ perſuaſit admirabili Auito, ingemuiſſe dicitur & dixiſſe. At ego, inquit,

Auitus monachus.

Officium nonæ.

animo angor & valde crutior, quòd tantum laborem ceperis vt virum aliquem laborioſum videres & philoſophum, ſpe autem falſus, cauponem videris aliquem profuſè & delicatè viuentem. Cùm ex his autem moleſtia eſſet affectus Auitus, & dixiſſet ſe malle veſci carnibus quàm hæc audire, dixit magnus Marcianus. Nos quoque ô amice, eandem quam tu vitam perſequimur, & amplectimur eandē viuendi rationem & quieti labores præferimus: ieiunium magis expetimus quàm cibum, cúmque nocte aduentante capimus: ſed ſcimus charitatem eſſe ieiunio præſtantiorem. Charitatis enim opus à lege diuina præcipitur. Ieiuniū autem eſt poteſtatis noſtræ & arbitrij. Oportet autem exiſtimare diuinas leges eſſe noſtris longè præſtātiores. Hæc cùm inter ſe inuicē diſſeruiſſent, & parum cibi ſumpſiſſent, & Deum laudauiſſent, & tres dies ſimul verſati eſſent, rurſus ſunt ſeparati, videntes ſe inuicem ſpiritu. Quis ergo nō admiretur huius viri ſapientiam, à qua gubernatus, ſciebat quidem tēpus ieiunij, ſciebat autē etiam fraternæ charitatis: ſciebat virtutis quoque partium differentiam, & quamnā cuínam cedere oportet, & cuínam in tēpore danda ſit victoria. Poſſū autē aliud quoque narrare quo eius cognoſcatur in diuinis perfectio. Ad eum enim ex patria venit ſoror cū filio, qui & vir erat & vrbis Cyri facile princeps, ea quæ ei vſui erant abundè afferens. Is autē ſororē quidem videre non eſt paſſus, ſororis autē admiſit filium: erat enim id tempus definitū quo eum licebat conuenire. Cùm autē eum rogarent acciperet quæ allata fuerant, per quot, inquit, monaſteria trāſii-

Ieiuniū eſt noſtræ poteſtatis.

Videns ſe inuicem ſpiritu etiam abſentes corpore.

Quid monacho naturalis cognatio. ſtis,& quænam ex his,eis ipſis impertiiſtis? Cùm is autem dixiſſet ſe nulli dediſſe,Abite,inquit, cum iis quæ attuliſtis. Nos,inquit, nullo horum egemus, nec ſi egeremus acciperemus. Naturalis enim cognationis, non autem diuinæ pietatis & ſeruitij curam gerentes, hanc exercetis in nos beneficentiã. Si enim nõ honoraretis ſolam generis neceſſitudinem,nõ ea quæ attuliſtis nobis ſolis impertiiſſetis.Hæc dicens, filium ſororis dimiſit cum ſorore, iubens vt nihil acciperetur ex iis quæ attulerãt.Ita erat extra naturam, & in cœleſtem migrarat viuendi rationẽ. Quódnã enim aliud afferri poteſt exẽplum apertius, quòd Deo eſſet dignus

Matth. 10. conueniẽter ipſius Dei voci? Qui non relinquit enim " inquit,patrem & matrem & fratres & ſorores,& vxo" rem,& filios,non eſt me dignus. Si autẽ qui non relin" quit eſt indignus: qui relinquit, & tam accurata exa*Hæreſes eius tẽporis* ctáque vtitur perfectione, clarum eſt eum fuiſſe digniſſimum. Ego præter hæc admiror quoque eius in diuinis decretis ſummam perfectionem. Abhorrebat *Arius.* enim Arij inſaniã,quæ à poteſtate imperatoris accendebatur illo tẽpore. Abominabatur etiam amentiam *Apollinaris* Apollinaris. Fortiter autem & ſtrenuè decertabat ad*Sabellius.* uerſus eos qui cum Sabellio ſentiebant, tréſque hypoſtaſes ſeu perſonas in vnã cogebant. Valde quoque *Euchitæ.* auerſabatur eos qui nominantur Euchitæ,qui in habi*Manichæi.* tu monaſtico laborant morbo Manichæorum. Erat autem adeò feruens eius zelus pro decretis eccleſiaſticis, vt etiam aduerſus virum admirandum & diui*Abraames eremita.* num,iuſtam pugnam ſuſceperit. Erat Abraames quidam ſenex in illa ſolitudine, vir canis quidem pilis,ſed

magis cana prudentia, omni virtute clarus, & vberes ſemper profundens lachrymas compunctionis. Is in principio à quadam inductus ſimplicitate, primum paſcha peragere ſuſtinuerat: ignorans quidem vt eſt veriſimile, quæ de eo Niceæ à patribus conſtituta fuerant, antiquæ autem ſeruire malens conſuetudini. Multi autem alij laborabant eo tempore eadem quoque ignoratione. Sed magnus Marcianus, multis quidem ſæpe verbis vſus, conatus eſt ſenem Abraamen (ita enim eum appellabant qui in ea habitabant regione) vt cum eccleſia conſentiret, traducere. Cùm eum autem vidiſſet non parere, aperte deſtitit cum ipſo communicare. Sed procedente tempore, ille quoque vir diuinus abiecta macula, in feſto celebrãdo amplexus conſenſum eccleſiæ, verè pſallens cecinit. Beati immaculati in via qui ambulãt in lege Domini. Hoc autem effectum eſt à magni Marciani doctrina. Ei multi quidem vbique ædificabant oratoria. In Cyro quidem, eius ſororis filius Alypius. Zenobia autem quædam in Chalcide, quæ & genere erat clara, & inſignis virtute, & magnas habebat diuitias. Alij quoque non pauci hoc faciebant, victoria parta illuſtrem illum athletam rapere contendentes. Hoc cùm noſſet homo dei, rogat admirabilem illum Euſebium, omni terrore plenum illi offerens iuſiurandum, vt corpus in illo loco deponeret, & nemo ſepulchrum dignoſceret præter duos qui ſimul habitabãt familiariores, donec præteriiſſet magnus annorum numerus. Hoc autem iuſiurandum impleuit homo ille admirabilis. Poſtquam enim inſignis illius victoris venit finis.

Pſal. 118.

Oratoria Marciano erecta.

Marcianus nititur ignotum habere ſepulchrum

& chorus angelorum ſacram illã & diuinam animam ad cœleſtes tranſtulit manſiones, non prius eius ſignificauit óbitum, donec cum duobus ex familiarioribus facta foſſa, & corpore depoſito, complanauit terrę ſuperficiem: & quinquaginta annis vel pluribus elapſis, cùm innumerabiles concurriſſent & corpus ſcrutati eſſent, ignotum manſit ſepulchrum. Poſtquam autem vnumquodque ex prædictis oratoriis, vnum quidem apoſtolum, alterum verò martyrum accepit reliquias ſecurè deinceps illius tabernaculi & doctrinæ hæredes, cùm duobus antè annis arcam conſtruxiſſent lapideam, in ea poſuerunt precioſi corporis reliquias, cùm vnus oſtẽdiſſet ſepulchrum. Is enim ſolus ſupererat ex illis tribus. Cùm illius autem fuiſſet virtutis æmulator Euſebius admirabilis, longo tẽpore corpus perpetuò affligebat. Nam cùm centũ & viginti ferri libras corpori haberet impoſitas, ſibi quoque impoſuit alias diuini Agapeti quinquaginta. Adiecit autem magni quoque Martiani alias octoginta. Habebat autem oratorium, lacum quendam in quo nulla aqua remanſerat. Tribus autẽ annis perpetuis hoc modo vitam tranſegit. Ad hæc autem dicenda ſum digreſſus, cùm vellem oſtendere quod & quantarum rerum rectè & ex virtute geſtarum auctor & procurator fuerit Marcianus. Huius autem philoſophiæ fructum quoque percepit admirandus ille Baſilius, qui multis poſtea temporibus, apud Seleucobelum, eſt autem vrbs Syriæ, monaſticum extruxit habitaculum, & clarus quidem fuit in multis generibus virtutum, inſigniter autem fuit clarus in ea quæ Deo longè eſt gratiſſima poſſeſſione

Reliquiæ.

Euſebij auſteritas.

Baſilius monaſteriũ extruit.

poſſeſſione charitatis, & in diuino opere hoſpitalitatis. Quàm multos autē hic quoque Deo exhibuerit operarios, citra pudorē, vt apoſtolicè dicam, verbū tractātes veritatis, quis facile enumerauerit? Nā vt alios in præſentia prætermittam, qui ſunt quidem laude digni, nimis autem prolixam redderent narrationem, huius vnius & ſolius meminero. Fuit quidam qui ad eum ventitabat, eum autem appellabant Sabinum, qui corpus conſumpſit laboribus innumerabilibus. Neque enim panis neque obſonij fuit alicuius particeps: cibus autem erat ei farina aqua madefacta. Conſueuerat autem is totum vnius menſis miſcere nutrimentum, vt ſitum contraheret, & tetrum odorem emitteret. Volebat autem hoc genere alimenti hebetare ſui corporis appetitiones, & efficere vt fœtore nutrimenti flacceſceret voluptas. Cùm autem per ſe ſic degeret, ſi quis ex familiaribus ad eum accederet, ſimpliciter & citra diſcrimen veſcebatur iis quæ apponebantur. Tantam autem diuinitus gratiam acceperat, vt mulier quędam Antiochena, cuíque & genus & opes ingentes faciebant ſpiritus, ad eum accurrerit, & ei ſupplicarit vt opem ferret filiæ quę vexabatur à dæmone. In ſomnis enim, inquiebat, vidi quendam iubentem vt huc accurrerem, & precibus præſidiis monaſterij ſalutem filiæ procurarem. Dicebat ergo is qui reſponſa dabat, non ſolere præſidem loqui cum mulieribus. Cùm autem inſtaret mulier, lachrymans, & eiulans, & grauiter vociferans, egreſſus quidem eſt præfectus monaſterij. Dicebat autem mulier non eſſe ipſum: fuiſſe autem alium ſibi oſtenſum ſubrubi-

Sabini auſteritas.

OO

cundum, qui puſtulas quaſdam habebat in genis. Vbi autem cognouerunt eum qui quærebatur, erat autem is tertius monaſterij, non primus, eum perſuaſum adduxerunt ad mulierem. Protinus autem illa quidem agnouit faciem: malus autem dæmon vociferans reliquit puellam. Hæc præclara fecerunt facinora magni Martiani diſcipulorum diſcipuli. Tales vbique plantas plātauit plātator optimus. Ego autem huic narrationi rurſus finem imponēs, rogo & quæſo vt per horū omnium interceſſionem diuinum conſequar auxilium.

Sabini meritis ſanatur dæmoniaca.

Interceſſio ſanctorum.

EVSEBIVS.

IIII. *Huius Euſebij meminit idem Theodoretus in quarto hiſtoriæ eccleſiaſticæ.*

QVales quidem Deo obtulerit fructus deſertum ſterile, nēpe pulchros, & maturos, & ei qui plantauit gratos, & iis qui ſapiunt hominibus charos & maximè expetendos, oſtendimus in iis quæ iam ſcriptæ ſunt narrationibus. Ne quis autem exiſtimet virtutem eſſe loco circunſcriptam, & ſolam ſolitudinem eſſe aptam ad tales ferendos redditus, age tranſeamus deinceps oratione ad terram quæ habitatur: & oſtendamus ad parandam philoſophiam eam minime eſſe impedimento. Eſt mons altus, qui Antiochiæ quidem ſitus eſt ad orientem: Berhœæ autem ad occidentem, omnes autem montes propè ſitos ſuperat: in ſummo autem cacumine imitatur figuram conoidem, ab altitudine autem accepit denominationem. Κορυφὴν enim, id eſt verticem, eum ſolent appellare accolæ. Olim in eius ſummo vertice erat templum dæmonum, quod apud vicinos in magno erat honore. Subtus autem ad meridiem patet campus, ſinus præ ſe ferens figuram, qui vtrinque coërcetur vl-

Tranſit ad terram habitabilem, quam aſcetæ incoluerint.

Berhœa.

Templum dæmonum.

nis non admodum altis. Pertinent autem eæ vſque ad viã qua equitatur, quæ vtrinque à meridie ad ſeptentrionem ſectæ ſunt, ſemitas excipientes. In eo autem ſunt conſtructæ villæ & magnæ & paruæ, continentes iis qui ſunt vtrinque montibus. Propter ipſas autem excelſi montis oras, eſt quidam vicus maximus & populo frequentiſſimus: vocabulo autem regionis eum vocant Teledã. in ſuperiori autem parte lateris montis, eſt quidam ſaltus non admodum accliuis, ſed qui modicè inclinatur, ſpectans ad illum campum & ventum auſterũ. In eo, philoſophiæ gymnaſium exſtruxit quidam Ammianus, vir qui cum multis quidem aliis virtutibus eſſet clarus, tũ ſumma modeſtia ſuperabat alios. Hoc autẽ ſatis eſt argumẽti. Etenim cùm ad doctrinã, nõ ſolum ſuis ſodalibus, ſed vel bis totidẽ aliis poſſet ſufficere, ſæpe ad magnũ accurrebat Euſebium, rogans & ſupplicãs vt is eſſe vellet adiutor, pædotriba & magiſter eius palæſtræ quã fundauerat. Aberat autem vigintiquinque ſtadiis, in quodã valde paruo habitaculo, & quod nec feneſtras quidem habebat, incluſus. Eum autem ad hanc virtutem deduxerat Martianus, eius quidem patruus, fidelis autem Dei ſeruus. Sufficit enim hoc dicere, cùm etiam magnum Moſem hoc cognomine honorarit Dominus. Hic Martianus cum diuinum guſtaſſet amorem, noluit ſolus frui bonis: ſed multos etiã fecit alios in amore ſocios. Venatus eſt autẽ & magnum Euſebium, & eius fratrem qui in vita verè quoque erat frater. Non exiſtimauit enim rationi eſſe conſentaneum, vt eos quidem qui ad eum nihil attinebant venaretur ad virtutem, fratres autem

Teleda.

Φροντιστήρια.

Philoſophiæ monaſticæ exercitium.

Martianus Euſebij patruus.

non itidem. Hos ergo ambos cùm in parua incluſiſſet domúcula, eos euangelicam vitæ docebat rationem. Sed fratrem quidem morbus inuadens, illum curſum interrupit: morbum mors autem eſt conſecuta. Nam cùm paucis diebus vixiſſet poſtquã illinc eſt egreſſus, vitæ finem accepit. Permanſit autẽ magnus Euſebius toto tempore vitæ patrui, neque cum vllo loquens, neque lucem intuens, ſed perpetuò incluſus: & poſt illius mortem hanc vitam eſt amplexus, donec admirabilis ille Ammianus, ei multis delinito precibus perſuaſit. Dic enim mihi, ad illũ dicebat, ô optime, Cuínam placere exiſtimans, laborioſam hanc ſordidámque & ſquallidam vitam es perſecutus? Cùm autem, vt par eſt, is vtique dixiſſet, Deo qui eſt virtutis legiſlator & magiſter. Quoniam ergò eum amas inquit

Ammianus Ammianus, ego tibi modum oſtendam, per quem & amorem magis accẽdes, & ei quem amas ſeruies. Nã quòd omnis tua cura & induſtria in teipſum conuertatur, non effugiet, vt ſentio, crimen nimij in te ipſum amoris. Lex enim diuina iubet proximũ ama-
An noſmet amare debeamus. re vt teipſum. Multos autem opum ſumere participes
hoc eſt proprium veri muneris charitatis. Hãc autem «
Rom. 13. diuinus Paulus appellauit legis plenitudinem. Rurſus «
Galat. 5. quoque clamat. Tota lex & prophetæ in hoc ſermo- «
ne in ſummam redigũtur, nempe, Diliges proximum «
Ioan. 21. tuum ſicut teipſum. Porrò autẽ Dominus quoque in «
ſacris euãgeliis, Petro qui confeſſus eſt eũ amare plus «
aliis, præcepit paſcere oues ſuas. Eos autẽ qui hoc nõ «
Ezech. 34. fecerũt reprehendẽs, clamat per prophetam: ô paſto- «
res, Non ſeipſos paſtores paſcunt, non oues? Et ideo «

magnum quoque Eliam qui hanc vitam perſequebatur, iuſſit verſari in medio impiorum: & ſecundum Eliam, tantopere celebratum Ioannem, qui amplectebatur ſolitudinem, tranſmiſit ad ripas Iordanis, illic baptizare iubens & prædicare. Quoniã ergo tu quoque es Dei qui te fecit ardens amator, multos quoque tecum alios effice amatores. Hoc enim eſt valde gratum communi Domino. Propterea Ezechielẽ quoque appellauit ſpeculatorem, & peccatoribus iuſſit teſtificari: & Ionam iuſſit currere Niniuem: & nolentem tranſmiſit in vinculis. Cùm hæc diceret & ſimilia, diuinum virum manſuefecit, & voluntario illo effoſſo carcere, eduxit & abduxit, & ſuorum ſodalium ei curam tradidit. Ego autem neſcio vtrum plus admirer, huiúſne moderationem, an illius obedientiam, & quòd ab eo ſit perſuaſus. Is enim fugiebat principatum, & magis volebat eſſe ex iis qui parebant, vt qui pręfecturæ formidaret periculum: & magnus Euſebius auerſabatur quidem cum pluribus conuerſationem, ceſſit tamen, & captus retibus charitatis, ſuſcepit curam gregis, & duxit chorum: nõ multis verbis opus habens ad docendum. Sufficiebat enim vel ſolus aſpectus, vt vel longè tardiſſimum celerem efficeret ad curſum virtutis. Dicunt autem qui viderunt, eum ſemper habuiſſe grauem vultum, & qui poterat timorem afferre ſpectantibus. Cibum autem ipſe quidem capiebat tertio & quarto quoque die. Iis autem qui ſecũ habitabãt iubebat veſci alternis diebus. Pręcipiebat autem eum Deo aſſiduè colloqui, & nullum tempus relinquere vacuum ab hac operatione: ſed

Elyas & Ioannes Baptiſta principes vitæ monaſticæ.

Cibus.

communiter quidem præfinita exequi officia: partes autem diei quę intercedunt,vnumquenque per ſe,vel ſub aliqua vmbra arboris,vel propter petrā aliquā vel vbicũque quieſceret aliquis,vel ſtātē,vel humi iacentē,rogare Dominũ,& petere ſalutem.Ita autem vnāquanque ex partibus corporis edocuit virtutem,vt illa faceret quæ ſola permittit ratio. Vt autem hoc reddam manifeſtum omnibus, mentionem faciam vnius eius narrationis.Sedebat ſuper quandam petram ipſe & Ammianus ille admirabilis:& diuinorum euangeliorum hiſtoriam, alter quidem legebat: alter verò eorum quæ erant obſcutiora explicabat ſententiam. Cùm autem quidā Agricolæ in ſubiecto campo terram colerent, ad hanc cōtemplationem magnus tra-
Ne oculorũ concupiſcẽtia. ctus eſt Euſebius.Cùm autem diuinus Ammianus legiſſet locum euangelicum, ſciſcitaretur autem interpretationem, iuſſit magnus Euſebius vt repeteret lectionem.Cùm is autem dixiſſet,Iis qui arant forte delectatus,minimè exaudiiſti,vt eſt veriſimile:ſuis deinceps oculis legem tulit,vt neq; campum illum vnquā cōtemplarentur,neq; cœleſti pulchritudine, & chori aſtrorum aſpectu fruerentur: ſed anguſtiſſima vtens ſemita,cuius menſuram aiunt fuiſſe vnius palmi, ferēte ad oratorium,extra eā deinceps egredi non eſt paſſus.Dicũt autem eũ pluſquā quadraginta annis vixiſſe poſt hác legem.Vt autem cũ animi ſui ſentētia,ad hęc quoque eum traheret aliqua neceſſitas, cum lumbos
Zona ferrea zona ferrea alligaſſet, & grauiſſimũ collare collo impoſuiſſet, aliquo alio ferro coniunxit zonam collari qui erat collo impoſitus:vt hoc modo inclinatus,co-

naretur aſſiduè in terrã deſpicere. Has ipſe de ſe exegit pœnas: quòd illos eſſet contemplatus Agricolas. Hoc autem & multi quidem alij me docuerunt ex iis qui illum nouerunt,& res eius optimè ſciuerunt, narrauit autem ſenex quoque magnus Acacius, cuius prius quoque meminimus in aliis narrationibus. Dixit autem ſe eum quoque aliquãdo interrogaſſe cùm eum ſic vidiſſet incuruatum, Quámnam capiens vtilitatem, neque cœlum patiatur aſpicere, neque campum illum ſubiectum contemplari:neque ex anguſta illa via egredi:eum autem dixiſſe ſe hæc moliri aduerſus maligni dęmonis machinationes. Nam ne,inquit, de magnis bellum gerat, conans auferre temperantiam & iuſtitiam,& iram armans,& cupiditatẽ accendens, & vt faſtu efferar & ſuperbiam intumeſcam efficiens, & quæcunque aduerſus eam machinatur animam, conor hoſtem ad hæc parua traducere: in quibus etiam ſi vicerit, non magnum affert detrimentũ: etſi victus fuerit, euadit magis ridiculus, vt qui ne in paruis quidem poſsit auadere ſuperior. Quoniã ergo noui hoc bellum minus periculoſum, nõ valde enim feritur qui in his damni aliquid accipit: Quod enim damnum eſt vel videre campum, vel in cœlum oculos attollere,ad hoc me genus pugnæ tranſtuli. In hac enim me nec ferire poteſt nec perimere. Non ſunt enim hæc iacula letifera,vt quę illis ferreis careant aculeis. Hæc ſe audiuiſſe dixit magnus Acacius, eiúſque ſe admiratum eſſe ſapientiam, virtutémque bellicã & experientiam. Quamobrem hoc quoq; narrabat eis qui talia diſcere cupiebant, vt & admirabile & dignũ

Acacius.

Pugna ſpiritualis.

quod mandetur memoriæ. Hæc eius gloria cùm in partes omnes vndique peruaderet, ad ſe attraxit omnes virtutis amatores. Venerunt autem diuiniſſimi quoq; Iuliani, ſenis, cuius prius perſecuti ſumus narrationem, qui optimi gregis erant perfecti. Poſtquã enim vir ille diuinus, fine vitæ accepto, migrauit ad vitam ſupernam, ad magnum accurrerunt Euſebium, melius eſſe rati rectè regi quàm regere & præeſſe. Iacobi autem, cuius prius quoque iam memini, cùm ſummatim eius oſtendi virtutem, nunc quoque euidens argumentum oſtendam ſummæ eius philoſophiæ. Poſtquam ille diuinus hinc excedens Euſebius, iuſſit eum præeſſe gregi, & recuſans curationem, non perſuaſit cupientibus eum hãc curam ſuſcipere, abiit ad alium gregem, malens paſci quàm paſcere, & cùm plurimo tempore ſuperuixiſſet, hanc vitam ſic finiit. Suſcipit itaque illam præfecturam Agrippa, vir qui & multis aliis ornatus erat bonis, præcipuè autem puritate animæ: per quam & diuinæ pulchritudinis viſionem aſſiduè apprehendens, & illius amoris igne accenſus, irrigabat genas perpetuis lachrymis. Cùm is autem longo tempore electum illum & diuinum gregem rectè pauiſſet, deinde è vita exceſſiſſet, Dauides ille diuinus cuius aſpectu mihi quoque frui contigit, ſuſcepit præfecturam: vir qui re vera, ex diuini apoſtoli ſententia, mortificauerat membra quę ſunt ſuper terram. Tantum enim fructum cœperat ex doctrina magni Euſebij, vt quadraginta quinque annos egerit in illo monaſterio, abſque ira autem & excandeſcentia toto hoc tempore vixerit. Neque enim poſt ſuſceptam

De Iuliano

Iacobi probitas.

Iacobus recuſat prælaturam.

Agrippa onus ſuſcipit.

De Dauid.

ptam præfecturam vidit eum aliquis ſuperatũ ab hac animi perturbatione, ídque cùm, vt eſt veriſimile, eſſent innumerabilia quæ cogerent. Centum enim & quinquaginta viri paſcebãtur ab illius dextera: aliqui quidem ſumma & excellenti virtute, & eam quæ eſt in cœlo viuendi rationem imitantes: alij verò qui pẽnas tunc primum producebant, & terram tranſilire & ſuperuolare docebantur. Et tamen cùm tot eſſent qui diuina docebantur, & aliquid, vt eſt veriſimile, delinquerent, neque enim facile fieri poteſt, vt qui modo ventitat, rectè ſe gerat in omnibus, manſit immobilis vir ille diuinus tanquam incorporeus, nulla eum occaſione ad iram excitante. Hoc enim non ſolum accepi ex auditione, ſed etiam ex experientia. Nam cùm aliquando deſideraſſem videre illum gregem, acceſſi habens etiam alios ſocios peregrinationis, qui eandem quam ego vitam amplectebantur. Toto ergo tẽpore hebdomadæ apud illum virum diuinum degentes, vidimus eius vultum nullam accipere mutationẽ, neque nunc quidem hilaritate diffundi, nunc verò triſtitia contrahi. Oculos quoque ſimiliter, non aliquãdo quidem truces ac toruos, nunc verò lætos: ſed in eodem ſemper honeſti decoríque tenore permanere. Hi autem ſufficiunt ad arguendum animi tranquillitatem. Sed veriſimile eſt exiſtimaturum quempiam eum talem eſſe viſum, quòd nulla eum moueret cauſa. Quamobrẽ neceſſe habeo eiuſmodi quid narrare quod accidit, cùm nos illic eſſemus. Sederat apud nos vir ille diuinus de philoſophia agitans rationes, & quærens id quod eſt ſummum euangelicæ vitæ in-

Centum & quinquaginta viri ſub Dauide.

Dauidis vultus minimè mutatur.

ſtitutionis. Cùm autem interceſſiſſent eiuſmodi ſermones, Publius quidam, genere quidem Romanus, moribus autem ipſe quoque admirandus, & ſacerdotij honore præditus, & illius præfecturæ ſecundas partes obtinẽs, ad nos venit aduerſus diuinum Dauidem vociferans, & commune damnum illam nominans lenitatem: & omnibus perniciem afferre dicens eius manſuetudinem, & amentiam, non modeſtiam, ſummam illam vocãs philoſophiam. Ille autẽ habens animam veluti adamantinam, accipiebat quidem rationes, non pungebatur autem ab iis quæ ſua natura ſolent pungere: vultum itaque non mutauit, neq; ſermonem inſtitutum dimiſit, ſed cũ leni voce & verbis ſerenitatem animæ ſignificantibus, illum ſenem dimiſit: rogans eum vt eorum quæ vellet curam gereret. Ego autem cũ his qui ad nos venerunt loquor, vt vides, exiſtimans neceſſarium eſſe hoc officium. Quomodo oſtenderit quis melius animi lenitatem? Eum enim cui illa credita erat præfectura, talem accepiſſe contumeliam ab eo qui tenebat ſecundas partes, præſentibus maximè hoſpitibus, & maledictum audientibus, & nullam iræ ſubiiſſe tempeſtatem & perturbationem, quam nõ magni & excelſi animi virtutem ſuperat & fortitudinem? Ac diuinus quidem Apoſtolus conſiderans humanæ naturę imbecillitatem, eam quã fert legem, natura metiens. Iraſcimini, inquit, & nolite peccare. Sol non occidat ſuper iracundiam veſtrã. Nam cùm iræ quidem motus noſſet eſſe naturæ, non noſtri arbitrij, noluit lege ea decernere, quę eſſent laborioſa, & fortè etiam eiuſmodi vt fieri non poſſent:

Publius Rom. ſacerdos.

Dauid ne quidem accepta contumelia mutatus.

Pſal. 4.

Dies iræ præfixa.

ſed motui naturæ & iræ tempeſtati menſuram præfinit,diem:iubens rationi vt eam compeſcat,& tanquã freno reprimat, & non concedat progredi vltra terminos. Vir autẽ hic diuinus vltra leges quæ latæ ſunt decertauit, & ſepta tranſiliit: non vſque ad veſperam iræ vt moueretur cõcedens,ſed nec vt moueatur quidem omnino permittens. Talem fructum accepit is ex magni Euſebij conſuetudine.Vidi multos quoque alios in illo tugurio qui huius philoſophiæ amatores fuere & æmulatores: alios quidem in flore corporis: alios verò etiam in profunda ſenectute. Nam cùm plus quam nonaginta annis vixiſſent homines, laborioſam vitam noluerunt relinquere, ſed inſignes fuere obeuntes labores iuuentutis, noctu quidem & interdiu Deum laudantes, & ſacra illa officia peragentes: poſt duos autem dies vilibus illis cibis veſcentes. Vt alios autem prætermittam, qui non ſunt quidem digni qui ſileantur, ſed vel maximè laudentur & celebrentur: ſed ne ſit prolixior quàm par ſit narratio, in diuino illo loco fuit quidam, eum autem Abbatem nominant, qui ex Iſmaelitide quidem radice germinauit, non fuit autem eiectus à domo Abrahæ, vt is à quo genus duxerat, ſed paternæ hæreditatis fuit cum Iſaac particeps, vel potius ipſum rapuit regnum cœlorum. Is Monaſticæ huius exercitationis protinus attigit inſtitutionem apud quendam qui tunc habitabat ſolitudinem, qui eos optimè exercebat: erat autem ei nomen Maroſas. Poſt hæc autem ille quoque aliis præeſſe deſiſtens, ad hunc cum Abbate venit gregem: nec paruo

Maroſas Abbas.

vixit tempore, ſed cùm præclarè decertaſſet, & inſignis euaſiſſet, exceſſit ex hac vita. Hic autem illic quidem fuit continuos triginta & octo annos: ita autem deſiderabat laborare, vt qui modò laborare cœpiſſet. Nam in hodiernum vſque diem pedes nunquam texit calceis. Cùm eſt autem frigus, in vmbra ſedens, in æſtu ſolem ſuſcipit, & tanquam auram Zephyri, quæ ex eo procedit flammam excipit. Toto autem hoc tempore, aquam potare non paſſus eſt: non illa comedens quæ iis exhibentur, qui ad non bibendũ ſe exercent: ſolent enim ij vti cibis humidioribus: ſed iis vtens cibis quibus alij. Verùm pauca comedẽs & quę modicas ei vires afferunt, exiſtimat vſum aquæ ſuperuacaneũ. Graui autem ferro lumbos ſuccinctus, rarò quidem ſedet, noctu autẽ, & maiori parte diei vel ſtãs vel flectens genua, offert Domino officiũ precationis: vſu autem accubitus ſe omnino priuauit. Nemo enim in hodiernum vſque diem eum vidit cubantẽ. Quinetiam cùm eſt chori renunciatus Coryphæus, & ei contingit vt præſit, totum hunc laborem fert prompto & alacri animo, ſe iis qui eius parent imperio præbens exemplar philoſophiæ. Tales victoria inſignes decertatores, diuinus Euſebius, horum certaminum pædotriba & exercitator, exhibuit Domino: & cum alios quoque plurimos tales feciſſet, eos trãſmiſit doctores ad alias palæſtras, qui totũ illum ſacrũ montem diuinis his pratis & ſuauem emittentibus odorem impleuere. Nam cùm ad orientem ab initio fuiſſet illius exercitationis monaſticæ tugurium, licet videre eius philoſophiæ fœtus ad occidentem & me-

Victus.

Ferrum circa lumbos.

Situs tugurij.

ridiem, veluti quaſdam ſtellas circa lunam choros ducentes: & alios quidem græca, alios vero eius in qua habitant regionis voce, laudantes creatorem. Sed enim id aggredior quod fieri non poteſt, cupiens omnia perſequi quæ à diuina illa anima rectè geſta fuere. Huic ergo narrationi finis eſt imponendus, & ad aliam conuertenda eſt oratio, & rurſus eſt addenda quæ illinc capitur vtilitas, cùm horum magnorum virorum benedictionis rogauerimus vt ſimus participes.

PVBLIVS.

EOdem tempore fuit quidam Publius, & propter formam ſpectatu dignus, & anima præditus quæ formæ conueniebat, vel potius eam oſtendens corpore magis admirabilem. Is ex ſenatorio quidem ordine ducens originem, natus autem ex ciuitate apud quam Xerxes ille, cuius vbique eſt fama tam celebris, in Græciam bellum gerens, & volẽs exercitu fluuium Euphratem tranſmittere, nauium congregata multitudine, iiſdem inter ſe coniunctis, & hoc modo ſuper fluuium ponte conſtructo locum zeugma, id eſt coniuncturam appellauit, & ciuitatẽ ex re denominauit. Ex ea ortus & ex tali genere procreatus, altum locum occupat, qui diſtabat ab vrbe non plus quam triginta ſtadiis. In eo cùm quandam paruã extruxiſſet domunculã, omnia quidem vendidit quæ à patre acceperat, domum inquam, & poſſeſſiones, & greges, & veſtes, vaſáque argẽtea & ænea, & ſi quid erat cum his aliud. Et cùm ex lege diuina ea diuiſiſſet iis quibus oportebat, & ſe ab omni cura terrena liberaſſet, illam vnam

V.

Huius meminit Theodoretus in quarto libro hiſtoriæ eccleſiaſticæ

Publius ex ordine ſenatorio.

curam ſuſcepit pro omnibus,nempe vt ei ſeruiret qui eum vocauerat: eámque animo perpetuò verſabat: noctu diúque conſiderans & perſcrutans quemadmodum eam augeret.Ea de cauſa ei labor creſcebat quotidie,ampliórque & intenſior euadebat in dies, erátque dulcis & voluptate plenus,& procul expellens ſatietatem. Nemo enim eum vnquam vidit quieſcentem vel minima parte diei, ſed pſalmodiã quidẽ oratio: orationem verò pſalmodia: vtrunque autem excipiebat diuinorum eloquiorum lectio. Deinde cura

Hoſpes. hoſpitum venientium. Deinde fiebat aliquid ex operibus neceſſariis. In his vitæ iter ingrediens, & iis qui imitari volebant exemplar virtutis propoſitus, veluti quædam auis canora, multos ſui generis in hæc retia coegit ſalutaria. Cæterũ ab initio quidem nullum habere paſſus eſt qui ſecũ habitaret:ſed paruas domunculas foribus vicinas ædificans, vnumquenque ex iis qui conueniebant,iubebat per ſe degere: domunculas ſæpe inuiſens,& perſcrutans,nunquid pręter vſum

Panis ad trutinam. habeant repoſitum. Aiunt autem eum quoque accedentem ad trutinã,panis menſuram diligẽter perpendiſſe. & ſi quãdo inueniſſet plus quàm eſſet definitum ægrè tuliſſe, & eos qui hoc faciebant, Helluones appellaſſe. Iubebat enim neque comedentes, neque bibentes expectare ſatietatem:ſed tantum capere quantum ſatis eſſet ad tuendam vitam corporis: ſiquando

Obſeruat monachos noctu an orent. autem vidiſſet etiam farinam opertam furfure,eos qui hoc feciſſent impetebat maledictis, vt qui Sybariticis fruerentur delitiis. Porrò autem noctu quoque ex im-

prouiſo veniens ad hoſtium vniuſcuiuſque,ſi aliquem quidem inueniſſet vigilãtem & Deum laudantem, recedebat tacitus. Siquem autem ſenſiſſet dormientem manu quidem pulſabat hoſtium, lingua autem in eum qui iacebat inuehebatur, vt qui corpus pluſquã oporteret curaret. Hunc eius laborem cùm conſideraſſent aliqui qui erant eiuſdem animi & ſentẽtiæ,ad eum retulerunt vt omnibus vnum edificaret habitaculũ. Eos enim qui nunc ſunt diſperſi exactius & accuratius dixerunt eſſe victuros, eúmque fore liberum à magna parte ſolicitudinis. Probauit conſilium vir ſapientiſſimus, & cùm omnes ſimul coegiſſet, & paruas illas diruiſſet domunculas, iis autem qui erant congregati vnam ædificaſſet, rogauit vt ſimul viuerent & ſe inuicem incitarent: & hic quidem illius imitaretur manſuetudinem, ille verò manſuetudinem huius zelo temperaret. & alius communicans vigilias, acciperet ieiunij diſciplinam. Sic enim, inquit, à nobis inuicem id quod deeſt ſumentes, perfectiſſimam efficiemus virtutem. Quomodo enim in foris ciuitatum, alius quidem vendit panes, alius verò olera: alius habet veſtes venales, alius eſt opifex calceorum: à ſe autem inuicem id quo opus habent comparantes, vitam agunt iucundiorem. Qui dat enim veſtem, pro ea accipit calceos. Qui autem emit olus, vendit panem. Ita nos oportet inuicem permutare virtutis partes pretioſiſſimas. Cùm qui erant eiuſdem linguæ ſic exercerentur & decertarent, & Græca voce Deum laudarent, huius vitæ inſtituti eos quoque cepit amor qui lingua vteban-

Communicatio bonorum ſpiritualium.

In monaſtica non omnes omnia.

tur illius regionis: & concurrentes aliqui ſupplicarũt vt ipſi quoque in eorum gregem admitterentur,& eſſent eius ſacræ doctrinæ participes. Conceſſit autem quod poſtulabāt, legis memor Dominicæ quam ſanctis tulit Apoſtolis, dicens, Euntes docete omnes gẽtes: & cùm iuxta illud habitaculum ædificaſſet alterum, eos iuſſit illic degere, diuino quodam templo conſtructo, in quod iuſſit & hos & illos conuenire, incipiente die & deſinente: vt veſpertinos & matutinos hymnos Deo ſimul offerrent: in duas quidem diuiſi partes,& ſinguli ſua voce vtentes, ex ſucceſſione autem canticum emittentes. Permanſit autem in hodiernum vſque diem forma eius inſtituti: & neque tempus, quod hæc talia mutare vehementer cõtendit: nec ij qui illius ſucceſſere curationi, vt ex limitibus ab eo poſitis aliquid euerterent, in animum induxere: ídque cùm non duo vel tres, ſed plures hanc ſuſceperint præfecturam. Cùm primum enim ille certamen impleſſet, & ex hac vita exceſſiſſet, & in illam omni moleſtia vacuam commigraſſet, Theotecnus quidem Græcæ linguæ: Aphtonius verò Syriæ præfecturam accepere, qui vtrique illius virtutis fuerunt quædam animatæ ſtatuæ & imagines. Neque enim iis qui ſimul cõueniebant, neque iis qui extrinſecus adueniebant conceſſerunt mortis illius vllum habere ſenſum, vt qui illius vitæ inſtituti ſeipſos expreſſa oſtenderent ſimulachra. Sed diuinus quidẽ Theotecnus cùm non diu vixiſſet, tradidit Theodoto præfecturam. Aphtonius autem gregis curam gerens, & iam latis legibus regens, permanſit diutiſſime. Hic autem Theodotus

Templũ conſtructum.

Hymni matutini & veſpertini.

Theotecnus
Aphtonius

Theodotus.

ex

ex Armenia oriundus,cùm exercitationis Monaſticæ illum vidiſſet ordinem,primũ quidem erat in numero eorum qui magno parebant gubernanti Theotecno. Poſtquam autem,vt dixi, ille quidẽ exceſſit, ipſe verò accepit præfecturã,eam tot bonis exornauit, vt fama ſua priores propemodum obſcurarit.Sic enim eũ diuinũ affecit deſiderium, eúmque tot & talibus cõſauciauit iaculis, vt noctu & interdiu effunderet lachrymas cõpunctionis.Erat autẽ ſpiritali tanta plenus gratia,vt eo quidem precãte,ſilerent quidẽ omnes qui aderant,ſolũ autem illa ſacra verba audirẽt, illam auditionẽ planè ducentes bonam precationẽ. Quis enim fuiſſet adeò adamantinus,vt illis verbis tam ſincerè & germanè prolatis,non demulceretur anima, illiúſque duritiem emolliret & inobedientiam, & ad Deo ſeruiendum traduceret?Cùm ſic opes augeret quotidie, & ſacros oſtenderet theſauros talibus bonis plenos, poſtquã viginti quinque annis gregem pauiſſet, adiectus eſt ad patres ſuos,vt diuina dicit ſcriptura, in bona eductus ſenectute,traditis habenis Theotecno,qui erat quidẽ genere fratris filius,frater autem moribus. Iam verò diuinus quoque Aphtonius,cùm plus quàm quadraginta annis choro præfuiſſet,ſedẽ accepit pontificalem:nec cilicium mutans monaſticum,nec tunicam contextam ex pellibus caprarum.Iiſdem quoque cibis veſcebatur quibus antequam fieret Antiſtes. Quinetiam quamuis hanc accepiſſet curationem, nihiloſecius curam gerebat illius gregis, illic multos dies verſans: & nunc quidem componens eorum lites qui inter ſe depugnabãt: nunc verò eis conſulens

qui eranr aliqua affecti iniuria:aliquando autem ſodalibus diuinam porrigẽs admonitionem. Faciebat autem vnum quodque horum, vel contuberinalium interim pannos conſuens, vel lentem expurgans, vel frumentum abluens, vel aliquid tractãs ex iis quæ ſunt eiuſmodi. Cùm ſic autem & pontificatum ornaſſet, & virtutem auxiſſet, ad diuinum portum peruenit cum ſuis oneribus. Et quid opus eſt dicere de Theotecno, & qui illũ ſecutus eſt Gregorio, quorum ille quidem à iuuentute omne genus virtutis collegit, & cùm maiorum ſuorum exceſſit gloria: hic verò adhuc in hodiernum diem laborat in profunda ſenectute, perinde ac ſi eſſet in florenti ætate. Perſtitit enim vitis fructum perpetuò recuſans, & nec aceto quidẽ vel vuis paſſis veſcens: non lacte, neque recenti, nec cõcreto. Sic enim viuere magnus conſtituit Publius. Olei autem vſum agnoſcentes in tempore Pẽtecoſtes, rurſus recuſant eius eſſe participes. Hæc didici de magno Publio, quæ partim quidẽ audita accepi, partim verò ab ipſis eius quos vidi diſcipulis, in quibus agnoui præceptorẽ, & per Athletas didici Pædotribam. Iniquum igitur eſſe arbitratus, & hominis mundi, tantam vtilitatem mandare ſilentio, iis qui ignorabant propoſui narrationem, vt & ipſi vtilitatem hinc accipiant procurãs, & memoriæ hinc mihi quæſtum parans. Audiui enim dominum dicentem, Quicunque me confitebitur coram hominibus, ego quoque eum confitebor coram patre meo qui eſt in cœlis: & plane ſcio quòd ſi eorũ memoriã fecero in hominibus, futurum ſit vt ij quoque mei meminerint apud Deum vniuerſorum.

Vitendum otium, alioquin etiam prælato mechanicis vtendum.

SYMEONES PRISCVS.

VI

SYmeonē autem ſenem ſi quis de induſtria prætermiſerit, & illius philoſophiæ memoriam mandarit obliuioni, iniuriæ & inuidiæ meritò accuſari poterit, vt qui neque velit laudare ea quæ ſunt laude digna, nec iis qui volūt iuuari ea proponat quæ ſunt maximè expetenda. Ego autem non ne accuſer metuēs, ſed laudibus eum proſequi cupiens, narrabo eius vitæ inſtitutum. Is enim longiſſimo tempore perpetuò vitam amplexus eſt ſolitariam: & in parua quadam ſpelunca vitam agens, nulla humana fruebatur anima, ſolus enim viuere ſtatuerat: ſed cum Deo vniuerſorum loquebatur aſſiduè. Herbas autem eſculentas ſibi parabat cibum. Ea in re eius labor conſumebatur. A ſuperis autem tam copioſa donatus erat gratia, vt vel fortiſſimis & audaciſſimis imperaret beſtiis. Idque non ſolis piis ſed etiam incredulis Iudæis euaſit manifeſtum. Nam cùm propter aliquod eorum negotium, peregrè proficiſceretur ad aliquod caſtellum quod ſitum erat extra eam quæ à noſtri imperij hominibus habitatur regionem, ortus autem eſſet imber vehemens & ingruiſſet tempeſtas, à via quidem aberrarunt, vt qui anteriora videre non poſſent: errabant autem per ſolitudinem, nec vicum, nec antrum, nec viatorem aliquem inuenientes. Cùm autem in medio continente non ſecus vndis iactarentur, quàm ij qui nauigant in mediis fluctibus, diuini Symeonis antrum, veluti quendam portum, animaduertere: ſordidúmque & ſqualidum hominem aſpexere, & quandam exiguum ex pelle caprina contextum pannum habentem ſuper humeros. Ille

Huius meminit Theodoretus libro quarto hiſtoria eccleſiaſtica.

Spelunca.

Imperare feris.

Sordidus vir tamen ſāctiſſimus

autem ſimul ac vidit, eos ſalutauit, erat enim affabilis, & eos rogauit cauſam aduentus. Poſtquam autem narrarunt quod euenerat, & rogarunt vt eos doceret viam quæ ducit ad caſtellum. Manete, inquit, ſtatim vobis dabo duces qui oſtendent viam quam deſideratis. Atque ij quidem tunc parebant & quieſcebant. Ipſis autem ſedentibus, venere duo leones, non toruè & ferociter intuentes, ſed veluti cuidam Domino blandientes, & ſeruitutem ſignificantes. His annuens, iuſſit vt hoſpites ducerent, & ad viam à qua aberrarent, reducerent. Nemo autem exiſtimet fabuloſam eſſe narrationem, cùm communes veritatis hoſtes habeat ferentes veritati teſtimonium. Ipſi enim conſecuti beneficium, hoc perpetuò cecinerunt: hócque mihi hic magnus narrauit Iacobus, dicens ſe affuiſſe, cùm hoc beato Maroni narrarent miraculum. Qui ergo non credit Iudæis de Chriſtianorum miraculis ferentibus teſtimonium, quomodo non meritò vocabitur Iudæis infidelior? ſiquidem illi, etiamſi in nos ſint infeſto animo, vincuntur tamen, & cedunt radiis veritatis: hi autem cùm exiſtimentur beneuoli, & fidei ſocij, ne inimicis quidem credunt virtutem gratiæ teſtantibus. Cùm autem vir ille diuinus talibus miraculis euaſiſſet inſignis, & multos attraxiſſet ex vicinis barbaris, illam autem habitant ſolitudinem qui de Iſmaële generis auctore gloriantur, quietis amans: neceſſe habuit ſpeluncam relinquere. Et cùm multum viæ confeciſſet, peruenit ad montenm qui Amanus dicitur: ídque quod olim erat refertum inſania multorum deorum cultus, mul-

Leones viæ duces dati.

Iudæis innotuit Symeonis ſanctitas.

Mõs Amanus.

tis iiſque omnis generis excoluit miraculis, pietatémque ac veram religionem quæ nunc in eo exercetur plantauit. Sed omnia quidem narrare valde eſſet laborioſum, & fortaſſe id à me præſtari minimè poſſet. Cum itaque vnius mentionem fecero, & veluti quandam formam characterémq; Apoſtolici & Prophetici miraculi adiecero, relinquam deinceps cogitandum lectoribus cuiuſnam gratiæ virtutem acceperit. Æſtas erat, & meſſis, & ferebantur manipuli in areas. Vir autem quidam qui non erat ſuis iuſtis contentus laboribus, ſed aliena concupiſcebat, proximi quidem aliquot ſuſtulerat manipulos, per hæc autem conabatur ſuum augere cumulum: ſed ſtatim in eius furtum diuina lata eſt ſententia: cecidit fulmẽ, & exuſta eſt area. Miſer autẽ ille ad Dei hominem acceſſit, qui nõ procul à vico fixerat tabernaculum: & quæ ſibi quidem acciderat, narrabat calamitatem, furtũ autem celare conabatur. Poſtquam autem vera dicere iuſſus, eſt furtum confeſſus: coëgit enim caſus vel ſeipſum accuſare, iuſſit vir ille diuinus, vt corrigendo iniuriam, faceret vt liberaretur à pœna. Nam ſi tu, inquit, illos ſolueris manipulos, extinguetur ille ignis immiſſus diuinitus: licebat ergo videre illum quidem currentem, & ſpicas furto ſurreptas ei cui facta fuerat iniuria offerentem, pyram autem abſque igne extinctam, diuini ſenis oratione & interceſſione. Hoc non incolas ſolùm impleuit terrore, ſed etiam totam ciuitatem, Antiochiam inquam: erat enim in eius ditione hoc prędium, coëgit illuc currere: & vnum quidem petere vt liberaretur à rabie Dæmoniaca, alium

Fulmen in eius aream qui alterius manipulos furatus fuerat.

Reſtituenti miteſcit ignis.

Curãtur varijmodi. verò, vt quieſceret febris: alium autem vt alicuius ex iis quæ eum cruciabant cõſequeretur remedium. Ille verò, iis qui inhabitabant, gratiæ fluenta abundè ſuppeditabat. Sed rurſus amans quietis, ad montem Si-*Mons Sinaur.* nęum voluit peruenire. Cùm autem id ſciuiſſent multi viri optimi, & qui eandem perſequebantur philoſophiam, ſimul accurrerunt cupientes eſſe ſocij eius peregrinationis. Cùm autem iter multorum dierum confeciſſent, poſtquam in Sodomiticam venerũt ſolitudinem, vidẽt eminus viri manus quæ ex profundo in altum expandebantur. Et primum quidẽ exiſtimabant eſſe fraudem Dæmonis. Cùm autem maiore animi ſtudio precati eſſent, & eadem vidiſſent, profecti ſunt ad illum locum: & vidẽt quidem paruam foſſam, qualem ſolent vulpes facere, cùm quæ ſubeant luſtra *Tantũ manus è longè videntur monachi cuiuſdam.* machinantur: nullũ autem illi videbant illic apparere. Nam cùm ſenſiſſet pedum ſtrepitus qui manus habebat extẽſas, ſe intra cauernam occultauerat. Diu autẽ moratus ſenex, valde rogauit vt ſe illi oſtẽderet ſi humanam habeat naturam, & non ſit impoſtor aliquis Dæmon, qui ſe in has formas verteret. Etenim nos quoque, inquit, perſequentes vitam monaſticæ exercitationis, & quietem amantes, erramus per hanc ſolitudinem, in monte Sina cupientes adorare Deum vniuerſorum, in quo cùm Moſi ſeruo ſuo apparuiſſet, dedit legum tabulas: non quòd exiſtimemus Deum *Hierem. 23* eſſe loco circumſcriptum: audimus enim eum dicen-
» tem, Cœlum & terram ego impleo, inquit Dominus:
» & quòd contineat terræ ambitum, & eos qui in ea ha-
» bitant tanquam locuſtas: ſed quoniam ij qui ardenter

amant, non ſolum eos qui amantur deſiderant, ſed etiam illis loca grata ſunt & iucunda in quibus ij fuere præſentes, & in quibus verſati ſunt. Hæc & ſimilia cū diceret ſenex, ex cauerna ſeoſtendit homo qui in ea delitefcebat. Erat autem aſpectu quidem agreſtis, coma ſqualllida, facie corrugata, ex ſiccatis & planè exāguibus omnibus membris corporis. Erat autem ſordidis quibuſdam pannis indutus, ex conſutis palmarum germinibus. Cùm autem ſalutaſſet, & pacis verbum dediſſet, rogauit quinam eſſent, & vnde venirent, & quò abirent. Ille autem & ad rogatum reſpondit, & viciſſim rogauit vndénam veniſſet, & cur hanc vitam delegiſſet. Idem, inquit, me quoque cœperat deſiderium eò eundi quò vos nunc itis. Huius autem vitæ ſocium aſſumpſeram quendam meum familiarem, & qui erat eiuſdem animi & ſententiæ, & cui erat idem qui mihi ſcopus & inſtitutum. Adegeramus autem nos inuicem iureiurando, ne morte quidem noſtram ſeiungere conſuetudinem. Accidit ergo vt is quidem in peregrinatione vitæ finem hic acciperet. Ego autem iureiurando aſtrictus, & foſſam feci vt potui, & corpus tradidi ſepulturæ: propter hoc verò monimētum effoſſo mihi altero ſepulchro, vitæ finem hîc expecto, & Domino conſuetum offero officium. Veſcor autem dactylis, quos ad me afferre ab eo qui curam gerit iuſſus eſt quidam frater. Hæc cùm ſic dicerentur, leo procul apparuit. Cùm autem ij qui erant cùm ſene, animi angore & metu cecidiſſent, ſentiens is qui iacebat in cauerna, ſurrexit, & leoni annuit, vt tranſiret ad aliam partem.

Deſcribitur ſenex monachus.

Is autem ſtatim paruit & venit, botrum afferens dactylorum. Deinde rurſus abiit cùm ſibi fuiſſet permiſſum, & procul à viris decumbens obdormiit. Cùm ergo dactylos diuiſiſſet omnibus, & eorum precibus & pſalmodiæ communicaſſet, & poſt finem matutini officij ſalutaſſet, eos dimiſit nouitate ſpectaculi ſtupefactos. Si quis autem non habet fidem iis quæ dicta ſunt, recordetur vitæ inſignis Eliæ, & coruorum miniſterij, qui mane quidem panem, veſpere autem ei carnem perpetuò afferebant: vniuerſorum enim effectori eſt facile, vt ſuis prouideatur, omnem viam inuenire. Sic Ionam in ventre ceti trium dierum & noctiũ ſpatio conſeruauit: & effecit vt leones in lacu Danielem obſtupuerint, & vt ignis inanimus operaretur tãquam ratione præditus, & eos quidem qui erant intus illuminaret, eos autem qui erãt foris vreret. Sed enim rem facio ſuperuacaneam, qui ad probãdam Dei potentiam argumenta affero. Poſtquàm ergo peruenit in montem quem deſiderabat, aiunt ſenem illum admirabilem, in illo loco in quo Moſes dignus eſt habitus qui Deũ videret, (vidit autem vt videri potuit ab humana natura,) genua flexiſſe, & non prius ſurrexiſſe quàm vocem diuinam audiuerit, quæ illi ſignificabat Domini beneuolentiam. Quoniam autem tota vertente hebdomada ita perpetuò fuerat inclinatus, & ne minimum quidem cibi ſumpſerat, iuſſit vox quæ ad eum facta eſt, vt ea ſumeret quæ erant appoſita, & prompto & alacri animo comederet. Cùm autem manum extendiſſet, & tria mala inueniſſet, & ea comediſſet, vt iuſſerat qui dederat: & ei plenæ reſtitu-

Vita Eliæ inſignis.

Dei potẽtia in iis nutriẽdis qui carent neceſſariis.

tæ

tæ ſunt vires, & alacri, vt par erat, animo eos qui cum eo verſabantur ſalutauit. Lætus ergo & hilaris reuerſus eſt, vt qui & vocem diuinam exaudierat, & rurſus comederat cibum à Deo datum. Reuerſus autem, duo philoſophiæ extruxit gymnaſia: vnum quidem in vertice montis, de quo prius diximus: alterum autem infrà, proter ipſas oras lateris montis. Cùm in vtroque autem athletas virtutis congregaſſet, horum & illorum exercitator fuit & pædotriba. Et aduerſarij docens inſultus, & agonothetæ promittens beneuolentiam, & bono animo, non autem degeneri & puſillo eſſe iubens, & in ſuos quidem moderatione, in hoſtem autem animi magnitudine vti præcipiens, hæc docens, ſic viuens, hæc miracula faciens, & ſplẽdorem omnis generis emittens, laborioſæ huius vitæ finem cepit, & migrauit in eam quæ eſt ſenij & moleſtiæ expers, relicta gloria quæ extingui non poteſt, & memoria quæ manet in perpetuum. Huius benedictionem, cum is adhuc eſſet ſuperſtes, beata, atque adeò ter beata, mater mea eſt conſecuta, & ſæpe mihi multa de eo narrauit. Ego autem nunc oro, vt quam dare poteſt, eius cõſequar interceſſionem: & ſcio me conſecuturum. Omnino enim dabit petitionem, imitans Domini benignitatem.

Duo monaſteria.

Inuocatio ſanctorũ.

PALLADIVS.

VII.

Huius meminit Theodoretus in libro 4. hiſtoriæ Eccleſiaſticæ.

QVi autem multorũ ſermone celebratus eſt Palladius, & tempore ei fuit æqualis, & moribus ſimilis, notúſque & familiaris. Ad ſe enim, vt aiunt, inuicem ventitantes ex ſe inuicem capiebant vtilitatem, ſe mutuò prouocantes, & ad zelum Dei inci-

Domũcula vico proxima.

tantes. Incluſus autem erat in quadam domuncula, quæ erat propinqua vico maximo & populo longè frequentiſſimo: eſt autem ei nomen Iemme. Ac de maxima quidem viri à cibo abſtinentia ſeu ieiunio & inedia, vigiliáque, & oratione perpetua, dicere exiſtimo eſſe ſuperuacaneum. In his enim idem traxit iugum quod beatus Symeon. Miraculum autem quod in hodiernum vſque diem decantatur, ab illius autem voce & manu factum eſt, exiſtimaui ſi narrarem facturum me operæpretium. In prædicto vico fit celeberrimus conuentus, qui vndique attrahit mercatores, & maiorem multitudinem quàm quæ poſſit numerari. In eo quidam mercator, iis quę attulerat venditis, & auro coacto, noctu volebat recedere. Quidam autem homicida, qui aurum illic collectum aſpexerat, œſtro quodam & furore percitus, ſomnum quidem à ciliis depulit: obſeruabat autem quando vir ille eſſet profecturus. Poſt galli autem cantum, ille quidem abibat ſecurus: hic autem præueniens, cùm quendam locum aptum inſidiis occupaſſet, repentè adortus, eum & percuſſit & cædem fecit. Execrando autem facinori impium quoque aliud factum adiicit. Nam cùm aurum cepiſſet, mortuum illud corpus proiecit ad oſtium Palladij. Cùm autem dies veniſſet, & fama peruaſiſſet, & totus hominum conuentus de eo quod factum erat paſſim loqueretur, concurrerunt omnes, & effracto oſtio, cædis factæ pœnam exigere volebant à diuino Palladio: vnus autem ex iis qui hoc faciebant, erat is qui ſua manu cædem fecerat. Cùm ergo vir diuinus circunſideretur à tanta

Latro mercatorem occidit & auro vi potitur.

multitudine, cœlum intuens, & mente cœlum ſuperans, ſupplicauit Domino vt calumniæ mendacium refelleret, & veritatem quæ latebat oſtenderet. Cùm ſic oraſſet, & iacentis manum prehēdiſſet, Dic, inquit, ô adoleſcens, quis hanc tibi plagam intulit? Oſtende quis hoc execrandum facinus admiſerit: & libera innocentem ab hac improba calumnia. Sermonem autem ſermo quidem eſt conſecutus. Dextera autem homo etiam ſedens, circunſpiciebat quidem eos qui accedebant, digito autem oſtendebat homicidam. Clamor ſublatus eſt ab omnibus,& miraculum ſtupentibus,& calumniam quæ fuerat intentata deflentibus. Cùm autem illum ſceleratum exuiſſent, & gladium inuenerunt adhuc cruentum ſanguine, & aurum illud quod cædis cauſam dederat. Diuinus autem Palladius cùm prius fuiſſet admirabilis, hinc meritò euaſit longè admirabilior. Sufficiebat enim miraculum ad viri oſtendendam apud Deū fiduciam. Ex eodem autem ordine fuit etiam Abraames admirabilis, qui ædificauit quidem id quod vocatur Paratomon, virtutis autem ſplendores in omnem partem emiſit. Quàm clara autem fuerit eius vita, teſtantur quæ poſt eius mortem fiunt miracula. Ex eius ſepulchro in hodiernum vſque diem ſcaturiunt omnis generis morborum curationes. Huius autem ſunt locupletes teſtes, qui eas abundè illinc per fidem hauriunt. Mihi autem quoque detur conſequi auxilium, qui eorum memoria linguam ſanctificaui.

Homicida diuinitus oſtenſus.

Abraames.

Reliquiarū miracula.

Interceſſio ſanctorum.

APHRATES.

VIII. *Huius meminit Theodoretus in quarto hiſtoriæ Eccleſiaſticæ.*

QVòd vna ſit omnium hominum natura, & philophari ſit facile volentibus, ſiue ſint Grçci, ſiue barbari, ex multis quoque aliis ſcire eſt in promptu: ad hoc autem apertè oſtendendum ſufficit vel ſolus Aphraates. Is enim in Perſis qui ſunt iniuſtiſſimi, & natus & educatus, & ortus ex talibus parentibus, & in eorum legibus inſtitutus, ad tantam peruenit virtutē, vt eos qui ex piis nati fuerant, & piam doctrinam ab ineunte ætate acceperant, obſcurauerit. Primum enim contempto genere, erat autem id clarum & illuſtre, accurrit ad Dominum adorandum, maiores ſuos imitatus Magos. Deinde ſui generis hominum impietatem abominatus, ſuæ prætulit alienā regionem. Et cùm veniſſet Edeſſam, eſt autē ciuitas maxima & populo frequentiſſima, & quæ pietate inſigniter exornatur, cùm extra eius ambitus inueniſſet domunculam, & ſe in ea incluſiſſet, ſuæ curam gerebat animę, veluti quidam optimus agricola, vitiorum ſpinas excindens radicitus, & diuinam expurgans ſegetem, & maturos Euangelij fructus offerens domino. Illinc venit Antiochiam, quæ ab hæretica procella grauiter circunſidebatur, vbi cùm ante ciuitatem, in quoddam philoſophiæ gymnaſium diuertiſſet, & Grçcæ linguæ pauca verba didiciſſet, ad diuinos quidem ſermones audiendos traxit plurimos: vtens autem lingua barbarie commixta, fœtus proferebat ingenij & intelligentiæ, ex gratia diuini ſpiritus accipiens hæc fluenta. Quis enim ex iis qui ſuam iactant eloquentiam, & ſupercilia contrahentes elatè

Aphraates ex Perſarū Magorum genere.

Monachus barbarie quidem vtitur, ſed in communem Eccleſiæ vtilitatem.

loquuntur & magnificè, & propter ſyllogiſmorum laqueos inueniliter exultant, in erudita illa & barbara voce fuit vnquam ſuperior? Ratiocinationibus enim ratiocinationes, & diuinis eloquiis philoſophorum vincebat rationes, cum magno Paulo clamans. Et ſi imperitus ſermone, nõ tamen ſciẽtia. Hoc autẽ modò perpetuò ex Apoſtoli ſentẽtia, deprimebat rationes, & omnẽ altitudinem quæ extollitur aduerſus Dei cognitionem, & captiuabat omnem intelligentiam ad Chriſti obedientiam. Licebat autem videre concurrentes eos qui gerebant magiſtratus, & qui erant relati in aliquos militiæ numeros, eóſque qui manu ſibi victum comparabant, & vt ſemel dicam, & priuatos & milites, & doctos, & literarum rudes, & pauperes, & diuites: & alios quidem ſilentio accipiẽtes ea quæ offerebantur: alios verò rogantes & ſciſcitantes, & orationi præbentes occaſionem. Cùm autem tantum laborem caperet, non paſſus eſt vnquam vllum accipere qui ſecum habitaret. Quinetiam malebat ſuam ipſius operam quàm officium & miniſterium quod ſibi offerebatur ab aliis. Cúmque eius cõgreſſiones & collocutiones fierent ad portam atrij, ipſe eam aperiebat ingredientibus, & abeuntes deducebat ac dimittebat. Nihil autẽ vnquam omnino accepit ab aliquo: non panem, non obſonium, non veſtem, ſed vnus ſolus ei notus panem ſuppeditabat. Cùm autem vſque ad profundum proceſſiſſet ſenium, poſt occaſum Solis veſcebatur oleribus. Aiunt autem Anthemium, qui poſtea fuit & Præfectus & Conſul, cùm electus legatus profectus eſt ad Perſas, ad eum attu-

Barbaries melior eloquentia, ſi modo cum barbarie zelus & veritas.

Ab vno tãtum panem accipit.

liſſe tunicam apud Perſas contextam, & dixiſſe, Cùm ſcirẽ vnicuique ſuã dulcem eſſe patriã, & qui illic naſcuntur fructus eſſe iucũdiſſimos, hanc ex patria ad te attuli tunicam, rogóque vt tu eam accipias: ego verò ſim tuæ benedictionis particeps. Is autẽ eam quidem primũ iuſſit poni in ſubſellio. Deinde cùm multi fuiſſent interiecti ſermones, dixit ſe angi animo, vt pote quòd ſit in duas partes diuiſa cogitatio. Illo autem rogante cauſam, Sẽper, inquit, conſtitui habere vnũ ſolum qui mecũ habitaret: mihíque ipſi hanc legem impoſui, vt mihi omnino denegetur duorũ ſimul habitatio. Cùm ergo vnus mecum iam ſedecim annis habitaſſet & eſſet mihi cordi, acceſſit quidã meus cõtribulis, volens mecũ habitare, & rogans vt hoc ſibi liceat. Hoc mihi mentem diſtrahit. Duos enim ſimul habere nõ patiar. Cõtribulẽ enim amplector vt contribulem: priorẽ autẽ, vt qui mihi cordi fuerit expellere, & graue & iniquum exiſtimo. Ille verò, Meritò, inquit, ô pater. Neque enim fas eſt vt eũ qui tibi plurimo tempore inſeruiit, amãdes, tanquam non aptum: eum autem cuius morum nondũ feciſti periculũ, propter ſolã admittas patriã. Ad hæc diuinus Aphrates, Non accipiã ergo, inquit, ô vir admirande, hanc tunicã: duas enim habere non patiar. Eſt enim mea quidẽ ſententia iucũdior, tua verò melior, ea quæ mihi tanto tẽpore inſeruiit. Cùm callido ergo cõmẽto ſic eluſiſſet Anthemiũ, & ingenij ſolertiæ exhibuiſſet miraculũ, perſuaſit vt nemo deinceps cũ eo ageret de illa tunica. Ego autem hæc retuli, volens duo ſimul oſtendere: & quòd ab vno ſolo acceperit quod curando corpori ſatis

Aphraates ne quidem Perſicam tunicam accipit ab Anthemio.

erat, & quòd tanta eius fuerit ſapientia, vt effecerit, vt quirogabat vt acciperet, ſententiã tulerit eum non debere accipere. Sed his & quæ ſunt huiſmodi relictis, narrabo maiora. Cùm Iulianus Deo infeſtus in barbarorum regione pœnas dediſſet impietatis, res quidem fuere parũper tranquilliores alumnis pietatis, cùm Iouinianus accepiſſet clauum Romani imperij. Poſtquam autem hic quoque cùm paruo tempore regnaſſet, accepit finem vitæ, Valens autẽ accepit principatum, procellæ & tẽpeſtates rurſus mare noſtrum agitabant, grauíſque fluctus excitabatur, & vndæ maximæ ſcapham vndíque impetebant. Efficiebat autem grauiorem tempeſtatẽ ſolitudo gubernatorum. Eos enim imperator, qui in ſolam veram religionem ſuam exercebat audaciam, coëgit habitare in exilio. Et cùm tanta eſſet vſus iniquitate, impietatis eũ non capiebat ſatietas, ſed diſpergebat ac diſſipabat cœtum piorum omnium, inſtar feræ immanis gregem cõtendens diſcerpere. Ea de cauſa eos non ſolùm expulit ab omni eccleſia, ſed etiam ex latere montis, & ex ripa fluuij, & ex bellico gymnaſio. Hæc enim loca perpetuò mutabãt, vt in quos obiter ſæuiret armata manus. Et Scythæ quidẽ, & alij barbari, totam Thraciam à Danubio vſque ad Propontidem ſecurè populabantur. Ille autem eorum auditionem, ne arrectis quidem, vt dicitur, auribus, poterat accipere: ſed in eos qui erãt eiuſdẽ generis, & eius ditionis, pietatéq; ac religione clari, armis vtebatur. Diuinus autẽ populus illorũ malorum deflebat importunitatem, Dauidicum illud canẽs canticum. Super flumina Babilonis illic ſedimus, & «

Valens imperator auctor afflictionis Eccleſiæ

Scythæ ad vſque Propontidem graſſantur.

fleuimus, dum nos recordaremur tui Sion. Reliqua «
autem cantici eis non cōueniebant. Aphraates enim,
Ne in ſalicibus inſtrumenta doctrinæ. & Flauianus, & Diodorus, non permiſerūt vt ſuſpenderentur in ſalicibus inſtrumenta doctrinæ: nec paſſi ſunt dicere, Quomodo cantabimus canticum Domi- «
ni in terra aliena? Sed & in montibus, & in campis, & «
in vrbe, & in ſuburbanis, & in ædibus, & in foris, canticum Domini aſſiduè canebant. A Dauide enim didicerant, Domini eſt terra, & plenitudo eius. orbis «
terræ, & omnes qui habitabant in eo. Rurſus autem «
audierant eundem prophetam clamantem. Benedici- «
te Domino omnia opera eius, in omni loco domina- «
tionis eius. Audiuerunt autem diuinum quoque Pau- «
lum præcipiētem orare viros in omni loco, tollentes manus ſanctas abſque ira & diſceptationibus. Porrò autem ipſe quoque Dominus loquens cum Samaritano, hoc prædixit apertius. Amen enim, inquit, dico «
tibi mulier. Venit hora, & nunc eſt, quando neque in «
Ioan. 5. loco hoc, neque Hieroſolymis, ſed in omni loco ado- «
rabunt patrem. Hæc cùm didiciſſent: & in domo, & «
in foro, &, vt apoſtolicè dicam, publicè & per domos perpetuò teſtificabantur: & veluti quidam præſtantiſſimi imperatores, ſuos quidem armabant, aduerſarios
Flauianus & Theodorus. autem confodiebant. Atque magnum quidem Flauianum, & diuinum Theodorum, qui tunc ſub alio paſcebant, & ſecunda cathedra digni erant habiti, hæc facere quæ dixi, & admirandum quidem eſt & laude dignum: ſed tamen hæc faciebāt cùm eſſent electi exercitus imperatores, & ſubiecti legibus imperatoriis. Sapientiſſimus autem Aphraates, ſua ſpònte ad hæc

proſiluit

proſiluit certamina. In quiete enim educatus, & cùm eius inſtitutū eſſet per ſe viuere,& extra teli iactum ſederet, vt dicitur, cùm vidiſſet belli vehementiam, non illi placuit quòd eſſet ſecurus:ſed quietem iubens valere ad tempus, piorū phalangis fuit in pugna princeps, feriens quidem & vita & ſermone & miraculis, ipſe autem nunquam percuſſus. Quinetiam cùm imperator omni ex parte ſtultus cùm aliquando vidiſſet exeuntem in gymnaſiū bellicum: contigerat enim vt tunc illic congregarentur qui erant ritè venerādæ trinitatis ſocij: oſtendit autem quis eum ad ripam fluuij ambulantem ſpectanti imperatori:rogauit eum quonam tenderet. Cùm is autē dixiſſet ſe ire deprecatum pro terrarum orbe & pro imperio, rurſus reſpondit imperator, Et quanam de cauſa vitam profitens monaſticā, ſecurè per forum ingrederis, ſilētio & quiete relicta? Ille autem, ſolebat enim Dominū imitans, parabolicè ratiocinari, Dic mihi, inquit, imperator, Si eſſem virgo abſconſa in thalamo, vidiſſem autem aliquem in domum patris ignem iniicientem, quid mihi conſuluiſſes facere, videnti flammam ardentē,& domum quæ comburitur, intúſne ſedere,& domum quæ crematur deſpicere? Sed ſic ego quoque fuiſſem conſumpta ab incendio. Sin autem dicis oportere properare, aquam ferre,& ſúſque déque currere, flammámque extinguere: ne me reprehēndas ô Imperator, ſi id ipſum facio. Quod enim tu cōſulueris virgini quæ eſt in thalamo, hoc ego cogor facere qui vitam ſum profeſſus monaſticā. Quòd ſi tu me reprehēdis qui quietem reliquerim, teipſum reprehende qui hanc flam-

Monachis licet clauſtra egredi vrgente Eccleſiæ commodo.

SS

mam in domum diuinam inieceris,& non me qui conor extinguere. Quòd enim oporteat opẽ ferre Domui paternæ quæ vritur, ipſe quoque confiteberis. Quòd autem Deus ſit magis verus & germanus pater quàm ij qui ſunt in terra, eſt cuiuis apertum etiam qui rebus diuinis nõ eſt omnino initiatus. Nihil ergo abſurdum facimus ô Imperator, neque cœpto noſtro & inſtituto contrarium, ſi veræ religionis alumnos congregamus & paſcimus, & eis herbam diuinam exhibemus. His dictis, Imperator quidem tacitè aſſentiebatur, conſiderans iuſtam defenſionem: vnus autem ex iis qui nec viri cenſentur nec mulieres, ſed poſſe vnquam patres fieri eis eſt ademptum,& hac de cauſa cẽſentur bene velle Imperatori,& ei loqui confidenter, is ex loco ſuperiore diuinum virum conuitio eſt inſectatus,& mortem minitatus:ſed non ita diu pòſt pœnas luit ſuæ audaciæ. Nam cùm vellet Imperator corpus lauare in balneo, acceſſit quidem miſer tanquam ſolium viſurus an bene eſſet temperatum, mente autem captus, inſiluit in ſoliũ, quod aquam calidam minimè temperatam continebat:& cùm nullus adeſſet intus, ſolus enim ingreſſus fuerat viſurus an eſſet paratum, remanſit coctus & reſolutus. Cùm autem tempus interim tereretur, mittit Imperator alium qui eum vocaret. Cùm is autem neminem in nulla domo inueniſſet,id renuntiat Imperatori. Cùm deinde autem plures accurriſſent omnia perſcrutantes ſolia, & ad illud tãdem veniſſent, eum iacentem & vita priuatum aſpiciũt. Excitato autem tumultu, & omnibus deflentibus, alij quidem aquam illam calidam exhau-

Eunuchi deſcriptio.

Eunuchus Balneo ſuffocatur.

ſerunt: alij verò corpus miſerrimum extulerunt. Hinc factum eſt vt metus inuaderet Imperatorẽ, & omnes qui armabantur aduerſus pietatẽ. Sparſa eſt autẽ fama per totã ciuitatẽ, quales infœlix ille luerit pœnas contumeliæ qua affecit Aphraatẽ: omnéſq; Deũ Aphraatis perpetuis celebrabrãt laudibus. Hoc, etſi inſtarent aduerſarij, obſtitit quo minus homo Dei mitteretur in exilium. Imperator enim perterritus, eos quidẽ qui hęc ſuadebant, aduerſabatur, virũ autem reuerebatur. Porrò autẽ aliũde quoque eius virtutẽ didicit. Equus quidã bono genere natus, & portare apprimè doctus erat imperatori chariſſimus. Morbus quidã qui ei acciderat, malè habebat Imperatorem. retinebatur autem humidorũ excrementorũ excretio. Ad eũ curandum accerſebantur, qui in hac arte fuerant exercitati. Cùm ea autẽ eſſet etiam morbo inferior, Imperator quidẽ moleſtia afficiebatur: lamẽtabatur autẽ iis cui equorũ cura fuerat credita. Cùm eſſet autẽ pius & fide firmus, in meridie venit vnà cũ equo ad magni Aphraatis habitaculũ: & cùm morbũ dixiſſet, & fidẽ ſuam ſignificaſſet, orauit vt ſolueret morbũ ſuis precibus. Ille autẽ nihil cunctatus, ſed ſtatim Deum precatus, iuſſit aquam hauriri ex puteo: & cùm ei ſalutaris crucis ſignum impoſuiſſet, iuſſit eam ad equum afferre. Is autem bibit plus quàm conſueuerat. Deinde cùm oleum diuina inuocatione impleſſet benedictione, equi ventrem inungit: & manus contrectatione ſtatim morbus eſt ſublatus. Lætus ergo homo equo accepto, cucurrit ad ſtabulum. Veſpere autem, ſolebat enim eo tempore venire ad ſtabulum Imperator, venit &

Equum Imperatoris ægrum curat Aphraates

Signũ Crucis.

interrogauit quomodo equus ſe haberet. Is autem cùm & ſanum eſſe ſignificaſſet, & equum valentem, & exultantem, hinnientémque, & collum ſuperbe erigentẽ eduxiſſet, rogauit eum cauſam ſanitatis. Vbi autem diu cunctatus, (verebatur enim oſtendere medicum, ſciens eum qui rogabat eſſe ei infenſum) tandem verum coactus eſt dicere, & docuit modum curationis. Obſtupuit quidem Imperator, & confeſſus eſt eum eſſe virum admirabilem: nec tamen à priore deſtitit inſania: ſed perrexit furere aduerſus vnigenitum, donec à barbarico fuit igne conſumptus, ne ſepultura quidem, qua famuli vel mẽdici, dignatus. Diuinus autem Aphraates & in illa tempeſtate ſuam oſtẽdit virtutem, & reddita tranquillitate fecit quoque conſimiliter. Porrò autem alia quoque miracula fecit innumerabilia, quorum vnius vel duorum meminero. Mulier quædam genere nobilis, ſimul cum viro intemperante trahens iugum matrimonij venit ad beatum illum hominem, deflens propriam calamitatem. Dicebat enim maritum concubinæ captum conſuetudine, magicis quibuſdam præſtigiis fuiſſe incantatum, & odio habere ipſam legitimo matrimonio coniunctam. Hęc autem dicebat mulier ſtans pro foribus atrij. Sic enim ſolebat colloqui cum fœmina: nullam enim vnquam admiſit intra fores. Tunc ergo mulieris miſertus eiulantis, oratione incantationis abolet operationẽ: & cùm olei guttum ab ipſa allatum inuocatione diuina ſanctificaſſet, iuſſit vt eo vngeretur. Hæc præcepta cũ impleſſet mulier, coniugis amorẽ in ſe trãſtulit: & perſuaſit vt pro illegitimo, legitimũ cubile eligeret.

Valens ſepultura priuatus.

Oleum ſanctificatum.

Iam verò dicunt etiam quòd cùm locuſtæ aliquando regionem repente inuaſiſſent, & inſtar ignis omnia conſumerent, ſegetes, arbores, prata & nemora: venit ad eum quidam vir pius, rogans vt opem ferret vnum quidem agrum habenti, ex eo autem & ſe & vxorem & filios & familiam alenti, & à quo etiam imperatoria exigeretur collatio. Is ergo rurſus dominicam imitans benignitatẽ, iuſſit ad ſe afferri congium aquæ. Poſtquam autem aquæ congium attulit is qui orabat, ei quidem manum impoſuit: Deum autem eſt precatus vt fluentum impleret diuina virtute. Deinde finita oratione, iuſſit vt in prędij limitibus aqua aſpergeretur. Qui eam attulerat, fecit vt iuſſus fuerat: ídque fuit illis agris pro vallo ſacroſancto & inexpugnabili. Nam vſque ad illos fines, reptantes & circũuolantes locuſtæ inſtar exercitus, rurſus retroceſſerunt, benedictionem impoſitam extimeſcentes, & veluti quodam freno ſuffocatæ, & vltra progredi prohibitæ. Et quid opus eſt dicere omnia quę facta ſunt à beata illa anima? Hæc enim ſatis ſunt ad oſtendendũ ſplendorẽ gratiæ quæ in eo habitabat. Eum ego vidi, & ſanctæ illius dexteræ percepi benedictionem, cùm eſſem quidem adhuc adoleſcens, matri autem me adiũxiſſem comitem ad illum profectionis. Et cùm pro more quidem ianuam aperuiſſet, illam & ſuo ſermone dignatus eſt & benedictione: me autem intromiſſum impertiit opibus deprecationis. Ea nunc quoque fruar, vt qui credam eum viuere & vnà cum angelis choros ducere, & maiori quàm olim apud Deũ vti fiducia. Eam enim tunc metiebatur corpus mor-

Locuſtæ ceſſant.

Aqua benedicta aſperſio.

tale,ne occaſio arrogantiæ euaderet,ſi fuiſſet maior quàm par eſſet fiducia. Nunc autem depoſito onere animi perturbationum, vt athleta victoria potitus, fiducia & libera loquendi facultate vtitur apud agonothetam. Qua de cauſa oro quoque vt eius conſequar interceſſionem.

Interceſſio ſanctorum.

PETRVS.

IX.

DE Gallis quidem audimus qui ſunt in Europa ad occidentem. Scimus autem eos quoque qui ſunt in Aſia,ab illis oriundi, qui ſedes fixerũt propter pontum Euxinum. Ex iis germinauit beatus Petrus, atque adeò térque quatérque beatus. Septem autem annis,vt aiunt, poſtquàm natus eſt,à parentibus educatus, conſumpſit totam reliquam vitam in philoſophiæ certaminibus. Dicitur autem obiiſſe, cum vixiſet nonaginta & nouem annos. Eum ergo qui nonaginta & duos annos decertauit, & noctu diúque ſemper victor euaſit, quis pro dignitate laudauerit? Quænam autem lingua ſuffecerit ad eius narrandas res præclarè & ex virtute geſtas,in pueritia & adoleſcentia,in virili & in ingraueſcente ætate, & in extrema ſenectute? Quis illum ſudorẽ menſus fuerit? Quis luctas quæ in tanto tempore factę ſunt enumerauerit? Quænam autem oratio cõſequi potuerit, vel ſemina ab eo deiecta,vel collectos manipulos? Quis eſt adeò magna & excelſa mente præditus, vt poſſit perfectè intueri facultates & copias collectas ex pręclara mercatura? Scio rerum illius geſtarum vaſtum pelagus: & ideo vereor accedere ad narrãdam hiſtoriam, ne obruatur oratio. Quamobrem ambulabo propter lit-

B. Petrus Eremita Gallus Occidentalis.

Affectus plena hæc oratio.

tus,& quæ in continente geſta ſunt ante mare admirabor & enarrabo, profundum autem relinquam ei qui, vt diuina dicit ſcriptura, ſcrutatur profunda, & occulta cognoſcit. Hic ergo primo tempore certauit in Galatia. Illinc videndi gratia venit in Palæſtinam: vt cùm vidiſſet loca quæ ſuſceperunt ſalutares paſſiones, in his Deum qui ſeruauit adoraret: non vt qui loco circunſcribatur: ſciebat enim eius naturam nõ poſſe circunſcribi: ſed vt paſceret oculos ſpectaculo eorum quæ deſiderantur: nec ſola animæ vis qua contemplatur, abſque viſu, ſpiritali alimento per fidem frueretur. Iis enim qui amore aliquem proſequuntur eſt à natura inſitum, vt non ex ſolo eius aſpectu capiãt voluptatem, ſed & domum & veſtes & calceos contemplentur cum magna lætitia. Tali in ſponſum amore prædita, ſponſa quæ deſiderabat in cantico canticorum, clamabat dicens, Sicut malum in lignis ſyluæ, „ ita patruelis meus in medio filiorũ. In vmbra eius de- „ ſideraui & ſedi: & fructus eius dulcis in gutture meo. „ Nihil ergo abſurdum & alienum fecit hic homo diuinus, qui in ſponſum quidem eundem accepit amorẽ, iiſdem autem verbis vſus eſt quibus ſponſa, Vulneratus ſum ego, clamabat, ab amore. Cùm autem deſideraſſet contemplari ſponſi quãdam veluti vmbram, abiit viſurus loca ex quibus ſcaturierunt fontes omnibus hominibus ſalutares. Cùm ergo quæ deſiderabat eis frui licuiſſet, profectus quidẽ eſt Antiochiam: cùm autem vidiſſet ciuitatis pietatem ac religionem, externam regionem patriæ ſuæ prætulit, ciues exiſtimans, non contribules & cognatos, ſed eos qui erant

Viſere loca ſancta Palæſtina.

Ad ſanctarũ reliquiarum probationem apta ſimilitudo.

Antiochia pietate decora.

eiuſdem cum ipſo ſententiæ, & in fide ſocij, & trahebant idem iugum pietatis ac religionis. Cùm illic autem morari placuiſſet, non extendit tabernaculum: non fixit tugurium: non excitauit domunculam: ſed totum tempus tranſegit in alieno ſepulchro. In eo autem erat proiectum quoddam ſuperius tabulatum, cui coniunctæ ſcalæ eos excipiebant qui volebant aſcendere. In eo permanſit incluſus longiſſimo tempore, aqua quidem vtens calida: ſolo autem pane veſcens. ídque non quotidie, ſed vno quidem manens ieiunus: poſtridie autem ea ſumens. Cùm autem quidam inſaniens, & furore percitus, & maligni dæmonis plenus operatione, ad eum veniſſet, eum quidem mundauit, deprecatus, & ab illo diabolico furore liberauit. Cùm verò nollet abire, ſed obſecraſſet vt pro illa curatione ei ſuum impertiret miniſterium, eum admiſit vt ſecum habitaret. Eum ego & noui: & memini miraculi: & vidi mercedem curationis: & audiui ſermonem quem de me habuerunt. Dicebat enim Danielus, erat enim hoc illi nomen, me quoque præclari miniſterij huius futurum ſocium. Vir autem ille diuinus non eſt aſſenſus vt hoc fieret, parentum meorum in me amorem conſiderans. Sæpe autem me genibus impoſitum vua aluit & pane. Nam cùm mater feciſſet periculum ſpiritalis eius gratiæ, iuſſit me ſemel in hebdomada decerpere illius benedictionem. Eius autem habuit notitiam hac de cauſa. Morbus qui ei in alterum ex oculis incubuerat, viſus eſt medicinæ ſuperare ſcientiam. Nihil enim erat aut ſcriptũ à veteribus, aut inuentum ab iis qui fuere poſterius, quod

Sepulchrũ vice domus

Dæmoniacus liberatur.

Mater Theodoreti curata ab oculorum dolore.

quod non morbo fuerit adhibitum. Poſtquam autem omnia probauit, & oſtẽdit nullam afferre vtilitatem, venit quædam ei familiaris quæ diuinum virum oſtẽdebat,& ab eo factum docebat miraculum. Dicebat enim vxorem eius qui eo tempore tenebat clauum orientis adminiſtrationis,erat autem is Pergamenus, cùm ea in hunc morbum incidiſſet, eum ipſam curaſſe cùm deprecatione eſſet vſus & crucis ſignaculo. Audiuit mater, & ad diuinum ſtatim accurrit hominem. Habebat autem inaures, catenas, & torques,& alia aurea quæ ſibi induerat, & veſtem variam ex ſericis filis contextam. Nondum enim virtutem guſtarat perfectiorem: florebat autem tempore, & mundum muliebrem geſtabat vt adoleſcentula. Cùm diuinum ergo caput hæc aſpexiſſet, nimij ornatus amoris primum morbum curauit,vſus verbis talibus. Dic mihi, inquit, filia, vtar enim eius voce, & nõ mutabo verbũ ſanctæ illius linguæ. Si quis pictor in arte bene exercitatus, aliquam pinxiſſet imaginẽ, vt præcipit lex artis, & eam propoſuiſſet videre volentibus, veniret autem aliquis alius, artem nõ ſciens perfectè & accuratè, temeréque & inconſultè, vt ſibi videtur, vellet contrà pingere: deinde illã artificioſam reprehendens picturam, ſuperciliis quidem & ciliis lineas adderet lõgiores, faciem autẽ efficeret albiorem, & genis rubrum adderet colorẽ: non tibi videtur prior ille pictor iure ſuccẽſurus, quòd & ars eius probro eſſet & cõtumelia affecta,& eorũ quibus opus non erat additamentũ à manu indocta accepiſſet. Ergo vniuerſorũ quoque, inquit, opificem, & noſtrę naturę effictorem & picto-

Arguit Petrus nimiũ mulieris ornatũ apta ſimilitudine.

rem, iure iraſci credite, quòd illam quæ verbis explicari non poteſt, naturam & ſapiẽtiam accuſetis inſcitiæ. Non enim rubrum & album & nigrum colorem vobis infunderetis, ſi non exiſtimaretis eſſe vobis opus hac additione. His autem corpus egere arbitrantes, imbecillitatis damnatis creatorem. Sciendum eſt autem eum habere poteſtatẽ ſuæ voluntati iuſta ſym-
„ metria reſpondentem. Omnia enim, vt ait Dauid, quę
„ voluit Dominus fecit. Eius autem quod eſt omnibus vtile futurum curam gerens, non dat ea quæ damnum afferũt. Nolite ergo Dei corrumpere imaginem: neque tentetis ea addere quæ ſapienter non dedit: neq; hãc adulterinam excogitate pulchritudinem, quæ vel pudicis affert exitium, videntibus inſidians. Hæc audiuit præſtantiſſima & omni ex parte optima fœmina, & ſtatim Petri reti fuit implicata. Piſcabatur enim hic quoque ſimiliter atque is qui idem quod ipſe nomen habebat: pedéſque tangens, & vociferans, obſecrauit vt curaret oculum. Is autem dicebat ſe quidem eſſe hominem, & eãdem habere quam ipſa naturam: ſe autẽ peccatorum magnã geſtare ſarcinam, & ideo priuatum eſſe ea quæ ad Deum habetur fiducia. Cùm autem mater fleret & oraret, & diceret ſe non eſſe eũ relicturam, niſi ſanitatem aſſequeretur, dixit Deũ eſſe horum curatorem, petitiones autem ſemper dare iis qui credunt. Dabit ergo, inquit, nunc quoque, nõ mihi donãs gratiam, ſed tuam fidem contemplans. Si eã ergo habes ſinceram & veram, purámque & ab omni liberam dubitatione, iubẽs & medicos valere & medicamenta, à Deo datum ſume hoc medicamentum.

Humilitas Petri.

Hæc cùm dixiſſet, manum impoſuit oculo, & ſalutaris crucis ſigno facto, morbum expulit. Illinc domum reuerſa, cùm & medicamentum abluiſſet, & omnem extrinſecus inductum abieciſſet ornatum, ex legibus à Medico latis vitam inſtituebat: neque varia veſte induta: neque aureis monilibus exornata: ídque cùm eſſet ætate adhuc admodum iuuenis: nata enim erat viceſimumtertium, nec dum mater facta fuerat. Cùm enim ſeptem alios annos vixiſſet, me peperit, qui fui eius primus & ſolus fœtus. Tantum fructum cepit ex magni Petri doctrina, & duplicem accepit curationem: & cùm corpori quæreret medicinam, bonam quoque animæ ſibi parauit habitudinem. Talia dicendo ille operabatur, & tam potens erat precando. Cùm ea autem aliquando adduxiſſet obſonatorem famulum, qui à malo dæmone vexabatur, rogauit vt ei ſuum non negaret auxilium. Cùm precatus autem eſſet vir diuinus, iuſſit dæmoni vt diceret cauſam cur haberet poteſtatem in Dei creaturam. Ille autem, tanquam homicida aliquis vel murorum perfoſſor ac latro ſtans ante iudicem, & iuſſus dicere quæ fecit, ſic omnia eſt perſecutus, vt qui præter conſuetudinem cogeretur vera dicere: & dixit Heliopoli ægrotaſſe quidem Serui Dominum: Dominam autem coniugi, vt pote ægrotanti, aſſediſſe: ancillis autem Dominæ domus in qua manebant, narraſſe vitam monachorum qui philoſophabantur Antiochię, & quantas vires habeant aduerſus dæmones: & has quidem, vtpote puellas, ludo delectatas, dæmoniacas & inſanas egiſſe, illum ipſum autem famulum, monaſtica

Signum crucis.

Dæmoniacus curatur

Cur dæmon habeat poteſtatem in Dei creaturam.

Periculoſū monaſticā deludere.

Ἐξορκίζειν. Exorciſmi.

veſte ex caprina pelle confecta indutum, illas monaſticè adiuraſſe. Cùm hęc, inquit, fierent, ego ſtans pro foribus, ſuperbáque illa & glorioſa quæ de monachis dicebantur non ferens, volui facere periculum de illa quam illos habere iuueniliter iactabant poteſtate. Ea de cauſa relictis ancillis, in hunc me intruſi, volens ſcire quemadmodũ expellerer à monachis. Nũc autem, inquit, didici: nec vlla alia egeo experientia: mox autem te iubente exeo. Hęc dicens, aufugit: fuítque liberatus famulus. Iam verò alium quoque ruſticum cùm matris quidem meæ mater, mea verò matertera, adduxiſſet, rogabat aduerſarium vitij vt ei opem ferret. Is autem rurſus rogauit, & vndenam eſſet, & à quonam accepiſſet poteſtatem in Dei creaturam. Vt autem ſilens ille non dedit reſponſum, orauit Petrus flexis genibus, Deúmque eſt precatus, vt execrãdo illi dæmoni ſuorum famulorum oſtenderet potẽtiam. Deinde rurſus ſurrexit: ille autem rurſus reſiſtẽs, tacebat: & hæc facta ſunt vſque ad horam nonã. Poſtquam autem maiore ſtudio & magis vehementem Domino obtulit orationem, ſurgens dixit ſcelerato dæmoni, Non tibi imperat Petrus, ſed Petri Deus. Reſponde ergo, vt qui ab illius cogaris potentia. Reueritus eſt, etſi ſit impudens, pernicioſus dæmon, ſancti lenitatem ac moderationem: & magna vſus voce, clamauit, quòd in monte quidem Amano verſaretur. Cùm eum autem vidiſſem, inquit, in via, ex aliquo fonte aquam haurientem & bibentem, contendi hoc mihi ſumere habitaculum. Sed egredere, inquit homo Dei, eo qui pro orbe terrarum eſt

Mons Amanus.

crucifixus, hoc tibi imperante. Audiuit ille, & fugit: & à furore liber materteræ redditus eſt Agricola. Cùm alia autem huiuſmodi innumerabilia poſſim de beata illa narrare anima, plurima prætermittam, pertimeſcens vulgi imbecillitatē. Ad ſeipſos enim reſpicientes, fidem non habent diuinorum virorum miraculis. Cùm vnum autem vel duo narrauero, tranſibo ad alium athletam. Erat quidam vir libidinoſus, qui ſuperioribus temporibus fuerat dux militiæ. Puella autem quædam innnupta, ſed nubilis, quæ eius ſuberat dominio, relicta matre & ſuis, fugit in quoddam gynæceum in quo erat cœtus athletarum. Decertant enim fœminæ quoque ſimiliter atque viri, & deſcendunt in ſtadium virtutis. Cùm huius fugam didiciſſet dux militiæ, matrem flagris cecidit, & vinxit, nec eam prius emiſit è vinculis quàm religioſarum mulierum oſtendit habitaculum. Sua itaque vſus rabie, illinc rapuit puellam, & domum ſuam reduxit: & ſperauit infelix ſe ſuam expleturū libidinem. Sed qui magnis & malis tentationibus de Sara vxore Abrahæ tētauit Pharaonem, & pudicam mulierem conſeruauit intactam: & qui Sodomitas percuſſit cæcitate, qui eos qui erāt incorporei, aggreſſi fuerant, tanquam hoſpites, inſectari contumeliis. Is cùm huius videndi virtutem percuſſiſſet cæcitate, effecit vt præda euaderet è manibus. Et ipſe quidem ingreſſus fuerat in thalamum: illa autem quæ intus cuſtodiebatur, mox exiit & euanuit ex oculis, & ad maximè expetendum peruenit habitaculum. Sic cùm didiciſſet ſtolidus, ſe non eſſe eam ſuperaturum, quæ Deū ſponſum elegiſſet, coactus eſt quieſce- *Intelligit domum virginum deo dicatarum.*

re,eam quæ capta fuerat,& diuina poteſtate euaſerat, non amplius requirens. Hæc tempore procedente in grauem morbum inciderat: morbus autem erat cancer: cum mamilla autem inflata dolor quoque creſcebat. Sed magnũ vocabat Petrum cùm dolor eſſet vehementiſſimus:& dicebat ſacra illa voce in aures ſuas immiſſa, totum illum ſopiri dolorem, & nullum exhinc ſenſum ſentire moleſtiæ. Ea de cauſa eum accerſens frequentius accipiebat conſolationem. Dicebat enim toto illo tempore illius præſentiæ, dolores omnino recedere. Sed illam quidem,cùm ſic decertaſſet, laudibus victoriam ſignificantibus ex hac vita excedentem eſt proſecutus. Rurſus autem matrem meam, cùm poſtquam me pepeciſſet, eſſet in ipſis mortis foribus, à matertera rogatus, veniens eripuit à mortis manibus. Iacebat enim, vt aiunt, medicis quidem deſperantibus, familiaribus autem deplorantibus, & finem expectantibus, clauſis oculis, febre vehemẽti laborans, nullum ex notis agnoſcens. Poſtquam autem venit qui apoſtolico & ſermone dignatus fuerat & gratia, & Pax tibi, dixit, filia, hæc enim erat eius ſalutatio, dicitur protinus & cilia erexiſſe, & eum fixis oculis aſpexiſſe, & benedictionis fructum renũciaſſe. Poſtquam vlulauit autem chorus fœminarum, animi enim angor & lætitia ſimul erant cõmixta & cauſa erant illius vociferationis, præcipit homo diuinus vt eæ omnes ſint ſociæ eius orationis. Sic enim dicebat etiam Tabitham fuiſſe ſalutem conſecutã, viduis quidem deflentibus, magno autem Petro offerente Deo illorum lachrymas. Precatæ ſunt vt iuſſit, & ac-

Curationes per Petrum factæ.

Excitat moribundam Theodoreti matrem.

ceperunt vt prædixit. Nam cùm finem accepiſſet oratio, morbus quoque finem cepit:& ſudor repente fluxit ex toto corpore: & ignis ille eſt extinctus: & ſanitatis ſigna apparuerunt. Talia noſtris quoque temporibus per ſuos ſeruos beneuolos Deus fecit miracula. Huius quoque veſtium ſuperficies operata eſt ſimiliter atque diuiniſſimi Pauli. Hoc autē poſui, non vtens aliqua hyperbole, ſed conſentientē habens dicto veritatem. Nam cùm propriam zonā diuiſiſſet in duas partes, erat autem lata & longa, ex craſſo lino contexta, huius quidem dimidio ſuos lumbos, altero verò meos cinxit. Hanc cùm ſæpe quidem mihi ægrotanti mater impoſuiſſet, ſæpe autē patri quoque, morbum exegit. Quinetiā ipſa quoque hoc medicamēto ſæpe vſa eſt ad ſanitatē. Multi autem ex notis quoque cùm hoc didiciſſent, aſſiduè ad ferendū ægrotis auxilium hanc zonam accipiebāt:& vbique illius gratiæ oſtendebat operationem. Cùm quidam ſic eam accepiſſet, priuauit eos qui donauerant, in eos qui ipſum beneficio affecerant ſe ingratum oſtēdens. Hoc modo fuimus illo dono nudati. Cùm ſic reſplenduiſſet, & radiis Antiochiam illuſtraſſet, abductus fuit à certaminibus, expectans coronam quæ eſt repoſita victoribus. Ego autem cuius, dum adhuc eſſet ſuperſtes, percepi benedictionem, ea vt nunc quoque fruar precatus, finem imponam huic narrationi.

Zona miraculoſa.

Intercesſio ſanctorum.

THEODOSIVS.

X.

ROſus eſt oppidum Ciliciæ, à dextra ei qui nauigat in pontum Cilicium. Huius ad orientem & meridiē eſt mons altus, ſpatioſus, et vmbroſus. Alit autem

feras in nemoribus. In eo cùm quendam ad mare vergentem lucum inueniſſet magnus & vulgo celebratus Theodoſius, quadã modica extructa domũcula, euangelicum viuendi inſtitutum ſolus amplectebatur, vir oriundus quidem Antiochia, inſignis autem claritate generis: ſed tamen & domo, & cognatione, & omnibus aliis relictis, pretioſiſſimã, vt euangelicè dicam emit margaritam. Ac de eius quidem à cibo abſtinentia, & quomodo humi cubaret, & cilicio indueretur, ſuperuacaneum eſt dicere iis qui eius vident diſcipulos & ſodales, & in eis eadem cernunt viuendi formam. Hæc tamen ille inſigniter perſequebatur, vt qui ſeipſum certantibus exẽplar proponeret. His autem adiiciebat ferreum onus collo & lumbis & ambabus manibus. Porrò autem geſtabat quoque comam ſordidã, & quæ ad ipſos vſque pedes pertingebat, & vlterius etiam progrediebatur, & ideo erat lumbis eius alligata. Deprecatione autẽ & hymnodia vtens aſſiduè, cupiditatem, & iram, & arrogantiam, & alias animi beluas ſopiebat. Labores autem ſemper augẽs laboribus, perſequebatur eam quoque quæ manibus fit operationem: nunc quidem ſportellas quæ vocantur, & vimineas crates contexens: nunc autem parua prædia in ſaltu efficiẽs, & ſemina deiiciens, & illinc quantum victui ſatis eſſet colligens. Poſtquam autem procedente tempore eius fama peruaſit in omnẽ partem, multi multis ex locis concurrebant, eius & habitationis, & laboris, & inſtituti eſſe ſocij cupientes. Quos quidem excipiens, ad eandem vitam deducebat. Et videre licebat alios quidem vela, alios verò ſaga ex pellibus

Theodoſius magna domo relicta vitam monaſticam ſectatur.

Labor priſcorum monachorum.

pellibus texẽtes:alios verò crates vimineas vel ſportellas connectentes:alios verò terrã colentes. Et quoniam locus erat maritimus, ad traſmittendum quoque quadam conſtructa nauicula, quæ Ponto appellatur, ea vtebantur ad ea quæ erant inferenda, & exportans opera eorum qui ſimul habitabant,& importans ea quæ erant neceſſaria. Memor enim vocis apoſtolicę quæ dicit, Noctu diúque operantes, ne eſſemus oneri alicui veſtrum. &,Manus hæ mihi & iis qui erant mecum ſuppeditarunt: & ipſe laborabat, & hortabatur ſuos contubernales, vt cum animæ laboribus, corporis quoque labores coniungerent. Eſt enim abſurdum, vt ij quidem qui aluntur in vita ſeculari, ſe affligentes & laborantes alant filios & vxores,& præterea & tributa conferant & ab eis exigantur vectigalia, & Deo offerant, primitias, & mendicorũ pro viribus medeantur inopiæ: nos autem non quæramus ex laboribus ea quæ ſunt neceſſaria, ídque cùm vili quidem & modico cibo, vili autẽ veſte vtamur:ſed ſedeamus quidem compreſſis manibus, alienis autem fruamur laboribus. Hæc & talia dicẽs, hortabatur ad operandum, in tempore quidem quæ ſunt vbique præſcripta diuina peragens officia, id autem quod intercedebat temporis, impendens operi. Non leuem autem curam gerebat hoſpitum, viris lenitate & morum manſuetudine ornatis, & in proximum charitate præditis, vt eis prouiderent committens. Ipſe autem viſebat & inſpiciebat omnia, perſcrutans an ex latis legibus vnuſquiſque ſuo fungeretur officio. Hinc factum eſt vt tam inſignis & celebris eſſet

Primitiæ.

Officia diuina præſcripta.

eius fama, vt qui nauigabant, plus quam mille ſtadiis aberant, Deum Theodoſij inuocarent in periculis, & Theodoſij appellatione ſedarent tempeſtatem. Eum audaces quoque & immanes hoſtes ſunt reueriti, qui maximã orientis partem ſunt depopulati. Quis enim ex iis qui in noſtro habitabili orbe terrarũ habitant, non auditione accepit ea quæ illo tempore facta ſunt ab iis qui olim quidem Solymi, nunc autẽ nominantur Iſauri? Illi tamen qui nec oppido nec vico pepercerunt, & quæcunque capere potuerunt, diripuerunt & igni mandauerunt, ſunt illam reueriti philoſophiam: & cùm ſolummodo panẽ petiiſſent, & vt pro ſe orarent ſignificaſſent, illud illæſum reliquere monaſterium: ídque non ſemel, ſed etiam bis fecere. Veriti tamen præſides eccleſiarum, ne pecuniæ cupiditate illis barbaris à diabolo immiſſa, captiuum abduceretur magnũ illud lumen: erat enim veriſimile fore vt magna vis pecuniæ ad eum redimendum tranſmitteretur ab omnibus qui habent in honore res diuinas, ei perſuadent vt ſe conferret Antiochiam. Iam enim captiuos ceperant duos præſides eccleſiarum: eos quidem omni officij genere ſunt proſecuti: cùm autem quatuordecim millia aureorum pro vtriſque accepiſſent, permiſerunt vt redirent quò vellent. Poſtquam autem peruenit Antiochiam, habitauit quidem in habitaculo quod inuenit ſitum prope fluuium, omnes autem traxit ad ſeipſum qui ſciunt talia colligere. Dum autem me trahit impetus orationis, prætermiſi narrare miraculum quod à diuino illo viro factum eſt, quod multis quidem fortaſſe videbitur eſſe

Iſauri etſi ne pago quidem parcũt tamẽ Theodoſij monaſterio.

incredibile, & tamen remanet in hodiernum vſque diem, oratione teſtificans,& oſtendens qualem apud Deum gratiã & fiduciam eſt conſecutus hic vir admirabilis. Præceps quædam petra imminet monaſterio, quod ipſe ædificauit.Erat autem primò ſicca & omni humore vacua.In ea fecit aquæ ductũ,qui à vertice fer tur in monaſterium, tãquam qui motum aquarum haberet in poteſtate. Plenus autem fiducia in Deum & firmiter credens, vt eſt veriſimile, ſe Dominũ habere beneuolum, & fidem habens in quam nulla cadebat dubitatio,aſcendit in ſupremam partem eius qui nunc eſt aquæductus,priuſquàm ſurrexiſſent ſodales ad preces conſuetas: & Deum precatus, fretus eo qui facit voluntatem timẽtium eum, virga cui innixus erat petram percuſſit.Ea verò rupta, aqua inſtar fluminis ſcaturiit: & monaſterium ingrediens per aquæ ductum, & quantum ad omnem vſum ſufficit abundè ſuppeditans, in mare propinquum influit: & in hodiernum vſque diem oſtenditur operans, Moſaica magni Theodoſij gratia.Sufficit vel hoc ſolùm ad oſtendendam viri huius erga Deum fiduciam.Cùm autem Antiochiæ vixiſſet paruo tempore, migrauit ad choros Angelorum. Per mediam autem vrbem ferebatur ſacrum corpus, tãquam aureis quibuſdam coronis, ferro illo decoratum, cùm omnes duces concurriſſent, & qui magnos ſuæ fidei creditos gerebant magiſtratus. De cubili autẽ erat magna lis & decertatio, cùm id omnes auferre cõtenderent, & ex eo benedictionem & vtilitatem percipere cuperẽt. Sic elatus, ponitur in æde ſanctorum Martyrum, cùm Iuliani victoria

Petra percuſſa aquas copioſas fundit.

Reliquiæ.

Etiam cubile honoratũ

inſignis in pietate athletę fuiſſet & contubernalis, & eodē tecto vſus. Idem autē loculus eum excepit, qui illum quoque diuinum & beatum Aphraatem. Gregis autem præfecturam accepit Helladius ille admirabilis, qui in illis quidem locis perpetuis fuit ſexaginta annis, deinde Cilicum diuinitus electus eſt Antiſtes cùm neque priorem reliquiſſet philoſophiam, & illis laboribus Pontificatus ſudores quotidie adderet. Huius cùm beatus quoque Romulus fuiſſet auditor, dux maximi gregis fuit creatus. Permāſit autem illius chorus in hodiernum vſque diem, idem ſeruans vitæ inſtitutum. Eſt autem prope monaſterium vicus qui Syriacè appellatur Maratus. Ego autem fine impoſito huic narrationi, rogo vt eius quoque cōſequar benedictionem.

Inuocatio ſanctorum.

ROMANVS.

xi.

Huius meminit Theodoretus lib. 4. hiſtoriæ Eccleſiaſticæ.

Magnus ergo Theodoſius ab Antiochia profectus, cùm in mōtibus Roſicis decertaſſet, & Antiochiā reuerſus eſſet, ſic vitæ finē accepit. Diuinus autem Romanus, Roſi & natus, & primū educatus, Antiochiæ oſtēdit prima virtutis certamina, extra ambitū quidē ciuitatis ad latus mōtis fixo tabernaculo, in aliena autem domūcula eáque parua viuēs toto tempore. Nunquam autem vſque ad ſenectutem neque igne vſus eſt, neque lumine lucernæ. Cibus autem ei erat panis & ſal. Potus autem fontanum fluentum. Erat autem coma magno Theodoſio ſimilis: veſtis autem ferrum quoque ſimiliter. Abundauit autem hic & motum ſimplicitate ac manſuetudine & moderatione, & ideo emiſit ſplendorem diuinæ gratiæ.

Romanus nunquam igne vſus.

Manſuetudinis laus.

Super quem, inquit, reſpiciam, niſi ſuper mitem & „ *Eſa.66.*
quietum, & trementem ſermones meos? Iam verò „
rurſus quoque dixit ſuis diſcipulis. Diſcite à me: quo- „ *Mat. 11.*
niam mitis ſum & humilis corde, & inuenietis re- „
quiem animabus veſtris. Et rurſus, Beati mites, quo- „ *Matth. 5*
niam ipſi hæreditabunt terram. Quinetiam Moſis le- „
giſlatoris erat hoc vel maximè inſigne. Erat enim, in-
quit, Moſes mitiſſimus præter omnes homines qui „ *Num.12.*
erant ſuper terram. Hoc de propheta Dauide teſtatus „
quoque eſt ſanctiſſimus ſpiritus. Memento, enim in-
quit, Domine Dauid & omnis manſuetudinis eius. „ *Pſal.131.*
Didicimus etiam de patriarcha Iacob, quod non fi- „
ctus erat domum habitans. Has virtutes cùm inſtar „
apis collegiſſet ex diuinis illis pratis, mel confecit ve-
ræ philoſophiæ. Profundebantur autem eius quoque
in externos fluenta iucundiſſima: & iis qui ad ipſum
veniebant, leni ac dulci voce vtens, de amore in fra-
tres, de concordia & pace, multas offerebat admoni-
tiones. Multos autem vel ſolo aſpectu effecit rerum
diuinarum amatores. Quis enim non eſſet mirandum *Ferri pon-*
in modum admiratus, cùm videret eum corpore affli- *dus.*
ctum, & qui prolixam geſtabat comam, & maximum
ferri pondus ſua ſponte ferebat, & veſte ex pilis con-
texta vtebatur, & tantum capiebat alimenti quantum
ſatis erat ad prohibendum ne fame moreretur? Ma-
gnitudini autem & multitudini laborum accedebat
quæ in eo florebat gratia, qua quidem omnes perſua-
debantur, vt eum admirarentur & honore afficerent.
Multorum enim ſæpe morbos exegit difficiles: mul-
tis autem ſterilibus mulieribus filios impetrauit. Et

cũ tantã à diuino ſpiritu accepiſſet poteſtatẽ, ſeipſum appellabat egenũ & mendicũ. Quotquot itaq; ad eũ ventitabant, eos & aſpectu & ſermone, toto vitæ ſuæ tẽpore, impleuit vtilitate. Porrò autẽ cùm hinc quoq; exceſſiſſet, & in angelicum chorum eſſet trãſlatus, reliquit memoriam quæ nõ fuit ſepulta ſimul cum corpore, ſed quæ viget, floret, & germinat, & quæ extingui non poteſt, ſed ſemper permanet, & quæ ſufficit ad eos qui volunt adiuuandos. Cùm hinc itaque benedictionem mihi conciliauero, aliorum quoque athletarum res geſtas narrabo, vt potero.

Inuocatio ſanctorum.

ZENO.

XII. ZEnonem ãdmirabilem non multi quidem cognoſcunt: qui cognoſcunt autẽ, non poſſunt admirari pro dignitate. Is enim cum maximas opes reliquiſſet in patria, ea autem erat Pontus, magni quidẽ vt dicebat, Baſilij hauſit fluenta, qui erat vicinus, & Cappadocum irrigabat regionem: irrigatione autem dignos fructus reddidit. Cùm primum enim imperator Valens fuiſſet de medio ſublatus, militare depoſuit cingulum: erat autem adſcriptus in numerum eorum qui literas imperatoris ferebant celeriter. Cùm autem à regia veniſſet in quoddam ſepulchrum, multa autẽ ſunt in monte quod eſt ſitum prope Antiochiã, ſolus illic degebat expurgans animã: & eius contemplandi facultatem ſemper emundans: & diuinam cõtemplationem ſemper viſione apprehendens: & Dei aſcenſus in corde diſponens: & pennas tanquam columbæ accipere deſiderans: & in diuinam requiẽ euolare cupiẽs. Ea de cauſa nõ habuit lectũ, non lucernã,

Zeno didicit à Baſilio.

Vtenſilia nulla.

non focum,non ollam,non guttum,non arculam,nõ librum,non aliquid aliud: ſed erat quidem pannis indutus veteribus: erant quoque calcei eiuſmodi vt indigerent vinculis: erat enim diuulſum ac diſcerptum ſolearum corium. Ab vno autem ex familiaribus neceſſarium accipiebat alimentum. Id autem erat vnus panis,qui duobus ſuppeditabatur diebus:aquam autē procul hauriens,ferebat ipſe. Cùm quis autem eũ aliquando vidiſſet onus portãtem,rogabat vt eũ leuaret labore. Ille autem primùm quidem reſiſtebat,docens ſe non poſſe in animum inducere vt biberet aquã quę eſſet portata ab alio. Poſtquã autem nõ perſuaſit, dedit vrnas:ferebat enim duas ambabus manibus. Poſtquam autē fuit intra portam atrij,cùm aquã effudiſſet & diſperſiſſet, rurſus cucurrit ad fontem, reipſa cõfirmans quæ dixerat. Porrò autem ego quoque quando eum primùm deſiderans videre, aſcendi in montem, aſpexi eum tenentem vrnas manibus. Deinde rogaui eum vbínam eſſet admirabilis Zenonis habitaculum. Is autem dixit ſe nullum noſſe monachum qui ſic appellaretur. Ego autem cùm eum ipſum eſſe conieciſſem, ſecutus ſum, id coniiciens ex eius ſermonis modeſtia. Poſtquã autem ingreſſus ſum oſtium, vidi torum ex fœno conſtructum, & quandam aliam ſtoreã ita ſuper lapides ſtratam,vt qui ſuper illam ſedebãt,ab ea minimè læderētur. Poſtquam autem de philoſophia multa verba fecimus:ego enim interrogabã: ipſe verò nobis explicabat ea quæ quęrebãtur: & oportebat deinceps domum reuerti: ego eum precabar vt daret viaticum benedictionis: ille autē repugnabat,

Theodoretus vidit Zenonem.

Viaticum benedictionis.

dicens æquum eſſe vt nos preces impleremus: & ſeipſum quidem priuatum, nos autem milites appellās: tunc enim ſacros libros legebam Dei populo. Cùm nos autem iuuentutem & ætatis immaturitatem adduceremus, tunc enim primum paucam quandā producebamus lanuginem, & iuraremus nos nō eſſe rurſus venturos, ſi cogeremur hoc facere, vix tandem quidem multis flexus precibus, Deo obtulit quidem interceſſionem: ſed quòd id feciſſet multis verbis ſe excuſauit, dicens ſe id feciſſe & amoris cauſa & obedientiæ: appropinquantes enim audiuimus precantem. Quòd autem in tam profunda philoſophia, tanta eſſet modeſtia ac moderatione vir ſenex, quadraginta enim annis perpetuis verſatus erat in monaſtica exercitatione, quis ſatis pro dignitate potuerit admirari, quaſnam autem laudes rei magnitudini pares potuerit afferre? Cùm autem virtutis tales poſſideret opes, tanquam qui eſſet in extrema inopia, ad Dei eccleſiam die dominico veniebat cum populo, diuinos audiens ſermones, & aures accommodans doctoribus: & poſtquam menſam participaſſet myſticam, reuertebatur in nouum illud habitaculum, non habens clauem, non clauſtrum, non relinquens cuſtodē: erat enim maleficis planè inuium & ſacroſanctū, vt quod ſolam illam haberet ſtoream. Vnum autem librum accipiēs à familiaribus, eum totum legebat: & eo prius reddito, alium accipiebat. Sed licet nec clauſtra haberet, nec vectibus vteretur, cuſtodiebatur à ſuperna gratia. Idque per ipſam experientiam apertè didicimus. Quando enim Iſauri per inſidias noctu arcem cepere:

Modeſtia Zenonis.

Oblatio.

Participatio menſæ myſticæ.

cepere: deinde manè vſque ad latus montis faciebāt incurſiones, multos quidem viros, & multas mulieres quæ vitam exercebant monaſticam, crudeliter confodere. Tunc ergo vir diuinus, aliorum cædem intuens, effecit oratione vt eorum caligarent oculi: & per oſtium ingredientes, non videbant aditum: vt autem dicebat, teſtem appellans veritatē, apertè quoq; tres vidit adoleſcētes, qui totam illā cateruam expellebant, Deo manifeſtè ſuam oſtendente gratiā. Qualem ergo vitam egerit hic vir diuinus, & qualem ſit diuinitus gratiam aſſecutus, ad docendū hæc ſufficiūt. Sed enim neceſſe eſt hoc quoque his adiicere. Valde eum angebat & malè habebat quòd eius manſiſſent facultates, & non ex lege euāgelica & venundatæ eſſent & diſtributæ. Huius autem cauſa fuit, fratrū ætas immatura. Quoniam enim erant communes & pecuniæ & poſſeſſiones, ipſe quidem nolebat diuiſionis cauſa redire in patriam: alij autem verebatur vendere partem ſuarum facultatum, ne emptores moti auaritia fratres circunſcribentes, illi inurerent ignominiā. Hæc apud ſe animo verſans, diu diſtulit venditionem. Poſtea autem cùm cuidam ex notis ſuis vendidiſſet omnia, plurima quidem diſtribuit: interim autem mala quæ accidit valetudo, coëgit eum conſultare de reliquis. Accerſito itaque antiſtite ciuitatis, is autem erat magnus Alexander, ſplendor verę religionis, & exemplar virtutis, exacta & accurata imago philoſophię, Adeſdum, inquit, ô diuinum caput harum tu pecuniarum ſis mihi optimus Oeconomus, eas ex diuino inſtituto diſtribuens, tanquam iudici illi rationem

Angelorū auxilium.

Alexāder epiſcopus.

redditurus. Alias enim ego manu mea diſpenſaui, & diſtribui vt mihi viſus ſum optimè. Vellē autē reliqua quoq; diſpenſare ſimiliter. Sed quoniā iubeor migrare ex hac vita, te ego earū conſtituo diſpenſatorē, qui es & pontifex, & pontificatū legibus rectè geris. Pecunias itaq; tanquā Dei quęſtori tradidit. Ipſe autē cū non plus quàm annū vixiſſet poſtea, tanquā quidam Olympicus victor receſſit à ſeptis, non ab hominibus ſolū gloriam aſſecutus, ſed etiam ab angelis. Ego autē

Inuocatio. cùm eum vt pro me ad Dominum intercedat, orauero, me ad aliam conuertam narrationem.

MACEDONIVS.

XIII. *Huius meminit Ioānes Damaſcenus in libro qui inſcribitur aduerſus vituperatores imaginum.*

MAcedonium autem cognomine κριθοφάγον, id eſt, veſcentem ordeo, is enim cibus hoc ei cognomen impoſuit, ſciunt quidem omnes Phœnices & Syri & Cilices. Sciunt autem horum quoque vicini & finitimi, qui partim quidem ipſi viri videre miracula, partim autem ea famam celebrantem audiuere. Neque verò ſciunt omnes omnia: ſed cùm alij quidem hoc, alij verò illud didicerint, quod ſciunt meritò ſolum admirantur. Ego autem cùm de hoc diuino capite alijs ſciam perfectius: multa enim me mouerunt vt ad eum irem & frequens apud eum eſſem,

Cōfirmatio à ſuo ipſius teſtimonio.

narrabo ſingula vt potuero. Hunc autem ei ordinem ſeruaui, & poſt multos, eius poſui narrationem, non quòd is aliis fuerit virtute ſecūdus: erat enim vel ſummis & primis æqualis: ſed quòd cùm vixerit longiſſimo tempore, poſt illos quorum memini, vitæ finem accepit. Hic ergo habebat palæſtram & ſtadium, cacumina montium: non in vno loco poſitus, ſed nunc

quidem in hoc agens, nunc verò in illum tranſiens. Hoc autem faciebat, non loca ęgrè ferens, ſed eorum qui ad ipſum conueniebant, & vndique concurrebant, effugiens multitudinem. Quadraginta autem & quinque annis perpetuis vixit hoc modo: non vtēs tabernaculo: non tugurio: ſed ſtans in foſſa profunda. Vnde etiam quidam eum vocabant Gubbam. Id autem nomen, ſi ex lingua Syriaca in Græcam transferatur, ſignificat λάκκον, id eſt lacum. Poſt id autem tēporis cùm euaſiſſet ſenex, ceſſit rogantibus, & fixit tugurium. Poſtea autem orantibus familiaribus, domunculis quoque non propriis, ſed alienis eſt vſus. Vigintiquinque autem annis perpetuò vitam egit in tugurio & domunculis, vt deinde colligatur certaminum tempus ſeptuaginta anni. Cibo autem vſus eſt, non pane, nec leguminibus, ſed purgato ordeo, & aqua ſola madefacto. Hunc autem cibum mater mea quæ ei fuit familiaris, longiſſimo tempore ſuppeditauit. Cùm aliquando autem ad eam veniſſet ægrotantem, & didiciſſet eam nolle perſuaderi vt ſumeret cibum morbo conuenientem: nam ipſa quoque, iam exercitationem amplectebatur monaſticā, conſuluit vt cederet medicis: & illud nutrimentum exiſtimaret eſſe medicamentum: non enim deliciarum, ſed neceſſitatis gratia adhibetur. Nā ego quoq;, inquit, qui quadraginta annis, vt ſcis, ordeo ſolo ſum vſus, cùm quædam mihi pridie huius diei veniſſet infirmitas, iuſſi eum qui mecum habitabat parum mihi panis petere & afferre. Venit enim mihi in mentem quòd ſi morerer, mortis redderem rationem apud

Foſſa profunda Macedonij domus.

Cibus.

Mater Theodoreti monaſtica, exercitationis amatrix.

Aegrotis quibuſdam licet vti cibis, alioquin prohibitis: ad medicamentū potius quā nutrimētū.

iuſtum iudicem, vt qui fugiſſem certamina & detrectaſſem labores ſeruitutis. Nam cùm pauco cibo poſſet mors prohiberi, & in hac vita poſſem ſic manere, laborans & me affligens, & opes quæ ex his percipiuntur colligens, mori fame quam viuere in philoſophia duxi magis expetendum. Timore ergo hinc repletus, cùm vellem cogitationis obtundere aculeos, & panem petere iuſſi, & allatum comedi: & tibi præcipio ne mihi amplius ordeum, ſed panem præbeas. Ex illa ergo lingua ab omni mendacio aliena audiuimus, quòd quadraginta annis comederit ordeum. Atque hæc quidem ſufficiunt ad coniiciendum quàm eſſet vir in exercitatione monaſtica ſtrenuus & quàm laborioſus. Integritatem autem & ſimplicitatem morum per alia declarabimus. Poſtquam enim magnus fuit ordinatus Flauianus, vt magnũ Dei gregem paſceret, viri autem virtutem didicit: prędicabatur enim & erat in ore omniũ: eum quidem abducit à vertice montis: tãquam in eum ad ſe delata fuiſſet accuſatio. Cùm autem myſticum eſſet propoſitũ ſacrificium, adducit ad altare, & eum cooptat in numerum ſacerdotum. Poſtquam autem fuit ſacrum finitum officium, & hoc ei ſignificauit aliquis, quod enim factum fuerat ignorabat omnino: primum quidem inceſſebat omnes maledictis & conuitiis: poſtea autem accepto baculo, ſolebat enim eo innitens ingredi propter ſenium, & ipſum perſequebatur pontificem, & alios quotquot aderant. Exiſtimabat enim ordinationem eum eſſe priuaturã & cacuminę montis, & ea quam deſiderabat viuendi ratione. Sed tunc

Sacrificiũ miſſæ.

quidem vix eum iraſcentem ſedauerunt quidam ex familiaribus. Poſtquam autem fuit finitus hebdomadæ circulus,& rurſus venit dies feſti dominici,rurſus eum magnus accerſit Flauianus,rogãs vt cum eis eſſet particeps huius celebritatis:ille verò ad eos qui venerãt, Non ſufficiunt,inquit,vobis ea quæ facta ſunt:ſed me rurſus vultis efficere presbyterum. Cùm ij autem dicerent fieri non poſſe vt bis eadem fieret ordinatio, non ceſſit, neque venit, donec tempus & eius familiares eum id docuerunt. Scio quidẽ fore vt hæc narratio videatur multis non adeò admiranda: eam autem poſui, vt qui eam dignam quæ commemoretur exiſtimem, vt ex qua ſatis poſſit coniici & eius animi ſimplicitas & animæ puritas. Iis autem qui ſunt huiuſmodi, Dominus regnum cœlorum eſt pollicitus. Amen enim, inquit, dico vobis, niſi conuerſi fueritis *Matth.18.* vt puelli iſti, non intrabitis in regnum cœlorũ. Quoniam ergo ſummatim oſtẽdimus eius animæ formam ac characterem, age eius quoque oſtendamus ex virtute fiduciam. Quidam dux militum qui delectabatur venatione, aſcendit in montem venaturus. Eum autem ſequebãtur & canes & milites, & quæcũque ſunt apta ad venationem. Poſtquam autẽ procul vidit hominem,& ab iis qui cum eo erant audiit quiſnã eſſet, ſtatim ex equo deſiliens, acceſſit, & allocutus eſt, & rogauit quid faciens hic degeret: is autem contra viciſſim interrogauit, Tu autem quid hic veniſti facturus? Cùm dux autẽ dixiſſet, Venaturus, Et ego, inquit, meum venor Deum: & eum capere cupio:& cõtemplari deſidero: nec ab hac pulchra ceſſabo venatione. *Venatio ſpiritualis.*

Hæc cum dux audiiſſet,& vt par erat miratus eſſet,receſſit. Cùm autē aliquando ciuitas à malo aliquo dæmone incitata baccharetur, & in imperatoris fureret ſtatuas,venerant quidem ex ducibus præſtātiſſimi,qui aduerſus ciuitatem internecionis ferebant ſententiā. Cùm iis autem è monte deſcēdiſſet, ambos accedentes duces in foro retinuit. Illi verò cùm quiſnā is eſſet didiciſſent, & ex equis deſiluerunt, manúſque & genua prehenderunt,& ei ſalutem ſignificarunt. Ille autem iuſſit vt dicerent imperatori,quòd homo eſſet,& eandem haberet naturam quàm ij qui eum affecerant contumelia: & cùm natura irā metiri oporteat, ira ſit vſus immoderata: & pro ſuis imaginibus Dei imagines occidat: & pro ære ſtatuarum, corpora morti tradat. Ac nobis quidē æneas effingere & rurſus formare, eſt in prōptu & facile. Tu autem,etſi ſis imperator,nō potes occiſa corpora ad vitam reducere. Et quid dico corpora? Neque enim pilum vnum potes effingere. Hæc dixit voce vſus Syriaca. Illi autem,interprete in linguam Græcā transferente, audientes, & exhorruerunt, & ad imperatorem traſmiſſuros ſignificarūt.Ego autē exiſtimo omnes confeſſuros hęc verba eſſe gratiæ diuini ſpiritus. Quomodo enim aliter hæc eſſet locutus, vir quidem expers omnis eruditionis, in agris autem educatus, vitam autem agens in cacuminibus montium, omnem autem animo circunferens ſimplicitatem, & qui nec diuinis quidē vacauerat eloquiis? Cùm itaque eius & ſpiritalem declarauerim ſapiētiam, & quæ iuſtis conuenit fiduciam, iuſtus enim confidit vt leo, tranſibo ad miracula.

Duces honorant ſenem monachum

Viua imago præſtat mutæ ſtatuæ.

Vxor quædã cuiuſdam locupletis nobilis,inciderat in morbũ ingluuici: & alij quidē eum morbum appellabãt operationem ſeu vexationē dæmonis:alij autem eum exiſtimabãt imbecillitatem corporis.Siue autem hoc,ſiue illud eſſet,erat huiuſmodi. Dicebãt eam comedentē in die triginta gallinas,non poſſe appetitionem extinguere ſatietate, ſed adhuc alias appetere. Cùm ſic ergo in ea conſumerētur facultates, eius miſerti qui ad eam attinebant, diuinũ illum hominē obſecrant.Ille autē venit quidem & precatus eſt: & cùm aquæ dexteram impoſuiſſet,& ſalutare efformaſſet ſignaculum,& iuſiſſet bibere,curauit morbum:& adeò retudit immoderatam illam appetitionem, vt deinceps parua aliqua gallinæ particula quotidie eius alendæ vſum impleret.Hic quidem morbus hoc modo eſt curatus. Cùm autem quædam puella thalamo adhuc contineretur,& repēte cœpiſſet vexari à malo dæmone,accurrit pater ad diuinum hominem,orans, & vociferãs,& poſtulans vt curaretur filia.Is autem precatus,iuſſit vt dæmon ſtatim abiret à puella.Is autem dicebat ſe eam non ſua ſponte eſſe ingreſſam, ſed magicis coactũ præſtigiis.Dicebat autem eius quoque nomen qui coēgerat, & amorem eſſe cauſam incãtationis. Sed cùm hæc audiiſſet,non tulit pater iræ impetũ: nec expectauit vt curaretur puella:ſed omnium magiſtratuum ſummum adit, præſidem ſcilicet qui pluribus præerat gentibus: accuſat hominem, & rem narrat. Is autem reus in iudiciũ adductus, rem negabat, & accuſationem nominabat calumniam. Hic autem non alium citabat teſtem quàm ipſum dæmonem qui

Morbus dæmoniacæ ingluuiei.

Signum crucis.

Dæmon magicis præſtigiis inducitur in corpus puellæ.

miniſter fuerat incantationis: & orabat iudicẽ vt curreret ad illum virum diuinum, & acciperet eius teſtimonium. Cùm is autem diceret non eſſe fas nec iuſtum vt in loco monaſticæ exercitationis haberetur quæſtio: dixit pater puellæ ſe in iudicium ducturum Macedonium: & currens perſuaſit, & duxit. Sedens autem extra iudicium iudex, non fuit iudex, ſed ſpectator. Magnus enim Macedonius fungebatur officio iudicis, vtens ea quæ intus habitabat poteſtate. Et cũ iuberet dæmoni vt conſuetum mitteret mendacium, cum tota autem veritate rei narraret tragœdiam. Ille à maxima adactus neceſſitate, & virum oſtendit qui ei magicis carminibus vim attulerat, & ancillã per quam illa potio puellæ data fuerat. Cùm autem alia quoque pararet dicere quæ fecerat coactus ab aliis, vnius quidem ædes exurens, alterius verò iumenta interimens: alium verò aliquo alio damno afficiens, iuſſit homo Dei eum ſilere, & ſtatim procul recedere à puella & ab vrbe. Ille autem tanquam Domini legi parens, fecit quod iuſſus erat, & protinus effugit. Sic cùm hanc vir diuinus liberaſſet à furore, illum quoque miſerum eripuit ab accuſatione, & obſtitit quo minus iudex in eum ferret ſententiam capitis: non eſſe fas dicens vt propter ea quę per ipſum ſunt conuicta, ſuppliciũ capitis decerneretur, ſed potius per pœnitentiam ei daretur ſalus. Atque hæc quidem ſatis ſunt ad oſtẽdendam diuinę potentiæ copiam quæ ei data fuerat: ego tamen alia quoque narrabo. Mulier quædam nobili loco nata, & longè ditiſſima, ea autẽ vocabatur Aſſyria, erat quidem emotæ mentis, ex domeſticis autem agno-

Non eſt habenda quæſtio iudiciaria in monaſterio.

Potio magica.

Mulier emotæ mentis ſanatur.

agnoſcebat neminem: vt cibum autem & potum ſumeret ferre non poterat. Plurimo autem tẽpore aſſiduè delirabat: & hoc alij quidem dicebant eſſe vexationem & operationem dæmonis: Medici autem dicebant eſſe morbum cerebri. Cùm omnis ergo ars eſſet conſumpta, & ex ea nullum daretur auxiliũ, eius maritus, erat autem is Abrodianus, vir qui & erat ex magiſtratibus, & magna dignitate prȩditus, ad diuinũ illud caput accurrens, narrauit morbum coniugis, & orauit vt ea aſſequeretur curationem. Ceſſit vir diuinus: & domum quidem venit, & magno ac vehementi ſtudio Deo obtulit orationem. Perfecta autem oratione cùm iuſſiſſet aquam afferri, & feciſſet figuram ſalutaris ſignaculi, iuſſit illam bibere. Cùm autẽ prohiberent medici, vt pote quod potu aquæ frigidæ morbus creſceret, expulſa tota illorũ caterua, obtulit mulieri potionem. Illa autem ſimulac bibit, ad ſe rediit, & à morbo omnino liberata, diuinum virum agnouit, & vt dextrã acciperet rogauit, oculíſque eam impoſuit, & ori admouit, & deinceps ſemper fuit mẽtis cõpos. *Signum crucis.* Cùm autem illud vitæ genus amplecteretur in montibus, paſtor quidam quȩrens oues errantes, venit ad illum locum vbi erat homo Dei: erat autẽ nox profunda & multa nix deſcenderat: & vidit, vt ipſe dixit, pyrã circa ipſum accenſam: & quoſdã duos candida veſte indutos, igni præbentes materiam. Animi enim alacritatem afferens, diuino fruebatur auxilio. Quinetiam doni erat prophetici particeps. Et cùm ad eum aliquando veniſſet quidam dux, pietate & vera religione clarus, quis autem ignorat virtutem Lupicia- *Donũ prophetiæ.*

ni? dixit ſe eſſe de quibuſdam ſollicitum, qui ab vrbe regia per mare ad ipſum ferebant neceſſaria. Dicebat enim præteriiſſe quinquaginta dies, ex quo ex portu ſoluerant, de eis autem nihil audiuerant. Ille autem nihil cunctatus, Vna, inquit, nauis, amice, periit: altera autem poſtridie portum occupabit Seleuciæ. Et hoc quidem audiuit diuinam illam vocem locutam: didicit autem experientia eorum quæ dixerat veritatem. Vt autem alia prætermittam, ea narrabo quæ ad nos ipſos pertinent. Cùm mater mea vnà cùm patre meo habitaſſet tredecim annis, ea non fuerat facta mater filiorum: erat enim ſterilis, vt quæ fructum ferre à natura prohiberetur. Et ipſa quidem id non valde ægre ferebat. Quæ enim erat in rebus diuinis erudita, credebat hoc eſſe vtile: magnam autem moleſtiam accipiebat pater quòd careret filiis: & circunquaque curſitans, rogabat Dei ſeruos vt à Deo ei peterent filios. Alij ergo pollicebantur ſe & Deum deprecaturos, & iubebant vt eſſet Dei voluntate contentus. Hic autẽ homo diuinus eſt aperte profeſſus, ſe vnum petiturum ab vniuerſi opifice, & ſe petitionem accepturum eſt pollicitus. Cùm tres itaque anni præteriiſſent, & promiſſio finem non accepiſſet, rurſus acceſſit pater promiſſum exigens. Ille autem iuſſit vt ad ſe mitteretur coniux. Cùm autem veniſſet mater, dixit ille vir diuinus, ſe & petiturum, & eam filium accepturam, & quòd oportet eum ei qui dederat dedicari. Cùm autem mater ſolum rogaret vt animæ ſalutem acciperet, & vt liberaretur à gehenna: Præter hoc, inquit, liberalis & munificus Deus tibi da-

Mater Theodoreti primũ ſterilis.

Theodoretus deo dicatur antequã naſcatur.

bit filium. Iis enim qui purè & ſincerè petunt, duplices largitur petitiones. Illinc reuerſa eſt mater afferēs promiſſi benedictionē. Et quarto anno à promiſſione concipit, & gerit vterum: & accedit ad diuinum hominem, benedictionis oſtēdens manipulos. Quinto autem menſe à conceptione, fuit periculum abortionis. Illa autem rurſus miſit ad nouū ſuum Eliſæum: vetabat enim morbus ne ad ipſum veniret: & ei reuocauit in memoriam quod nolebat fieri mater filiorum: & eius promiſſa adduxit in medium. Ille autem cùm procul vidiſſet venientem, & agnouit, & cauſam ſignificauit. Noctu enim & morbum & ſalutem ei oſtenderat Dominus. Accepto ergo baculo, venit, ei innitens: & cùm fuiſſet intra ædes, & pacis ſalutationem dediſſet vt conſueuerat, Bono, inquit, ſis animo: nec timueris. Neque enim donum auferet is qui dedit, niſi tu pacta conuenta tranſilieris. Pollicita es autem te ei redditurum eum qui datus fuerit, & ei conſecraturum ad diuinum miniſterium. Sic autem, inquit mater, ego & opto & volo. Exiſtimo enim vel imperfectiſſimum fœtum eſſe magis expetendum quàm à Deo alienam filij educationem. Cùm itaque aquam accepiſſet & benedixiſſet, Bibe ergo, inquit, vir diuinus, hanc aquam: & ſenties diuinum auxilium. Bibit itaque vt iuſſerat, & abortionis effugit periculum. Hæc ſunt noſtri Eliſæi miracula. Ego eius benedictionem & doctrinā ſæpe percepi. Me enim adhortans, ſæpe dicebat. Natus es, ô fili, cùm multis laboribus. Multas noctes Deum hoc ſolum perpetuò rogaui, vt tui parentes hoc fierent

Macedonius nouus Eliſæus.

Aqua benedicta an fugit periculum abortionis.

Exhortatio Macedonij ad Theodoretum. quod te nato ſunt nominati. Vide ergo vt vitam agas dignam laboribus, vt qui, antequã naſcereris, promiſſis fueris dedicatus. Quæ ſunt autem Deo dedicata, ſunt omnibus venerãda, & quæ à vulgo minimè ſunt cõtrectãda. Cõuenit ergo vt tu quoque malos animi motus non admittas: illa autem ſola & facias & cogites quæ Deum placant virtutis legiſlatorẽ. Hæc mihi perpetuò ſuadebat vir diuinus. Ego autem & eorum quæ mihi dixit memini: & donum diuinum ſum edoctus. Cùm autẽ non oſtendam factis ea quæ mihi ſuaſit, rogo vt per illius preces diuinum conſequar auxilium, & quod eſt vitę reliquũ, agam ex illius præceptis. Qualis ergo ille fuerit, & quibus vſus laboribus diuinam attraxerit gratiã, hæc quoque ad docendum ſufficiunt. *Inuocatio ſanctorum.* Accepit autem etiam in hoc mundo eius obitus dignum honorẽ laboribus. Omnes enim & ciues & externi, & quibus credita fuerat magnorum magiſtratuum diſpenſatio, ferentes illum ſacrum lectum ſuper humeros, deportarunt in ædem martyrum victoria inſignium: & cum diuinis viris Aphraate & Theodoſio, ſanctum illud & Deo gratum corpus depoſuerũt: *Cœmiteriũ in Eccleſia.* mãſit autem gloria eiuſmodi vt extingui non poſſit. Nos autem impoſito fine narrationi, eum qui percipi poteſt ex narratione bonum odorem percepimus.

MAESYMAS.

XIIII. SCimus quidẽ alia quoque plurima in vrbe Antiochena reſplenduiſſe pietatis & veræ religionis lumina, magnum Seuerum, & Petrum Ægyptium, Eutychen, & Cyrillum, & Moſem, & Malchum, & alios

quoque plurimos eadem via eſſe ingreſſos. Sed ſi res ab omnibus in vita geſtas conaremur ſcribere, totum tempus nobis nō ſuffecerit: maximè cùm etiam multis permultorum lectio afferat ſatietatem. Ex iis ergo qui ſcripti ſunt, de eorum quoque qui ſunt prætermiſſi vita coniecturam facientes, proſequantur laudibus & imitentur, & vtilitatem percipiant. Ego autē tranſibo ad prata Cyri, & eorum qui in eis fuerunt fragrantium ſpecioſorúmque florum, quam maximè potero, oſtendam pulchritudinem. Fuit quidam Maeſymas, in iis quæ nos præceſſerunt temporibus: voce quidem Syrus, & ruri educatus, & qui virtutis omne genus oſtendit. Cùm autem claruiſſet in ea quæ eſt per ſe vita, ei cuiuſdam vici cura fuit credita. Sacrificans autem, & Dei oues paſcens, illa & dicebat & faciebat quæ lex iuſſit diuina. Aiunt autem eum neque tunicā, neque cilicium ſæpe mutaſſe, ſed iis quæ in eis fiebāt rupturis aliquot pannos conſuendo, ſenectuti hoc modo remedium attuliſſe. Hoſpitum autem & pauperum tam alacri animo curam gerebat, vt patefaceret portas omnibus qui aderant. Dicitur enim habuiſſe duo dolia: vnum quidem, frumenti: alterum verò, olei. Ex his ſemper quidem ſuppeditabat omnibus egentibus: habebat autem ea ſemper plena benedictione quæ data eſt viduæ Sarephtanæ, & immiſſa fuerat in hæc dolia. Ipſe enim Dominus omnes opes effundit in omnes eos qui ipſum inuocant: & ſicut illius hydriam & guttum iuſſit ſcaturire, præbens manipulos ſeminum hoſpitalitatis: ita etiam huic viro admirabili exhibuit ſuppeditationem, quæ ex æquo

Prata Cyri.

Sacrificare & Dei oues paſcere.

Hoſpitalitas.

reſpondebat eius animi alacritati. Iam verò ad faciẽda quoque miracula à Deo vniuerſorum magnam accepit gratiam. Faciam autem mentionem vnius aut duorum miraculorum: reliqua autem prætermittam, vt qui properem venire ad alios. Mulier quædam & genere & fide ornata, filium qui ceciderat in malam valetudinem, erat autem admodũ tenera ætate, multis obtulit medicis. Arte autem ſuperata, cùm & medici deſperaſſent, & puerum eſſe moriturum apertè dixiſſent: nõ abiecit mulier ſpem meliorem: ſed illam imitata Sumanitidem, mulis imponit cameram. Cùm in ea autem ſe & puerum impoſuiſſet, peruenit ad virum illum diuinum. Lamentans autem, & naturæ oſtendens affectionem, rogauit vt ferret auxilium. Is autem cùm puerũ manibus accepiſſet, & aræ baſi admouiſſet, iacebat pronus, animarum & corporum rogans medicum: & accepta petitione reddidit valentẽ matri filium. Ego autem id audiui ab ea quæ hoc vidit miraculum, & pueri accepit ſalutem. Aiunt autem illius quoque vici dominum cùm veniſſet (is autẽ erat Latoius, qui Antiocheni quidem ſenatus primas partes tenebat, impietatis autem tenebatur caligine) & fructus acrius quam oportebat exigeret ab agricolis, diuinum illum hominem clementiam illi conſuluiſſe, & de miſericordia apud eum verba feciſſe: manſiſſe autem illum inexorabilem, experiẽtia autem cognouiſſe ſecutum damnum ex eo quòd nõ paruerit. Cùm enim eum abire oporteret, & currus eſſet paratus, & ſedens aurigæ iuſſiſſet vt mulas incitaret: illæ quidem trahebant totis viribus, vrgentes, & temonem aſpor-

Gratia miraculorum.

Puer curatur à graui morbo, baſi aræ admotus.

Dominus vici acrior in exigendo monetur à Maſyma.

tare molientes: viſæ ſunt autem rotæ ferro & plumbo alligatæ. Cùm autem agreſtium quoque multitudo, rotas mouens vectibus nihil proficeret, quidam ex amicis qui Latoio aſſidebat, ei cauſam ſignificat, dicẽs ſacerdotem ſenem eum eſſe execratũ, & quòd oportet eum placare & reddere beneuolum. De curru itaque exiliens, ei fuit ſupplex quem prius reſpuerat: & ad eius pedes prouolutus, & ſordidos pãnos amplectens, rogabat vt iram compeſceret. Is autẽ cùm preces accepiſſet, & eas Domino obtuliſſet, ſoluit vincula rotarum quæ ſub viſum non cadebant, & effecit vt ſicut ſolebat veheretur vehiculum. Porrò autẽ multa quoq; alia huiuſmodi narrãt de diuino illo capite. Poteſt autem ex his quoque intelligi, quòd iis qui volũt philoſophari, nihil detrimenti afferat mora quæ trahitur in oppidis & vicis. Oſtẽdit enim hic, & qui huic ſimiles, Dei culturæ curam gerũt, quòd etiam qui verſantur in media hominum multitudine, peruenire poſſint ad ipſum virtutum faſtigium. Cuius ego vtinam ad aliquam ſaltem partem exiguam ſuſtollar, eorum adiutus precibus. *Sanctorum preces.*

ACEPSEMAS.

XV.

ACepſemas fuit eodem tempore, cuius fama latè ſparſa eſt per orientem. Is cùm in domuncula ſeipſum incluſiſſet, ſexaginta annos tranſegit, neque videns, neque loquens: ſed in ſeipſum conuerſus, & Deum viſione apprehendens, illinc omnem accipiebat conſolationem, conuenienter prophetiæ quæ dicit. *Huius meminit idem Theodoretus lib. 4. hiſtoria eccleſiaſtica.* *Pſal. 36.*
„ Delectare in Domino, & ora eum, & ipſe dabit tibi petitiones cordis tui. Per exiguam autem

quandam foſſam manum porrigens, accipiebat id quod afferebatur nutrimentum. Foſſa autem non ita effoſſa fuerat vt omnino tenderet in directum, ne eſſet ex aduerſo eorum qui vellent ipſum videre, ſed erat oblica, & ita conſtructa vt eſſet inſtar incuruæ lineæ. Ei autem afferebatur cibus, lens aquæ madefacta. Semel autem in hebdomada noctu egrediens, hauriebat ex fonte propinquo quantum ſatis erat aquæ: & cùm aliquando quidam paſtor procul oues paſcens, in tenebris vidiſſet eum moueri, & eum cõieciſſet eſſe lupum: ibat enim incuruus, vt qui multo eſſet ferro grauatus: mouit fundam tanquam iaculaturus lapidem. Cùm autem eius manus longo tempore maneret immobilis, & lapidem non poſſet emittere donec vir ille diuinus hauſta aqua reuerſus eſt, ſenſit ignorantiam: & poſt auroram venit ad virtutis gymnaſium: & narrat quod acciderat, & petit veniam, & accipit delicti remiſſionem: non audita voce loquente, ſed per manus motiones intellecta placatione. Quidam autem alius, vſus quodam maligno inueſtigãdi ſtudio, & ſcire deſiderans quid toto tempore ageret perpetuò, auſus eſt conſcendere platanũ, quæ ſita erat iuxta foſſam: ſed percepit illico fructus ſuæ audaciæ. Media enim parte corporis vſq; ad pedes exſiccatus, ſupplex erat, ſuum peccatum accuſans. Ille verò, ſecta platano prius ſignificauit futuram ſanitatem. Ne enim alius quoque cùm ſimilia feciſſet, pœnas lueret ſimiles, arborem iuſſit excindi. Arboris autem ſectionem ſecuta eſt etiam ablatio ſupplicij. Tanta quidem fortitudine & tolerantia vſus eſt hic vir

Manus miraculoſè immobilis.

Curioſitatis pœna.

vir diuinus:ab Agonotheta autem tãtam accepit gratiam. Cùm autem ſe abhinc migrandum pararet, prędixit quòd poſt quinquaginta dies vitæ finem eſſet accepturus: excepit autem omnes qui vellent eum videre. Cùm autem eccleſiæ quoque veniſſet Antiſtes, eum quidem vrgebat vt iugum acciperet presbyteri, Noui, dicens, ô pater, & tuæ philophiæ altitudinem, & quanta ſit mea paupertas. Sed cùm mihi ſit credita pontificatus adminiſtratio, ex hac non ex illa ordino manus imponens. Accipe ergo, inquit, donum ſacerdotij mea quidem dextera miniſtrante, ſanctiſſimi autem ſpiritus gratia ſuppeditante. Ad hæc fertur dixiſſe paucis poſt diebus hinc migraturus, De his, inquit, minimè decertabo. Si enim eſſem diutius victurus, omnino fugiſſem hoc graue & terribile onus ſacerdotij, pertimeſcens reddendam depoſiti rationem. Quoniam autem non ita diu abhinc recedam iis quæ hic ſunt relictis, iuſſis non inuitus pareo. Statim ergo nullo ducente, hic quidem flectens genua, expectabat gratia: ille verò manum imponens, erat adminiſter ſpiritus. Cùm autem accepto ſacerdotio vixiſſet paucos dies, vita vitam mutauit: ſenijq́ue & curæ expertem, pro hac quę multis curis eſt obnoxia, accepit. Cùm vellent autem omnes corpus rapere, & in animo haberent vnuſquiſque in vicum ſuum transferre, quidam cum ſancti iuſiurandum ſignificaſſet, ſuſtulit contentionem. Dixit enim ſanctum eum iureiurando adegiſſe, vt eum in hoc loco traderet ſepulturæ. Ita etiam poſt mortem, frugalitatis & ſimplicitatis curam gerebant ciues cœlorum: & neq; cùm viue-

Prædicit Acepſemas diem mortis ſuæ.

Onus ſacerdotij grauiſſimum.

Corpus defuncti quiſque ſibi vẽdicare mititur.

ZZ

bant, in animũ vnquam induxerunt vt eis res vlla magnos ſpiritus faceret, & mortui non ſunt amplexi honorem hominum: ſed totum amorem tranſtulerunt in ſponſum: non ſecus ac pudicæ mulieres, quæ à ſolis coniugibus ſtudent & amari & laudari, laudes aliorũ contemnentes. Ea de cauſa ſponſus eos etiam ſi noluit, reddit claros & inſignes, & hominum gloria ex redundanti quadam copia impertit. Cùm enim quis diuina perſequens, petit cœleſtia, vnà cum illis multa quoque alia adiicit, multiplicatas largiens petitiones.

Sancti reiecerunt honorem, quem tamen Deo donãte, aſſecuti ſunt.

Luc. 12.

» Hoc etiam dixit in ferendis legibus. Petite regnũ Dei
» & iuſtitiam, & cætera omnia adiiciẽtur vobis. Et rur-
» ſus, Qui reliquerit patrem & matrem & fratres & fi-
» lios propter meum euangelium, etiam in hoc ſeculo
centuplum accipiet, & in futuro erit hæres vitæ ęter-
» næ. Hæc & dixit & fecit. Nobis quoque adſit & ſermone & opere eruditis, & eorum precibus innixis, tanquam ſcopum, attingere præmium ſupernæ vocationis, quæ eſt in Chriſto Ieſu Domino noſtro.

Matth. 19.

Inuocatio ſanctorum.

MARO.

XVI. MAronis poſt hunc meminero. Nam is quoque diuinum ſanctorum chorum exornauit. Eam enim quæ ſub dio fit vitam amplexus, occupauit quoddam cacumen quod in honore habebatur ab iis qui erãt olim impij: & cùm quod in eo erat templum dæmonum Deo conſecraſſet, in eo eſt verſatus, paruo quodam in eo fixo tabernaculo, quo tamen rarò eſt vſus. Non ſolum autem conſuetis vſus eſt laboribus, ſed etiam alios excogitauit, accumulans opes philoſophiæ. Agonotheta autem menſus eſt gratiam eius

laboribus. Liberalis enim & munificus Deus: ei tam copioſè dedit donum curationum, vt in omnes quidem partes eius gloria peruaſerit, omnes autem vndique attraxerit, & experientia docuerit eam famam eſſe veram. Videre enim erat & febres extingui rore benedictionis: & horrorem ceſſare: & dæmones fugere: & varios omníſque generis morbos vno curari medicamento. Medici enim vnicuique morbo exhibent conueniens medicamentum. Sanctorum autem deprecatio eſt commune omnium morborum remedium. Non ſolùm autem medebatur ægritudinibus corporis, ſed etiam animis conuenientem exhibebat curationem: huius quidem auaritiam, illius verò curans iracundiam: & vni quidem exhibens doctrinam moderationis: alteri verò diſciplinam iuſtitię: & illius quidem caſtigans intemperantiam, illius verò excitans hebetudinem. Hac vtẽs agricultura, effecit multas plantas philoſophiæ: & ortum qui nunc germinat in regione Cyri, ipſe Deo plantauit. Huius plantationis opus eſt magnus Iacobus, ad quem quiſpiam vocem illam traxerit propheticam, Tanquã cedrus quæ eſt in libano multiplicabitur: & etiã alij omnes, cuius ſeorſum, ſi Deus velit, faciam mentionem. Sic autem agriculturæ diuinæ curam gerens, & animas ſimul curans & corpora, paruam paſſus ægritudinem, vt & naturæ imbecillitatem & animi diſcamus fortitudinem, ipſe quidem exceſſit è vita: Acre autem bellum inter vicinos exortum eſt de corpore. Ex finitimis autem quidam vicus populo frequentiſſimus, cùm toto ſimul coacto populo aduenıſſet, alios

Miraculorũ operatio.

Orationes ſanctorum.

Pſal. 91.

Pro defuncti corpore cõtenditur.

quidem fudit ac fugauit: maximè autem expetendum illum rapuit theſaurum: & maxima æde extructa, ea quæ ex eo percipitur vtilitate fruuntur in hodiernum diem: publico ac celebri feſto illum inſignem victorem honorantes. Nos autem etiam abſentes fruimur benedictione. Nobis enim pro monimento ſufficit memoria.

Memoria ſanctorũ & miracula.

ABRAAMES.

XVII. *Huius quoque meminit Theodoretus lib. 4 hiſtoriæ eccleſiaſticæ.*

NEc admirabilis Abraamis memoriam fas eſt prætermittere, hoc prætextu, quòd poſt vitam monaſticam Pontificiæ ſedi fuerit ornamento. Nam hoc quidem certè nomine iure fuerit dignior qui cõmemoretur, quòd inſtitutum vitæ mutare coactus, vitam non mutauerit: ſed cum monaſticæ exercitationis tranſierit affictione: & ſimul monaſticis laboribus & curis Pontificialibus circunfeſſus, vitæ curſum peregerit. Porrò autem eſt hic quoque fructus Cyri regionis. Hic enim & natus & educatus, collegit opes virtutis monaſticæ. Qui enim ſimul cum eo verſati ſunt, dicunt eum & vigilando & ſtando & ieiunãdo ita corpus edomuiſſe, vt longiſſimo tempore permanſerit immobilis, minimè valens ingredi. Diuina autem prouidentia liberatus ab illa imbecillitate, voluit grauia pati pericula pro diuina gratia. Venit autẽ in Libanum, cùm didiciſſet vicum quendam teneri magna impietatis caligine: & perſona mercatoris vultu celato monaſtico, cum iis qui ſimul verſabantur ferens caniſtros tanquam nuces empturus: hunc enim fructum præcipuè ferebat vicus, cùm domum conduxiſſet, & aliquantum pecuniæ prærogaſſet

Abraames ſimul monachus & põtifex.

Perſonam mercatoris induit monachus, vt alios lucrifaciat.

poſſeſſoribus, quieuit quidem tres & quatuor dies. Deinde paulatim diuinum aggreſſus eſt officiũ, vtens voce moderata. Poſtquam autem ſenſerũnt pſalmodias, Præco quidem clamauit, & omnes conuocauit. Erant autem ſimul congregati & viri & pueri & mulieres: & confractis extrinſecus foribus, deſuper ex tecto multũ puluerem cõgerentes deiiciebant. Poſtquam autem eos viderunt ſuffocari & obrui, & nec aliquid aliud velle facere nec dicere, ſed ſolùm Deo preces offerre, ſeniorum monitu deſtiterunt ab inſania. Deinde apertis foribus cùm eos euulciſſẽt ab aggere, iuſſerunt eos ſtatim abire. Sed eodem tempore venerũt exactores qui eos vectigalia cogebant exoluere. Et alios quidem ex iis vinciebãt: alios verò per contumeliam afficiebant verberibus. Sed vir ille diuinus, nullius ex iis quæ in ipſos facta erant recordatus, Dominum imitans, qui cruci affixus, eorum qui hoc fecerant curam gerebat orauit illos exactores vt moderatè ac clementer exigerent. Cùm autem fideiuſſores requiſiiſſent, ſua ſponte ſuſcepit fideiuſſionem: & paucis pòſt diebus centum aureos ſe daturum eſt pollicitus. Qui autem grauia illa eis fecerant, valde admirati viri benignitatem, de iis quidẽ quæ auſi fuerant petunt veniam: rogant autem vt ipſe fiat eorum præſes, neque enim habebat vicus Dominum: erant autem ipſi & Agricolæ & Domini. Centũ autem aureos, cùm veniſſet in ciuitatem, eſt autem ei nomen Emeſa, & notos aliquos inueniſſet, accepit mutuo. Deinde in vicũ reuerſus, die præſtituto implet quod promiſerat. Cùm hoc eius vidiſſent ſtudiũ, vehemen-

tius id ab eo contendunt. Cùm is autẽ ſe id facturum

Eccleſiæ ædificatio.

eſſet pollicitus, ſi ſe pollicerentur ædificaturos eccleſiam, rogarunt vt ſtatim aggrederẽtur: & deduxerunt beatum virum, aptiora loca illi indicãtes: & vnus quidem hunc, alius verò locum illum laudabat. Cùm autem meliorem elegiſſet, & fundamẽta ieciſſet, tectum breui tempore impoſuit. Cúmque finem accepiſſet ædificium, iuſſit vt admitterent ſacerdotem. Cùm au-

Sacerdos in Eccleſia.

tem dicerent ſe nullum alium electuros, & rogarẽt vt eum haberent & patrem & paſtorem, accipit gratiam ſacerdotij. Poſtquam autem cum eis verſatus eſt tres annos, & eos pulchrè deduxit ad res diuinas, cùm effeciſſet vt vnus ex eis qui ſimul erant, vice ſui præficeretur, ad monaſticum rediit habitaculũ. Et ne, ſi omnia illius narrẽ, prolixiori vtar narratione, cùm in his reſplenduiſſet, fit Carrarum pontifex. Erat autem ea quidem ciuitas circunſeſſa ab ebrietate impietatis, & ſeipſam dederat debacchationi dæmonum. Sed cùm eſſet dignata huius agricultura, & accepiſſet ignẽ huius doctrinæ, permanſit quidem libera à prioribus ſentibus: nunc autem vberem profert ſegetem ſpiritus, maturarum frugum Deo offerẽs manipulos. Sed non ſine labore vir diuinus hanc exercuit agriculturã: ſed laboribus vtens innumerabilibus, & eorum qui corporibus medentur artem imitãs, partim quidem dul-

Modus in exhortando

cem adhibens adhortationem, partim verò acribus vtens medicamentis: nõnunquam verò & vrens & ſecãs, effecit hanc ſanitatem. Doctrinæ autẽ & alij eius diligentiæ vitæ quoque lumina ſuffragabantur. Illis enim illuminati, & audiebant ea quæ dicebantur, &

ea quæ fiebant lubenter accipiebant. Toto enim tempore quo fuit Antiſtes, ei quidem fuit panis ſuperuacaneus: aqua quoque ſuperflua: inutilis autem lectus, & ſuperuacaneus vſus ignis. Noctu enim quadraginta hymnos, quos inter ſe inuicem loquēdo & reſpondendo dicunt, implebat, earum quæ intercedunt precum duplicans numerum: reliquum autem noctis in ſede ſedebat, concedens palpebris vt aliquantulum quieſcerent. Atque quòd non in ſolo quidē pane viuit homo, dixit quidem cōtemplator Dei Moſes: meminit: autem huius quoque vocis Dominus, prouocationem diaboli recuſans. Quòd autē etiam ſine aqua viui poſſit, à nullo loco diuinæ ſcripturæ didicimus. Etenim tantus ille Elias primum quidem ex torrente aquam hauſit. Deinde etiam cùm ad viduā acceſſiſſet Sareptanam, ſibi primum iuſſit aquam afferri, deinde panem. Sed hic vir admirabilis, toto tempore pontificatus, neque panem, neque legumina, neque olera quæ igni appropinquaſſent comedit: neque aquā bibit, quæ ab iis qui in his rebus ſibi docti ſunt viſi, propter vſum exiſtimata eſt prima ex elemētis: ſed lactucas, intyba, & apia, & ſimilia, cibum ducebat & potum, piſtorū & coquorum artes oſtendēs ſuperuacaneas. Tēpore autē autumni, fructus ei illū vſum implebant. Hæc autē ſumebat poſt officiū veſpertinū. Cùm corpus autē talibus cōſumeret laboribus, in aliorū cura gerēda erat inſatiabilis. Aduenietibus enim hoſpitibus erat & torus paratus: egregius autem & ſelectus panis eis offerebatur, & vinum odoriferum: piſcéſque & olera, & quæcunque ſunt eis coniuncta. Quinetiā

40. hymni nocturni.

Matth. 4.

Quis victus Abraamis.

Officiū veſpertinum.

ipſe quoque meridie aſſidebat conuiuantibus, eorum quæ apponebātur partes vnicuique offerens, & dans vnicuique calices, & iubens bibere, & eum qui erat eiuſdem ſecum nominis imitans, patriarcham inquam qui miniſtrabat quidem hoſpitibus, ſed nō ſimul conuiuabatur. Interdiu autem verſans in iudiciis eorum qui inter ſe litigabant & decertabant, aliis quidem perſuadebat vt inter ſe inuicem reconciliarentur: alios autem cogebat, qui leni & māſuetæ doctrinæ non parebant. Nullus autem iniuſtus receſſit ſua audacia aduerſus iuſtum victoria potitus. Ei enim qui iniuria afficiebatur iuſti partem ſemper addens, reddebat eum inexpugnabilem, & eo qui volebat iniuriā facere ſuperiorem. Similíſque erat optimo medico, qui ſemper prohibet eos humores qui redundāt, & procurat vt ſit inter materias æqualitas. Hūc quoq; deſiderauit videre Imperator. Eſt enim allata fama, quæ facile omnia quę bona ſunt & quæ mala ſignificat: & ad ſe acceríiuit, & veniens ſalutauit & excepit: & agreſte illud cilicium ſua purpura exiſtimauit præſtātius. Iam verò reginarum quoque chorus eius & manus prehendit & genua: virúmque rogabāt qui nec exaudire quidē poterat linguam Græcam. Adeò & regibus & omnibus hominibus res honore & reuerētia digna videtur philoſophia. Quinetiā vbi obierint ij qui eius ſunt amatores & ſectatores, maiorem aſſequuntur gloriam. Et poteſt quidem hoc ſciri etiam ex multis aliis, ſed vel maximè quidem ex iis quę diuino huic viro acciderūt. Poſtquam enim obiit, & hoc reſciuit Imperator, voluit quidem eum deponere in aliqua æde ſacra: cùm autem

Hoſpitalitas egregia eius qui ſemper ieiunabat.

Iudiciū rectū & iuſticia Abraamis.

Cilicium purpura Imperiali præſtantius.

Maior laus & honor ſanctorum poſt mortē.

autem intellexiſſet pium eſſe & honeſtum vt gregibus redderetur corpus paſtoris, ipſe quidem & id deduxit præcedens, & reginarum chorus conſequens, omnéſque & magiſtratus, & qui ab iis regebatur, populus, militéſque & priuati. Tanto ſtudio eum accepit & ciuitas Antiochi, & quæ eam ſunt cōſecutæ, donec peruenit ad magnum illum fluuium. Ad ripam autem Euphratis concurrebant quidem ciues: & concurrebant etiam hoſpites, concurrebant etiã ruſtici. Quinetiam finitimi feſtinabant ad fruendũ benedictione. Lectum autem multi ſequebãtur lictores, eos percutiendo terrentes qui corpus veſte nudare conabantur, & cupiebant illinc pãnos ſumere. Et licebat audire alios quidem pſallentes: alios verò lamentantes. Alia enim deflens eum vocabat præſidem: alia verò altorem: alia autem paſtorem & magiſtrum: & alius quidem lachrymans nominabat patrem: alius verò adiutorem & curatorem: & cum tot laudibus & lamẽtationibus ſanctum illud & ſacrum corpus ſepulchro mãdauere. Ego autem admiratus quòd cùm vitæ mutaſſet inſtitutum, vitam non vnà cõmutauerit, neque dum eſſet Antiſtes, remiſſum ac ſolutum vitæ genus ſit amplexus, ſed exercitationis monaſticæ labores adauxerit, eum recenſui in hiſtoria monachorum: nec receſſi ab eo qui ei placuit ordine, benedictionem quoque ab eo deſiderans.

Imperator & reginæ adſunt exequiis & funeri Abraamis.

Pãni Abraamis vita fũ & omnibus pretioſi.

Laudes Abraamis.

XVIII.

EVSEBIVS.

Huius meminit Theodoretus lib. 4. hiſtoriæ eccleſiaſticæ.

PRius dictis ſanctis magnum quoque addam Euſebium, qui non longo quidem ab hinc tempore eſt mortuus. Cùm multis autem annis vixiſſet, tempo-

ri quidem æqualem ſuſtinuit laborem: labori autem æqualē ſimul delegit virtutē. Multiplex autē lucrū ex eo retulit. Magnitudine enim remunerationum Agonotheta ſuperat certamina. Hic ergo cum primò aliorum fidei ſui curā crediďiſſet, quo illi ducebāt, ducebātur: erāt enim ipſi quoque viri diuini virtutíſque athletę & exercitatores: & cùm aliquo tēpore cùm eis eſſet verſatus, & bene rectéque philoſophiæ accepiſſet ſcientiam, vitā monaſticam eſt amplexus: & cùm quoddam dorſum mōtis occupaſſet, imminet autem ei vicus maximus, quem nominant Aſicham, foſſa ſolummodo facta, & lapidibus ne luto quidem coniunctis, ſub dio reliquam tranſegit vitam ſeipſum affligēs, veſte quidem opertus pellicea, cicere autem & fabis aqua madefactis ſe nutriens. Quinetiā aliquando quoque veſcebatur caricis, ſic vtcunque conans ſuſtentare imbecillitatē corporis. Cúmque ad ſummā peruenitſſet ſenectutē, vt etiā dentes plurimos amiſiſſet, neque mutauit cibū, neque habitationē. Sed & cùm hyeme congelaretur, & æſtate vreretur, fortiter ferebat contrarias qualitates aëris, faciem quidē habens corrugatam, arefacta autem omnia mēbra corporis. Tam multis autē corpus conſumpſit laboribus, vt ne zona quidem maneret ſuper lumbos, ſed caderet inferius: nihil enim erat quod vetaret: nā & clunes, & coxendices conſumpti erant, & zonæ facilem deſcenſum præbebant ad inferiora. Zonam itaque adſuit tunicæ, hac ratione vt ſtaret excogitans. Egre ferebat autem conuerſari cum multis. Nam cùm diuinam contemplationem viſione aſſiduè apprehenderet, mentem

Aſicha vicus.

Veſtis pellicea.

Mira viri mortificatio.

ab ea nolebat abſtrahere. Sed tamen etſi eſſet amore tam vehemẽti præditus, permittebat aliquibus ex notis, vt id quod portam obſtruebat auferrent, & intrarent: & cùm eis exhibuiſſet doctrinam ex diuinis eloquiis, iubebat rurſus abeũtes portæ lutum imponere. Verũ cùm omnino ſatius exiſtimaſſet etiam cum paucis vitare congreſſionem, aditum omnino obſtruxit, illi portæ maximo admoto lapide. Per quandam autem foſſam colloquebatur quidem cum paucis ex familiaribus, ſed non videbatur. Sic enim prouiderat. Illinc autem illud quoque exiguũ accipiebat nutrimentum. Rurſus autẽ cùm omnibus colloqui denegaſſet, me ſolũ dulci illa & Deo grata voce dignabatur: & abire volentem me ſæpe detinebat, de rebus diſſerens cœleſtibus. Cùm multi autẽ ad eum venirẽt & poſtularẽt donũ benedictionis & eum ægrè ferret tumultũ, nec ſenectutẽ conſiderans nec vrgentem reputãs imbecillitatem, trãſilit foſſam quę nec à robuſtis quidem & valentibus facile tranſiri poterat: & cùm ad quandam propinquam veniſſet monachorũ claſſem, parua rurſus foſſa acta ad muri angulum, cùm conſuetis decertabat laboribus. Huius autem gregis præfectus, vir omni virtute plenus, dixit eum cum comediſſet quindecim caricas, tranſegiſſe ſeptem hebdomadas ſancti ieiunij. Hoc autem ſubiit certamen, cùm vixiſſet plus quàm nonaginta annos, imbecillitate autem quæ narrari non poteſt eſſet affectus. Sed imbecillitatem ſuperabat animi alacritas: & Dei amor omnia facilia reddebat & expedita. Cùm hic talibus circunflueret ſudoribus, peruenit ad metam curſus, &

Theodoretus audiit Euſebium.

Quadrageſima.

Agonothetam videns, & coronam deſiderans. Ego autem rogo vt illam conſequar interceſſionem quam huc vſque percepi dum eſſet adhuc ſuperſtes. Credo enim eum viuere, & habere puriorem ad Deum fiduciam.

SALAMANVS.

XIX. ME virtuti iniuriam facere arbitratus, ſi admirabilis Salamani vitam poſteris non ſignificauero ſed obliuione obrutam neglexero ſummatim afferam narrationem. Eſt quidam vicus ad occidentem fluuij Euphratis, ipſi ripæ imminẽs, vocatur autem Caperſana. Hic ex eo ortus, cùm vitã amplecteretur quietã & in vico qui eſt ex aduerſo paruã inueniſſet domunculam, ſeipſum in ea incluſit, nec oſtio relicto, nec feneſtra. Semel autem in anno terrã fodiens, accipiebat totius anni nutrimentũ: cum nullo vnquã homine loquens. Idque facere perſeuerauit, non paruo tempore ſed longiſſimo. Porrò autem pontifex ciuitatis cuius erat is vicus, cùm viri didiciſſet virtutem, acceſſit, volens ei dare donum ſacerdotij: & domunculæ perfoſſa aliqua parte eſt ingreſſus: & manum impoſuit, & peregit precationem: & ſæpe quidem ei dixit, & quæ ad eum aduenerat gratiam ſignificauit. Cùm nullam autem vocem audiiſſet, abiit iubens vt foſſa rurſus ædificaretur. Aliquando autem rurſus qui erant illius vici ex quo erat profectus, cùm noctu fluuium traieciſſent, & domum perfodiſſent, eum accipientes nec reſiſtentem nec iubentem, in ſuum vicum exportarunt: & cùm talem ad orientem conſtruxiſſent domunculam, eum protinus incluſerunt. Ille autem

Caperſana vicus.

Donum ſacerdotij.

ſimiliter quietem agebat cùm nullo loquens. Paucis autem poſt diebus, qui erant illius vici qui eſt ex aduerſo, cùm noctu rurſus agreſſi eſſent, & domum perfodiſſent, ad ſe abduxerunt, neque contradicentẽ, nec vt maneret vrgentem: neque rurſus prompto & alacri animo recedentem. Ita ſeipſum omnino mundo mortuum conſtituit, & Apoſtolicam illam vocem verè loquens, dicebat. Cum Chriſto ſum crucifixus. Viuo autem iam non ego: viuit verò in me Chriſtus. *Galat.2.* Quod autem nunc viuo in Chriſto, in fide viuo filij Dei qui me dilexit, & pro me ſeipſum dedit. Talis hic quoque fuit. Sufficiunt enim hæc ad oſtẽdendum totum eius vitæ inſtitutũ. Ego autem cùm benedictionem ab eo quoque percepero, ad alium tranſibo.

MARIS.

EST Homeri quidam vicus qui à nobis vocatur Netis. Cùm apud eum paruam quandam domunculam ædificaſſet diuinus Maris, in ea permanſit inclusus triginta & ſeptem annis. Ex monte autẽ propè ſito ea ſuſcipiebat multum humoris. Tempore autem hyemis quædam quoque guttæ aquæ in ea emanabãt. Quantum autem hinc damni oriatur corporibus, ſciunt & ciues & ruſtici. Nam iis quoque qui in agris habitant manifeſti ſunt morbi qui ex eo naſcuntur. Sed tamen ne hæc quidem ſacro illi capiti perſuaſerunt, vt mutaret domunculã: ſed fortiter & conſtanter permanſit donec curſum confecerit. Quinetiam priorem quoque vitam trãſegit cum virtutis laboribus: vnde & corpori & animæ cõſeruauit caſtitatem:

XX. Netis Vicus.

Maris non mutat domunculam etiam male ſanam.

ídque ipſe mihi apertè ſignificauit, docens ſibi manſiſſe corpus integrum & incorruptũ, & quale egreſſum fuerat ex materno vtero, ídque cùm multos quidem dies feſtos martyrum celebraſſet cùm eſſet adoleſcens, vocis autem bonitate demulſiſſet populum. Nam & plurimo tempore perſeuerauit pſallere, & fuit inſigni pulchritudine corporis. Sed tamẽ nec ſpecies corporis, nec vocis claritas, nec quæ ei cum multis intercedebat congreſſio, animæ pulchritudini aliquid detrimenti attulit: ſed viuens ſimiliter atque ij qui ſunt incluſi, ſuæ curam gerebat animæ. Virtutem autem auxit quoque laboribus quos ſuſtinebat incluſus. Ego huius ſæpe vſus ſum cõſuetudine. Iuſſit enim mihi aperire oſtium. Quinetiam complectebatur me venientem: & de philoſophia fuſa, prolixáque vtebatur oratione. Porrò autem hic quoque fuit ſimplicitate inſignis, & varios mores omnino abhorrebat. Inopiam autem magis dilexit quàm ſummas copias. Nonaginta autem annos natus, vtebatur veſtibus contextis ex villis caprinis. Panis autem & parum ſalis nutrimenti eius vſum implebant. Cùm autem longo tempore deſideraſſet videre offerri ſpiritale & myſticum ſacrificium, rogauit vt diuini doni illic fieret oblatio. Ego verò lubenter parui: & iuſſi ſacra vaſa afferri, pagus enim haud longè aberat: & pro altari vſus diaconorum manibus, myſticum, diuinum, & ſalutare obtuli ſacrificium. Ille autem omni ſpiritali implebatur voluptate, & exiſtimabat ſeipſum cœlum videre: dicebátque ſe nunquam tantam cepiſſe lætitiam. Ego autem cùm ab eo valde

Dies feſti martyrum.

Veſtis ex villis caprinis.

Euchariſtiã Theodoretus cõfecit in manibus diaconorum.

fuerim dilectus, putaui me & ei iniuriam eſſe facturũ ſi non etiam mortuum laudauerim, & aliis, ſi non hanc optimam philoſophiam eis propoſuerim imitandam. Cùm itaque nunc orauero vt eius conſequar auxiliũ, imponam finem narrationi. *Hunc vidit Theodoretus.*

IACOBVS.

QVoniam eorum qui iam ſunt victores declarati, virtutis athletarũ, certamina recenſuimus, ſummatim narrantes & quos in meditando ſuſcepere labores, & quos in certaminibus perpeſſi ſunt ſudores, & longè clariſſimas & maximè inſignes victorias: age eorum quoque qui adhuc ſunt ſuperſtites, & magnificè decertant, & contendunt priores vincere ſudoribus, vitæ inſtituta conſcribamus, & poſteris vtilem relinquamus memoriam. Quomodo enim eorum qui olim reſplenduere, ſanctorum, vitæ inſtitutum, poſteris maximam attulit vtilitatem: ita iis qui nos conſequentur erunt exemplaria eorum narrationes. Initium autem ducam à magno Iacobo. Is enim & tempore & labore eſt prior aliis: & qui eum ſunt æmulati, faciũt admirabilia & quæ ſunt præter opinionem. Vſuuenit autem neſcio quomodo, vt & eorum qui exceſſerunt, & eorum qui adhuc ſunt ſuperſtites, hoc ſit primũ nomen. Etenim quando narraui eorum vitæ inſtitutũ, initium ſumpſi à diuino illo Iacobo, qui Perſicum illũ exercitũ fudit ſuis precibus: & cùm corruiſſent vrbis murorũ ambitus, neq; permiſit vrbẽ capi, & coëgit fugere aduerſarios, cùm in eos miſiſſet exercitum muſcarum & culicum. Qui ergo illi ſimile nomen eſt ſortitus, & eſt ei ſimilis moribus, ſit pri- XXI. *Quid proſit hiſtoria ſanctorum.*

mus in ordine athletarum qui adhuc ſunt ſuperſtites, nō quoniam eiuſdem eſt nominis particeps,ſed quoniam eſt illius virtutem æmulatus: & fuit ipſe aliis exemplar philoſophiæ. Nam cùm ſimul cum inclyto illo Marone eſſet verſatus, & eius diuinæ fuiſſet doctrinæ particeps,obſcurauit præceptorem maioribus laboribus.Ille enim & murorum tegumentum habuit templum veteris erroris,& ex pellibus contextum fixit tabernaculum:& eo vtens,imbris & niuis effugiebat impetus. Hic autem his omnibus valere iuſſis, & tabernaculo, & tugurio, & murorum tegumento, pro tecto habet cœlum, contrarios omnes aëris impetus ſuſtinens: nunc quidem pluuia vehemēti obrutus,nunc autem glacie & niue congelatus:aliquando autem radiis ſolis toſtus & exuſtus:& aduerſus omnia ſe fortiter & conſtanter gerens, & tanquam in alieno certans corpore: & cōtendens vincere naturam corporis alacritate animi. Mortali enim hoc & patibili corpore indutus,vitam agit tanquam impatibilis: & vitam incorpoream in corpore meditans, clamat cū beato Paulo.In carne ambulantes, non ſecūdum carnem militamus.Arma enim noſtra non ſunt carnalia, ſed potentia Deo ad deſtructionem munimētorum, deſtruentes cogitationes & omnem altitudinem quę ſe extollit aduerſus Dei cognitionem, & captiuantes omnē intellectum ad Dei obedientiam. Sed hæc quidem certamina quæ ſunt ſuper naturam,in minoribus ſe exercendo laboribus eſt meditatus. Nam cùm in parua quadam domuncula ſe prius incluſiſſet, & ab externis tumultibus animam liberaſſet, & recordationi

Maro inclytus abbas.

Cœlum pro tecto.

Impatibilitas.

2.Cor.10.

tioni Dei mentem afflixiſſet, ſic perfectam & abſolutam meditabatur virtutem. Cum autē ſe optimè exercuiſſet, & bonis laboribus animā aſſuefeciſſet, maiora auſus eſt aggredi certamina: & cum ad hunc montem perueniſſet, qui triginta ſtadiis diſtat ab hac vrbe, eum reddidit illuſtrem & venerandum, qui erat olim obſcurus & penitus infertilis: nunc autem creditur tātam accepiſſe benedictionem, vt terra quæ eſt impoſita conſumatur, omnibus qui vndique adueniunt, ad vtilitatem eam exportantibus. In eo vitam agens cernitur ab omnibus accedentibus, non habens, vt dixi, ſpeluncam, non tabernaculum, non tugurium, non foſſam, non ſepem quę eum circundet ac muniat: ſed videtur orans & quieſcens: & ſtans & ſedens: & ſanus & cum aliqua tenetur ægritudine: adeò vt aſſiduè pręſentibus decertet ſpectatoribus, & naturæ expellat neceſſitates. Neque enim aliis hominibus qui ſunt ingenuè vtcunque educati, externis præſentibus eſt facile excrementa egerere, nedum viro in ſumma philoſophia exercitato. Et hæc dico, non vt qui ab aliis didicerim, ſed qui ipſe viderim. Nam cum quatuordecim ab hinc annis in grauem morbum incidiſſet, affecit quidem, vt par eſt, eum qui eſt mortali corpore præditus. Erat autem æſtus vehemens, & flamma radiorum ardebat vehementius, cùm ſopiti quidem eſſent venti, aer autem maneret immobilis. Erat autem morbus inundatio flauę bilis quę deorſum ferebatur, & mordebat ac comprimebat inteſtinū, & cogebat extra egredi. Tunc magnā vidi tolerantiā. Nā cùm ex multis vicis congregati eſſent homines, vt glorioſum

Iacobus morbo afficitur.

Mira homi nis conſtā tia & patientia.

hoc corpus ſalutarent, ſedebat in duas partes diſtractus. Nam natura quidem vim afferebat vt iret ad excernendum: pudor autem eius que aderat multitudinis, cogebat eum manere in eodem ſtatu & habitu. Ego autem hoc ſciens, cum eis qui conuenerant, partim multis egi adhortationibus, partim etiam minis, abire iubens: poſtremò autem eos implicaui vinculis ſacerdotij: & non ſine maximo labore veſpere tandem amandaui. Ille autem vir diuinus, ne cùm ij quidem abſceſſiſſent, victus eſt à natura: ſed perſtitit tolerans, donec accedens nox profunda coëgit omnes domum recedere. Rurſus autē die ſequenti cùm ad eum veniſſem, vt vidi æſtum euaſiſſe vehementiorem, & qua laborabat, febrē igne extrinſecus allato nutriri & augeri, prætexens dolorem capitis, dixi me ægrè ferre vim ſolis radiorum: & rogaui vt mihi aliquam modicam apud ſe vmbram expanderet. Qui poſtquam iuſſit, tribus fixis arundinibus, & iis duobus impoſitis ciliciis, vmbram adinuenimus. Cùm autem iuberet me ingredi. Turpe eſt, inquam, ô pater, vt ego qui ſum & iuuenis & valens viribus, hác aſſequar conſolationem: tu autem qui & vehementi febre teneris, & opus habes tali conſolatione, foris ſedeas excipiens impetum radij ſolaris. Si vis ergo, inquam, me vmbra frui, ſis mihi ſocius modici huius tabernaculi: nam tecū quidem volo manere: ſed prohibet radius. Ceſſit itaque his verbis auditis: & meū accepit remedium. Et quoniā vmbra fruebamur cōmuniter, cepi rurſus alium ſermonem afferre: & dixi, Opus eſt vt accumbam, cùm coxendix non citra moleſtiam patiatur ſeſſionem. Sed rurſus rogabat qui-

Vincula ſacerdotij cōminationes excommunicationis.

Theodoretus nititur optimo patri perſuadere vt aliqua conſolatione morbi violentiam expūgat.

dem vt accũberem: ei autem contrà reſpondi, non eſſe tolerandum vt ego decumberem videns eum ſedentem. Si vis ergo, inquã, me quoq; frui hac quiete, communiter accũbamus ô pater. non erubeſcã enim ſolus decumbens. Cùm talibus verbis decepiſſem eius tolerantiam, ei accubitus exhibui ſolatium. In ſolo autem iacenti ſuaues adhibui ſermones, traducens ad animi iucunditatem. Manu autem immiſſa intra veſtem, tentabam eius dorſum moderatè abſtergere: tunc vidi magnum ferri pondus, quod & lumbos alligabat & collum. Iam verò aliæ quoque catenæ à circulo qui erat circa collum, duæ quidem antè, duæ verò ponè, ad inferiorem circulum obliquè pertinentes, & litteræ X figuram efficientes, antè & ponè duos circulos colligabant. Iam verò manus quoque interius circa cubitos talia quoque alia habebant vincula. Cùm ergo aſpexiſſem onus ponderis multorum talentorum, obſecraui vt opem ferret corpori laboranti, quòd non poterat ſimul ferre & onera voluntaria, & inuoluntariam ægritudinem. Nunc quidem, inquam, ô pater, febris fungitur officio ferri. Cùm ea autem ceſſauerit, tunc rurſus corpori imponemus laborem qui ex ferro capitur. Hoc quoque conceſſit multis delinitus eiuſmodi carminibus. Sed tunc quidem cùm paucis ægrotaſſet diebus, facilè cõualuit. Poſtea autem cùm in morbũ incidiſſet grauiorem, multi autem vt corpus raperent multis ex locis conueniſſent, audientes id ciues, concurrerunt omnes & milites & priuati: illi quidem ſumptis armis militaribus: hi verò, armis vtentes quibuſlibet.

Magnum ferri põdus ferebat B. Iacobus.

Cõcurritur vt quiſque rapiat corpus ſancti Iacobi.

Denſa autem & inſtructa acie pugnare cœperunt, tela emittentes,& fundis lapides torquentes:nō vt percuterent,ſed ſolum vt terrerent: & ſic expulſis accolis, victoriis inſigni Athleta lecto impoſito, qui nihil ſentiebat eorum quæ fiebāt, nam nec cùm coma eius à ruſticis velleretur, ſenſerat, venerūt in vrbem. Cùm in ædem autem veniſſent Propheticam, in monaſterio ei propinquo lectum depoſuerunt. Venit autem quidam Berhœam, illic enim tunc eram, ea quæ facta fuerant ſignificans, & nuncium mortis afferens. Cùm itaque ſtatim cucurriſſem, & totam noctem in itinere conſumpſiſſem, poſt auroram offendi hominem, neque loquentem, neque vllum ex iis qui aderant potentem agnoſcere. Poſtquam autem eum ſum allocutus, & nomine magni Acacij ei dixi ſalutem, ſtatim & aperuit oculos, & rogauit quomodo ſe haberet:& quando veniſſem eſt percontatus. Cùm autem ad hæc reſpondiſſem, rurſus clauſit oculos. Cùm verò tres dies præteriiſſent, veſpere rogauit vbinam eſſet. Cùm autem reſciuiſſet, ægrè tulit, & rogauit vt ſtatim rurſus referretur in montem. Cùm autem vellem eum perpetuò obſeruare & ei inſeruire, iuſſi mox ferri lectum, & deferri in locum quem cupiebat. Tunc vidi quātopere ab ambitione & gloriæ cupiditate eſſet alienum caput mihi venerandum. Poſtridie enim ei obtuli ius ptiſanæ cū id refrigeraſſem: nihil enim omnino calidi ſumere patiebatur, cū vſum ignis ſibi interdixiſſet. Cùm autem nollet ſumere, Nobis omnibus, inquam, ô pater, hoc cōcede. Communem enim ſalutem tuam ducimus ſanitatem.

Magnus Acacius.

Non ſolùm enim es vtilitatis exemplar propoſitum, ſed etiam orans fers auxilium, & Dei concilias nobis beneuolentiam. Quòd ſi te hoc malè habet quòd non ſis aſſuetus, hoc quoque, inquam, ô pater, conſtanter tolera: eſt enim hoc quoq; genus philoſophiæ. Quomodo enim cùm eſſes ſanus cibũ appetens, tolerantia viciſti appetitionẽ: ita etiam nunc minimè appetens inveſcendo oſtende tolerantiã. Hæc cùm dicerẽ, aderat homo Dei Polychronius, qui id quod dicebã defendens, dixit ſe id primum velle ſumere, ídque cùm eſſet manè, cùm ſæpe poſt interiectũ ſeptem dierum ſpacium corpus aleret. Victus ergo oratione, vnum iuris poculum clauſis demiſit oculis, quod quidem ſolemus facere cũ amaras bibimus potiones. Quoniam autem pedes quoque qui propter imbecillitatem ingreſſum amiſerant, ei lauare perſuaſimus: operæpretium exiſtimo hanc quoque eius animę aperire philoſophiam: propè enim aderat ſcyphus, voluit autem quidam ex iis qui miniſtrabant eum caniſtro tegere, vt non videretur ab iis qui ad ipſum veniebant. Ille autem, Cur, inquit, ſcyphum tegis? Cùm is autem dixiſſet, Ne videatur ab iis qui veniunt ad contemplandũ. Abſit, inquit, ô fili. ne celes homines ea quæ ſunt aperta Deo vniuerſorum. Illi enim ſoli volens viuere, nullam humanæ gloriæ curam gero. Quid enim me iuuerit, ſi hi quidẽ me magis laboraſſe & maiori exercitatione vſos eſſe ſciuerint, Deus verò minori? Non ſũt enim hi datores mercedis pro laboribus: ſed Deus eſt ſuppeditator. Quis ergo non valde admiretur & ſermones, & mentẽ quæ ſermones genuit, quæ omni

S. Polychronius.

Longe ab hypocriſi.

humana gloria adeò fuit ſuperior? Tale quid etiã alias memini accidiſſe. Erat veſper, & altũ veſper, & tẽpus comedendi. Accepta ergo teſta appoſita, madefactę lentis cibũ ſumpſit. Id enim erat ei alimentũ. Venit autem quidã à ciuitate, cui erat cõmiſſa quædam militaris exactio. Is autem cùm eum procul vidiſſet, lentem non depoſuit, ſed cibum demiſit vt conſueuerat: & cùm viſione apprehendiſſet eum eſſe dæmonem, eum verbis inſectabatur vt hoſtem: & oſtendens ſe non vereri, interim ori lentẽ admouit. Obſecrabat autem is qui inceſſebatur maledictis, dicebat ſe eſſe hominẽ: & quòd prius quodam adactus iureiurãdo ſe ante veſperam ab vrbe eſſe profecturum, veniſſet hoc tẽpore Ille, Bono, inquit, animo eſto, & ne extimeſcito: ſed cum precatus fueris recedito. Sis autẽ mihi cõuiua, & mei cibi particeps. Simul autem hęc dicens impleuit dexterã, & lente eum impertiit. Sic vanæ gloriæ morbum cum aliis expulit ex animo. De tolerantia autem ſuperuacaneũ eſt dicere, cùm viſus ipſe teſtetur. Tres enim ſæpe dies & totidẽ noctes niue delapſa ita fuit obrutus, pronus iacens, & Deum orans, vt ne parum quidem videretur ex pãnis quibus fuerat indutus: ſæpe autẽ marris & ligonibus vicini ei niuẽ impoſitam detrahentes, eum iacentem euellunt & excitant. Ex his laboribus collegit dona diuinæ gratiæ, quorũ volunt omnes eſſe participes. Illius enim benedictione multæ quidem extinctæ ſunt & extinguuntur febres & multæ ægritudines ceſſarunt & omnino abierunt, multi autem dæmones coacti ſunt fugere: & aqua quæ ab illius dextera benedicitur, fit ſalutare phar-

Dæmon in hominis ſpecie exactionis militaris curã habens.

Glacie & niue opertus Iacobus

Tolerantia mira.

Aqua ſ cra

macum. Quis neſcit puerum mortuum per eius orationem fuiſſe excitatum? In ſuburbanis enim ciuitatis erant eius parentes, qui multos quidem filios genuerunt: omnes autem immaturos ad ſepulchrũ tranſmiſerunt. Quando ergo hic vltimus natus fuit filius, cucurrit pater ad hominem Dei, rogans vt is longam haberet vitam, & pollicens ſe eum eſſe Deo dicaturum ſi viueret. Cùm itaque vixiſſet quatuor annis, vitæ finem accepit: pater autem aberat, adueniẽs autem videt eum repente efferri. Cùm eum itaque è lecto rapuiſſet, Oportet, inquit, me implere promiſſum, & Dei homini reddere vel mortuum. Detulítque vt prius dixit, & ante pedes ſanctos illum poſuit, dicens illa quæ ſuis quoque dixerat domeſticis. Homo autem diuinus cùm ante ſe poſuiſſet puerum, flexis genibus orabat pronus, vitæ & mortis rogans Dominum. Veſpere autem puer edidit vocem, & patrem vocauit. Cùm ſic ſenſiſſet vir ille diuinus, quòd ſuas preces ſuſcepiſſet dominus, & vitam puero ſuppeditaſſet, ſurrexit, & eo adorato qui facit volũtatem timentium eum, & audit eorum preces, finiit orationem: & filium reddidit patri. Hoc & ego vidi, & patrem audiui narrantẽ: & multis aliis narrauit miraculum Apoſtolicũ, cùm ſciret multis audituris futurum id cõducibile. Porrò autem eius quoque ſum conſecutus auxiliũ: vnius autem aut duorum faciã mentionem: exiſtimans ingrati eſſe animi ea ſilentio præterire, & nõ docere genera beneficij. Execrandus Marcio multas ſpinas impietatis ſeminauit in regione vrbis Cyri. Eas cùm conarer euellere radi-

Pollicetur pater ſe deo dicaturum filium.

Puer reſuſcitatur.

Cyri regio marcionis errore imbuta. citus, omnem laborem ſubibam, & omnibus machinis aſſiduè vtebar. Qui autem mea fruebãtur cultura, cùm me eo nomine deberent diligere, pro eo, vt prophetice dicam, detrahebant mihi: ego autem orabam *Pſalm. 118. Pſal. 168.* & reddebãt mala pro bonis, & odium pro dilectione mea: & magicis vtentes præſtigiis, & malignorũ freti ope dæmonum, conabantur bellum gerere quod ſub *Præſtigiæ, & dæmones vociferantes in Theodoretũ* viſum non caderet: & noctu venit quidam dęmon exitialis, clamans, & lingua vtens Syriaca. Cur tu bellum geris cum Marcione? Cur hãc pugnam aduerſus eum ſuſcipis? Quanam is te vnquam affecit moleſtia? Deſine belligerari: deſiſte à maleuolentia: aut diſces ex- *Auxilium martyrũ & S. Iacobi contra dæmones.* perientia quantũ bonum ſit quies. Scias quòd te iampridem cõfodiſſem, niſi chorum martyrum te cuſtodientem vidiſſem cum Iacobo. Hæc ego audiui, & dixi cuidam ex familiaribus qui prope me dormiebat Audis, inquam, quæ dicũtur? Ille verò, Omnia, inquit, audiui: & cùm vellẽ ſurgere, & reſpicere, & ſcire quis loqueretur, tua cauſa quieui, cùm te putarem quieſcere. Ambo itaque ſurgentes reſpeximus, neque vllum qui moueretur vidimus, nec qui loqueretur, audiuimus. Illa verba alij quoque qui nobiſcum habitabãt, *Lecythus olei martyrum.* audiuerunt. Intellexit igitur quòd martyrum quidem, chorum dicebat Lecythum olei martyrum, qui cum à multis martyribus collectam haberet benedictionem, pendebat à meo lecto: ſub meo autẽ capite erat magni Iacobi vetus amictus, qui quouis clauſtro ada- *Amictus S. Iacobi ſalutaris.* mantino fuit mihi validior. Quinetiam cùm eorum maximum vicum eſſem ingreſſurus, deinde multa eſſent intermedia quæ mihi prohibebant exitum, miſi ad

ad meum Eſaiam, rogans vt diuinum conſequerer auxiliũ. Ille verò, Eſto, inquit, bono animo. Soluta ſunt omnia illa impedimenta inſtar telæ aranearum: ídque noctu me docuit Dominus, non in ſomnis adumbrãs ſed re vera oſtendens. Vidi enim, aiebat, cùm incepiſſem hymnodiam, in illà parte in qua illa loca ſita ſunt, ſerpentem quendam, ignis ſpeciem præ ſe ferentem, qui ab occidente reptabat in orientẽ, & ferebatur per mediũ aërem. Cùm orationes autem tres peregiſſem, rurſus vidi inflexum, & orbiculatã oſtẽdentem figuram, & eius caudam capiti coniunctam. Cùm rurſus autem octo orationes abſoluiſſem, aſpexi eum in duas partes diſſectum & in fumum reſolutum. Hæc ipſe quidem ſic præuidit: nos autem vidimus exitũ qui conſenſit eius prædictioni. Manè enim mali auctoris dæmonis imperio parentes qui olim quidem erant ſectæ Marcionis, nunc autem ſunt claſſis apoſtolicæ ab occidente profecti, nudos nobis enſes oſtendebant. Hora autem diei tertia ſimul coacti, curam gerebant ſuæ ſolum cuſtodiæ, ſicut ſerpens qui cauda caput ſuum contexit. Octaua autem diſperſi, dederunt nobis locum ingrediendi in vicum. Statim autem inuenimus ſerpentem factum ex æris materia, qui ab eis adorabatur. Cùm enim aduerſus opificem & vniuerſorum creatorem bellũ apertè ſuſcepiſſent, execrandum ſerpentem, tanquam illius hoſtem, colere cõtendebant. Talia ego beneficia à mihi venerando capite ſum conſecutus. Quoniã autem diuinarum reuelationum narrationẽ ingreſſa eſt oratio, age narrabo quæ audiui ab illa lingua ab omni mendacio aliena. Nar-

Serpens adorabatur à Marcionitis.

Quæ Theonectus audiuerit à S. Iacobo.

rauit autem non vlla gloriæ inductus cupiditate: fuit enim diuina anima ab eo vitio remotiſſima: ſed cũ illum quidam vſus ea coëgiſſet dicere quæ volebat celare. Supplex ab eo contendebam vt oraret Deũ vniuerſorum, vt redderet mihi ſegetem mundam à zizaniis, & à ſeminibus hæreticis eam omnino liberaret, Me enim valde angebat abominandi Marcionis error qui plurimum inualuerat. Dixit itaque à me oratus. Nec me, nec vllo alio tibi opus eſt ad Deum interceſſore. Habes enim Ioannem illum inſignẽ, Verbi vocem, Domini præcurſorẽ, has pro te preces aſſiduè offerentem. Cùm autem ego dicerem me & eius credere orationibus, & aliorum ſanctorum apoſtolorum & prophetarum, quorum ad nos nuper delatæ ſunt reliquiæ. Eſto, inquit, bono animo. Habes Ioannem Baptiſtam. Sed nec ſic eum paſſus ſum ſilere: ſed multò magis vrgebam interrogans, & ſcire deſiderans cur eius potius meminiſſet. Ille autem, Vellem, inquit, amplecti & deoſculari eius amabiles reliquias. Cùm autem dixiſſem, Non afferam eas, niſi pollicitus fueris te ea dicturum quæ videris. Atque ipſe quidẽ eſt pollicitus: ego verò poſtridie attuli ea quæ deſiderabat: & cùm omnes iuſſiſſet abſcedere, hæc mihi ſoli narrauit. Quando hos, inquit, ciuitatis patronos, qui à Phœnicea venerant & Palæſtina, cum Dauidica excepiſti chorea, venit mihi in mẽtem cogitare, num hæ eſſent illius inſignis Ioannis reliquiæ, & non alterius martyris qui eſſet eiuſdem nominis. Poſt vnum ergo diem, ego ſtabam ad hymnos decantandos: video autem quendam candida veſte indutum, &

Interceſſio ſanctorum.

Sancti aduocati peculiares.

Reliquias oſculari.

Viſio facta S. Iacobo pro confirmatione reliquiarũ B. Ioannis baptiſtæ.

dicentem, Frater Iacobe, Cur nobis aduenientibus non veniſti obuiam? Cùm ego autem rogarem quinam eſſent, reſpondit dicens. Qui à Phœnicia & Palæſtina nuper venimus: & cum prompto & alacri animo nos omnes excepiſſent, & paſtor & populus, & ciues & ruſtici, tu ſolus eorum honoris non fuiſti particeps: innuebat autem eam quæ fuerat dubitationem. Ad hæc ergo dicit ſe dixiſſe. Abſentibus & vobis & aliis & vos honoro, & adoro Deum vniuerſorum. Rurſus autem die ſequenti eodem tempore cùm ille ipſe apparuiſſet. Vides, inquit, frater Iacobe eum illic ſtantem: cuius quidem veſtis eſt colore niui ſimilis: eſt autem prope illum poſitus ignis clibanus. Cùm autem ego illuc oculos conuertiſſem, & illũ eſſe Ioannem Baptiſtam cõieciſſem: nam & veſtitu erat indutus & manum habebat vt baptizans. Is eſt, inquit, quem tu conieciſti. Quinetiam, inquit, cùm tu aliquando noctu ad primum vicum ad ſeditioſos, eos docturus, abires, & vt ego maiori ac vehementiori ſtudio Deo offerrem orationem, mandaſſes, tota nocte vigilaui rogans Dominum. Deinde audiui vocem dicentem. Ne timeas ô Iacobe. Magnus enim Ioannes Baptiſta tota nocte orat Deum vniuerſorum. Facta enim fuiſſet magna cædes, niſi illius interceſſionibus fuiſſet extincta diaboli audacia. Hæc cùm mihi narraſſet, præcepit vt ego ſolus ſcirem, & ne alios aſſumerem conſcios. Ego autem vtilitatis gratia non ſolùm multis narraui, ſed etiam mando ſcriptis. Iam verò à ſe quoque dicebat eſſe viſum Ioſeph patriarcham, capite & barba canum, & in ſenio formæ emittentem ſplendo-

Honor ſanctorũ adoratio Dei.

S. Ioannes Baptiſta orat Deum pro reductione errãtium.

rem, & in virtutis faſtigio ſeipſum ſanctorum extremum nominantem. Nam cùm ego, inquit, eum primum dicerẽ ex iis qui ſunt eiuſdem cum ipſo feretri particeps, ipſe ſeipſum nominabat vltimum. Mihi autem narrauit etiam varios & multiplices dæmonum inſultus qui in ipſum facti ſunt. Cùm primum enim, aiebat, hoc vitæ genus ſum ingreſſus, viſus eſt mihi quidam nudus forma Æthiops ignem ex oculis emittens. Ego autem cùm eum viderẽ, & timore ſum affectus, & ad preces conuerſus, nec in animum inducere potui vt cibũ ſumerem: illo enim tempore mihi apparebat. Cùm autem ſeptem & octo & decem dies tranſiiſſent, & ieiunus permanerem: tandem improbum illum inſultum contemnens, ſedi & cibũ ſumpſi. Ille autem cùm hanc meam non tuliſſet animi magnitudinem, minatus eſt ſe virga percuſſurũ. Ego autem, inquit, dixi. Si tibi quidem eſt permiſſum à Deo vniuerſorum, percute: & plagã lubenter accipiam, vt qui ab illo feriar. Sed ſi non ſit tibi permiſſum, non percuties licet millies inſanias. His auditis tunc effugit. Sed me rurſus clanculum perpetua afficiebat moleſtia. Nam aquam quæ mihi bis in hebdomada infernè efferebatur, ei qui afferebat occurrens, & meam formã imitans accipiebat: & illum iubẽs recedere, fluentum effundebat. Idque cùm non ſolùm bis ſed etiam ter feciſſet, me ſitis perpeſſione validè oppugnauit. Cùm ergo valde angerer, rogaui eum qui ſolebat ad me afferre, cur iam quindecim diebus ad me aquã nõ attuliſſet: is dixit ſe iam ter & quater attuliſſe, & me accepiſſe. Et vbi, inquam ego, à te eam afferente accepi?

Dæmon in forma Aethiopis moleſtus Iacobo.

Ille locum oſtendit. Etſi millies, inquam ego, me illuc accedentem videris, ne vas dederis donec ad hunc locum veneris. Sic cùm hæ quoque eius apertæ & irritæ fuiſſent inſidiæ, alias rurſus eſt aggreſſus. Dixit enim noctu vociferans, te tam tetro implebo odore, & tibi tantam inuram infamiam, vt nemo te vlla ex parte aſpiciat. Ego autem, inquit, ad hæc reſpõdi. Agam tibi gratias. Inuitus enim tuum inimicum beneficio afficies, vt qui efficias vt magis verſer in Dei recordatione. Nam quò mihi plus eſt ocij, eò magis occupor in perpetuò contemplanda diuina pulchritudine. Cùm itaque pauci dies præteriiſſent, meridie conſuetum peragens officium, Video, inquit, duas mulieres de monte deſcendentes. Ego autem cùm id præter conſuetudinem ægrè tuliſſem, & eas lapidibus petere eſſem aggreſſus, memini minarum ſcelerati dæmonis: & conieci hanc eſſe eam quam dicebat infamiam. Dixi ergo magna voce, quòd etiamſi meis inſiderent humeris, non eas impetam lapidibus, nec perſequar: ſed ſola vtar deprecatione. Ego quidem hæc dixi: illæ verò euanuerunt: & ſermone finem accepit viſio ſpectaculi. Poſt hæc rurſus, inquit, noctu ego quidem orabam: ferebatur autem vehiculi ſtrepitus, & clamor aurigæ & equorum hinnientium. Me autem conturbauit rei nouitas. Cogitabam enim quòd nec princeps tunc eſſet in ciuitate: nec ea eſſet via vehiculorum: nec tempus aptum vehiculis. Hæc autem cùm apud me reputarem, audiebatur quidam ſtrepitus appropinquantis multitudinis, & clamabant quidam præcedentes lictores, ſibilantes, & de medio

Orationes & officiū meridei.

turbam exigentes, & ei qui præerat viam parantes. Poſtquam autem mihi viſi ſunt valde appropinquare, Dixi, aiebat, quiſnam es, & vnde venis: & quo opus habens veniſti hoc tempore. Quouſque ludificaris ô infelix, & diuinam contemnis patientiam? Hoc ego quidem dicebam, cõuerſus ad orientem, & Deo preces offerens. Ille autem truſit quidem, ſed non potuit deiicere: reſiſtebat enim diuina gratia: & extemplò omnia illa euanuerunt. Dicebat autem ſe etiã tempore pernicioſorum illorum latronum, quando ex Iſauria profecti, maximam partem orientis vrentes prædas egerunt, valde extimuiſſe: non ne occideretur: neque enim tenebatur tanto amore corporis: ſed ne raperetur in ſeruitutem & captiuus fieret, impietatiſque & iniquitatis videret ſpectaculum. Hũc metum cùm ſenſiſſet diabolus, ſæpe enim audiuerat cùm hoc notis ſuis aperiret: imitatur noctu vlulatum mulierum. Ego autem, inquit, videbar audire quòd venirent hoſtes, & quòd vicis ignem iniicerent. Statim ergo cùm capillos in duas partes diſcriminaſſem, & partim quidem à dextris, partim verò à ſiniſtris ad pectus tranſtuliſſem, parabam collum vt id enſis amputaret facilius, & breui plaga accepta, ab illo abominando liberarer ſpectaculo. Cùm ſic totam illam noctem trãſegiſſem, & aſſiduè incurſionem illorum expectarem, cùm fuiſſet dies & quidem veniſſent, rogaui quidnam audiiſſem de Iſauris. Illi autem dixerunt ſe nihil noſſe illis diebus: & ſic agnoui, inquit, diabolicam quoque illam fuiſſe viſionem. Aliquando autem aſſimilatus viuido & vegeto adoleſcenti, ſpe-

Oratio fit ad orientẽ.

Diuerſæ ſpecies quibus apparet dæmon.

cie decoro, & flaua coma ornato, ad me accedebat ſubridens ſimul & ludens. Ego autem, inquit, ira armatus, eiiciebam inſectans maledictis. Ille autem permanebat, aſpectu meretricio, riſúque & ſermone ad voluptatem alliciens. Tunc ergo maiore ira percitus, Quomodo, inquam, potes totam terram obire, & omnibus tales parare inſidias? Is autem dicebat ſe nõ eſſe ſolum, ſed dæmonum multitudinem per totum terrarum orbem eſſe diſperſam, qui hoc modo ſimul & ludunt, & ſeriò agũt: ludo enim qui videtur, ſtudẽt ſimul totam perdere humanam naturam. At tu, dicebam ego, abi, Chriſto tibi id iubẽte, qui totam legionem per porcos trãſmiſit in profundũ. Audiuit ſimul & fugit: nec Domini appellationis vim ferens, nec eius famuli philoſophiæ ferre valens ſplendorẽ. Porrò autem cùm multa alia ſciam quæ poſſim narrare, ea nolo ſcribere, ne imbecillioribus eorum multitudo cauſa ſit incredulitatis. Nã iis quidem qui diuinũ cernunt hominem, nihil eiuſmodi quod dicitur videtur incredibile, cùm ea quæ videtur virtus confirmet ea quæ dicuntur. Sed quoniam tranſmittentur ad poſteros ſcripta harum narrationum, ſunt autem multis aures magis incredulæ quàm oculi, imbecillitate auditorum metiemur narrationem. Ei ergo ædificarunt alij quoque maximam ædem in vico propinquo, quæ non diſtat multis ſtadiis. Conſtruxi ego quoque loculum in æde victoria inſignium apoſtolorũ. Sed cum hoc reſciuiſſet vir diuinus, ſæpe me rogauit vt in illo monte corpus mandaretur ſepulturæ. Ego autẽ ſæpe dixi, quòd non oportet eum qui vitam præſentem nõ

Coniuratio dæmonis.

curarit, ſepulchri curam gerere. Vbi autem vidi hoc ei eſſe cordi, annui & ſum aſſenſus: & feci vt ſcinderetur arca & ſurſum ferretur. Cùm autem viderem lapidem corrumpi à pruina, rogaui vt ſineret arcæ paruam fieri domunculam: vbi auté iuſſit, & perfecto ædificio tectum impoſuimus, Nó patiar, inquit, hoc vocari ſepulchrum Iacobi: ſed volo hanc fieri ædem martyrum victoria inſignium: me autem tanquam aliquem inquilinum poni in altero ſepulchro, vt qui dignus ſim habitus vt apud eos habitarem. Neque verò hoc ſolum dixit, ſed etiã fecit: & cùm multos quidem prophetas, multos autem apoſtolos, maximè autem plurimos martyres vndique collegiſſet, eos poſuit in vna arca, volens ſimul habitare cum populo ſanctorum, & deſiderans cum eis reſurgere, & dignari Dei contemplatione. Hoc autem ſufficit ad faciendam coniecturam quanta eius eſſet modeſtia. Qui enim tantas opes collegerat, perinde acſi eſſet in extrema paupertate, deſiderauit habitare tanquam peregrinus apud diuites mercatores. Quales ergo venerandi mihi capitis ſint labores, & quanta certamina, & quantam gratiam acceperit diuinitus, & quàm multis ſit victoriis potitus, & quàm multis coronis ornatus, hæc ad oſtendendum ſufficiunt. Quoniam autem aſperos & difficiles eius mores reprehendũt aliqui, & ægrè ferunt quòd ſolitudine tantopere delectetur & quiete, cum de eo pauca dixero, imponam finem narrationi. Proponitur, vt iam dixi, aſpectandus ab omnibus: neque foſſa circundatus: neque tugurio aliquo aut tabernaculo tectus. Vnuſquiſque autem

Eccleſia martyrum.

Reliquiæ ſanctorum.

tem

tem ex iis qui veniunt, à nullo clauſtro prohibitus, ſtatim accedens, ea quæ vult loquitur. Aliis autem amatoribus huius philoſophiæ, ſunt & foſſæ & fores: & eis licet frui quiete: & qui eſt incluſus, aperit cum voluerit, & quantum vult differt: & quantum vult impletur diuina contemplatione. Hîc autem horum nihil eſt. Quocirca eos fert ægerrimè qui in tempore orationis ei exhibent moleſtiam: & ſi cùm iuſſit quidem, ſtatim receſſerint: rurſus proſequitur orationē. Quòd ſi perrexerint exhibere moleſtiam, & cum ſemel aut bis iuſſerit non paruerint, tunc ægreferens & increpans amandat. Ego autem de eo quoque aliquā do ſum cum illo locutus: & dixi aliquos moleſtè ferre quòd expulſi fuerint, & non fuerint participes eius benedictionis: & quòd oporteret eos qui hac de cauſa veniunt, & iter multorum dierum conficiunt, recedere non indignantes, ſed animi lætitia repletos, & qui philoſophiæ narrationum cōuiuio excipere poſſint eos qui ignorant. Ille autem, Non alicuius, inquit, alterius, ſed mea cauſa veni in montem: & cùm ſcateam admodùm multis peccatorum vlceribus, plurima opus habeo medicina: & ea de cauſa oro clementem dominum, vt mihi præbeat medicamenta quæ mea curent vitia. Quomodo ergo non fuerit valde reprehendendum & valde ſtultum, interrumpere quidem ſeriem orationis, interim autem loqui cum hominibus? Si enim hominis qui eſt eiuſdem cuius ego naturæ eſſem famulus, eo autem tempore quo eſt miniſtrandū domino, dimittens in tempore afferre cibū vel potum, confabularer cum aliquo ex conſeruis,

Non interrumpendæ ſunt orationes.

quot plagas iure acciperem? Si autem cùm etiam acceſſiſſem ad Præſidem, & qua ab aliquo afficior narrãs iniuriam, ſermonem quidem in medio interrumperem: apud aliquem autem ex præſentibus aliqua alia verba facerem, non tibi videtur Iudex id ægrè eſſe laturus, & auxilium quidem eſſe denegaturus, flagris autem præterea eſſe cæſurus, & à tribunali eiecturus? Quomodo ergo eſt honeſtum, vt ſeruus quidem in dominum, qui autem ſupplicat in Iudicem, ita vt oportet ſe gerat: ego autem ad Deum & æternum dominum & Iudicem iuſtiſſimum & omnium Regẽ accedens, ne ſimiliter quidem atque ij accedam: ſed inter orandum, me conuertam ad conſeruos, & prolixo cùm eis vtar ſermone? Hæc & audiui, & ad eos qui ægrè ferunt tranſmiſi: & mihi videtur rectè pulchréque dixiſſe. Nam præterea quæ dicta ſunt eſt etiã amantium proprium, omnes quidem alios deſpicere, illi autem ſoli quem amant & diligũt adhærere, eúmque & noctu ſomniare, & interdiu viſione apprehendere. Ideo mihi videtur ægrè ferre, vt qui in ea quidem quam deſiderat verſetur cõtemplatione, prohibeatur autem impleri expetenda & digniſſima quæ ametur pulchritudine. Hæc vt narrantes, non vt encomij ritu laudantes conſcripſimus: breuitatis magnam curam gerentes, ne prolixitate moleſtia lectores afficeremus. Quòd ſi etiã fuerit huic ſuperſtes narrationi, innumerabilia alia præclara facinora adiiciet prioribus: & illa quoque conſcribent alij. nos enim hinc excedere valde cupimus. Pietatis autem certaminum agnotheta, & ei det finem dignum ſuis certaminibus.

præſtétque vt reliquus curſus priori conſentiat, vt victor perueniat ad metam: & noſtram imbecillitatem ſuſtentet ac ſuffulciat ſuis orationibus, vt confirmati, multas quas alij in nos conſecuti ſunt victorias eis eripiamus, & victores è vita excedamus.

THALASSIVS AVT LIMNAEVS.

Helimna eſt apud nos quidã vicus, qui olim quidem excepit ſemina impietatis Marcionis, nunc autem Euangelica fruitur agricultura. Eius ad meridiem eſt quidam collis, neque valde aſper, neque admodùm accliuis. In eo monaſticum ędificauit habitaculum Thalaſſius vir admirabilis, qui eſt multis quidem aliis quoque bonis exornatus, ſed morum ſimplicitate manſuetudinéque & moderatione omnes homines ſui temporis ſuperauit. Hoc autem dico, nõ vt qui ſoli credam auditui, ſed qui eius etiam fecerim periculum. Ad virum enim ſæpe acceſſi, & eius ſum ſæpe vſus ſuaui conſuetudine. Ab eo in hoc loco fuit initiatus, qui nunc ab omnibus decantatur Limnęus: & cùm admodùm iuuenis ad illam perueniſſet palæſtrã, pulchrè in hac ſumma inſtituebatur philoſophia. Et primùm quidem cùm linguam ſciret eſſe lubricam, adhuc adoleſcens hoc ſibi conſtituit ſilentium: manſitque longiſſimo tempore cum nemine quidquam loquens. Poſtquam autem diuini illius ſenis doctrinæ ſatis fuit particeps, & ſe oſtendit expreſſam illius virtutis imaginem, acceſſit ad magnum illum Maronem cuius prius quoque meminimus. Acceſſit autem eodem tempore quo diuinus quoque Iacobus. Cùm autem ex eo quoque magnam percepiſſet

XXII. Helimna vicus.

Silentium.

vtilitatem, & quæ ſub dio agitur vitam eſſet æmulatus, occupauit aliud montis cacumen quod imminet cuidam vico, quem nominant Targallam. In eo degit vſque in hodiernum diem, non habens domunculam, non tabernaculum, non tugurium: ſed ſolo continetur ſepto quod eſt ædificatum ex lapidibus. Habet autem quoddam paruum oſtium luto aſſiduè obſtructum: quod aduenientibus quidem aliis nunquam aperit: mihi autem ſoli accedenti hoc permittit facere. Ea de cauſa vndiquaque congregantur plurimi cùm meum aduentum ſenſerint, deſiderãtes eſſe mei ingreſſus participes. Cum iis autem qui aliquando ad ipſum veniunt, loquens per paruã quandam feneſtrã, eos impertit benedictione, per eam plurimis ſanitatem largiens. Seruatoris enim noſtri vtens nomine, & morbos ceſſare facit: & dæmones expellit: & apoſtolica imitatur miracula. Non ſolùm autem iis qui ad ipſum veniunt ſuppeditat curationem: ſed eam quoq; ſæpenumerò prębuit ſuo corpori. Eum enim iampridem inuaſerat morbus colicus. Quàm ſint autem acres qui ex eo oriuntur dolores & cruciatus, optimè quidem ſciunt qui illum ſunt experti: ſciunt autem ij quoque qui eius fuere ſpectatores. Prouoluuntur enim ſimiliter atque ij qui rabie agitantur, huc & illuc ſe vertentes: & crebrò pedes extendentes & contrahentes: nonnunquam autem & ſedent & ſurgunt & ambulant, aliquam quietis viam quærentes: & ideo aſſident balneis, ſæpe ex eo aliquam accipientes conſolationem. Et quid opus eſt longiori vti oratione in iis enumerandis quæ ſunt aperta & manifeſta omnibus?

Miraculorum gratia.

Cum hoc morbo colluctãs, & tot tantíſque crutiatus doloribus, non medicinæ accepit auxilium, non lectum ingredi ſuſtinuit, non à medicamentis aut cibis eſt recreatus: ſed in tabula humi iacente ſedens, oratione & crucis ſignaculo eſt curatus: & carmine diuinæ appellationis ſopiit cruciatus. Porrò autem cùm is quoque noctu aliquãdo ambularet, calçauit dormientem viperam. Ea verò apprehendens plantam pedis, in eam dentes infixit. Cùm autem pedi conaretur opem ferre, ſe quidem inclinauit, & ei manum admouit: os autem beſtiæ in eam conuertit. Cùm autẽ rurſus ſiniſtra eſſet vſus vt ei ſuccurreret, in eam quoque traxit iram beſtiæ. Poſtquam autẽ fuit eius furor exatiatus: illi enim plus quàm decem morſus intulit: tunc quidem receſſit, & ſuam cauernam repetiit. Ille autem vndique maximis cruciabatur doloribus. Sed neque tunc paſſus eſt vti arte medicina: ſed vulneribus adhibuit ſola fidei medicamenta, crucíſque ſignaculum, & orationem, & Dei inuocationem. Ideo autem, vt exiſtimo, Deus vniuerſorum permiſit illam beſtiam in illud ſacrum corpus furere, vt diuinæ illius animæ omnibus apertam oſtenderet tollerantiã. Nam eius quoque quod generoſi & fortis animi Iob idẽ videmus fuiſſe conſilium. Siuit enim eum maximis iíſque omnis generis agitari fluctibus, cùm ſapientiã gubernatoris vellet omnibus oſtendere. Vndénam enim aliâs cognouiſſemus vel illius fortitudinem, vel huius tolerantiam, niſi in eos quęuis tela coniiciendi, datus eſſet locus inimico pietatis? Atque ad viri quidem tolerantiam docendam hæc ſufficiunt: clementiam au-

Signũ crucis.

Signũ crucis.

Benignitatis Thalaſſi.

tem & benignitatem aliunde oſtendemus. Nam cùm multos viſu priuatos, & qui mendicare cogebantur, congregaſſet, & vtrinque ad orientem & occidentem eis habitacula ædificaſſet, iuſſit in eis degere, & Deum laudare: alimentum eis neceſſarium præcipiẽs ſuppeditari ab illis qui ad ipſum veniebãt. Ipſe autem medius inter eos incluſus, & hos & illos incitat ad hymnodiam: & licet eos audire Deum aſſiduè laudantes. Tanta eſt eius perpetua benignitas in eos qui ſunt eiuſdem generis. Eorum autem quæ ſub dio ſuſcipiuntur certaminum, ipſi & magno Iacobo eſt idem tempus. Iam enim complerunt triceſimumoctauum annum.

DE IOANNE.

XXIII.

Huius meminit Theodoretus lib. 5. hiſtoriæ eccleſiaſticæ.

HOc vitæ inſtitutũ æmulatus quoque eſt Ioannes, vir præter cætera clarus lenitate & manſuetudine. Is cùm rupem quandam valde aſperam, tempeſtatibúſque obnoxiam, & ad ſeptentrionem vergentem occupaſſet, in illa iam tranſegit vigintiquinque annos aëris contrarios excipiens impetus. Alia autem omnia, ne ſingula perſequar, cibus & veſtis & ferri pondera, ſunt iis qui prius dicti ſunt ſimilia. Eſt autem humanis omnibus adeò ſuperior, vt nullo ex eis fruatur ſolatio. Afferam autem huius rei indicium euidens. Nam cùm propter torum eius herbaceum vir quidam bonus plantaſſet amygdalum, & ea deinde procedente tempore arbor euaſiſſet, adeò vt & ei vmbram præberet, & oculos paſceret, iuſſit eam excindi: vt ex ea nullam acciperet recreationem. Hoc vitæ inſtitutum amplexus quoque eſt Moſes, in alto quodam montis

vertice, qui impendet vico Romæ, decertans:& Antiochus vir ſenex, qui in monte maximè deſerto paruum ſeptum extruxit:& Antonius, qui in corpore ſenio confecto æquè decertat atque iuuenes. Eſt autem eis eadẽ veſtis, & cibus,& ſtatus,& oratio, noſturníque & diurni labores:& nec longitudo temporis,nec ſenectus, nec naturæ imbecillitas, eorum ſuperat tolerantiam:ſed in eis floret ac viget laborandi ſtudium. Alios quoque plurimos athletas habet in mõtibus & agris Deus virtutis Agonotheta, quos non eſt enumerare facile, nedum vitam vniuſcuiuſque ſcibere. Cùm ergo ſufficiẽtem ex eis vtilitatem iis qui lucrati voluerint adiecerim, me conuertam ad aliud genus narrationis, rogãs vt ſim eorum quoque benedictionis particeps.

Antiochus

Antonius.

ZEBINAS AVT POLYCHRONIVS.

XXIIII.

ZEbinam prædicãt vſque in hodiernum diem, qui vt illum viderent digni ſunt habiti. Aiunt autem eum cùm ad extremã perueniſſet ſenectutẽ, iiſdẽ eſſe laboribus vſum vſque ad finẽ:nec licet grauiſſimo premeretur ſenio,ex certaminibus iuuentutis aliquid immutaſſe. Superabat autẽ,vt dixerunt, omnes ſui tẽporis homines aſſiduitate orationis. In ea enim diu noctúque verſans,non ſolùm non ſatiabatur, ſed etiam deſiderium efficiebat vehementius. Quinetiam cum iis qui ad ipſum veniebant paucis diſſerens,nõ poterat in animũ inducere vt cogitationẽ à cœlis deduceret:ſed ſtatim ab illis liberatus,vt nec tantillum quidem ab iis quæ ſunt Dei vniuerſorum ſeparatus,offerebat rurſus

Perſeuerantia in orationibus.

deprecationem. Poſtquã autem non permittebat ſenectus vt citra moleſtiam ſtare poſſet aſſiduè,ſuſtentaculum ei præbebat baculum : cui innixus, Dominum & laudabat & orabat. Cùm autem præter alia bona eſſet ornatus amore in hoſpites,iubebat multos ex iis qui ad ipſum veniebant, expectare veſperam. Illi autem timentes ne tota nocte illic ſtarent,aliqua ſua negocia prætexentes,ſe ab illis ſubducebant laboribus. Hunc ille quoque magnus admiratus eſt Marum : & omnes ad ſe venientes ad illum ire iubebat,& accipere eius benedictionem : eum patrem & magiſtrũ nominans, & totius virtutis exemplar vocans. Rogauit autem vt in eodem quoque ſepulchro poneretur: ſed non ſiuerunt qui corpus illud ſacrum diripuerunt, & in eum locum quem diximus detulerunt. Diuinus autem Zebinas cùm ante eũ obiiſſet, in vico ei propinquo, is autem appellatur Cittica, iuſta ſibi facta accepit.In eius autẽ ſepulchro maximam ædem ædificarunt. Iis enim qui cum fide accedunt, variam ac multiplicem effundit curationem. Habet autẽ nunc quoque ſub eodem tecto martyres, qui apud Perſas quidem decertarunt, annuis autem & celebribus feſtis à nobis honorantur,Huius doctrinam magnus accepit Polychronius. Quinetiam diuiniſſimus Iacobus dicebat eum ſibi primum dediſſe tunicam ex pillis cõtextam. Ego autem qui illum nunquam vidi, ante meum enim aduentum vitæ finem acceperat,in hoc egregio Polychronio diuini Zebinæ video philoſophiã.Non ſic enim cera exprimit figuras annulorum, vt hic illius effingit formam & characterem. Hoc autẽ apertè ſcio,

Cittica vicus.

Teſta martyrum.

Tunicã ex pilis.

ſcio,ea quæ de illo narrantur,cum iis quæ ab hoc fiũt, conferens. Eſt enim ſimiliter diuino incenſus deſiderio:& eſt terrenis omnibus ſuperior : & corpori alligatus mentem habet alatã,& quæ fertur ſublime , aërémque traiicit & ætherem,& cœlis fit ſublimior , & perpetuò diuinam viſione apprehendit cõtemplationem : nec poteſt illinc vnquam mentem detrahere. Quinetiam cum iis qui adueniunt colloquens, ſuperna mente peragrat.Eius autem per totam noctem vigiliam & ſtationem hinc didici. Cùm eum viderẽ ſimul & cum ſenio confli&ctantem & cum imbecillitate, & nullam omnino habentem curam corporis,ſæpius precatus ei perſuaſi vt duos aſſumeret qui ſimul habitarent , & aliquam conſolationem ab eis acciperet. Quoniam autem petiit viros virtute claros qui per ſe in alio degebant monaſterio,illis quoque viris admirandis perſuaſi , vt diuini hominis curam omnibus præponerent.Ij cùm paruo tempore cum eo habitaſſent, conati ſunt fugere,per noctem illam non ferentes ſtationem. Cùm autem virum diuinum obſecrarem vt imbecillitate corporis metiretur laborẽ. Non ſolum, inquit, eos non cogo ſtare mecum aſſiduè,ſed etiam ſæpe præcipio vt decumbant. Illi autẽ,Et quomodo poſſemus, aiebant , eo qui in laboribus conſenuit , ſtante , & imbecillitatem corporis deſpiciente, decumbere, cùm ſimus ſani & in media ætate?Sed venerandi quidem mihi capitis nocturnos labores ſic didici. Hi autem viri procedente tempore ſibi tantam parauere virtutem , vt cum hoc magno viro eandem perſequerẽtur philoſophiam : & Moſes quidem, hoc

Mores Polychronij.

Nocturni labores Polychronij.

Moſes. eſt enim ei nomen, permanſit vſque in hodiernum diem, tanquam patri & Domino omne ei ſeruitium exhibens:& quæ ex ſacra illa anima coruſcat virtutem

Damianus. accuratè perfectéque exprimens. Damianus autem, hoc enim erat nomẽ alteri, cùm perueniſſet ad quen-

Niara vicus. dam vicum non procul ſitum, ei autẽ eſt nomen Niara, & præter alias paruam quãdam inueniſſet domunculam, in illa degit,idem vitæ inſtitutum perſequens: adeò vt qui hunc & illum rectè norunt, eum aſpicientes, exiſtiment ſe videre beati Polychronij animã in alio corpore. Eadem enim & ſimplicitas & mãſuetudo & moderatio: eadem lenitas ſermonis: eadem in congreſſu ſuauitas:eadem animæ vigilantia, & Dei intelligentia: idem ſtatus & labor & vigilia & cibus: & quæ eſt ex lege diuina, paupertas & nihil poſſidere. Nam præter vnam ſportulam quælentem habet madefactam, nihil eſt in habitaculo. Tantam accepit vtilitatem ex conſuetudine magni Polychronij.

Ego autem relicto diſcipulo redibo ad magiſtrum. A fonte enim riui fluenta procedunt.Hic ergo cum aliis vitiis eiecta quoque ex anima gloriæ cupiditate,& inanis gloriæ cõculcata tyrannide, ſtudebat ſemper labores occultare. Et ferrum quidem vt geſtaret non inducebat in animum, timens ne ex eo aliquid damni hauriret, ſi arrogantiæ inflammationem anima ex ea accepiſſet. Cùm autem quercus grauiſſimam radicem ad ſe deferri iuſſiſſet,vt qui ad alium ſcilicet vſum ea opus haberet, eam & noctu imponebat humeris, & ea impoſita orabat:& interdiu, cùm eſſet ei ocium. Cùm autem veniret aliquis, & pulſaret oſtium, eam

in loco aliquo abſcondebat. Hanc cùm vidiſſet quidam mihi indicauit: & cùm vellem ſcire quantum eſſet eius pondus, vix eam potui tollere ambabus manibus. Is autem cùm me aſpexiſſet, iuſſit eam dimittere. Ego autem eum rogabam vt mihi eam permitteret accipere, vt ei eriperem occaſionē laboris. Poſtquam autem eum vidi ægrè ferre, ei ceſſi deſiderio victoriæ. Ex his laboribus effloreſcit ei quoque data gratia diuinitus: & multa fiunt miracula illius orationibus. Etenim cùm grauis illa ſiccitas quæ homines affligebat, ad preces incitaret, venit ad eũ multitudo ſacerdotum. Erat autem vnà cum eis quidam quoque cui Antiochenæ regionis multi vici paſcēdi erant crediti. Is ex iis qui aderāt rogabat ſeniores, vt ei perſuaderent vt manum dexterā imponeret lecytho. Cùm ij autem dixiſſent eum non eſſe id facturum, dum preces poſt hæc fierent, & venerādum mihi caput oraret, ille pone ſtans porrexit duabus manibus lecythum. Is autem ita cœpit ſcatere, vt duo aut tres ex iis qui aderant manus extenderent, & eas plenas oleo acciperēt. Sed licet & diuinę gratiæ fundat radios, & rectis officiis præclariſque & ex virtute rebus geſtis ſit plenus, & quotidie colligat opes philoſophiæ, eſt tamen tanta modeſtia & moderatione præditus, vt vniuſcuiuſque ex iis qui ad ipſum veniunt ambos pedes amplectatur, & frontem terræ imponat: ſiue fuerit miles: ſiue opifex: ſiue ruſticus. Narrabo autē aliquid quod poſſit docere eius ſimplicitatem & moderationem. Quidam vir bonus cui huius gentis obtigit præfectura, cùm Cyrum veniſſet, cupiebat mecũ frui aſpe-

Miraculorum virtus

Lecythus olei ſcatet benedictione Polychronij

ctu horum magnorum athletarum. Cùm alios ergo obiiſſemus, ad hunc quoque acceſſimus cuius virtutem nũc narramus. Cùm ego itaque dixiſſem eſſe præfectum qui mecum acceſſiſſet, & æqui iuſtíque amatorem, ſtatim homo diuinus vtraſque manus tendens & ambos pedes prehendens, Volo, inquit, vt mihi aliquam promittas petitionem. Cùm is autem ægrè ferret, & vt ſurgeret oraret, & ſe quod iuſſerit facturũ polliceretur: cõiiciebat enim eum velle rogare pro aliquo ex iis qui eius parebant ditioni. Quoniã ergo, inquit homo diuinus es pollicitus, & iureiurãdo promiſſum cõfirmaſti, acri & vehementi ſtudio Deo pro me offer preces. Is autẽ frontem pulſans, obſecrabat vt eum abſolueret à iureiurãdo, vt qui nõ eſſet dignus pro ipſo preces offerre Domino. Eius ergo qui in tam alta philoſophia tanta ſit modeſtia ac moderatione, quænam oratio poſſit eius laudes pro dignitate conſequi? Huius in laboribus ſuſcipiendis ſtudium, ne varij quidem ac multiplices morbi qui in eum incubuere, retardarunt. Sed cùm à variis morbis obſideatur, eoſdem labores ſuſtinet. Cùm multis autẽ ſæpe verbis apud eum egerimus, vix hanc ædificauimus domunculam, corpori planè frigefacto aliquantulum caloris procurantes. Ei multi quidem adhuc ſuperſtites aurum ſæpe obtulerunt, & qui etiam exceſſere reliquerunt, ſed nihil ab vllo vnquam accepit: ſed eorum quæ offerebantur eos iuſſit eſſe diſpenſatores. Porrò autem magnus quoque Iacobus cilicium ab aliquo ad ſe delatum ad ipſum miſit: ſed id quoque remiſit, cùm id eſſe videret denſius & elegantius. Perpe-

Aurũ oblatum reiicit Polychronius.

tuò enim vſus eſt vilibus & minimi pretij veſtibus. Adeò autem exiſtimauit paupertatem eſſe quouis regno magis expetendam, vt nec neceſſarium quidem ſemper haberet nutrimentum. Scio enim me ſæpe veniſſe, & benedictionem petiiſſe, neque aliquid aliud inueniſſe quam ſolas duas caricas. Huius mel, & iis qui vident eſt valde expetendũ, & iis qui audiũt ſuaue & maximè iucundum. Nullum enim vidi hominem, ne ex iis quidem qui ſunt faceti & dicaces, qui vlla vnquam reprehenſionis labe eum aſperſerit: ſed omnes eum & prædicant & celebrant: & ad ipſum veniẽtes, minimè volunt recedere.

Paupertas quouis regno melior

ASCLEPIVS.

HVius ordinis eſt admirabilis quoque Aſclepius, qui abeſt quidem decem ſtadiis, idem autem vitæ inſtitutum eſt æmulatus. Eſt enim ei idem & cibus, & veſtis, & morum moderatio, in hoſpitéſque & in fratres charitas, lenitáſque & manſuetudo: & cum Deo conuerſatio, & ſumma paupertas, & maximæ virtutis copiæ, & opes philoſophiæ, & alia omnia quæ de illo ſacro capite recenſuimus. Dicunt autem eum quoque, cùm eſſet in numero fratrum qui in vico habitant, monaſticam & temperatam vitam fuiſſe amplexum, nec ex multorum congreſſu vllam contraxiſſe maculam. Cùm ergo in vtraque vita, nempe & ciuili & ſolitaria, ſe egregiè geſſerit, duplicibus quoque coronis meritò dignabitur. Porrò autem multi quoque alij ſunt horum æmulati virtutem: & plena eſt non noſtra ſolùm, ſed etiam vicinæ ciuitates, & pagi, tali philoſophia. Eſt autẽ vnus ex his diui- XXV.

Aſclepius in vtraque vita ciuili & ſolitaria egregius.

nus quoque Iacobus, in quadam domuncula inclusus iuxta vicum qui dicitur Duzan. Qui cùm ſit etiam in ipſo vitæ termino, eſt enim pluſquam nonaginta annos natus, incluſus eſt ſolus: & per quandam modicã foſſam, inſtar incuruæ lineæ factam, reſponſa quidem reddit, ſed non videtur: & neque igne vtitur, neque lumine lucernæ. Me quidem bis perfoſſo oſtio iuſſit admitti, hoc me honore afficiens, & quàm mihi bene velit oſtendens. Atque ij quidem qui adhuc ſunt ſuperſtites, ſcriptis meis non indigent. Poſſunt enim ſi velint, ipſi eorum contemplari philoſophiam. Poſteris autem & qui hoc non videre ſpectaculum, hæc quoque ad vſum ſufficiunt, vt quæ philoſophiæ oſtendant characterem. Hîc ergo & de his abſoluta oratione, & benedictionis poſtulata remuneratione, ad aliam tranſibo narrationem.

SYMEONES.

XXVI.

Huius meminit Euagrius in primo libro hiſtoriæ eccleſiaſticæ. Metaphraſtes in vita Theodoſii Cœnobiarchæ: & Ioannes Damaſcenus in libro quem ſcripſit aduerſus vituperatores imaginum.

SYmeonem illum inſignem, magnum illud orbis terrarum miraculum, ſciũt quidem omnes qui parent imperio Romanorum: norũt autem Perſæ quoque & Indi & Æthiopes. Quinetiam ad Scythas vſq; Nomadas fama peruadens, eius in laboribus ſubeũdis diligentiam docuit & philoſophiam. Ego autem etiam cùm omnes, vt ſemel dicam, homines teſtes habeam, vereor narrare certamina, quæ omnem ſuperant orationem: ne poſteris videatur fabula nuda ab omni veritate. Quæ enim fiunt, humana ſunt natura ſuperiora. Solent autem homines natura metiri ea quæ dicũtur. Si quid autem dicatur quod eius excedat limites, falſa videtur oratio iis qui non ſunt diuinis

initiati myſteriis. Quoniam autem piis & vera religione præditis terra & mare plena ſunt: & qui in rebus diuinis ſunt eruditi,& ſanctiſſimi ſpiritus gratiam accepere, tantum abeſt vt non credant iis quæ dicenda ſunt vt iis etiam magnam fidem ſint habituri: prõpto & alacri animo accedam ad narrationẽ. Illinc autem incipiam vnde etiam ſuperna dignatus eſt vocatione. Et quidam vicus ſitus in confinio noſtræ regionis & Cilicum: eum autem Seſam nominant. Ex hoc *Seſa vicus.* ortus, primò à parentibus docebatur oues paſcere: vt in hoc conferri poſſit cum magnis viris, Iacob patriarcha, Ioſeph temperante, & Moſe legiſlatore, & Dauid Rege & Propheta,& Michæa Propheta,& viris diuinis qui illis fuere ſimiles. Cùm aliquando autẽ plurimum nauigaſſet, & coactæ eſſent oues intus manere, facta ei poteſtate quieſcendi, ad templum diuinum venit cum parentibus. Hæc autem narrãtem audiui ſanctam linguam. Dicebat ergo ſe vocẽ audiuiſſe Euangelicam, quæ eos quidem qui flent & lugent *Vox euangelij multos reuocat.* beatos pronunciat: miſeros autem vocat eos qui rident, & eos nominat felices qui ſunt mundo corde præditi, & alia quæ ſunt his cõnexa. Deinde ex iis qui aderant interrogaſſe quempiam, quidnam fecerit aliquis vt horum vnumquodque conſequatur? Eum autem illi vitam retuliſſe ſolitariam,& ſummam illam oſtendiſſe philoſophiam. Cùm ergo verba diuini hæc ſuſcepiſſet ſemina, & profundis animæ ſulcis ea pulchrè occuluiſſet, dicebat ſe iuiſſe in proximam ædem *Eccleſia ſanctorũ martyrum.* ſanctorum Martyrum. In ea autem & genua & frontem in ſolo defixiſſe, & eum rogaſſe qui vult omnes

homines ſaluos facere, vt eum deducat ad viam per-
Conuerſio Symeonis. fectam pietatis & veræ religionis. Cùm autem hoc modo diu eſſet moratus, dulcem quidem ſomnum quendam ſibi obrepſiſſe, tale autem vidiſſe ſomnium.
Viſio. Mihi, inquit, videbar fodere fundamenta: deinde audire aliquem ſtantem, quòd me oporteat foſſam facere profundiorem. Cùm itaque adieciſſem vt iuſſit altitudinem, rurſus tentabam quieſcere: ſed me quoque rurſus iubebat fodere, & non ceſſare à labore. Cùm autem hoc mihi ter & quater præcepiſſet facere, tandem dixit eam ſufficere altitudinem: & iuſſit ędificare deinceps nullo labore: vtpote quòd cùm ceſſaſſet labor, futura quoque eſſet ædificatio citra laborem. Huic prædictioni res ferunt teſtimonium. Ea enim quæ fiunt, humanam naturam excedunt. Cùm illinc ſurrexiſſet, ad propinquorum quorundam monachorum venit habitaculum. Duobus autem annis cum illis verſatus, & perfectioris virtutis amore captus, ve-
Teleda vicus. nit ad vicum illum Teledam, cuius prius quoque meminimus: apud quem magni & diuini viri Ammianus
Ammianus & Euſebius. & Euſebius palæſtram fecere monaſticam. Sed non venit in hanc diuinus Symeones, ſed in aliam quæ ex
Euſebonas & Abitō. hac germinauit. Euſebonas enim & Abiton cùm magni Euſebij doctrinam ſatis percepiſſent, hoc philoſophiæ ædificauere gymnaſium. Cùm itaque toto vitæ tempore fuiſſent & animis concordes & moribus, & veluti vnam animam oſtendiſſent in duobus corporibus, multos habuerunt qui eiuſdem vitæ tenebantur amore. Cùm ij autem ex hac vita glorioſè
Heliodorus exceſſiſſent, Heliodorus admirandus ſuorum ſodalium

lium accepit præfecturam: qui cùm vixiſſet ſexaginta & quinque annos, ſexaginta & duos annos intus incluſus tranſegit. Cùm enim tres annos apud ſuos parentes fuiſſet educatus, hunc gregem eſt ingreſſus, cùm nihil vnquam aſpexiſſet eorum quæ fiunt in mũdo. Dicebat autem ſe ne ipſam quidem noſſe formam porcorum vel gallorum vel aliorum huiuſmodi. Eum ego ſæpe vidi, & ſimplicitatem morum ſum admiratus, & eius animi puritatem ſum mirum in modũ amplexus. Cùm ad hunc veniſſet hic prǽſtantiſſimus pietatis Athleta, decem quidem annos perpetuos decertauit. Cùm autem haberet octoginta eiuſdem certaminis ſocios, omnes longo interuallo ſuperauit. Et cùm alij poſt duorum dierũ ſpatium veſcerentur, ipſe totã hebdomadam permanebat ieiunus, ægrè ferentibus præſidibus, & cum eo contendentibus, & ordinis perturbationem eam rẽ vocantibus, iis tamen quę dicebantur non perſuadentibus, nec animi alacritatẽ refrenare valentibus. Audiui autem illũ ipſum narrãtem qui nunc eſt huius gregis præfectus, quòd cùm aliquando funem contextum ex palmis, eſt autem is aſperrimus, ſumpſiſſet, & manibus aſtrinxiſſet, eo lũbos ſuccinxit, non apponens extriſecus, ſed ipſi pelli applicans: & tam arctè compreſſit, vt tota illa pars cui fuerat impoſitus, circuncirca exulceraretur. Poſtquã autem plus quàm decem dies hoc modo tranſegiſſet, & vlcus quod incrudeſcebat guttas ſanguinis emitteret, rogauit quidam qui hoc viderat quænam eſſet cauſa ſanguinis. Cùm is autẽ diceret nihil eſſe quod ei afferret moleſtiam, eius ſocius per vim & manum

Ieiunia.

Funis ex Palmis.

immiſit, & cauſam didicit, & eam præfector enunciauit. Mox ergo increpans, & rogans, & rei crudelitatem reprehendens, vix illi ſoluit vinculum: ſed nec ſic perſuaſit vt illi vlceri vllam adhiberet medicinam. Porrò autem cùm eum viderent facere alia eiuſmodi, iuſſerunt vt ab illa palæſtra recederet: ne iis qui erant corpore imbecilliori, ea quæ eſſent ſupra vires æmulari conantibus, damni cauſa fieret. Egreſſus ergo cùm veniſſet ad mõtis loca magis ſolitaria, & quẽdam ſine aqua lacum non valde profundum inueniſſet, in eum ſeipſum demiſit, & in eo Deo offerebat hymnodiam. Pœnitentia autem ducti illius paleſtræ præfecti, duos quoſdam emiſerunt permittentes vt eum quærerent & ducerent. Cùm itaque ij montem circuiſſent, rogarunt quoſdam qui illic paſcebant pecora, an vidiſſet aliquem tali colore præditum & ſic veſtitum. Vbi autem lacum paſtores oſtenderunt, valde quidem ſtatim exclamauerunt, fune autem allato, eum cùm magno labore extraxerunt. Non eſt enim æquè facilis aſcenſus atque diſcenſus. Cùm itaque paruo tempore apud illos eſſet moratus, venit in vicum Telaneſſum, ſubiectum cacumini montis in quo nunc degit. In eo cùm paruam inueniſſet domũculam, tres annos tranſegit incluſus. Cùm autem cõtenderet virtutis augere diuitias, deſiderauit ſimiliter ac diuini homines Moſes & Elias, ieiunus permanere quadraginta diebus: & admirabili Baſſo conatur perſuadere, qui tunc multos obiit vicos, vt qui præeſſet iis qui erant in pagis ſacerdotibus, vt nihil quidem intus relinquat, luto autem oſtium obſtruat.

Symeonis in lacu ſicco canit hymnodiam.

Telaneſſus vicus.

Moſis & Elyæ ieiunium.

Sacerdotes.

Cùm is autem rei referret difficultatem, & moneret ne violentam mortem exiſtimaret eſſe virtutem: eſt enim id crimẽ & maximum & primum. At tu, inquit, ô pater, repone mihi decem panes, & hydriam aquę: & ſi videro corpus egere alimento, ero eorum particeps. Factũ eſt vt iuſſit: & illa quidẽ fuerunt repoſita, oſtium autem luto eſt obductum. Finitis autẽ diebus, venit quidem ille admirandus & homo Dei Baſſus: amoto autem luto, oſtium ingreſſus, inuenit quidem panum numerum: inuenit autem vrnam quoque aqua plenam: ipſum autem iacentem, nec ſpirantem, & nec loqui nec moueri potentẽ. Spongia ergo petita, cùm os ea humectaſſet & eluiſſet, ei obtulit diuinorum ſacramentorum ſymbola: & ſic per hæc confirmatus, ſurrexit, & modicum cibi ſumpſit, lactucas & intybum & his ſimilia paulatim mandens, & ad ventriculum tranſmittens. Obſtupefactus itaque magnus ille Baſſus, venit ad ſuum gregem, magnum hoc narrans miraculum. Habebat enim pluſquam ducentos ſodales, cùm nec eis iumẽtum habere, nec molam permiſiſſet, neque aurum ab aliquo oblatum accipere, neq; aliquem extra fores egredi aut aliquid ex neceſſariis empturum, aut aliquem ex ſuis notis viſurum: ſed intus agere, & quod à diuina gratia mittebatur alimentum accipere. Hãc legem in hodiernum vſque diem ſeruant ſodales: & quanuis creuerit eorum numerus, mandata quæ eis data ſunt non tranſilierunt. Ego autem ad magnũ trãſibo Symeonem. Ab illo ergo tempore vſque in hodiernum diem, iam autem præterierunt viginti & octo anni, manet ieiunus quadraginta

Magna hominis ſuſceptio.

Ieiunium per integrã quadrageſimã abſque cibo.

Eucbariſtia

dies. Tempus autem & aſſuefactio multum detraxit de labore. Solebat enim primis diebus ſtare & Deum laudare. Deinde cùm propter inediam nõ poſſet amplius corpus pati ſtationem, deinceps ſedere & diuinum peragere officium: poſtremis autem diebus etiã accumbere. Nam cùm paulatim conſumerãtur & extinguerentur vires, cogebatur iacere ſemimortuus.

Mira auſteritas, & aſperitas vitæ.

Poſtquam autẽ ſtetit in columna, non inducebat quidem in animum vt deſcenderet, ſed alia ratione excogitauit vt ſtaret. Nam cùm trabem quãdam columnæ alligaſſet, & ſeipſum rurſus funibus trabi adaptaſſet, ſic quadraginta dies perpetuos trãſegit. Poſt hæc autem cùm maiorem deinceps à ſuperis gratiã accepiſſet, ne hoc quidem opus habuit auxilio: ſed ſtetit quadraginta dies, cibum quidẽ non ſumens, ſed alacritate animi & diuina gratia confirmatus. Cũ hos ergo tres perpetuos, vt dixi, annos in illa tranſegiſſet domuncula, ad hoc tantopere ſermonibus iactatũ & celebratum venit cacumen: & cùm ſeptum circuncirca fieri mãdaſſet, ferreã autem catenam viginti cubitorũ cõparaſſet, & eius vnũ quidem initiũ cuidã petræ maximæ appendiſſet, alterũ autem dextero pedi adaptaſſet, vt nec ſi vellet quidem, abiret extra eos limites, in eo degit cœlum aſſiduè viſione apprehendens, & vt ea quæ ſunt ſupra cœlos cõtemplaretur ſibi vim afferens. Mentis enim volatũ non impediebat ferri vinculum. Poſtquam autem Meletius ille admirabilis cui tunc mandata erat cura epiſcopatus regionis Antiochenæ ciuitatis, vir cordatus, & prudentia clarus, & ingenij ſolertia ornatus, ſuperuacaneum dixit eſſe

Mirũ quadrageſimale ieiuniũ.

Meletius.

ferrum,cùm ſufficiat mens ad corpori imponenda rati‹o›nis vincula, ceſsit quidem, & eius paruit ſuaſioni. Cùm autem æris fabrum accerſiri iuſſiſſet, præcepit ſolui vinculum. Cùm autem tibiæ quoque adapta eſſet pellis, ne corpus læderetur à ferro, & oporteret eam, fuerat enim conſuta, diſrumpi, dixerunt ſe vidiſſe plus quàm viginti maximos cimices, in ea tanquã in cauerna deliteſcentes: & hoc ſe dicebat vidiſſe admirandus Meletius. Ego autem huius memini, hinc quoque oſtendens magnam viri tolerantiam. Nam cùm poſſet pellem manu cõprimere, & omnes facilè interimere, moleſtos morſus toleranter paſſus eſt, in paruis ſe lubenter ad maiora exercens. Cùm ergo peruolaret fama in omnes regiones, concurrebant omnes, non ſolum vicini, ſed qui etiam multorum dierũ itinere aberant: alij quidem paralyticos afferentes: alij verò ægris ſanitatem petentes: alij autem vt patres fierent rogãtes: & quòd à natura non acceperant, ab illo volebãt accipere: cúmque acciperent, & quæ poſtulabant impetrarent, læti quidem redibant: quæ autem erant conſecuti beneficia prædicantes, longè plures eadem petituros emittebãt. Sic autem omnibus vndique aduenĩetibus, & per totam viam inſtar fluminis affluentibus, videre eſt pelagus hominum in illo loco conſtitutum, quod fluuios vndiquaque excipit. Non ſolùm enim confluunt qui noſtram habitant regionem, ſed & Iſmaëlitæ, & Perſæ, & Armenij qui ſunt eis ſubiecti & Iberes, & Homeritæ, & qui illis ſunt interiores. Venerunt autem multi quoque qui habitant extrema occidẽtis, Hiſpani, inquã, & Britanni, & Galli, qui quod

Magna viri tolerãtia.

Curatio infirmorum.

Concurſus populorum ad Symeonem.

eſt intermedium occupant. De Italia enim ſuperuacaneum eſt dicere. Aiunt enim Romę, quæ eſt lõgè maxima, eum fuiſſe adeò omnium ſermone celebratum, vt in officinarum omnibus veſtibulis & porticibus ei paruas poſuerint imagines, hinc ſibi præſidium & tutelam parantes. Cùm ergo venirent innumerabiles, conabantur autem omnes contrectare, & ex pelliceis illis veſtibus aliquam percipere benedictionem, primùm quidem abſurdum & alienum exiſtimans tam inſignem ſibi haberi honorem, deinde etiam rem ægrè ferens, vt nimis laborioſam, machinatus eſt illam in columna ſtationem: primùm quidem iubens ædificari ſex cubitorum: deinde duodecim: poſtea autem viginti duorum: nunc autem ſex & triginta. Cupit enim in cœlum euolare, & ab hac terrena liberari cõuerſatione. Ego autem nec abſque diuino conſilio exiſtimo hanc factam fuiſſe ſtationem. Quamobrem eos hortor qui reprehẽdendi ſtudio delectãtur, vt linguã ſuam refrenent, & non temerè eam ferri permittant: ſed potius conſiderent quòd ſæpe talia machinatus eſt Dominus vt eis prodeſſet qui ſunt ſocordiores. Etenim iuſſit Eſaiam ambulare nudum & nudis pedibus: Hieremiam lumbis cingulum circũponere, & ſic incredulis offerre propheticam: & aliquãdo etiam lignea & collaria ferrum collo imponere: quinetiam Oſee quoque vxorem accipere fornicariam: & rurſus amare mulierem fornicariam: & adulteram: & Ezechieli ſuper dexterum latus cubare quadraginta dies: & ſuper ſiniſtrum centum & quinquaginta: & rurſus murum perfodere, & fugientem exire, & ſibi

Imagines ſanctorum. Hic locus fuit citatus in ſeptima ſynodo iiſdẽ verbis: in actione quarta.

Ex Veſtibus pelliceis benedictio.

Fuerãt etiã olim calumniatores hiſtoriarum.

Aptiſſima confirmatio auſteritatis & aſperitatis illius monaſticæ.

1 nudi pedes.

2 lumbi cincti.

3 collaria lignea & ferrum.

4 cubare. 40 dies & 150.

deſcribere captiuitatem. Quineriam enſem aliquando acuere, & eo caput radere, & in quatuor partes capillos diuidere: & alios quidem huic: alios verò illi diſtribuere: ne omnia recenſeam. Vnumquodque autem horum iuſſit fieri rector vniuerſorum, eos qui ſermoni non parebant, nec vt prophetia audirent in animum inducebant, admirabilitate ſpectaculi colligens, & vt diuina reſponſa audirent, efficiens. Quis enim non obſtupuit, cùm videret diuinum hominem nudum ingredientem? Quis autem non deſiderauit ſcire cauſam, cur hoc fieret? Quis autem non eſt percontatus, cur fornicariam propheta ſecum habitare pateretur? Quomodo ergo vniuerſorum Deus iuſſit illorum vnumquodque fieri curam gerens eorum qui ignauè & ſocorditer viuebant: ita etiam hoc nouum & admirabile procurauit ſpectaculum, rei nouitate & admirabilitate omnes trahens ad ſpectandum, & efficiens vt aduenientibus credibilis exhiberetur admonitio. Nouitas enim ſpectaculi eſt pignus ſufficiẽs doctrinæ: & qui venit ad ſpectaculum, cum res diuinas doctus fuerit, recedit. Et quemadmodũ ij quibus obtigit vt eſſent reges hominũ, poſt aliquã temporis conuerſionẽ mutant imagines nũmorum: aliquando quidem leonum exprimentes imagines: aliquãdo autem ſtellarum: & aliquando angelorum, nouo charactere tentantes aurum reddere pretioſius: ita etiã ſummus rex vniuerſorum, veluti quaſdam figuras ac characteres, hæc noua & multiplicia viuendi inſtituta, pietati veræque religioni adiiciens, non ſolùm fidei alumnorum, ſed eorum etiam qui laborant morbo incre-

ſ caput radere.

Caracteres Regij.

dulittis, ad laudandum linguas excitat. Et quòd ita ſe habeat, non ſolùm verba teſtãtur, ſed etiam res ipſæ clamant. Iſmaëlitarũ enim millia innumerabilia, quæ impietatis ſeruiebant caligini, illa in columna illuminauit ſtatio. Nam veluti ſuper candelabrum aliquod poſita hæc lucerna lucidiſſima, ſolis inſtar emiſit circunquaque radios: & eſt, vt dixi, videre Ibernas venientes, & Perſas, & Armenios, & diuinũ baptiſmum accipientes. Iſmaëlitæ autem turmatim veniẽtes, ducenti ſimul & trecenti, & nonnunquã etiam mille, errorem quidem patrium negant cum clamore: quæ autem illi coluerant ſimulachra, ante magnum illud lumen conterentes: & Veneris orgiis renunciantes, ab alto enim repetitis tẽporibus acceperant cultũ huius dæmonis, diuina percipiũt ſacramẽta: leges accipientes à diuina illa lingua, & patrios ritus valere iubentes, aſinorúmque agreſtium & camelorũ eſum abnegantes. Eóſque ego & vidi & audiui, & patriam impietatem abnegantes, & doctrinæ euangelicæ aſſentientes. Semel autem maximum adij periculum. Ipſe enim eis dixit vt ad me accederent, & ſacerdotalem acciperent benedictionem: dicens fore vt magnum hinc fructum perciperent. Cùm illi autem paulò magis barbaricè concurriſſent, alij quidem antè trahebãt, alij verò ponè, alij autem ex obliquo. Qui autem aliis aberant longius, irruentes, & manus protendentes, alij quidem barbam vellebant: alij verò veſtes apprehendebant: & à vehementiori illorum aditu fuiſſem ſuffocatus, niſi ille clamorẽ edens omnes diſperſiſſet. Talẽ, quæ à dicacibus irridetur hominibus, columna,

Lucerna.

Concurſus populi ad Simonem.

Sacerdotalis benedictionis magnus fructus.

lumna effudit vtilitatem, & tantum emiſit radiũ Dei cognitionis in mentes barbarorum. Scio etiam aliud ab eo fuiſſe factum eiuſmodi. Obſecrabat vna tribus diuinum hominem, vt deprecationem quãdam & benedictionem emitteret ſuæ tribus præfecto. Alia autem quæ aderat tribus contradicebat, dicens nõ oportere illi emitti benedictionẽ, ſed ei qui præeſt ſuæ tribui: illum enim eſſe iniuſtiſſimum: hunc verò alienum ab iniuſtitia. Cùm autem inter eos magna fuiſſet contentio, & barbarica decertatio, tandem in ſe inuicem irruerunt. Ego autẽ prolixa vſus oratione, ſuadebam vt quieſcerent: vtpote quòd vir diuinus ſufficeret ad dandam & huic & illi benedictionem. Sed hi quoque dicebant non oportere illum hanc aſſequi, & illi ea alterum priuare conabantur. Cùm eis autem deſuper eſſet minatus, & eos canes vocaſſet, vix ſedauit contentionem. Hæc autem dixi, volens oſtendere quanta eſſet eorum animi fides. Nõ enim ſic inter ſe inſaniiſſent, niſi diuini viri benedictionem credidiſſent maximam habere virtutem. Vidi autem aliud quoque miraculum quod fuit valde celebratum. Quidã enim ingreſſus, erat autẽ is quoque Saracenorum vnius tribus præfectus, ſupplex petebat à diuino capite vt cuidam opem ferret cui in via erant paralyſi ſoluta membra corporis. Dicebat autem eum morbum ei accidiſſe in Callinico: eſt autem id caſtellum maximum. Cùm is itaque fuiſſet allatus in medium, effecit vt negaret impietatem maiorum. Vbi autem lubenter obediit, & quod iuſſus fuerat impleuit, rogauit an crederet patri, & vnigenito filio, & ſancto ſpiritui. Cùm

Barbari in ſe inuicem irruunt.

Curatur paraliticus.

is autem ſe confeſſus eſſet credere. His,inquit, credēs appellationibus, ſurge. Poſtquàm autē ſurrexit, iuſſit vt tribus præfectū ſuis ferret humeris vſque ad ipſum tabernaculum : habuit autem corpus maximum: & ille quidem eo accepto, ſtatim abiit. Qui autem aderant,ad Dei laudes linguas mouerunt.Hoc autem iuſſit, Dominū imitās, qui iuſſit paralytico ferre lectum. Sed imitationem nemo vocet tyrannidem. Eſt enim
« vox eius, Qui credit in me,opera quæ ego facio ille
« quoque faciet:& maiora his faciet.Etenim huius promiſſi euentū vidimus. Nam cùm vmbra Domini nunquam fecerit miraculum,magni Petri vmbra & mortem fregit, & morbos exegit, & fugauit dæmones. Sed dominus & hæc per ſuos ſeruos fecit miracula:& nunc quoque ſimiliter eius vtens appellatione, diuinus Symeones innumerabilia efficit miracula. Accidit enim vt aliud quoque fieret miraculum, priore minimè inferius. Ex iis enim qui in nomen ſalutare Domini Chriſti crediderant, quidem Iſmaëlita

Votum abſtinendi à carnibus.

non obſcuro loco natus, Deo votum fecerat,hoc diuino viro teſte. Pollicitus autem erat futurum vt ſe deinceps perpetuò abſtineret ab eſu cuiuſuis animati. Hoc promiſſum neſcio quomodo quodam tempore tranſgreſſus,occiſam auem auſus eſt comedere.Cùm Deus autem per increpationem eum ad conuerſionem voluiſſet deducere, & ſuum famulum honorare, qui fuerat teſtis promiſſi quod is fuerat tranſgreſſus, mutata eſt in lapidis naturam caro auis, adeò vt nec ſi vellet quidem, deinceps eo veſci poſſet. Quomodo enim potuiſſet, cum lapiduiſſet quod ad ci-

Auis caro mutata in lapidis naturam.

bum ſumptum fuerat corpus? Hoc admirando & incredibili ſpectaculo obſtupefactus barbarus, ad ſanctum venit quam celerrimè, quod erat occultum peccatum in lucem proferens, & ſuam tranſgreſſionem omnibus enuncians, & delicti à Deo petens veniam, & ſancti auxilium inuocans: vt omnipotentibus ſuis precibus ipſum peccati vinculum exolueret. Multi autem id videre miraculum, qui auis partem ex oſſe & lapide conſtantem viderunt in eius pectore. Non ſolùm autem fui ſpectator miraculorum, ſed etiam auditor eorũ quæ prædicta ſunt futura. Etenim eam quæ fuit ſiccitatem, & magnam illius anni ſterilitatem, & eam quæ conſecuta eſt ſimul famem & peſtem, duobus annis antè prædixit: dicens ſe præuidiſſe virgam quæ infligitur hominibus & flagella quæ per eam intentantur. Porrò autem aliàs quoque ſignificauit irruptionem eius qui Bruchus ſeu eruca dicitur: & eam non eſſe magnum detrimentum allaturam, cùm diuina clementia mox ſequatur ſupplicium. Cùm autem triginta dies præteriiſſent, innumerabilis quidem ſuprà ſtetit multitudo, vt etiam radium diſſecarent, & vmbram offunderent: ídque omnes planè & perfectè vidimus: ſolum autem dedit damnum beſtiarum paſcuis: cibum autem hominum nulla ex parte læſit. Iam verò mihi quoque qui ab aliquo oppugnabar, ſignificauit ante quindecim dies futurum belli finem: & prædictionis veritatem didici experientia. Quin etiam ei aliquando viſæ ſunt duæ virgæ quæ ferebantur quidem de cœlis, in terram autem orientalem cadebant & occidentalem. Hanc autem

Symeõ prædixit ſterilitatẽ & peſtem.

Alio prædictio.

Viſio.

Perſicæ & Scythicæ gentis in imperiũ Romanorum inſurrectionem, ſignificauit vir diuinus, & iis qui aderant effatus eſt viſionem: multiſque lachrymis & precibus aſſiduis repreſſit plagas quarũ intẽtabantur minæ in orbem terræ. Gens quidem certè Perſarum iam armata, & parata ad Romanos inuadendos, eis diuina aduerſante voluntate, à cepto eſt retardata, & intrinſecus in malis propriis occupata. Cùm autem ſciam plurima alia eiuſmodi, ea prætermittam, orationis vitãs prolixitatem. Sufficiunt hæc quidem certè ad oſtendendam ſpiritalem eius mentis contemplationem. Eius quoque fuit magna fama apud regem Perſarum: vt enim narrarunt legati qui ad ipſum venerunt, diligenter ſciſcitabatur quædam eſſet eius vita, & quænam miracula. Dicunt autem eius quoque coniugem, & petiiſſe oleum dignatum eius benedictione, & tanquam donum maximum accepiſſe. Quinetiam omnes regis aſſeclæ, & à fama commoti, & multas in eum à magis adornatas accipientes calumnias, diligenter rogabant, & cùm intellexiſſent, virum diuinum nominabant. Cætera verò turba, & ad muliones accedentes & ad famulos & milites, & pecuniam offerebant, & rogabant vt eſſent participes olei benedictionis. Iſmaëlitarum autem regina cùm eſſet ſterilis, & cuperet filios, primùm quidem miſſo aliquo ex iis qui valebant dignitate & auctoritate, obſecrauit vt mater fieret. Poſtquam autem aſſecuta eſt petitionem, & peperit vt cupiit, accepto rege qui natus fuerat, profecta eſt ad diuinum ſenem & quoniam non licebat mulieribus ad eum accedere, ad

eum miſſo infante, rogauit vt conſequeretur eius benedictionem. Tuus enim, inquit, eſt hic actus. Ego enim obtuli cum lachrymis ſemen orationis: tu autem ſemen effeciſti manipulum, cùm diuinæ gratiæ imbrem attraxiſſes per deprecationem. Sed quouſque conor metiri altitudinem maris Athlantici? Nam ſicut eam non poſſunt homines dimetiri: ita narrationem exuperant quæ ab illo fiunt quotidie. Ego autem eius ante hæc omnia admiror tolerantiam. Noctu enim & interdiu ita ſtat vt videatur ab omnibus. Ablatis enim foribus, & non minima parte ambitus diſſoluta, proponitur omnibus ſpectaculum nouum & admirabile: nunc quidem ſtans longo tempore, nũc autem frequenter ſe incuruans, & Deo offerens adorationem. Iam verò multi quoque ex adſtantibus enumerant has adorationes. Semel autem quidam ex iis qui mecum erant, cùm enumeraſſet mille & ducentas & quadraginta quatuor, deinde lapſus eſſet, deſtitit numerare. Semper autem ſe inclinans, prope digitos pedum frontem admouet. Nam cùm venter ſemel in hebdomada alimentũ accipiat, idque exiguum, quantum eſt diuinorum ſacramẽtorum participatio, dorſo cõcedit vt facilè inflectatur. Aiunt autem ei ex ſtatione in altero pede enatum eſſe vlcus chironiũ, & illinc aſſiduè plurimam excerni ſaniem. Sed nihil quod ei accidit, reprimit philoſophiam: ſed fert forti & generoſo animo voluntaria & inuoluntaria, alacritate animi & hæc & illa ſuperans. Hoc autem vlcus coactus quoque eſt aliquando alicui oſtendere. Dicam autem cauſam: Venit ab Arabena quidã vir bonus, & hono-

ratus Chriſti miniſterio. is cùm ad illud perueniſſet cacumen, Dic mihi, inquit, per ipſam veritatem, quæ hominum genus ad ſe conuertit, ésne homo an natura incorporea? Cum autem qui aderant ægrè ferrent interrogationem, omnes quidem iuſſit tacere: ad illum autem dixit, Cur hanc mihi propoſuiſti interrogationem? Cùm autem dixiſſet, Quoniam omnes vulgo iactare audio, te neque comedere nec dormire: vtrunque autem eſt hominum proprium. nemo enim qui hac ſit natura præditus, vixerit abſque alimento & ſomno. Ille autem iuſſit quidem ſcalas admoueri columnæ, illum autem aſcendere: & primùm quidem manus aſpicere: deinde intra pelliceum illum amictum manum mittere: & videre non ſolùm pedes, ſed etiam vlcus illud grauiſſimum. Cùm autem homo vidiſſet, & admiratus eſſet vlceris magnitudinem, & ex eo didiciſſet quomodo ſumat nutrimentum, illinc quidem deſcendit, ad me autem veniens narrauit omnia. In feſtis autem publicis aliam quoque oſtendit tolerantiam. Nam poſt occaſum ſolis, donec is rurſus venerit ad orizontem occidentalem, manibus in cœlum extenſis ſtat tota nocte, nec à ſomno delinitus, nec à labore ſuperatus. In tantis autem laboribus, tantáque rerum geſtarũ magnitudine, & miraculorum multitudine, eſt tanta morum modeſtia ac moderatione præditus acſi ſit dignitate poſtremus omnium hominum. Pręter modeſtiam autem, & facilis ad eum patet aditus, & eſt affabilis & ſuauis: & reſpondet vnicuique eorum qui loquuntur, ſiue ſit opifex, ſiue mendicus, ſiue ruſticus. A munifico autem

& liberali domino accepit etiam donum doctrinæ:& bis quotidie faciens admonitiones, irrigat aures eorum qui audiunt, pulchrè admodum loquens, & diuini ſpiritus exhibens diſciplinam: & iubens in cœlum ſuſpicere & euolare, & à terra diſcedere, & regnum quod expectatur viſione apprehendere, & gehennæ minas timere,& terrena contemnere,& futura expectare. Licet autem eum quoque videre iudicantem & rectas ac iuſtas ferentem ſententias. Hæc autem & quæ ſunt huiuſmodi, fiunt poſt horam nonam. Totam enim noctem & diem vſque ad nonam orat perpetuò. Poſt nonam autem, primum quidem diuinam doctrinam exhibet præſentibus. Deinde audita vniuſcuiuſque petitione, cùm aliquas fecerit curationes, componit lites eorum inter quos eſt controuerſia. Circa occaſum autem ſolis deinceps incipit conuenire dominum. Sed quanuis in his verſetur, & hæc omnia faciat, nec ſanctarum eccleſiarum curam abiicit & prouidentiam, aliquando quidem pugnans cum impietate gentium: aliquando autem frangens Iudæorum audaciam: aliquando autem fundens ac profligans turmas hæreticorum: & aliquando quidem de his ſcribens ad Imperatorem, aliquando autem præſides ac magiſtratus ad diuinum zelum excitans: aliquando autem ipſis quoque eccleſiarum paſtoribus maiorem gregis curam gerere præcipiens. Hæc autẽ ſum perſecutus, ex gutta conatus oſtendere pluuiam, & iis qui hæc ſcripta legerint, tanquam indice guſtandam præbere mellis dulcedinem. Quæ autem decantantur ac celebrantur ab omnibus, ea ſunt iis lon-

gè plura. Sed non ſum omnia ſcribere pollicitus, ſed paucis eius vitæ inſtituti oſtendere formam & characterem. Conſcribent autem, vt eſt conſentaneum, alij quoque his longè plura. * Cùm poſt hæc autẽ diu vixiſſet, & multis miraculis & laboribus, ardoréque ſolis, & hiberna glacie, & vehementibus ventorũ inſultibus, & humanæ naturæ imbecillitate, ſolus ex omnibus qui vnquam fuerunt manſiſſet inexpugnabilis, poſtquam eum deinceps oportuit eſſe cum Chriſto, & immenſorum certaminum coronas accipere, quòd homo quidem eſſet morte confirmauit iis qui non credebant: manſit autem etiam poſt mortem immobilis: & in cœlum quidem anima peruenerat: corpus autem ne ſic quidem cadere ſuſtinuit: ſed rectum ſtetit in loco certaminum, tanquam inuictus Athleta nulla parte membrorum volens terram tangere. Sic Chriſti Athletis manet etiam poſt mortem cum eis ſimul verſans victoria. Variorum certè morborum curationes, & miracula, & diuinarum virtus operationum, ſicut quando erat ſuperſtes, ita nunc quoque fiunt, non ſolùm apud loculos ſanctarum reliquiarum, ſed etiam apud ſummæ eius virtutis & diuturnæ decertationis monimẽtum: magnam, inquam, illam & celebratam columnam huius iuſti & laudibus celebrandi Symeonis. Cuius ſanctis interceſſionibus cupio vt ego adiutus, in his ſanctis perſeuerem laboribus: Deúmque precor qui eſt communis ornatus, & eſt ſplendor pietatis & vere religionis, vt & mea vita corrigatur, & ad Euangelicam vitæ formam dirigatur.

Hæc non ſunt Theodoreti, ſed ab aliquo addita poſt mortem Symeonis. Cũ enim vitam ſcriberet Theodoretus, adhuc viuebat Symeones.

Reliquiarũ miracula.

Inuocatio ſanctorum.

BARA-

ET communis hominũ hoſtis inuenit multas vias XXVII.
vitij, vniuerſam humanam naturam ſtudens penitus perdere: & pietatis veræque religionis alumni, multas & diuerſas excogitauere ſcalas quibus in cœlum aſcenderetur. Alij quidem per claſſes decertantes, ſunt autem hi cœtus innumerabiles, incorruptis fruuntur coronis, & deſideratũ aſcenſum conſequuntur. Alij autẽ vitam amplectentes monaſticã, & cum Deo ſolum loqui meditantes, & nullam conſolationẽ humanam participantes, ſic victores publicè renunciantur. Alij autem in tabernaculis, & alij in tuguriis degẽtes, Deum laudibus celebrant. Alij verò amplectuntur vitam in antris & ſpeluncis. Multi autem, ex quibus aliquorum meminimus, non antrum, non tabernaculum, non ſpeluncam, non tugurium habere decreuerunt: ſed nudo aëri ſua corpora mandantes, contrarias qualitates tolerant: aliquando quidem ſummo gelu concreti: aliquando autem igne radiorũ exuſti. Iam verò eorum quoque rurſus eſt vita diuerſa. Nam alij quidem ſtant aſſiduè. Alij verò in ſeſſionem & ſtationem diem diuidũt: & alij quidem ſeptis quibuſdam incluſi, fugiunt multorum congreſſionẽ. Alij verò nullo huiuſmodi vtentes tegumento, propoſiti ſunt omnibus qui eos volunt contemplari. Vnumquodque autem horum in præſentia neceſſe habui perſequi, cùm admirabilis Baradati vellem vitam cõſcribere. Is enim excogitauit nouas rationes exercendæ tolerantiæ. Nam cùm primùm quidem longo tempore ſe incluſiſſet in domuncula, ſola diuina frue-

batur contemplatione. Illinc cùm rupem occupaſſet imminentem,& paruam quandam arcã,nec iuſta quidem ſymmetria corpori congruentem, ex lignis cõſtruxiſſet,in ea vitam degebat,deorſum aſſiduè incuruari coactus. Non habebat enim altitudinem eius lõgitudini iuſta proportione conuenientem. Non erat autem ea compacta aſſeribus: ſed erat aperta ſimiliter atque cãcelli: & erat ſimilis feneſtris quæ latiores habent ingreſſus luminis. Quocirca nec à pluuiæ erat impetu libera, nec erat tecta à flamma ſolis: ſed vtraque non minus admittebat quàm alia quæ ſunt ſub diuo: in hoc autẽ ſolo ea ſuperabat, quòd accederet labor incluſionis. Cùm autem longum tempus hoc modo tranſegiſſet, poſtea egreſſus eſt, cedens precibus diuini Theodoti, cui obtigerat pontificalis ſedes Antiochena. Stat autem aſſiduè manus in cœlum extendens,& vniuerſorum Deum laudans: totũ corpus tunica pellicea cõtegens: circa naſum autem ſolũ & os, reliquit modicũ ingreſſum ſpiritui, vt reſpiret, communem aërem excipiens,quoniã humana natura non poſſet aliter viuere. Omnem autem eum laborẽ ſuſtinet,cùm non ſit corpore valde robuſto,ſed valetudinario & multis morbis obnoxio. Feruens autem animi alacritas, & diuino amore incenſa, cogit vt laboret qui non poteſt laborare. Iam verò ſapiẽtia quoque & intelligentia ornatus, optimè & interrogat & reſpõdet, & ratiocinatur nonnunquam melius & potentius iis qui Ariſtotelicos legêre labyrinthos. Cùm ſit autem in ipſo ſummo virtutis faſtigio, non ſinit vt arrogãtia ſimul efferatur ſpiritus, ſed iubet eum deor-

ſum repere circa ipſum latus montis. Sic enim quantum ſibi damnum mens conciliat quæ tumet & ardet inſolentia. Hæc eſt in ſumma eius philoſophia. Cui concedatur vt creſcendo poſſit metam curſus attingere. Eſt enim communis piorum lætitia, horum qui victoria potiti ſunt gloria. Mihi autem detur, vt eorum ſuffultus precibus, non ſim procul ab hoc mõte: ſed paulatim conſcendam, & me eorum contemplationis voluptate expleam.

THALELAEVS.

NEque Thalelæi ſilebo narrationem, eſt enim plenum miraculo ſpectaculum. Non ſolùm autem alios audiui narrantes, ſed etiam ipſe vidi admirabile & præter opinionem ſpectaculũ. Nã cùm viginti ſtadiis procul à Gabalis, ea eſt autẽ vrbs parua & elegãs, tumulum quendam occupaſſet, in quo erat templum dedicatũ dæmonibus, & quod ab iis, qui iam erãt antiquitus impij, multis honorabatur ſacrificiis, paruum quoddã fixit tuguriũ. Sceleratos autẽ illos & execrandos perpetuò colebant, vt dicebant, magnã eorũ crudelitatem cultu placare adnitentes. Multis enim perniciem afferebant, & iis qui accedebant, & iis qui erãt vicini: nec ſolum hominibus, ſed & aſinis, & mulis, & bobus, & ouibus: non cum beſtiis bellum gerentes, ſed per eas quoquẽ, hominibus tendẽtes inſidias. Tunc ergo cùm eũ vidiſſent aduenſſe, perterrere quidem conabantur, ſed nõ poterant, cùm & eũ muniret fides, & pro eo pugnaret gratia. Rabie itaq; & furore repleti, in eas quæ tunc illic plantatæ erant arbores fecerunt impetum. In illo autem tumulo multæ erãt XXVIII.

ficus & oleæ quæ florebant. Ex iis dicunt plus quàm quingentas repentè fuiſſe euulſas: audiuíque plures vicinos agreſtes id narrantes, qui olim quidẽ detinebantur caligine impietatis: per eius autem doctrinam & miracula, acceperũt lucem Dei cognitionis. Quoniam autem cùm hoc feciſſent pernicioſi & ſcelerati dæmones, non exterruerunt athletam philoſophiæ, rurſus in eũ alias parauere machinas. Noctu enim vlulantes, & lampades oſtentãtes, conabantur perterrefacere, & eius rationem perturbare. Vbi autem riſit omnes eorũ inſultus, eo poſtea relicto effugere. Is autem cũ duas rotas cõſtruxiſſet, quæ duorum cubitorũ habebant diametrũ, aſſeribus, nõ inter ſe compactis, ſed diſiũctis ac ſeparatis, ambas rotas cõiunxit. Deinde cùm intus ſediſſet, & cuneis & clauis diſiũctas illas cõfixiſſet tabulas, ſub dio rotam appendit, tribus aliis altis lignis in terram defixis, & ſuperioribus eorum initiis aliis lignis commiſſis, & in eorũ medio duplici illa rota alligata, & ſublime elata. Huius autem, ſpatiũ quidem quod eſt interius, habet quidem cubitorum duorum altitudinem: cubiti verò latitudinẽ. In eo ſedens vel potius ſuſpenſus, annis iam fuit decem perpetuis. Cùm autem corpus habeat maximũ, neq; ſedens quidem poteſt collum erigere, ſed ſemper ſedet incuruatus, genibus habens affixam faciem. Ad eum cùm veniſſem, inueni quidem eũ ex euangeliis colligentẽ vtilitatem: eũ autem interrogaui, cupiens ſcire cauſam illius noui vitæ inſtituti. Ille autem Græca lingua vſus, erat enim Cilix genere, Ego, inquit, multis peccatis obnoxius, & credens ſuppliciis quorum mi-

næ ſunt intentatæ, hoc vitæ genus excogitaui, hoc agens vt caſtigetur corpus pœnis mediocribus: vt eripiar à magnitudine earũ quæ expectantur. Sunt enim illæ grauiores, non ſolũ quantitate, ſed etiam ipſa qualitate. Sunt enim inuoluntariȩ. Quod autem ab inuito fit, id eſt valde moleſtũ. Quod autem eſt voluntariũ, etiamſi ſit laborioſum, minorem affert dolorẽ: ſponte enim ſuſcipitur. Sed non labor violẽtus: ſi his ergo, inquit, paruis moleſtiis minuero ea quȩ expectãtur, hinc magnum lucrum referam. His auditis, eius ingenij ſolertiam valde ſum admiratus, quòd non ſolùm iam facta ſepta tranſiliebat, ſed etiam ex ſe alia excogitabat certamina: & quòd non ſolùm decertabat, ſed eorum etiam cauſas ſciebat, & alios docebat. Iam verò multa quoque miracula per eius preces fieri dixerunt accolæ: non ſolum hominibus, ſed etiam camelis, & aſinis, & mulis, curationem per eum adipiſcentibus. Hinc vniuerſa illa gens quæ impietate detinebatur, paternum quidem abnegauit errorem, diuinæ autem lucis accepit ſplendorem. His vtens adminiſtris, & tẽplum dæmonum diruit, & maximam ædem excitauit victoria inſignibus martyribus: iis qui Dij falſò nominabantur, diuos opponens mortuos. Horum concedatur interceſſionibus, vt hic cũ eadẽ victoria, certaminum terminũ occupet: & nos ab his & illo adiuti, ſimus vehemẽtes amatores certaminum philoſophiæ. *Interceſſio ſanctorum.*

MARANA ET CYRA.

POſtquam optimorum & præſtantiſſimorum virorum vitæ conſcripſi inſtitutum, operæpretiũ exiſtimo mulierum quoque meminiſſe, quæ non minus XXIX.

ſi non etiã amplius certauerunt. Eæ enim ſunt digniores quæ laudentur, vt quibus quidem obtigerit natura imbecillior, eandem autem quã viri oſtendant animi alacritatem, & à prima parente accepto dedecore genus liberauere. Maranæ autem & Cyræ meminero in præſentia, quę tolerantiæ certaminibus omne alias vicere. His patria quidem eſt Berhœa: patriæ autem genus inſigne: educatio autẽ generi conueniens. Sed his omnibus contemptis, cùm exiguum quendam locum ante vrbem comprehendiſſent, & intra eum fuiſſent, luto & lapidibus oſtiũ obſtruxere. Famulas autem quæ eiuſdem vitæ volebant eſſe participes, extructo extra ambitum habitaculo, iuſſerunt in illo habitare. Ipſæ autem per quandam paruam feneſtram reſpiciunt ea quæ ab illis fiunt, & eas frequenter excitãt ad orationẽ, & accendunt ad diuinum amorem. Ipſæ verò cùm neque domum habeant, nec tugurium, ſub dio ſua ſponte vitam agunt. Pro ianua autem eis quædam parua extructa eſt feneſtra, per quam neceſſarium alimentum accipiunt: & cum iis quæ ad ipſas veniunt colloquuntur mulieribus. Ad eam autẽ congreſſionẽ definitum eſt tẽpus pentecoſtes: alio autem tempore vitam amplectuntur quietam: ſola autẽ Marana loquitur cum aduenientibus: alteram autem nemo audiuit vnquam loquentem. Ferrũ autem geſtant, & tantum onus ferunt, vt Cyra, cui corpus obtigit imbecillius, ad terram vſque incuruetur, & corpus minimè poſſit erigere. Habent autem vela maxima, vt retro quidem trahãtur, & pedes omnino contegant, anterius autem vſque ad ipſam zonã demittãtur, vultũ ſimul & collũ

Vela monialium.

& pectus & manus occultantia penitus. Eas ego ſæpe vidi, intra ianuam intromiſſus: iuſſerunt enim mihi aperiri, ſacerdotij dignitatem honorantes. Vidi ergo illud ferri pondus quod nec à viro quidem forti & robuſto ferri poſſet: & cùm vehementer rogaſſem, tunc quidem auferre potui: poſtquam autem receſſimus, id rurſus ſuis mẽbris impoſuere: collo quidem, collare: lumbis autem zonam: manibus autem & pedibus ea quæ eis ſunt attributa. Hoc modo autem viuunt, non quinque ſolum vel decem ſolis trãſactis annis, ſed quadraginta duobus. Etcùm tanto tẽpore decertauerint, tanquã quæ nuper certamina attigerint, delectantur ſudoribus. Viſione enim apprehendẽtes ſponſi pulchritudinem, facilè ferunt curſus laborẽ, & properant peruenire ad finem certaminis: vidẽtes in illo ſtare delictum, & oſtendẽtem coronam victoriȩ. Ea de cauſa & imbris & niuis & ſolis excipiẽtes impetum, non cruciatũ nec dolorem ſentiũt: ſed ex iis quæ videntur moleſta, animi gaudium percipiunt. Et diuini Moſis æmulatȩ ieiunium, ter tanto tempore inediã ſuſtinuere. Quadraginta enim diebus exigui cibi fuere participes. Ter quoque diuini Danielis à cibo abſtinẽtiam ſunt æmulatæ, tres dierum hebdomadas conficiẽtes, & cibum corpori ſuppeditantes. Cùm autem aliquando deſideraſſent ſalutarium Chriſti paſſionum ſancta loca contemplari, venerunt Æliam, cùm in via nihil cibi ſumpſiſſent. Sed poſtquam in illam vrbem venerunt, & adorationem impleuerunt, cibum ſumpſerunt, & reuerſæ ſunt, rurſus à ieiunis confecto itinere: eſt autem iter non pauciorum quàm viginti *Terra ſancta viſitur.*

dierum. Quinetiam cùm victoria inſignis Theclæ cupiiſſent videre ædem quæ eſt in Iſauria, vt dilectionis in Deum flammam vndiquaque accenderent, ſic profectę ſunt & reuerſæ ſunt ieiunę. Tantum eas diuinum amatorium fecit diuino quodam furore debacchari. Tantum diuinus amor, earum in ſponſum concitauit inſaniam. Atque eæ quidem quæ tali vitæ inſtituto fœmininum genus exornauere, vt quæ aliis fuerint exemplaria, coronabuntur à domino coronis victricibus. Ego autem propoſita quæ hinc percipitur vtilitate, cùm decepſero benedictionem, ad aliam trãſibo narrationem.

DOMNINA.

XXX. Diuini Maronis cuius prius meminimus, vitam æmulata Domnina admirabilis, in orto maternæ domus paruum quoddã fixit tugurium. Ei autem tugurium efficit pannici ſtipula. Cõtinuis autem lachrymis non ſolùm rigat genas, ſed etiam veſtimenta ex pilis. talibus enim indumẽtis tegit corpus. Circa gallorum autem cantum, ad diuinum templum quod non eſt procul, vadens cũ aliis & fœminis & viris, vniuerſorum domino offert laudes. Hoc autẽ facit, non ſolùm die incipiente, ſed etiam deſinẽte: quouis alio lolo, locum Deo conſecratum magis eſſe venerandum cenſens, & docens alios. Ea de cauſa & eius magnam curam geſſit, matri perſuadens, & fratribus vt facultates ſuas in id conſumerent. Habet autẽ nutrimentum lentem aqua madefactam. Omnem autem hunc laborem ſuſtinet, cùm ſit planè exiccato corpore & ſemimortuo. Pellis enim ſubtiliſſima, & quæ eſt inſtar

ſtar membranæ, eſt oſſibus tenuibus circuniecta, adipe & carne conſumpta à laboribus. Proponitur autem omnibus eam videre volentibus, & viris & mulieribus, neque vultum aſpiciens, neque alij vultũ ſpectandum exhibens, ſed amictu quidem penitus contecta, ad genua autem vſque incuruata, valde gracili autẽ voce & non ſatis expreſſa loquens, & eam quoque ſemper cum lachrymis proferens. Sæpe enim cùm meam dexteram ſumpſiſſet, & oculis impoſuiſſet, eam dimiſit adeò madefactam, vt ex ipſa manu diſtillarent lachrymæ. Eam ergo cuius ſunt tantæ opes philoſophiæ, flentem lamentantem & ingemiſcentem ſimiliter atque eæ quæ ſunt in extrema paupertate, quænam pro dignitate laudauerit oratio? Vehemens enim amor in Deum illas parit lachrymas, ad diuinam inflammans contemplationem, & pungens aculeis, & vrgens ad eum qui eſt hinc futurus exceſſum. Porrò autẽ quanuis in his diu noctúque verſetur, ne aliorum quidem generum virtutis curã abiicit. Sed pro viribus quidẽ curat optimos Athletas, quorum meminimus, & quos prætermiſimus: curat autem eos quoque qui ad ipſum veniunt: iubens quidem habitare apud vici paſtorem, ipſa verò mittens omnia quæ ſunt neceſſaria. Matris enim & fratrum facultates ei ſunt propoſitæ ad ſumptum faciendum, quæ per ipſum accipiunt benedictionem. Quinetiam mihi quoque venienti ad illam partem, eſt autem noſtræ regioni ad auſtrum, mittit & panem & fructus & lentem madefactam. Sed quouſque prolixa vtor oratione, ſtudens omnem eius narrare virtutẽ, cùm opor-

teat aliorū quoque proferre vitā, quæ imitatæ ſunt & hāc & illas quarū prius meminimus? Multæ enim aliæ partim quidē vitam amplexæ ſunt ſolitariā: partim autē viuere amarunt cū pluribus: adeò vt ducētæ & quinquaginta & plures, & pauciores ſimul viuāt, vno cibo veſcentes, ſuper ſolas ſtoreas ex inſtituto dormientes & manus quidem lanæ attribuentes, hymnis verò linguam conſecrantes. Sunt autem eiuſmodi innumerabilia ſapiētiæ gymnaſia, non ſolùm in noſtra regione, ſed etiam per totum orientem. Iis autem plena eſt & Palæſtina & Ægyptus, & Aſia & Pontus, & tota Europa. Ex quo enim Chriſtus Dominus honorauit virginitatem, vt qui natus ſit ex virginitate, prata virginitatis natura germinauit, & hos ſuaue olētes, & qui nō marceſcunt, flores offert Creatori: non virtutem in maſculo & fœmina diſcernens: nec in duas differentias diuidens philoſophiam: eſt enim differentia corporum, ſed non animorum. In Chriſto enim Ieſu, vt
Galat. 3. ait diuinus Apoſtolus, non eſt maſculus & fœmina.
Epheſ. 4. Vna autem mulieribus & viris eſt fides ſuppeditata.
" Vnus enim Dominus, vna fides, vnum baptiſma: vnus
" Deus & pater omnium, Qui eſt ſuper omnia, & per
" omnia, & in omnibus nobis. Quinetiam vnum regnū
" cœlorū Agonotheta propoſuit victoribus, hoc commune præmium definiens certaminibus. Sunt ergo, vt dixi multæ & virorum & mulierum pietatis palæſtræ, non apud nos ſolum, ſed etiam in vniuerſa Syria & Palæſtina & Cilicia, & in ea quæ eſt media inter duos fluuios. In Ægypto autem dicunt etiam plus quàm quinque millia virorū habere monaſteria, qui operantur,

& interim Dominum laudant hymníſque celebrant: nec ſolùm ex operibus neceſſarium alimentum comparant: ſed etiam aduenientibus hoſpitibus & egentibus opẽ ferunt. Sed omnia narrare nõ ſolùm ego ſed nec omnes ſcriptores potuerint: & vt maximè fieri poſſet, ſuperuacaneum id eſſe exiſtimo, & honoris cupiditatem quæ nihil habeat cõmodi. Iis enim qui volunt aliquam percipere vtilitatẽ, ſufficiunt ea quæ dicta ſunt ad præbẽdum id quod deſideratur. Ideo enim & vitæ diuerſorum fecimus mentionem, & mulierum narrationes narrationibus virorum adiecimus, vt & ſenes & iuuenes & mulieres philoſophiæ habeant exemplaria: & vnuſquiſque eam quæ ſibi cordi eſt vitam exprimens, habeat ſuæ vitæ quandam regulam & gnomonem, qui eſt ſitus in narratione: & quomodo pictores ad exemplar reſpicientes, & oculos imitantur, & naſum, & os, & genas, & aures, & frontem, & ipſos capitis & barbæ pilos, & ad hæc & ſeſſionem & ſtationem; quinetiam ipſos oculorum intuitus, ſiue ſint læti & alacres, ſiue ſeueri & truces: ita etiam oportet vnunquemque ex iis qui hæc ſcripta legunt, volentem vitam aliquam imitari, ſuam ad illam quam eligit componere: & quomodo fabri aſſeres rubrica dirigentes, eouſque id quod eſt ſuperfluum auferunt, donec appoſita regula, videtint aſſerem eſſe æqualem; ita etiam eum qui velit vitam aliquã imitari, oportet eum ſeipſum ponere pro regula, & vitij reſecare ſuperflua, & virtutis replere ea quæ deſunt. Ea enim de cauſa ſcriptionis laborem ſuſcepi-

mus, vtilitatis occaſionem proponentes volentibus. Rogo autem eos qui ſunt lecturi, vt cùm ex aliorum laboribus abſque labore voluptatem capiunt, labores ſuis cõpenſent precibus. Eos quoque obſecro quorũ vitam conſcripſi, ne me deſpiciant procul degentem ab illorum ſpiritali chorea: ſed trahant infrà iacentem & ad virtutis tollant altitudinem, & ſuo choro coniungant: vt non ſolùm laudẽ alienas diuitias, ſed ipſe etiam habeam aliquã laudis occaſionem, & facto & verbo & cogitatione glorificans ſeruatorem vniuerſorum. Cum quo patri gloria, cum ſancto ſpiritu, nunc & ſemper & in ſecula ſeculorum. Amen.

EIVSDEM ORATIO
De charitate.

QVanti quidem ſint virtutis athletæ, quam multíſque & qualibus coronis decorentur, apertè docent quæ à nobis de eis ſcriptæ ſunt narrationes. Nam etſi non continent omnia eorum certamina: ſufficiunt tamen vel pauca ad oſtendendã totius vitæ formam. Etenim non totum aurum quod affertur conſumens lapis, ſed eius paululo affricatus, oſtendit eſſe vel probum vel improbum: ſimiliter quoque ſagittarium, ex paucis quæ emittuntur telis, rectè didicerit quiſpiam, an rectè ſagittet & ad ſcopum dirigat, an ab eo aberret, in arte minimè exercitatus. Ita etiam alij artifices, ne dicã de ſingulis, poſſunt dignoſci, & athletæ, & curſores, & tragœdiæ hiſtriones & gubernatores, & nauium ædificatores, & medici, & agricolæ, & alij, vt ſemel dicam, qui artem tractant aliquam. Sufficit enim pauca experientia & ad oſten-

dendam artem eorum qui ſunt præditi ſcientia, & ad conuincendam eorum inſcitiam qui ſolo vtuntur nomine. Sufficiunt ergo, vt dixi, vel pauca quæ ſcripta ſunt ex iis quæ rectè & ex virtute ab vnoquoque geſta ſunt, ad vitæ vniuerſum docendum inſtitutum. Conuenit autem nos in præſentia ſcrutari & inquirere & perfectè diſcere, vndénam incitati hoc vitæ inſtitutum amplexi ſunt, & quibuſnam moti rationibus, ad hoc philoſophiæ faſtigiũ peruenere. Quòd enim non freti viribus corporis, ea quæ humanam naturam ſuperant amauerint, & ei poſitos tranſgreſſi terminos, & pietatis Athletis fixa ſepta tranſilierint, apertè docet experientia. Nemo enim ex iis qui ſunt expertes huius philoſophiæ, oſtendit vnquam eorum tolerantiam. Nam etiamſi niuem patiantur paſtores: at non ſemper: nam & vtuntur antris, & domos redeunt, & calceis pedes tegunt, & veſtibus calidioribus alias partes corporis amiciunt: & bis & ter in die & fortaſſe etiam quater cibum capiunt: quinetiam carnium eſus & vini potus quouis foco melius corpora calefaciunt. Quando enim tale nutrimentum fuerit alteratum, & veluti quodam colo diſcretum, & ad iecur perueniens fuerit mutatum in ſanguinem, ad cor quidem procedit per venam concauam: illinc autem excalefactum peruadit in omnes partes corporis. Quocunque autem venerit, non ſolùm irrigat, ſed etiam ignis inſtar calefacit, & melius quàm molles veſtes fouet corpus. Non enim, vt quidã arbitrantur, tunicæ indumenta & veſtes calorem præbent corpori: lapides enim & ligna calefacerẽt, quibus ea admo-

ta eſſent. Sed nemo vnquam vidit lignum vel lapidem veſtibus euaſiſſe calidiorem. Ergo nec corpori præbent ea calorem, ſed ſeruant calorem corporis: & frigidi quidem aëris arcent incurſionem: ſuſcipiẽtes autem vapores qui exeunt ex corpore, & iis calefiunt, & calorem exhibent corpori. Huius autem rei teſtis eſt experientia. Sæpe enim frigidum lectũ ingredientes, corporis applicatione ſtragulum quod prius erat frigidum calidum efficimus. Cibus ergo corpus magis calefacit quàm veſtis. Qui eum autem ſumunt ad ſatietatem, habent ſufficiens propugnaculum aduerſus impetus frigoris. Eo enim armant corpus, & parant ac inſtruunt vt poſſit reſiſtere tali anni tempeſtati. Qui autem nec cibum nec potum quotidie ſumunt, & quando ſumunt, non expectant ſatietatem, ſed adhuc acrem ac vehemẽtem refrenant appetitionem, & ea ſumunt non quæ poſſunt corpus calefacere, ſed vel veſcuntur herbis non ſecus ac bruta animantia, vel ſolis madefactis vtuntur leguminibus: ex tali nutrimento quemnam calorem hauſerint? Quãta hinc autem fuerit fluxio ſanguinis? In nullo ergo ſunt alij eorum ſtudiis ſimiles. Neque enim eſt eadem veſtis & horum & illorum. Hæc eſt enim aſperrima, & quæ minimè poteſt calefacere, neque ſimilis cibus, ſed qui repugnat ex diametro. Paſtoribus enim & huiuſmodi aliis comedendi tempus eſt omne tempus: metiũtur enim tempus appetitione, & ſi manè eos fames inuaſerit, ſtatim cibum adhibent: & adhibent quidquid contigerit. non eſt enim eis definitum, vt hoc quidem veſcantur, illo verò minimè: ſed ſecurè co-

medunt quæcunque voluerint. Hic autem & dies, & tempora,& cibi genera,& menſuræ:& eſt eius excluſa ſatietas. Nullus ergo ex iis qui delectantur aliorum reprehenſione, agricolas & paſtores & nautas adducens in medium,conetur horum maximorum Athletarum minuere certamina. Nam & Agricola laborãs interdiu, domi noctu curatur, eam omni officio proſequente coniuge. Quinetiam paſtor eſt ſimiliter particeps omnium quæ prius diximus. Nauta autem corpore quidem ſolis radium excipit: ſed aquis adhibitis curat corpus. Natat enim quantum lubet, & flammæ radij adhibet remedium, aquæ frigiditatem. Hos autem nemo eſt qui curet. Non enim ſimul habitant mulieres, quæ viros variis modis recreant & conſolantur. Neque cùm radius inuadit vehementius, aquarum adhibent ſolatium: nec hiberno tempore cibum opponunt frigori, neque noctis quietẽ, tanquam aliquod medicamentum, diurnis exhibent laboribus. Huius enim ſunt plures & maiores ſudores quàm ij qui fiunt interdiu. In hac enim & luctantur contra ſomnum: nec patiuntur vinci ab illius dulcedine, ſed dulciſſimam ſuperant tyrannidem, & tota nocte dominum hymnis perpetuò celebrant. Nullus ergo ex iis qui ſunt extra horum philoſophiam, horum oſtendit tolerantiam. Si autem nullus ex aliis hominibus, poteſt talibus reſiſtere laboribus, clarum eſt quòd amor in Deum, effecit vt naturæ terminos tranſilirent: & ſuperna flamma accenſi, lubenter ferunt impetum frigoris, & qui à ſuperis deſcendit rore, flammam radiorum mitigant. Is eos & alit & ri-

gat & amicit: & dat pennas, & edocet volare: & efficit vt cœlum tranſcendant: & eum qui amatur quoad eius fieri poteſt oſtendit: & viſione contemplationis incendit deſiderium, & excitat amatorium, & flammam accendit ardentiorem. Quomodo enim ij qui amant corpora, & aſpectu eorũ qui amantur præbent amori materiam, & illud œſtrum reddunt vehementius: ita ij qui accipiunt ſtimulos diuinæ dilectionis, diuinam illam, & quæ nũquam interit, viſione apprehendẽtes pulchritudinem, efficiũt acutiores aculeos dilectionis: & quo magis frui deſiderãt, eo magis expellunt ſatietatem. Voluptatem enim corporum conſequitur repletio. Diuinus autem amor non accipit leges ſatietatis. Talis erat Moſes magnus ille legiſlator, qui ſæpe, quantum homini licuit, diuina contemplatione dignatus, cùm beatam ſæpe vocem excepiſſet, & fuiſſet intra caliginem quadraginta diebus, & accepiſſet leges diuinas, non ſolùm eum vlla cepit ſatietas, ſed etiam vehementius & ardẽtius fuit eius deſiderium. Quadam enim veluti crapula accepta ab illius amoris temulentia, & amatorio furore ſupramodum percitus, propriam quidem ignorauit naturam, quæ autem non licet videre, ea videre concupiit. Nã veluti dominij oblitus, & ſolum amorem conſiderãs,
Exod.33. dixit Deo vniuerſorum, Ecce tu dicis mihi, inueniſti
" gratiam apud me: & noui te præter omnes. Si ergo
" inueni gratiam coram te, oſtende mihi teipſum: ita te videam vt cognoſcam. Tantam ex diuina dilectione accepit ebrietatem: nec ebrietas ſedauit ſitim, ſed eã effecit vehementiorem. & additamentum cognitionis,

nis,effectũ eſt incrementum deſiderij:& in fructo aucta eſt appetitio: & quomodo ignis quò plus accipit nutrimenti,eò maiorem accipit operationẽ: ea enim acceſſione materię augetur,nõ obtunditur:ita in Deũ dilectio accenditur diuinarũ rerum contẽplatione, & operationẽ hinc ſuſcipit maiorẽ & vehementiorẽ:& quò magis in rebus diuinis verſatus quis fuerit,eò magis accendit flammã dilectionis. Nec nos hoc docuit ſolùm magnus Moſes, ſed etiam ſancta ſpõſa, de qua dicit beatus Paulus,Deſpondi vos vni viro virginem caſtã exhibere Chriſto.Ea enim in cantico canticorũ cantat ad ſpõſum. Oſtende mihi vultum tuũ: & fac vt audiam vocem tuã:vox enim tua eſt ſuauis: & vultus tuus formoſus.Nã cùm ex iis quæ de eo dicũtur amore capta fuerit,non eſt contenta orationibus,ſed vult etiam ipſam vocẽ audire:& cùm alas accepiſſet,& ſublime elata eſſet,iis quæ de eius ſpecie feruntur narrationibus, deſiderat ipſam quoque cõtemplationem: iis quæ dictæ ſunt laudibus ſuum amorem ſignificans. Oſtẽde,inquit, mihi vultum tuũ:& fac vt ego audiam vocem tuã.Quoniam vox tua eſt ſuauis,&vultus tuus eſt formoſus. Eius quoq; pulchritudinis amore captus pronubus & ſponſæ deductor, Paulus, inquã, ille diuinus,amatoriam illã emiſit vocem.Quis nos ſeparabit à charitate Chriſti? afflictio an anguſtia: an fames, an perſecutio, an nuditas, an periculum,an gladius?ſicut ſcriptum eſt.Propter te mortificamur tota die.Reputati ſumus tanquã oues occiſionis. Deindè oſtendit etiã cauſam tolerantiæ. In his enim, inquit, omnibus ſuperamus propter Deum qui dilexit nos.

2.Cor.11. Cant.2. Rom.8.

Cōſiderantes enim quínam cùm ſimus, quænam bo-
na accepimus: & quòd non nos primi dileximus, ſed
amati viciſſim amauimus: & cùm haberemus odio, a-
mati ſumus: & cùm inimici eſſemus, fuimus recōcilia-
ti: cùm non ipſi ſupplices petiiſſemus vt fieret recōci-
liatio, ſed ad nos legatus veniſſet vnigenitus: & qui in-
iuriam feceramus, inuitati ſumus ab eo qui fuerat af-
fectus iniuria: & præter hæc reputātes ſuſceptam pro
nobis crucē: ſalutares paſſiones: mortis ceſſationem:
datā nobis ſpē reſurrectionis. Hæc & quæ ſunt huiuſ-
modi conſiderantes, ſuperamus eas quę in nos incur-
runt difficultates: & beneficiorū memoriam conferē-
tes cū ea quæ eſt ad breue tempus afflictione corpo-
rīs, lubenter ferimus rerū moleſtarum impetus. Om-
nes enim vitæ moleſtias, cū amore in Dominum, tan-
quā in trutina cōferentes, eas valde leues inuenimus.
Etſi omnia quæ videntur iucunda & delectabilia, ſi-
mul collegerimus, ſi contrà diuinū expēdatur deſide-
rium, ea vmbra magis euanida, & quæ vernis floribus
facilius intereant, oſtēdit. Id autē & per ea quę dicta
” ſunt, & quę dicēda, apertè ſignificat. Perſuaſum enim,
” inquit, habeo quòd neque mors, neque vita, neq; an-
” geli, neque principatus, neque poteſtates, neque vir-
” tutes, neq; pręſentia, neque futura, neq; altitudo, neq;
” profunditas, neq; aliqua alia creatura, poterit nos ſe-
” parare à charitate Dei, quæ eſt in Chriſto Ieſu Domi-
no noſtro. Quoniam enim cùm ſuperius ea ſola quæ
ſunt moleſta poſuiſſet, ad examen adduxit afflictio-
nem, & anguſtias, & famem, & perſecutionem, & nu-
ditatem, & periculum, & gladium, hoc eſt, cædē vio-

lentam:meritò hic quoq; triſtibus adiicit ea quæ ſunt iucunda:morti,vitam: ſenſilibus ea quæ percipiuntur intelligentia: iis quæ videntur, eas quæ ſub aſpectum minimè cadunt virtutes: præſentibus & prætereuntibus,ea quæ futura ſunt & manent:& præterea gehennæ profunditati, regni altitudinem. Hæc autẽ omnia cùm examinaſſet & cõparaſſet, & amori omnia cedere inueniſſet, tam quæ ſunt moleſta quàm quę iucũda, & charitatis priuationẽ, eo quòd eſt in gehenna ſupplicio acerbiorem: & oſtendiſſet quòd ſi fieri poſſet, mallet cũ diuina dilectione ſupplicium cuius minæ intentantur,quàm abſq; ea, regnũ quod eſt promiſſum: ebrius deſiderio,ea quærit quæ nõ conſtant:& ea cõtendit conferre cum diuino amore. Neq; altitudo e- "
nim,inquit, neq; profunditas, neque aliqua alia crea- "
tura, poterit nos ſeparare à charitate Dei, quæ eſt in "
Chriſto Ieſu Domino noſtro. Non ſolũ enim,inquit, "
omnibus quæ ſimul videntur,& quæ ſub aſpectũ non cadunt,pręfero amorem in Seruatorẽ & Creatorem, ſed etiã ſi aliqua alia creatura, hac maior & pulchrior apparuerit,non perſuadebit vt mutem charitatẽ. Sed etſi quis ea quæ ſunt iucunda præbuerit, abſque ea nõ accipiam: etſi propter eam ea quæ ſunt moleſta intulerit,mihi amabilia videbuntur & valde expetenda: & quæ propter eam ſuſtinetur, fames, eſt mihi quibuſuis deliciis gratior: & pace perſecutio iucundior: & nuditas,purpura & ex auro laboratis veſtibus delectabilior:& periculũ quauis ſecuritate iucũdius:& violẽta cædes quauis vita magis expetẽda. Cauſa enim eorum quæ mihi eueniunt, efficitur mihi conſolatio.

KKK ij

1.Cor 5. Nam propter amatorem ſimul & eũ qui amatur, has
» excipio procellas. Eum enim qui non nouit peccatũ,
» propter nos fecit peccatũ, vt nos efficiamur Dei iuſti-
» tia in ipſo. Qui cùm eſſet diues, propter nos pauper
factus eſt, vt nos paupertate illius diteſcamus: & nos
redemit à maledicto legis, factus pro nobis maledi-
ctũ: & humiliauit ſeipſum factus obediens vſque ad
mortẽ, mortem autẽ crucis: & cũ nos adhuc eſſemus
peccatores, Chriſtus pro nobis eſt mortuus. Hæc &
quæ ſunt eiuſmodi reputans, non acceperim regnum
cœlorũ, abſq; in ipſum charitate: non fugerim ſuppli-
cium in gehenna, ſi cõſentaneum eſſet vt qui eã habet
2.Cor.5. pateretur ſupplicium. Hoc autẽ alibi quoq; docet a-
» pertè, dicens. Dei enim charitas non continet, cùm
» hoc iudicauerimus quòd vnus mortuus eſt pro omni-
» bus: vt qui viuunt, nõ amplius ſibi viuãt, ſed ei qui pro
» ipſis eſt mortuus & reſurrexit. Qui ergo non amplius
ſibi viuunt, ſed ei qui pro ipſis eſt mortuus, & re-
ſurrexit, omnia pro ipſo & agere & pati lubenter ſu-
ſtinẽt. Porrò autem ea quoq; quæ ſunt natura magna
& perpeſſu difficilia, cum amore comparans, parua
2.Cor.4. dicit & ad ferendum facilia. Id enim quod in præſenti
» eſt momentaneum & leue tribulationis noſtræ ſupra
» modum, ſupra modum æternæ gloriæ pondus opera-
» tur in nobis. Deinde etiam docet quomodo confer-
» re oporteat. Non conſiderantibus nobis ea quæ vi-
» dentur, ſed ea quæ non videntur. Quæ enim viden-
» tur, momentanea. Quæ autem non videntur, æter-
na. Oportet enim, inquit, conferre futura cum præ-
ſentibus: æterna autem cum momentaneis, cum af-

flictione autem, gloriam. Illa enim habet id quod eſt momentaneum: hæc verò id quod eſt æternum. Ea de cauſa ipſa quidem eſt leuis, & ad ferendum facilis. Illa autem eſt magnifica & præclara & maximi pretij. Et ideo illud quoque Supra modũ, adiecit vtriſque: nẽpe & lenitati afflictionis, & ponderi gloriæ. Nam & hæc, inquit, ſunt inſigniter parua & leuia & momentanea, & illa ſimiliter inſigniter & ſupra modum glorioſa, præclara & magnifica, & maximi pretij, & æterna. Quinetiã alibi quoque clamat ſimiliter, Placeo mihi in infirmitatibus meis, in cõtumeliis, in neceſſitatibus in perſecutionibus, in anxietatibus pro Christo. Quãdo enim infirmor, tũc potens ſum. Hoc magnus quoque Petrus ſauciatus deſiderio, nec cùm prius quidem futurã didiciſſet negationem, latere voluit: ſed ſatius duxit ſequens negare, quàm fugiens confiteri. Quòd enim ab amore & nõ à temeritate proficiſceretur hęc conſectatio, res ipſa teſtatur. Neque enim poſt negationem in animum induxit vt magiſtrum relinqueret: ſed fleuit quidem amarè, vt docet hiſtoria, & quòd victus eſſet ſuam defleuit imbecillitatem: aſſedit autem vinculis amoris irretitus. Quinetiam cùm accepiſſet nuncium reſurrectionis, primus venit ad ſepulchrum. Iam verò cùm in Galilæa quoque piſcans, intellexiſſet ipſum eſſe dominum qui ſtabat & loquebatur in littore, non ſuſtinuit quidem, cùm cimba tardius proſcinderet terga maris: deſiderauit autem ſumptis pennis, per aërem occupare littus quàm celerrimè. Quoniam autem pennis priuata eſt natura, aquis quidem vtitur pro aëre: pro pennis autem, manibus. Natans autem

2 Cor. 12.

peruenit ad eum quem amabat:& accipit c urſum prę-
mij, quòd in honore præponatur in aliis. Vbi enim
eum ſedere iuſſit, & cibos inuentos diſtribuit, proti-
nus eum cœpit alloqui: percunctans quidem & inter-
rogans quanta eſſet eius dilectio, aliis autem aperiens
Ioan. 21. magni Petri amorem. Simon enim Petre, inquit, a-
" mas me plus his. Is autem ipſum citauit ad ſuum in
" eum amorem teſtificandum. Domine, inquit, tu ſcis
" quia amo te. In animis enim hominũ inſides, & aper-
" tè ſcis motus cogitationis: nec te aliquid latet ex re-
bus humanis. Noſti enim omnia & antiqua & extre-
ma. His ſubiunxit dominus, Paſce oues meas. Ego e-
nim inquit, nullius rei egeo. Maximũ autẽ duco bene-
ficium mearum curam: & quæ in illas confertur dili-
gentiam ac ſolicitudinem, ego in me recipio. Opor-
tet ergo te eam qua frueris prouidentiam impertiri
conſeruis, & eos paſcere vt paſceris, & quas mihi de-
bes gratias, per illos exoluere. Hæc rurſus iterum in-
terrogauit dominus: & bis reſpondit magnus Petrus:
& bis accepit factam paſtoris electionem. Poſtquam
autem tertia quoque fuit propoſita interrogatio, non
amplius æquè audacter & ſecurè reſpondit Petrus: ſed
& timore impletur, & animo angitur & conturba-
tur: & timuit, ſuſpicans ne alteram præuidens nega-
tionem dominus verba amoris irrideret. Prior enim
reuocabat in memoriam, & ei veniebat in mentem,
quòd iam prius quoque ſæpe quidem vſque ad mor-
tem non ſe eſſe relicturum magiſtrum affirmaſſet, au-
diiſſet autẽ quòd prius quàm gallus cantaret ter eſſet
negaturus: & inueniſſet ſuam promiſſionem non ac-

cepiſſe finem: ſed fuiſſe confirmatam domini prædictionem. Horũ hæc ipſum terrebat memoria: & non ſinebat eam quam conueniebat afferre reſponſionem: ſed acutos quidem & moleſtos accepit aculeos, in cognitione tamen conceſſit domino: non reſiſtens quidem, vt prius: nec dicens. Etiamſi me oporteat tecum mori, non te relinquam: ſed dicens ſe quidem habere dominum conſcium ſuæ dilectionis: perfectam autem vniuerſorum cognitionem eſſe apud ipſum ſolũ vniuerſorum creatorem confitens. Domine enim, inquit, tu noſti omnia: tu ſcis quòd amo te. Quòd enim amo te, & noſti, & teſtaris. An autem ſim in amore perſeueraturus, ipſe noſti apertius: ego enim nihil dico de futuris: neque de iis decertabo quæ neſcio. Didici experientia non cõtradicere domino. Tu es fons veritatis. Tu es abyſſus cognitionis: didici ego ſtare tuis decretis. Hunc eius timorem cùm vidiſſet dominus, & rectè ſciret eius amorem, prædictione mortis eius ſoluit timorem: & dat teſtimonium dilectioni: & Petri confirmat confeſſionem: & vlceri negationis confeſſionis adhibet medicamentũ. Propterea enim, vt exiſtimo, hanc quoque exegit triplicem: vt tot numero vlceribus totidem exhiberet medicamenta: & præſentibus diſcipulis flammam aperiret charitatis. Mortis itaque prædictio & Petrum eſt conſolata: & alios docuit diuini conſilij & diſpenſationis fuiſſe negationem, non autem eius animi. Hoc quoque ipſe innuit Seruator & dominus *Luc. 22.*
noſter, quando dixit ad eum. Simon Simon, ex- “
petiuit te Satanas, vt te cribraret ſicut triticum. Et “

« ego rogaui pro te, vt non deficiat fides tua: ſed & tu
« quoque aliquãdo conuerſus, cõfirma fratres tuos. Si-
« cut enim, inquit, ego te non deſpexi cùm fluctuares & labares: ita ſis tu quoque ſuſtentaculum fratribus qui circumaguntur: & id quod es aſſecutus, imperti auxilium: & ne eos pellas qui labuntur: ſed erige eos qui periclitantur. Ea enim de cauſa cõcedo vt tu quoque labaris, ſed te non ſino cadere, procurans vt qui labãt, per te ſtent & erigantur. Ita orbem terrarum qui lababat & agitabatur, magna hæc colũna fulciit, & vt omnino caderet nõ permiſit, ſed erexit ſtabilémque reddidit, Dei oues paſcere iuſſus: & cùm pro eo probris affigeretur, ſuſtinebat: & cùm per ignominiam cæderetur, gaudebat: & ex improbo exiens concilio, lætabatur cũ ſocio, quòd dignus eſſet habitus pro nomine domini pati contumeliam. Quinetiam cùm coniiciebatur in carcerẽ, geſtiebat & exultabat, & cùm à Nerone propter crucem eſt ad mortem crucis damnatus rogauit carnifices, ne ſimiliter atque dominus trabi affigeretur, ſed contrario modo: veritus, vt eſt veriſimile, ne eadem paſſio, eundem ſibi ab inſipientibus honorem conciliaret. Et ideo rogauit vt manus ſuperius, inferius autem pedes affigerentur. Extremum enim eligere, non in honore ſolùm, ſed etiã in ignominia, didicimus. Quòd ſi etiam fieri potuiſſet vt hãc mortem decies vel etiam quinquageſies ſubiret, eam cum voluptate maxima ſuſtinuiſſet, vt qui eſſet diuino
1. Cor. 15. Galat. 15. inſenſus deſiderio. Hoc ipſum clamat quoque diui-
« nus Paulus, nunc quidem dicens. Quotidie morior,
« per noſtram gloriationẽ quam habeo in Chriſto Ieſu:
nunc

nũc autem, Cùm Chriſto ſum crucifixus. Viuo autem non amplius ego: viuit autẽ in me Chriſtus. Qui ergo diuinum accepit amorem, terrena quidem ſimul omnia contemnit: conculcat autem omnes voluptates corporis: deſpicit opes & gloriam, & hominum honorem: à telis aranearum nihil differre exiſtimat purpuram Imperatoriam: pretioſas gẽmas aſſimilat calculis qui ſunt in littoribus: non rem beatam ducit exiſtimandam ſanitatem corporis: neque morbũ appellat calamitatẽ: neque infelicitatem vocat paupertatem, nec res ſuas malè gerere dicit pauperem: nec diuitiis & delitiis metitur felicitatem: ſed aquis fluuiorum, quæ in ripis plantatas arbores præterfluunt, & apud nullam ex iis conſiſtunt, vnumquodque eorum ſemper eſſe ſimile rectè exiſtimat. Similiter enim & paupertas, & diuitiæ, & ſanitas, & morbus, honor & infamia, & quæcunque alia: naturam hominum prætercurrunt, non cernuntur ſemper apud eoſdem manentia, ſed eos qui poſſident mutantia, & ab aliis ad alios aſſiduè tranſeuntia: multi enim à magnis opibus cadũt in extremam inopiam: multi autem ex pauperibus conſcendunt in diuitũ catalogum. Iam verò morbus quoque & ſanitas, ingreditur per omnia, vt vno verbo dicam, corpora, & eſurientia, & lautitiis ac deliciis fruentia. Virtus autem & philoſophia eſt bonum conſtans ac ſtabile. Vincit enim & manus latronis, & linguas Sycophantarum, & hoſtilium telorum, haſtarúmque procellas. A febre non conſumitur: non perit obiter in fluctibus: nec patitur iacturam in naufragio. Eius vires non aufert tẽpus, ſed

auget. Eius autem materia eſt in Deum dilectio. Fieri enim non poteſt vt ſe rectè quis gerat in philoſophia, qui non fuerit Dei amator vehemens: imo verò hoc ipſum vocatur philoſophia. Sapiētia enim Deus & eſt & vocatur. De Deo enim vniuerſorum dicit beatus Paulus. Immortali, inuiſibili, ſoli ſapiēti Deo. De vnigenito autem dicit. Chriſti Dei virtus, & Dei ſapiētia. Et rurſus, Data eſt nobis ſapiētia à Deo, iuſtitia, & ſanctificatio, & redemptio. Qui eſt ergo re vera philoſophus, iure etiam vocari poterit pius & Dei amās. Qui Deum autem amat, alia omnia deſpiciens, & eum ſolum qui amatur reſpiciēs, illius curam & ſuam in eum ſeruitutem cæteris præfert omnibus: illa ſolùm & dicens & faciens & cogitans, quæ ei quem amat placent & grata ſunt: & abhorret omnia quæcunque ille prohibet. Hanc charitatem cùm Adam contempſiſſet, & ingratus fuiſſet in benefactorē, ingrati ſui animi mercedem, accepit ſpinas, labores, & ærūnas. Eam cùm ei qui bona ſuppeditat Abel firmam conſeruaſſet & ſtabilem, & ventris quidem voluptates contēpſiſſet, Deum autem colere & ei ex animo ſeruire inſtituiſſet, perpetuis, & in quas nō cadit interius, coronis eſt ornatus: & per omnē procedit generationē, laudis fructum colligens per memoriā. Eam cùm veram & germanā Enoch acquiſiiſſet, & bene plantauit, & meſſuit melius: & Dei cultus retulit mercedē, tranſlationem, & vitam tūc immortalem, glorioſámque & illuſtrem per omnem vitam memoriam. Quid dixerit quiſpiam de Noë pietate & in Deum amore, quam nec retarda uit quidem iniquorum & ſceleratorum impetus: ſed

cùm omnes declinaſſent,& via contraria ingredi conſtituiſſent, ſolus via recta eſt ingreſſus, omnibus ſimul præponens creatorē. Quocircà ſolus quoque cū filiis ſalutem eſt conſecutus, & ſemen relictum eſt naturæ, & ſcintilla cōſeruata eſt generi. Sic Melchiſedech magnus ille pontifex, cùm eorum qui ſimulachra colere inſtituiſſent, abhorreret amentiam, vniuerſorum creatori ſuum dedicauit ſacerdotiū. Quamobrē magnam illam accepit mercedem, vt qui fuerit figura & vmbra eius, qui re vera eſt ſine patre & matre & abſque genealogia, & neque habet principium dierum, nec vitæ finem. Sed enim recta via procedens oratio, venit ad eū qui Dei dictus fuit amicus, qui amicitiæ leges diligēter & accuratè ſeruauit & docuit. Quis enim neſcit ex iis qui in rebus diuinis ſunt vtcumque eruditi quomodo magnus patriarcha Deo qui eum vocauit obedierit? quemadmodum domum paternam reliquerit, & patriæ regionem externam prætulerit? quoniam eū omnino amabat qui ipſum vocauerat, & viſum eſt illi omnia poſthabere illius amicitiæ? Qui cùm in multas incidiſſet difficultates, nō reliquit eum quem amabat, etſi promiſſis finem nō imponeret. Sed licet & ſiti premeretur, & bibere aquam ex iis quos cupiebat puteis prohiberetur, neq; ei qui vocauit ſuccēſuit, neque eos qui iniuriā faciebant eſt vltus. Famis quoq; impetum ſuſtinuit, & charitatis flammā minimè extinxit. Ei quoque fuit ablata coniux, quæ & inſigni erat pulchritudinē, & ornata pudicitia, & ei per omnia vitam præbebat delectabilem: & non vnà cum muliere ſimul etiam fuit priuatus charitate in Deum. Sed &

Deo ei opem ferente,& diuturna tolerantia exercente, & permittente eum accipere inſultus iniuſtitiæ, perſeuerauit ſimiliter in amore. Senex euaſerat,& pater non erat factus: & in eum qui ipſum patrem facturum promiſerat, nondum autem fecerat, erat ſimiliter effectus. Poſtquàm autẽ tandem & promiſſum eſt aſſecutus, & Sarræ vicit naturam, & fines tranſiliuit ſenectutis, & effectus eſt pater Iſaac, exiguo quidem tempore percepit fructũ illius cõſolationis: puerum autem cùm ad adoleſcentiæ ætatem perueniſſet, iuſſus eſt Deo qui dederat offerre in ſacrificiũ: & reddere ei donum qui id fuerat largitus: & effici ſacrificus fructus promiſionis: & offerre in ſacrificiũ magnũ fontem gentium: & manus cruẽtare ſanguine vnigeniti filij. Sed tamen cùm hęc omnia & his adhuc lõgè plura haberet ſacrificium, non contradixit patriarcha, neque produxit iura naturæ: neque promiſſa adduxit in medium: neque quòd is in ſenectute ipſum erat alturus & deinde ſepultutus, reuocauit in memoriam: ſed omni humana abiecta ratiocinatione, cùm deſideriũ deſiderio oppoſuiſſet,& legi legẽ obieciſſet, legi naturæ, diuinam, profectus eſt ad ſacrificium, plagam illaturus citra hæſitationem, niſi citò munificus ac liberalis Deus, accepta eius animi alacritate, cædem prohibuiſſet. Sed neſcio an vlla ſuffecerit oratio ad narrandam eius amoris magnitudinem. Qui enim ne filio quidem pepercit vnigenito, quoniam hoc iuſſit is quem amabat, quem non propter eum deſpexiſſet? Quinetiam ipſe quoque magnus Iſaac eandem Charitatem habuit in Dominũ: & eius quo-

que filius Iacob patriarcha. Vtriuſque autẽ in Deum amorem diuinæ ſcripturæ celebrant. Porrò autẽ ipſe quoque Deus vniuerſorũ, nuſquam ramos ſeparat à radice: ſed ſeipſum Deum nominat Abrahæ, Iſaac & Iacob. Horum pius fructus quoque eſt Ioſeph: qui & inter iuuenes erat ſenex: & inter ſenes fortis & generoſus: cuius amorem in Deum neq; conſumpſit inuidia: neque extinxit ſeruitus, neq; dominæ diſſoluerũt blanditiæ, neq; minæ ac terrores vt marceſceret effecere: non calumnia & carcer & temporis longitudo proſtrauit, non poteſtas, copiæ, opes & delitiæ ex animo expulere: ſed ſimiliter perſeuerauit & eũ qui amabatur aſpicere, & eius Leges implere. Hanc charitatẽ cũ poſſediſſet Moſes, in regia viuere contẽnens, maluit affligi cum populo Dei, quàm ad tempus frui peccato. Et quid opus eſt vltra modũ extendere orationem? Diuina enim charitate vniuerſus ordo prophetarũ vtens & exornatus, & perfectiſſimè ſe geſſit ex virtute, & reliquit gloriã ſemper memorabilẽ. Iam verò chorus quoq; apoſtolorum, & populi martyrũ, hoc igne accepto, contempſerunt quidem omnia quę videbãtur: cuiuis autẽ vitæ iucundiſſimę mortis innumerabilia genera prætulerũt. Capti enim amore Dei pulchritudinis, cùm Dei amorẽ in nos cõſideraſſent, & innumerabilia cũ animis cogitaſſent beneficia, turpe duxerunt, neq; illam quæ verbis explicari non poteſt deſiderare pulchritudinem, & ingrati eſſe in benefactorem. Ea de cauſa ad mortem vſq; ea quæ fuerant cum eo pacta cõuenta obſeruauere. Huius quoq; pulchritudinis amore capti noui Athletæ, quorum vi-

tam breuiter conſcripſimus, ad magna illa, & quæ humanã vincunt naturã, proſiliere certamina. Hoc autẽ eos apertè diuinæ docuere ſcripturæ. Canũt enim cũ
Pſ.103. magno Dauid. Domine Deus meus magnificatus es
» vehementer. Cõfeſſionem & decorem induiſti, ami-
» ctus lumine ſicut veſtimento. Extendẽs cœlum ſicut
» pellem: & alia quæcunque docent vim eius ſapientię.
» Et rurſus, Dominus regnauit, decorem eſt indutus: in-
» dutus eſt dominus virtutem, & pracinxit ſe. Etenim
» direxit orbem terræ qui non commouebitur. Et hic quoq; ſimiliter fuit prædicata & ſapientia & pulchri-
» tudo & potentia: & alibi. Speciosus forma præ filiis
» hominum. Hic autem humanam quoque Dei verbi
» laudibus celebrauit pulchritudinẽ. Laudat autem etiã
» ſapientiã. Diffuſa eſt enim, inquit, gratia in labiis tuis.
» Oſtendit etiam potentiam, cùm dicit, Accingere gla-
» dio ſuper fœmur tuum ô potens. Specie & pulchri-
» tudine tua intende, proſperè procede, & regna. Pro-
» pter veritatem, mãſuetudinem & iuſtitiã. Hæc enim
» ſunt eius opes & pulchritudo & potentia. Porrò au-
Eſa.3. » tem Eſaias quoque clamat. Quis eſt hic qui venit ex Edom? Rubor veſtimentorum eius ex Boſor. Hic eſt ſpecioſus in veſte ſua, nempe vi cum fortitudine. Neque enim humana veſtis diuinam operuit pulchritudinem. Sed ea quoque indutus, ſplendores emittit ex ſpecie, adeò vt vim afferat videntibus, & illiciat ad amorem. Hoc etiam ad eũ dicit ſancta ſponſa, loquens
„ in cantico canticorum. Vnguentum effuſum nomen
„ tuum. Ideo te dilexerunt adoleſcentulæ, traxerunt te
Cant.1. retro. Ad odorem vnguentorum tuorum cucurrerũt.

Iuueniles enim animæ bonũ tuum odorẽ participan- „
tes, currunt te deſiderantes comprehendere: & odo-
re, tanquam quadam catena, irretitæ, non inducunt in
animum vt perfringant vinculum: eſt enim dulce, &
quod voluntariè eſt eis illigatum. His conſentiunt e- 2.Cor.2.
tiam verba diuini Pauli. Chriſti bonus odor ſumus, in „
iis qui ſalui fiunt, & in iis qui pereunt: aliis quidem „
odor mortis ad mortem: aliis verò odor vitæ ad vi- „
tam. Cùm ergo & eum eſſe pulchrum doceantur à
diuina ſcriptura, & habere diuitias quæ verbis ex-
plicari nequeunt, & eſſe fontem ſapientiæ, & poſſe
omnia quæ vult, eſſéque clementia & benignitate in-
finita, & ex eo ſcatere fontes mãſuetudinis, & in om-
nibus velle homines ſolùm beneficio afficere, & in-
numerabilia genera beneficiorum à viris diuinis do-
ceantur, ſuauibus telis charitatis fuere vulnerati: &
cùm ſint membra ſponſæ, cum illa clamant. Vulne-
rati nos à charitate. Clamat enim magnus Ioannes.
Ecce agnus Dei, qui tollis peccatum mundi. Pro- „ Ioan.1. Eſa.52.
pheta autem Eſaias, tanquam facta quæ erant futura „
prædixit, dicens. Ipſe vulneratus eſt propter iniqui- „
tates noſtras, & infirmatus eſt propter peccata no- „
ſtra. Diſciplina pacis noſtræ ſuper ipſum. Vibice eius μεμαλά-
ſanati ſumus, & alia quæ de ſalutaribus perſequitur κιϛαι.
paſſionibus. Porrò autem Paulus quoq; prædicat cla- „
mans. Qui proprio filio non pepercit, ſed pro nobis „ Rom.8.
omnibus tradidit ipſum, quomodo non vnà quoque „
cũ ipſo nobis omnia largietur? Et rurſus, Pro Chriſto „
legatione fungimur, tanquam Deo rogante per nos. „ 2.Cor.5.
Rogamus pro Chriſto, reconciliamini Deo. Eum „

enim qui non cognouit peccatum, Pro nobis peccatum fecit: vt nos efficiamur iuſtitia Dei in ipſo. Hæc & quæ ſunt huiuſmodi inuenientes apud eos qui fuerunt diuini verbi miniſtri, diuinæ charitatis ſtimulos vndique accipiunt, & omnia deſpicientes, eum cuius amore tenentur viſione apprehendunt: & ante eam quæ ſperatur incorruptionem, corpus ſpiritale reddiderunt. Hunc nos quoque amorem accipiamus, & à ſponſi illecti pulchritudine, & bona quæ ſunt promiſſa deſiderantes & beneficiorum multitudinem cogitantes, & ingrati animi crimen reformidantes, amantes autem, eius leges cuſtodiamus. Hæc eſt enim definitio amicitię eadem amare & eadē odiſſe. Propterea

Gen.12. „ dicebat etiam Abrahæ, Benedicam benedicētibus te,
Pſal.138 „ & te execrātes execrabor. Et Dauid ait ad ipſum, Mi-
Pſal.138 „ hi autem nimis honorati ſunt amici tui, Deus. Et rur-
„ ſus, Nunquid eos qui oderūt te domine, odio habui,
„ & propter inimicos tuos liqueſcebam? Perfecto o-
„ dio habui, & propter inimicos tuos liqueſcebā? Per-
Pſal.113. „ fecto odio oderam illos, in inimicos mihi facti ſunt.
„ Et alibi, Iniquos odio habui, legem autem tuā dilexi.
Pſal.97. „ Et alibi, Quàm dilexi legem tuā domine: tota die me-
„ ditatio mea eſt. Eſt ergo ſignum euidens in Deũ cha-
„ ritatis, diuinarum eius legum obſeruatio. Qui enim
Ioan.14. „ me diligit, mādata mea ſeruabit, dixit dominus Chri-
ſtus, cum quo Patri gloria, cum ſancto ſpiritu, nunc & ſemper, & in ſecula ſeculorum. Amen.

FINIS.

SANCTI PATRIS NOSTRI, ET CONFESSORIS THEODORI STVditæ Oratio Funebris in ſanctum Platonem patrem ſpiritualem.

ORatorum quidem, & Sophiſtarum omne ſtudium eſt,non vt ad ſcribendum ſe conferentes,quòd verum eſt aſſequantur,ſed vt dictioni ſplendorem adhibeant, & poëtarum verſus concidentes, verbis illinc ſumptis narrationem ſuam ornent, ac ſublimem reddant, & eorum aures, à quibus audiuntur, orationis ſuauitate oblectent. Verborum enim concinnitate auditores demulcent,& probabilitate decipiunt, parum curantes,vt vera dicant,quippe qui opiniones captãt,& ſtudio placendi hominibus omnino ſeruiunt. Quos verò amor veritatis tenet,illi vnum hoc curant,vt quę ſunt,ea dicant,& veritatem ipſam honorent, quanuis oratio concinnitatem, & elegantiam nõ ſit habitura. Cùm enim veritatis pulchritudinem expetant, comptis dictionibus, quæ ſtragulis quibuſdam pictis ſimiles ſunt,multam ſalutem dicunt, id enim veræ ſapientiæ proprium eſt.

Ita certè & ego, qui mente ſum exigua, oratione, & ſpiritu valde tenui patrem meum laudabo, non vt illi hac laudatione gratum faciã. Quæ enim gratia illi

hæc eſſet, qui nulla re ex his, quæ hîc ſũt delectatur, cũ cœleſtẽ conditionẽ ſortitus ſit, cuius qui cõpos fuerit præſentia hæc irridet, cùm nihil in eis ſtabile ſit neque beatum, ſed tanquam vmbræ prætereant, & vt verni flores corrumpantur? Ad hæc ſi, cùm in terris eſſet, indignum ſe arbitrabatur, qui vel in monachorum numero cenſeretur (quæ res ſummam eius modeſtiam atque humilitatẽ, ſanctęque illius animæ præſtantiã indicabat) quomodo nunc cùm hinc ad ea migrauerit, quæ incorrupta ſunt, quo loco falſæ gloriæ nulla eſt appetitio, hanc noſtram laudationem ille appeteret? Sed hoc mihi faciendum propoſui, quòd iuſtiſſimè, vt quiuis alius, hoc illi debeo, tum pro aliis

Officium. ipſius in me officiis, tum maximè pro oratione ipſa, quæ qualiſcunque ſit, illius labore, ac diligentia in me exorta eſt, vt tanquam mercedem quandam orationis parenti hanc referam.

Quamuis autem intelligam paternam laudem ad filij gloriam redundare (vt eſt à Sapiente illo dictum: Gloria hominis ex honore patris ipſius) non ob id tamen, vt aliquis opinari poſſet, illum laudabo, cùm ſciam, vnumquenque, ſi è domo, & ex ſe ipſo gloriam habeat, glorioſiorem quidem eſſe à Patre etiam ipſo ſplendorem accipiẽtem, ſin minus, paternos honores nihil prodeſſe illi, qui eſt inglorius, & honoris expers, qualis ego haberi poſſim: Sed quod fas non ſit eius vitam cum virtute actam, velut lucernam quãdam ſemper lucentem, ſilentio, & tanquam ſub modio aliquo occultari, immò in rationali candelabro effulgẽtem, nõ vni, aut alteri, ſed omnibus (hoc enim audeo dice-

re) qui ſunt in Dei eccleſia, proponi debeat. Quoniã igitur oſtenſum eſt orationem ipſam conducibilẽ eſſe ac nobis neceſſariam, quæ non veritatem ſolùm, ſed vtilitatẽ etiam magnã in ſe contineat, agè illinc vnde conuenientiſſimum eſt, laudationem aggrediamur.

Beati Platonis parentes fuerũt Sergius & Euphemia, Auorum nobilitas inſignis, & mores non ignobiles extiterunt, ita enim ſe geſſerunt, & diligenti domus ſuæ gubernatione rem familiarẽ præter cæteros ita auxerunt, vt etiam cõ ſanguineis æmulationem ſui cõcitarint. Quibus ad alias laudes ea quoque acceſſit, quòd bonorum filiorum parentes eſſe datũ illis fuerit. Poſt duas enim filias, velut germen quoddam rectiſſimum & illũ genuerunt, quem nunc laudamus, quanuis neque filiæ ipſæ ſine gloria vixerint, illarum enim res geſtæ multæ, & præclaræ narrari poſſunt, è quibus vna in cõmuni vita, qua vſa eſt, ita ſe geſſit, vt excelluerit, altera, ex qua & nos geniti ſumus, monaſtico ordine illuſtrem ſe præſtitit. *Narratio.* *Pignora.*

Quoniã verò illis tẽporibus cœleſtis ira inflicta eſt (res enim me admonet, vt & de hac dicã, quippe, quę publicã intulerit calamitatẽ, nõ in paucis aliquibus regionibus, ac ciuitatibus verſans, ſed velut Ægyptiacũ quoddam flagellũ ex alia in aliã ciuitatẽ tranſiẽs) ac vel maximè in Regia vrbe Bizãtio malũ illud fuit, hi viri, quos diximus, ſemper memorabiles è vita exceſſerũt. Nõ alienũ autẽ fortaſſe fuerit vtilitatis cauſa mortis etiã ipſius gen⁹ cõſcribere. Narratio enim hęc talis eſt, quæ illorũ animos terrere poſſit, q̨ prudẽter eã intellexerint. Repente in ſingulorũ veſtibus ſalutaris Crucis *Per iram intelligit iconomachiam à deo permiſſam & tyrãnidem Conſtantini* *Crucis ſignum in veſtibus.*

ſignum cœruleo colore velut à manu aliqua pulcherrimè pingente, vel Dei potius digito, & ſuperna manu expreſſum cernebatur. Quicũque verò talis deprehenſus fuerat, diuulgabatur, ac ſtatim mors illi afferebatur. Eodémque die aliquis mortuũ efferebat, & ipſe mortuus efferebatur. Duo ſimul in feretro, quatuor in iumento portabantur, onera corporum miſerabilium ſemper recens cumulata. Lamẽtationes vbique, & voces miſerabiles vndique reſonantes. Qui mortuorum cadauera efferebãt, tam multis oneribus ſufficere non poterant, itaque deerant, qui tot mortuos ſepelirent. Claudebantur domus, vrbis regiones inanes fiebant, ſepulchra ipſa implebãtur, cùm intra duos mẽſes vrbs celeberrima, & multis millibus hominum habitata, iam deſerta, & talis ferè ſit facta, vt ſi à nullis habitaretur. Hæc illius impij Conſtantini temporibus acciderunt, à quo imago Chriſti contumelioſè ſpreta, & à nefariò illo homine, ac populi corruptore ſimulachrum erroris nominata, immò verò Chriſtus ipſe noſter Deus ab eo deſpectus fuit. Siquidẽ honor imaginis ad eum refertur, cuius eſt ipſa imago, vt diuinus Baſilius quodam loco ait. Hæc Dei virga, vt aliquis diceret, pœna fuit iuſtiſſima, quia peccãtes homines inſtruerẽtur, nóſque à ſumma noſtra malitia reuocati emendaremur, ira, inquã illa, quæ ad ſalutis viã his viris dux eſt, qui eius correctionẽ prudẽter, & æquo animo accipiunt. Sed ad Platonẽ ipſum noſtra redeat oratio.

Crudelitas in amicos crucis Chriſti.

Vide rationem cultus imaginum.

Cùm eſſet ille orbus parẽtibus, & ſororibus in ætate valde puerili relictus, ab vno quodam conſanguineo ſuo acceptus eſt, & ad ætatem vſque pubeſcentem

Plato orbus parentibus.

educatus. Ac ſtatim quidem, vigente illius iuuentute, tanquam rectum quoddam germen optima rerum intelligendarum perſpicentia effloruit, quàm difficilè prꝫſtare poſſunt, qui ſunt in orbitate educati, cùm neminem habeant, qui tantùm diligentiæ illis educandis, quantùm parentes, adhibeat. Suo igitur ſtudio, & honeſta æmulatione notitiam eius artis, quæ notariorum dicitur, ita fuit aſſecutus, vt nondum aliquis eorum, quibus de paterna diligentia prouiſum fuit, illam aſſequi potuit. Cùm enim ponderibus præfectus eſſet apud auunculum, qui regias pecunias cuſtodiebat, & in ea re tam probatus extitiſſet, vt auunculus nomen tantùm muneris illius haberet, ipſe verò munus illud re ipſa exerceret, ob ídque in conſeruādis pecuniis regiis valde inſignis eſſet, tam optimatibus, quàm Cæſari erat vir ille notus, atque optabilis. *Plato notarius.*

Cùm igitur talis eſſet, atque arbitrij libertate vteretur, non incontinentibus iuuentutis affectibus mētem tradidit, vt aliquis licentioſior, & fractæ mentis homo faceret, ſed velut optimus quidam equorum domitor ipſe ſibi exiſtens, ab inſipientium virorum conſuetudine ſe abſtinebat, cum illis autem, qui eruditi erant, vnà verſabatur, cum honoratioribus, non abiectioribus viris ſe coniungens, híſque adhærens, qui ætate præſtabant, non qui natu minores erant. Qua diligentia, & virtutis exercitatione, animi nobilitatem ab externis honoribus, ad honeſtam virtutis viam dirigebat. Non enim conuiuarum, & ſodalium communibus compotationibus ſe ipſum tradens, vt aliquis eorum, qui adoleſcentes ſunt, in epulis verſari *Quid Plato in imperatoris aula.*

conſueuit, neque in talorum ludo, & ebrietatibus pecuniam conſumebat, vt luxurioſi homines faciunt, ſed laborioſis vacationibus ponderandę pecuniæ dās operam, ex ea re diuitias ſibi cumulauit, eáſque ſic auxit, vt, præter paternam hæreditatem ſatis amplam, ſibi alias etiam facultates comparauerit, quæ nunquā accedere potuiſſent, niſi vir ille continentia, & frugalitate in omni re vſus fuiſſet. Quare honeſti appetēs iuuenis ille temperantiæ ornamentum aſſequebatur, & prudentia inſignis erat, in quo morum comitas inerat. Iuueniles appetitus à ſe longius remouebat, quibus capti qui fuerint, tantùm abeſt, vt bona, quæ non habent, adipiſcantur, vt etiam illa, quæ habent, exinanire ſoliti ſint.

Sed quidnam deinde conſecutum eſt? Prudentia tam inſignis vir ille, & in his bonis, quæ ad vitæ commoditates pertinent, talis euaſit (quæ res ab eis appetitur, qui terrenis rebus delectantur, & ab his ſtudioſè quæritur qui filias viris collocant) vt alius aliunde vel ex eorum numero, qui nobiles, & locupletes erant, ad vitæ communionem illum ad ſe inuitaret. Sed diuinarum rerum appetitio, quam meliori conſilio vſus in animo accenſam habebat, non permiſit, vt in multo vitæ huius cœno infigeretur. Etenim pro ludo diuinas lectiones, quibus attentus erat, pro theatris, & ſpectaculis Eccleſias frequentabat, pro inhoneſtis diuerſoriis honeſta collegia, quódque laudabilius eſt, [2] occultas mentis cogitationes, & acta cuidā eorũ, qui præerant, ſæpius confitebatur. Quæ res magnum religionis illius erat indicium, ídque cùm per-

2. Vide hic cõfeßionis ſacramentalis vſum, qui in tota

fectè facere ſolitus eſſet, ei, qui cõfeſſionem ipſius audiebat, admirationem, ac ſtuporem afferebat. *Eccleſia obſeruatur.*

Itaque factum eſt, vt cùm ille mentis oculos ad *Vnde nõ eſt nouitiũ inuentum.* ſempiternarum rerum contemplationem erexiſſet, & earum deſiderio allectus, atque alacrior factus, eorum, quæ in terris ſunt, cupiditatem extinxiſſet, fecit vir ille admirabilis, quod diuinus Antonius antę fecerat. Cùm enim omnia, & paternam etiam domũ *Vt Plato omnia abdicarit.* vendidiſſet, pauperibúſque pecuniam diſtribuiſſet, ac ſeruos ipſos libertate donaſſet, & duabus ſororibus pauca quædam reliquiſſet, exiit è loco, in quo erat, eo propoſito, quo Abraham olim exierat, nõ vt in villis, quæ prope erant, diuinam exercitationem obiret, ſed longiùs aufugiens ad Olympi partes, ad eum peruenit locum, ac virum, qui diuinitus monſtratus ei fuerat, ad quendam, inquam, Archimandritam ex eorum numero, qui erãt in regione illa. Locus, quem dicimus, Symbolus appellabatur, vir autem Theoctiſtus, *Theoctiſtus* cuius mores boni, genus perſpicuum, & finis ſanctus fuit.

Sẽd qualem eius ſeceſſum fuiſſe putamus? Ille quidem, & mihi maximè memorabilis eſt, & auditoribus compunctionis occaſionem afferre poteſt. Cùm enim è patria migraſſet, famulo quodam ſibi gratiſſimo vſus comite, & ad eum locum veniſſet, qui Regũ nomine appellatur, in denſam quandam ſyluę partem ingreſſus, eius manu, qui eum ſequebatur, comam ſibi totondit, & pulla veſte, tãquam purpurea quadam, *Comam tõdere.* ſe induit. Quod verò ſecutum eſt, quale ſpectaculum fuiſſe putamus, cùm comes ille iuſſus fuiſſet ab eo diſ-

cedere, domúmque vnà cum veſtibus, quibus ſeipſum exuerat, redire, ob ídque luctibus, quia domino priuatus erat, repleretur, ipſe verò ſolus cum Deo tãtùm relictus eſſet, cuius cauſa, & propter quem id ille agebat? Talis eſt amor diuinus, qui ſui amatorem ab omnibus aliis rebus ſeiungit, eiúſque animum ſui deſiderio inflammatum ad ſe vnũ contrahit.

Poſtea verò quàm ad magiſtrum veniens ab eo interrogatus eſt, quíſnam eſſet, & vnde veniret, & qua de cauſa peregrinationem illam ſuſcepiſſet, ſingulis interrogationibus apta quædam, & iuſta reſpõſa reddebat. Ille autem cùm patriam, genus, & educationem audiuiſſet, Nondum, inquit, in hac loci regione, quæ non mediocrem vitæ duritiem in ſe habet, monachi laborem ſuſtinere poteris. Cui reſpõdit Chriſti pugil: Omnia tibi, pater, trado, mentem, voluntatem, & corpus, vtere famulo tuo, vt vis, in omnibus tibi obtemperante. O admirabilem propoſiti, & eius voluntatis demonſtrationem, ſed longè admirabiliorem monaſticæ profeſſionis materiam, quarum vna in eo apparuit, quòd in ipſo ætatis flore, cùm res proſperæ illi, & ex animo ſuccedebant, ac meliores ſpes ſubiiciebantur, diuitiis propoſitis, gloria effulgente, corporis habitudine vigente, atque ad hæc omnia accedente propria voluntatis poteſtate, omnibus tamẽ his potiorem habuit Dei amorem, altera apparuit in eo quòd optimè de his rebus deliberauit, neque vt multi ex his, qui nunc in ſuperficie, vel (vt veriùs dicã) aliter quàm profeſſio requirit, profiteri ſoliti ſunt, ſed vt vera profeſſionis ratio poſtulabat, ipſe profeſſus

Propoſitum monaſticũ.

feſſus eſt.

Iſti enim neſcio quomodo obliti, quod Dominus dicit: Qui non renunciauerit omnibus his, quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus: item alio loco: Vende omnia quæ poſſides, & habebis theſaurum in cœlis, & veni, & ſequere me: horum, inquam, omnium obliti erigunt ſibi ipſis templa, & monaſteria. Deinde profeſſioni, quam ſuſceperunt, multam ſalutem dicentes, proprijs bonis potiuntur, ac dominantur, ſeruos, & diuerſas materias ad ſe attrahentes, heri, & nudiuſtertius profeſſionis expertes, & hodie tãquam in ea veteres aliorum duces, heri tales, qui neſcirent prudenter aliis ducendos ſe præbere, & hodie aliorum duces eſſe imperitè ſibi proponentes, quibus non virtus, ſed eorum, quæ habent, poſſeſſio principatum dedit, quíque cùm multos annos debuiſſent diſcere, quomodo primũ rectè imperio parere, deinde ſic ad imperandum aliis aſcendere deberent, antequã illud, quod prius eſt, experti fuerint, quod poſterius eſt, periculosè ſibi aſſumunt, tales eos, quos ſub manu habent, efficientes, quales nimirum & ipſi ſunt.

Abuſus in monaſteriis

Non autem ſic ille fecit, ſed poſteaquàm verè terrenis rebus renunciauit, tunc & obedientiam non adulterinam, & legitimam præſtitit. Illud enim antecedit, hoc ſequitur, vt fulgur tonitruo, & vt ſole oriente lucifer priùs apparet. Nam qui optimè facultatibus, quas poſſidet, renũciauerit, optimè videlicet & obedientiam præſtabit, at qui nõ rectè in alterutro ſe geſſerit, in altero videlicet is claudicet neceſſe eſt.3 Multa quidem ſunt virtutis exercendæ ſtudia, extenuatio

3. Ecce quæ, & qualia ſint bonorũ virorum exercitia.

NNN

corporis, quæ continentiæ propria eſt: ſobrietas in vigilando, macies, quæ à lachrymis proficiſcitur, in precibus alacrem eſſe, humi cubando ſe affligere, tenui veſte indui, propriis manibus operari, crebrò genua flectere, mortē meditari, Pſalmos conſtanter canere, ſtationis tolerantiā ferre, ſed nihil tale viro illi, qui obedientiam profitetur, quale eſt cōfeſſionis ſtudium, & obediētiæ munus perfectū præſtare, quibus rebus anima illuminatur, & proprię volūtatis affectus extinguitur, perfectaq; eius, qui per ſpiritū naſcitur, in eum, à quo gignitur, adoptio efficitur. Nam qui non hæc aliis rebus prętulerit, is ad obedientiam pręſtandā imbecillis exiſtet, & quibus rebus videtur ſalutem ſuā procurare, his deceptus perniciem, & exitiū patietur. Continentia enim, vigiliæ, & vnaquæque earum rerum, quas ſupradiximus, ipſa quidem per ſe laudabilia eſſe concedet aliquis, ſed nihil tamen expedire, immò verò, & ruinæ cauſam illi eſſe affirmamus, qui ſuo arbitrio in his faciendis vtitur, niſi eius, qui præeſt, ductu, & regula dirigatur. Quamobrem qui confeſſionem cum obedientia coniunctam exercuerit, aliis, quæ ſupra diximus, ſecundas partes tribuet duobus his, quæ paulò ante dicta ſunt, omnia concludens.

Vis obedientiæ.

Hæc cùm beatus ille ita præſtitiſſet, vt neſcio ſi quis alius vnquam præſtitit, bonum fundamentum ſibi iecit, atque in eo firmum ædificium conſtruxit, omnem cogitationem ſuam ſubiiciens, & in omnibus obedientem ſe præbens, ob idque (vt illud dicam, quod in literis diuinis ſcriptum eſt) dilectus erat

in conſpectu patris ſui. Tanta enim fuit in viro illo tolerantia, vt adamanti ferè ſimilis videretur. Idem in miniſteriis obeundis erat admodùm dexter, & inter multos certaminum, & laborũ ſocios valde inſignis, atque illuſtris, à quibus non longè aberat, quòd ad cœnobij vitam pertineret, ſeorſum verò cum vno quodam iiſdem moribus prædito quietè verſabatur, cum Theoctiſto, inquam, illo ſemper memorabili, modò exercitationi domi vacans, modò communiter verſans, tum in Pſalmis canendis, tum in cibo ſumendo, & opere perficiendo, atque (vt ita dicam) promiſcuè, communitérque, & in omnibus modeſtiſſimè ſe gerens. Non enim, quia genere inſignis erat, quòd ad corpoream nobilitatem multorum antea miniſterio vtebatur, propterea ignobiliora officia tractare alienum à ſe putabat, aut ægreferebat. Quamobrem & fumum humeris portabat, prædiúmque ſtercorare, atque irrigare iuſſus, id facere non grauabatur. Idem farinam patiēter ſubigebat, eáque omnia faciens multum ſtudij, ac diligentiæ libris ſcribendis adhibebat.

Vultis dicam & alia illius obediendiæ egregia facinora? Increpabatur quidem à patre ipſo præſentibus hoſpitibus, ille, inquam, qui ea, quæ ſupra diximus, optimè faciebat, ſed increpationem ipſam velut laudem quandam accipiens laudatiſſimus ille vir nihil mouebatur. Ad hæc cùm fratribus audientibus legeret, ídque rectè faceret, increpatus, tanquam perperam legiſſet, vir prudentiſſimus verecundè, ac timi-

dè ſe gerebat, cúmque à ſeruili genere ſe ortum eſſe audiret, vrbano quodam more annuens patri aſſentiebatur, generoſus ille tam animo, quàm corpore, qui cùm in manuum ſuarum opere faciendo eſſet tolerantiſſimus, & multum lucrifaceret, erat tamen ita modeſtus, & humilis, vt ſi nulla in re vtilis fuiſſet, vir & diſciplinæ acquirendæ cupidiſſimus, & diuinæ pietatis amator ardentiſſimus.

Cùm igitur aliquando ad patris pedes flexis genibus ſe deieciſſet, ab illo ipſo corrigebatur, quaſi ad idem erratum relapſus fuiſſet, ille tamen non repugnabat, ſed pergebat veniam petere. Itaque defeſſus erat, qui conſuetò eum virum increpabat, & conuicia in eum coniiciebat, quibus ſaturabatur, qui per voluntariam illam ignominiam gloriam ſibi comparabat ſempiternam. Dicam aliquid ex his, quæ profeſſionis propria eſſe non videntur, conſentanea tamen ei rei ſunt, ſi rectè fiant. Idem ille tanto humilitatis deſiderio tenebatur, vt precibus ab aliis peteret, vt pugnis, & alapis cæderetur. Cumque id impetraſſet, & à quodam viro, cui pater id præceperat, verberaretur, muneris loco accipiens verbera, lætabatur. Quæ res erat valde admirabilis, cùm alter inuitus id faceret, quod indecorum videbatur, alter læto animo id pateretur propter vtilitatem, quam ex ea re percipiebat. Erat etiam id videntibus, & audientibus admodum vtile, vnum aliquem inueniri, qui voluntariè illa patiens, Chriſtum imitaretur. Num igitur talis, ac tantus vir poterat non diligi, & amari? Quæſo, quomodo rationi conſentaneum fuiſſet,

eum,qui totum obedientiæ legibus, tanquam filium, ſe tradiderat,non patri optabilẽ eſſe, & ex animo ab eo diligi? Propterea, vt dictum eſt, valde amabatur.

Itaque propter virtutis ſplendorem,eius fama peruagata vbique celebratur, quippe qui patri ſuo talem ſe præbebat,vt eſſet inſtar omniũ rerum. Nam vt oculus dexter omnia videns, vt manus rectè operans, vt pes benè incedens, in omnibus denique bonus erat illi conſiliarius,& ſocius admodum egregius, & in colloquendo ſuauis,eorum, quæ intus erant cuſtos fideliſſimus, quæ autem foris erant, ea diligentiſſimè obſeruabat,partim diſcipuli,partim fratris faciẽs officium. Illud quoque addiderim, eum virum etiam patris munere functum fuiſſe. Denique tantus in vtraque re ille fuit, vt ſi quando aliqua de cauſa neceſſe fuiſſet laudatiſſimum illum Platonem aliquò proficiſci, vir ſemper memorabilis Theoctiſtus ob eam rem triſtis eſſet, neque recreationem haberet, vt Apoſtoli ſententia vtar, propter eius hominis abſentiam, qui tam optabilis illi erat. Quis enim illo ad res futuras proſpiciendas,& coniectura colligendas prudentior? Quis ad triſtitiam leniendam, curandámque accommodatior? Quis ad res neceſſarias comparãdas expeditior? Quis ad honorem multifariam impartiendũ peritior? Talem ad perfectam, verámque in patrẽ beneuolentiam oſtendendam ſe præſtabat, vt cùm paterna quidem omnia officia in poteſtate haberet, animũ ipſum à terrenarum rerum amore ſic alienum ſeruaret, vt ne oboli quidẽ vnius eſſet dominus. His autem ipſis quiſ- *Paupertas.*

nam finis, quodve præmium fuit? Paterna ſcilicet benedictio in ſpiritualem Iacob profecta, ex quo Patriarchæ ſacrarum rerum, & gregis duces extiterunt, ex quibus multi Deo grati filij & nunc ſunt, & plures erunt (certè ſcio) ex ſemine illo tanta benedictione prædito. Talis fuit vir ille, qui ſanctitatem verè amauit, talémque finem habuit egregia illius obedientia, quàm, velut adumbratione quadam ad perfecti coloris characterem, & formam direxit.

Poſtea verò quàm ad cœleſtem Dominũ Theoctiſtus eius dux tranſmiſſus eſt, ad illius locum, ac mores ſe tranſtulit, & quietem ipſam legitimè amplexus fuit, non quemadmodum multi ex his, qui nunc ſunt, periculoſè illam aggredientibus, quippe qui priuſquam carnem ſpiritui ſubiecerint, audent cum nequitiæ ſpiritibus ſingulari certamine cõgredi, ſed cùm tempus vincendi eſt, palæſtrã meditantur. Nam qui nõ prius obediẽtiam dicit, quomodo ille hoſtiles affectus ſubiiciet? Quíque obediendi regulam integram non ſeruauerit, quomodo ille ad quietis montẽ aſcendet? An non manifeſtum eſt eum, qui extra tempus eam rem attigerit, lapidibus feriendum, aut telo in ſe iacto percuſſum animæ interitu periturum, vt aiũt quodam loco diuinæ literæ? Sed non ita fecit is, de quo nunc ſermo habetur. Cùm enim obedientiam Deo placẽtem verbis ac moribus præſtitiſſet, iure, atq; aptè ad quietem ſe contulit, & prope Deum accedens, mentem purgauit, eiúſque contemplationibus delectabatur, mente ipſa in rebus ſublimibus verſans, quandoquidem nihil ſuauius eſt, quàm Deum contemplari, qui

cùm ſit ſuauitas ipſa, omni ex parte appetẽdus eſt his, qui eius guſtum, & ſingularẽ charitatem aliquo modo ſenſerunt, cuius ſatietas nulla eſt, ita vt qui hæc ipſa guſtauerunt, vel ipſius cibi appetitum ferè obliuiſcantur. Hæc igitur in ſe ipſum attraxit, de virtute in virtutem tranſiens, & aſcenſiones in corde ſuo diſponens.

Quoniam verò non ſatis illi erat res ſuas conſiderare, cùm charitas ipſa & aliorum vtilitatem requirat, patris loco, vel potius tanquam lumen quoddam fratrum, quos ſupra diximus, ſocietati præfectus eſt, quæ virũ hunc beati Theoctiſti ſucceſſorẽ, ac ducẽ habuit, quam ſocietatẽ vterque & ſpiritu, & corpore ad eam conditionẽ, & ſtatum prouexerunt, vt manſio illa ſanctiſſima & eſſet, & nominaretur. Duorũ autem diſcipulorũ dux ſeparatim fuit, à quibus miniſteriũ ei præſtabatur, quóſque cõtubernales quidẽ, ſed nõ ſodales habebat. Eorum verò vnus adhuc ſupereſt, Antonius nomine, qui nobiſcũ vnà vſque ad ſenectutẽ obedientiæ ſubiectus vixit. Ipſe nobis ſuggerat, quæ hoc loco in his, quæ nõ dicemus, deſiderabũtur. 4 Panis erat noſtro illi patri eſca, vt aiunt, & fabæ cũ oleribus, & ſummis herbis. Talis, inquã, erat illi quotidianus cibus olei expers, ac nona diei hora ſumptus, niſi Dominico, & feſto aliquo die, his enim diebus ſolitus erat vnà cũ fratrum ſocietate cõmuni menſa vti. Potus erat is quem fontes emittunt, & quo mens ipſa colligitur, non vinolentiæ copia diſpergitur. Neque hic ipſe quotidianus ſemper erat, ſed interdum vltra diem vnum, interdũ in tota hebdomada bis, vel decimo quoque die

Vide parcitatẽ victus & potus Sãcti viri.

ſumptus, potus ſumendi tarditate, vel, vt ita dicã, bibendi ieiunitate cum tẽperanti appetitu cõiuncta, vel ex naturali temperatione ad habitum redacta, atque conſtituta. 5 Veſtis erat tenuis, ac vilis, calefaciendi corporis cauſa tantùm adhibita, non tenuibus filis contexta, neque coloribus variis, ac florẽtibus elaborata, quam, qui nimia elegantia ſe ornant, non monaſticæ vitæ cultores ſectari ſtudent. Orationem, & lectionẽ laborioſius exercebat quas certis horis obire cõſueuerat, & pro deliciis, ac ſuauibus condimẽtis, eo cibo delectabatur.[6] Flectendorum genuum crebritas à patribus tradita, & callum, quod eius manus contraxerant, ac terra, in qua genua ſua ponebat, huc vſque virtutẽ illius manifeſtè prædicant. Stratum, non mollis, aut diffluens lectus, ſed qui corpus affligere, & ad ſpiritalia miniſteria firmũ ſeruare poſſet. 7 Ad hæc manibus propriis aliquid operari ſtudebat, hoc enim ex illius rectè factis, præter cæteros, ne dicam omnes homines, inſigne admodùm habebatur, vel, vt magis propriè loquar, cum ſacro Apoſtolo illum id cõmune habuiſſe dixerim: Neceſſitatibus meis, & his, qui mecum ſunt, miniſtrauerunt manus iſtæ: quoniã non gratis panem comedit.

5. Vide etiam tenuitatem atque vilitatẽ veſtitus.

6. Nota quòd flectendorũ genuum crebritas à patribus eſt tradita.

7. Ecce opus manuum in monachis.

Quis enim concinnius, aut rectius, quàm eius dextera, literarum figuras ſcribebat? Aut quis laborioſius, quàm ille alacrius, ac ſtudioſius id, quod dixi vel quod uis aliud opus accidiſſet, tractabat? Quomodo poſſet aliquis eos enumerare, qui eius labores, hoc eſt libros ex diuerſis Sãctorum patrum ſcriptis, tanquam flores quoſdam collectos ſeruant? Quos qui poſſident, tantum

tum vtilitatis percipiunt, quantum eis ſatis eſſe poſſit. Noſtris autem monaſteriis vnde nam tanta librorum abundantia ſuppeditata eſt? An non ex illius ſanctis manibus, & laboribus? quos adeuntes, & animo illuſtramur, & eius manum admiramur, cùm eam talem fuiſſe perſpicimus. Sed orationis noſtræ progreſſus quædam tacita præteriit. Redeat igitur ad ea quæ prætermiſſa ſunt, enarranda.

Erat temporibus illi ſumma quædã impietatis tempeſtas. Cõſtantinus ille impiis cogitationibus feruẽs, malitiæ domicilium, multorum capitum draco, eius hęreſis propugnator, quæ ſanctis imaginibus bellũ indixit, monaſtici ordinis acerbiſſimus perſecutor tunc regnabat, à quo quiſnã noſtrorũ Nazarçorũ non fuit exterminatus? aut quis latens nõ in medium prolatus eſt? Quíſve eorũ, qui ei reſiſtebãt, nõ ad impietatis barathrũ detractus? ita vt ſicubi aliquis eorũ, q̃ inſignes erant relictus fuiſſet, tanquam ſcintilla quædam in occulto, & obſcuro loco iacens, ita latuerit, vt pro mortuo haberetur apud eos, qui adhuc ſupererant. Talis fuit noſter Elias à Domino ipſo ſeruatus iis in locis, in quibus exercitationi monaſticæ operã nauabat, nõ eius manibus captus, qui nouus Achab dici poterat, neque eius impietatis particeps factus, vt poſt caliginis tanquam nocturnæ cuiuſdam pugnæ tempora, velut lucifer quidã denuo nobis exoriretur: id quod factum vidimus. Dehinc enim neceſſariis quibuſdam de rebus Byzantium ingreſſus eſt. Quo tempore videre licuit monachos ipſos, qui ſuperfuerant, tanquam lumina quædam, ab iis, qui in vrbe Byzantio

Reddit ad Conſtantinum Copronymum.

OOO

erant, conſpectos fuiſſe.

Tunc & beatus ille, qui mortuus antea putabatur, rediuiuus agnitus eſt, neque enim à cognitis ſupereſſe credebatur, ex eóq; nō ſolùm cōſanguineis hominibus, ſed toti Byzantio celeberrimus factus eſt, aliis aliunde illum attrahentibus, ac iucundiſſimè amplexantibus, & benignè eius dexteram apprehendentibus, denique nobili ipſius doctrina libentiſſimè fruentibus. Erat enim vir ille oratione quidem ſuaui ac moribus lōgè ſuauioribus, formáque tali, qualē vitæ monaſticæ exercitatio cōmendat. Habebat & multiplicē docendi viam omnibus omnia factus, vt, quod eſt ab Apoſtolo dictū, de illo etiam ipſe dicam. Erat idem & coniugatorum hominum moderator, & earū quę virginitatem exercebant, propugnator. Quorum manibus imperia tenebantur, eos adhortationibus ſuis reprimebat. Infirmorum animos, tanquam bonus medicus, ſuſtētabat. Patribus filios concordes reddebat, patréſque filiis recōciliabat. Precabatur ſeruos, vt dominis ſuis eſſent beneuoli: dominos verò, vt ſeruis ſe beneficos præberent. Alia denique omnia faciebat, quæ qui facit, ac dicit, diuinus eſſe cognoſcitur.

Vnum illud addam ad ea comprobanda, quæ dicta ſunt, vt orationi fides habeatur. Quādiu cum iis qui in Vrbe Byzantio erant, verſatus fuit, domos totas in aliam vitæ formam mutauit, & ad virtutis ſtatum conuertit. Quidnam hoc eſt, quod dico? Suæ, inquā, linguæ admonitionibus iurandi conſuetudinem ab eius loci hominibus abſtulit. Nimios ornādi corporis cultus modeſta ſua doctrina repreſſit. Sæpius de morum

Iurādi mos impius ſublatus.

probitate differens, vt charitatem in pauperes exercerent, hominibus perſuaſit. Quare factum eſt, vt pecuniæ abundè conferrentur, & in ea loca, in quibus pietas exercebatur, publicè diſtribuerentur. Eoſdem ad lectionem compoſitè exercendã inſtituit, & ad quoduis aliud bonum opus reduxit. Quæ omnia noctes, & dies, magno ſtudio, labore, tolerantia, ac vigiliis perficiebat: pedibúſque iter faciens, amicorũ, & conſanguineorum illecebris labores, quos ipſe patiebatur, libenter præferebat, re, ac factis illud apoſtoli dictum obſeruans: Caſtigo corpus meum, & in ſeruitutem redigo, ne cũ alijs prædicauerim, ipſe reprobus efficiar.

Itaque in vrbe alia regia, tanquã vexillum quoddam erexit orationẽ ſpectatæ vitæ teſtimonio cõprobatã. Adde quòd tenui, ac modeſto habitu indutus, aſpectu ipſo eos, qui eum videbãt, ad virtutem honorabatur. Quòd ſi cũ politico aliquo viro negotium illi fuiſſet, orationẽ ſuauẽ adhibebat, ad eorum mores, qui eum audiebant, ſe componens. Neque quiſquam hac in re ipſius inſtitutum accuſet, ſed vtilitatem inde proficiſcentẽ cõſideret. Et quænã, inquiunt, hæc eſt? Peccantiũ hominũ pœnitentia, & vitæ renunciantiũ multitudo. Primus enim, & ſolus ferè (vt ita dicã) is apparuit, qui noſtri generis homines, & alienigenas ad virtutis exercitationẽ ſuſcipiendã alacres reddidit, primus inquam, nobis, vt ſanctè viueremus, hortator diligens extitit. Quamobrem & monaſterio cuidam, quod in Vrbe erat, præeſſe cogebatur quidẽ, ſed noluit tamen. Quinetiam Nicomedienſiũ Eccleſiæ præſidere eum hortabatur, qui tunc præſidebat, ſed aſſentiri noluit,

clerũ fugiens is,qui clero erat dignus, & ſacerdotij faſtigiũ metuens, qui virtute ſublimis,& præſtans erat.
Itaque ad iucũdam ſibi quietẽ reuerſus eſt,vbi quędam memoratu digna conſtituit, pauperum ſe patronum præbens,& eorum,quibus iniuria fieret, propugnatorem. Ad hæc conſolabatur eos,qui ærũnis præmebantur,& quibuſuis anguſtiis afflictos ſubleuabat, partim lingua,partim ſcriptis, vbi non habebat, quo alio remedio poſſet ſe adeuntes iuuare (literæ enim ipſæ muneris loco erant, cùm eius viri tanta eſſet reuerentia, vt ad miſericordiam eos flecteret, qui poſſent miſereri) partim verò quarum rerum facultas ei ſuppetebat,eas aliis impartiebatur, cùm in eius poteſtatem multa conferrent ij, qui bona ſua benè exhauriebant,vt inexhauſta, & ſempiterna bona participarent. Quòd ſi eiuſmodi rebus alios iuuare nõ poterat, conſolatione ſaltem mœrorem adimebat & longiore diſquiſitione ferociores animos eius,qui triſtitia laborabat,mitiores efficiebat. Quid igitur mirum, ſi & ipſe cum celeberrimo illo Iob hæc dicere poterat? Seruaui pauperem de manu potentis,& orphano,cui non erat adiutor opem tuli. Os verò viduę mihi benedixit: & cauſam,quam non nouerã,inueſtigaui. Quibus de cauſis patris loco ab eis habebatur & vt eorum patronus magnificebat. Denique vt hominum curator beatus prædicabatur, à multis viſebatur,eidẽ venienti homines occurrebãt,eundem hoſpitio tam monachi,quã coniugati accipiebãt,cùm eius viri fama vltra eã,in qua verſabatur,regionẽ peruagata eſſet, ac Platonem illum, velut magnũ quempiã, & admirabilem

virum, omnes in ore haberẽt, quem certò ſcio neque in poſterum ſilentio, aut obliuioni traditum iri, ſi quidem virtus ipſa immortalis res eſt.

Poſtea verò quàm cœpit regnare Chriſti cultrix Irene, quæ pacem ipſam vt cognomento, ita & re attulit, in cuius regno cum aliis bonis, & monaſticæ vitæ adeundæ facultas, & ianua patefacta eſt, quæ olim ab impio Imperatore clauſa fuerat, quemadmodum ab iis Imperatoribus, qui Græcorum ſuperſtitionem ſequebantur, Chriſtianæ fidei aditus præcludebatur: ex eo, inquam, tempore, quo Irene ipſa regnare cœpit, noſtra tota eorum, qui rebus terrenis renunciauerant, familia monaſticæ vitæ obedientiam profitebatur, cui vno omnium ore laudatus pater ille poſt ſolitudinis quietem præfuit, non quòd vellet, aut cuperet dominari. (Quomodo enim rerum minimarum deſiderio capi potuiſſet, maximos fugerat principatus?) ſed partim à cognatis hominibus victus (dicam enim quod verum eſt, etſi oratio ipſa inconcinnior videtur) partim ſperans etiam in principatu ipſo eandem ſeruaturum ſe quietem. Quod nequaquam fieri potuit: neque enim quod quæſiuit, ac ſperauit, illud aſſecutus eſt. Ex quo multæ in eum tẽtationes allatę ſunt, à quibus verò, & per quos homines id factum fuerit, dicere omittam, vt eorum, qui hoc fecerunt, honori conſulam. Illud tamen dicam, quòd triſtem, & inæqualem, ſuæque inſtitutioni minimè conſentaneam vitam ducebat.

Irenes imperium.

Sed quidnam fecit generoſus ille, & recti conſilii vir? Cùm ſe captum ad præfecturam illam exercen-

dam vidiſſet, neque ſine periculo eam ſe fugere poſſe animaduerteret, quãuis ſæpe id cogitaſſet, tunc tamẽ vt prudens aliquis gubernator clauum tenens in media fluctuatione nimium æſtuante, ſignitie omni ab animo remota, & mentis lumine in altũ erecto, atq; intento, beatorũ virorum res geſtas, ac vitas inueſtigare cœpit, non ad recentia exempla, quæ praua, & corrupta erant, ſed ad exemplar, & Apoſtolicæ vitę imaginem oculos erectos habens, id quod facere oportet omnes, qui virtutis ſunt imitatores, ſi vitã patriis moribus conuenientem, ac ſalutarem ducere velint. Primùm igitur dedit operam, vt ſtudioſè magni, & diuini Baſilij cõſtitutiones legeret, ex quibus ſui temporis conſuetudinem à monaſtica conſtitutione alienam eſſe didicit. Cùm enim fœminarũ cœnobia gubernarentur à ſeruis maribus, atque ex ea re multa abſurda gignerentur, & magnæ animarum iacturæ fierent, audite, quæſo quid ille vir egit. Cùm bene peritorum hominum ſentẽtias antea quęſiuiſſet, vt, quod bonum erat, exploratum haberet (erat enim ab arrogantiæ ſtudio ſatis abhorrens, neque quicquam ſine aliorum conſiliis faciebat) illegitimas traditiones abſcidit, vt peſtilentes hæreſes, ſuúmque monaſterium

8 *Sanctus pater mulierũ miniſteria à ſuo monaſterio amouit..*

cõſtituit remotis ſeruis, [8] ac mulieribus, omníq; alio mercaturæ cenſu, quæ cauponantium lucra idem diuinus Baſilius appellans, fugienda eſſe pręcepit. Id autem perfectum eſt non ſine labore, cùm difficile fuerit his, qui eiuſmodi exercitationi aſſueti non erant, aliis etiam extrinſecus non paucis rebus propoſito illi aduerſantibus. Neque id mirum eſt, cùm

conſuetudo ipſa facilè, & ſine labore auferri non poſſit, neque quicquam ex iis, quæ cum laude fiunt, inuidia careat. An non excelſæ, atque erectæ mentis eſt, à pernicioſa conſuetudine ſeſe auellere, & rectum exemplar ſe illis proponere, qui non ſolùm nomine, ſed etiam re monaſticam regulam ſequuntur, & opus vitæ ſuæ conſentaneum habere cupiunt? Quomodo enim fieri poteſt, vt ille ſit verus monachus, qui ſeruos habeat, à quibus, tanquam dominus, timeatur? Quomodo non viſu allectus, & captus fuerit is, qui exercitationi monaſticæ addictus mulierem aliquam ſibi miniſtrantem contemplatur, cùm illud euenire ſolitum ſit, vt quamuis à muliere aliquis longè abſit, inteſtino tamen bello vexetur, & aliquando capiatur? Quamobrem factum illud his, qui prope erant, deſiderium attulit, vt idem & ipſi facerent, & diuinos homines pietatis ſtudioſos ad eam rem imitandam prouocauit. Vnde ſempiternam gloriam pater ipſe aſſecutus eſt. Quòd ſi alium quempiã adiutorem, & in ea re ſocium habuit, eum inquã, qui hæc dicit, & ſcribit, totum id patri noſtro acceptum referendum eſt, decet enim filium in omni re patrem imitari, ſéque totum parenti tradere.

Iam verò à ſocietate illorum, qui in vrbe verſabãtur, & cognatorum congreſſu, necnon Principũ conſuetudine ſe diſiunxit, intra ſpiritualem aulam ſe continens, & gregi rationali prȩſidens, doctrinæ cibo illũ nutriens, & eruditionis potũ abundè illi ſuppeditans. Ex quo factum eſt vt Lia ipſa floreret, & grex creſceret, ac celebrior fieret, Deuſque glorioſius laudare-

tur,à quo in omnes omne opus perfectum proficiſcitur. Sed quale illud eſt, quòd interea hoc dicẽs imprudens ferè præterij?

Cùm iam regnaret pia illa fœmina Irene, multáq; diſceptatio de venerandarum imaginum argumento facta eſſet, idem pater ante multos alios, & cum paucis quibuſdam libera oratione imagines prædicabat, cúmque iis qui contra eiuſmodi venerationem bellũ gerebant, quantum poterat, ipſe pugnabat, quandoquidem ad diſputandum de dogmatibus idoneus nõ erat. Nam ſimplicem quidem orationem habebat, at amplam tamen, & nomini ſuo congruentem, & auditoribus probabilem. Cuius rei argumentum illud fuit, quòd in cathedra vrbis metropolitanę Epiphanorum in ſynodo illa, quæ in Apoſtolorum templo habita fuit, à Præſide, qui tempore illo erat, prouocatus eſt is, qui neque antea hæreticorum militaris ordinis impetum timuit. Quo tempore ad magnum illud templum feſtinauit, aduerſus Pręſidem clamans, & fallacem illum cœtum contra venerandas imagines coactum vituperans. Et paulò poſt cùm concilium illud falſum diſſolutum fuiſſet, tam cœtus ille veritatis propugnator, quàm Regina ipſa è mediis Leonibus erepta fuit. Tunc ſine ſanguine (vt ita dicam) Martyr apparuit noſter pręceptor, Pontificem ipſum ſequens, neque quicquam ob ea, quæ auſus fuerat, veritus. Parum enim eſt, quòd in ea ſynodo, quæ iterum in vrbe Nicæa habita eſt, inuentus fuerit, eò quòd tunc immitis, & durus ille populus de medio ſublatus fuerat.

Poſtea

Poſtea verò quàm hæc ita ſe habuerunt, & rectæ fidei trophęum erectum eſt, pater ipſe in ſuum monaſterium reuerſus eſt, præſidendi munus exercēs. Quo tempore morbo detentus, qui vitæ deſperationem ſignificabat, idq; pro lucro ducens, atq; appetens, præſidendi officium in nos tranſtulit, qui neque digni eramus, quibus ille pręſideret. Inuenit igitur humilitatē illam, qnam optabat, & moleſtiarum velut inducias quaſdam accepit, & à vexationibus, quæ illum detinebant, liberatus eſt, talis exiſtens, qualis olim fuerat à pecuniæ, & poſſidendi cupiditate alienus, neque curioſitatis amator. Nō amplius autem aliquorum odia locum habebant ad eius virtutis ſplendorem contegendū. Nam & viri iuſti affliguntur, vt cùm rebus aduerſis, velut igne quodam, probati fuerint, eorum animi illuſtriores fiant, rectéque incedentes minimè delabantur, diſcantque benè agendi facultatem omnem à Deo ſe habere.

Tempus igitur, quo pręſidendi munus pater exercuerat, iā abſoluimus. Orationē deinceps ad id, quod celebrius eſt, conuertemus. Sed in mentē mihi venit ingemiſcere, quæ vera ſunt dicere aggrediēti quidē, ſed harū tamen rerum narrationē recuſanti, eorū cauſa, qui ea fecerunt. Verùm cùm fieri nō poſſit, vt aliter manifeſta fiant, quæ ocultari non debent, quamuis vbiq; ea vulgata ſint, veniam tamē ad eorū narrationē, non quod velim his, qui hæc egerunt, obtrectare, ſed vt viri beatiſſimi virtutem monumentis literarum conſignem. Væ tibi ciuitas (inquit Salomon) cuius Rex iunior eſt. Id quidem à literis diuinis olim au-

diueram, nunc etiam expertus ſum.

Conſtantinus Irenes filius, cuius fides quidé recta fuit ex materna pietate formata, vita verò peruerſa ex imperii poteſtate, intéperantia, velut ſtimulo quodam excitabatur. Cùm enim pubeſcente ætate nuper imperium habere cœpiſſet, partim maternę reuerétiæ, & cuſtodiæ freno abiecto, partim diuinis legibus pro nihilo habitis, vxorem legitimè ſibi copulatá eiecit, & Herodis exemplo mœchus factus eſt. Sed quorſumnam hæc ſpectat hiſtoria? Vt noſtrum hunc magiſtrum præcurſoris illius Ioannis imitatoré quodammodo fuiſſe intelligatis. Cùm enim omnes ferè iniquo illi facto aſſentirentur, ſolus hic (vt ita dicam) cum ſuis pueris, hoc eſt diſcipulis, ſtabilis permanſit. Ob idq; quot, & qualia per totum annum certamina eum ſubiiſſe putamus? Nuncia nunciis, minæ minis addebantur, flagella, exilia, membrorũ mutilationes proponebantur. Cùm verò nihil eorum, quæ Cæſar ipſe ſtudebat perfici poſſet, ali, nam verbo quidem alij eũ perſequebãtur, re autem vera Imperatoris manus illi erat infeſta. Noſtis monachos illos, & literas ad eum miſſas. Poſtremò cùm ea ipſa inania, atque infirma deprehenſa eſſent, viro illo ſancto, quod decebat, faciente, & contrarias literas mittente, tunc Imperatoris perſona detecta fuit, cùm non amplius ficta ſpecies locum habere potuiſſet. Rem enim appertè oſtenderunt quæ à duobus illis exercitus ducibus ab eo, velut hoſtibus quibuſdam, ad inermem Chriſti monachum ſola diuina lege armatum miſſis facta ſunt.

Cõſtantini iunioris imperatoris in tẽperantia.

Plato arguit Imperatorem, vt olim Ioãnes Herodem.

Paſtor igitur è medio ſublatus eſt, & oues gregis diſperſæ ſunt, aliis verberatis, aliis in exiliũ miſſis, aliis perſecutores fugiẽtibus. Quódque miſerabilius eſt, regiũ edictum prohibebat, ne quis eorũ, qui Dei cauſa perſecutionẽ patiebantur, alicubi reciperetur. Eiuſmodi edicto monaſteriorum præfecti obtemperauerunt, ac quotuſquiſque inuentus eſt, qui virum illum accipere auſus fuerit. Interea Chriſtus dormiebat ob eam, quam ipſe nouit, rationem, probans, & explorans aliorum animũ, nũ firmior eſſet, aliorum verò inhumanitatem patientia ſua flectẽs ad miſericordiam, & ad pœnitentiã prouocans. Ille igitur Chriſti athleta ſponte à propriis membris abſcinditur, atq; omnino ſolus relinquitur, animã pro ouibus ſuis exponẽs, verè bonus paſtor, vt in Euangelio dicitur. Idem ad Cæſarẽ Briarei manu ductus, corã ipſo ſtetit (audeo dicere) velut præcurſor Domini Ioannes, niſi quòd ille vltro, hic ab alio ductus id fecit. *Chriſtus dormiens.*

O fortem illius viri mentem, & animum, qui non imperium formidauit, nõ minis ceſſit, non illecebris fractus eſt, cùm præſertim cognata illi eſſet fœmina, quæ Herodiadis mentem habebat, quinimò intrepida oratione vſus, ac nihil veritus, id quod verum erat, confeſſus fuit. Non licet tibi, inquit Præcurſor, habere vxorem Philippi fratris tui. His ſimilia, & Præcurſoris imitator ei dixit, qui Herodis erat ſimilis. Non ille quidem fuit ſecuri percuſſus, quoniam noluit Cęſar ipſe martyrem eum virũ eſſe, qui animo, & propo ſito iã fuerat, & iis, quæ dixerat antea, ſe certaſſe ſatis oſtenderat, ſed imprudens tamen Chriſti confeſſorẽ

eum eſſe probauit, cùm in cellula quadam, vt malefi-
Plato carceri traditur. cum hominem, illum veritatis theſaurum concluſiſſet, clauibus aliis alias addens, ac cibum per foramẽ quoddã ei dari iubẽs, vt à nullo prorſus videri poſſet, qui à Deo ipſo videbatur. Hæc vnà cum Cæſare agebant monachorum pręfecti quidam, quos pudet me nominatim proferre, quodq́ue miſerabile eſt, carcer erat monaſterium imperatoris palatio adhęrens, & eiuſmodi cuſtodiæ princeps erat is, qui adulteros coronauerat. Hei mihi (vt cum Propheta clamem) quoniam periit vir Deum timens à terra, & qui rectè faciat in hominibus non eſt.

Quid dicam de illo, qui ſanctum virum cuſtodiendum ei tradidit, qui adulteros ipſos coniugauit? Quid de illo, qui mandato Imperatoris virũ nullis rationibus reddendis obnoxium, tanquam reum conquiſiuit? Quid eos in medium afferam, quos Cæſar ipſe ſacrorum miniſtros inſignes in carcerem miſit ad perſuadendum iuſto illi viro, vt verbo tantùm aſſentiretur iis, quæ fiebant ſi à carcere dimitti vellet, & omnibus ſuis dominari? Quid denique illos proferam, qui ei valde illudebant, atque obtrectabant, tam conſanguinei, quàm alieni, tam qui eodem, quàm qui diuerſo habitu induebantur? O rem abſurdiſſimam, immò verò ô factum contra veritatem iniurioſum. Inſimulabant generoſum hominem adulteriorum comprobatores, quòd mente delira eſſet. Falſæ gloriæ ſtudioſum eſſe iactabant eum, qui pro Chriſti gloria certamen ſubierat. Illi nimirum homines hæc dicebant, qui cùm ad Cæſaris voluntatem omnia loque-

rentur, & facerent, à Deo ipſo Domino exciderant. Eius temporis calamitoſam inhumanitatem, Chriſti cultor ferebat,veritatē ipſam ſolùm propoſitam habens, & quæ veritatem defendendi retribuenda ſunt ſecum cogitans. Itaque ærumnas illas ita tranſegit,vt ſi cum trāquillitate in aliquibus locis occultis requieſceret. Cuius enim viri ſtudium Deus eſt,eius religionem, & in Deum Charitatem nihil ſuperare poteſt.

Sublatum diuinitus Conſtantini Imperium.

Breue tempus interceſſit,& adulterinum illud Imperium, quod noluit intelligere vt benè ageret, de medio ſublatum fuit, vt & Imperatores ipſi diſcerent diuinas leges non violare, neque iniquas perſecutiones,& carceres ſtruere,quamuis purpura nimirum efferantur. Tunc fideliſſimus ille diuinarum legum cuſtos, confeſſionis brauio recepto, à carcere ipſo tanquam victor,exiit: multíſque laudationibus,& carminibus celebratus felix dicebatur, eorum teſtimoniis comprobatus, qui antea ipſi obtrectabant, atque illudebant. Solent enim (vt eſt à Gregorio Theologo dictum) hominis alicuius virtutem vel hoſtes ipſi admirari,cùm, furore extincto, res ipſa per ſe probata fuerit. Licet hoc loco diuerſo modo res ſe habeat, ac dici poſſit. Cùm enim Regina illa, quæ pacis nomen habens Irene dicta eſt,rurſus imperare cœpiſſet,& reuerentia virum hunc, tanquam Martyrem proſequeretur,tunc, inſtar fluuij retrofluentis, ſi quis inimicus antea fuerat, amicum, & laudatorem conuerſus eſt, ita vt cuſtos carceris in terra proſtratus ſibi veniā dari ſupplex petierit. Sed vir ille factis, aut dictis tam motus fuerat, quàm lapis ſenſus expers.

Poſtea verò quàm ab exilio reuerſi ſumus, aliíque ex aliis locis, tanquam volucres quidam, aduolaſſent, factum illud piis hominibus admirationi erat, & cum capite ipſo membra copulabantur. Diceret fortaſſe & hoc loco (quamuis verbum hoc audax ſit) clariſſimus ille vates Eſaias: Leua in circuitu oculos tuos, & vide congregatos filios tuos, veniũt omnes filij tui de longè: videbis, & gaudebis, & metues, atque obſtupeſſces corde. Ille quidẽ Propheta hęc diceret, ego verò addiderim, illum etiam, qui ſacris præſidebat, & in ea re principem locum tenebat, ita fuiſſe affectum, vt eum, de quo dicimus, reuerentia proſequeretur, qui cùm ſe illi purgaſſet, ad concordiam etiam ipſum inuitauit. Quod factũ fuit, eiecto illo, qui adulteros coniugatos coronauerat, vt diſſidium remoueretur, quod beatus ille vir maximè fugiebat. Quo facto, victoriæ præmium apud vniuerſos, qui conuenerant, aſſecutus eſt. Quid enim aliud Deo ipſi concordia, & coniunctione charius, modo coniunctio ipſa hominem à diuinis præceptis non ſeiungat? Sed quidnam poſtea factum fuit?

E priore monaſterio gentis illius cauſa Byzantium migrauimus. Quo loco pater ipſe virtutis appetens, ne monaſterij gubernationem ſuſtineret, intra cellulam ſe claudens, eam vitam amplexus eſt. Sed vide etiam hîc admirabilis rei ſtudium. Tam multa eius erat humilitas, vt cùm fratrum ſocietas ſub duobus principibus eſſe non poſſet, ſe ipſum vir ille Dei ſtudioſus, atque imitator, [9] obediẽtiæ legibus ſubiecerit. Idque fecit, illis ipſis præſentibus & eius rei teſtibus, qui co-

[9] *Ecce quãta obedientiæ virtus apud priſcos monachos.*

dem conuenerant. An non peregrinum, & alienum hoc eſt filiũ dici, eum, qui antea pater dicebatur, eius, inquam, filium, quem ipſe in ſpiritu genuerat. Quid quòd ei ſubiectus erat, cui olim imperauerat, cùm pręſertim tot eſſent illius egregia facta, vt ſatis illi ad laudem eſſe poſſit, ſi tantarum rerum gloria non elatus, modeſtè ſe geſſerit? Sed admirabilis ille vir facilè & nullo negotio hoc perfecit, non fictè quodammodo, & adulterinè, vt verbo tãtum imperanti ſubiectus eſſet, ſed ſyncere, atque eo modo quo Deus poſtulat, idipſum faciebat. Vbi enim confeſſio eſt, illic & fiducia, vbi fiducia illic propriæ volũtatis remotio: vbi voluntatis remotio, illic & obedientiæ profectio eſſe ſolet. Rectè factorum teſtes illi ſunt, quorum cauſa petitiones aliquot extiterũt. Supplicabat pro aliquo propinquo, & cùm petitionem aſſecutus eſſet, eius cauſa, qui petitionem obtinuerat, ipſe gaudebat. Quòd ſi petitionis compos non fuiſſet, ſed re infecta diſceſſiſſet, nequaquam id moleſtè ferebat, vnũ illud propoſitum habens, vt re aliqua egenti vtilitatem afferret, non vt voluntatem ſuam expleret.

Hei mihi, pater (vt prophetę voce vtar) quemnã me genuiſti? Patrem te vocare non erubeſco, qui dignus nõ ſum qui filius tuus nominari poſſim. Quorſum me ad hanc dignitatem extuliſti, qui neque imperio parere aptus ſum? Nouit Deus, quemadmodum & tua ſancta anima, huius rei rationẽ, quòd ſcilicet amicitia ipſa, vel obediẽtia potius etiã illa, quæ ſupra vires ſunt ferre poteſt, vt breui oratione defenſionẽ meã comprehendã, & hoc loco finem faciam: redeundũ enim nobis eſt ad id, quod propoſuimus. Clauſus erat Pater

ipſe in loco quidem anguſtiſſimo, qui æſtate ita calefieri ſolitus erat, vt alter Chaldaicus caminus eſſe videretur plumbei tecti inflammatione æſtuans. At ille non ſolùm eam rem non moleſtè ferebat, ſed etiam tâlem in poſterum ſibi requiem reſeruari votis expetebat, deſiderio ipſo laborem leuante, & ſpe difficultatem faciliorem reddente, ex quibus fit, vt magnæ aliquæ virtutes, atque inſtitutiones vires habeãt. Neque his rebus vir ille laboris ſtudioſus, cõtentus erat, ſed conſtanter, ac diligenter manibus laborabat, multam vim adhibens, diuinæ verò meditationi multo diligentiorem dans operam, vt vbique aduerſus hoſtem diabolum pugnans, & fratrum neceſſitati paratum ſe præbens, alios triſtes conſolans, alios animo deficientes recreans, ac ſuſtentans, multos lapſos erigens, quique acerbitate aliqua affecti erant, illorum mœrorem leniens. Denique multiplex ille animarum medicus ad eorum, qui aliquid patiebantur, habitus ſe accommodabat, vt laborantes ipſos optimè curare poſſet.

Ferrea catena detinetur Plato.

Non ſilentio prætereundum mihi videtur, quod eſt admodum memorabile. Cùm ferrea quadam cathena valde graui pedes circumdediſſet, eiuſmodi laborem fortiter ſuſtinebat. Quàm verò laborioſum fuerit cathena illa indutũ dormire, vigilare, & opus facere, licet eam rem conſiderantem intelligere. Neque id faciebat, vt ſe clauſum oſtentaret, neque tanquam virtutis officinã, inſtar Chironis illius in Theſſalico antro habitantis, factum illud iactitabat, ab eo enim affectu athleta ille multũ aberat, ſed virtutem ſuam extenuabat, quaſi eam non coleret, vt par erat: cathenam verò

illam ſubmiſſione quadam artificioſè ita occultabat, vt omnibus ferè ignotum eſſet, quod diximus, quoad à cella progreſſus rem ipſam vel inuitus patefecit. Sed de his rebus ſatis diximus, cùm & auditor mediocritatem amet, & ſcriptor copioſius res ipſas enarrãdi facultate non abundet.

Cùm verò è vita exceſſiſſet diuinus ille vir, qui tunc Epiſcopatui præſidebat, quiſnam Patriarcha futurus eſſet, ſuffragiis quærebatur: quę quidẽ de multis ferebãtur, cùm plærique alius aliũ cooptaret, prout beneuolẽtia, aut veritate ducebatur. Quæſitũ eſt & patris noſtri ſuffragiũ nõ ſolùm ab his, qui ſacerdotio inſignes erãt, ſed ab ipſo etiã imperatore. Quid igitur (vos quęſo) faciendũ illi erat? An nõ decebat eũ, qui bonarũ rerũ cauſa certauerat, & accuratæ vitæ legem omnibus ſe propoſuerat, liberè, ac verè ſententiã ſuã proferre, id quod ad communẽ vtilitatẽ ſpectaret, conſiderantem? Minimè, inquiunt eius irriſores, & obtrectatores, ſed vel ignorationem ſimulare, vel ambientibus ſuffragium illud concedere oportebat, quorum alterum mendacium habet, alterum ſimulationem, vtrunque certe reſpuẽdum. Ille igitur ſuffragium ſuum miſit. Cui autem illud detulerit, omitto dicere. Miſit tamen, Deo ipſo teſte. Quod & illi libenter acceperunt, neſcio quomodo, quòd ſcriptũ fuerat, confirmantes. Qui cùm ſuffragium ipſum accepit, reuoluit calculos ipſos, ac peruertit. Et Plato quidem ipſe quoniam neceſſe erat, vt pro capite proponendo ſingula membra ſuo fungerentur officio, ad quendam eorum, qui eodem habitu induti erant, Cæſa-

ris ipſius propinquum, cõmunis vtilitatis cauſa egredi ex eo loco, in quo erat, nequaquam veritus, nocte adiit, cui cùm ea dixiſſet, quæ decebant, in cellam celeriter rediit. Ille verò cùm hæc audiuiſſet, in furorem verſus eſt, ac paululum moratus, quantum ad id, quod conſultauerat, perficiendum ſatis eſſet, ſanctum illum virum, & nos vnà cum illo comprehẽdit, & quatuor, ac viginti dies munito quodam in carcere detentos domum poſtea redire permiſit.

Quid opus eſt dicere quot iniuriis virum illum, vel potius veritatem ipſam affecerit, fratrum ſocietatem furioſè oppugnans, atque conturbans, & alios quidem in carcere ſeruans, alios ad iudicia, tanquam reos trahens, quamuis in omnibus aliis rebus imbellis, & ridiculus exiſteret? Quæ omnia erant apparatus quidam malitiæ, quam ille meditabatur, & velut iniquitatis cuiuſdam exordium, necnon eius hominis nugarum, & apertæ petulantiæ ſignificatio. Propediẽ vexatio ipſa illata eſt, eiuſque cauſa fuit Ioſeph ille, qui adulteros, quos diximus, coniugauerat, clandeſtinum inquam, malum illud, & Eccleſiæ ipſius perturbatio. Cuius quoniam, tanquam ſerpentis cuiuſdam venenum, canonicè communionem effugimus, à Cæſare ipſo minę nobis proponebãtur: quinque inſtabãt, parati erant. Sed quî poſſum paucis verbis cõprehendere, quàm multos terrores, quot certamina, & tentationes nobis attulerit, quàm ſæpe nos abducendo vexarit? Scit hæc tam qui ea paſſus fuit, quàm qui prope illum, qui hæc patiebatur, tunc erat. Profectò

militaris phalanx locum, in quo manebamus ita cinxit, vt neque aliquem hiſcere, aut omnino caput efferre permitteret. Intus timores, foris terror, ac minæ proponebantur. A quibus autem hæc propoſita fuerint, nõ dicam, eorum, qui hæc fecerunt, perſonam reueritus. Heu quanta fuit tẽporis illius calamitas. Nemo ferè impetum illum ferre potuit, nemo fuit qui recta conſuleret, & diuinas partes ſuſtineret. Quin imò optabile erat, ne quis iracundiam Principũ magis excitaret. Hęc, & his miſerabiliora faciebant, qui eiuſdẽ ordinis erãt participes. Poſtremo (vt ſummatim rem perſtringam) fratrum ſocietas noctu abrepta eſt, & in carcere concluſa. Quo facto, ſynodi conſtitutus fuit dies, in quo vir ille ſanctiſſimus à militari manu vnà cũ tribus aliis, velut malificus quiſpiam, ad ipſam ſynodum ductus fuit. Miſerabile certè ſpectaculum erat, ſenem videre propter imbecillitatem ingredi non valentem, ſublatum portari cathena vinctum, qua ipſius pedes circundabantur, & ab aliis humeris in alios velut piaculum quoddã indecora traiectione trãſmitti. Hei mihi, hæc ne fuit ordinationis ſynodo cõgruentis ratio? Hæc ne Imperij Chriſtiani exiſtimatio? Quęſo, quã in re ſunt hæc illis inferiora, quæ latrocinantium inſidiis, & tyrannicè imperantiũ violentia olim patrata ſunt?

Sed, vt quæ in medio ſunt, ea velut ludicra quædam prætermittam (illa enim hiſtoriæ modum implere poſſunt.) exilium iam decretum fuit, & pater ipſe circunſcriptus eſt in vna quadam inſula ex his, quæ ante vrbẽ ſunt, quemadmodũ & frater noſter in alia quadã

valde aſpera, munitio quodam carcere ad exilium accedente. O rerum mutationem? Monachus ipſis humaniores extiterunt hi, qui communi vita vtuntur, & priuati homines veriti non ſunt iuſtum ferre iudicium quod iudices debuiſſent, manifeſtũ enim erat iniquũ illud facinus. Miſſum facio balneum illud, in quo Imperator ipſe militari acie omnium fratrum ſocietatem inuadens, cùm ex monaſterio illo ſingulos ſuæ voluntati ſubiicere conatus eſſet, ſpe deceptus eſt, ſuo enim imperio valentiores illos eſſe cognouit, qui diuina lege nitebãtur. Miſſos facio carceres in monaſteriis cõſtitutos, & monaſteriorum Præfectos carceris duces factos, hiſque quos clauſos tenebant, plura quàm iuſſi fuerant, tormenta inferẽtes. Prætereo quæ poſtea cõſecuta ſunt, quo tempore multi abducti, & in aliũ locum tranſlati perſecutiones, inquiſitiones diſiunctiones, atque exterminationes pertulerunt, quo tempore multæ, atque ingentes minæ, iræ, interrogationes & reſponſa, multáque per omnes vrbes inueſtigatio facta eſt, necubi aliquis fratrũ lateret, adeò vt nonnulli timore perſequentiũ in terræ foraminibus ſeſe abdiderint, quò ſeruari poſſent. Hæc autem omnia eius rei cauſa facta ſunt (rurſus enim præ admiratione eadem tractare cogor) vt qui adulteros illos contra euangelium, & præcurſorem Ioannem coronauerat, quaſi ſalutarem aliquam diſpenſationem Eccleſiæ attuliſſet, impunè rebus ſacris præeſſe poſſet, quíque illũ Euangelicis præceptis obtemperantes non admitterent, exleges, & à Deo alieni haberentur. O diuinas leges contẽptas: O perſecutorem acerbiſſimum, Chriſtiani hominis appellationẽ habẽtẽ, & Chriſti leges cõcul-

care geſtientem. Quid ita inſanus factus es, ſtolidus, atque immitis vnà cum Leone tibi comparare? An nō vides contra inuictas Dei leges te armari, quas nemo ex his Imperatoribus, qui vnquam fuerunt, ſuperare potuit? Quinimo quicunque ſe, vt tu nunc, his ipſis legibus aduerſarium oſtendit, iure optimo periit.

Sed quonam modo Dei ſeruus abductus eſt? Ad illum enim ipſum redeo. Rurſus tranſlatus, rurſus diſtractus, & à duobus hominibus huc, atque illuc protruſus, eò quod non amplius progredi poſſet, trahebatur, & ita diſtractus vexebatur, vt iniquum illud facinus vel ipſis lapidibus ſenſus expertibus lachrymas mouere poſſet. Huius rei teſtis eſt celebris illius martyris Mamantis regio, teſtis eſt & abrupta illa inſula, quæ poſt primam fratris iam dicti cuſtodiam pietatis hunc cuſtodem detinuit. O immites, & doloris ſenſu carentes illorum animos. Sed neſcio certè, quo nomine ipſius congruente illos appellem, qui eadem opera monachi, & milites, & carceris erant cuſtodes, qui iuſtum illum virum omnino deſertum, tanquam in lacu profundiſſimo, in cella quadam concluſerunt, hominémque iam ſenio confectum, & morbo vexatum, ſub vnius cuiuſdam ſerui poteſtate, illi rerū terrenarum, & Cæſaris ſerui reliquerunt, vt ſanctus vir ſemel in die, vel bis in miniſtro viſeretur. Quo tempore ſenex eum rogabat, vt ad neceſſarium vſum corporis duceretur, & iniquus ille ſeruus id ei exprobrabat. Petebat aliquid imbecillitati ſuæ conſentaneū, & peruerſus ille fores claudebat. Cúmque hæc pateretur, nihilominus tamen ſtabilis permanſit, quodque

coram Deo, & hominibus confeſſus fuerat, nũquam denegauit.

Poſtea verò quàm eius carceris cauſa eum in lethalem morbum incidiſſe Cæſar audiuit, animi duritiam leniorem faciens, in vrbem Byzantium ipſum tranſtulit: cúmque illum eò tranſtuliſſet, parabat ſe ad id, quod malefactum fuerat, corrigendum. Sed quoniam non recto propoſito, ac ſententia mouebatur, quod propoſuerat, ad finem non perduxit. Illũ enim diutius arrogãtia, ac temeritate ſuſpenſum cùm foris Dei manus ad Scythas exterminaſſet, illic cum toto exercitu perdidit, vt poſteris narratio quædã terribilis, & dictu horrenda, Deiq; iudiciorum, quæ cõprehendi non poſſunt, eiuſdemq; ſapientiſſimæ prouidẽtiæ exemplũ relinqueretur. Eũ verò, qui antea nobiſcum vnà clauſus tenebatur, cùm eorũ, qui tunc Imperio potiebantur, & piè ſe gerebant, gratia proprio gregi reſtituiſſet, Confeſſorem ille ſe ipſum eſſe probauit, ídque quomodo factum ſit, dicemus, neque enim hoc præterire conſentaneum eſt.

Eorum cura, qui res noſtras beneuolo potius, quã inimico animo diſponebant, de medio ſublatum fuit ſcandalum, quo remoto, & diſſidium, quod illi cum Epiſcopo interceſſerat, ſublatum fuit, cùm Principes ipſi hoc ei perſuaſiſſent. Itaq; ſanctiſſimus Patriarcha ſe purgauit, quòd quæcunq; acciderant, Imperatoris violentia facta fuiſſent. Tunc igitur vnà conuenerunt, & viciſſim ſibi ſatisfecerunt (quandoquidem Deo ipſi nihil ita charum eſt, vt pax, & concordia,

10. Nota iu, modò concordia[10] ipſa non ſit fidei diſſentio, neque

diuini præcepti violatio, non denique Canonis alicuius reprobatio, quemadmodum præſens coniunctio ſe habuit) quantùm ad nos pertinebat ea, quæ interea facta fuerant, prætermittentes, vt illis ſimilia, quæ diuinorum patrum memoria facta, & ſimiliter diſpenſatione quadam neglecta fuerant, immò verò perfecta earum rerum examinatione in futuro illo ſeculo illi iuſto, atque incorrupto iudici reſeruata.

qui cupis concordare res, ſuper quibus diſputatur inter catholicos, & Hæreticos.

Sed quidnam conſecutum poſtea fuit! Non ampliùs pater ipſe clauſum ſe detinebat, quoniam propter infirmitatem non ampliùs corporis neceſſarium vſum per ſe ipſum explere poterat, ſed modò in lectulo recumbens ſuperioris exercitationis, & certaminis, atque laboris relaxatione, modò in humili aliqua ſede requieſcens, Dauidis Pſalmos pronunciabat, & mente Deum ipſum precabatur, quæque ad fratrum ſocietatem adiuuandum pertinebant, omnia conferebat, ſalutaria conſilia, admonitiones, correctiones, adhortationes pro vetere, & paterna beneuolentia, qua vti in eos conſueuerat. Non tamen valebat opus facere, neque genu flectere, neque lectionibus vacare, niſi quantùm miniſtri alicuius prope ſe legentis opera vtebatur, nihilominus his rebus dolebat, & triſtis erat, quaſi animam perdidiſſet, eò quod diuina, & ſacra miniſteria non obiret, ſed à corporis laboribus vacaret. Ac ſi quẽ cibũ ſumebat morbo cõgruentẽ, vel lauachro, vt iuſſis pareret, vtebatur, Deo quidẽ ipſi gratias agebat, ſed ægreferebat tamẽ, quòd remiſſius viueret. Itaq; verè ſtadiũ ip-

ſum celeberrimus ille vir, & diuinum curſum exigit, quod dicitur, cum obedientia exoriens, & in obedientia deſinens, duodecimo enim, ac diuino horarum ambitui cùm parem annorum circulum in ſingulis certaminibus perfeciſſet, vitam illam ſempiternam,& perenne lumen habiturus hinc migrauit. Numera certamina ipſa, & inuenies annos octo, & quadraginta, adde duodecim illos antequam terrenis rebus renunciaſſet, ad illa quatuor certamina, quæ in perſecutionibus, decem item & nouem annos, quos in infirmitate corporis tranſegit, & celebrem virum vndeoctogeſimo anno hinc migraſſe inuenies.

Sed quomodo ſine lachrymis eius viri finem enarrabo? Iacebat ſenex ille ſenio admodùm honorato, ad migrationem ipſam animum habens paratiſſimum. Illic & fratrum ſocietas circunfuſa ſanctarum eius orationum donum poſtulabat. Cùm igitur ſingulis benedixiſſet, eoſdem amplexatus ad ſepulchrũ abiit admodum lætus, quod iampridem videre concupiuerat, quamuis voti compos antea factus non fuiſſet, cùm non pridem aſſecutus eſſet, quod volebat. Cùm igitur valde hilaris ſepulchrum ſuum vidiſſet, Deo gratias agens, Hæc, inquit, requies mea in ſeculum ſeculi, eámque vocem adiunxit: voluntatem timentium ipſum faciet Dominus. Mouit & eorum, qui foris erant, non paucos, qui nullam temporis rationem habentes (erat enim ſacrorum ieiuniorum periodus) concurſu ad eum venerunt tam monachi, quàm in cõmuni vita verſantes. Quibus cùm ille benedixiſſet, reuerſi ſunt ſanctam illius commendationem,

nem, velut bonum quoddam viaticum, accipientes. Quinetiam ſanctiſſimus ille Patriarcha cùm ad eum veniſſet, eius orationem ſe participem fieri poſtulauit, quarum compos factus, amplexus illum fuit. Itaque omnis diſcordiæ ſuſpitio remota eſt, cùm olim triſtia illa, quæ inter eos acciderant, impedimento fuiſſent, quominùs id credi poſſet. Omnes igitur admonuit, pro omnibus Deum orauit, vniuerſis veniam dedit, qui minimè ſe in illum geſſerant, qui eum perſecuti fuerant, & moleſtiis affecerant. Hæc fecit diuinus ille vir, qui Chriſtum ipſum etiam moriens imitatus eſt.

Quoniam verò & teſtamentum diſponi oportebat, dicam, quódnam hoc fuerit: Orthodoxa, inquã, fides, & legitima vitæ inſtitutio, hæc enim & viuens, & moriens ſeruauit. Hoc autem, vel illud diſtribuere ad eum minimè pertinebat, quoniam neque de amictu ipſo quicquam diſponere in poteſtate habebat. Tunc & à me miſerabili homine rogatus, an aliquid haberet, quod diceret, manu veſtem meam apprehendit, eámque concuſſit, ſymbolum quoddam, hoc eſt obedientię omnino liberæ, ac promptæ iudicium relinquens, vocémque valde ſummiſſam emittens, dixit, ſe nihil habere. Quo dicto ad humilitatem meã omnia referebat. Minimè autem illud prætermittam, quod prædictionis apertam habet ſignificationem. Ipſe funebre canticum ſibi ante mortem modulatus eſt. Cùm enim thoracis morbo teneretur, & aſſiduo anhelitu laboraret, labia ipſa ex conſueta diuinorum eloquiorum meditatione commouebat, ſummiſſaq;

voce illam præcipuè cantici partem canebat: Reſurgent mortui, & exurgent qui ſunt in monumentis, & lætabuntur qui ſunt in terra. Quem verſum hortabatur, vt ſecum vnà canerent, qui præſto erant, quoad loqui potuit, & vocem tenuiſſimam emittere. Canticum autem illud eius obitus conſecutus eſt, qui iuſti Lazari, eiúſque diei feſti memoriam aduentantem anteceſſit, ad quem Lazarum canticum illud referebatur, quo cum partem habiturus erat pater hic, cuius vitam ſcribimus. Poſtremò cùm inſuſurraſſet, & Deũ precatus eſſet, vt ſaluus fieret, decoro habitu iacens, caputq; ad dexteram inclinans ita leni, & tacito corporis motu, tanquam in proprium locum migrandũ ſibi proponeret, cùm oculos ea hora clauſiſſet, qua ſol occidit, ſanctam animam Angelis tradidit, qui eam ad iuſtitiæ ſolem perducerent.

11. *Vide animas Sanctorum poſt hanc vitam eſſe in cælo.*

Et nunc ille quidem in [11] cœlis eſt nõ ſolùm eo ordine, ac ſtatu (audeo hoc dicere) dignus habitus, qui viris exercitatione præſtantibus aſſignatus eſt, ſed in eorum choro numeratus, qui Confeſſores extiterũt. Quorum enim certamina perpeſſus eſt, eorundem ſortis manifeſtum eſt participem factũ fuiſſe. Vel, ſi placet, cum iis, qui terrenis rebus renunciarunt, numeretur, qui ea re probatiſſimus fuit & multæ obediẽtiæ cauſa coronatus, cum his, qui vitam quietem egerunt, ille, qui legitimam quietem exercuit, cum doctoribus doctor modeſtus, atque compoſitus, cũ iis, qui latentem vitam exercuerunt, ille, qui non ſolùm clauſus manſit, ſed tunc etiam obedientiæ ſubiectus fuit, quodque admodùm honorandũ eſt cum Confeſſori-

bus certus confeſſor, re ipſa orationẽ comprobante.

Ego verò miſer bono illo patre orbatus, & animo fluctuans, vbinam conſiſtam? Quem admonitorẽ inueniam extra rationem me gerens? Quomodo praui dæmonis impetum fugiam, cùm eius admonitoris, ac doctoris copia mihi non adſit? Sed ô [12] diuinum, & ſacrũ caput, tu me ex alto propitius reſpicias, & cadentem erigas, gradientem dirigas, incolumen cõſerues, & vnà mecum gregem hũc agas, & paſcas, quem multis laboribus, & ſolicitudinibus cõſtituiſti, vt veſtigia tua ſequatur, vt diuinorum mandatorum ſemitas teneat. Protegas, foueas, & tam magnos, quàm paruos greges tuos defendẽs, eorum eſto propugnator, ſicut tuæ migrationis tempore pollicitus es (Tui enim greges ſunt omnes, quorũ duces ſunt filij tui, & filiorum progenies) vt te propugnatorem, ac defenſorem vniuerſi coram Deo, & ad Deum habentes, incolumes permanere poſſimus, nullis hoſtibus corporeis, aut incorporeis nobis nocentibus, vt neque timoris cauſa nos à recta fide vel paululum ſubtrahamus, neque à diuinis mandatis deuiemus, neque ignauiæ, aut perniciofis affectibus aditum patefaciamus, non denique exercitationem ipſam, cui ſtudemus, vllo vnquam tẽpore negligamus, in Chriſto Ieſu Domino noſtro. Cui ſit gloria, honor, & imperium cum omnipotente patre, & vitæ auctore, ac ſanctiſſimo Spiritu, nunc & ſemper, in ſecula ſeculorum. Amen.

12 *Ecce quomodo ſanctum patrẽ inuocat, & quomodo oſtendit eum curam habere de monachis ſuis & tã multa poſſe poſt mortem.*

FINIS.

F. P.